

İNCİL

(SEVİNÇ GETİRİCİ HABER)

**İNCİL'İN YUNANCA ASLINDAN
ÇAĞDAŞ TÜRKÇE'YE ÇEVİRİSİ**

Tüm hakları saklıdır. Telif hakkı sahiplerinin yazılı izni olmaksızın kitap herhangi bir yolla çoğaltılıp yayımlanamaz, elektronik, mekanik, fotokopi ve kaydetme yollarıyla başka ortamlara aktarılamaz.

Kaynağını belirtmek koşuluyla 100 ayeti geçmeyen ya da Yeni Antlaşma kitaplarının herhangi birinin tamamını içermeyen alıntılar için izin alma gereği yoktur.

**MSOE
Postfach 223345**

57093 Siegen
Almanya
İÇİNDEKİLER

Önsöz
Matta
Markos
Luka
Yuhanna
Habercilerin İşleri
Romalılar'a Mektup
Korintoslular'a I. Mektup
Korintoslular'a II. Mektup
Galatyalılar'a Mektup
Efesoslular'a Mektup
Filippililer'e Mektup
Koloseliler'e Mektup
Selanikliler'e I. Mektup
Selanikliler'e II. Mektup
Timoteos'a I. Mektup
Timoteos'a II. Mektup
Titos'a Mektup
Filimon'a Mektup
İbraniler'e Mektup
Yakup'un Mektubu
Petros'un I. Mektubu
Petros'un II. Mektubu
Yuhanna'nın I. Mektubu
Yuhanna'nın II. Mektubu
Yuhanna'nın III. Mektubu
Yahuda'nın Mektubu
Vahiy
Açıklamalar

İNCİL (SEVİNÇ GETİRİCİ HABER)

ÖNSÖZ

Kutsal Kitap'ın **Eski Antlaşma** ve **Yeni Antlaşma** diye bilinen iki kesimi vardır. Tanrı'nın insanlıkla ilişkisi ve bağlantısı **antlaşmaya** dayanır. **Antlaşma** iki tarafın anlaşması değil, doğrudan doğruya Tanrı'nın ilgisinden ve iyiliğinden kaynaklanan, Tanrı'ca saptanan bağlantıdır. İnsanlığa sevgiyle yaklaşan Tanrı'nın kayra **antlaşması** evrensel ve koşulsuzdur. İnsan ona hiçbir katkıda bulunamaz, ondan bir şey çıkaramaz. Yaklaşım tek yanlıdır, Tanrı'dandır. Tüm çağları ve sonsuzu kapsar.

Tanrı'nın önceki çağlarda, özellikle Musa aracılığıyla açıkladığı ve İsrailoğulları'yla kurduğu ilişki **Eski Antlaşma**'dır. Yalnız İsrailoğulları'nı değil, tüm insanlığı kapsayan ilişkisi ise **Yeni Antlaşma**'dır. **Yeni Antlaşma**'nın **Eski Antlaşma**'yla ilişkisi, atalara verilen vaadin Tanrı'ca bütünlenmesidir.

Tanrı esinlemesiyle peygamberlerin **Eski Antlaşma**'yı kaleme alması bin yılı aşkın bir zaman süresini kapsar. Yine Tanrı esinlemesiyle yazarların **Yeni Antlaşma**'yı kaleme alması da yüz yılı kapsar. Halk dilinde **İNCİL** diye bilinen Yeni Antlaşma'ya aslında **EVANGELİYON** denir. Öz anlamı **SEVİNÇ GETİRİCİ HABER**'dir. Kutsal Kitap'ın **Yeni Antlaşma** kesimi yirmi yedi ayrı yazıyı içerir. Bunlar dört genel konuya değinerek sürekli bir bütünü oluşturur:

1. İsa'nın yaşamı **Matta, Markos, Luka, Yuhanna** adında dört yazar tarafından kaleme alındı. Bu dönem insanlık tarihinin doruğunda yaşanan en önemli olguyu açıklar, çağları değiştiren taptaze bir çıkış açan olayları tanıtır. Yazarlar hem olaylara doğrudan doğruya tanık oldu, hem de görenlerden gerekli bilgileri topladı. İsa'dan sonra 150 yılına girmeden önce bu yazılar bir bütün olarak yayımlanmaktaydı.
2. **Habercilerin İşleri**, ilk sırada belirtilen yazılar gibi, tarihsel konuları ele alır. Kendi adıyla bilinen **Luka**'nın yazdığı bu parça, dirilip göklere yükselen İsa Mesih'in inanlılarına Kutsal Ruh'unu göndermesiyle başlar. Bu yazı Mesih bağlularının oluşması ve gelişmesiyle ilgili olayları içerir, Roma İmparatorluğu'nun dört köşesine iletilen haberin nasıl tanıtıldığını gösterir.
3. Habercilerin yazdığı **yirmi bir** mektubun tümü İsa Mesih'in dirilmişlikteki kişiliğini ve bununla ilgili öğretiyi kapsar. Haberci Pavlos bunların on üçünü belli yerlerdeki topluluklara ve kişilere yazmıştır. Geriye kalan sekiz mektup birçok yere dağılmış bulunan inanlılara yöneltilmiştir. Her mektubun ana çizgisi güncel, tanrısal konularla ilgilidir. Tanrı günahlıyı kayrayla arıyan egemen, kutsal Kişi'dir. Günahlının doğal yapısı Tanrı'nın öz varlığıyla çelişkedir. Yaşamdaki günah Tanrı'yı acındıran belirgin düzensizlik eylemidir.
4. **Vahiy** yazısının ana çizgisi **eskatologya** (son olaylar bilgisi) ile ilgilidir. İsa Mesih'in yeniden gelişine ve kuracağı evrensel egemenliğe değinen peygamberlik bildirisi..

Kutsal Kitap'ta açıklanan egemen Tanrı kendisini kutsallığı ve güçlü işleriyle tanıtır. **Eski Antlaşma**'da göz kamaştırıcı eylemlerini kanıtlayan Tanrı, **Yeni Antlaşma**'da daha da güçlü sonuçlamaları Mesih'in kişiliğinde belgeledi. O, peygamberlerin tek ağızdan gelişini bildirdikleri, insan bedeni kuşanan İsa Mesih'tir. İbrahim'in, Davut'un soyundan olan İsa, yol açıcı özelliğiyle gönderilen Yahya tarafından herkese tanıtıldı, yüceliğini güçlü işlerle belgeledi. Din adamlarının ve egemen Romalılar'ın düzeniyle çarmıha çakıldı, Tanrı'nın tasarısında kurban niteliğinde akıtılan kanını sunarak

öldü, sonra gömüldü, üçüncü gün dirildi ve kırk gün geçince göklere yükseldi. Kargaşalıklı dünyamıza tanrısal görkemle yeniden geleceğini belirtti. Tanrı'ca kararlaştırılan bu olgular zinciri insanlığa kurtuluş, Yaratan'la barış ve sonsuz paydaşlık bildirisi olarak yayıldı.

Bu yirmi yedi yazı, o dönemin evrensel dili Hellençe'de halk tarafından kullanılan dilde yazıldı, ikinci yüzyılın ortalarında ruhsal topluluklarca kullanılmaya başlandı. 200 yılı dolaylarında çeşitli dillere çevrilmeye başlandı. Böylece başka başka topluluklar onu kendi dilinde okuyabildi.

Orta Asya'daki Türk dillerine çevrilen bir iki parça çok gerilere gider. Türkçe'ye ilk çeviri Sultan IV. Mehmet'in baştercümanı Ali Bey tarafından yapıldı. Geniş ilgi toplayan bir çeviri 1666 yılında bütünlendi. Şimdi Hollanda'da Leyden Üniversitesi kitaplığındadır. Bu çeviriye dayanan ilk Türkçe **Yeni Antlaşma** 1819'da 5000 baskı olarak basıldı. Tüm Kutsal Kitap da 1827'de yayımlandı.

Çağdaş Türkçe çevirisinden önceki baskı, genellikle daha eski çevirilere dayanarak 1941'de yayımlanmıştır. 'Kutsal Kitap'ın Yeni Çevirisi' 2001 yılında yayımlandı. Çağdaş Türkçe İncil'in ilk baskısı 1988'de Yunanca aslından çevrilmiş, Kitabı Mukaddes Şirketi tarafından basılmış ve günümüzde tükenmiştir. Bu, önceki çevirilerin dil biçimini izlemeyen bir çalışmadır. Elinizdeki baskı bu çevirinin baştan başa gözden geçirilmiş, gerekli düzeltmeler uygulanmış en son sunusudur.

KİTAP'IN KULLANILIŞI:

Bu kitabı bilinçli olarak kullanmanıza yardımcı açıklamaların dikkate alınmasını öneririz.

Yeni Antlaşma'yı oluşturan yirmi yedi yazının her biri **Önsöz**'le tanıtılıyor. Bunlar o yazıyla ilgili genel bilgiyi içermektedir. İncil parçaları bölümlere ve ayetlere ayrılmıştır.

Sayfa altında a,b,c harfleriyle gösterilen dipnotlar orada **Eski Antlaşma**'dan gelen bir alıntı bulunduğunu ve bunun nereden aktarıldığını anlatmaktadır. Örneğin, Matta 1:23 **Eski Antlaşma**'da Yeşaya 7:14'teki peygamberlik bildirisinden alıntıdır. Bunlar genellikle turnak içinde gösterilmektedir. Yine, Matta 2:6 Mika 5:1-3'ten alıntıdır. **Yeni Antlaşma**'nın yaklaşık yüzde onu **Eski Antlaşma**'dan alıntıdır. Dipnotların bazıları metindeki belirli konularla ilgili açıklamalardır. Ayrıca, metinde yıldız işaretleri bulacaksınız. Örneğin, Matta 2:1'de Kral Herodes'le ilgili açıklama. Yıldız işaretiyle gösterilen bu türden konuları daha iyi öğrenebilmek için kitabın sonundaki **AÇIKLAMALAR**'a başvurarak, örneğin Matta 2:1'e bakabilirsiniz. Böylece, pek çok konuda geniş bilgi sunulduğunu göreceksiniz.

Parçalarda içerilen konular birer başlıkla gösteriliyor. Örneğin, Matta 8:23-27'de İsa Fırtınayı Durduruyor. Altındaki açıklamaysa bu olayın Markos 4:35-41; Luka 8:22-25'te de konu edilmesiyle ilgilidir. Bir de genel başlıklar vardır. Bunlar büyük harflerle gösteriliyor: **İSA'NIN DOĞUMU VE ÇOCUKLUK ÇAĞI** gibi.

Kitapta birkaç haritaya rastlayacaksınız. Örneğin, **HABERCİLERİN İŞLERİ**'ndeki dört harita o yerlerdeki bölümlerin daha iyi izlenmesine yardımcı olacaktır. **Vahiy**'deki ve kitabın sonundaki haritalar da bu amaçla konulmuştur. Bu yardımcı açıklamalar konuları kolaylıkla anlamanıza katkıda bulunur. Tanrı esiniyle gelen, seçkin yazarlarca kaleme alınan İncil'i okurken size Kutsal Ruh'tan verilen tanrısal kavram ve aydınlanma dileğinde bulunuruz.

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER
MATTA
(Tanrı'nın Mesih'i: Hükümran)

Önsöz

Bu yazı Sevinç Getirici Haber'in Matta'ya esinlenen parçasıdır. İsa Mesih yeryüzünde hizmete başlarken her kesimden on iki öğrenci seçti, onları Apostolos (Gönderilenler) olarak adlandırdı. Matta on iki öğrencinin adlarını verirken (10:3) kendisini "Gümrük vergisi toplayan Matta" diye tanıtır.

Matta Romalılar hesabına gümrük vergisi toplayan bir Yahudi'ydi. Aynı zamanda 'Alfeos oğlu Levi' diye de anılır (Markos 2:17). İsa Matta'yı öğrencisi olmaya çağırınca, Matta işini gücünü bırakıp O'nun ardı sıra gitti (Luka 5:27,28). Matta hiç kimsenin sevmediği bir halk kesimindedi. Ama İsa'nın çağrısını duyarak kendisine apayrı bir yön seçti. Çok parlak bir şölen düzenleyerek ona, "Ardım sıra gel" diyen İsa'yı da şölene çağırdı (Luka 5:29). Bu yazının birinci yüzyıl ortalarında Antakya'da yazıldığı, İsa'ya ilişkin bilgi isteyen ilk inanlılara kaynak olduğu varsayılır.

Matta'nın insanlığa tanıttığı İsa Tanrı'nın Mesih'idir, gelecek olan Kral'dır (2:2; 21:5; 22:11; 25:34; 27:11,37,42). İsa sekiz kez Davut Oğlu olarak tanıtılır. O, Yeşaya peygamberin sözünü ettiği Tanrı uşağı (12:18), insanların hastalıklarını ve dertlerini yüklenen kişidir (8:17).

İsa Eski Antlaşma'da Tanrı'nın belirttiği ruhsal yasalara yepyeni bir anlam verdi (5:21-24, 27-30, 33-37). Yasa'nın harfine değil, ruhuna gösterdiği derin bağlılık biçimci din kuşaklarını öfkeliendirdi. İsa'yı ortadan kaldırmayı temel amaç edindiler. En sonunda da bunu başardılar. Biçimci din kuşaklarının bu tutumu Tanrı hükümranlığının onlardan alınıp yaraşıklı ürünleri getirenlere – uluslara– verilmesiyle sonuçlanacak (21:43).

Yazar Matta anlattığı olayların Eski Antlaşma peygamberlerince açıklıkla belirtildiğini, "Böylece peygamberlik sözü yerine geldi" diyerek vurgular. 123 kez Eski Antlaşma peygamberlerinin sözlerini aktararak bunların nasıl bütünlendiğini okuyucunun dikkatine getirir. Peygamberlik sözleri kitapta rastlanan olayların bir dokusu gibidir. Bu yazıda 'Göklerin Hükümranlığı' sözü otuz kez geçer. Ayrıca Matta, İsa'nın yirmi mucizesine değinir. İsa'nın beş uzun konuşması da bu yazıda yer alır.

Bunlar şu başlıklarla sıralanır:

- 5. Mutluluklarla başlayan sağıtöre ilkeleri 5:1-7:27.*
- 6. İsa'nın öğrencileri hizmete göndermesinden önce açıkladığı gerçekler 10:1-42.*
- 7. Tanrı'nın hükümranlığıyla ilgili simgesel öyküler 13:1-52.*
- 8. Sağlıklı insan ve topluluk ilişkileri 18:1-35.*
- 9. İsa'nın dinsel ikiyüzlülüğü kınayan sözleri ve ikinci kez gelişyle ilgili eskatologya açıklamaları 23:1-25:36.*

Bu son konuyla ilgili olarak, Eski Antlaşma peygamberlerinden aktarılan açıklamalar ilginçtir (bkz. 24:30).

Sözü edilen beş konuşmanın her biri: "İsa bu sözleri sona erdirince" yinelemesiyle noktalanır (7:28; 11:1; 13:53; 19:1; 26:1).

İsa'nın bu öğretileri çağlar boyu inanlılar topluluğunun yaşam ilkesi ve sağıtöre ölçüsü olmuştur.

İSA'NIN DOĞUMU VE ÇOCUKLUK ÇAĞI

İsa'nın Soy 1-17

(Luka 3:23-38)

1 Davut oğlu, İbrahim oğlu, İsa Mesih'in* soy kitabı.¹ ²İshak İbrahim'in oğluydu, Yakup İshak'ın oğluydu. Yahuda ve kardeşleri Yakup'un oğullarıydı. ³Perets ve Zerah Tamar'dan Yahuda'nın oğullarıydı. Hetsron Perets'in oğluydu. Ram Hetsron'un oğluydu. ⁴Aminadab Ram'ın oğluydu. Nahşon Aminadab'ın oğluydu. Salmon Nahşon'un oğluydu. ⁵Boaz Rahab'tan Salmon'un oğluydu. Obed Rut'tan Boaz'ın oğluydu. Yesse Obed'in oğluydu. ⁶Kral Davut Yesse'nin oğluydu.

Süleyman Uriya'nın karısından Davut'un oğluydu. ⁷Rehoboam Süleyman'ın oğluydu. Abiya Rehoboam'ın oğluydu. Asa Abiya'nın oğluydu. ⁸Yehoşafat Asa'nın oğluydu. Yoram Yehoşafat'ın oğluydu. Uzziya Yoram'ın oğluydu. ⁹Yotam Uzziya'nın oğluydu. Ahaz Yotam'ın oğluydu. Hezekiya Ahaz'ın oğluydu. ¹⁰Manasse Hezekiya'nın oğluydu. Amon Manasse'nin oğluydu. Yoşiya Amon'un oğluydu. ¹¹Yekonya ve kardeşleri Yoşiya'nın oğullarıydı: Babil'e sürgünlük döneminde..

¹²Babil'e sürgünlük döneminden sonra: Şealtiel Yekonya'nın oğluydu. Zerubbabel Şealtiel'in oğluydu. ¹³Abiud Zerubbabel'in oğluydu. Elyakim Abiud'un oğluydu. Azor Elyakim'in oğluydu. ¹⁴Sadok Azor'un oğluydu. Ahim Sadok'un oğluydu. Eliud Ahim'in oğluydu. ¹⁵Eleazar Eliud'un oğluydu. Mattan Eleazar'ın oğluydu. Yakup Mattan'ın oğluydu. ¹⁶Meryem'in sözlüsü Yusuf Yakup'un oğluydu. Meryem'den Mesih diye tanınan İsa doğdu. ¹⁷İbrahim'den Davut'a dek tüm kuşak sayısı on dört kuşaktır. Davut'tan Babil sürgünlüğüne dek on dört kuşak, Babil sürgünlüğünden Mesih'e dek on dört kuşak.

İsa Mesih'in Doğumu 18-25

(Luka 2:1-7)

¹⁸İsa Mesih'in doğumu şöyle oldu: Annesi Meryem Yusuf'la nişanlıydı. Onlar bir araya gelmeden önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe olduğu anlaşıldı. ¹⁹Sözlüsü Yusuf doğru biri olduğundan ve Meryem'i küçük düşürmek istemediğinden, onu sessizce bırakmayı uygun gördü. ²⁰Yusuf bunları düşünüyordu ki, Rab'bin meleği düşünde ona görünerek, "Ey Davut oğlu Yusuf!" dedi. "Meryem'i kendine eş olarak almaktan çekinme. Çünkü onda oluşan Kutsal Ruh'tandır. ²¹Bir oğul doğuracak, O'nun adını İsa* koyacaksın. Çünkü O halkını* günahlarından kurtaracak." ²²Bu olaylar zinciri Rab'bin Peygamber aracılığıyla söylediği söz yerine gelsin diye oldu:

²³"İşte erden kız gebe kalacak ve bir oğul doğuracak.

O'nun adını İmmanuel koyacaklar."

İmmanuel 'Tanrı bizimle' demektir.

²⁴Yusuf uykusundan uyanınca Rab'bin meleğinden gelen buyruğa uydu ve eşini eve aldı. ²⁵Ama bir oğul doğuruncaya dek kendisiyle ilişki kurmadı. Çocuğun adını da İsa koydu.

Doğudan Gelen Bilginler 1-12

2 İsa Kral Herodes'in* günlerinde, Yahudiye'nin Beytlehem kasabasında doğduğu sırada doğudan Yeruşalim'e gökbilimciler geldi. ²"Yahudiler'in yeni doğan kralı nerede?" diye soruşturuyorlardı. "Çünkü O'nun yıldızını doğuda gördük ve kendisine tapınmaya geldik."

³Gelgelelim bunu duyunca kral Herodes'in yüreği kalktı ve onunla birlikte tüm Yeruşalim'in² de.. ⁴Herodes halkın tüm başrahiplerini, dinsel yorumcularını* bir araya getirerek onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. ⁵Onlar, "Yahudiye Beytlehemi'nde" diye yanıtladılar. "Çünkü Peygamber aracılığıyla yazılmıştır:

⁶"Ey Yahudiye bölgesindeki Beytlehem!

Yahuda yöneticileri arasında hiçbir bakımdan en önemsizi değilsin.

Çünkü senden halkım İsrail'i güdecek olan bir yönetici çıkacak."

¹ İsa'nın öz soyu İbrahim'e ve Davut'a dayanır.

1:22 Yeşaya 7:14

² Bu tarihten altı yüzyıl sonra Araplar'ca **El Kudüs** diye adlandırılan kral Davut'un kenti.

2:5 Mika 5:2 **2:15** Hoşea 11:1 **2:17** Yeremya 31:15

⁷Bunun üzerine Herodes gizlice gökbilimcileri yanına çağırды, yıldızın ne zaman göründüğünü onlardan kesinlikle öğrendi ⁸ve onları şu sözlerle Beytlehem'e saldı: "Gidin, çocuğa ilişkin her şeyi inceden inceye araştırın. O'nu bulunca da bana haber iletin ki, ardınızdan ben de varıp O'na tapınayım."⁹Adamlar Kral'ın sözünü dinleyerek yola koyuldular. Doğuda gördükleri yıldız önlerinden gidiyordu. Çocuğun bulunduğu yerin üzerine varınca orada durdu. ¹⁰Yıldızı görünce dille anlatılmaz yoğun sevinç duydular. ¹¹Eve girdiler, annesi Meryem'le çocuğu gördüler, yere kapanarak O'na tapındılar. Değerli nesnelere dolu olan sandığı açıp O'na armağanlar –altın, günlük ve mür*– sundular.

¹²Gördükleri bir düşte Herodes'e dönmemeleri doğrultusunda uyarılınca başka bir yoldan ülkelerine döndüler.

Mısır'a Sığınış 13-15

¹³Gökbilimciler ayrıldıktan sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a düşünde görünerek, "Kalk, çocukla annesini al, Mısır ülkesine sığın" dedi. "Ben sana bildirinceye dek orada kal. Çünkü Herodes yok etmek amacıyla çocuğu arayacak." ¹⁴Yusuf kalktı, geceleyin çocukla annesini aldı Mısır'a doğru yola koyuldu. ¹⁵Herodes'in ölümüne dek orada kaldı. Rab'bin Peygamber aracılığıyla söylediği söz yerine gelsin diye oldu bu:

"Ben Oğlum'u Mısır'dan çağırdım."

Suçsuz Çocukların Öldürülmesi 16-18

¹⁶Herodes gökbilimciler tarafından atlatıldığını anlayınca çok kızdı. Gökbilimcilerden kesinlikle öğrendiği doğum vaktini göz önünde tutarak, çıkardığı özel bir buyrukla Beytlehem ve yöresindeki iki yaşından küçük tüm erkek çocukları öldürttü. ¹⁷Böylece Yeremya peygamber aracılığıyla söylenen söz yerine gelmiş oldu:

¹⁸"Rama'da bir ses duyuldu.

Ağlayış ve acı acı dövünme,
Çocukları için ağlayan Rahel avutulmak istemiyor,
Çünkü onlar yok oldu."

Mısır'dan Dönüş 19-23

¹⁹Herodes ölünce, Rab'bin bir meleği Mısır'da düş yoluyla Yusuf'a görünerek, ²⁰"Kalk, çocukla annesini al, İsrail ülkesine git" dedi. "Çünkü çocuğun yaşamına kıymak isteyenler öldü."

²¹Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp İsrail ülkesine vardı.

²²Yahudiye bölgesinde Herodes'in yerine oğlu Arhelaos'un* krallık ettiğini duyan Yusuf oraya gitmekten çekindi. Düşünde uyarılınca Galile bölgesine çekildi. ²³Varıp Nasıra denen kente yerleşti. Öyle ki, peygamberler aracılığıyla, "O'na Nasıralı denecektir"³ diye bildirilen söz yerine gelsin.

TANRI HÜKÜMRANLIĞI AÇIKLANIYOR

Yahya'nın Bildirisi 1-12

(Markos 1:1-8; Luka 3:1-19; Yuhanna 1:19-28)

3 O günlerde Vaftizci Yahya* belirdi. Yahudiye çölünde sözü yayarak, ²"Günahtan dönün, çünkü göklerin hükümranlığı* yaklaştı" sözleriyle vaaz etmekteydi. ³Yeşaya peygamberin sözünü ettiği kişidir Yahya:

"Çölden bir ses yükseliyor:

'Rab'bin yolunu hazırlayın,

O'nun çığırlarını düzleyin."

⁴Yahya'nın giysisi deve kılındandı. Belinde deri bir kuşak taşıyordu. Yiyeceği çekirgeyle

³ bkz. Yeşaya 11:1; Luka 1:26; 2:39,51; 4:16; 18:37; Habercilerin İşleri 25:5

yaban balıydı.

⁵Yeruşalim, tüm Yahudiye ve Ürdün yöresinden herkes ona koşuyor, ⁶günahlarını açık açık bildirerek Ürdün Irmağı'nda onun eliyle vaftiz⁴ ediliyordu.

⁷Ferisiler*le* Sadukiler*den* birçoğunun vaftiz edilmeye geldiklerini görünce Yahya onları, “Engerekler soyu!” diye kınadı. “Gelecek öfkeden kaçmanızı size kim öğütledi?”
⁸Günahlarınızdan döndüğünüzü kanıtlayan yaşam ürünü getirin.

⁹“Kendi kendinize, ‘Atamız İbrahim’dir’ diye düşünmeyiniz. Çünkü size belirtiyorum ki, Tanrı İbrahim’e şu taşlardan çocuklar oluşturabilir. ¹⁰İşte balta şimdiden ağaçların dibinde duruyor. İyi ürün vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ¹¹Günahtan dönesiniz diye ben sizi suyla vaftiz ediyorum. Ama benden sonra gelen benden daha güçlüdür. Ben O’nun çarıklarını bile taşımaya yeterli değilim. O sizleri Kutsal Ruh’la ve ateşle vaftiz edecek.* ¹²O’nun yabası elindedir. Harman yerini tertemiz edecek, buğdayını ambara toplayacak. Samanı ise hiç sönmeyen ateşle yakacak.”

İsa’nın Ürdün Irmağında Vaftizi 13-17

(Markos 1:9-11; Luka 3:21,22)

¹³O sırada İsa vaftiz edilmek için Galile bölgesinden Ürdün Irmağı’na, Yahya’nın yanına geldi.
¹⁴Ama Yahya İsa’yı önlemeye kalktı: “Senin elinle benim vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?” ¹⁵İsa onu yanıtlayarak, “**Şu anda bırak**” dedi. “**Çünkü doğruluğun bütününe yerine getirmemiz için bize gerekli olan budur.**” Bunun üzerine Yahya O’nu isteğine bıraktı.

¹⁶İsa vaftiz edilir edilmez sudan çıktı. O anda gökler açıldı. Tanrı Ruhunun güvercin gibi üzerine indiğini gördü. ¹⁷Göklerden bir ses duyuldu:

“Sevgili Oğlum budur.

O’ndan hoşnudum.”

İsa’nın Çölde Denenmesi 1-11

(Markos 1:12,13; Luka 4:1-13)

4 Bunun üzerine İsa, iblisin denemesiyle karşılaşmak için Ruh tarafından çöle yöneltildi. ²Kırk gün kırk gece oruç tuttu. Sonunda açlık duydu. ³Ayartıcı⁵ yaklaşmış, “Eğer Tanrı’nın Oğlu’ysan” dedi, “Buyruk ver şu taşlar ekmek olsun.” ⁴İsa, “**Kitap’ta yazılmıştır**” dedi:

“**İnsan yalnız ekmelele yaşamaz,**

Tanrı’nın ağzından çıkan her sözle yaşar.”

⁵Sonra iblis, İsa’yı Kutsal Kent’e⁶ götürdü. O’nu tapınağın kulesine çıkarıp, ⁶“Eğer Tanrı’nın Oğlu’ysan” dedi, “At kendini aşağıya; çünkü Kitap’ta yazılmıştır:

‘Meleklerine senin için buyruk verecek,

Seni elleri üzerinde taşıyacaklar;

Ve ayağın taşa çarpmayacak.’”

⁷İsa onu yanıtladı: “**Tanrının Rab’bi denemeyeceksin’ diye de yazılmıştır.**”

⁸Bu kez iblis, İsa’yı çok yüksek bir dağa götürdü. Yeryüzünün tüm ülkelerini ve zenginliklerini O’na göstererek, ⁹“Eğer yere kapanıp bana tapırırsan” dedi, “Bunların tümünü sana veririm.” ¹⁰İsa, “**Çekil şeytan!**” diye yanıtladı. “**Çünkü Kitap’ta yazılmıştır:**

“**Tanrının Rab’be tapınacak**

ve yalnız O’na hizmet edeceksin.”

¹¹Bunun üzerine iblis O’nu bıraktı; melekler gelip O’na hizmet etti.

İsa’nın Galile’de Hizmeti 12-17

⁴ bkz. 3:11; 28:19; Habercilerin İşleri 1:5; 18:25; 19:4.

3:3 Yeşaya 40:3

⁵ iblis, şeytan. bkz. 5:37.

⁶ Yeruşalim kentine ‘Kutsal Kent’ denir.

4:4 Yasanın Tekrarı 8:3 **4:6** Mezmur 91:11,12 **4:7** Yasanın Tekrarı 6:13 **4:14** Yeşaya 8:22; 9:1

(Markos 1:14,15; Luka 4:14,15)

¹²İsa Yahya'nın tutuklandığını duyunca Galile'ye çekildi. ¹³Nasıra'yı bırakıp Zebulun ve Naftali sınırlarında, deniz kıyısında bir kent olan Kafernahum'a yerleşti. ¹⁴Yeşaya peygamber aracılığıyla bildirilen söz yerine gelsin diye oldu bu:

¹⁵"Zebulun ülkesi, Naftali ülkesi,

Deniz yönünde, Ürdün'ün ötesinde ulusların* Galilesi.

¹⁶Karanlıkta oturan halk parlak bir ışık gördü.

Ölüm ülkesinde ölümün gölgesi altında oturanlara ışık doğdu."

¹⁷Bu olaylardan sonra İsa Söz'ü yaymaya başladı. "Günahattan dönün, çünkü göklerin hükümrânlığı yaklaştı" diyordu.

Dört Balıkçıya Çağrı 18-22

(Markos 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸İsa Galile Denizi kıyılarında dolaşırken, Simon'la –öteki adı Petros'tur– kardeşi Andreas'a rastladı. Denize ağ atıyorlardı; çünkü balıkçıydılar. ¹⁹Onlara, "Ardım sıra gelin" dedi. "Sizi insan avcısı* yapacağım." ²⁰Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardı sıra gittiler.

²¹Oradan ileriye doğru gidince başka iki kardeşe –Zebedi'nin oğlu Yakup'la kardeşi Yuhanna– rastladı. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede ağlarını onarıyorlardı. Onları da çağırıldı. ²²Hemen tekneyi de, babalarını da bırakıp İsa'nın ardı sıra gittiler.

İsa Öğretiyor, Hastaları İyileştiriyor 23-5:2

(Luka 6:17-19)

²³İsa Yahudiler'in sinagoglarında⁷ öğreterek, hükümrânlığın Sevinç Getirici Haberi'ni* yayarak, halk arasında her rahatsızlığı her hastalığı iyileştirerek tüm Galile bölgesini bir uçtan öbür uca dolaştı. ²⁴Ünü Suriye'de baştanbaşa yayıldı. Bütün hastaları, çeşit çeşit rahatsızlığa tutulanları ve ağrı çekenleri, cinlileri, sarahlıları, inmelileri O'na getirdiler; hepsini sağlığa kavuşturdu. ²⁵Galile'den, Dekapolis'ten,⁸ Yeruşalim'den, Yahudiye'den, Ürdün'ün karşı yakasından gelen yoğun kalabalıklar O'nu izledi.

5 İsa toplulukları görünce dağın yamacına çıktı.* Oturunca öğrencileri* kendisine yaklaştı. İsa konuşmaya başlayarak onlara öğretmeye koyuldu:

Gerçek Mutluluk 3-12

(Luka 6:20-23)

³"Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!

Çünkü göklerin hükümrânlığı onlarındır.

⁴Ne mutlu yaşlı olanlara!

Çünkü onlar avutulacaklar.

⁵Ne mutlu yumuşak huylu olanlara!

Çünkü onlar yeri miras alacaklar.

⁶Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara!

Çünkü onlar doyurulacaklar.

⁷Ne mutlu başkasının acısına ortak olanlara!

Çünkü onlar acılarında destek bulacaklar.

⁸Ne mutlu yüreği temiz olanlara!

Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.

⁷ Kutsal Yazılar'ın okunduğu, öğretildiği toplantı yerleri.

⁸ Ürdün Irmağı'nın doğusundaki 'On Roma kenti'; biri ırmağın batısında.

⁹Ne mutlu barışçılara!

Çünkü onlara Tanrı çocukları denecek.

¹⁰Ne mutlu doğruluk yüzünden saldırıya uğrayanlara!

Çünkü göklerin hükümranlığı onlarındır.

¹¹Ne mutlusunuz sizleri aşağıladıkları, size saldırıda buldukları,

benim yüzümden yalan yere size her tür kötileyici söz söyledikleri zaman!

¹²Sevinin ve coşun.

Çünkü göklerde büyük armağanınız hazırdır.

Çünkü sizlerden önceki peygamberlere de bu yolda saldırıda bulundular.”

Tuz ve Işık 13-16

(Markos 9:50; Luka 14:34,35)

¹³“Sizler yeryüzünün tuzusunuz. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha ne ile ona tuz tadı verilebilir? Artık sokağa atılıp ayaklar altında çiğnenmekten başka hiçbir işe yaramaz.

¹⁴“Sizler dünyanın ışığısınız. Dağ üstünde duran kent gizlenemez. ¹⁵Ne de bir ışık yakıp onu tahıl ölçeği altına koyarlar. Tam tersine ışığı şamdana yerleştirirler; böylece evdekilerin hepsini aydınlatır. ¹⁶Işığınız insanların önünde öyle parlasın ki, sağlıklı işlerinizi görsünler ve göklerdeki Babanız’ı yüceltsinler.”

Ruhsal Yasanın Tümlenmesi 17-20

¹⁷“Ruhsal yasayı⁹ ya da peygamberleri ortadan kaldırmaya geldiğimi sanmayasınız. Ortadan kaldırmaya değil, ancak bütünlemeye geldim. ¹⁸Doğrusu sizlere derim ki, gök ve yer yok oluncaya dek ruhsal yasadaki küçük bir nokta ya da bir çizgi bile kaldırılmayacaktır. Bildirilen her şey yerine gelinceye dek.. ¹⁹Bu nedenle, bu buyruklardan en küçüğünü bile kim bozar ve insanlara öylece öğretirse, göklerin hükümranlığında ona en küçük denecektir. Öte yandan, kim uygular ve başkalarına da öğretirse, göklerin hükümranlığında ona büyük denecektir. ²⁰Öyleyse size derim ki, doğruluğunuz dinsel yorumcuların ve Ferisiler’inkinden aşkın değilse, göklerin hükümranlığına girmeyeceksiniz.”

Öfkenin Yıkıcılığı 21-26

²¹“Atalara ‘öldürmeyeceksin’ dediğini duydunuz. Her kim öldürürse yargılanmayı hak edecektir. ²²Ama ben size derim ki, kardeşine öfkelenen herkes yargılanmayı hak edecektir. Öte yandan, her kim kardeşine aşağılayıcı bir söz söylerse,¹⁰ tüm Kurul’a* karşı sorumlu tutulmayı hak edecektir. ‘Akı kıt’ diyense cehennem ateşini hak edecektir. ²³Bu nedenle, sunakta armağanını sunarken, kardeşinin sana dargın olduğu aklına gelirse, ²⁴armağanını olduğu yere, sunağın önüne bırak, git önce kardeşinle barış. Ondan sonra dönüp armağanını sun. ²⁵Sana karşı dava açanla bir arada yola koyulmuşken ivedilikle davranıp onunla anlaş ki, seni yargıca vermesin, yargıç tutuklayanın eline bırakmasın ve cezaevine atılmayasın. ²⁶Doğrusu sana derim ki, en son meteliğini ödemedi oradan çıkamazsın.”

Cinsel Yolsuzluğun Yıkıcılığı 27-30

²⁷“Evlilik dışı cinsel bağlantıya* girmeyeceksin’ dediğini duydunuz. ²⁸Ama size derim ki, bir kadına içinden istek duyarak bakan herkes o anda yüreğinde onunla evlilik dışı cinsel bağlantıya girmiştir. ²⁹Eğer sağ gözün seni suç işlemeye sürüklüyorsa, onu çıkar ve kendinden at. Çünkü senin için bedeninin parçalarından birinin yok olması, tüm bedeninin cehenneme atılmasından daha iyidir. ³⁰Eğer sağ elin seni suç işlemeye sürüklüyorsa, onu kes ve kendinden at. Çünkü senin için bedeninin parçalarından birinin yok olması tüm bedeninin cehenneme atılmasından daha iyidir.”

⁹ Eski Antlaşma’da Musa peygamber aracılığıyla verilen şeriat

¹⁰ Aslı ‘Raka’. Aşağılayıcı eski bir ilenme kullanımı.

Boşanmanın Yozlaştırıcılığı 31,32

(Matta 19:9; Markos 10:11,12; Luka 16:18)

³¹“Denmiştir ki, ‘Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin.’ ³²Ama ben size derim ki, her kim karısını cinsel uygunsuzluk dışında boşarsa, onu cinsel yolsuzluğa itmiş olur. Her kim boşanmış bir kadınla evlenirse cinsel yolsuzluk yapar.”

Andın Sakıncası 33-37

³³“Yine atalara şöyle dendiğini duydunuz:

‘Yalan yere ant içmeyeceksin,

Rab’be karşı ant sorumluluğunu yerine getireceksin.’

³⁴“Ama size derim ki, hiçbir konuda ant içmeyin. ‘Ne gök üzerine ant için –çünkü orası Tanrı’nın tahtıdır–’ ³⁵ne de ‘yer üzerine’; çünkü orası ‘O’nun ayaklarının basamağıdır.’ Ne Yeruşalim’e ant iç –çünkü ‘yüce hükümrânın kentidir–’ ³⁶ne de başın üzerine ant içesin; çünkü sen bir tek kılı bile ak ya da kara edemezsin. ³⁷Sözünüz kesinlikle ‘Evet’ ve kesinlikle ‘Hayır’ olsun. Bunlardan ötesi kötü olandandır.¹¹”

Düşmanlarınızı Sevin 38-42

(Luka 6:29,30)

³⁸“Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz. ³⁹Ama size derim ki, kötü kişiye karşı direnmeyin. Tam tersine, sağ yanağına kim vurursa, ona öbürünü de çevir. ⁴⁰Eğer biri seninle yargıca gidip gömleğini almak isterse, ona üst giysini de ver. ⁴¹Ve kim sana bir kilometrelik yolu zorla yürütmek isterse, onunla iki kilometre yürü. ⁴²Senden dilekte bulunana ver ve ödünç isteyeniyi geri çevirme.”

Sevgi Sınavı 43-48

(Luka 6:27,28; 32-36)

⁴³“Komşunu seveceksin, düşmanına da kin besleyeceksin’ dendiğini duydunuz. ⁴⁴Ama size derim ki, düşmanlarınızı sevin ve size baskı uygulayanlar için dua edin. ⁴⁵Öyle ki, göklerdeki Babanız’ın oğulları olasınız. Çünkü O güneşini hem kötülerin, hem de iyilerin üzerine doğdurur ve yağmurunu hem doğruların, hem de eğrilerin üzerine yağdırır. ⁴⁶Çünkü salt sizi sevenleri severseniz ne karşılık bulursunuz? Gümrük vergisi toplayanlar* da aynı yolda davranmıyor mu? ⁴⁷Eğer yalnız kardeşlerinize esenlik dilerseniz, ötekilerden üstün sayılabilecek ne yapmış olursunuz? Tanrısızlar* da aynı yolda davranmıyor mu? ⁴⁸Göksel Babanız yetkin olduğu gibi, sizler de yetkin kişiler olun.”

Yardım ve Gösteriş 1-4

6 “Doğruluktan kaynaklanan yardımınızı insanların gözü önünde gösteriş için yapmaktan kaçının. Yoksa göklerdeki Babanız’ın katında karşılığınız olmaz. ²Öyleyse birine yardım ederken önünde boru öttürme. İkiyüzlülerin sinagoglarda, sokaklarda insanlarca övülmek amacıyla takındıkları tutumdur bu. Doğrusu size derim ki, onlar karşılıklarını aldılar. ³Birine yardım elini uzatırken, sol elin sağ elinin ne yaptığını bilmesin. ⁴Yardımlarını gizlice yap. Gizlilikte gören Baban da sana yaraşanı verecektir.”

Duada Gerekli Tutum 5,6

⁵“Dua ederken ikiyüzlüler gibi davranmayın. Onlar sinagoglarda, sokak köşelerinde dikilip dua etmeyi severler. Amaçları gösteriştir. Doğrusu size derim ki, onlar karşılıklarını aldılar. ⁶Ama sen dua ederken ‘iç odana çekil, kapımı örtüp’ gizlide olan Baban’a ‘dua et.’ Gizlilikte gören Baban da sana yaraşanı verecektir.”

¹¹ iblis, şeytan. bkz. 4:3; 13:19.

Duada İzlenecek Temel Kural 7-15

⁷“Dua ederken tanrısızlar¹² gibi boş tekerlemelerden kendinizi sakının. Çünkü onlar çok söyledikleri için Tanrı’nın kendilerini işiteceğini sanırlar. ⁸Onlar gibi olmayın. Çünkü Babanız size gerekli olanı, siz daha kendisinden dilemeden önce bilir. ⁹Şöyle dua edin:

“Göklerdeki Babamız!

Adın kutsansın.

¹⁰Hükümranlığın gelsin.

Gökte olduğu gibi, yerde de isteğin uygulansın.

¹¹Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver

¹²Ve bize karşı suç işleyenlerin suçunu bağışladığımız gibi sen de bizleri bağışla.

¹³Günahla sınanmamıza olanak bırakma.

Bizleri kötünden kurtar.¹³

¹⁴“İnsanların suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizleri bağışlar. ¹⁵Ama bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamayacaktır.”

Oruçta Gerekli Gizlilik 16-18

¹⁶“Oruç tutarken ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Çünkü bu kişiler insanlara oruçlu görünmek için yüzlerini yozlaştırırlar. Doğrusu size derim ki, onlar karşılıklarını aldılar. ¹⁷Ama sen oruç tutarken başına çekidüzen ver, yüzünü de yıka. ¹⁸Öyle ki insanlara değil ama gizlide olan Baban’a oruçlu görünesin. Gizlilikte gören Baban da sana yaraşanı verecektir.”

Göksel Zenginlik 19-21

(Luka 12:33,34)

¹⁹“Yeryüzünde kendinize gömüler biriktirmeyin. Burada güve ve pas yok eder; hırsızlar da delip çalar. ²⁰Bunun yerine gökte gömüler biriktirin kendinize. Orada ne güve yok edebilir, ne de pas. Hırsızlar da delip çalamaz. ²¹Çünkü gömün neredeyse yüreğin de orada olacaktır.”

Ruhsal Aydınlik 22,23

(Luka 11:34-36)

²²“Bedenin ışığı gözdür. Bu nedenle, gözün sağlamsa tüm bedenin aydınlıktadır. ²³Oysa gözün bozksa tüm bedenin karanlıktadır. Eğer sendeki ışık gerçekte karanlık ise, ne denli korkunçtur o karanlık!”

Tanrisal Bağlılık 24

(Luka 16:13)

²⁴“Hiç kimse iki efendiye uşaklık edemez. Çünkü ya birine kin besler öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü küçümser. Hem Tanrı’ya, hem de zenginlik ilahına* uşaklık edemezsiniz.”

Fiziksel Güvenlik 25-34

(Luka 12:22-31)

²⁵“Bu nedenle size derim ki, ne yiyeceğiniz ne içeceğiniz diye yaşamınız konusunda ve ne giyeceğiniz diye bedeniniz konusunda kaygılanmayın. Yaşam yiyecekten, beden de giyecekten daha önemli değil mi? ²⁶Bakın göğün kuşlarına. Ne ekerler, ne biçerler, ne de ambarlara biriktirirler.

¹² **Uluslar, tanrısızlar** ya da **paganlar** sözüyle aynı anlamda. bkz. 4:15.

5:21 Mısır’dan Çıkış 20:13; 21:12; Levililer 24:17; Yasa’nın tekrarı 17:8 5:27 Mısır’dan Çıkış 20:14; 5:31 Yasanın Tekrarı 24:1 5:33 Mısır’dan Çıkış 20:7; Levililer 19:12; Çölde Sayım 30:2 5:34 Yeşaya 66:1 5:35 Mezmur 48:2 5:38 Levililer 24:19,20 5:43 Levililer 19:18 5:48 Levililer 19:2 6:6 II.Krallar 4:33; Yeşaya 26:20

¹³ Çünkü hükümranlık da, güçlülük de, yücelik de çağlar boyu senindir. Amin.

Öyleyken göksel Babanız doyurur onları. Siz kuşlardan üstün önem taşıyor musunuz? ²⁷Aranızdan kim kaygılanmakla boyuna bir arşın ekleyebilir?¹⁴

²⁸“Giyecek sorununda neden kaygılanırsınız? Kırın zambaklarını göz önüne getirin: Ne güzel serpilip büyürler! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. ²⁹Size diyorum ki, Süleyman¹⁵ bile tüm görkeminin içinde bunlardan biri gibi giyinip kuşanmamıştı. ³⁰Bugün var olan, yarın fırına atılan kır otunu böylesi özenle giydirip kuşatan Tanrı sizi daha çok giydirip kuşatmaz mı, ey kıt inanlılar! ³¹Öyleyse ne yiyeceğiz ne içeceğiz, ya da ne giyeceğiz diyerek kaygılanmayın. ³²Tanrısızlar durup dinlenmeden tümüyle bunları ararlar. Göksel Babanız bütün bunlara gereksiniminiz olduğunu bilir. ³³Siz her şeyden önce Tanrı'nın hükümranlığını ve doğruluğunu arayın, bunların tümü sizlere verilecektir.

³⁴“Bu nedenle, yarın için kaygılanmayın. Çünkü yarınki gün payına düşen kaygıyı taşıyacaktır. Her günün kötülüğü kendine yeter.”

Başkasını Yargılarken 1-6

(Luka 6:37,38,41,42)

7 “Yargılamayın ki yargılanmayasınız. ²Çünkü hangi yargıyla yargılırsanız onunla yargılanacaksınız. Hangi ölçüyle ölçerseniz aynı ölçü sizlere de uygulanacaktır. ³Sen niçin kardeşinin gözündeki çöpü görür de, kendi gözündeki merteği görmezlikten gelirsin? ⁴Ya da kendi gözünde mertek dururken kardeşine nasıl, ‘Bırak gözünden çöpü çıkarayım’ dersin? ⁵Ey ikiyüzlü! Önce kendi gözünden merteği çıkar, o vakit kardeşinin gözünden çöpü çıkarmak için açık seçik görürsün.

⁶“Kutsal olanı ne köpeklere atın, ne de incilerinizi domuzların önüne serin. Yoksa onları ayakları altında çiğnedikten sonra geri dönüp sizi parçalarlar.”

Etkin Dua 7-12

(Luka 11:9-13)

⁷“Dileyin, size verilecektir. Arayın, bulacaksınız. Kapıyı çalın, size açılacaktır. ⁸Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, çalana kapı açılır. ⁹Aranızdan kim oğlu ekmek isteyince ona taş verir? ¹⁰Ya da balık isteyince ona yılan verir? ¹¹Kötü kişiler olan sizler çocuklarınıza nasıl iyi armağanlar vermeyi biliyorsanız, göksel Babanız da kendisinden dileyenlere çok daha iyi armağanlar verecektir.

¹²“İnsanların size nasıl davranmalarını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Çünkü ruhsal yasanın da, peygamberlerin de anlamı budur.”

Dar Kapı 13,14

(Luka 13:24)

¹³“Dar kapıdan girin. Çünkü mahva götüren kapı geniş, yol da kolaydır. Ondan girenler pek çoktur. ¹⁴Oysa, yaşama götüren kapı dar, yol da çilelidir. Onu bulanlar azdır.”

Ağaç ve Ürünü 15-20

(Luka 6:43,44)

¹⁵“Yalancı peygamberlerden sakının. Onlar size koyun postu içinde yaklaşırlar, ama içten yırtıcı kurtlardır. ¹⁶Onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız. Hiç dikenlerden üzüm, kengellerden incir toplarlar mı? ¹⁷Her iyi ağaç sağlıklı ürün yetiştirir. Çürük ağaç ise kötü ürün yetiştirir. ¹⁸İyi ağaç kötü ürün yetiştiremediği gibi, çürük ağaç da sağlıklı ürün yetiştiremez. ¹⁹Sağlıklı ürün yetiştirmeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ²⁰Demek ki, onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız.”

Göksel Baba'nın İsteği 21-23

(Luka 13:25-27)

¹⁴ Başka bir deyişle: “İçinizden hanginiz kaygılanmakla yaşam süresine bir tek gün ekleyebilir?”

¹⁵ Eski çağın ünlü kralı Davut'un oğlu Süleyman.

²¹“Bana, ‘Ya Rab, ya Rab’ diyen herkes göklerin hükümranlığına girmeyecektir. Ama göklerdeki Babam’ın isteğini uygulayan girecektir. ²²O Gün¹⁶ niceleri bana, ‘Ya Rab, ya Rab’ diyecek, ‘Senin adına peygamberlik etmedik mi? Adına cinleri kovmadık mı? Adına bir sürü güçlü iş yapmadık mı?’ ²³İşte o zaman açıkça bildireceğim onlara: ‘Ben sizi hiç tanımadım. Benden ırağa gidin, yasayı hiçe sayınlar!’”

Evini Bilgece Kuran Anlayışlı Kişi 24-27

(Luka 6:47-49)

²⁴“Öyleyse, bu sözlerimi işitip uygulayan herkes konutunu kaya üstüne kuran akli başında insana benzer. ²⁵Yağmur boşandı, seller bastı, yeller esti, o konuta saldırdı. Ama yıkılmadı. Çünkü temeli kaya üstüne atılmıştı. ²⁶Bu sözlerimi işitip de uygulamayan herkes konutunu kum üstünde kuran akli kıt adama benzer. ²⁷Yağmur boşandı, seller bastı, yeller esti. O konuta saldırdı. Konut yıkıldı; hem de yıkımı korkunç oldu.”

İsa’nın Yetkisi Topluluğu Şaşırtıyor 28, 29

²⁸İsa bu sözleri sona erdirince tüm topluluk O’nun öğrettiklerine şaşırp kaldı. ²⁹Çünkü onlara kendi din yorumcuları gibi değil, ama yetki sahibi olarak öğretiyordu.

BELİRTİLER ÇOĞALİYOR, TANRI HÜKÜMRANLIĞI YAYILIYOR

İsa Cüzamlıyı Paklıyor 1-4

(Markos 1:40-45; Luka 5:12-16)

8 İsa dağdan inince O’nu büyük topluluklar izledi. ²Bir cüzamlı yaklaşıp, “Ya Rab, istersen beni pak kılabilirsin” diyerek O’nun ayaklarına kapandı. ³İsa elini uzatıp ona dokundu, “İstiyorum, pak kılınasın” dedi. O anda adam cüzamından paklandı. ⁴İsa, “Dikkat et, kimseye bir şey söylemeyesin” dedi. “Ama git kendini rahibe* göster, tanıklık için onlara Musa’nın buyurduğu armağanı sun.”

İsa Uşağı Sağlığa Kavuşturuyor 5-13

(Luka 7:1-10)

⁵İsa Kafarnahum’a¹⁷ girince, bir yüzbaşı yaklaşıp O’na yalvarmaya koyuldu: “Ya Rab, uşağıma inme indi. Evde yatıyor, dayanılmaz acı çekiyor.” ⁷İsa, “Gelip onu sağlığa kavuşturacağım” diye yanıtladı.

⁸Yüzbaşı, “Ya Rab, çatımın altına girmene bile değmem ben” dedi. “Ama bir tek söz söyle, uşağım iyi olur. ⁹Çünkü ben de buyruk altında bulunan bir insanım; buyruğuma bağlı askerler var. Birine git derim gider, öbürüne gel derim gelir. Uşağıma, şu işi gör derim, görür.”

¹⁰İsa bunu duyunca şaştı. Ardı sıra gelenlere, “Doğrusu size derim ki, İsrail’de bile böylesi imanı olan birine rastlamadım” dedi. ¹¹“İşte size bildiriyorum: ‘Doğudan ve batıdan’ birçokları gelecek; İbrahim’le, İshak’la, Yakup’la birlikte göklerin hükümranlığında şölene oturacaklar. ¹²Hükümranlığın gerçek çocukları ise dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.”

¹³İsa yüzbaşıya döndü, “Git, iman ettiğin gibi olsun!” dedi. Uşak o anda iyileşti.

İsa Birçok Hastayı İyileştiriyor 14-17

(Markos 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴İsa, Petros’un evine gittiğinde onun kaynanasını ateşler içinde yatağa düşmüş buldu. ¹⁵Eline

¹⁶ Mesih’in gelip insanlığı yargılayacağı Gün.

¹⁷ Galile Denizi kıyısında bir kasaba.

7:22 Yeremya 14:14; 27:15; 7:23 Mezmur 6:8 8:4 Levililer 13:49; 14:2-32

8:11 Yeşaya 49:12; 59:19; Malakya 1:11; Mezmur 107:3

dokununca kadının ateşi düştü ve ayağa kalkıp O'na hizmet etti.

¹⁶Akşam olunca, cine tutulmuş birçok kişiyi O'na getirdiler. Bir tek buyrukla kötü ruhları kovdu, hastaların tümünü sağlığa kavuşturdu. ¹⁷Bu, Yeşaya peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Hastalıklarımızı O taşıdı,
Rahatsızlıklarımızı O yükledi.”

Göksel Çağrının Önceliği 18-22

(Luka 9:57-60)

¹⁸İsa çevresinde yoğun bir topluluk görünce, Galile Denizi'nin karşı kıyısına geçilmesini buyurdu. ¹⁹Bir dinsel yorumcu O'na yaklaşp, “Öğretmen!” dedi. “Nereye gidersen ardin sıra geleceğim.” ²⁰İsa onu yanıtladı: “Tilkilerin inleri var, gökyüzünde uçan kuşların da yuvaları.. Ama İnsanoğlu'nun* başını yaslayacak bir yeri yoktur.”

²¹Öğrencilerden başka biri, “Ya Rab!” dedi. “Bana izin ver, önce gidip babamı gömeyim.”

²²İsa, “Sen ardim sıra gel” dedi. “Ve bırak ölüer kendi ölüerini gömsün.”

İsa Fırtınayı Durduruyor 23-27

(Markos 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³İsa tekneye binince öğrencileri de ardı sıra bindiler. ²⁴Bir anda denizde ortalığı allak bullak eden bir fırtına koptu. Öyle ki, tekne dalgalarla kaplandı. İsa uyuyordu. ²⁵Yanına varıp, “Ya Rab kurtar, mahvoluyoruz!” diyerek O'nu uyandırdılar. ²⁶İsa, “Niçin korkuyorsunuz, ey kıt inanlılar?” dedi. Sonra ayağa kalktı. Rüzgârları da denizi de payladı; ortalık sültilman oldu. ²⁷Adamlar şaşkına döndü. “Bu nasıl biridir ki, rüzgârlar da deniz de buyruğuna uyuyor?” diyorlardı.

İsa Yetkiyle Cinleri Kovuyor 28-34

(Markos 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸İsa denizin karşı kıyısına, Gadariniler'in¹⁸ ülkesine vardığında mezarlar arasından koşup gelen cine tutulmuş iki adam kendisini karşıladı. Aşırı oranda kudurgan olduklarından hiç kimse o yoldan geçemiyordu. ²⁹“Ya Tanrı Oğlu, bizden ne istiyorsun?” diye bağrdılar. “Bize vaktinden önce işkence çekirmeye mi geldin buraya?”

³⁰Kendilerinden epey ırakta yoğun bir domuz sürüsü otlamaktaydı. ³¹Cinler İsa'ya, “Eğer bizi çıkaracaksan domuz sürüsüne gönder” diye yalvardılar. ³²O da, “Gidin” dedi. Cinler çıkıp domuzlara girdiler. Birden tüm sürü uçurumdan aşağı denize saldırıp sulara boğuldu. ³³Güdücüler çil yavrusu gibi dağıldı. Kente vararak bütün olguları, cine tutulmuşlarla ilgili olayları enikonu anlattılar.

³⁴Bunun üzerine tüm kent İsa'yı karşılamaya çıktı. O'nu görünce bölgelerinden ayrılması için kendisine yalvardılar.

İsa Günahları Bağışlıyor, İnmeliyi İyileştiriyor 1-8

(Markos 2:1-12; Luka 5:17-26)

9 İsa bir tekneye binip Galile Denizi'nin karşı kıyısına geçti, kendi kentine ulaştı. ²Yatakta yatan bir inmeliyi O'na getirdiler. İsa onların imanını görünce inmeliye, “Yüreklen, oğul!” dedi. “Günahların sana bağışlandı.” ³O anda dinsel yorumculardan bazıları aralarında, “Bu adam sövüyor!” diye mırıldandılar.

⁴İsa onların ne düşündüklerini bilerek, “Yüreklerinizde neden kötü düşünelere yer veriyorsunuz?” dedi. ⁵“Hangisi daha kolaydır? ‘Günahların sana bağışlandı’ demek mi, yoksa ‘Kalk yürü’ demek mi? ⁶Öyleyse, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekiyor.” Ardından İsa inmeliye döndü, “Kalk, yatağını al ve evine git” dedi.

¹⁸ **Gadara:** Ürdün Irmağı'nın doğusunda, sözü edilen On Kent'ten biri. bkz. 4:25

⁷Adam kalkıp evine gitti. ⁸Topluluk olayı görünce korkuya kapıldı. İnsanlara böylesi yetki veren Tanrı'yı yücelttiler.*

Matta'ya Yöneltilen Çağrı 9-13

(Markos 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹İsa bir yoldan geçerken, Matta adında birinin gümrük yerinde oturduğunu gördü. Ona, “**Ardım sıra gel**” dedi. O da kalkıp İsa'nın ardı sıra gitti. ¹⁰İsa, Matta'nın evinde sofrada oturmuşken, gümrük vergisi toplayanlarla günahlılardan oluşan büyük bir topluluk gelip O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturdu. ¹¹Bunu gören Ferisiler İsa'nın öğrencilerine sordu: “Öğretmeniniz niçin gümrük vergisi toplayanlarla, günahlılarla birlikte yemek yiyor?”

¹²İsa bunu duyunca onlara, “**Sağlamlara değil, hastalara doktor gerekir**” dedi. ¹³“**Gidin de şunun anlamını öğrenin: 'Ben kurban değil, acıma isterim.' Çünkü doğru kişileri değil, günahlıları çağırmaya geldim.**”

Oruç Sorunu Aydınlatılıyor 14-17

(Markos 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴Bunun üzerine Yahya'nın öğrencileri İsa'ya yaklaşp sordular: “Niçin Ferisiler'le bizler oruç tutuyoruz da öğrencilerin oruç tutmuyor?” ¹⁵İsa onları yanıtladı: “**Güvey*** kendileriyle birlikteyken yakınları yas tutar mı? Ama güveyin onlardan alınacağı günler gelecek, o zaman oruç tutacaklar.

¹⁶“**Hiç kimse eski bir giysiye yeni bir kumaş parçası yamamaz. Çünkü yama giysiyi yırtıp parçalar ve daha beter bir yırtık oluşur. ¹⁷Ne de yeni şarabı eski tulumlara koyarlar. Bunu yaparlarsa tulumlar yırtılır, hem şarap telef olur hem de tulumlar parçalanır. Bunun yerine yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar. Böylece her ikisi de korunmuş olur.**”

İmanla Sağlık Bulan Kadın, Ölümünden Diriltilen Kız 18-26

(Markos 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸İsa çevresindekilere bunları açıklarken, sinagog başkanlarından biri O'na yaklaşp ayaklarına kapandı. “Kızım şimdi öldü” diyerek yakındı, “Ama sen gel, elini onun üstüne koy, yaşayacaktır.” ¹⁹İsa kalkıp öğrencileriyle birlikte onun ardı sıra gitti.

²⁰Bu arada, on iki yıldan beri bedeninden kan akan bir kadın geriden yaklaşp O'nun giysisinin saçak püskülüne eliyle değdi. ²¹Çünkü yüreğinden, “Salt giysisine değsem hastalığımдан kurtulacağım” diyordu.

²²İsa geri dönüp onu görünce, “**Yüreklen kızım**” dedi. “**İmanın seni kurtardı.**” O anda kadın hastalığından kurtuldu.

²³İsa sinagog başkanının evine varıp ney çalanlarla gürültücü topluluğu görünce, ²⁴“**Çekilin!**” dedi. “**Çünkü kız ölmedi, uyuyor.**” Ona alaylı alaylı güldüler. ²⁵Topluluk dışarı çıkarılınca İsa içeri girdi. Kızı elinden tuttu, kız ayağa kalktı.

²⁶Bu haber tüm bölgeye yayıldı.

Gözü Görmeyenlerin Dileği, İsa'nın Yeteneği 27-31

²⁷İsa oradan geçerken, gözleri görmeyen iki kişi ardı sıra gelerek, “Bize acı, ya Davut Oğlu!” diye bağırdı. ²⁸İsa eve varınca gözü görmeyen adamlar O'nun yanına geldi. İsa onlara bir soru sordu: “**Bunu yapma gücünde olduğuma inanıyor musunuz?**” Adamlar, “Evet, ya Rab” diye yanıtladı.

²⁹Bunun üzerine İsa onların gözlerine dokundu. “**İmanınız uyarınca sizlere sağlansın**” dedi. ³⁰Adamların gözleri açıldı. İsa onları sıkı sıkı uyararak, “**Dikkat edin, bunu kimse bilmesin**”* dedi.

³¹Ama onlar dışarı koşup tüm bölgede O'nun ününü yaymaya koyuldular.

□ 9:13 Hoşea 6:6; I.Samuel 15:22

Dostu Düşmanı Şaşırta Güç 32-34

³²Onlar ayrılınca, cine tutulmuş bir dilsizi İsa'ya getirdiler. ³³Cin dışarı çıkarılınca dilsiz konuştu. Topluluk şaşkın şaşkın, "İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir" diyordu.

³⁴Ne var ki Ferisiler, "Cinlerin başkanı aracılığıyla cinleri çıkarıyor" diyorlardı.

Toplumun Bunalımı Karşısında Duyulan Acı 35-38

(Luka 10:2)

³⁵İsa tüm kentleri ve kasabaları dolaşarak onların sinagoglarında öğretiyor, hükümlerinin Sevinç Getirici Haberi'ni yayıyor, her tür hastalığı ve zayıflığı sağlığa dönüştürüyordu. ³⁶Toplulukları görünce onlara karşı yüreği acıyla doldu. Çünkü 'çobanı olmayan koyunlar gibi' üzgün ve dağınıktılar. ³⁷O zaman öğrencilerine, "Biçilecek ürün bol, ama işçiler az" dedi. ³⁸"Bu nedenle, ürünlerin Rab'bine dua edin, ürününün biçilmesi için işçiler göndersin."

On İki Öğrencinin Seçilmesi 1-4

(Markos 3:13-19; Luka 6:12-16)

10 İsa on iki öğrencisini yanına çağırıp onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi; kötü ruhları çıkarırlar, her tür hastalığı ve her çeşit zayıflığı sağlığa dönüştürsünler diye.. ²On iki habercinin¹⁹ adları şunlardır: Birincisi Petros diye de bilinen Simon. Onun kardeşi Andreas. Zebedi'nin oğlu Yakup'la kardeşi Yuhanna. ³Filippos ve Bartolomeos. Tomas ve gümrük vergisi toplayan Matta. Alfeos'un oğlu Yakup'la Taddeos. ⁴Partizan* Simon ve İsa'yı ele veren Yahuda İşkariyot.

On İnkiler Göreve Gönderiliyor 5-15

(Markos 6:6b-13; Luka 9:1-6)

⁵İsa on iki kişiyi şu sözlerle gönderdi: "Tanrısızlara gitmeyin, Samiriyeliler'in²⁰ kentlerine de uğramayın. ⁶İsrail halkının yitik koyunlarına gidin. ⁷Yolda giderken, 'Göklerin hükümlerini yakındır' diyerek Söz'ü yayın. ⁸Hastaları sağlığa kavuşturun, ölüleri diriltin, cüzamlıyı pak kılın, cinleri çıkarın. Karşılık vermeden aldınız, karşılık almadan verin. ⁹Kuşaklarınızın altına ne altın, ne gümüş, ne de bakır para saklayın. ¹⁰Yolculuk için ne torba, ne iki kat giysi, ne ayakkabı, ne de sopa alın. Çünkü emekçi yiyeceğini hak eder.

¹¹"Herhangi bir kent ya da kasabaya girdiğinizde, kimin saygıdeğer olduğunu sorun ve ayrılınca dek o yerde kalın. ¹²Eve girerken oraya esenlik dileyin.

¹³"Eğer o ev saygıdeğer ise esenliğiniz üzerine insin; saygıdeğer değilse, esenliğiniz sizlere geri dönsün. ¹⁴Her kim sizleri kabul etmez ve sözlerinize kulak asmazsa, o evden ya da kentten çıkarken ayaklarınızın altındaki tozu silkin. ¹⁵Doğrusu size derim ki, yargı gününde Sodom'la Gomorra* bölgesinin durumu o kentinkinden daha elverişli olacaktır."

Gelecek Saldırıları 16-25

(Markos 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶"İşte sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Bu nedenle, yılan gibi açığız, güvercin gibi aldatmasız olun. ¹⁷İnsanlardan sakının. Çünkü sizi kurullara teslim edecekler ve sinagoglarında kamçılacaklar. ¹⁸Bana bağlılığınız nedeniyle valilerin, kralların önüne sürükleneceksiniz. Onlara ve tanrısızlara tanıklık edesiniz diye..

¹⁹"Sizleri tutukladıklarında, nasıl ya da ne söyleyeceğiz diye kaygılanmayın. Çünkü ne konuşacağınız o saatte sizlere açıklanacaktır. ²⁰Çünkü konuşan siz değilsiniz, içinizde konuşan Babanız'ın Ruhu'dur.

²¹"Kardeş kardeşi, baba çocuğu ölümüne ele verecek; 'çocuklar ana babaya karşı ayaklanıp'

¹⁹ bkz. 5:1

9:36 Çölde Sayım 27:17; Hezekiel 34:5

²⁰ Samiriyeliler için bkz. Luka 9:52; 10:33; 17:16; Yuhanna 4:9,39,40; 8:48; Habercilerin İşleri 8:25

onları öldürtecek. ²²Adıma bağlılık yüzünden herkesin hıncına uğrayacaksınız. Ama sonuna dek sabreden kurtulacaktır.

²³“Size bir kentte saldırırlarsa ötekine kaçın. Doğrusu size derim ki, İnsanoğlu’nun gelişine dek İsrail kentlerinde işiniz sona ermeyecektir. ²⁴Öğrenci öğretmeninden üstün değildir. Ne de uşak efendisinden üstündür. ²⁵Öğrencinin öğretmeni, uşağın da efendisi gibi olması uygundur. Evin sahibine Beelzebul²¹ adını yakıştırdırlarsa, ev halkını ne denli aşırı dille aşılayacaklar!”

Asıl Korkulacak Yetki 26-31

(Luka 12:2-7)

²⁶“Onlardan korkmayın. Çünkü açığa çıkarılmayacak üstü kapalı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek gizli kapaklı bir konu vardır. ²⁷Sizlere karanlıkta söylediklerimi aydınlıkta bildirin, kulağınıza fısıldananı damlardan yayın. ²⁸Bedeni öldürebilen, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Tam tersine canı da bedeni de cehennemde mahvedebilenden korkun.

²⁹“İki serçe bir kuruşa satılmaz mı? Öyleyken bir teki bile Babanız’ın bilgisi olmadan yere düşmez. ³⁰Size gelince, başınızdaki saçlar bile sayılıdır. ³¹Onun için, korkmayın. Bir sürü serçeden üstün değer taşıyorsunuz.”

Mesih’i İnsanlar Önünde Kabul Eden ve Yadsıyan 32-33

(Luka 12:8,9)

³²“Bu durumda, her kim beni insanların önünde açıkça kabul ederse, ben de onu göklerdeki Babam’ın önünde açıkça kabul edeceğim. ³³Ama her kim beni insanların önünde yadsırsa, ben de onu göklerdeki Babam’ın önünde yadsıyacağım.”

Mesih Nasıl Değerlendirilir? 34-39

(Luka 12:51-52; 14:21,27)

³⁴“Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın. Barış değil, kılıç getirmeye geldim. ³⁵Çünkü ben ‘oğulla babasının, kızla anasının, gelinle kaynanasının’ arasını açmaya geldim. ³⁶‘İnsanın düşmanları öz ev halkı olacaktır.’*³⁷

³⁷“Babayı ya da anayı benden çok seven bana yaraşıklı olamaz. Oğulu ya da kızı benden çok seven bana yaraşıklı değildir. ³⁸Haçını alıp* ardım sıra gelmeyen de bana yaraşıklı değildir. ³⁹Canını bulan onu yitirecektir. Ama bana bağlılığı yüzünden canını yitiren onu bulacaktır.”*

Mesih’e Hizmet Edeni İyi Karşılamanın Ödülü 40-42

(Markos 9:41)

⁴⁰“Sizleri kabul eden beni kabul eder. Beni kabul eden de beni göndereni kabul eder. ⁴¹Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan karşılığı alacaktır. Doğru kişiyi doğru kişi olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan karşılığı alacaktır. ⁴²Her kim bu küçüklerden birine öğrencimdir diye bir bardak soğuk su içerirse, doğrusu size derim ki karşılığını hiç yitirmeyecektir.”

Yahya’nın Gönderdiği Ulaklar 1-19

(Luka 7:18-35)

11 İsa on iki öğrencisine buyruk vermeyi sona erdirince onların kentlerinde öğretmek ve Söz’ü yaymak için oradan ayrıldı. ²Cezaevinde yatmakta olan Yahya, Mesih’in yaptığı işleri duyarak öğrencilerini O’na gönderdi ³ve öğrencileri aracılığıyla O’na sordu: “Gelecek olan sen misin, yoksa başka birisini mi gözlemeliyiz?” ⁴İsa onları yanıtladı: “Gidin işittiklerinizi gördüklerinizi Yahya’ya

²¹ Seytanın bir adı. Kötü ruhlara başkanlık eden.

10:21 Mika 7:6

¹ **10:35** Mika 7:6

bildirin. ⁵‘Gözü görmezler görüyor’, kötürümler yürüyor, cüzamlılar pak kılınıyor, sağırlar duyuyor, ölüler diriliyor ve ‘yoksullar Sevinç Getirici Haber’i duyuyor.’ ⁶Benimle ilgili konularda kösteklenmeyen mutludur.”

⁷Onlar gidince İsa topluluğa Yahya’ya ilişkin açıklamaya koyuldu: “Ne görmek için çöle çıktınız? Rüzgârın etkisiyle sallanan bir kamış mı? ⁸Yok bu değilse, ne görmeye çıktınız? Yumuşak giysilere bürünmüş bir adam mı? Bakın, yumuşak giysilere bürünenler kral saraylarında bulunur. ⁹Öyleyse ne görmeye çıktınız? Bir peygamber mi? Evet, size derim ki peygamberden de üstün olanı gördünüz. ¹⁰Kendisi için bildirilendir o:

“İşte, önünden habercimi gönderiyorum.

Senin önünde yolunu hazırlayacak.’

¹¹“Doğrusu size derim ki, kadınlardan doğanlar arasında Vaftizci Yahya’dan üstün olanı çıkmamıştır. Ama göklerin hükümrانlığında en küçük olan ondan üstündür. ¹²Vaftizci Yahya’nın günlerinden bu yana, göklerin hükümrانlığı zorlamıyor ve zorlu olanlar onu ele geçiriyor. ¹³Çünkü tüm peygamberler ve ruhsal yasa, Yahya’ya dek peygamberlik etti.* ¹⁴Eğer kabul etmek isterseniz, gelmesi beklenen İlyas odur.* ¹⁵Kulağı olan işitsin.

¹⁶“Bu kuşağı neye benzeteyim? Çarşı yerlerinde oturup birbirine bağrışan çocuklara benzerler:

¹⁷–Biz size kaval çaldık;

ama siz kalkıp oynamadınız!

–Biz de ağıt çektik;

ama siz dövünmediniz!

¹⁸“Çünkü Yahya geldi; ne yiyor ne içiyor. ‘Onda cin var’ diyorlar. ¹⁹İnsanoğlu geldi; yiyor da içiyor da. ‘Bak bak, obur ve şaraba düşkün biri!’ diyorlar, ‘Gümrük vergisi toplayanların, günahlıların dostu.’ Ama bilgelik kendi eylemlerince doğrulandı.”

Sunuyu Geri Çeviren Kentler 20-24

(Luka 10:13-15)

²⁰O zaman İsa güçlü işlerinden birçoğunu yapmış olduğu kentleri kınamaya başladı. Çünkü günahlarından dönmediler: ²¹“Vay sana, ey Horazin! Vay sana, ey Beytsayda! Çünkü sizlerde yapılan güçlü işler Sur’da ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp küldde oturarak günahlarından dönerlerdi. ²²Ama size derim ki, yargı gününde Sur’un ve Sayda’nın durumu sizinkinden daha elverişli olacak. ²³Ya sen, ey Kafernahum! ‘Göge dek mi yüceltileceksin? Hayır, ölümler ülkesine* indirileceksin.’ Çünkü sende yapılan güçlü işler Sodom bölgesinde yapılmış olsaydı, bugüne dek yerinde kalırdı o. ²⁴Ama size derim ki, yargı gününde Sodom bölgesinin durumu seninkinden daha elverişli olacak.”

Esenliğe Çağrılan Yorgunlar ve Yüklüler 25-30

(Luka 10:21-22)

²⁵O zaman İsa, “Şükürler sana, ey Baba!” diye konuştu. “Gögün ve yerin Rab’bi. Çünkü bunları bilginlerden ve akıllılardan gizledin, ağzı süt kokanlara açıkladın. ²⁶Evet Baba! Çünkü senin katında kıvanç veren uygulama buydu. ²⁷Her şey bana Babam tarafından verildi. Oğul’u Baba’dan başka kimse bilmez. Baba’yı da Oğul’dan başkası bilmez. Bir de, Oğul’un kendisine Baba’yı açıklamak istediği kişi Baba’yı bilir.

²⁸“Ey bütün yorulanlar ve yük altında yıprananlar! Bana gelin. Sizleri dinlendiririm.

²⁹Boyunduruğumu takının, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu ve engin yürekliyim. Böylece, ‘canlarınıza dinlenme bulacaksınız.’ ³⁰Çünkü boyunduruğum kolaylıkla taşınır, yüküm de ağırlık vermez.”

²² bkz. 10:15

11:5 Yeşaya 35:5,6; 61:1 11:10 Malakya 3:1 11:23 Yeşaya 14:13,15; 11:29 Yeremya 6:16 12:4 Levililer 24:9 12:7 Hoşea 6:6; I.Samuel 15:22 12:17 Yeşaya 42:1-4,9; 41:9

Tanrısal Saygı mı, Töresel Alışkı mı? 1-8

(Markos 2:23-28; Luka 6:1-5)

12 O dönemde bir Şabat günü* İsa buğday tarlalarından geçiyordu. Öğrencileri acıktıklarından, buğday başaklarını kopararak taneleri yemeye koyuldular. ²Bunu gören Ferisiler, “Bak” dediler, “Öğrencilerin Şabat günü yasal olmayanı yapıyor.” ³İsa onlara, “Davut’un ve yanındakilerin acıkınca ne yaptıklarını okumadınız mı?” dedi. ⁴“Nasıl Tanrı evine girip ‘kutsal sunu ekmeklerini’ hep birlikte yediklerini. Oysa o ekmekten yemeye ne Davut’un yetkisi vardı, ne de yanındakilerin. Bu yetki salt rahiplerin değil miydi? ⁵Ayrıca ruhsal yasada okumadınız mı? Şabat günü rahipler tapınakta Şabat’a ilişkin yasayı bozarlar da suçlu sayılmazlar.*

⁶“Size derim ki, tapınaktan daha üstün olan buradadır. ⁷“Ben kurban değil, acıma isterim” deyişinin ne anlam taşıdığını bilmiş olsaydınız, suçsuzları suçlu çıkarmazdınız. ⁸Çünkü İnsanoğlu Şabat gününün Rabbi’dir.”

İsa’nın Saptadığı ve Duyurduğu Kural 9-14

(Markos 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹Oradan ayrılıp onların sinagoguna gitti. ¹⁰İşte, orada eli kupkuru kesilmiş bir adam bulunuyordu. İsa’yı suçlu çıkarmayı kovalayarak O’na bir soru sordular: “Şabat günü birini sağlığa kavuşturmak yasal mıdır?” ¹¹İsa yanıtladı: “İçinizden hanginizin bir koyunu olup da Şabat günü çukura yuvarlanınca elini uzatıp onu çıkarmaz? ¹²İnsan koyundan ne denli değerlidir! Demek ki, Şabat günü iyilik yapmak da yasaldır.” ¹³Sonra adama, “Elini uzat” dedi. O da uzattı. El öbürü gibi sapasağlam oldu. ¹⁴Ferisiler dışarı çıkıp İsa’yı ortadan kaldırmak için birbirleriyle danıştılar.

Tanrı’ca Beğenilen Hizmet 15-21

(Markos 3:7-12; Luka 6:17-19)

¹⁵İsa bunu bildiğinden oradan ayrıldı. Büyük bir insan topluluğu da ardı sıra gitti. İsa hepsini sağlığa kavuşturdu. ¹⁶Öte yandan kim olduğunu açıklamalarını diye onları öğütledi.

¹⁷Bu, Yeşaya peygamber aracılığıyla söylenen söz yerine gelsin diye oldu:

¹⁸“İşte seçtiğim uşağım,

Sevdiğim, canımın kendisinden hoşnut olduğu..

Ruhumu O’nun üzerine koyacağım

Ve O uluslara yargıyı bildirecek.

¹⁹Ne çekişecek, ne bağırarak, Ne de sesini sokaklarda duyan olacak.

²⁰Ezilmiş bir kamışı bile kırmayacak O.

Tüten fitili de söndürmeyecek;

Yargıyı yengiye dönüştürünceye dek..

²¹Uluslar O’nun adına umut bağlayacak.”*

Tanrı’nın Ruhunu Aracılığıyla Cinleri Çıkartıyor 22-32

(Markos 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10)

²²O sırada İsa’ya cine tutulmuş birini getirdiler. Hem gözü görmüyor, hem de kulağı duymuyordu. İsa onu sağlığa kavuşturdu. Öyle ki, kulağı duymayan adam hem konuştu hem de gördü.

²³Tüm topluluk şaşkın şaşkın, “Yoksa bu Davut’un Oğlu mu?” diye soruyordu. ²⁴Ne var ki, Ferisiler bunu duyduklarında, “Bu adam kendiliğinden cinleri çıkartmıyor” dediler. “Olsa olsa, cinlerin başkanı Beelzebul aracılığıyla onları çıkartıyordur.”

²⁵İsa ne düşündüklerini bildiğinden onlara, “Kendi içinde ikiye bölünen her krallık yıkılır” dedi. “Kendi içinde ikiye bölünen bir kent ya da ev ayakta duramaz. ²⁶Ve eğer şeytan şeytanı dışarı atıyorsa, kendi içinde ikiye bölünmüş duruma düşer. Onun krallığı bundan böyle nasıl ayakta durabilir?

²⁷Eğer ben Beelzebul aracılığıyla cinleri çıkartıyorsam, oğullarınız kimin aracılığıyla çıkartıyorlar? Bu yüzden onlar sizin yargıçlarınız olacak. ²⁸Ama Tanrı’nın Ruhunuyla cinleri çıkartıyorsam demek ki, Tanrı

hükümranlığı sizlere gelmiştir.

²⁹“Biri güçlü bir adamın evine girip onun malını nasıl elinden alabilir? İlk güçlü kişiyi bağlayıp sonra evini yağma etmesi doğal değil midir?”

³⁰“Benimle birlikte olmayan bana karşıdır ve benimle birlikte devşirmeyen dağıtır. ³¹Bu nedenle size diyorum ki, her tür günah ve sövgü insanlara bağışlanacaktır. Ama Ruh’a karşı sövgü bağışlanmayacaktır. ³²Her kim İnsanoğlu’na karşı bir söz söylerse, bağışlanacaktır. Ama her kim Kutsal Ruh’a karşı bir söz söylerse bağışlanmayacaktır. Ne şimdiki ne de gelecek çağda.”

Yürekten Kaynaklanan Sözler 33-37

(Luka 6:43-45)

³³“Ya ağacı sağlıklı yetiştirirsiniz, ürünü de sağlıklı olur; ya da ağacı çürük yetiştirirsiniz, ürünü de çürük olur. Çünkü ağaç ürünüyle tanınır. ³⁴Engerekler soyu! Kendiniz kötü kişilerken iyi sözler söyleyebilir misiniz? Çünkü ağız yüreğin taşmasından söz söyler. ³⁵İyi insan içindeki iyi gömüden iyi olanları çıkarır. Kötü insan da içindeki kötü gömüden kötü olanları çıkarır.

³⁶“Size diyorum ki, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı gününde hesap verecekler. ³⁷Öyle ki, sözlerin doğrultusunda suçsuz ve yine sözlerin doğrultusunda suçlu çıkarılacaksınız.”

Belirti Meraklıları 38-42

(Markos 8:11,12; Luka 11:29-32)

³⁸Bunun üzerine dinsel yorumculardan ve Ferisiler’den bazıları, “Öğretmen!” dedi. “Elinden bir belirti görmek istiyoruz.” ³⁹İsa şu karşılığı verdi: “Kötü ve tanrısaymaz bir kuşak belirti arar durur. Ama ona Yunus peygamberin belirtisinden başka bir belirti verilmeyecektir. ⁴⁰Çünkü ‘Yunus o koca balığın karnında nasıl üç gün üç gece kaldıysa,’ İnsanoğlu da yerin bağrında üç gün üç gece kalacaktır. ⁴¹Nineveliler yargı günü bu kuşakla bir arada dikilecek ve onu suçlu çıkaracaklar. Çünkü onlar Yunus’un sözü yayması üzerine gūnahtan döndüler. İşte, Yunus’tan üstün olan burada. ⁴²Güney’in kraliçesi²³ yargı günü bu kuşakla bir arada dikilecek ve onu suçlu çıkaracak. Çünkü Süleyman’ın bilgeliğini duymak için dünyanın taa öbür ucundan kalkıp geldi. İşte, Süleyman’dan üstün olan burada.”

Kirli Ruh Geri Geline 43-45

(Luka 11:24-26)

⁴³“Kirli ruh insandan ayrılınca, rahatlık bulmak için kurak yerlerde dolaşır; ama aradığını bulamaz. ⁴⁴Bunun üzerine, ‘Ayrıldığım konutuma döneceğim’ der. Sonra gelir, onu boş bulur: Temizlenmiş, düzeltilmiş durumda. ⁴⁵O zaman sağa sola koşup kendinden daha berbat başka yedi ruh toplayıp getirir; hep birlikte içeriye dalarak o yerde otururlar. Bu kişinin sonraki durumu öncekinden beter olur. Bu bozuk kuşağa da tıpkı böyle olacak.”

İsa’nın Annesiyle Kardeşleri 46-50

(Markos 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶İsa toplulukla konuşmaktayken annesiyle kardeşleri dışarıda bekliyor, kendisiyle görüşmek istiyorlardı. [⁴⁷Birisi O’na haber verdi: “Bak, annenle kardeşlerin dışarıda bekliyor, seninle görüşmek istiyorlar.”] ⁴⁸İsa, “Annem kimdir, kardeşlerim kimdir?” diyerek konuştu. ⁴⁹Sonra elini öğrencilerine doğru uzatarak sözünü sürdürdü: “İşte annemle kardeşlerim. ⁵⁰Çünkü göklerdeki Babam’ın isteğini kim uygularsa kardeşim, kız kardeşim, annem odur.”

Ekinci Simgesi 1-9

(Markos 4:1-9; Luka 8:4-8)

²³ **Seba kraliçesi:** bkz. I.Krallar 10:1-10.

12:40 Yunus 2:1,2

13 Aynı gün İsa evden çıkıp deniz kıyısında oturdu. ²Ama çok büyük bir topluluk çevresini sarınca, O'nun bir kayığa geçip oturması gerekli oldu. Tüm topluluk ise kıyıda duruyordu. ³İsa simgesel öykülerle onlara birçok konuyu anlatarak, “Bir ekinci tohum ekmeye çıktı” dedi. ⁴“O ekerken tohumların kimi yolun kenarına düştü, kuşlar inip onları yedi. ⁵Başka tohumlar ise kayalıklara düştü. Orada bol toprak olmadığından hemen filizlendi. Çünkü toprağın derinliği yoktu. ⁶Güneş doğunca kavruldu, kökten yoksun olduğundan kuruyup gitti. ⁷Başkaları dikenlerin arasına düştü, dikenler gelişip onları boğdu. ⁸Başkalarıysa verimli toprağa düştü ve ürün getirdi; kimisi yüz, kimisi altmış, kimisi otuz kat oldu.

⁹“Kulağı olan işitsin.”

Simgelerden Çıkan Anlam 10-17

(Markos 4:10-12; Luka 8:9,10)

¹⁰Öğrenciler İsa'ya yaklaşp, “Niçin onlara simgesel öykülerle konuşuyorsun?” diye sordular. ¹¹İsa yanıtladı: “Göklerin hükümrânlığına ilişkin gizleri bilebilmek sizlere sağlanmıştır, ama onlara sağlanmamıştır. ¹²Çünkü az malı olana daha da çok verilecek, hem de artırılacak; ama bir şeyi olmayandan elinde bulunan bile kendisinden alınacak. ¹³Bu nedenle onlara simgesel öyküler kullanarak konuşuyorum. Çünkü görürken görmüyorlar, işitirken işitmiyorlar ne de anlıyorlar. ^{24,14}Böylece, Yeşaya'nın peygamberliği kendilerinde bütünleniyor:

“Ha bire dinleyeceksiniz ama anlamayacaksınız.

Ardı ardına göreceksiniz ama kavramayacaksınız.

¹⁵Çünkü bu halkın yüreği yağ bağladı,

Kulakları iyi duymaz oldu.

Gözlerini yumdular.

Gözleriyle görmesinler,

Kulaklarıyla duymasınlar,

Yürekleriyle anlamasınlar diye;

Dönmesinler de ben kendilerini iyi etmeyeyim diye.’

¹⁶“Ama ne mutlu sizin gözlerinize, çünkü görüyorlar. Ve kulaklarınıza çünkü işitiyorlar.

¹⁷Doğrusu size derim ki, nice peygamberler ve doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmeyi özlediler ama görmediler. İşittiklerinizi işitmeyi özlediler ama işitmediler.”

Ekinci Simgesinin Anlamı 18-23

(Markos 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸“Şimdi ekinciye ilişkin simgesel öyküyü dinleyin: ¹⁹Hükümrânlık Sözü'nü işitip de anlamayana kötü olan ²⁵ gelir, onun yüreğinde ekili olanı kapar. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. ²⁰Kayalıklara ekilene gelince, Sözü işitir işitmez hemen sevinçle ona sarılandır bu. ²¹Ama kökü olmadığından gelmesiyle geçip gitmesi bir olur. Kutsal Söz konusunda acı ya da saldırıyla karşılaşınca hemen kösteklenir.

²²“Dikenler arasına ekilene gelince, sözü işitendir bu. Ne var ki, dünya kaygısı ve zenginliğin aldattıcılığı sözü boğar; öyle ki, söz verimsiz kalır. ²³Verimli toprağa ekilene gelince, sözü hem duyan hem de anlayandır o. Ürün veren de budur. Belirli durumlarda yüz kat, bazı durumlarda altmış kat, başka durumlardaysa otuz kat..”

Delice Simgesi 24-30

²⁴İsa onlara başka bir simgesel öykü anlattı: “Göklerin hükümrânlığı tarlasına tohum eken bir adama benzetilebilir. ²⁵Gece vakti herkes uyumaktayken düşman geldi, buğdaylar arasına delice ekti ve

²⁴ **13:14** Yeşaya 6:9,10; 63:17

²⁵ bkz. 5:37

sıvışıp gitti. ²⁶Uzun sürgünler büyüyüp ürün verince deliceler de arada sırttı.

²⁷“Çiftlik sahibinin uşakları gelip, ‘Efendi’ dediler. ‘Tarlana iyi tohum ekmedin mi sen? Bu deliceler de nereden türedi?’ ²⁸Adam, ‘Bu işi yapan bir düşmandır’ diye yanıtladı. Uşaklar da kendisine bir öneride bulundular: ‘İster misin, gidip onları toplayalım?’ ²⁹Ama o, ‘Sakin’ dedi. ‘Ola ki, deliceleri toplayalım derken onlarla birlikte buğdayı da kökünden sökesiniz. ³⁰Bırakın, biçim vaktine dek bir arada büyüsünler. Biçim vakti biçicilere buyruk vereceğim. İlk deliceleri toplayın; yakmak için demet yapıp bağlayın, buğdayı da ambarıma koyun diyeceğim.’”

Göklerin Hükümrânlığı Neye Benzer? 31,32

(Markos 4:30-32; Luka 13:18,19)

³¹Onlara yine başka bir simgesel öykü anlattı: “Göklerin hükümrânlığı bir hardal tohumuna benzer. Adamın biri onu alıp tarlasına eker. ³²Tüm tohumların en küçüğü olmasına karşın, gelişince bitkilerin en büyüğü olur. Ağaçlaşır. Öyle ki, ‘göğün kuşları’ gelip ‘dallarına tüneler.’”

Mayaya İlişkin Simge 33

(Luka 13:20,21)

³³Onlara başka bir simgesel öykü anlattı: “Göklerin hükümrânlığı maya gibidir. Bir kadın onu alıp üç ölçek unun içine koydu; böylece tüm hamur mayalandı.”

Topluluğa Simgelerle Öğretiliyor 34,35

(Markos 4:33,34)

³⁴Bunların tümünü İsa simgesel öyküler kullanarak topluluğa anlattı. Simgesel öykü kullanmadan onlara bir şey anlatmadı. ³⁵Bu, peygamber aracılığıyla konuşulan şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Ağzımı simgeler kullanarak açacağım.

Dünyanın kuruluşundan bu yana kapalı kalmış gerçekleri konuşacağım.”

Delice Simgesinin Anlamı 36-43

³⁶İsa toplulukları saldıktan sonra eve gitti. Öğrencileri yaklaşıp, “Tarlada büyüyen deliceler simgesi konusunda bizi aydınlat” dediler. ³⁷O da yanıtladı: “İyi tohumu eken İnsanoğlu’dur. ³⁸Tarla dünyadır. İyi tohum hükümrânlığın oğullarıdır. Deliceler de kötü olanın oğullarıdır. ³⁹Bunları eken düşmana gelince, o iblistir. Biçim günü çağın sonudur. Biçiciler de meleklerdir. ⁴⁰Bu olayda deliceler nasıl toplanıp yakıldıysa, çağın sonunda bunun tıpkısı olacak. ⁴¹İnsanoğlu meleklerini gönderecek. Hükümrânlığından ‘ket vuranlarla yasaya uymayanları’ toplayıp ⁴²yanan ocağa atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak. ⁴³O vakit ‘doğru kişiler’ Babaları’nın hükümrânlığında güneş gibi ‘parlayacak’.

“Kulağı olan işitsin.”

Tarlada Saklı Gömü Simgesi 44

⁴⁴“Göklerin hükümrânlığı tarlada saklı gömü gibidir. Bulan onu gizleyiverir, sevincinden koşup varını yoğunu satar ve o tarlayı satın alır.”

İnci Simgesi 45,46

⁴⁵“Yine göklerin hükümrânlığı güzel inciler ardından koşan bir iş adamı gibidir. ⁴⁶Değeri yüksek bir inci bulunca koşup varını yoğunu satar, onu satın alır.”

Balıkçı Ağı Simgesi 47-50

⁴⁷“Yine göklerin hükümrânlığı, denize atılan ve her tür avı bir araya toplayan balıkçı ağı gibidir. ⁴⁸İyice dolduğunda onu kıyıya çekerler, oturup işe yarayanları kaplara toplarlar, yaramayanları

□ 13:32 Hezekiel 17:23; 31:6; Mezmur 104:12 13:35 Mezmur 78:2 13:41 Zefanya 1:3 13:43 Daniel 12:3

ise dışarı atarlar. ⁴⁹Çağın sonunda durum bu olacak. Melekler çıkıp kötülere doğrular arasından ayıracak ⁵⁰ve yanan ocağa atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.”

Eski ve Yeni Değerler 51,52

⁵¹İsa, “Bunların tümünü anladınız mı?” diye sorunca, “Evet” diye yanıtladılar. ⁵²O da kendilerine belirtti: “Bu nedenle, göklerin hükümrânlığı konusunda eğitilmiş her dinsel yorumcu, gömüsünden eski ve yeni değerleri* çıkaran bir ev sahibine benzer.”

İsa Nasıra’da Yadsınıyor 53-58

(Markos 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³İsa bu simgesel öyküleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. ⁵⁴Kendi kentine²⁶ geldi, onlara sinagoglarında öğretti. Onlar şaşırıp kaldı. “Bu adam böylesi bir bilgeliği ve bu denli eylemleri nereden sağlamış olmalı ki?” diye soruşturuyorlardı, ⁵⁵“Marangozun oğlu değil mi o? Annesinin adı Meryem değil mi? Kardeşleri de Yakup, Yusuf, Simon, Yahuda değil mi? ⁵⁶Kız kardeşlerine gelince, hepsi de bizim aramızda yaşamıyor mu? Öyleyse bütün bunları nereden sağlamış olabilir?” ⁵⁷Böylece O’nun kişiliği konusunda takılıp kaldılar.

İsa onlara, “Bir peygamber öz kentinden ve evinden başka bir yerde aşağı görülmez” dedi. ⁵⁸İmansızlıkları yüzünden orada bol sayıda güçlü iş yapmadı.

DİKKATİ ÇEKEN BELİRTİLER, YADSINAN HÜKÜMRAN

Vaftizci Yahya Öldürülüyor 1-12

(Markos 6:14-29; Luka 9:7-9)

14 Ülkenin dörtte birini²⁷ yönetmekte olan Herodes* bu dönemde İsa’nın ününü duydu ²ve buyruğundakilere, “Bu adam Vaftizci Yahya’nın taa kendisidir” dedi. “O ölümler arasından dirilmiş olmalı. Bu yüzden onun aracılığıyla böyle güçlü eylemler yapılıyor.”

³Çünkü Herodes öz kardeşi Filippos’un karısı Herodya yüzünden Yahya’yı tutuklayıp bağlamış, cezaevine tıkmıştı.

⁴Çünkü Yahya ona, “Yengenle yaşamam doğru değil” demekteydi.*

⁵Herodes Yahya’yı öldürmek amacını güdüyordu. Ne var ki, topluluktan korkuyordu. Çünkü Yahya’yı peygamber olarak tanıyorlardı.

⁶Herodes’in doğum günü kutlanıyordu. Herodya’nın kızı herkesin önünde dans etti. Herodes bunu öylesi beğendi ki, ⁷ant içerek her ne dilerse kendisine vereceğini vurguladı. ⁸Annesi tarafından kıskırılan kız, “Şuracıkta, bir tepside bana Vaftizci Yahya’nın başını veresin” dedi.

⁹Kral üzüntüyle çalkalandı. Ne var ki, andına ve çağrılılara karşı duyduğu sorumluluk yüzünden dileğin uygulanması için buyruk verdi. ¹⁰Adamlarını gönderip cezaevinde Yahya’nın başını uçurttu. ¹¹Yahya’nın kesik başı bir tepside getirilip kıza verildi. O da kesik başı annesine götürdü. ¹²Yahya’nın öğrencileri gelip ölüyü aldılar ve gömdüler. Ardından da gidip İsa’ya bilgi iletiler.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor 13-21

(Markos 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuhanna 6:1-14)

¹³İsa bu olayı duyunca bir tekneyle tek başına ıssız bir yere gitti. Topluluk bunu öğrenince kentlerden yayan giderek O’nu izledi. ¹⁴İsa kıyıya çıkar çıkmaz büyük bir toplulukla karşılaştı. Onlara karşı yüreği acıyla doldu; hasta olanları sağlığa kavuşturdu. ¹⁵Akşam olunca öğrencileri kendisine yaklaşp, “Burası ıssız bir yer” dediler, “Vakit de oldukça ilerledi. Artık topluluğu sal; kasabalara gitsinler, kendilerine azık satın alsınlar.”

¹⁶İsa, “Buradan gitmeleri gerekli değil” diye yanıtladı. “Siz onlara yiyecek verin!”

²⁶ Nasıra’ya

²⁷ Galile ile Perea

¹⁷Öğrenciler, “Burada beş ekmekle iki balıktan başka hiçbir şeyimiz yok ki” dediler.

¹⁸İsa, “Onları buraya bana getirin” dedi. ¹⁹Tüm topluluğa çayıra oturmalarını buyurdu. Beş ekmekle iki balığı eline aldı. Gözlerini göğe kaldırıp onları kutsadı. Ekmekleri parçalayıp böldü öğrencilere verdi, öğrenciler de topluluğa. ²⁰Herkes doyusuya yedi. Artakalan parçalardan on iki küfe dolusu topladılar. ²¹Yiyenler yaklaşık beş bin erkekti; kadınlarla çocuklar da ayrı.

İsa Su Üstünde Yürüyor 22-33

(Markos 6:45-52; Yuhanna 6:16-21)

²²Hemen olayın ardından kendisi toplulukları salıncaya dek, İsa öğrencilere tekneye binip O’ndan önce karşı yakaya gitsinler diye buyruk verdi. ²³Toplulukları gönderdikten sonra tek başına dağa, dua etmeye çıktı. Gece bastırıldığında yapayalnızdı orada. ²⁴Bu sırada tekne kıydan yüzlerce metre uzaklaşmıştı. Dalgaların saldırısı altında bocalıyordu; çünkü rüzgâr ters yönden esmekteydi. ²⁵Sabah üçle altı arası İsa denizde yürüyerek onlara yaklaştı. ²⁶Öğrenciler O’nun denizde yürüdüğüne tanık olunca yürekleri kalktı, “Bu bir görüntüdür” diyerek korkudan avaz avaz bağurdılar. ²⁷İsa o anda onlarla konuştu. “Yüreklenin” dedi. “Benim, korkmayın.”

²⁸Petros O’nu yanıtladı: “Ya Rab, eğer gerçekten sensen bana buyruk ver, suların üstünden yürüyerek sana geleyim.” ²⁹O da, “Gel” dedi. Petros tekneden indi; suların üstünden yürüyerek İsa’ya doğru geldi. ³⁰Ne var ki, esen rüzgârı görünce ürktü ve sulara gömülmeye başladı. “Ya Rab, beni kurtar!” diye avaz avaz bağırıyordu.

³¹İsa hemen elini uzatıp Petros’u tuttu. “Ey kıt inanlı adam” dedi. “Neden kuşku duydun?” ³²Onlar tekneye binince rüzgâr dindi. ³³Teknedekiler İsa’ya tapındı. “Gerçekten Tanrı’nın Oğlu’sun sen”* diyorlardı.

İsa Genesaret’te Hastaları İyi Ediyor 34-36

(Markos 6:53-56)

³⁴Denizi aşım Genesaret’te²⁸ karaya ulaştılar. ³⁵Oralılar İsa’yı tanıyınca yöreye haber salıp tüm hastaları kendisine getirdiler. ³⁶Salt giysisinin saçak püskülüne dokunabilmek için kendisine yalvarıyorlardı. Dokunanların tümü hastalıktan kurtuldu.

Ataların Töresi Karşısında Tanrı’nın Yasası 1-9

(Markos 7:1-13)

15 Bunun üzerine Yeruşalim’den Ferisiler’le dinsel yorumcular İsa’ya gelip, ²⁴“Öğrencilerin neden ataların töresini çiğniyor?” diye sordular. “Çünkü yemek yemeden önce ellerini yıkamıyorlar.”*

³İsa onları yanıtladı: “Ya siz, neden kendi törenize uymak için Tanrı’nın buyruğunu çiğniyorsunuz? ⁴Bakın Tanrı ne buyurmuştur:

“‘Babana ve annene saygı göster.

Babaya ve anneye karşı kötü konuşan,

Ölümlle cezalandırılısın.’

⁵“Oysa sizin dediğiniz şudur: ‘Her kim babasına ya da annesine, benden sana sağlanacak yarar gerçekte Tanrı’ya adanmış Armağan’dır’ derse, ⁶‘onun babasını ya da annesini’ saymaya zorunluluğu yoktur.’ Böylece töremize uyalım derken Tanrı Sözü’nü ortadan kaldırdınız. ⁷Ey ikiyüzlüler, Yeşaya sizlere ilişkin şu sözlerle tam yerinde peygamberlik etmişti:

⁸“Bu halk beni dudaklarıyla sayar,

Ama yürekleri benden uzaktadır.

⁹Bana boş yere tapınıyorlar,

Öğreti olarak insansal yönergeler öğretiyorlar.”*

²⁸ Galile Denizi kıyılarında bir kasaba

15:4 Mısır’dan Çıkış 20:12; 21:17; Yasanın Tekrarı 5:16 15:7 Yeşaya 29:13

İnsanı Kirleten Davranışlar 10-20

(Markos 7:14-23)

¹⁰İsa topluluğu yanına çağırıp, “İşitin ve anlayın” dedi. ¹¹“Ağza giren nesne insanı kirletmez. Tersine, ağızdan çıkan şeydir insanı kirleten.”

¹²Bunun üzerine öğrenciler yaklaşıp, “Biliyor musun?” dediler. “Bu sözü işiten Ferisiler gocundular.” ¹³İsa yanıtladı: “Göksel Babam’ın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. ¹⁴Bırakın onları. Körlerin gözü görmez yöneticileridir onlar. Eğer kör körü yöneltirse ikisi birden çukura yuvarlanır.”

¹⁵Petros O’ndan dilekte bulundu: “Bu simgesel deyişi bizlere açıkla.” ¹⁶İsa yanıtladı: “Şu ana dek siz de mi anlamıyorsunuz? ¹⁷Anlamıyor musunuz ki, ağza giren her şey mideye iner, oradan da geçip dışarı çıkar. ¹⁸Oysa ağızdan çıkan şeyler yürekten kaynaklanır. İşte bunlardır insanı kirleten. ¹⁹Çünkü kötü tasarılar yürekten kaynaklanır: Adam öldürme, evlilik dışı cinsel bağlantı, rasgele cinsel ilişki, hırsızlık, yalan tanıklık, sövüp sayma.. ²⁰İnsanı kirleten şeyler işte bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek ise insanı kirletmez.”

Kenanlı Kadının Çarpıcı İmanı 21-28

(Markos 7:24-30)

²¹İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda bölgesine çekildi. ²²Bu dolaylarda yaşayan Kenanlı* bir kadın yaklaşıp yüksek sesle dileğini açıkladı: “Bana acı, ya Rab, Davut Oğlu! Kızımı cin tuttu, onu yıpratıyor.” ²³İsa kadını yanıtlamadı. Öğrencileri yanına gelmiş diretiliyorlardı: “Şu kadını başından sav, ardımızdan bağırıp duruyor.”

²⁴İsa, “Ben salt İsrail evinin kaybolmuş koyunlarına gönderildim” diye yanıt verdi. ²⁵Ama kadın yaklaşıp O’nun ayaklarına kapandı. “Ya Rab, bana yardım et” diye yalvarıyordu.

²⁶İsa, “Çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir” dedi. ²⁷Kadın, “Evet, ya Rab” diye dileğini sürdürdü: “Köpekler bile sahiplerinin sofrasından yere düşen kırıntıları yerler.”*

²⁸Bunun üzerine İsa, “Ey kadın, sendeki iman ne büyük!” dedi. “İstediyin gibi olsun.” O anda kadının kızı iyi oldu.

İsa Sayısız İnsanı Sağlığa Kavuşturuyor 29-31

²⁹İsa o bölgeden ayrılıp Galile Denizi’nin kıyılarını geçtikten sonra bir dağa çıktı, orada oturdu. ³⁰Büyük topluluklar O’na geldi. Beraberlerinde kötürümleri, gözü görmezleri, eli ayağı tutmayanları, sağırları ve başka birçok hastayı getirip İsa’nın ayakları önüne bıraktılar. O da onları sağlığa kavuşturdu. ³¹Öyle ki, topluluk dilsizlerin konuştuğuna, eli ayağı tutmayanların sağlamaştığına, kötürümlerin yürüdüğüne tanık olarak şaşakaldı ve İsrail’in Tanrısı’nı yüceltti.

İsa Dört Bin Kişiyi Dozuruyor 32-39

(Markos 8:1-10)

³²İsa öğrencilerini yanına çağırıp, “Topluluk için içim parçalanıyor” dedi. “İşte üç gündür yanımdalar ve yiyecek bir şeyleri yok. Onları aç acına salıvermek istemiyorum. Olmaya ki, yolda giderken düşüp bayılımlar.” ³³Öğrenciler, “Şu çöl yerde koca topluluğu dozuracak bunca ekmeği nereden sağlayalım?” dediler. ³⁴İsa onlara, “Kaç ekmeğiniz var?” diye sordu. “Yedi” dediler. “Birkaç tane de küçük balık var.”

³⁵İsa topluluğa yere oturmalarını buyurdu. ³⁶Yedi ekmekle birkaç balığı aldı, teşekkür yükselttikten sonra parçalayıp öğrencilere verdi, öğrenciler de topluluğa. ³⁷Herkes doyasıya yedi. Artakalan parçalardan da yedi sepet dolusu topladılar. ³⁸Yiyenler dört bin erkekti. Kadınlarla çocuklar da ayrı.

³⁹İsa topluluğu gönderdikten sonra tekneye binip Magadan²⁹ yöresine gitti.

Belirti Meraklıları 1-4

(Markos 8:11-13; Luka 12:54-56)

16 İsa'yı denemek için yanına yaklaşan Ferisiler'le Sadukiler³⁰ kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler. ²İsa şu karşılığı verdi: “[Gün kararırken, ‘Hava güzel olacak, çünkü gökyüzü kızıl’ dersiniz. ³Sabah vakti, ‘Hava bugün bozuk olacak, çünkü gökyüzü kızıl ve yoğun bulutlu’ dersiniz. Gökyüzünün görünüşünü ayırt etmesini biliyorsunuz, ama zamanlara ilişkin belirtileri ayırt edemiyorsunuz.] ⁴Kötü ve tanrısaymaz bir kuşak belirti arar durur. Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti verilmeyecek.”* Onları bırakıp gitti.

Ferisiler'in ve Sadukiler'in Mayası 5-12

(Markos 8:14-21)

⁵Öğrenciler denizin karşı kıyısına vardıklarında yanlarına ekmek almayı unutmuşlardı. ⁶İsa onlara, “Gözünüzü açın” dedi. “Ferisiler'le Sadukiler'in mayasından sakının.” ⁷Öğrencileri aralarında tartışıyorlardı: “Ekmek almadığımızdan böyle diyor.”

⁸İsa ne konuştuklarını biliyordu. “Ey kıt inanlılar!” dedi. “Ekmeğimiz yok diye aranızda niçin tartışıyorsunuz? ⁹Beş bin kişiyi doyuran beş ekmeği düşünmüyor musunuz? Bunu anımsamıyor musunuz? Hem de kaç küfe dolusu topladığınızı? ¹⁰Ya dört bin kişiyi doyuran yedi ekmeği? Hem de kaç sepet dolusu topladığınızı? ¹¹Sizlere ekmekle ilgili söz etmediğimi nasıl olur da anlamazsınız? Ferisiler'le Sadukiler'in mayasından sakının.”

¹²Bunun üzerine, ekmek mayasından sakının demediğini, ama Ferisiler'le Sadukiler'in öğretisinden sakınmaları için kendilerini uyardığını anladılar.

Petros'un İsa'ya İlişkin Bildirisi 13-20

(Markos 8:27-30; Luka 9:18-21)

¹³İsa Filippi Kayseriyesi³¹ yöresine gidince öğrencilerine bir soru yöneltti: “İnsanlar İnsanoğlu'nun kim olduğunu söylüyorlar?” ¹⁴Öğrenciler, “Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi Yeremya, kimi de peygamberlerden biridir yolunda söz ediyor” diye konuştular.

¹⁵İsa sordu: “Ya siz ne dersiniz? Sizce ben kimim?” ¹⁶Simon Petros, “Sen Mesih'sin, diri olan Tanrı'nın Oğlu'sun” dedi. ¹⁷İsa bu sözü, “Mutlusun ey Yunus oğlu Simon” diyerek onayladı. “Çünkü bunu sana esinleyen insansal bir kaynak değil, göklerdeki Babam'dır. ¹⁸Ben de sana bildiriyorum, sen Petros'sun* ve bu kaya üstüne kilisemi* kuracağım. Ölüler ülkesinin³² güçleri onu alt edemeyecek. ¹⁹Göklerin hükümrانlığının anahtarlarını sana vereceğim; yeryüzünde her ne bağlarsan, göklerde bağlanmış olacak ve yeryüzünde her ne çözersen, göklerde çözülmüş olacak.”

²⁰Bunun üzerine kendisinin Mesih olduğunu hiç kimseye söylememeleri için öğrencileri öğütledi.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 21-28

(Markos 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

²¹Bundan sonra İsa öğrencilerine Yerusâlim'e gitmesinin, İhtiyarlar, başrahipler ve dinsel yorumcular elinde ağır işkence çekmesinin, öldürülmesinin ve üçüncü gün dirilmesinin gerekli olduğunu öğretmeye başladı. ²²Petros O'nu bir yana çekip payladı: “Tanrı seni korusun, ya Rab. Bu hiçbir vakit olmamalı sana!”

²³İsa Petros'a dönüp, “Geriye çekil, ey şeytan!” dedi. “Sen bana ket vuran birisin. Çünkü

²⁹ Galile Denizi kıyılarında bir kasaba

³⁰ bkz. 3:7

³¹ Galile Denizi kuzeydoğusunda bir kent

³² bkz. 11:23

Tanrı'ya ilişkin olanları değil, insanlara ilişkin olanları düşünümektensin.”²⁴Bundan sonra öğrencilerine döndü: “Ardım sıra gelmek isteyen kendini yadsısın, haçını taşıyarak ardım sıra gelsin.”²⁵Çünkü canını kurtarmak isteyen onu yitirecektir. Ama bana bağlılık nedeniyle her kim canını yitirse onu bulacaktır.³³²⁶İnsan tüm dünyayı kazanıp da canını zarara uğrattırsa ne yararı olur? Ya da, insan canına karşılık ne ödeyebilir?

²⁷“Çünkü İnsanoğlu Babası'nın yüceliğinde melekleriyle gelecek ve o zaman 'herkese yaptığı işe yaraşan karşılığı verecek.’²⁸Doğrusu size derim ki, burada duranlar arasında, İnsanoğlu'nun hükümlerinde gelişini görmeden önce ölümü tatmayacak kişiler vardır.”*

İsa'nın Görünüşü Değişiyor 1-13

(Markos 9:2-13; Luka 9:28-36)

17 Aradan altı gün geçtikten sonra İsa Petros'u, Yakup'la kardeşi Yuhanna'yı yanına aldı, onları yalnız olarak yüksek bir dağa yöneltti.²Onların gözleri önünde görünüşü değişti, yüzü güneş gibi parladı. Giysileri de ışık benzeri ak oldu.³Ansızın Musa'yla İlyas* göründü onlara. İsa'yla görüşüyorlardı.⁴Petros İsa'ya, “Ya Rab” dedi. “Burada bulunmamız ne iyi! İstersen, bu yerde üç çadır kurayım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.”

⁵O daha söylemekteyken, parlak bir bulut onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses konuşmaktaydı:

“Sevgili Oğlum budur;

O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin.”

⁶Öğrenciler bunu duyduklarında yüzüstü yere kapandılar, aşırı korkuya kapıldılar. İsa yaklaşmış onlara dokundu. “Ayağa kalkın, korkmayın” dedi.⁸Öğrenciler gözlerini yükseltince bir tek İsa'dan başkasını görmediler.

⁹Dağdan inerlerken İsa onlara buyruk verdi: “İnsanoğlu ölümler arasından dirilinceye dek bu görmeyi³⁴ hiç kimseye anlatmayın.”*¹⁰Öğrenciler kendisine bir soru sordular: “Dinsel yorumcular acaba neden ‘ilkın İlyas'ın gelmesi gerekir’ diyorlar?”¹¹İsa, “Evet” dedi. “İlkin ‘İlyas gelir’ ve her şeyi ‘düzene koyar.’¹²Gerçi İlyas gelmiş bulunuyor. Ama size derim ki, onu tanımadılar. Tersine, ona gönüllerinin dilediğini yaptılar.* Tıpkı bunun gibi, İnsanoğlu'nun da onların elinden çekeceği var.”

¹³Bunun üzerine, öğrenciler kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

İsa Cine Tutulmuş Çocuğu İyi Ediyor 14-21

(Markos 9:14-29; Luka 9:37-43a)

¹⁴Topluluğun yanına döndüklerinde bir adam İsa'ya yaklaşmış önünde diz çöktü ve yalvardı:¹⁵“Ya Rab, oğluma acı. Sarası var, şiddetli nöbetler geçiriyor. Sık sık ateşe suya düşüyor.”¹⁶Onu öğrencilerine getirdim, ama sağlığa kavuşturmayı başaramadılar.”

¹⁷İsa, “Ey imansız ve sapmış kuşak!” dedi. “Daha ne kadar sizlerle kalacağım? Daha ne kadar sizlere katlanacağım? Onu buraya bana getirin.”¹⁸İsa cini payladı, cin çocuktan çıktı. Hemen o saatte çocuk sağlığa kavuştu.

¹⁹Bunun üzerine, öğrenciler İsa'ya özel olarak yaklaşmış sordular: “Biz niçin cini çıkaramadık?”²⁰İsa, “İmanınız kıt olduğundan” diye yanıtladı. “Doğrusu size derim ki, hardal tohumu kadar imanınız olsa şu dağa, ‘Buradan git öteye çekil’ deseniz o çekilecektir. Sizlere olanaksız sayılan hiçbir şey kalmayacaktır.”²¹³⁵

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 22-23

(Markos 9:30-32; Luka 9:43b-45)

²²Öğrencilerle birlikte Galile'deyken İsa onlara, “İnsanoğlu insanların eline teslim edilecek”

³³ bkz. 10:38,39

16:27 Mezmur 62:12; Özdeyişler 24:12 **17:10** Malakya 4:5

³⁴ Grekçe: orama. Doğaüstü gerçeklerin insana özel biçimde açıklanışı.

³⁵ **21** [“Ama böylesi duadan ve oruçtan başka yolla çıkmaz.”]

dedi. ²³“O’nu öldürecekler, ama üçüncü gün dirilecek.”
Öğrenciler üzüntü içinde kalarak sarsıldı.

Tapınak Vergisinin Mucizeyle Ödenmesi 24-27

²⁴Kafernahum’a vardıklarında tapınağın bakımı için vergi toplayanlar Petros’a yaklaşp, “Sizin öğretmeniniz tapınağa vergi ödemez mi?” diye sordular. ²⁵O da, “Elbette öder” dedi.

Petros eve dönünce İsa ondan önce sözü açıp, “Ey Simon, ne düşünürsün?” diye sordu. “Yeryüzünün kralları vergi ve gümrük parasını kimden toplarlar? Kendi oğullarından mı, ³⁶ yoksa yabancılardan mı?” ²⁶Petros, “Yabancılardan” deyince İsa ona, “Demek oluyor ki oğullar serbestir” dedi. ²⁷“Ama onlara ket vurmamak için denize gidip oltayı at. Oltaya takılan ilk balığı çek. Ağzını açınca gümüş bir para bulacaksın. Onu alıp vergiyi öde. Hem benim, hem de senin için.”

En Üstün Kimdir? 1-5

(Markos 9:33-37; Luka 9:46-48)

18 Tam o sırada öğrenciler İsa’ya yaklaşp sordular: “Göklerin hükümrânlığında en üstün kimdir?” ²O da küçük bir çocuk çağırıp, onu ortalarında durdurup, ³“Doğrusu size derim ki” dedi, “Durumunuzu değiştirip küçük çocuklar gibi olmazsanız hiçbir koşulla göklerin hükümrânlığına giremezsiniz. ⁴Bu nedenle şu çocuk gibi kendisini alçaltan birey göklerin hükümrânlığında en üstün olanıdır. ⁵Her kim benim adıma böyle bir çocuğu kabul ederse beni kabul eder.”

Suç Sürükleme Eylemi 6-9

(Matta 5:29,30; Markos 9:42-48; Luka 17:1,2)

⁶“Ama bana iman eden şu küçüklerden birini kim suç işlemeye sürüklerse boynuna iri bir değirmen taşı asılıp derin denizde boğulması kendisi için daha iyidir. ⁷Suç sürükleme eylemleri yüzünden vay dünyanın başına geleceklere! Suç sürükleme eylemlerinin olması zorunludur. Ama suç sürükleme eylemine yol açacak insanın vay başına geleceklere!

⁸“Eğer elin ya da ayağın seni suç işlemeye sürüklüyorsa, onu kes ve kendinden at. Yaşama kolsuz ya da ayaksız girmen, iki el iki ayak sahibi olarak sonsuz ateşe atılmadan daha iyidir. ⁹Eğer gözün seni suç işlemeye sürüklüyorsa, onu çıkar ve kendinden at. Yaşama tek gözle girmen, iki göz taşıyarak cehennem ateşine atılmadan daha iyidir.”

Yitik Koyun Simgesi 10-14

(Luka 15:3-7)

¹⁰“Şu küçüklerden birini aşağı görmemeye dikkat edin. Size belirtiyorum; çünkü onların melekleri göksel Babam’ın yüzüne göklerde arasız bakarlar. ¹¹³⁷

¹²“Ne düşünüyorsunuz? Bir adamın yüz koyunu olur da bunlardan biri yoldan saparsa, doksan dokuzunu tepelerde bırakıp yoldan sapanı aramaya çıkmaz mı? ¹³Doğrusu size derim ki, onu bulunca duyacağı sevinç yoldan ayrılmayan doksan dokuz koyun için duyduğu sevinçten kat kat üstündür. ¹⁴Bunun gibi, göksel Babanız’ın katında şu küçüklerden birinin bile yitirilmesi istenmez.”

Günah İşleyen Kardeş 15-20

(Luka 17:3)

¹⁵“Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse hemen git, aranızda kendisini eleştir. Dediğine kulak verirse kardeşini kazandın. ¹⁶Yok eğer kulak asmazsa, yanına bir ya da iki kişi al; öyle ki, ‘iki ya da üç tanık ağzından her söz saptansın.’ ¹⁷Onlara da aldırış etmezse, durumu kilise topluluğuna bildir. Ama kilise topluluğunu da saymazsa, senin için o tanrısız ve gümrük vergisi toplayan biri gibi olsun.

³⁶ Uyrıklarından

³⁷ 11 [Çünkü İnsanoğlu yitirileni kurtarmaya geldi.]

¹⁸“Doğrusu size derim ki yeryüzünde her ne bağlarsanız, gökte bağlanmış olandır. Yeryüzünde her ne çözerseniz, gökte çözülmüş olandır. ¹⁹Doğrusu size yine derim ki, aranızdan iki kişi yeryüzünde dileyebilecekleri herhangi bir konuya ilişkin görüş birliğine varırsa, göksel Babam tarafından bu onlara verilecektir. ²⁰Çünkü her nerede iki ya da üç kişi benim adıma bir araya gelirse, ben orada onların ortasındayım.”

Bağışlamasını Bilmeyen Uşak Simgesi 21-35

²¹Bunun üzerine Petros yaklaşır İsa'ya, “Ya Rab” dedi. “Kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi keze dek mi?”

²²İsa onu yanıtladı: “Sana yedi keze dek demiyorum, yetmiş kez yediye dek diyorum. ²³Bu ilişkide göklerin hükümranlığı krallık eden bir adama benzetilebilir. ²⁴Adam uşaklarıyla hesaplaşmak istedi. Hesaplaşmaya koyulduğunda ona borcu milyonları* bulan biri getirildi. ²⁵Ödeyebilecek güçte olmadığından efendisi kendisinin, karısının, çocuklarının ve tüm varlığının satışa çıkarılarak borcun ödenmesi için buyruk verdi. ²⁶Uşak onun ayaklarına kapanarak yalvardı: ‘Ah ne olur katlan bana; sana tüm borcumu ödeyeceğim.’ ²⁷Efendisinin yüreği ona karşı acıyla doldu ve onu serbest bıraktı, borcunu da bağışladı.

²⁸“Uşak dışarı çıkar çıkmaz tıpkı kendisi gibi başka bir uşak buldu. Adamın ona yüz dinar³⁸ borcu vardı. Yakasına yapışıp boğazını sıktı. ‘Bana şu borcunu ödesene’ diyordu. ²⁹Kendisi gibi uşak olan adam yere kapanıp ona yalvardı: ‘Ah ne olur katlan bana; sana ödeyeceğim.’ ³⁰Ama o uyuşmak eğiliminde değildi. Gitti, borcunu ödeyinceye dek adamı cezaevine attırdı.

³¹“Arkadaşları olanları görünce üzüntü içinde kalarak sarsıldılar. Efendilerine varıp tüm durumu anlattılar. ³²Bunun üzerine efendisi uşağı yanına çağırdı. ‘Ey kötü uşak!’ dedi. ‘Sen bana yalvarınca o borcun tümünü sana bağışladım. ³³Ben sana nasıl acıdıysam, senin de kendin gibi bir uşak olana acıman gerekmez miydi?’ ³⁴Efendi öfkelenip uşağı işkencecilere verdi; kendisine tüm borcunu ödeyinceye dek..

³⁵“Siz hepiniz de kardeşinizi gönülden bağışlamazsanız, göksel Babam sizlere öyle davranacak.”

Boşanma Sorunu 1-12

(Markos 10:1-12; Luka 16:18)

19 İsa bu sözleri sona erdirince Galile'den ayrıldı, Ürdün Irmağı'nın karşı yakasında Yahudiye bölgesine geçti. ²Büyük topluluklar O'nun ardı sıra gitti. İsa orada onları sağlığa kavuşturdu. ³Kendisine yaklaşan bazı Ferisiler O'nu sözle tuzağa düşürmeye çalışarak, “Kişinin herhangi bir nedenle karısını boşaması yasal mıdır?” diye sordular. İsa yanıtladı: “Başlangıçta ‘Yaratan onları erkek ve dişi olarak yarattı’ diye hiç okumadınız mı siz?” ⁵Sonra ekledi:

“Bu nedenle, insan babayı ve anneyi bırakıp karısına bağlanacak, İkisi bir tek beden olacak.’

⁶“Öyle ki, bundan böyle iki ayrı kişi değil ama bir bedendirler. Onun için, Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın.”

⁷Ferisiler sordu: “Öyleyse Musa neden, ‘erkek kadına boşanma kâğıdı verip onu salıversin’ yolunda buyruk verdi?” ⁸İsa, “Siz katı yürekli olduğunuz için Musa eşlerinizi boşamanıza izin verdi” dedi. “Ne var ki, başlangıçta durum bu değildi. ⁹Size diyorum ki, her kim cinsel uygunsuzluk olmadan karısını boşayıp başkasıyla evlenirse cinsel yolsuzluk işler.”

¹⁰Öğrencileri, “Erkeğin eşiyle ilişkisi böyle olacaksa hiç evlenmemek yeğdir” dediler. ¹¹İsa, “Herkes bu sözü yüreğine sığdıramaz” diye yanıtladı, “Sadece kendilerine bu yetki verilenlerdir onlar. ¹²Çünkü kimileri daha doğuştan evlenme yeterliliğini taşımaz. Kimileri de insanlar tarafından

³⁸ Bir dinar işçinin gündeliği idi.

18:16 Yasanın Tekrarı 19:15

19:4 Yaratılış 1:27 19:5 Yaratılış 2:24 19:7 Yasanın Tekrarı 24:1

evlenemeyecek duruma getirilir.³⁹ Kimileri ise göklerin hükümranlığı için kendilerini evlenmekten beri tutarlar. Bunu yüreğine sığdırabilen sığdırsın.”

İsa Küçük Çocukları Kutlu Kılıyor 13-15

(Markos 10:13-16; Luka 18:15-17)

¹³Bunun üzerine, ellerini üstlerine koyup dua etsin diye, İsa'nın yanına küçük çocuklar getirildi. Ama öğrenciler getirenleri payladı. ¹⁴İsa, “Çocukları bırakın, bana gelsinler” dedi. “Onlara engel olmayın. Çünkü göklerin hükümranlığı böylelerininindir.” ¹⁵Ellerini onların üstüne koyduktan sonra oradan ayrıldı.

Sonsuz Yaşam Arayan Varlıklı Genç 16-30

(Markos 10:17-31; Luka 18:18-30)

¹⁶İsa'ya yaklaşan biri, “Ey Öğretmen” dedi. “Sonsuz yaşamı sağlamak için ne iyilik yapmalıyım?” ¹⁷O da, “Bana niçin iyilik üzerine sorarsın?” dedi. “Yalnız bir tek iyi vardır. Eğer yaşama giriş sağlamak istiyorsan buyrukları tut.” ¹⁸Delikanlı, “Hangilerini?” diye sordu. İsa onu yanıtladı:

‘Adam öldürmeyeceksin,
Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin.
Çalmayacaksın,
Yalan yere tanıklık etmeyeceksin,

¹⁹Babana ve annene saygı göstereceksin,
İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.’

²⁰Delikanlı, “Bunların tümünü tuttum” dedi. “Geride kaldığım sorun nedir?” ²¹İsa, “Eğer yetkin olmak istiyorsan, git varını yoğunu sat, yoksullara dağıt” diye yanıtladı. “Böylelikle göklerde varlığın olacak. Sonra da ardım sıra gel.” ²²Delikanlı bu sözü duyunca yüreği üzüntü içinde kalarak ayrıldı. Çünkü malı mülkü pek çoktu.

²³İsa öğrencilerine, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Zengin kişi göklerin hükümranlığına güçle girecektir. ²⁴Yine size derim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi zengin kişinin Tanrı'nın hükümranlığına girmesinden daha kolaydır.” ²⁵Bu sözleri duyan öğrencileri şaşırıp kaldılar. “Öyleyse kim kurtulabilir?” diye sordular. ²⁶İsa onların gözlerinin içine bakarak, “İnsanların görüşüyle bu olanaksızdır” dedi. “Ama Tanrı önünde her şey olanaklıdır.”

²⁷Petros, “İşte, biz her şeyi bırakıp ardın sıra geldik” dedi. “Bizim durumumuz ne olacak?” ²⁸İsa, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Ardım sıra gelen sizler de yeniden kurulacak düzende, İnsanoğlu yüceliğinin tahtında oturunca O'nunla birlikte on iki tahta oturup İsrail'in on iki soyunu yargılayacaksınız. ²⁹Bir de benim adım yüzünden evlerini, kardeşlerini, kız kardeşlerini, babasını, annesini, çocuklarını, ya da tarlalarını bırakmış olan herkes bunları kat kat alacak. Bunun yanı sıra da sonsuz yaşamı miras alacak.

³⁰“Öte yandan, ilk sıradaki niceler son sırada kalacak ve son sıradakiler ilk sıraya geçecek.”

Bağda Çalışmaya Çağrılanlar 1-16

20 “Göklerin hükümranlığı sabahın erken saatinde bağına işçi aramaya çıkan bir çiftlik sahibine benzer. ²İşçilerle gündeliği bir dinara⁴⁰ anlaşıp onları bağına gönderdi. ³Saat dokuz sularında yine çıktı, çarşıda işsiz güçsüz dikilen başkalarını gördü. ⁴Onlara da aynı şeyi söyledi: ‘Haydi siz de bağa gidin, gündeliğiniz için her ne gerekiyorsa ödeyeceğim.’ Onlar da yola koyuldu.

⁵“Yeniden, saat on ikiyle on beş sularında çıkıp aynı şeyi yaptı. ⁶Saat on yedi sularında çıkınca, orada dikilen başkalarını buldu ve onlara, ‘Neden bütün gün boyunca burada işsiz güçsüz

³⁹ Enenmiştirler.

⁴⁰ **19:18** Mısır'dan Çıkış 20:12-16; Yasanın Tekrarı 5:17-20 **19:19** Mısır'dan Çıkış 20:12; Levililer 19:18; Yasanın Tekrarı 5:16 **19:26** Yaratılış 18:14; Eyub 42:2; Zekarya 8:6

⁴⁰ bkz. 18:28

duruyorsunuz?’ diye sordu. ⁷‘Kendisine çünkü bizlerle sözleşen olmadı’ dediler. Çiftlik sahibi, ‘Haydi siz de başa gidin’ dedi.

⁸“Akşam olunca bağ sahibi çiftliği yönetene buyruk verdi: ‘İşçileri çağır. Sonuncusundan başlayarak ilkinde varıncaya dek onlara emeklerinin karşılığını öde.’ ⁹Saat on yedi sularında iş tutanların her biri birer dinar aldı. ¹⁰Sıra ilk başta işe koyulanlara geldi. Bunlar daha çok para alacaklarını sandılar. Ama onlar da birer dinar aldı. ¹¹Gündelikleri ödenince çiftlik sahibine karşı söylenmeye başladılar: ¹²‘Bu sonuncular bir saatlik iş gördü, ama sen onları tüm günün kavurucu sıcağını taşıyan bizlerle eşit tutuyorsun.’ ¹³Çiftlik sahibi adamlardan birine, ‘Dinle arkadaş!’ dedi. ‘Ben senin hakkını çığnemiyorum. Benimle bir dinara sözleşmedin mi? ¹⁴Payına düşeni al ve evine git. Şu son gelene de sana ödediğimi ödemek istiyorum. ¹⁵Kendimin olamı dilediğim gibi kullanmaya yetkim yok mu? Yoksa benim eliaçıklığıma kötü gözle mi bakıyorsun?’ ¹⁶Böylece, son sırada olanlar ilk sıraya geçecek, ilk sırada olanlar da son sırada kalacak.”

İsa Ölümünü ve Dirilişini Üçüncü Kez Belirtiyor 17-19

(Markos 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷İsa Yerusulim’e çıkarken* on iki öğrenciyi bir yana çekti ve yolda onlara, ¹⁸“Bakın” dedi. “Yerusulim’e çıkıyoruz. İnsanoğlu başrahiplerin ve dinsel yorumcuların eline verilecek. Kendisini ölümle yargılayacaklar. ¹⁹Sonra da alay etmek, kamçulamak ve çarmıha çakmak için O’nu ulusların eline teslim edecekler. Üçüncü günde ise O dirilecek.”*

Kayırcılık Özleyen Anneye Öğüt 20-28

(Markos 10:35-45)

²⁰Bunun üzerine, Zebedi oğullarının annesi çocuklarıyla birlikte İsa’ya yaklaşp tapındı ve O’ndan bir dilekte bulundu. ²¹İsa ona, “Ne istiyorsun?” diye sordu. Kadın, “Hükümlerinde şu iki oğlumdan biri sağında öteki de solunda otursun diye buyruk ver” dedi. ²²İsa onu yanıtladı: “Ne dilediğinizi bilmiyorsunuz. İçeceğim bardaktan içebilir misiniz siz?⁴¹” Onlar, “İçebiliriz” dediler. ²³İsa, “Bardağımdan gerçekten içeceksiniz” dedi. “Ne var ki, sağında ve solunda oturabilme yetkisini vermek bana düşen iş değildir. Bu ancak Babam tarafından kendilerine sağlananlardır.”

²⁴On öğrenci bunları işitince iki kardeşe öfkelenildi. ²⁵İsa onları yanına çağırıp, “Bilirsiniz ki, ulusların başındakiler onlara egemen kesilir ve üsttekiler tüm yetkilerini onlara uygular” dedi. ²⁶“Sizin aranızda durum böyle olmayacak. Tam tersine, aranızda en üstün olmak isteyen, sizlere hizmet etmekle yükümlüdür. ²⁷Aranızda her kim ön sırada olmak istiyorsa, sizlere uşak olmakla yükümlüdür. ²⁸Nasıl ki İnsanoğlu da kendisine hizmet edilsin diye gelmedi. Tam tersine, hizmet etmeye ve canını pek çok kişi yararına kurtulmalık olarak vermeye geldi.”

İsa Görmez İki Kişiyi Görüme Kavuşturuyor 29-34

²⁹Onlar Yeriha kentinden ayrılırken büyük bir topluluk İsa’nın ardı sıra gitti. ³⁰Yol kenarında oturan gözleri görmez iki kişi, İsa’nın oradan geçtiğini duyunca yüksek sesle, “Bize acı ya Rab, Davut Oğlu!” diye bağırdılar. ³¹Topluluk bağırmayı kessinler diye onları payladı. Ama onlar seslerini daha da yükselterek yine, “Bize acı ya Rab, Davut Oğlu!” diye bağırdılar.

³²İsa duraklayıp onları çağırıldı. “Size ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu. ³³“Ya Rab gözlerimiz açılınsın” diye yanıtladılar. ³⁴İsa’nın yüreği acıyla doldu. Onların gözlerine dokundu. O anda gördüler ve O’nun ardı sıra gittiler.

Yerusulim’e Görkemli Giriş 1-11

(Markos 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuhanna 12:12-19)

⁴¹ Yaklaşan çarmıha çakılmasını betimlemeyle açıklıyor.

21 Yeruşalim'e yaklaştıklarında, Zeytinlik Dağı'nda Beytfaci⁴² denen yere ulaştılar. İsa iki öğrenci gönderdi. ²Onlara, "Karşınızdaki köye gidin" dedi. "Hemen orada bağlı duran bir eşekle yanında bir sığa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³Eğer biri size bir söz söyleyecek olursa, 'Bunlar Rab için gereklidir' deyin. 'Hiç gecikmeden onları geri gönderecek.'"

⁴Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

⁵"Siyon kızına⁴³ söyleyin:

İşte Hükümranın sana geliyor.

Yumuşak huylulukla,

Bir eşeğin sırtında,

Eşeğin yavrusu bir sığa sırtında."

⁶Öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine verdiği buyruğu gerektiği gibi uyguladı. ⁷Eşekle yavrusunu getirdiler, üstlerine giysilerini koydular. İsa bindi. ⁸Topluluğun büyük çoğunluğu giysilerini yola serdi. Bazıları da ağaçlardan dallar kesip yola serdiler. ⁹İsa'nın önünden gerisinden yürüyen topluluklar yüksek sesle bağırıyordu:

"Osanna!⁴⁴ Davut Oğluna.

Rab'bin adıyla gelen kutludur.

En yücelerde Osanna!"

¹⁰İsa, Yeruşalim'e girince tüm kent sarsıldı. Kentte herkes aynı soruyu soruyordu: "Kimdir bu?" ¹¹Topluluklar da yanıtlıyordu: "Bu, peygamber* İsa'dır. Galile'nin Nasıra kentinden."

İsa Tapınağı Arıtıyor 12-17

(Markos 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuhanna 2:13-22)

¹²İsa tapınağa girdi ve tapınakta alışverişle uğraşan herkesi dışarı attı. Para değiştirenlerin masalarını, güvercin satıcılarının koltuklarını altüst etti. ¹³Onlara, "Kutsal Kitap'ta yazılmıştır" dedi:

"Evime dua evi denecektir.

Ama siz onu eşkıya yatağı yaptınız."

¹⁴Tapınakta O'na gözü görmezlerle kötürümler geldi. İsa onları sağlığa kavuşturdu. ¹⁵Ne var ki, başrahiplerle dinsel yorumcular yaptığı görkemli işleri ve tapınakta, "Osanna! Davut Oğlu'na" diyerek bağrıışan çocukları görünce öfkelenerek ¹⁶kendisine sordular: "Bunların dediğini duyuyor musun?" İsa, "Kuşkusuz!" diye karşılık verdi. "Siz şu sözü hiç okumadınız mı?"

'Yavruların ve emziktekilerin ağzından övgü hazırladın.'"

¹⁷Onları bırakıp kentten ayrıldı. Beytanya'ya⁴⁵ gitti, orada konakladı.

Yargılanan İncir Ağacı 18-22

(Markos 11:12-14, 20-24)

¹⁸İsa ertesi sabah kente⁴⁶ dönerken acıktı. ¹⁹Yol üzerinde bir incir ağacı görünce ona yaklaştı. Ama onda yapraktan başka bir şey bulmadı. Bu nedenle ağaca, "Bundan böyle sende hiçbir vakit ürün olarak bir şey yetişmesin" dedi. İncir ağacı hemen kurudu. ²⁰Öğrenciler olayı görünce şaşakaldılar. "Nasıl oldu da incir ağacı bir an içinde kuruyuverdi?" diye sordular. ²¹İsa onları yanıtladı: "Doğrusu size derim ki, eğer imanınız olursa ve kuşkuya düşmezseniz yapacaklarınız salt incir ağacına uygulananla kalmayacak. Şu dağa buyruk verip, 'Yerinden kalk, denize atıl' deseniz bu bile olacaktır.

²²İman ederek dua edince, dilediğiniz her şeyi alacaksınız."

⁴² Yeruşalim yakınındaki Zeytinlik Dağı'nda bir köy.

⁴³ Yeruşalim kenti ve sakinleri. Siyon'un anlamı: Kale burcu.

21:5 Zekarya 9:9; Yeşaya 62:11 **21:9** Mezmur 118:25,26; **21:13** Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11

21:15 Mezmur 118:25 **21:16** Mezmur 8:2

⁴⁴ Kurtar! Yücelik sana! (bkz. Mezmur 118:25,26).

⁴⁵ Zeytinlik Dağı'nın öbür eteğinde bir köy.

⁴⁶ Yeruşalim'e.

21:33 Yeşaya 5:1,2

İsa'nın Yetkisine İlişkin Soru 23-27

(Markos 11:27-33; Luka 20:1-8)

²³İsa tapınağa girmiş öğretiliyordu ki, halkın başrahipleri ve İhtiyarları yaklaşıp sordular: “Bu işleri hangi yetkiye dayanarak yapıyorsun? Bu yetkiyi sana veren kim?”

²⁴İsa, “Ben de size bir soru sorayım” diye yanıtladı, “Eğer sorumu yanıtlarsanız, ben de size bu işleri hangi yetkiyle yaptığımı söyleyeceğim. ²⁵Yahya'nın vaftiz etme yetkisi nereden geldi? Tanrı'dan mı, yoksa insanlardan mı?”

Onlar aralarında tartışmaya koyuldu: “Eğer ‘Tanrı’ dandır’ dersek, O bize, ‘Öyleyse neden ona inanmadınız?’ diye soracak. ²⁶Yok eğer, ‘İnsanlardandır’ dersek, topluluktan korkumuz var. Çünkü herkes Yahya’yı peygamber olarak tutuyor.” ²⁷İsa’yı yanıtlayarak, “Bilmiyoruz” dediler.

İsa, “Öyleyse, ben de size bu işleri hangi yetkiye dayanarak yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

İki Oğul Simgesi 28-32

²⁸“Şu olay sizlere neyi düşündürüyor? Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine, ‘Oğul, git bugün bağda çalış’ diye buyurdu. ²⁹O da, ‘Çalışmaya isteğim yok’ dedi. Ama sonradan pişmanlık duyarak gitti. ³⁰Adam öteki oğluna da aynı buyruğu verdi. Bu oğul, ‘Olur, giderim’ dediyse de gitmedi. ³¹İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş oldu?” Onlar, “Birincisi” diye karşılık verdi.

İsa, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Gümrük vergisi toplayanlarla genel kadınlar Tanrı hükümranlığına sizlerden önce girer. ³²Çünkü Yahya size doğruluk kapsamında geldi ama inanmadınız. Oysa gümrük vergisi toplayanlarla genel kadınlar ona inandı. Sizlere gelince, bunu görmenize karşın sonradan pişmanlık duyup ona inanmayı yeğlemediniz.”

Bağ Kiralayanlara İlişkin Simgesel Öykü 33-46

(Markos 12:1-12; Luka 20:9-19)

İsa sözünü sürdürdü:

³³“Başka bir simgesel öyküye kulak verin: Çiftlik sahibi bir adam ‘asma dikti, bağın çevresine çit çekti, burada bir cendere kazdı. Bir de kule kurdu.’ Burayı bağcılara kiralayıp başka bir ülkeye gitti.

³⁴“Bağ bozumu yaklaşınca, payına düşen ürünü toplamaları için uşaklarını kiracılara gönderdi.

³⁵Bağı kiralayanlar uşakları yakaladıkları gibi birini tartakladılar, ötekini canına kıydılar, bir başkasını da taş tuttular. ³⁶Adamcağız yeniden, bu kez ilkinden daha çok sayıda uşak gönderdi. Onlara karşı yine aynı tepkiyle davrandılar. ³⁷Sonunda oğluma saygı gösterirler düşüncesiyle onlara oğlunu gönderdi.

³⁸Gelgelelim kiracılar oğlunu görünce, ‘İşte malları miras alacak kişi burada’ diye aralarında söyleştiler, ‘Haydi şunu öldürelim de mirasına konalım.’ ³⁹Böylece onu yaka paça bağdan dışarı sürükleyip öldürdüler.

⁴⁰“Şimdi, bağ sahibi dönünce bu kiracılara ne yapacak?”

⁴¹Onlar, “Bu bayağı insanları kırıp geçecek, bağı da bağ bozumunda kendisine ürünü verecek olan başka bağcılara kiralayacak” dediler. ⁴²İsa, “Siz Kutsal Yazılar’da deneni hiç okumadınız mı?” dedi:

“Yapıcıların kaldırıp attığı Taş

İşte bu, baş köşeye konulan Taş oldu.

Rab’ten sağlandı bu.

Gözlerimiz önünde ne görkem!”

⁴³“Bu nedenle, size derim ki, Tanrı’nın hükümranlığı sizlerden alınacak ve ona yaraşan ürünleri yetiştiren topluma verilecek. [⁴⁴O Taş’a çarpıp düşen paramparça olacak. Taş da kimin üstüne düşerse onu ezip toz edecek.]” ⁴⁵Başrahiplerle Ferisiler O’nun simgesel öykülerini duyunca kendilerinden söz ettiğini anladılar.* ⁴⁶İsa’yı tutuklamak istedilerse de topluluklardan korktular. Çünkü O’nu peygamber olarak tutuyorlardı.

Düğün Şöleni Simgesi 1-14

(Luka 14:15-24)

22 İsa yeniden topluluklara simgesel öykülerle konuştu: ²“Göklerin hükümranlığı oğlu için düğün şöleni düzenleyen bir krala benzer. ³Kral çağrılıları düğün şölenine toplamak için uşaklarını gönderdi. Ama onlar gelmek istemedi. ⁴Yeniden başka uşaklar gönderdi: ‘Çağrılılara bildirin’ dedi. ‘Bakın yemeği hazırladım. Sığırlarla özel olarak beslediğim danalar boğazlandı. Her şey sizi bekliyor; buyurun düğün şölenine.’

⁵“Ama onlar çağrıyı hiç umursamadan çekip işlerine doğruldu. Kimi tarlasına kimisi de ticaret uğraşlarına.. ⁶Geri kalanlar ise adamın uşaklarını yakalayıp aşağıladı, sonra da canlarına kıydı. ⁷Kral çok öfkelenildi. Askerlerini gönderip ellerini kana bulayan bu insanları yok etti, kentlerini de yaktı.

⁸“Yeniden uşaklarına buyruk verdi: ‘Düğün şöleni hazırdır. Ne yazık ki, çağrılanlar yaraşıklı değildi. ⁹Şimdi kalkın yol kavşaklarına gidin, bulduğunuz herkesi düğün şölenine çağırın.’ ¹⁰Uşaklar yollara dökülerek kimi buldularsa topladı: Kötüleri de iyileri de. Düğün evi konuklarla doldu.

¹¹“Kral konuklarla tanış olmaya geldiğinde düğün giysisi kuşanmamış birisini gördü. ¹²Ona, ‘Dostum!’ dedi. ‘Düğün giysin olmadan buraya nasıl geldin sen?’ Adam söyleyecek söz bulamadı. ¹³Bunun üzerine kral, hizmet görücülere buyurdu: ‘Ellerini ayaklarını bağlayın, onu dışarıya karanlığa atın. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.’

¹⁴“Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler⁴⁷ azdır.”

Kayser’e Vergi Ödemeli mi? 15-22

(Markos 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵Bunun üzerine Ferisiler çekilip danışmaya koyuldu. İsa’yı kendi sözüyle tuzağa düşürmek için düzen kurdular. ¹⁶Kendilerine bağlı öğrencilerle birlikte Herodesçiler’i* O’na salarak, “Ey Öğretmen!” dediler. “Senin gerçek olduğunu, Tanrı yolunu da gerçekten öğrettiğini biliyoruz. Hiç kimseden de çekindiğin yok. Çünkü kayırcılık yapan biri değilsin. ¹⁷Açıkla bize, görüşün ne? Kayser’e* vergi ödemek yasal mı, yoksa değil mi?” ¹⁸İsa onların kurnazlığını bildiğinden, “Ey ikiyüzlüler!” dedi. “Niçin beni denemeye kalkışıyorsunuz? ¹⁹Bana bu vergi parasını gösterin.”*

Kendisine parayı getirdiler. ²⁰İsa sordu: “Şu gördüğünüz yüz ve yazı kimindir?” ²¹“Kayser’in” dediler. Bunun üzerine İsa, “Öyleyse” dedi, “Kayser’e ilişkin şeyleri Kayser’e, Tanrı’ya ilişkin olanları da Tanrı’ya verin.” ²²Bunu duyunca şaşakaldılar ve İsa’yı bırakıp gittiler.

Ölülerin Dirilmesi Sorunu 23-33

(Markos 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³Aynı gün bazı Sadukiler –ölülerin dirilişi diye bir şey yoktur yolunda konuşanlar– yaklaşp İsa’ya bir soru sordu: ²⁴“Ey Öğretmen, Musa demiştir ki, ‘Bir adam çocuğu olmadan ölürse, kardeşi dul kalan kadınla evlenmeli; böylelikle kendi kardeşine soy yetiştirmeli.’ ²⁵Tanıdığımız yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve öldü. Soy yetiştirmediğinden karısını kardeşine bıraktı. ²⁶Aynı durumda ikincisi, üçüncüsü, yedinciye varıncaya dek tümü öldü. ²⁷En sonunda kadın da öldü. ²⁸Şimdi, ölüler dirildiğinde yedi erkekten hangisinin karısı olacak bu kadın? Öyle ya, hepsinin de eşi oldu o.”

²⁹İsa yanıtladı: “Kutsal Yazılar’ı ve Tanrı’nın gücünü bilmediğinizden yanıyorsunuz. ³⁰Çünkü ölüler dirildiklerinde ne evlenirler, ne de everilirler; tam tersine, gökteki melekler gibidir onlar. ³¹Kaldı ki, ölülerin dirilişine ilişkin Tanrı’nın sizlere belirttiği sözü okumadınız mı? ³²‘Ben İbrahim’in, İshak’ın ve Yakup’un Tanrısı’yım.’ Tanrı ölülerin değil tam tersine, dirilerin Tanrısı’dır.”

³³Topluluk bunları duyunca O’nun öğretisi karşısında şaşırıp kaldı.

En Önemli Buyruk 34-40

⁴⁷ Tanrı’nın seçilmişleri. bkz. 24:22,24,31; Romalılar 8:28

(Markos 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴Ferisiler O'nun Sadukiler'i susturduğunu duyunca bir araya geldiler. ³⁵İçlerinden biri –yasa yorumcusu⁴⁸– O'nu deneyerek sordu: ³⁶“Ey Öğretmen! Ruhsal yasa da en önemli buyruk hangisidir?”
³⁷İsa yanıtladı:

“Tanrın Rab’bi tüm yüreğinle,

Tüm canınla, tüm anlayışınla seveceksin.’

³⁸“En önemli olan ve başta gelen buyruk budur.

³⁹“İkincisi de bununla eşit değerdedir: ‘İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.’

⁴⁰“Tüm ruhsal yasa ve peygamberlerin öğretisi bu iki buyruğa dayanır.”

Mesih’le İlgili Somut Soru 41-46

(Markos 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹Ferisiler bir arada toplu dururken İsa onlara bir soru sordu: ⁴²“Mesih’e ilişkin düşünceniz nedir? O kimin oğludur?” Onlar, “Davut’un” dediler. ⁴³İsa, “Öyleyse” dedi, “Nasıl olur da Ruh’tan esinlenen Davut O’na Rab diye seslenerek şöyle konuşuyor?

⁴⁴“Rab Rabbim’e,

«Düşmanlarını ayaklarının

altına basamak yapıncaya dek sağımda otur» dedi.’

⁴⁵Eğer Davut O’na Rab diyorsa, O nasıl Davut’un oğlu olabilir?”

⁴⁶Hiç kimse O’na bir şey diyemedi, ne de o günden sonra biri çıkıp O’na başka bir soru sorma ataklığını gösterebildi.

SON YARGILAMAYA İLİŞKİN BİLDİRİLER, UYARILAR

Dinsel Yorumculara ve Ferisiler’e Yöneltilen Yargı 1-12

(Markos 12:38,39; Luka 11:43-46; 20:45-47)

23 Bunun üzerine İsa topluluğa ve öğrencilere dönerek şunu söyledi: ²⁴“Dinsel yorumcularla Ferisiler Musa’nın yetkisiyle öğretinin verildiği koltukta otururlar. ³Sizlere her söylediklerini yapın ve tutun. Ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü öğüt verirler, öte yandan da onu kendileri yapmazlar. ⁴Ağır yükler bağlayıp insanların sırtına yüklerler. Ama kendileri bunları kaldırmak için parmaklarını bile kıpırdatmazlar. ⁵İşlerinin tümünü insanlara gösteriş olsun diye yaparlar. Dinsel yazı taşıyan bağları* genişletirler, giysilerinin saçak püsküllerini* büyütürler. ⁶Şölenlerin baş köşelerine özenirler, sinagogların da baş koltuklarına. ⁷Çarşıda, meydanda saygıyla selamlanmaktan ve insanlar tarafından Rabbi⁴⁹ diye çağrılmaktan çok kıvanç duyarlar.

⁸“Ama sizler Rabbi diye çağrılmayın. Çünkü Öğretmeniniz tektir, hepiniz de kardeşsiniz.

⁹Yeryüzünde hiç kimseye baba demeyin. Çünkü göksel Babanız tektir.

¹⁰Size yönetici demelerine de izin vermeyin. Çünkü yöneticiniz birdir: Mesih. ¹¹Aranızda en üstün tutulan kişi size hizmet etmekle yükümlüdür. ¹²Çünkü kendini yükselten alçaltılacak, kendini alçaltansa yükseltilecektir.”

İsa İkiyüzlülüğü Kınyor 13-28

(Markos 12:40; Luka 11:39-42,44,52; 20:45-47)

¹³“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü göklerin hükümrانlığını insanların yüzüne kapatıyorsunuz. Kendiniz girmiyorsunuz, girmek isteyenleri de bırakıyorsunuz.”¹⁴⁵⁰

⁴⁸ Yasalarla uğraşan, hukuk bilgini.

22:24 Yaratılış 38:8; Yasanın Tekrarı 25:5,6 **22:32** Mısır’dan Çıkış 3:6 **22:37** Yasanın Tekrarı 6:5 **22:39** Levililer 19:18 **22:44** Mezmur 110:1

⁴⁹ Öğretmen

⁵⁰ **14** [Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü dul kadınların evlerine konuyorsunuz ve gösteriş için

¹⁵“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü denizde karada dolaşarak tek kişiyi olsun yolunuza çekmek için didiniyorsunuz. Bunu sağlayınca da onu kendinizden iki kat cehennem çocuğu durumuna düşürüyorsunuz.

¹⁶“Vay sizlere kör yöneticiler! Tapınak üzerine ant içmenin önemi yok, ama tapınaktaki altın üzerine ant içen sorumludur diye yorum yürütenler. ¹⁷Kör akılsızlar! Hangisi üstündür? Altın mı, yoksa altını kutsal kılan tapınak mı? ¹⁸Yine diyorsunuz ki, sunak üzerine ant içmenin önemi yok, ama oradaki armağan üzerine ant içen sorumludur. ¹⁹Ne körsünüz! Hangisi üstündür? Sunu mu, yoksa sunuyu kutsal kılan sunak mı? ²⁰Çünkü sunak üzerine ant içen, onun ve ondaki her şeyin üzerine ant içer. ²¹Bunun gibi, tapınak üzerine ant içen de onun ve ondaki Kişi'nin üzerine ant içmiş olur. ²²Göge ant içen ise Tanrı tahtına ve onun üstünde oturana ant içer.

²³“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü nanenin, anasonun, kimyonun ondalığını ödersiniz.* Ama ruhsal yasanın üstün önem taşıyan konularını bıraktınız: Adaleti, acımayı, içten bağlılığı.. Asıl uygulayacağınız işler bunlardı. Evet, ötekileri de bırakmadan. ²⁴Kör yöneticiler. Sudan sivrisineği süzenler, öte yandan da deveyi yutanlar.

²⁵“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü bardağın, çanağın dışını temizlersiniz, ama içi soygunculukla, bencil isteklerle doludur. ²⁶Kör Ferisi! İlkin bardağın içini temizle ki, dışı da temizlenmiş olsun.

²⁷“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü sizler badanalı gömütlere benziyorsunuz. Bunlar dıştan parlak görünür, ama içleri ölü kemikleriyle ve her tür iğrençlikle doludur. ²⁸Sizler de bunlar gibi dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içten ikiyüzlülükle ve kötülükle dolusunuz.”

İsa İkiyüzlü Tutumu Yargılıyor 29-36 (Luka 11:47-51)

²⁹“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler! Çünkü peygamberlere gömütler kuruyorsunuz ve doğru kişilerin mezarlarını donatıyorsunuz. ³⁰Bir de diyorsunuz ki, ‘Biz atalarımızın günlerinde yaşamış olsaydık onlarla ortak olup peygamberlerin kanını akıtmazdık.’

³¹“Böylelikle peygamberlerin canına kıyanların çocukları olduğunuza ilişkin kendinize karşı tanıklık ediyorsunuz. ³²Bütünleyin bakalım atalarınızın yarım kalan işini. ³³Yılanlar, engerekler soyu! Cehennem yargısından nasıl kaçıp kurtulacaksınız? ³⁴İşte bu nedenle size peygamberler, bilginler, eğitmenler gönderiyorum. Bunların içinden bazılarını öldüreceksiniz ve çarمیha çakacaksınız. Yine bazılarını sinagoglarınızda kamçılacaksınız, kentten kente onlara saldıracaksınız. ³⁵Böylece, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanı elinize bulaşmış olacak: Doğru Habil’in kanından tutun, tapınakla sunak arasında canına kıydığınız Barakya oğlu Zekeriya’nın kanına varıncaya dek.. ³⁶Doğrusu size derim ki, bunların tümü bu kuşağın boynuna asılmış olacak.”

İsa Yeruşalim İçin Acı Duyuyor 37-39 (Luka 13:34,35)

³⁷“Yeruşalim, Yeruşalim! Peygamberleri öldüren ve kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim. Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi, kaç kez çocuklarını yanıma toplamak istedim. Ama bunu istemediniz. ³⁸İşte ‘tapınağınız size yüzüstü bırakılıyor.’ ³⁹Çünkü sizlere bildiriyorum: ‘Rab’bin adıyla gelen kutludur’ deyinceye dek, bundan böyle beni bir daha görmeyeceksiniz.”

Taş Üstünde Taş Kalmayacak 1,2 (Markos 13:1,2; Luka 21:5,6)

uzun uzadıya dua ediyorsunuz. Bu yüzden yargınız daha ağır olacaktır.]

⁰ 23:35 Yarattılış 4:8-10; II.Tarihler 24:20-22 23:38 Yeremya 22:5; 12:7; I.Krallar 9:7,8 23:39 Mezmur 118:26 24:6 Daniel 2:28 24:7 Yeşaya 19:2; II.Tarihler 15:6 24:10 Daniel 11:41

24 İsa tapınaktan çıkıp giderken, öğrencileri dikkatini tapınağın yapılarına çekmek için kendisine yaklaştılar. ²İsa onları yanıtladı: “**Bunların tümünü görüyor musunuz? Doğrusu size derim ki, burada taş üstünde taş kalmayacak. Yıkılmadık bir şey bırakılmayacak.**”

En Acı Olayın Habercileri 3-14

(Markos 13:3-13; Luka 21:7-19)

³İsa Zeytinlik Dağı'nda otururken öğrencileri özel olarak O'na yaklaşıp, “Bizlere açıkla” dediler. “Bu olaylar ne zaman olacak? Gelişini ve çağın sona erdiğini gösteren belirti ne olacak?”

⁴İsa yanıtladı: “**Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın. ⁵Çünkü birçokları adımla gelip, ‘Ben Mesih'im’ diyerek nicelerini kandıracak. ⁶Savaş sesleri, savaş söylentileri duyacaksınız. Sakın dehşete kapılmayasınız. Bu olayların olması gereklidir, ama daha son gelmemiştir. ⁷Çünkü ‘ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak.’ Çeşitli yerlerde kıtlıklar çıkacak, depremler olacak. ⁸Bunların tümü sancuların başlangıcıdır.**

⁹“**Bunun üzerine acı çektirmek için sizi ele verecekler ve öldürecekler. Adıma bağlılık yüzünden tüm ulusların hıncına uğrayacaksınız. ¹⁰‘Birçokları suç işlemeye sürüklenecek.’ Kişi kişiyi ele verecek, birbirlerine hınc besleyecekler. ¹¹Birçok yalancı peygamber ortaya çıkacak. Bunlar nicelerini kandıracak. ¹²Kötülüğün çoğalmasıyla birçok insanın sevgisi soğuyacak. ¹³Ama kim sonuna dek sabrederse o kurtulacaktır.**

¹⁴“**Hükümranlığın bu Sevinç Getirici Haberi dünyanın her köşesinde tanıklıkta bulunmak için tüm uluslara yayılacak. İşte o zaman son gelecek.**”

Korkunç Acının Gelişi 15-28

(Markos 13:14-23; Luka 21:20-24)

¹⁵“**Daniel peygamberin sözünü ettiği, ‘yıkıcılık getiren iğrenç şeyi kutsal yerde’ gördüğünüzde –okuyucu bunu anlasın– ¹⁶Yahudiye ülkesinde bulunanlar dağlara kaçsın. ¹⁷Damda duran, aşağı inip evinden bir şey almaya kalkışmasın. ¹⁸Tarladaki de giysisini almak için geri dönmessin. ¹⁹O günlerde çocuk bekleyenlere, emzikliilere ne yazık! ²⁰Dua edin ki kaçışınız kış dönemine, ya da Şabat⁵¹ gününe rastlamasın. ²¹Çünkü bu dönemde, ‘dünyanın oluşundan bu yana hiçbir zaman olmamış’ ve bir daha olmayacak korkunç acı gelecek. ²²Eğer o günler kısaltılmış olmasaydı, hiçbir canlı varlık kurtulamazdı. Ama seçilmişler yararına o günler kısaltılacaktır.**

²³“**O zaman eğer biri size, ‘Bak bak, Mesih burada’ ya da, ‘Bak bak, şurada’ diyecek olursa inanmayın. ²⁴Çünkü düzmece mesihler ve ‘yalancı peygamberler’ türeyecek. Bunlar önemli ‘belirtiler gösterecek ve göz kamaştırıcı eylemler yapacak.’ Öyle ki, olanağı bulursa seçilmişleri⁵² bile kandırırlandı. ²⁵Bakın, sizlere önceden söylüyorum.**

²⁶“**Bu nedenle size, ‘İşte, O çöldedir’ derlerse oraya gitmeyin. Ya da, ‘İşte, O iç odalardadır’ derlerse inanmayın. ²⁷Çünkü şimşek doğuda parlayıp batıya kadar yöreyi nasıl aydınlatsa, İnsanoğlu’nun gelişi de tıpkı bunun gibi olacak.**

²⁸“**Ölü beden neredeyse akbabalar da orada toplanacak.**”

İnsanoğlu’nun Gelişi 29-31

(Markos 13:24-27; Luka 21:25-28)

²⁹ “**O acılı günlerin hemen ardından**

‘Güneş kararacak,

Ay ışığını vermeyecek,

Yıldızlar gökyüzünden düşecek,

Göklerin güçleri sarsılacak.’

³⁰“**Bunun üzerine, gökte İnsanoğlu’nun belirtisi görünecek. O zaman,**

⁵¹ Cumartesi

⁵² bkz. 22:14

'Yeryüzünün tüm ırkları dövünecek.
İnsanoğlu'nun güçle ve sınırsız yücelikle
Göğün bulutlarında geldiğini görecekler.'

³¹"Meleklerini 'yüksek boru sesiyle' salacak; O'nun seçilmişlerini 'yedi iklim dört bucaktan, göğün bir ucundan öbür ucuna dek toplayacaklar.'"

İncir Ağacından Edinilen Bilgi 32-35 (Markos 13:28-31; Luka 21:29-33)

³²"İncir ağacından ders alın: Dalı filizlenmeye yüz tutunca, yaprakları da yeşerince yazın yakın olduğunu bilirsiniz. ³³Bunun gibi, bu gelişimleri gördüğünüzde de O'nun yakında, kapılarda olduğunu bilirsiniz. ³⁴Doğrusu size derim ki, bu olayların tümü yerine gelinceye dek bu soy⁵³ kaybolmayacaktır. ³⁵Gök ve yer geçip gidecek, ama sözlerim geçmeyecektir."

Yalnız Tanrı Tarafından Bilinen Gün ve Saat 36-44 (Markos 13:32-37; Luka 17:26-30,34-36; 12:39,40)

³⁶"O güne ve saate ilişkin hiç kimsenin bilgisi yoktur: Ne göğün meleklerinin, ne de Oğul'un. Yalnız Baba bilir. ³⁷Nuh'un günlerinde nasıl olmuşsa, İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. ³⁸Çünkü tufandan önceki o günlerde olduğu gibi, 'Nuh'un gemiye bindiği' güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip everiliyordu. ³⁹Tufan gelip de hepsini birden silip götürünceye dek bilgisizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. ⁴⁰O vakit tarlada iki kişi bulunacak; biri alınacak, öbürü bırakılacak. ⁴¹Değirmende buğday öğüten iki kadın olacak; biri alınacak, öbürü bırakılacak.

⁴²"Bu nedenle uyanık olun. Çünkü Rabbiniz'in ne gün geleceğini bilmezsiniz. ⁴³Ama şunu bilmeniz gerekir: Ev sahibi hırsızın ne zaman geleceğini bilseydi uyanık durur, evinin soyulmasına olanak bırakmazdı.

⁴⁴"Bu nedenle sizler de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu hiç beklemediğiniz bir saatte gelecektir."

Güvenilir ve Güvenilmez Uşak 45-51 (Luka 12:41-48)

⁴⁵"Güvenilir ve akıllı uşak kimdir? Ev sahibinin, ev halkına vaktinde yiyecek sağlaması için atadığı uşak. ⁴⁶Efendisi geldiğinde atandığı görevi yerine getiren uşağa ne mutlu! ⁴⁷Doğrusu size derim ki, efendisi tüm malları üzerinde sorumluluk verecektir ona.

⁴⁸"Ama eğer kötü uşak içinden, 'Efendim gecikiyor' der, ⁴⁹öteki uşakları tartaklamaya başlayarak sarhoşlarla birlikte yemeye içmeye koyulursa, ⁵⁰efendisi hiç beklemediği bir gün ve düşünmediği bir saatte çıkagelecek. ⁵¹Onu parça parça edecek, ikiyüzlülerin gideceği yere atacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak."

On Erden Kız Simgesi 1-13

25 "O gün göklerin hükümranlığı on erden⁵⁴ kızı anımsatacak. Bunlar fenerlerini ellerine alıp güveyi karşılamaya çıktı. ²Beşi akılsız, beşi akıllıydı. ³Akılsız olanlar yanlarına fenerlerini aldılar, ama yağ almadılar. ⁴Akıllı olanlarsa fenerleriyle birlikte kaplarda yağ da aldılar. ⁵Güveyin gelişi gecikince hepsini de uyku bastırdı, dalıp uyudular.

⁶"Gece yarısı yüksek bir ses duyuldu, 'Güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın.' ⁷Bunun üzerine, erden kızların hepsi kalkıp fenerlerini ayarladılar. ⁸Akılsızlar akıllılara, 'Yanınızdaki yağdan bize azıcık verin, fenerlerimiz sönüyor' dediler. ⁹Akıllılar, 'Hem bize hem size yetecek kadar olmayabilir' diye

⁵³ İsrail soyu

⁵⁴ bakire

24:15 Daniel 9:26,27; 12:11 **24:21** Daniel 12:1; Yoel 2:2 **24:24** Yasanın Tekrarı 13:1-3

24:29 Yeşaya 13:10; 34:4 **24:30** Daniel 7:13,14; Zekarya 12:10 **24:31** Yeşaya 27:13; Zekarya 2:6; Yasanın Tekrarı 30:4

24:38 Yaratılış 7:7

yanıtladılar. ‘En iyisi satıcılara gidip gereken yağı satın alın.’¹⁰ Onlar yağ almaya giderken güvey geldi. Hazırlığı olanlar O’nunla birlikte düğün şölenine girdiler. Kapı da kapandı.

¹¹“Az sonra, öteki erden kızlar da geldi. ‘Efendi, Efendi!’ dediler. ‘Bize kapıyı aç.’¹² O yanıt verdi: ‘Doğrusu size derim ki, sizi tanımıyorum.’

¹³“Bu nedenle uyanık olun. Çünkü ne günü ne de saati bilirsiniz.”

Uşaklara Bırakılan Para 14-30

(Luka 19:11-27)

¹⁴“Bu, yolculuğa çıkan bir adamın uşaklarını yanına çağırıp varını yoğunu onlara emanet etmesine benzer. ¹⁵Birine beş çubuk altın verdi, başka birine iki, ötekine de bir. Her birinin gücü yeteneğinde. Bunu yapınca yola çıktı.

¹⁶“Kendisine beş çubuk altın verilen, sağa sola koşup elindeki işletti, beş çubuk daha kazandı. ¹⁷İki çubuk alan da iki çubuk daha kazandı. ¹⁸Ama bir çubuk alan gidip yeri kazdı, efendisinin parasını toprağa gömdü.

¹⁹“Aradan oldukça uzun bir süre geçti. Uşakların efendisi geri geldi, onlarla hesaplaşmaya oturdu. ²⁰Beş çubuk alan yaklaşıp ona beş çubuk daha getirdi ve, ‘Efendi!’ dedi. ‘Bana beş çubuk altın verdin. Bak, beş çubuk daha kazandım.’ ²¹Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir uşak’ dedi. ‘Az sermayeyi kullanmakta güvenilir kişi olduğuna kanıtladın. Seni daha çoğuna atayacağım. Gel, efendinin sevincine katıl.’

²²“İki çubuk alan yaklaşıp, ‘Efendi!’ dedi. ‘Bana iki çubuk altın verdin. Bak, iki çubuk daha kazandım.’ ²³Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir uşak’ dedi. ‘Az sermayeyi kullanmakta güvenilir kişi olduğuna kanıtladın. Seni daha çoğuna atayacağım. Gel, efendinin sevincine katıl.’

²⁴“Bir çubuk alan yaklaşıp, ‘Efendi!’ dedi. ‘Sert bir adam olduğumu biliyordum. Ekmediğin yerden biçer, saçmadığın yerden devşirirsin.’ ²⁵Onun için korktum, gidip bir çubuk altınımı toprağa gömdüm. İşte çubuğun, olduğu gibi duruyor.’

²⁶“Efendisi onu yanıtladı: ‘Ey kötü ve aylak uşak! Ekmediğim yerden biçtiğimi, saçmadığım yerden devşirdiğimi bildiğine göre, ²⁷paramı bankaya yatırman gerekirdi. Geri gelince, benim olanı faiziyle birlikte çekerdim. ²⁸Şimdi bu adamdan o çubuğu alın ve on çubuğu olana verin. ²⁹Çünkü malı olan herkese daha da çok verilecek, hem de artırılabilecek; ama bir şeyi olmayandan elindeki bile kendisinden alınacaktır. ³⁰O yararsız uşağı dışarı karanlığa atın. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.’”

Ulusların Yargılanması 31-46

³¹“İnsanoğlu yüceliği içinde, ‘tüm meleklerle birlikte geldiğinde,’ yüceliğinin tahtında oturacak. ³²Bütün uluslar O’nun önünde toplanacak. Çobanın koyunları keçilerden ayırdığı gibi, O da onları birbirinden ayıracak. ³³Koyunları sağına, keçileri soluna alacak. ³⁴Sonra Hükümran sağındakilere, ‘Gelin, Babam’ın kutluları’ diyecek, ‘Dünyanın kuruluşundan bu yana sizler için hazırlanan hükümranlığı alın. ³⁵Çünkü açken bana yiyecek verdiniz, susuzken susuzluğumu giderdiniz, yabancıyken beni içeri aldınız, ³⁶çıplakken giydirdiniz, hastayken yokladınız, cezaevindeyken beni görmeye geldiniz.’

³⁷“Bunun üzerine doğrular O’na, ‘Ya Rab’ diyecekler, ‘Biz seni ne vakit aç gördük de doyurduk, susuz gördük de su verdik? ³⁸Ne vakit seni yabancı gördük de içeri aldık, ya da çıplak gördük de giydirdik? ³⁹Ne vakit seni hasta, ya da cezaevinde gördük de görmeye geldik?’ ⁴⁰Hükümran şöyle yanıtlayacak: ‘Doğrusu size derim ki, bu kardeşlerimden önemi en az sayılana yaptığınızı bana yapmış oldunuz.’

⁴¹“Bunun ardından solunda bulunanlara, ‘Çekilin önümden’ diyecek. ‘İblise ve meleklerine hazırlanan sonsuz ateşe gidin. Lanet altında olan sizler! ⁴²Açtım, bana yiyecek vermediniz; susuzdum, susuzluğumu gidermediniz. ⁴³Yabancıydım, beni içeri almadınız. Çıplaktım, beni giydirmediniz.

Hastaydım, cezaevindeydim, beni görmeye gelmediniz.’

⁴⁴“Bunun üzerine, ‘Ya Rab’ diyecekler. ‘Seni ne vakit aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta, ya da cezaevinde gördük de hizmette bulunmadık?’ ⁴⁵Hükümran, ‘Doğrusu size derim ki, bunlardan önemi en az sayılana yapmaktan kaçındığınız iyiliği bana da yapmamış sayılırsınız’ diyecek. ⁴⁶Bunlar ‘sonsuz’ cezaya gönderilecek, doğrular ise ‘sonsuz’ yaşama..”

İSA’NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa’yı Öldürmek İçin Düzen Kuruluyor 1-5

(Markos 14:1,2; Luka 22:1,2; Yuhanna 11:45-53)

26 İsa sözlerini sona erdirince öğrencilerine, ²“İki gün sonra Passah Kutlayışı* olduğunu biliyorsunuz” dedi. “İnsanoğlu çarmıha çakılmak için ele verilecektir.” ³Bu sırada başrahiplerle halkın İhtiyarları, adı Kayafa olan başrahibin sarayında bir araya geldiler. ‘İsa’yı yakalayıp öldürmek için düzen kurdular. ⁵“Ama bu iş kutlama sırasında olmasın ki, halk arasında kargaşalığa yol açmasın” diyorlardı.

Somut Bağlılık Örneği 6-13

(Markos 14:3-9; Yuhanna 12:1-8)

⁶İsa Beytanya’da cüzamlı Simon’un evindeydi. ⁷Bir kadın kaymaktaşı bir kapta çok değerli Hint sümbülü kokusu getirdi. İsa sofrada otururken yaklaşık kokuyu O’nun başına döktü. ⁸Olaya tanık olan öğrenciler öfkeye kapılıp, “Boş yere bu harcama da neye?” dediler. ⁹“Çünkü bu çok pahalıya satılabilir, karşılığı da yoksullara verilebilirdi.”

¹⁰İsa ne düşündüklerini bilerek onlara, “Niçin kadını tedirgin ediyorsunuz?” dedi. “Çünkü o bana yararlı bir iş yaptı. ¹¹Çünkü yoksullar her zaman aranızda olacaktır, ama beni her zaman aranızda bulamayacaksınız. ¹²Kadın bu sümbül kokusunu bedenime dökmekle, beni gömülmeye hazırladı. ¹³Doğrusu size derim ki, bu Sevinç Getirici Haber dünyanın her neresinde yayılırsa, onun yaptığı iş de kendisi için bir anı niteliğinde yayılacaktır.”

Yahuda İsa’yı Ele Vermek İçin Anlaşıyor 14-16

(Markos 14:10,11; Luka 22:3-6)

¹⁴Bunun üzerine, On İnkiler’den biri olan Yahuda İşkariyot adlı adam başrahiplere yaklaştı. ¹⁵“O’nu sizin elinize verirsem bana ne vereceksiniz?” diye sordu. Onlar da kendisine otuz gümüş verdiler. ¹⁶O andan sonra Yahuda, İsa’yı ele vermek için elverişli ortamı kollamaya başladı.

Öğrencilerle Birlikte Passah Yemeği 17-25

(Markos 14:12-21; Luka 22:7-14,21-23; Yuhanna 13:21-30)

¹⁷Mayasız Ekmek Töreni’nin* ilk günü öğrenciler İsa’ya yaklaşıp sordular: “Passah yemeğini yemek için nerede hazırlık yapmamızı istiyorsun?” ¹⁸O da, “Kentte şu kişinin yanına varın” dedi, “Kendisine, ‘Öğretmen, vaktim geldi, Passah yemeğini öğrencilerimle birlikte evinde kutlayacağım diyor’ deyin.” ¹⁹Öğrenciler, İsa’nın verdiği buyruğu tam olarak yerine getirip Passah yemeğini hazırladılar.

²⁰Akşam olunca, İsa On İnkiler’le birlikte sofraya oturdu. ²¹Hep bir arada yemek yerlerken, “Doğrusu size derim ki, içinizden biri beni ele verecek” dedi. ²²Üzüntü içinde kalarak her biri O’na sormaya başladı: “Yoksa ben miyim, ya Rab?” ²³İsa, “Beni ele verecek olan, elindeki ekmeği benimle birlikte sahana banandır” diyerek yanıtladı. ²⁴“İnsanoğlu kararlaştırılmış kapsamda gidiyor; tıpkı kendisi için yazılı olduğu gibi. Ama İnsanoğlu kimin aracılığıyla ele veriliyorsa, vay onun başına

¹ 26:15 Zekarya 11:12

gelene! O kişi hiç doğmasaydı kendisi için daha iyi olurdu.”* ²⁵İsa’yı ele veren Yahuda atıldı: “Rabbi⁵⁵, yoksa o kişi ben miyim?” İsa onu yanıtladı: “Dediğin gibidir.”

İsa’nın Kurduğu Sofra: Ekmekle Şarap 26-30

(Markos 14:22-26; Luka 22:15-20; I. Korintlular 11:23-25)

²⁶Onlar yemek yerken İsa ekmeği alıp kutsadı. Sonra parçalayıp bölerek öğrencilere verdi. “Alın ve yiyin, bedenimdir bu” dedi. ²⁷Ardından bir bardak aldı, teşekkür ettikten sonra onlara verdi. “Bundan hepimiz için” dedi. ²⁸“Çünkü bu birçoklarını kapsayan –günahların bağışlanması için akıtılan– ‘antlaşma kanımıdır.’ ²⁹İşte size bildiriyorum: Bundan böyle bağın bu ürününden içmeyeceğim; Babam’ın hükümlerinde sizlerle birlikte tazesinden içeceğim güne dek.”

³⁰Bir ilahi söyledikten sonra Zeytinlik Dağı’na çıktılar.

İsa Petros’un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 31-35

(Markos 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuhanna 13:36-38)

³¹Sonra İsa onlara, “Tümünüz de bu gece bana bağlılığınız yüzünden köstekle-neceksiniz” dedi. “Çünkü yazılıdır:

‘Çoban’ı vuracağım

Ve sürünün koyunları darmadağın olacak.’

³²“Ama ölümden dirildikten sonra ben sizlerden önce Galile’de olacağım.”

³³Petros O’nu yanıtladı: “Tümü de sana bağlılığında kösteklense bile, ben hiçbir durumda kösteklenmeyeceğim.” ³⁴İsa ona, “Doğrusu sana derim ki” dedi, “Bu gece horoz ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın.” ³⁵Petros, “Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni hiçbir durumda yadsımayacağım” diye kararlılık gösterdi. Öbür öğrenciler de aynı yolda konuştu.

İsa Getsemane Bahçesinde Dua Ediyor 36-46

(Markos 14:32-42 Luka 22:39-46)

³⁶Sonra İsa onlarla birlikte Getsemane denen yere gitti. Öğrencilere, “Ben gidip orada dua ederken siz burada durun” dedi. ³⁷Petros’u ve Zebedi’nin iki oğlunu yanına aldı. Üzüntüyle çalkalanmaya, sıkılmaya başladı. ³⁸Bunun üzerine onlara, “‘Canım ölesiye üzüntüyle çalkalanıyor” dedi. “Burada bekleyin ve benimle birlikte uyanık durun.”

³⁹Biraz ileriye giderek yüzüstü yere kapandı, duaya koyuldu: “Ey Babam! Eğer olanak varsa bu bardak benden uzaklaştırılsın.* Ama benim isteğim değil, senin isteğin uygulansın.” ⁴⁰Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uykuda buldu. Petros’a, “Nasıl oluyor da benimle birlikte bir saat olsun uyanık duramıyorsunuz?” dedi. ⁴¹“Uyanık durun ve dua edin ki denenmeyesiniz. Ruh istekli, ama beden güçsüzdür.”

⁴²Yeniden, ikinci kez yanlarından ayrılıp dua etti: “Ey Babam! Bu bardaktan içmeden onun benden uzaklaştırılması olanak dışıysa, isteğin uygulansın.” ⁴³Bir kez daha geri geldiğinde onları yine uykuda buldu. Çünkü uyku gözlerinden akıyordu.

⁴⁴Yeniden onları bırakıp gitti. Üçüncü kez aynı sözlerle önceki gibi dua etti. ⁴⁵Sonra yine öğrencilerin yanına döndü. “Deliksiz uykuda mısınız, daha dinleniyor musunuz?” dedi. “İşte saat geldi, İnsanoğlu günahlıların eline veriliyor. ⁴⁶Kalkın gidelim. Bakın, beni ele veren yaklaştı.”

İsa’nın Ele Verilmesi ve Tutuklanması 47-56

(Markos 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuhanna 18:3-12)

⁴⁷O daha sözünü bitirmeden, On İnkiler’den biri olan Yahuda geldi. Yanında kılıçlarla sopalarla silahlanmış büyük bir topluluk vardı. Bunları başrahiplerle halkın İhtiyarları göndermişti. ⁴⁸İsa’yı ele veren onlara bir işaret gösterdi: “Kimi öpersem aradığınız O’dur; O’nu tutuklayın.”

⁵⁵ bkz. 23:7

□ 26:28 Mısır’dan Çıkış 24:8; Yereya 31:31; Zekarya 9:11 26:31 Zekarya 13:7 26:38 Mezmur 43:5

⁴⁹Yahuda hiç duraksamadan İsa'nın yanına gitti. "Selam, ey Rabbi!" sözleriyle özlem çekercesine O'nu öptü. ⁵⁰İsa ona, "Arkadaş, seni buraya getiren neyse, onu yap" dedi. Bunun üzerine, yaklaşıp İsa'yı yakaladılar ve tutukladılar. ⁵¹O zaman, İsa'yla birlikte bulunanlardan biri hemen kılıcına davrandı, başrahabin uşağına vurduğu gibi onun kulağını kopardı. ⁵²İsa ona, "Kılıcını kınına koy!" dedi. "Çünkü kılıç tutan herkes kılıçla yok olacaktır. ⁵³Ne sanıyorsun? Babama yakaramam mı? O da bana hemen on iki lejyondan* çok melek sağlamaz mı? ⁵⁴Ama bunun böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar o zaman nasıl yerine gelirdi?"

⁵⁵O vakit İsa topluluğa, "Beni yakalamak için eşkıyaya karşı çıkarcasına kılıçlarla, sopalarla gelmek mi gerekirdi?" diye sordu. "Her gün tapınakta oturup öğretiyordum, beni tutuklamadınız. ⁵⁶Bütün bunlar peygamberlerin kutsal yazıları yerine gelsin diye oldu." Bunun üzerine, öğrencilerin tümü O'nu bırakıp kaçtı.

İsa Kurul'un Önünde 57-68

(Markos 14:53-65; Luka 22:54,55,63-71; Yuhanna 18:13,14,19-24)

⁵⁷İsa'yı tutuklayanlar O'nu başrahip Kayafa'ya götürdüler. Dinsel yorumcularla İhtiyarlar orada toplanmıştı. ⁵⁸Petros ise O'nu gerilerden başrahabin avlusuna dek izledi ve sonucu görmek için içeri girip kolcularla ⁵⁶bir arada oturdu. ⁵⁹Başrahiplerle tüm Kurul ⁵⁷İsa'yı ölüm yargısına çarptırmayı amaçlayarak O'na karşı yalancı tanıklar arıyordu. ⁶⁰Bir sürü yalancı tanığın ortaya atılmasına karşın hiç kimseyi bulamadılar. Sonunda iki kişi gelip ⁶¹tanıklık etti: "Bu adam, 'Ben Tanrı'nın tapınağını yıkar ve üç günde yeniden kurarım' dedi."

⁶²Başrahip ayağa kalkıp İsa'ya, "Bu adamların seni suçlamasına karşı niçin bir yanıt vermiyorsun?" diye sordu. ⁶³Ama İsa tek söz söylemedi. Başrahip O'na, "Diri olan Tanrı adına seni ant içmeye çağırırım" dedi. "Bize söyle; sen Tanrı'nın Oğlu Mesih misin?" ⁶⁴İsa, "Söylediğin gibidir" diye yanıtladı. "Ama size diyorum ki,

"Bundan sonra, 'İnsanoğlu'nu Güç'ün ⁵⁸sağında oturur ve göğün bulutları üstünde gelir göreceksiniz."

⁶⁵Bunun üzerine başrahip giysilerini yırtarak bağırdı: "Sövüyor. Gayrı tanıklara ne gerek kalıyor? İşte, sövdüğünü işittiniz. ⁶⁶Yargınız nedir?" Oradakiler, "Ona ölüm yargısı yaraşır" diye yanıtladılar. ⁶⁷O zaman O'nun yüzüne tükürdüler, yumrukladılar. Bazıları da O'nu tokatlayarak, ⁶⁸"Bize peygamberlikte bulun bakalım, ey Mesih!" dediler. "Kimdir sana vuran?"

Petros'un Yadsıması 69-75

(Markos 14:66; Luka 22:54-62; Yuhanna 18:15-18; 25-27)

⁶⁹Petros dışarıda avluda oturuyordu. Kendisine yaklaşan bir hizmetçi kız, "Sen de Galileli İsa'yla birlikteydin" dedi. ⁷⁰Ama Petros herkesin önünde bunu yadsıyarak, "Ne demek istediğini bilmiyorum" dedi. ⁷¹Kapının önüne çıkınca onu başka bir hizmetçi kız gördü ve orada bulunanlara, "Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi" dedi. ⁷²Ama Petros bu kez ant içerek, "Ben O'nu tanımam" diye yeniden yadsıdı. ⁷³Az sonra orada oturanlar yaklaşıp Petros'a, "Gerçekten sen de onlardan birisin" dedi. "Baksana, söyleyiş biçimin bile seni ele veriyor!"

⁷⁴Bunun üzerine Petros, "O adamı tanımıyorum" diye ilenmeye ve ant içmeye başladı. O anda horoz öttü. ⁷⁵Petros İsa'nın dediği sözü anımsadı: "Horoz ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın." Ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

Vali Pilatus'un Önünde 1,2

⁵⁶ Yahudiler'in buyruğunda bulunan tapınak bekçileri.

⁵⁷ bkz. 5:22; Mezmur 27:12

⁵⁸ Güç: Baba Tanrı'nın egemen ve sonuçlamalı Gücü.

26:64 Mezmur 110:1; Daniel 7:13

(Markos 15:1; Luka 23:1,2; Yuhanna 18:28-32)

Sabah olunca halkın başrahipleriyle bütün İhtiyarları İsa'yı öldürmek üzere görüşmeye koyuldular. ²O'nu zincire vurarak götürüp vali Pilatus'a⁵⁹ teslim ettiler.

Yahuda Pişmanlık Duyuyor, Kendisini Asıyor 3-10

(Habercilerin İşleri 1:18,19)

³İsa'yı ele veren Yahuda, O'nun yargı giydiğini görünce pişmanlık duydu. Otuz gümüşü başrahiplere ve İhtiyarlar'a geri verip, ⁴"Suçsuz kana girmekle günah işledim" dedi. Onlar, "Bundan bize ne?" dediler. "Başının çaresine kendin bak!" ⁵Yahuda gümüş paraları tapınağa fırlatıp gitti, kendisini astı.

⁶Başrahipler gümüş paraları aldılar. "Bunları tapınak kasasına koymak doğru olmaz" dediler. "Çünkü kan karşılığıdır." ⁷Bir araya gelip o parayla yabancıların gömülmesi için Çömlekçi Tarlası'nı satın aldılar.

⁸Bu nedenle o tarlaya bugüne dek Kan Tarlası dendi. ⁹Böylece, Yeremya peygamber aracılığıyla söylenen şu söz yerine geldi:

"İsrailoğulları'ndan bazılarının değer biçtikleri kişi için kestirilen otuz gümüşü aldılar.

¹⁰Ve bu parayı Çömlekçi Tarlası'na ödediler. Tıpkı Rab'bin bana buyurduğu gibi.."

Vali, İsa'yı Sorguya Çekiyor 11-14

(Markos 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuhanna 18:33-38)

¹¹İsa vali Pilatus'un önüne dikildi. Vali, "Sen Yahudiler'in Kralı mısınız?" diye sordu. İsa, "Söylediğin gibidir" dedi. ¹²Ama başrahiplerle İhtiyarlar'ın suçlamalarına hiçbir yanıt vermedi.

¹³Sonra Pilatus, "Sana karşı yöneltilen bunca tanıklığı duymuyor musun?" dedi. ¹⁴Ama O hiçbir konuda ona tek yanıt olsun vermedi. Öyle ki, vali şaşırıp kaldı.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 15-26

(Markos 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuhanna 18:39-19:16)

¹⁵Passah kutlayışında valinin toplumca dilenen bir cezalıyı salıvermesi gelenektendi. ¹⁶O dönemde Bar Abbas* adında namılı bir cezalı vardı. ¹⁷Kalabalık toplanınca Pilatus sordu: "Hangisini salıvermemi istersiniz? Bar Abbas'ı mı, yoksa Mesih denen İsa'yı mı?" ¹⁸Çünkü kıskançlık nedeniyle İsa'yı tutuklayıp teslim ettiklerini biliyordu. ¹⁹Pilatus yargı kürsüsünde oturmaktaiken karısı ona haber saldı: "Sakin o doğru insana bir şey yapayım deme. Çünkü O'nun yüzünden bu gece düşümde çok sıkıntı çektim."

²⁰Öte yandan başrahiplerle İhtiyarlar Bar Abbas'ı destekleyip İsa'yı ortadan kaldırsınlar diye toplulukları kandırdı. ²¹Vali yeni baştan onlara sordu: "İkisinden hangisini salıvermemi istersiniz?" Onlar da, "Bar Abbas'ı" diye diretti.

²²Pilatus sordu: "Öyleyse, Mesih denen İsa'yı ne yapayım?" Tümü birlikte, "Çarmıha çakılsın" diye karşılık verdi. ²³Vali yeniden sordu: "Ne kötülük işledi ki?" Ama onlar daha hızlı bağırarak, "Çarmıha çakılsın!" diye diretti. ²⁴Pilatus tartışmanın yarar sağlamak bir yana, tam tersine kargaşalık doğurduğunu gördü. Suya uzanıp topluluğun önünde ellerini yıkadı ve, "Bu adamın kanından ben suçsuzum" dedi. "Başınızın çaresine kendiniz bakın."

²⁵Tüm halk, "O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızındır" diye yanıtladı. ²⁶Bunun üzerine Pilatus Bar Abbas'ı salıverdi, İsa'yı kırbaçlattıktan sonra çarmıha çakılsın diye teslim etti.

Askerler İsa'yla Alay Ediyor 27-31

(Markos 15:16-20; Yuhanna 19:2,3)

²⁷Bunun üzerine, valinin buyruğundaki askerler İsa'yı vali konağına götürdüler, tüm bölükle

⁵⁹ Egemen Romalılar'ın atamış olduğu vali.

çevresini kuşattılar. ²⁸Kendisini soyup üstüne al bir kaftan attılar, ²⁹başına da dikenlerden ördükleri bir taç taktılar. Sağ eline bir kamış tutuşturdular. Önünde diz çökerek kendisiyle alay ettiler. “Selam, ey Yahudiler’in kralı!” diye laf attılar. ³⁰O’na tükürdüler, elindeki kamışı alıp başına vurdular. ³¹Kendisiyle alay ettikten sonra kaftanı üstünden çıkardılar. O’na kendi giysilerini giydirip çarımha çakmaya götürdüler.

İsa Çarımha Çakılıyor 32-44

(Markos 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuhanna 19:17-27)

³²Dışarıya çıkarlarken Simon adında Kireneli* bir adam gördüler. İsa’nın haçını taşısın diye onu zorladılar. ³³Golgota –kafatası konumu anlamında– denen yere varınca, ³⁴‘içmesi için O’na ödle’ karışık ‘şarap verdiler’. Bunu tadınca içmek istemedi.

³⁵İsa’yı çarımha çaktıktan sonra ‘kura çekip giysilerini aralarında paylaştılar’ ³⁶ve orada oturup O’nu gözlemeye koyuldular. ³⁷Suçuna ilişkin bir yazı yazarak başının üstüne astılar: YAHUDİLERİN KRALI İSA’DIR BU. ³⁸O’nunla birlikte iki eşkıya da çarımha çakıldı: Biri sağında öbürü solunda. ³⁹Oradan geçenler ‘başlarını sallayarak’ İsa’yı aşağıyorlardı. ⁴⁰“Sen, tapınağı yıkıp üç gün içinde yeniden kuran. Eğer Tanrı’nın Oğlu’ysan, çarımhtan aşağı inip de kendini kurtarsana!”

⁴¹Başrahipler, dinsel yorumcular ve İhtiyarlar da alaylı alaylı konuşarak, ⁴²“Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor” diyorlardı. “Bu mu İsrail’in kralı? Şimdi çarımhtan aşağı insin de O’na inanalım. ⁴³‘Tanrı’ya güvendi. Tanrı’nın O’nunla ilgisi varsa şimdi O’nu kurtarsın.’ Çünkü, ‘Ben Tanrı’nın Oğlu’yum’ demişti.” ⁴⁴İsa’yla birlikte çarımha çakılan eşkıyalar da aynı davranışla O’nu yeriyordu.

İsa’nın Ölümü 45-56

(Markos 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuhanna 19:28-30)

⁴⁵Öğleyin on ikiden on beşe dek tüm ülkeyi karanlık kapladı. ⁴⁶Saat on beş sularında İsa yüksek sesle bağırdı:

“Eli, Eli lama sabaktani?”

Bu, “Tanrım, Tanrım, niçin beni bıraktın?” anlamına gelir.

⁴⁷Orada duranlardan bazıları bunu duyunca, “Bu adam İlyas’a sesleniyor” dediler. ⁴⁸İçlerinden biri hemen koşup bir sünger kaptı, ‘sirkeye’ daldırıp bir kamışa takarak İsa’nın ‘ağızına uzattı.’ ⁴⁹Ötekiler, “Bırak bakalım, İlyas varıp onu kurtaracak mı!” diye laf atıyorlardı.

⁵⁰İsa yeniden yüksek sesle bağırp ruhunu teslim etti.

⁵¹O anda tapınağın perdesi* yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye ayrıldı. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı, ⁵²mezarlar açıldı ve uyuyan* kutsal yaşamlılardan birçoğunun bedeni dirildi. ⁵³Mezarlarından çıktılar, O’nun dirilişi ardından Kutsal Kent’e⁶⁰ girdiler ve birçok insana göründüler.

⁵⁴Yüzbaşı ve onunla birlikte İsa’yı gözleyenler, depremle öteki olayları görünce aşırı korkuya kapılarak, “Gerçekten Tanrı’nın Oğlu’ydu O!” dediler.

⁵⁵Orada durumu uzaktan gözleyen birçok kadın vardı. Bunlar İsa’yı Galile’den beri izlemişler, kendisine hizmet sunmuşlardı. ⁵⁶Aralarında Magdalalı Meryem, Yakup’la Yusuf’un annesi Meryem ve Zebedi’nin oğullarının annesi de bulunuyordu.

İsa’nın Gömülmesi 57-61

(Markos 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuhanna 19:38-42)

⁵⁷Akşam olunca, Arimatealı zengin bir adam geldi. Adı Yusuf olan bu kişiöğlü İsa’nın öğrencisiydi. ⁵⁸Pilatus’a gidip İsa’nın cesedini istedi. Pilatus da verilmesi için buyruk çıkardı. ⁵⁹Yusuf cesedi alınca, onu tertemiz bir keten beze sardı ⁶⁰ve kaya kovuğunda oyduğu yepyeni, özel mezarına

□ 27:34 Mezmur 69:21 27:35 Mezmur 22:18 27:39 Mezmur 22:7; 109:25 27:43 Mezmur 22:8 27:46 Mezmur 22:1

⁶⁰ Yeruşalim

yatırdı. Mezarın açıldığı yere de kocaman bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. Meryem’le öbür Meryem, gömütün tam karşısında oturmuşlardı.

⁶¹Magdalalı

Mezarı Korumaya Atanan Kolcular 62-66

⁶²Ertesi gün –yani Hazırlık Günü sonrası*– başrahiplerle Ferisiler hep birlikte Pilatus’a varıp, ⁶³“Efendi!” dediler. “O aldatıcının daha yaşarken ne dediği aklımızda duruyor. ‘Üç gün sonra dirileceğim’ demişti. ⁶⁴Onun için, bir buyruk çıkar da gömüt üçüncü güne dek mühürlensin. Olur ya, bakarsın öğrencileri gelip O’nu çalar, ardından da halka, ‘O ölüler arasından dirildi’ derler. Öyle ki, son aldatış ilkininkinden beter olur.” ⁶⁵Pilatus, “Kolcularınız* var” dedi. “Gidin, aklınızın kestiği gibi orayı güvenlik altında tutun.”

⁶⁶Adamlar gidip mezarı güvenlik altına aldılar. Taşı mühürlediler kolcuları da görev başına diktiler.

İsa’nın Dirilişi 1-10

(Markos 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuhanna 20:1-10)

28 Şabat günü geçince, haftanın ilk günü* şafağa doğru, Magdalalı Meryem’le öbür Meryem gömütü görmeye geldiler. ²Ansızın güçlü bir deprem oldu. Çünkü Rab’bin bir meleği gökten yere indi, varıp taşı yuvarladı ve üstüne oturdu. ³Görünüşü şimşeği anımsatıyordu. Giysisi ise kar gibi apaktı. ⁴Meleğin oluşturduğu korku nedeniyle kolcular sarsıldı, ölü gibi oldu.

⁵Melek kadınlara, “Korkmayın” dedi. “Çarmıha çakılan İsa’yı aradığınızı biliyorum. ⁶O burada değil; çünkü bildirdiği gibi dirilmiştir. Gelin, gömüldüğü yeri görün. ⁷İvedilikle gidin, O’nun ölümler arasından dirildiğini öğrencilerine bildirin. ‘İşte sizden önce Galile’ye gidiyor. Kendisini orada göreceksiniz’ deyin. Size diyeceğim budur.”

⁸Kadınlar ivedilikle mezardan ayrılıp hem korku, hem de coşkun sevinçle haberi İsa’nın öğrencilerine bildirmeye koşular. ⁹Hemen ardından İsa, “Sizlere esenlik olsun” diyerek kadınları karşıladı. Onlar yaklaşıp ayaklarına sarıldılar ve O’na tapındılar. ¹⁰Bunun üzerine İsa kadınlara, “Korkmayın” dedi. “Gidip kardeşlerime⁶¹ bildirin, Galile’ye gitsinler; beni orada görecekler.”

Kolculara Verilen Rüşvet ve Öneri 11-15

¹¹Kadınlar yola koyulmuş giderken, kolculardan bazıları kente varıp tüm olanları başrahiplere bildirdiler. ¹²Bunlar İhtiyarlar’la toplanıp görüştükten sonra askerlere oldukça kabarık bir rüşvet ödediler ¹³ve kendilerini öğütlediler: “‘Gece vakti biz uyurken öğrencileri varıp onu çaldılar’ diyeceksiniz. ¹⁴Durum valinin kulağına ulaşacak olursa, biz onu kandırırız ve sizleri her sorumluluktan beri tutarız.”

¹⁵Askerler gümüş paraları alıp verilen öğüt uyarınca davrandılar ve bu söylenti Yahudiler arasında bugüne dek yayılmış bulunuyor.

İsa Öğrencilerine Görünüyor 16-20

(Markos 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuhanna 20:19-23; Habercilerin İşleri 1:6-8)

¹⁶On bir öğrenci Galile’ye, İsa’nın kendileriyle buluşacağı dağa yöneldiler. ¹⁷O’nu gördüklerinde tapındılar. Ama bazıları kuşkuya düştü. ¹⁸İsa onlara yaklaşıp, “Gökte ve yeryüzünde tüm yetki bana verilmiştir” dedi. ¹⁹“Gidin bütün ulusları öğrencim yapın. Onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adıyla vaftiz edin.* ²⁰Sizlere buyurduğum her şeyi tutmaları için kendilerini eğitin. Bilesiniz ki tüm günler boyunca, çağ sona erişinceye dek sizlerle beraberim.”

⁶¹ İsa öğrencilerine kardeşleri gözüyle bakar.

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER
MARKOS
(Tanrı'nın Mesih'i: İnsana Hizmet Sunan)

Önsöz

İ.S. 55-60 yıllarında Tanrı esiniyle Roma'da yazılan bu İncil parçasında onu yazanın adı geçmiyor. Genel olarak bu kişinin Markos diye tanınan Yuhanna olduğu bilinir (Habercilerin İşleri 12:25). Markos öğrenci Petros aracılığıyla Mesih bağlısı oldu (I.Petros 5:13). Annesinin adı Meryem'di; ilk inanlılar dua etmek için onun evinde bir araya gelirdi (Habercilerin İşleri 12:12). Markos, Pavlos ve Barnabas'la birlikte ilk Haber Gezisi'ne katıldı (Habercilerin İşleri 12:25; 13:5).

Yazının birçok yerinde de görüldüğü gibi Markos, İsa'nın yaşamını ve işlerini belirgin güçle ve kesin yetkiyle hiç durmadan süren bir hizmet olarak belirtir. O'nun yetkisi öğretilerinde, cinleri çıkarmasında, günahları bağışlamasında görülür. Olaylar geliştikçe bağlıları İsa'yı daha iyi anlar, O'na direnenlerin düşmanlığı ise artar. Markos İsa'nın on yedi mucizesine değinerek, bunlara O'nun öğretilerinden daha da geniş çapta yer ayırır.

Bu yazı şöylece özetlenebilir:

10. Hazırlayıcı olaylar 1:1-13
11. Galile'de önceki hizmet 1:14-7:23
12. Sur ve Sayda'yı ziyaret 7:24-30
13. Kuzey Galile'de hizmet ve öğreti 7:31-9:50
14. Perea'daki hizmetin sonu, Yerus alim'e yolculuk 10:1-52
15. İsa'nın çarmıha çakılışı ve dirilişiyile ilgili olaylar 11-16:8
16. Dirilen İsa'nın açıklanışı ve göklere yükselişiyile ilgili olaylar 16:9-20

KAMU HİZMETİNDEN ÖNCEKİ OLAYLAR

Yahya'nın Bildirisi 1-8

(Matta 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuhanna 1:19-28)

1 [Tanrı Oğlu] İsa Mesih'e ilişkin Sevinç Getirici Haber'in⁶² başlangıcı. ²Yeşaya peygamberde yazılı olduğu gibi:

“İşte önünden habercimi gönderiyorum.

O senin yolunu hazırlayacaktır.

³Çölden güçlü bir ses yükseliyor:

‘Rab’bin yolunu hazırlayın,

O'nun geçitlerini düzleyin.”

⁴Vaftizci Yahya çöl ortasında belirdi; günahtan dönüp vaftiz edilme gereğini bildiriyordu. Günahların bağışlanmasıyla ilgiliydi bu. ⁵T m Yahudiye  lkesiyile Yerus alim'de oturanların hepsi Yahya'ya koşuyor, günahlarını açıklayarak Ürdün Irmağı'nda onun eliyle vaftiz ediliyordu.⁶³

⁶Yahya deve kılından bir giysi kuşanmıştı; belinde de deri bir kemer vardı. Çekirge ve yaban balıyla karnını doyuruyordu. ⁷“Benden sonra benden daha güçlü olan geliyor” diyerek sözü yayıyordu. “Ben eğilip O'nun çarıkalarının bağlarını çözmeye bile yeterli değilim. ⁸Ben sizleri su ile vaftiz ettim. O sizi Kutsal Ruh'la vaftiz edecektir.”

⁶² bkz. Matta 4:23

⁶³ bkz. Matta 28:19

1:2 Malakya 3:1 **1:3** Yeşaya 40:3

İsa'nın Ürdün Irmağı'nda Vaftizi, Çölde Denenmesi 9-13

(Matta 3:13-4:1; Luka 3:21,22; 4:1-13)

⁹O sırada İsa, Galile bölgesinin Nasıra kentinden geldi ve Yahya'nın eliyle Ürdün Irmağı'nda vaftiz edildi. ¹⁰İsa sudan çıkar çıkmaz, göklerin yarıldığını ve Ruh'un güvercin gibi üzerine indiğini gördü. ¹¹Göklerden bir ses duyuldu:

“Sen benim sevgili Oğlum'sun;
Senden hoşnudum.”

¹²Ruh O'nu hemen çöle yöneltti. ¹³İsa kırk gün çölde kalarak şeytan tarafından denendi. Yabancıl hayvanlarla bir arada kaldı. Melekler O'na hizmet etti.

GALİLE'DE KAMU HİZMETİ

İsa Dört Balıkçıyı Öğrenciliğe Çağırıyor 14-20

(Matta 4:12-22; Luka 4:14,15; 5:1-11)

¹⁴Yahya'nın tutuklanmasından sonra İsa, Galile'ye gelip Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni yaydı.

¹⁵“**Vakit doldu, Tanrı'nın hükümranlığı⁶⁴ yaklaştı; günahattan dönün, Sevinç Getirici Haber'e iman edin**” diyordu.

¹⁶İsa, Galile Denizi'nin kıyılarında dolaşırken, Simon'la kardeşi Andreas'a rastladı. Denize ağ atıyorlardı; çünkü balıkçıydılar. ¹⁷İsa onlara, “**Ardım sıra gelin**” dedi. “**Sizi insan avcısı yapacağım.**⁶⁵”

¹⁸Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardı sıra gittiler. ¹⁹Oradan biraz ileriye doğru gidince Zebedi'nin oğlu Yakup'la kardeşi Yuhanna'ya rastladı. Teknede ağları onarıyorlardı. ²⁰İsa hemen onları çağırdı. Babaları Zebedi'yi yanındaki emekçilerle teknede bırakıp İsa'nın ardı sıra gittiler.

İsa Kötü Ruhu Çıkartıyor 21-28

(Luka 4:31-37)

²¹Kafernahum'a vardılar. İsa Şabat⁶⁶ günü dosdoğru sinagoga⁶⁷ girdi, öğretmeye başladı. ²²Öğretisine şaşırıp kaldılar. Çünkü onlara yetki sahibi biri gibi öğretiyordu. Dinsel yorumculara benzemiyordu.

²³Sinagogta kötü ruha tutulmuş bir adam vardı. ²⁴“Bizden ne istiyorsun, Nasıralı İsa?” diye bağırdı. “Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum: Tanrı'nın Kutsalı'sın.”

²⁵İsa onu payladı: “**Daha fazla konuşma; onun bedeninden çık!**” ²⁶Kötü ruh adamı sarstı, yüksek sesle haykırarak ondan çıktı. ²⁷Herkes şaşırıldı. “Bu nasıl iştir?” diyerek aralarında tartıştılar. “Yepyeni bir öğreti. Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor. Onlar da buyruğuna uyuyor.” ²⁸İsa'nın ünü hemen Galile çevresinde her yere yayıldı.

İsa Birçok Hastayı İyileştiriyor 29-34

(Matta 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹İsa sinagogtan ayrılıp Yakup ve Yuhanna'yla birlikte dosdoğru Simon ile Andreas'ın evine gitti. ³⁰Simon'un kaynanası ateşler içinde hasta yatıyordu. Durumunu hemen İsa'ya bildirdiler. ³¹İsa yaklaşıp kadını elinden tuttu ayağa kaldırdı. Kadının ateşi düştü, hem de onlara hizmet etti.

³²O akşam güneş battıktan sonra, bütün hastaları ve cine tutulmuşları O'na getirdiler. ³³Tüm kent halkı kapının önünde toplanmıştı. ³⁴İsa çeşitli rahatsızlıklar nedeniyle hastalık çeken birçok kişiyi sağlığa kavuşturdu; bir sürü cini çıkardı. Cinlere tek söz söyletmiyordu. Çünkü cinler O'nun kim olduğunu biliyorlardı.

⁶⁴ bkz. Matta 3:2

⁶⁵ bkz. Matta 4:19

⁶⁶ bkz. Matta 12:1

⁶⁷ bkz. Matta 4:23

İsa Tanrı Bildirisini Galile’de Yayıyor 35-39

(Luka 4:42-44)

³⁵Sabah çok erken, alaca karanlıkta kalkıp herkesten irak bir yere gitti ve orada dua etti. ³⁶Simon’la beraberindekiler O’nu izlediler. ³⁷Bulduklarında kendisine, “Herkes seni arıyor” dediler. ³⁸İsa, “**Başka yere gidelim**” dedi. “**Yakın kasabalara; oralarda da sözü yaymam gerek. Çünkü bunun için geldim.**” ³⁹Sinagoglarında sözü yayarak ve cinleri çıkararak tüm Galile bölgesini dolaştı.

İsa Cüzamhı Paklıyor 40-45

(Matta 8:1-4; Luka 5:12-16)

⁴⁰Bir cüzamlı İsa’ya yaklaştı. Diz çökerek, “Eğer istersen beni pak kılabilirsin” dedi. ⁴¹İsa acı duyarak elini uzattı, ona dokundu. “**İstiyorum, pak kılınasın**” dedi. ⁴²O anda adam cüzamından paklandı. ⁴³İsa onu kesinlikle uyararak hemen yanından gönderdi: ⁴⁴“**Kimseye bir şey söylemeyesin. Ama git, kendini rahibe⁶⁸ göster. Pak kılındığına ilişkin onlara tanıklıkta bulunmak için Musa’nın buyurduğu sunuyu sun.**”

⁴⁵Ama adam koşup her şeyi yaymaya ve haberi bildirmeye koyuldu. Öyle ki, İsa artık bir kente açıkça giremez oldu. Kent dışında irak yerlerde kalıyordu. Her yönden koşarak O’na geliyorlardı.

İsa Günahları Bağışlıyor, İnmeliyi İyileştiriyor 1-12

(Matta 9:1-8; Luka 5:17-26)

2 Aradan birkaç gün geçtikten sonra İsa Kafarnahum’a dönünce O’nun evde olduğu duyuldu. ²Öylesi çok insan toplandı ki, eve sığamaz oldular. Kapının önünde bile durulacak yer kalmamıştı. İsa onlara sözü bildiriyordu. ³Dört kişi geldi; İsa’ya bir inmeliyi getirmişlerdi. ⁴Kalabalıktan ötürü kendisine yaklaşamadılar. Bunun üzerine İsa’nın bulunduğu yerin damını deldiler. Bu deliği genişletip inmeliyi yattığı döşekle birlikte aşağı indirdiler. ⁵İsa onların imanını görünce inmeliye, “**Oğul, günahların sana bağışlandı**” dedi.

⁶Dinsel yorumculardan bazıları orada oturuyor, derinden derine kafa yoruyorlardı: ⁷“Bu adam niçin böyle konuşuyor? Sövyüyor. Tanrı’dan başka kim günahları bağışlayabilir ki?”

⁸O anda İsa onların neye kafa yorduklarını ruhunda bilerek, “**Niçin bunlara kafa yorup duruyorsunuz?**” dedi. ⁹“**Hangisi daha kolaydır? İnmeliye, ‘Günahların sana bağışlandı’ demek mi yoksa, ‘Kalk, döşegini kaldır ve yürü’ demek mi?** ¹⁰Öyleyse, İnsanoğlu’nun⁶⁹ yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekir..” Ardından İsa inmeliye döndü, ¹¹“**Sana diyorum kalk, döşegini kaldır ve evine git**” dedi.

¹²Adam kalktı hemen döşegini kaldırıp herkesin gözü önünde çıkıp gitti. Hepsi de şaşırıp kaldı. Tanrı’yı yücelterek, “Böylesini hiç görmedik” dediler.

İsa Levi’yi Çağırıyor 13-17

(Matta 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³İsa yine deniz kıyısına gitti. Tüm topluluk O’na geliyor, O da onlara öğretiyordu. ¹⁴İsa bir yoldan geçerken, Alfeos oğlu Levi’nin gümrük yerinde oturduğunu gördü. O’na, “**Ardım sıra gel**” dedi. O da kalkıp İsa’nın ardı sıra gitti.

¹⁵İsa Levi’nin evinde sofraya oturdu. Gümrük vergisi toplayanlarla günahlılardan oluşan büyük bir topluluk İsa’yla ve öğrencileriyle birlikte sofradaydı. Çünkü O’nu izleyenlerin sayısı yüksekti. ¹⁶Ferisiler’in dinsel yorumcuları, O’nun günahlılar ve gümrük vergisi toplayanlarla birlikte yemek yediğini görünce, öğrencilerine sordular: “Niçin gümrük vergisi toplayanlarla ve günahlılarla birlikte

⁶⁸ bkz. Matta 8:4

⁶⁹ bkz. Matta 9:6

yemek yiyor O?”¹⁷İsa bunu duyunca onlara, “Sağlamlara değil, hastalara doktor gerekir” dedi. “Ben doğru kişileri değil, günahlıları çağırmaya geldim.”

Oruç Sorunu Aydınlatılıyor 18-22

(Matta 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸Yahya'nın öğrencileriyle Ferisiler oruç tutuyordu. Bazı kişiler İsa'ya yaklaşıp, “Neden Yahya'nın öğrencileriyle Ferisiler'in öğrencileri oruç tutuyor da senin öğrencilerin oruç tutmuyor?” diye sordu. ¹⁹İsa onları yanıtladı: “Güvey⁷⁰ kendileriyle birlikteyken, yakınlarının oruç tutması beklenir mi? Güvey onlarla birlikte oldukça oruç tutamazlar. ²⁰Ama güveyin onlardan alınacağı günler gelecek; işte o zaman, o gün oruç tutacaklar.

²¹“Hiç kimse eski bir giysiye yeni bir kumaş parçası yamamaz. Çünkü yamarsa, yama tüm giysiyi parçalar –yeni parça eski kumaşı yırtar– ve daha beter bir yırtık oluşur. ²²Yine hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara koymaz. Bunu yaparlarsa şarap tulumları yırtar. Hem şarap telef olur, hem de tulumlar yırtılır. Hayır, yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar.”

Tanrısal Saygı mı, Töresel Alışkı mı 23-28

(Matta 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³İsa bir Şabat günü⁷¹ buğday tarlaları arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda yürürken başakları koparıyorlardı. ²⁴Ferisiler İsa'ya, “Bak” dediler. “Niçin Şabat günü yasal olmayanı yapıyorlar?”

²⁵İsa yanıtladı: “Davut'la yanındakilerin karınları acıkıp yemeğe gereksinim duyduklarında ne yaptıklarını hiç okumadınız mı? ²⁶Abiatar'ın rahipliği döneminde nasıl Tanrı Evi'ne girip ‘kutsal sunu ekmeklerini’ yediğini. Oysa o ekmeği yemeye yalnız rahipler yetkili değil miydi? Üstelik Davut ekmeği yanındakilere de verdi.”

²⁷İsa sözlerini şöyle sürdürdü: “Şabat günü insan yararına saptandı, insan Şabat günü yararına değil. ²⁸Bu durumda İnsanoglu Şabat gününün de Rabbi'dir.”

İsa'nın Saptadığı ve Duyurduğu Kural 1-6

(Matta 12:9-14; Luka 6:6-11)

3 İsa yine sinagoga girdi. Orada eli kupkuru kesilmiş bir adam vardı. ²Şabat günü adamı sağlığa kavuşturup kavuşturmayacağını görmek için gözlerini O'na diktiler. Amaçları O'nu suçlu çıkarmaktı. ³İsa eli kupkuru kesilmiş adama, “Buraya gel” dedi. ⁴Sonra onlara döndü: “Şabat günü iyilik yapmak mı, yoksa kötülük yapmak mı yasaldır? Can kurtarmak mı, yoksa can almak mı?” Onlar tek söz söylemedi.

⁵İsa, öfkeyle onları tepeden tırnağa süzdükten sonra yüreklerinin katılığına üzülererek adama, “Elini uzat” dedi. O da uzattı; eli sapaşğlam oldu.

⁶Ferisiler Herodesçiler'le⁷² birlikte hemen dışarı çıkıp İsa'yı ortadan kaldırmak için birbirleriyle danıştılar.

Deniz Kıyısındaki Topluluk 7-12

(Matta 12:15,16; Luka 6:17-19)

⁷İsa öğrencileriyle birlikte deniz kıyısına çekildi. Galile'den büyük bir topluluk O'nun ardı sıra gitti. Yahudiye'den, ⁸Yeruşalim'den, İdumea'dan, Ürdün'ün karşı yakasından, Sur ile Sayda yöresinden büyük topluluklar yapmakta olduğu işleri haber alarak O'na geldiler. ⁹İsa kalabalıkta ezilmemek için, öğrencilerine bir kayık hazırlamalarını buyurdu. ¹⁰Pek çok kişiyi sağlığa kavuşturdu. Öyle ki, hastalığı

⁷⁰ bkz. Matta 9:15

⁷¹ bkz. Matta 12:1

⁷² 2:26 I.Samuel 21:1-6; Levililer 24:9

⁷² bkz. Matta 22:16

olan herkes O'na dokunabilmek için üzerine üşüşüyordu. ¹¹Kötü ruhlar O'nu görünce önünde yere düşüp, "Sen Tanrı'nın Oğlu'sun" diye bağıyorlardı.

¹²İsa, kim olduğunu açıklamalarını diye onları sert biçimde paylıyordu.

On İki Öğrencinin Seçilmesi 13-19

(Matta 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³İsa bir dağ yamacına çıktı⁷³. İstedığı kişileri yanına çağırды. Onlar da gittiler. ¹⁴Kendisiyle birlikte kalacak, sözü yaymaya gönderebileceği on iki kişi atadı. [Onları Haberciler diye adlandırdı.] ¹⁵Onlara cinleri kovma yetkisini verdi. ¹⁶[Atadığı on iki kişi şunlardır:] Petros diye adlandırdığı Simon, ¹⁷Zebedi'nin oğlu Yakup'la kardeşi Yuhanna –onlara Gök Gürlemesi'nin Oğulları anlamına gelen Boanerges adını verdi– ¹⁸Andreas, Filippos, Bartolomeos, Matta, Tomas, Alfeos'un oğlu Yakup, Taddeos, Partizan⁷⁴ Simon ¹⁹ve İsa'yı ele veren Yahuda İşkariyot.

Tanrı'nın Ruhu Aracılığıyla Cinleri Çıkartıyor 20-30

(Matta 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰İsa bundan sonra bir eve girdi. Yeniden toplanan kalabalık yüzünden yemek yemeye bile olanak bulamadılar. ²¹Yakınları bunu duyunca, O'nu bulmak için sokağa döküldü. Çünkü kendinden geçtiğini söylüyorlardı. ²²Yeruşalim'den gelen dinsel yorumcular da, "O'nu Beelzebul tutmuş" diyorlardı. "Cinlerin başkanı aracılığıyla cinleri çıkartıyor."

²³İsa onları yanına çağırды, simgesel yoldan, "Şeytan şeytanı nasıl dışarı atabilir?" diye sordu. ²⁴"Kendi içinde ikiye bölünen bir krallık ayakta duramaz. ²⁵Kendi içinde ikiye bölünen bir ev de ayakta duramaz. ²⁶Şeytan da kendine karşı ayaklandı ve ikiye bölündüyse ayakta duramaz. Tam tersine, sonu gelmiştir. ²⁷Hiç kimse güçlü bir adamın evine girip mallarını yağma edemez. Ancak güçlü kişiyi bağlarsa ondan sonra evini yağma edebilir.

²⁸Doğrusu size derim ki, her tür günah ve ağızdan çıkan her sövgü ademoğullarına bağışlanacaktır. ²⁹Ama her kim Kutsal Ruh'a karşı söverse sonsuzluk boyunca bağışlanmayacaktır. O kişi sonsuzluk boyunca günah sorumluluğu altındadır." ³⁰Çünkü onlar İsa'da kötü ruh var diye söz etmekteydiler.

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri 31-35

(Matta 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹İsa'nın annesiyle kardeşleri gelip dışarıda durdu. Adam gönderip İsa'yı çağırtdılar. ³²Topluluk O'nun çevresinde oturmuştu. Gönderilenler, "Annenle kardeşlerin dışarıda seni soruyor" dedi.

³³İsa, "Annemle kardeşlerim kimdir?" diyerek konuştu. ³⁴Sonra çevresinde oturanlara göz gezdirdi. "İşte annemle kardeşlerim" dedi. ³⁵"Tanrı'nın isteğini kim uygularsa kardeşim, kız kardeşim, annem odur."

Ekinci Simgesi 1-9

(Matta 13:1-9; Luka 8:4-8)

4 İsa yine Galile Denizi kıyısında öğretmeye başladı. Çok büyük bir topluluk çevresini sarınca, O'nun denizde bir kayığa geçip oturması gerekti. Tüm topluluk deniz kıyısında toplanmıştı. ²İsa simgesel öykülerle onlara birçok konuyu öğretiyordu. Öğretişinde şunları anlatmaktaydı:

³"Dinleyin. Bir ekinci tohum ekmeye çıktı. ⁴O ekerken, tohumların kimi yolun kenarına düştü, kuşlar inip onu yedi. ⁵Başka bir tohum ise kayalık bir yere düştü. Orada bol toprak olmadığından hemen filizlendi. Çünkü toprağın derinliği yoktu. ⁶Güneş doğunca kavruldu, kökten yoksun olduğundan kuruyup gitti. ⁷Başka tohumsa dikenlerin arasına düştü, dikenler gelişip onu boğdu; ürün vermedi. ⁸Başkaları da verimli toprağa düştü, büyüyüp gelişti. Otuz kat, altmış kat, yüz kat ürün verdi."

⁷³ bkz. Matta 5:1

⁷⁴ bkz. Matta 10:4

⁹İsa konuşmasını, “İşitecek kulağı olan işitsin” diyerek sona erdirdi.

Simgelerden Çıkan Anlam 10-12

(Matta 13:10-17; Luka 8:9,10)

¹⁰Topluluk dağılınca, kendisiyle birlikte bulunanlar ve On İnkiler İsa’dan simgesel öykülerle ilgili bilgi istedi. ¹¹İsa onları yanıtladı: “Tanrı hükümrânlığının gizi sizlere sağlanmıştır. Ama onlara –dışta bulunanlara– her şey simgesel öykülerle açıklanır. ¹²Öyle ki, “Ardı ardına görsünler ama kavramasınlar. Ha bire dinlesinler ama anlamasınlar. Olmaya ki, dönüp de başılsınlar.”

Ekinci Simgesinin Anlamı 13-20

(Matta 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³İsa onlara, “Bu simgesel öyküyü anlamıyor musunuz?” dedi. “Öyleyse simgelerin tümünü nasıl anlayacaksınız? ¹⁴Ekinci Tanrı Sözü’nü eker. ¹⁵Yol kenarındakiler sözün ekildiği kişileri simgeler. Bunlar sözü duyar duymaz şeytan gelip kendilerine ekilen sözü taşır götürür. ¹⁶Kayalıklara ekilenler ise sözü işitir işitmez hemen sevinçle ona sarılanlardır. ¹⁷Ne var ki, kökleri olmadığından gelmeleriyle gitmeleri bir olur. Sonra Kutsal Söz konusunda acı ya da saldırıyla karşılaşınca hemen kösteklenirler. ¹⁸“Dikenler arasına ekilenlere gelince, bunlar sözü işitenlerdir. ¹⁹Ne var ki, dünya kaygıları, zenginliğin aldatıcılığı ve çeşitli istekler araya girerek sözü boğar ve söz verimsiz kalır. ²⁰Verimli toprağa ekilenler ise sözü duyup benimseyenlerdir. Otuz kat, altmış kat, yüz kat ürün verir.”

Şamdanda Yanan Işık 21-25

(Matta 5:15; 10:26; Luka 8:16-18)

²¹İsa onlarla konuşmasını şöyle sürdürdü: “Odaya ışık getirildiğinde onu buğday ölçeğinin ya da yatağın altına mı koyarlar? Onun yeri şamdan değil midir? ²²Açıklanmayacak gizli kapaklı bir olgu yoktur. Ne de açığa çıkarılmayacak gözden gizli bir konu vardır. ²³İşitecek kulağı olan işitsin.”

²⁴İsa, “İşittiğinize dikkat edin” dedi. “Hangi ölçüyle ölçerseniz aynı ölçüyle ölçüleceksiniz; hem üstüne de eklenecektir. ²⁵Çünkü kendisinde bulunana daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elindeki bile alınacaktır.”

Tanrı Hükümrânlığının Yayılması 26-29

²⁶İsa konuşmasını sürdürdü: “Tanrı’nın hükümrânlığı toprağa tohum eken bir adama benzer. ²⁷Gece yatar, gündüz kalkar. Tohum filiz sürer ve gelişir; adam bunun nasıl olduğunu anlamaz. ²⁸Toprak kendiliğinden ilkin uzun yaprağı, sonra başağı, sonra da başaktaki dolu taneyi yetiştirir. ²⁹Taneler olgunluğa erer ermez adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir.”

Tanrı Hükümrânlığı Neye Benzer? 30-34

(Matta 13:31,32; Luka 13:18,19)

³⁰İsa, “Tanrı hükümrânlığını neye benzetebiliriz, ya da ona hangi simgesel öyküyü uygulamamız gerekir?” dedi. ³¹“O bir hardal tohumuna benzer. Toprağa ekildiğinde yerdeki tüm tohumların en küçüğüdür. ³²Ama ekildikten sonra büyür ve ekinler içinde en büyüğü olur. İri iri dallar çıkarır. Öyle ki, göğün kuşları gölgesinde tüneyebilir.”

³³Bunlara benzer daha bir sürü simgesel öyküyle onlara kavrayabildikleri oranda Kutsal Söz’ü anlattı. ³⁴Simge kullanmadan bir şey anlatmazdı. Ama öğrencilerine özel olarak her şeyi açıklardı.

□ 4:12 Yeşaya 6:9,10

□ 4:29 Yoel 3:13 4:32 Daniel 4:12,21; Hezekiel 17:23; 31:6

İsa Fırtınayı Durduruyor 35-41

(Matta 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵Aynı gün akşam bastırınca İsa öğrencilerine, “Denizin karşı yakasına geçelim” dedi.

³⁶Topluluktan ayrıldılar. Öğrenciler İsa’nın içinde bulunduğu kayığa binip O’nunla birlikte açıldılar. Başka tekneler de O’nu izledi.

³⁷Hızla esen korkutucu bir bora çıktı, suları çalkaladı. Dalgalar tekneye öylesine bindirdi ki, tekne suyla dolmaya başladı. ³⁸İsa teknenin kıçındaydı, başını bir yastığa dayamış uyuyordu. Onu uyandırıp, “Öğretmen!” dediler. “Mahvolmamıza aldırıyor musun?”

³⁹İsa ayağa kalktı, rüzgârı payladı ve denize buyruk verdi: “Dur, dingin ol!” Sert rüzgâr dindi, ortalık sülیمان oldu. ⁴⁰İsa öğrencilerine, “Niçin korkuyorsunuz?” dedi. “Şu ana dek imanınız yok mu?”

⁴¹Öğrencileri büyük korku tuttu. Birbirlerine, “Kim bu acaba?” diyorlardı. “Rüzgâr da deniz de buyruğuna boyun eğiyor!”

İsa Yetkiyle Cinleri Kovuyor 1-20

(Matta 8:28; Luka 8:26-39)

5 Galile Denizi’nin karşı yakasına, Gerasiniler ülkesine vardılar. ²İsa tekneyi bırakıp kıyıya çıktı. Mezarların arasından fırlayan, kötü ruhla dolu bir adam O’nu karşıladı. ³Adam mezarların arasında yaşamaktaydı. Artık kimse onu bağlayamıyor, zincire bile vuramıyordu. ⁴Gerçi, çok kez prangaya vurulmuş, zincirlerle bağlanmıştı, ama zincirleri kırmış, prangayı parçalamıştı. Hiç kimse onu yönetim altına alamıyordu. ⁵Gece gündüz mezarlarda dağlarda çığlık çığlığa bağırır, taşlarla kendisini yaralardı.

⁶Adam İsa’yı uzaktan görünce O’na tapındı. ⁷Ortalığı sarsan bir çığlık atarak, “Ey İsa yüce Tanrı’nın Oğlu, benden ne istiyorsun?” diye haykırdı. “Tanrı adına sana yalvarırım, bana işkence çekirme.” ⁸Çünkü İsa, “Kötü ruh, adamdan çık” demişti. ⁹İsa, “Adın ne?” diye sordu. O da, “Adım Lejyon’dur”* dedi. “Çünkü biz çokluğuz.” ¹⁰Kendilerini o bölgenin dışına göndermemesi için İsa’ya çok yalvardı.

¹¹Orada, bayırda çok büyük bir domuz sürüsü otlamaktaydı. ¹²Kötü ruhlar İsa’ya, “Bizi domuzlara gönder de onların içine girelim” diye yalvardı. ¹³O da onlara izin verdi. Kötü ruhlar çıkıp domuzların içine girdi. Sürü uçurumdan aşağı denize uçtu. Yaklaşık iki bin domuz boğuldu.

¹⁴Domuz güdücüleri çil yavrusu gibi dağılıp kentte, kırsal alanlarda bunu anlattılar. Herkes olguyu görmeye koştu. ¹⁵İsa’nın yanına vardılar. Cine –Lejyon’a– tutulan adamı giyinmiş, akıllanmış, oracıkta oturur görünce korkuya kapıldılar. ¹⁶Gelişimin tanıkları, cine tutulan adamla ilgili olayı ve domuzların başına geleni halka anlattı. ¹⁷Ardından da İsa’ya bölgelerini bırakıp gitmesi için yalvarmaya koyuldular.

¹⁸İsa tekneye binerken, cine tutulmuş adam beraberinde gitmek için O’na yalvardı. ¹⁹Ama İsa ona engel oldu. “Evine, seninkilere git” dedi. “Rab’bin senin için yaptıklarını ve sana acıdığını onlara anlat.”

²⁰Bunun üzerine adam gitti ve İsa’nın kendisi için tüm yaptıklarını Dekapolis⁷⁵ dolaylarında yaymaya başladı. Herkes şaşırıldı kaldı.

İmanla Sağlık Bulan Kadın, Ölümünden Diriltilen Kız 21-43

(Matta 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹İsa yeniden tekneye karşı yakaya geçtiği zaman, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. İsa deniz kıyısında duruyordu. ²²Sinagog başkanlarından biri –Yairos adında bir adam– yaklaştı. İsa’yı görünce ayaklarına kapandı. ²³İçini dökerek O’na yalvardı: “Kızcağızım son nefesini vermek üzere. Ne olur gel, ellerini onun üstüne koy da iyi olsun, yaşasın.”

²⁴İsa onunla birlikte yola çıktı. Büyük bir halk topluluğu ardı sıra gidiyor, O’nu sıkıştırıyordu.

⁷⁵ bkz. Matta 4:25

²⁵On iki yıldan beri bedeninden kan akan bir kadın yaklaştı. ²⁶Pek çok doktora başvurmaya karşın, çekmediği kalmamıştı. Varını yoğunu harcamış, ama yarar göreceğine büsbütün kötülemişti. ²⁷Kadın İsa için söylenenleri duymuştu. Topluluğun arasından varıp geriden İsa'nın giysisine değdi. ²⁸Çünkü yüreğinden, "Salt giysisine değsem, hastalığımдан kurtulacağım" diyordu.

²⁹O anda kanaması durdu. Kadın iyileştiğini bedeninden anladı. ³⁰İsa varlığından bir güç çıktığını hemen bildi. Topluluğun arasından geriye dönerek, "**Giysime kim dokundu?**" diye sordu.

³¹Öğrencileri, "Halkın seni sıkıştırdığını görmene karşın 'Bana kim dokundu' mu diyorsun?" dedi. ³²Ama İsa bunu yapmayı görmek için çevresine bakıyordu.

³³Kadın bedeninde bütünleneni bildiğinden korka korka titreyerek geldi. İsa'nın önüne diz çöküp gerçeği O'na anlattı. ³⁴İsa, "**Kızım, imanın seni kurtardı, esenlikle git ve hastalığından sağlık bul**" dedi.

³⁵İsa daha konuşuyordu ki, sinagog başkanının evinden adamlar gelip, "Kızın öldü" dediler. "Öğretmeni neden daha fazla yoruyorsun?" ³⁶Ama İsa söylenene aldırış etmeden sinagog başkanına, "**Korkma**" dedi. "**Yalnız iman et.**"

³⁷Petros, Yakup ve onun kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin ardı sıra gelmesine izin vermedi. ³⁸Sinagog başkanının evine vardıklarında İsa gürültüyle karşılaştı. Toplananlar ağlıyor, çılgık çılgıca bağırişiyordu. ³⁹İsa içeri girince onlara, "**Niçin gürültü yapıyorsunuz, ağlıyorsunuz?**" dedi. "**Çocuk ölmedi. Uyuyor.**" ⁴⁰O'na alaylı alaylı güldüler.

İsa herkesi dışarı çıkardı. Çocuğun babasıyla annesini ve kendisiyle birlikte bulunan üç öğrenciyi yanına alıp çocuğun bulunduğu yere girdi. ⁴¹Çocuğun elinden tutarak ona, "**Talita kumi**"⁷⁶ dedi. Bu, "Küçük kız sana söylüyorum, ayağa kalk" demektir. ⁴²Kız hemen ayağa kalkıp yürüdü. On iki yaşındaydı. Olanlar karşısında herkes kendinden geçti, şaşkınlıktan donakaldı. ⁴³İsa bu olayı hiç kimsenin bilmemesi için onlara kesin uyarıda bulundu. Sonra kıza yiyecek vermelerini buyurdu.

İsa Nasıra'da Yadsınıyor 1-6a

(Matta 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 İsa oradan ayrılıp kendi kentine⁷⁷ geldi. Öğrencileri de O'nun ardı sıra gitti. ²Şabat günü olunca sinagogta öğretmeye başladı. İtitenlerin birçoğu şaşırıp kaldı. "Bu adam bütün bunları nereden sağladı?" diyorlardı. "O'na verilen bu bilgelik nedir? O'nun eliyle yapılan bu güçlü işler de ne? ³Şu marangoz değil mi O? Meryem'in oğlu. Yakup'un, Yoses'in, Yahuda'nın, Simon'un kardeşi. Kız kardeşleri burada, bizim aramızda yaşamıyor mu?" Böylece O'nun kişiliği konusunda takılıp kaldılar.

⁴İsa onlara, "**Bir peygamber öz kentinden, yakınlarından ve evinden başka yerde aşığı görülmez**" dedi.

⁵Orada hiçbir güçlü iş yapamadı. Yalnız birkaç hastanın üstüne ellerini koyup onları sağlığa kavuşturdu. ⁶Onların imansızlığına şaşıtı kaldı.

On İkiler Göreve Gönderiliyor 6b-13

(Matta 10:5-15; Luka 9:1-6)

İsa çevre kasabaları dolaşarak öğretiyordu.

⁷On İkiler'i yanına çağırıp onları ikişer ikişer gönderdi. Onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. ⁸Yolculuk için değnekten başka hiçbir şey –ne ekmek, ne torba, ne de kuşak arasında bakır paralmamalarını belirtti. ⁹Ayaklarına sandal giymelerini, ama iki kat giysi almamalarını söyledi. ¹⁰"**Her nerede bir eve girerseniz, oradan ayrılınca dek o evde kalın**" dedi. ¹¹"**Herhangi bir yerde sizi kabul etmez, dediklerinize kulak asmazlarsa oradan çıkarken kendilerini uyarmak için ayaklarınızın altındaki tozu silkin.**"

¹²Öğrenciler gidip insanların günahdan dönmesi için sözü yaydılar. ¹³Bedenlerden bir sürü cin çıkardılar, birçok hastaya yağ sürüp sağlığa kavuşturdular.

⁷⁶ Aramice.

⁷⁷ Nasıra'ya

Vaftizci Yahya Öldürülüyor 14-29

(Matta 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴Kral Herodes olayları haber aldı. Çünkü İsa'nın adı duyulmuştu. Bazıları, "Vaftizci Yahya ölümler arasından dirilmiş; bu yüzden onun aracılığıyla böyle güçlü eylemler yapılıyor" yolunda konuşuyordu. ¹⁵Kimisi de, "Bu İlyas'tır" diyordu. Başkaları ise, "Eski çağın peygamberleri gibi bir peygamberdir" diyordu.

¹⁶Ama Herodes bunları duyunca, "Başını kestiğim Yahya ölümlerden dirildi" dedi.

¹⁷Çünkü Herodes adamlar gönderip Yahya'yı tutuklamış, onu cezaevinde zincire vurmuştu. İşin gerisinde öz kardeşi Filippos'un karısı Herodya bulunuyordu. Çünkü Herodes onunla evlenmişti.

¹⁸Yahya Herodes'e, "Yengenle yaşamam doğru değil" diyordu⁷⁸.

¹⁹Herodya Yahya'ya diş biliyor onu öldürmeyi amaçlıyordu. Gelgelelim bunu başaramıyordu.

²⁰Çünkü Herodes Yahya'dan korkuyordu. Yahya'nın doğru, kutsal yaşamlı bir insan olduğunu bildiğinden onu koruyordu. Onun sözlerini duyduğu zaman kafası altüst oluyor, öte yandan da beğenerek kendisini dinliyordu.

²¹En sonunda uygun zaman geldi. Herodes doğum gününde ileri gelenlere, komutanlara ve Galile'nin üst tabakasına bir şölen verdi. ²²Herodya'nın kızı içeri girip dans etti. Herodes'le sofrada oturan çağrılılar onu öylesi beğendi ki Kral kıza, "Dile benden ne dilersen; vereceğim" dedi, ²³"Benden her ne dilersen vereceğim, krallığımın yarısını bile" diyerek ant içti. ²⁴Kız annesine koşup, "Ne dileyeyim?" diye sordu. O da, "Vaftizci Yahya'nın başını" dedi.

²⁵Kız vakit yitirmeden koşup Kral'a dileğini açıkladı: "Hemen şimdi bir tepside Vaftizci Yahya'nın başını bana vermeni istiyorum."

²⁶Kral üzüntüyle çalkalandı. Ne var ki, andına ve çağrılılara karşı duyduğu sorumluluk yüzünden kıza verdiği sözü tutmamazlık edemedi. ²⁷Hemen bir cellat göndererek Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat cezaevine gidip Yahya'nın başını uçurdu. ²⁸Kesik başı bir tepside getirip kıza uzattı, kız da annesine verdi. ²⁹Yahya'nın öğrencileri olayı duyunca gelip cesedi aldılar, bir mezara gömdüler.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor 30-44

(Matta 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuhanna 6:1-14)

³⁰Haberciler İsa'nın yanına döndü. Ne yaptılar, ne öğretilerse tümünü O'na anlattılar. ³¹İsa onlara, "**Gelin, yalnız başınıza ıssız bir yere çekilin ve bir süre dinlenin**" dedi. Çünkü gelen giden çoktu ve yemek yemeye bile olanak bulamıyorlardı. ³²Böylece, topluluktan ayrılıp bir tekneye binerek ıssız bir yere gittiler.

³³Ama gittiklerini gören pek çok kişi onları tanıdı. Tüm kentlerden yaya olarak yola koyuldular; koşa koşa onlardan önce oraya ulaştılar. ³⁴İsa kıyıya çıkar çıkmaz büyük bir toplulukla karşılaştı. Onlara karşı yüreği acıyla doldu. Çünkü çobanı olmayan koyunlar gibiydiler. Onlara pek çok şey öğretmeye başladı.

³⁵Vakit ilerlemişti. Öğrencileri İsa'ya gelip, "Burası ıssız bir yer" dediler. "Vakit de ilerledi.

³⁶Bunları sal da çevredeki çiftliklere kasabalara gitsinler, kendilerine yiyecek satın alsınlar." ³⁷İsa, "**Siz onlara yiyecek verin**" diye yanıtladı. Öğrenciler, "Gidip iki yüz dinarlık⁷⁹ ekmek mi satın alalım da onlara yedirelim?" dediler. ³⁸İsa, "**Kaç somun ekmeğiniz var?**" diye sordu. "**Gidin, bakın.**" Onlar da öğrenip, "Beş somun ekmekle iki balık var" dediler. ³⁹İsa herkes küme küme yeşil çayıra otursun diye buyruk verdi. ⁴⁰Yüzer, ellişer kişilik topluluklar oluşturarak yere oturdular.

⁴¹İsa beş ekmekle iki balığı eline aldı. Gözlerini göğe kaldırıp onları kutsadı. Ekmekleri parçalayarak böldü, insanların önüne koysunlar diye öğrencilere verdi. İki balığı da tüm topluluğa dağıttı. ⁴²Herkes doyasıya yedi. ⁴³Artakalan ekmeklerle balıklardan on iki küfe dolusu topladılar.

⁴⁴Ekmek yiyenler beş bin erkekti.

⁷⁸ bkz. Matta 14:4

⁷⁹ bkz. Matta 18:28

İsa Su Üstünde Yürüyor 45-52

(Matta 14:22-33; Yuhanna 6:16-21)

⁴⁵Hemen olayın ardından kendisi topluluğu salıncaya dek, İsa öğrencilerine tekneye binip O'ndan önce karşı yakaya, Beytsayda'ya gitsinler diye buyruk verdi. ⁴⁶Onları saldıktan sonra dua etmek için dağa gitti. ⁴⁷Gece bastırıldığında tekne denizin ortasındaydı. Kendisiyse yapayalnız karadaydı. ⁴⁸İsa öğrencilerin kürek çekmekte zorlandıklarını görmüştü. Çünkü rüzgâr onlara karşı esiyordu. Sabah üçle altı arası, İsa denizin üzerinde yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçmek istedi. ⁴⁹O'nun denizde yürüdüğüne tanık olunca, bunun bir görüntü olduğunu sanarak avaz avaz bağırdılar. ⁵⁰Çünkü hepsi de O'nu görmüş ve yürekleri kalkmıştı. O zaman İsa onlarla konuştu. **“Yüreklenin” dedi. “Korkmayın, benim.”**

⁵¹Tekneye, onların yanına çıktı. Rüzgâr dindi. Öğrenciler şaşkınlıktan donakaldı. ⁵²Zaten ekmeklerle ilgili olaya da akıl erdirememişlerdi. Tersine, yürekleri katılmıştı.

İsa Genesaret'te Hastaları İyi Ediyor 53-56

(Matta 14:34-36)

⁵³Denizi aşip Genesaret'te karaya ulaştılar, tekneyi bağladılar. ⁵⁴Onlar tekneden çıkar çıkmaz halk İsa'yı tanıdı. ⁵⁵Bölgeyi baştanbaşa arayıp taradılar. İsa'nın nerede bulunduğunu öğrenip hastaları döşekleriyle oraya taşımaya başladılar. ⁵⁶Her gittiği yerde –kasabalarda, kentlerde, çiftliklerde– hastaları çarşı yerine yatırıyor, hiç değilse giysisinin saçak püskülüne dokunabilmek için kendisine yalvarıyorlardı. O'na dokunanların tümü hastalıktan kurtuldu.

Ataların Töresi Karşısında Tanrı'nın Yasası 1-13

(Matta 15:1-9)

7 Bu arada Yerusâlim'den gelen Ferisiler'le dinsel yorumcuların bazıları İsa'nın çevresinde toplandı. ²Öğrencilerinden bazılarının kirli, yani yıkanmamış ellerle yemek yediklerini görmüşlerdi. ³Çünkü Ferisiler ve tüm Yahudiler ataların töresine uyar, ellerini dikkatle yıkamadıkça yemek yemezler. ⁴Çarşıdan geldiklerinde de kendilerine su serpmeden yemek yemezler. Bu kapsamda, uydukları daha bir sürü gelenek vardır: Bardaklar, çanaklar, bakır kaplar hep suya daldırılmalı⁸⁰.

⁵Ferisiler'le dinsel yorumcular İsa'ya sordu: “Öğrencilerin neden ataların töresine aykırı davranıyor? Niçin kirli ellerle yemek yiyorlar?”

⁶İsa onları yanıtladı: **“Yeşaya siz ikiyüzlülere ilişkin tam yerinde peygamberlik etmiştir. Yazılı olduğu gibi:**

‘Bu halk beni dudaklarıyla sayar,

Ama yürekleri benden ıraktadır.

⁷Bana boş yere tapınıyorlar,

Öğreti olarak insansal yönergeler öğretiyorlar.’

⁸“Siz Tanrı buyruğunu bırakıp insansal törelere bağlanıyorsunuz.”

⁹İsa konuşmasını sürdürdü: **“Törenizi uygulayasınız diye Tanrı buyruğunu ne de güzel çiğniyorsunuz! ¹⁰Bakın Musa ne buyurmuştur:**

‘Babana ve annene saygı göster.

Babaya ve anneye karşı kötü konuşan ölümle cezalandırılınsın.’

¹¹“Oysa sizin dediğiniz şudur: ‘Her kim babasına ya da annesine, benden sana sağlanacak yarar gerçekte Kurban’dır –Tanrı’ya adanmış Armağan– derse, ¹²onun artık babasını ya da annesini saymaya zorunluluğu yoktur.’ ¹³Böylece, kuşaklara aktardığınız törenizle Tanrı Sözü’nü ortadan kaldırıyorsunuz. Buna benzer daha bir sürü iş görmektesiniz.”

⁸⁰ bkz. Matta 15:2

İnsanı Kirleten Davranışlar 14-23

(Matta 15:10-20)

¹⁴İsa yine topluluğu yanına çağırıp, “Hepiniz beni dinleyin ve anlayın” dedi. ¹⁵“Dıştan insanın içine girip de onu kirletebilen hiçbir nesne yoktur. Tersine, içinden çıkan şeylerdir insanı kirleten. ¹⁶⁸¹

¹⁷Topluluktan ayrılıp eve girince, öğrencileri kendisine simgenin neyi belirttiğini sordu. ¹⁸İsa onları yanıtladı: “Ötekiler gibi sizin de anlayışınız kıt mı? Anlamıyor musunuz ki insana dıştan giren hiçbir şey onu kirletemez. ¹⁹Çünkü bunlar onun yüreğine değil midesine girer, oradan da geçip dışarı gider.” Bu sözle her yiyeceği temiz kıldı.

²⁰İsa konuşmasını sürdürdü: “İnsanın içinden çıkan şey, işte budur insanı kirleten. ²¹Çünkü içerden, insan yüreğinden kötü tasarılar çıkar: Rasgele cinsel ilişki, hırsızlık, adam öldürme, ²²evlilik dışı cinsel bağlantı, açgözlülük, kurnazlık, düzenbazlık, soysuzluk, kıskançlık, sövüp sayma, kendini beğenme, akılsızlık. ²³Bu kötülüklerin tümü içerden kaynar ve insanı kirli kılar.”

GALİLE DIŞINA UZANAN HİZMET

Kenanlı Kadının Çarpıcı İmanı 24-30

(Matta 15:21-28)

²⁴İsa oradan kalkıp Sur dolaylarına gitti. Bir eve girdi; hiç kimsenin bunu bilmesini istemedi. Ama gizlenemedi. ²⁵Küçük kızını kötü ruh çarpmış bir kadın O’nun adını iştir iştirmez varıp ayakları önüne kapandı. ²⁶Kadın Yunanlı’ydi⁸²; soyu Suriye Finikesi’ndendi. Kızının bedeninden cini çıkarması için İsa’ya yalvarmaya koyuldu. ²⁷İsa, “Bırak ilkin çocuklar doysun” dedi. “Çünkü çocukların ekmeğini alıp köpeklere atmak doğru değildir.”

²⁸Kadın, “Evet, ya Rab” dedi. “Köpekler bile sofranın altında çocukların kırıntılarını yer. ⁸³”

²⁹İsa kadına, “Bu sözden ötürü kızından cin çıktı; gidebilirsin” dedi. ³⁰Kadın evine gitti, kızı yatakta yatar buldu. Cin ondan çıkmıştı.

Sağır ve Peltek Dilli Adam Konuşuyor 31-37

³¹Bundan sonra Sur dolaylarından ayrılıp Sayda’dan geçti, Dekapolis dolaylarını⁸⁴ aşarak Galile Denizi’ne geri döndü. ³²Sağır ve peltek dilli birini getirip üstüne elini koysun diye O’na yalvardılar. ³³İsa adamı topluluktan ayırıp bir kenara çekti, parmaklarını kulaklarına koydu ve tükürüp diline dokundu. ³⁴Gözlerini göğşe kaldırıp içini çekti ve ona, “Effada” dedi. Bu, Aramice “Açıl” demektir.

³⁵O anda adamın kulakları açıldı, dili de çözüldü. Dosdoğru konuşmaya başladı. ³⁶İsa olayı kimseye anlatmamalarını öğütledi. Ama onları öğütlediği oranda olayı yaydılar. ³⁷Herkes sınırsız bir şaşkınlık içindeydi. “Her şeyi iyi etti” diyorlardı. “Sağırları bile duyar duruma getiriyor, dilsizleri de konuşturuyor.”

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor 1-10

(Matta 15:32-39)

8 O günlerde yeniden büyük bir topluluk oluşmuştu. Yiyecek hiçbir şeyleri yoktu. İsa öğrencilerini yanına çağırıp, ²“Topluluk için içim parçalanıyor” dedi. “İşte üç gündür yanımdalar ve yiyecek bir şeyleri yok. ³Bu insanları aç acına evlerine salarsam, yolda düşüp bayılacaklar. Hem de bunlardan bir kesimi taa ıraklardan geldi.” ⁴Öğrencileri, “Şu çöl yerde bunca insanı doyuracak ekmeği kim, nereden bulabilir ki?” dediler.

⁵İsa, “Kaç ekmeğiniz var?” diye sordu. “Yedi” dediler. ⁶Topluluğa yere oturmalarını buyurdu.

⁸¹ 16 [İşitecek kulağı olan işitsin.]

7:6 Yeşaya 29:13 **7:10** Mısır’dan Çıkış 20:12; 21:17; Yasanın Tekrarı 5:16

⁸² Sadece dili Yunanca olan bir Suriyeli

⁸³ bkz. Matta 15:27

⁸⁴ bkz. Matta 4:25

Yedi ekmeği aldı, teşekkür yükselttikten sonra parçaladı, topluluğa dağıtsınlar diye öğrencilere verdi. Onlar da halka dağıttı. ⁷Bunun yanı sıra birkaç tane de küçük balıkları vardı. İsa balıkları da kutsayıp, **“Şimdi bunları topluluğa dağıtın”** dedi. ⁸Doyasıya yediler. Artakalan parçalardansa yedi sepet dolusu topladılar. ⁹Yiyenlerin sayısı dört bin kişi dolayındaydı. ¹⁰İsa bunun ardından onları yerlerine saldı. Kendisi de hiç vakit yitirmeden öğrencileriyle birlikte tekneye binip Dalmanuta⁸⁵ bölgesine gitti.

Belirti Meraklıları 11-13

(Matta 16:1-4)

¹¹Ferisiler gelip İsa’yla tartışmaya başladı. O’nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. ¹²İsa derin derin içini çekerek, **“Bu kuşak niçin belirti arar durur?”** dedi. **“Doğrusu size derim ki, bu kuşağa belirti verilmeyecektir.”** ¹³Onları bırakıp tekneye bindi denizin karşı yakasına geçti.

Ferisiler’in ve Herodes’in Mayası 14-21

(Matta 16:5-12)

¹⁴Öğrenciler beraberlerinde ekmeğe getirmeyi unutmuştu. Yanlarında –teknenin içinde– bir somun ekmeğe başka bir şey yoktu. ¹⁵İsa onları uyararak, **“Gözünüzü açın”** dedi. **“Ferisiler’le Herodes’in mayasından sakının.”**

¹⁶Öğrenciler aralarında tartışıyorlardı: “Ekmeğimiz olmadığından böyle diyor.” ¹⁷İsa ne konuştuklarını biliyordu. **“Ekmeğimiz yok diye niçin tartışıyorsunuz?”** dedi. **“Düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Yüreğiniz öylesine katılaştı mı?”**

¹⁸**“Gözleriniz varken görmüyor musunuz?”**

“Kulaklarınız varken işitmiyor musunuz?”

“Anımsamıyor musunuz? ¹⁹Beş bin kişiye beş somun ekmeği parçalayıp dağıttığımızı? Ekmeğe parçalarından kaç küfe dolusu topladığımızı?” Onlar, “On iki” diyerek karşılıklı bulundular.

²⁰İsa yeniden sordu: **“Ya yedi somun ekmeği dört bin kişiye parçalayıp böldüğümü? Ekmeğe parçalarından kaç sepet dolusu topladığımızı?”** Onlar, “Yedi” diye yanıtladı. ²¹İsa, **“Daha anlamıyor musunuz?”** diyerek kendilerini aydınlattı.

İsa Beytsayda’da Görmez Birini Işığa Kavuşturuyor 22-26

²²Beytsayda’ya vardılar. İsa’ya gözü görmez bir adam getirip ona dokunsun diye yalvardılar. ²³İsa gözü görmez adamı elinden tutup kasabanın dışına çıkardı. Gözlerini tükürükle ıslattı, ellerini adamın üstüne koyup sordu: **“Bir şey görüyor musun?”**

²⁴Adam baktığında, **“İnsanları görüyorum”** dedi. **“Ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar!”**

²⁵Bunun üzerine İsa ellerini onun gözlerine koydu. Adam dikkatle baktı ve ışığa kavuştu. Her şeyi açık seçik gördü. ²⁶İsa onu evine gönderirken, **“Kasabaya uğrama”** dedi.

Petros’un İsa’ya İlişkin Bildirisi 27-30

(Matta 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷İsa öğrencileriyle birlikte Filippi Kayseriyesi kasabalarına gitti. Yolda giderken öğrencilerine, **“İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?”** diye sordu.

²⁸Onlar, **“Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas diyor, kimisi de peygamberlerden biridir yolunda söz ediyor”** dediler.

²⁹İsa sordu: **“Ya siz ne dersiniz? Sizce ben kimim?”** Petros, **“Sen Mesih’sin”** diye yanıtladı.

³⁰Bunun üzerine İsa kendisine ilişkin hiç kimseye bir şey söylememeleri için onları öğütledi.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 31-38; 9:1

⁸⁵ Galile Denizi kıyısında bir kasaba.

□ **8:18** Yeremya 5:21; Hezekiel 12:2

(Matta 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹Bundan sonra İsa, İnsanoğlu'nun çok işkence çekmesinin, İhtiyarlar'ca, başrahiplerce ve dinsel yorumcularca yadsınmasının, öldürülmesinin ve üç gün sonra dirilmesinin gerekli olduğunu öğrencilere öğretmeye koyuldu. ³²Bunu açıkça bildirdi. Petros O'nu bir yana çekip paylamaya başladı. ³³İsa öğrencilerine dönerek onlara baktı, Petros'u payladı: "Geri çekil ey şeytan! Çünkü Tanrı'yla ilgili konuları değil, insanlarla ilgili olanları düşünümektensin."

³⁴Sonra öğrencilerle birlikte topluluğu yanına çağırıp, "Ardım sıra gelmek isteyen, kendini yadsısın; haçını yüklensin, ⁸⁶ ardım sıra gelsin" dedi. ³⁵"Çünkü canını kurtarmak isteyen onu yitirecektir. Ama bana ve Sevinç Getirici Haber'e bağlılık nedeniyle her kim canını yitirse onu kurtaracaktır"⁸⁷. ³⁶İnsan tüm dünyayı kazanıp da canını zarara uğrattırsa ne yararı olur? ³⁷Çünkü insan, canına karşılık ne ödeyebilir? ³⁸Her kim şu tanrıtanımsız, günahattan çekinmez kuşakta bana ve sözlerime bağlılıktan utanç duyarsa, İnsanoğlu da Babası'nın yüceliğinde kutsal meleklerle birlikte gelişinde o kişi yüzünden utanç duyacaktır."

9 Sonra şunu ekledi: "Doğrusu size derim ki, burada duranlar arasında Tanrı hükümrانlığının güçle gelişini görmeden önce ölümü tatmayacak olanlar vardır."⁸⁸

İsa'nın Görünüşü Değişiyor 2-13

(Matta 17:1-13; Luka 9:28-36)

²Aradan altı gün geçince İsa Petros'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı; onları öbürlerinden ayrı olarak yüksek bir dağa yöneltti. Gözleri önünde görünüşü değişti. ³Giysileri parıltıdan apak oldu. Yeryüzünde hiçbir arıtma ögesinin ağartamayacağı bir aklıktı bu. ⁴Derken İlyas'la Musa göründü onlara. İsa'yla görüşüyorlardı. ⁵Petros İsa'ya, "Ya Rabbi"⁸⁹ dedi. "Burada bulunmamız ne iyi! Üç çadır kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a." ⁶Ne dediğini kendisi de bilmiyordu. Çünkü üçü de korku içindeydi.

⁷Derken bir bulut inip onlara gölge saldı. Buluttan bir ses geldi:

"Sevgili Oğlum budur,

O'nu dinleyin!"

⁸Öğrenciler bir çırpıda çevreye göz attı, ama bir tek İsa'dan başkasını göremediler beraberlerinde.

⁹Dağdan inerlerken, İnsanoğlu ölümler arasından dirilinceye dek gördüklerini hiç kimseye anlatmamaları için İsa onları uyardı. ¹⁰Öğrenciler bu öğüdü tuttu; ölümlerden dirilmenin de ne anlama gelebileceğini aralarında tartıştılar. ¹¹İsa'ya bir soru sordular: "Dinsel yorumcular acaba niçin ilkin İlyas'ın gelmesi gerekir, diyorlar?" ¹²İsa, "Evet" dedi. "İlkin İlyas gelir ve her şeyi düzene koyar. Ama neden İnsanoğlu'na ilişkin çok işkence çekecek ve aşağı görülecek diye yazılmıştır? ¹³Gerçi İlyas gelmiş bulunuyor. Ama size derim ki, kendisine ilişkin yazılmış olduğu gibi, ona gönüllerinin dilediğini yaptılar."⁹⁰

İsa Cine Tutulmuş Çocuğu İyi Ediyor 14-29

(Matta 17:14-18; Luka 9:37-43a)

¹⁴Öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresini büyük bir topluluğun sardığını ve dinsel yorumcuların onlarla tartıştığını gördüler.

¹⁵Orada toplananların tümü İsa'yı görünce şaşkınlığa düştü, koşup O'nu karşıladılar. ¹⁶İsa onlara, "Aranızda ne tartışıyorsunuz?" diye sordu.

⁸⁶ bkz. Matta 10:38; 16:24

⁸⁷ bkz. Matta 10:39; 16:25

⁸⁸ bkz. Matta 16:28

⁸⁹ Öğretmen

⁹⁰ bkz. Matta 17:12

¹⁷Topluluk arasından bir adam O'nu yanıtladı: “Öğretmen, içinde dilsiz bir ruh bulunan oğlumu sana getirdim. ¹⁸Onu nerede tutarsa yere atıyor. Çocuğun ağzı köpükleniyor, dişlerini gıcırdatıyor, kaskatı kesiliyor. Öğrencilerinden onu çıkarmalarını diledim, ama güçleri yetmedi.”

¹⁹İsa, “**Ey imansız kuşak!**” dedi. “**Daha ne kadar sizlerle kalacağım? Daha ne kadar sizlere katlanacağım? Onu bana getirin.**” ²⁰Çocuğu İsa'ya getirdiler. Kötü ruh O'nu görür görmez çocuğu sarstı. Çocuk yere düştü, ağzı köpüklenerek debelendi. ²¹İsa çocuğun babasına sordu: “**Ne zamandan beri ona bu hal geldi?**” Baba, “Çocukluğundan beri” diye yanıtladı. ²²“Kötü ruh onu yok etmek için pek çok kez ateşe de attı suya da. Ama eğer bir şey yapabilirsen bize acı ve yardım et.”

²³İsa onu yanıtladı: “**Bir şey yapabilirsen mi? İman edene her şey olanaklıdır.**”

²⁴Çocuğun babası o anda bağırdı: “İman ediyorum; yetersiz imanına yardım et!”

²⁵Topluluğun üşüşüğünü gören İsa, kötü ruhu payladı: “**Dilsiz ve sağır ruh, sana buyuruyorum; çocuktan çık ve bir daha ona girme!**”

²⁶Ruh çılgık atarak ve çocuğu zorlu zorlu sarsarak çıktı. Çocuk ölü gibi oldu. Çoğunluk, “Öldü” diyordu. ²⁷Ama İsa onu elinden tutup kaldırdı. Çocuk ayağa kalktı.

²⁸İsa eve girince öğrencileri özel olarak kendisine sordu: “Biz niçin onu çıkaramadık?”

²⁹İsa, “**Bu tür kötü ruh duadan⁹¹ başka hiçbir yolla çıkmaz**” diye yanıtladı.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Yeniden Açıklıyor 30-32

(*Matta 17:22,23; Luka 9:43b-45*)

³⁰Oradan ayrılıp Galile'yi aştılar. İsa kimsenin bunu bilmesini istemiyordu. ³¹Çünkü öğrencilerine öğretmekteydi. Onlara, “**İnsanoğlu insanların eline teslim edilecek; O'nu öldürecekler, ama öldürüldükten üç gün sonra dirilecek**” dedi.

³²Ne var ki, bu sözü anlamadılar. O'na sormaya da çekindiler.

En Üstün Kimdir? 33-37

(*Matta 18:1-5; Luka 9:46-48*)

³³Kafernahum'a vardılar. İsa eve girince öğrencilere sordu: “**Neydi yolda tartıştığınız?**” ³⁴Sustular. Çünkü yolda giderken, içlerinde kimin en üstün olduğunu tartışmışlardı. ³⁵İsa oturunca On İkiler'i çağırıp, “**En üstün olmak isteyen, hepimizin arasında sonuncu ve hepimizin hizmet görücüsü olsun**” dedi. ³⁶Sonra bir çocuğu elinden tutup ortalarında durdurdu. Çocuğu kolları arasına alarak kendilerine, ³⁷“**Kim bu çocuklardan birini benim adıma kabul ederse beni kabul eder**” dedi. “**Ve kim beni kabul ederse beni değil, ama beni göndereni kabul eder.**”

Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır 38-41

(*Luka 9:49,50*)

³⁸Yuhanna İsa'ya, “Öğretmen!” dedi. “Bir adama rastladık. Adınla cinleri çıkarıyordu. Onu engelledik. Çünkü bizlerle gelmiyor.”

³⁹İsa, “**Ona engel olmayın**” dedi. “**Çünkü hiç kimse adımla güçlü bir iş yapıp da hemen ardından beni kötüleyemez.** ⁴⁰Çünkü bize karşı olmayan bizden yanadır. ⁴¹Doğrusu size derim ki, Mesih bağlısı olduğunuz için her kim benim adımla sizlere bir bardak su içirirse, karşılığını hiç yitirmeyecektir.”

Suç Sürüklemeye Eylemi 42-50

(*Matta 5:29,30; 18:6-9; Luka 17:1,2*)

⁴²“**Bana iman eden şu küçüklerden birini kim suça sürüklerse, boynuna iri bir değirmen taşı bağlanıp denize atılması kendisi için daha iyidir.** ⁴³Eğer elin seni suça sürüklüyorsa onu kes! Yaşama kolsuz girmen iki kol sahibi olarak cehenneme, hiç sönmeyen ateşe gitmenden daha iyidir. ⁴⁴⁴⁵Eğer

⁹¹ [ve oruçtan]

9:12 Malakya 4:5,6

⁹² **44**, [Orada onları yiyen kurt ölmez ve ateş sönmeyiz.]

ayağın seni suça sürüklüyorsa onu kes! Yaşama ayaksız girmen iki ayak sahibi olarak cehenneme atılmadan daha iyidir. ⁴⁶⁹³ ⁴⁷Eğer gözün seni suça sürüklüyorsa onu oy! Tanrı'nın hükümrânlığına tek gözle girmen, iki göz sahibi olarak cehenneme atılmadan daha iyidir. ⁴⁸Orada 'onları yiyen kurt ölmez ve ateş sönmez.'

⁴⁹"Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. ⁵⁰Tuz iyi bir şeydir. Ama tuz tuzluluğunu yitirse bir daha neyle ona tuz tadı verilebilir? Kendinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde yaşayın."*

Boşanma Sorunu 1-12

(Matta 19:1-12; Luka 16:18)

10 İsa oradan ayrılıp Yahudiye bölgesine ve Ürdün Irmağı'nın karşı yakasına gitti. Topluluklar yine çevresine üşüştü. İsa her zaman olduğu gibi yine onlara öğretiyordu. ²Bazı Ferisiler yaklaşip O'nu sözle tuzağa düşürmeye çalıştı. "Bir adamın karısını boşaması yasal mıdır?" diye sordular. ³İsa, "Musa size ne buyuruyor?" dedi. ⁴Onlar, "Erkeğin kadına boşanma kâğıdı verip onu salmasına izin verdi" dediler.

⁵İsa, "Siz katı yürekli olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı" dedi. ⁶"Ne var ki, yaratılışın başlangıcında Yaratan onları erkek ve dişi olarak yarattı.

⁷"Bu nedenle, insan babayı ve anneyi bırakıp karısına bağlanacak,

⁸İkisi bir tek beden olacak.' "Öyle ki, bundan böyle iki ayrı kişi değil, ama bir tek bedendirler.

⁹Onun için Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın."

¹⁰Eve varınca öğrenciler bu sorun üzerinde O'na yine sordular. ¹¹İsa şunu açıkladı: "Karısını boşayıp bir başkasıyla evlenen, ona karşı cinsel yolsuzluk işler. ¹²Kadın da kocasını boşayıp bir başkasıyla evlenirse cinsel yolsuzluk yapar."

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor 13-16

(Matta 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³İsa'nın yanına, dokunsun diye küçük çocuklar getirdiler. Ama öğrenciler getirenleri payladı.

¹⁴İsa bunu görünce kızarak, "Çocukları bırakın bana gelsinler" dedi. "Onlara engel olmayın. Çünkü Tanrı hükümrânlığı böylelerindir. ¹⁵Doğrusu size derim ki, Tanrı hükümrânlığını bir çocuk gibi kabul etmeyen, ona hiç giremez."

¹⁶Sonra çocukları kolları arasına alıp ellerini üstlerine koydu ve onları bollukla kutsadı.

Sonsuz Yaşam Arayan Varlıklı Genç 17-31

(Matta 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷İsa giderken biri koşup O'nun önünde diz çöktü ve, "İyi Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁸İsa ona, "Neden bana iyi diyorsun?" dedi. "Tanrı'dan başka hiç kimse iyi değildir. ¹⁹Buyrukları bilirsin:

"Adam öldürmeyeceksin.

Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin,

Çalmayacaksın,

Yalan yere tanıklık etmeyeceksin,

Kimsenin hakkını yemeyeceksin,

Babana ve annene saygı göstereceksin."

²⁰Adam, "Öğretmen, bunların tümünü gençliğimden bu yana tuttum" diye yanıtladı. ²¹İsa ona bakınca araştırmacıya sevgi duydu. "Geride kaldığın tek sorun var" dedi. "Git varını yoğunu sat, yoksullara dağıt. Böylelikle gökte varlığın olacaktır. Sonra da ardım sıra gel."

²²Bu sözü duyunca adamın benzi attı, üzüntü içinde kalarak ayrıldı. Çünkü malı mülkü pek çoktu.

⁹³ **46** [Orada onları yiyen kurt ölmez ve ateş sönmez.]

▯ **9:48** Yeşaya 66:24

²³İsa çevreye bakıp öğrencilerine, “Parası bol kişilerin Tanrı hükümrânlığına girmesi ne denli güçtür!” dedi. ²⁴O’nun bu sözleri öğrencileri şaşırttı. Ama İsa yine, “Çocuklar” dedi. “Ne güç iştir Tanrı hükümrânlığına girmek! ²⁵Devenin iğne deliğinden geçmesi zengin kişinin Tanrı hükümrânlığına girmesinden daha kolaydır.” ²⁶Öğrencileri çok büyük şaşkınlık tuttu. Birbirlerine, “Öyleyse kim kurtulabilir?” diye sordular. ²⁷İsa onların gözlerine bakarak, “İnsanların görüşüyle bu olanaksızdır” dedi. “Ama Tanrı önünde değil. Çünkü Tanrı önünde her şey olanaklıdır.”

²⁸Petros söze atılıp O’na, “Peki” dedi, “Biz her şeyi bırakıp senin ardın sıra geldik.”

²⁹İsa onlara, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Benim için ve Sevinç Getirici Haber için evini, erkek kardeş ve kız kardeşlerini, annesini babasını, çocuklarını, çiftliklerini bırakan hiç kimse yoktur ki, ³⁰şimdi bu dönemde yüz katını –evler, erkek kardeş ve kız kardeşler, anneler, çocuklar, çiftlikler– almasın. Bunların yanı sıra saldırılar da olacak, ama gelecek çağda sonsuz yaşamı alacak o.

³¹“Öte yandan, ilk sıradaki niceler son sırada kalacak ve son sıradakiler ilk sıraya geçecek.”

İsa Ölümünü ve Dirilişini Üçüncü Kez Bildiriyor 32-34

(Matta 20:17-19; Luka 18:31-34)

³²Yeruşalim’e çıkan yoldaydılar. İsa önlerinden gidiyordu. Öğrenciler şaşkına dönmüşlerdi. Geriden gelenleri de korku almıştı. İsa On İkiler’i yine bir yana çekip, kendisine olacakları onlara anlatmaya başladı. ³³“Bakın” dedi. “Yeruşalim’e çıkıyoruz. İnsanoğlu başrahiplerin ve dinsel yorumcuların eline teslim edilecek. Kendisini ölümle yargılayacaklar, ulusların eline teslim edecekler. ³⁴O’nu alay edecek, yüzüne tükürecek, kamçılacak, sonra da öldürecekler. Ama üç gün geçince dirilecek.”

Kayırcılık Özleyen Öğrencilere Öğüt 35-45

(Matta 20:20-28)

³⁵Bunun üzerine, Zebedi oğulları –Yakup’la Yuhanna– İsa’ya yaklaşp, “Öğretmen!” dediler. “Senden her ne dilersek yapmanı istiyoruz.” ³⁶O da onlara, “Ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu. ³⁷Onlarsa, “Bizlere bağışla da yüceliğinin çağında birimiz sağında öbürümüz solunda oturalım” diye yanıtladılar kendisini.

³⁸İsa onlara, “Ne dilediğinizi bilmiyorsunuz” dedi. “İçeceğim bardaktan içebilir misiniz siz? Üstelik vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edilebilir misiniz?”*

³⁹“Bunları yapabiliriz” dediler. İsa, “İçeceğim bardaktan içeceksiniz ve vaftiz edileceğim vaftizle vaftiz edileceksiniz” dedi. ⁴⁰“Ne var ki, sağımda ve solumda oturabilme yetkisini vermek bana düşen iş değildir. Bu ancak kendilerine sağlananlar içindir.”

⁴¹On öğrenci bunları işitince Yakup’la Yuhanna’ya karşı öfkelenmeye başladılar.

⁴²İsa onları yanına çağırıp, “Bilirsiniz ki” dedi, “Uluslara baş sayılanlar onlara egemen kesilirler ve onların üzerindeki tüm yetkilerini onlara uygularlar. ⁴³Ama sizin aranızda durum böyle olmayacak. Tersine, aranızda üstün olmak isteyen, sizlere hizmet etmekle yükümlüdür. ⁴⁴Aranızda her kim birinci olmak istiyorsa herkesin uşağı olmakla yükümlüdür. ⁴⁵Çünkü İnsanoğlu da hizmet edilmek için gelmedi. Tam tersine, hizmet etmeye ve canını çokluk yararına kurtulmalık olarak vermeye geldi.”

İsa Görmez Dilenciği Görüme Kavuşturuyor 46-52

(Matta 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶Yeriha kentine geldiler. İsa, öğrencileri ve çevresinde büyük bir toplulukla kentten ayrılırken, gözleri görmez bir dilenci olan Timeos oğlu Bar Timeos yol kenarında oturmaktaydı. ⁴⁷Nasıralı İsa’nın geçtiğini duyunca yüksek sesle bağırmağa başladı: “Ya İsa Davut Oğlu, bana acı!”

⁴⁸Birçok kişi bağırmağı kessin diye onu payladı. Ama o sesini büsbütün yükseltti: “Ya Davut Oğlu, bana acı!”

□ **10:4** Yasanın Tekrarı 24:1 **10:6** Yaratılış 1:27 **10:7** Yaratılış 2:24 **10:19** Mısır’dan Çıkış 20:12-17; Yasanın Tekrarı 5:16-20; 24:24 **10:27** Yaratılış 18:14; Eyub 42:2; Zekarya 8:6

⁴⁹İsa duraklayıp, “Onu buraya çağırın” dedi. Gözleri görmeyen adama seslendiler: “Gözün aydın. Ayağa kalk, seni çağırıyor.”

⁵⁰Adam sırtındaki paltoyu atıp yerinden sıçradı, İsa’ya seğirtti.

⁵¹İsa ona sordu: “Sana ne yapmamı istiyorsun?” Gözleri görmeyen adam, “Ya öğretmen, yeniden göreyim” diye yanıtladı.

⁵²İsa, “Git, imanın seni kurtardı” dedi. Adam o anda yeniden gördü ve yol boyu O’nun ardı sıra gitti.

YERUŞALİM’İ KAPSAYAN HİZMET

Yeruşalim’e Görkemli Giriş 1-11

(Matta 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuhanna 12:12-19)

11 Yeruşalim’e yaklaştıklarında Zeytinlik Dağı’nda Beytfaci ile Beytanya’ya ulaştılar. İsa iki öğrencisini gönderdi. ²“Karşınızdaki köye gidin” diye buyurdu, “Oraya varır varmaz bağlı duran bir sığa göreceksiniz. Şimdiye dek kimse binmemiştir ona. Onu çözüp getirin. ³Eğer biri size, ‘Niçin yapıyorsunuz bunu?’ diye sorarsa, ‘Bu Rab için gereklidir, hiç gecikmeden onu yine buraya gönderecek’ deyin.” ⁴Öğrenciler gidip ön kapının açıldığı sokağın ağzında bağlı bir sığa buldular. Onu çözüyorlardı ki, ⁵orada duran bazı kişiler, “Sıpayı çözüp de ne yapacaksınız?” diye sordular. ⁶Öğrenciler İsa’nın salık verdiği biçimde onları yanıtladılar. Adamlar da onları bıraktı.

⁷Sıpayı İsa’ya getirdiler. Hayvanın üstüne kendi giysilerini koydular. İsa bindi. ⁸Birçok kişi giysilerini yolun üstüne serdi. Bazıları da tarlalardan kestikleri fundaları yola dizdiler. ⁹Önde yürüyenler de geriden gelenler de bağrıışıyordu:

“Osanna⁹⁴!

Rab’bin adıyla gelen kutludur.

¹⁰Atamız Davut’un gelen hükümranlığı kutludur.

En yücelerde Osanna!”

¹¹İsa Yeruşalim’e girdi, tapınağa gitti. Her şeyi gözden geçirdi. Akşam vakti olduğundan, On İkiler’le birlikte Beytanya’ya gitti.

Yargılanan İncir Ağacı 12-14

(Matta 21:18,19)

¹²Ertesi gün, Beytanya’dan dönerlerken İsa acıktı. ¹³Irakta yaprak açmış bir incir ağacı gördü. Belki incir bulunur diye ona yaklaştı. Ağaca vardığında yapraklardan başka bir şey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi. ¹⁴Ağaca, “Bundan böyle hiç kimse senden incir yiyemesin” dedi. Öğrencileri bu sözü duydu.

İsa Tapınağı Arıtıyor 15-19

(Matta 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuhanna 2:13-22)

¹⁵Yeruşalim’e vardılar. İsa tapınağa girdi. Tapınakta alışverişle uğraşanları dışarı atmaya başladı. Para değiştirenlerin masalarını, güvercin satıcılarının koltuklarını altüst etti. ¹⁶Hiç kimsenin tapınaktan bir şey geçirmesine izin vermedi. ¹⁷Onlara öğreterek, “Kutsal Kitap’ta yazılmamış mıdır?” diye sordu.

“Evime tüm ulusları kapsayan dua evi denecektir.

Ama siz onu eşkıya yatağı yaptınız.”

¹⁸Başrahiplerle dinsel yorumcular bu sözleri duyunca, O’nu yok etmenin yollarını aramaya başladılar. O’ndan korkuyorlardı. Çünkü tüm topluluk O’nun öğretilerine şaşırıyordu. ¹⁹Akşam

⁹⁴ bkz. Matta 21:9

11:9 Mezmur 118:25,26 11:17 Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11

bastırınca kentten ayrıldılar.

İncir Ağacının Betimlediği Gerçek 20-25 (Matta 21:20-22)

²⁰Sabahleyin yoldan geçerken incir ağacının kökten kurduğunu gördüler. ²¹Petros olanları anımsayarak İsa'ya, "Bak Rabbi" dedi. "Lanetlediğin incir ağacı kurudu."

²²İsa onlara "Tanrı'ya imanınız olsun" dedi. ²³"Doğrusu size derim ki her kim şu dağa, 'Yerinden kalk, denize atıl' dese –yüreğinde de kuşkuyla düşmezse ve söylediği her şeyin olacağına iman etse– dileği yerine gelecektir. ²⁴Bu nedenle size diyorum ki, üzerinde dua ettiğiniz ve dilediğiniz her şeyi aldığınıza iman edin. Dileğiniz yerine gelecektir. ²⁵Duaya durduğunuzda, herhangi birine karşı bir şeyiniz varsa onu bağışlayın ki göklerdeki Babanız da suçlarınızı sizlere bağışlasın."²⁶⁹⁵

İsa'nın Yetkisine İlişkin Soru 27-33 (Matta 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷Yeniden Yeruşalim'e geldiler. İsa tapınakta dolaşırken başrahipler, dinsel yorumcular ve İhtiyarlar O'na yaklaştı. ²⁸"Bu işleri hangi yetkiye dayanarak yapıyorsun?" diye sordular. "Bunları yapma yetkisini sana veren kim?"

²⁹İsa, "Ben size bir soru sorayım" dedi. "Eğer sorumu yanıtlarsanız, ben de size bu işleri hangi yetkiyle yaptığımı söyleyeceğim. ³⁰Yahya'nın vaftiz etme yetkisi nereden geldi? Tanrı'dan mı, yoksa insanlardan mı? Bana yanıt verin."

³¹Aralarında tartışmaya koyuldular: "Eğer 'Tanrı'dandır' diyecek olsak, O bize, 'Öyleyse neden ona inanmadınız?' diye soracak. ³²Yoksa, 'İnsanlardandır' mı desek?" Halktan korkuları vardı, çünkü herkes Yahya'yı peygamber olarak tutuyordu. ³³İsa'yı yanıtlayarak, "Bilmiyoruz" dediler.

İsa, "Öyleyse, ben de size bu işleri hangi yetkiye dayanarak yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

Bağ Kiralayanlara İlişkin Simgesel Öykü 1-12 (Matta 21:33-46; Luka 20:9-19)

12 İsa onlara simgesel öykülerle konuşmaya başladı: "Bir adam asma dikti, bağın çevresine çit çekti, cendere kazdı. Bir de kule kurdu. Burayı bağcılara kiralayarak başka bir ülkeye gitti."⁹⁶

²Bağ bozumunda ürünün bir bölümünü toplaması için kiracılara bir uşak gönderdi. ³Ama onu yaka paça edip tartakladılar ve eli boş saldılar.

⁴"Adamcağız yeniden başka bir uşak gönderdi. Onun da kafasını yarıp aşağıladılar. ⁵Bir uşak daha gönderdi. Onuysa öldürdüler. Başka birçok kişi gönderdi; kimisini tartakladılar, kimisini de öldürdüler.

⁶"Gönderebileceği bir kişi kalmıştı: Çok sevdiği oğlu. En sonunda oğluma saygı gösterirler düşüncesiyle oğlunu onlara gönderdi. ⁷Ama bağı kiralayanlar, 'İşte malları miras alacak adam burada!' diye aralarında görüştüler, 'Gelin, şunu öldürelim, sonra da mirasına konalım' ⁸Böylece onu yaka paça edip öldürdüler ve bağdan dışarı sürüklediler.

⁹"Bağın sahibi ne yapacak? Varıp kiracıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. ¹⁰Şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

"Yapıcıların kaldırıp attığı Taş,
Baş köşeye konulan Taş oldu.

¹¹Rab'ten sağlandı bu.

Gözlerimiz önünde ne görkem!"

¹²İsa'yı tutuklamak istedilerse de topluluktan korktular. Çünkü bu simgesel öyküyü kendileri için anlattığını anlamışlardı. Bunun üzerine O'nu bırakıp gittiler.

⁹⁵ **26** [Ama eğer siz bağışlamazsanız göklerdeki Babanız da suçlarınızı bağışlamayacaktır.]

12:1 Yeşaya 5:1,2 **12:10** Mezmur 118:22,23

⁹⁶ bkz. Matta 21:33

Kayser'e Vergi Ödemeli mi? 13-17

(Matta 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³İsa'yı kendi sözüyle tuzağa düşürmek amacıyla, Ferisiler'le Herodesçiler'den bazılarını O'nun yanına saldılar. ¹⁴Adamlar O'na gelip, "Ey Öğretmen!" dediler. "Senin gerçek olduğunu biliyoruz, hiç kimseden çekindiğin de yok. Çünkü kayırcılık yapan biri değilsin. Tersine, Tanrı yolunu doğrulukla öğretiyorsun. Kayser'e⁹⁷ vergi ödemek yasal mı, yoksa değil mi?⁹⁸ Ödeyelim mi, ödemeyelim mi?"

¹⁵İsa onların ikiyüzlülüğünü bildiğinden, "Neden beni denemeye kalkışıyorsunuz?" dedi. "Bana bir dinar getirin de göreyim." ¹⁶Getirdiler. İsa sordu: "Şu gördüğünüz yüz ve yazı kimindir?" Onlar, "Kayser'in" dediler. ¹⁷Bunun üzerine İsa, "Kayser'e ilişkin şeyleri Kayser'e, Tanrı'ya ilişkin olanları da Tanrı'ya verin" dedi. O'nun bu yanıtına şaşakaldılar.

Ölülerin Dirilmesi Sorunu 18-27

(Matta 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸Bazı Sadukiler⁹⁹ –ölülerin dirilişi diye bir şey yoktur yolunda konuşanlar– yaklaşıp İsa'ya bir soru sordular: ¹⁹"Ey Öğretmen! Musa bize buyurmuştur ki, bir adam çocuğu olmadan ölür, geride bir kadın bırakırsa kardeşi kadınla evlenmeli; böylelikle kardeşine soy yetiştirmeli. ²⁰Yedi kardeş vardı. Birincisi bir kadınla evlendi. Öldüğü vakit soy bırakmadı. ²¹Kadını ikinci kardeş aldı. O da soy yetiştirmeden öldü. Üçüncüye de aynı şey oldu. ²²Yedisi de soy bırakmadı. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³Şimdi, ölüler dirildiğinde hangisinin karısı olacaktır bu kadın? Öyle ya, yedisi de onu kendisine eş olarak aldı."

²⁴İsa yanıtladı: "Kutsal Yazılar'ı ve Tanrı'nın gücünü bilmiyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? ²⁵Ölüler arasından dirilenler ne evlenir, ne de everilir. Tersine, göklerdeki melekler gibidir onlar. ²⁶Kaldı ki, ölülerin dirilişini Musa'nın Kitabı'nda, yanan çalı ile ilgili bölümde* hiç okumadınız mı? Tanrı'nın ona, 'Ben İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı'yım' dediğini? ²⁷Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Ne denli yanılıyorsunuz!"

En Önemli Buyruk 28-34

(Matta 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸Tartıştıklarını duyan ve İsa'nın onları yerinde yanıtladığını gören bir dinsel yorumcu O'na yaklaşp, "Tüm buyrukların en önde geleni hangisidir?" diye sordu. ²⁹İsa, "Önde gelen buyruk şudur" dedi:

'Kulak ver İsrail! Tanrımız Rab tek Rab'tir.

³⁰Tanrın Rab'bi tüm yüreğinle, tüm canınla, tüm anlayışınla ve tüm gücünle seveceksin.'

³¹"İkinci buyruk da şudur:

'İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.'

"Bunlardan daha üstün başka bir buyruk yoktur."

³²Dinsel yorumcu, "Çok doğru, Öğretmen!" dedi. "Tam yerinde konuştun:

'O tek Tanrı'dır, O'ndan başkası yoktur'

³³ve, 'O'nu tüm yürekle, tüm anlayışla, tüm güçle sevmek, insan kardeşini de kendin gibi sevmek her tür sunuyu sunakta yakmaktan ve sunular getirmekten çok daha önemlidir."

³⁴İsa onun sağduyuyla yanıt verdiğini görünce, "Sen Tanrı hükümrانlığından uzakta

⁹⁷ bkz. Matta 22:17

⁹⁸ bkz. Matta 22:15

⁹⁹ bkz. Matta 3:7

12:19 Yasanın Tekrarı 25:5,6; Yaratılış 38:8 **12:26** Mısır'dan Çıkış 3:2,6

□ **12:29** Yasanın Tekrarı 6:4,5 **12:31** Levililer 19:18 **12:32** Yasanın Tekrarı 6:4; 4:35

□ **12:33** I.Samuel 15:22 **12:36** Mezmur 110:1; II.Samuel 23:2

değilsin” dedi. Bundan sonra hiç kimse O’na soru sorma atılğanlığında bulunmadı.

Mesih’le İlgili Somut Soru 35-37a (Matta 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵İsa tapınakta öğretirken açıklamada bulundu: “Dinsel yorumcular Mesih için nasıl, Davut’un Oğlu’dur derler? ³⁶Davut kendisi Kutsal Ruh’un esinlemesiyle şunları söylemiştir: ‘Rab Rab’bime, düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek sağımda otur, dedi.’ ³⁷“Eğer Davut kendisi O’na Rab diyorsa, O nasıl Davut’un Oğlu olabilir?”

Dinsel Yorumculara Yöneltilen Yargı 37b-40 (Matta 23:1-36; Luka 11:43; 20:45-47)

Büyük topluluklar beğeniyle İsa’yı dinliyordu.

³⁸İsa öğretisinde, “Uzun giysilerle dolaşmaktan, çarşıda, meydanda saygıyla selamlanmaktan hoşlanan dinsel yorumculardan sakının” dedi. ³⁹“Sinagogların baş koltuklarını, şölenlerin de baş köşelerini ararlar. ⁴⁰Dul kadınların evlerine konar, gösteriş için uzun uzadıya dualar söylerler. Bu insanların yargılanması daha ağır olacaktır.”

Dul Kadının Armağanı 41-44 (Luka 21:1-4)

⁴¹İsa tapınağın para kutusu karşısında oturup topluluğun kutuya para bırakışını gözledi. Birçok varlıklı kişi bol para bıraktı. ⁴²Bu arada yoksul bir dul kadın yaklaşıp bir metelik değerinde iki bakır kuruş bıraktı. ⁴³İsa öğrencilerini yanına çağırıp, “Doğrusu size derim ki” dedi, “Bu yoksul dul kutuya para bırakanların tümünden daha çok para bıraktı. ⁴⁴Çünkü ötekilerin toplamı varlıklarının bolluğundan bıraktı. Ama bu kadın yoksulluğundan –nesi varsa onu, tüm geçim olanağını– bıraktı.”

Taş Üstünde Taş Kalmayacak 1,2 (Matta 24:1,2; Luka 21:5,6)

13 İsa tapınaktan ayrılırken, öğrencilerinden biri O’na, “Öğretmen!” dedi. “Şu çarpıcı taşlara, şu çarpıcı yapılara bir bak!” ²İsa ona, “Bu kocaman yapıları görüyor musun?” dedi. “Taş üstünde taş kalmayacak. Yıkılmadık bir şey bırakılmayacak.”

En Acı Olayın Habercileri 3-13 (Matta 24:3-14; Luka 21:7-19)

³İsa tapınağın tam karşısındaki Zeytinlik Dağı’nda otururken Petros, Yakup, Yuhanna ve Andreas özel olarak O’na sordu: “Bizlere açıkla, bu olaylar ne zaman olacak? Bütün bunların yerine geleceğini gösteren belirti ne olacak?”

⁵İsa onlara anlatmaya koyuldu: “Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın. ⁶Birçokları adımla gelip, ‘Ben O’yum’ diyerek nicelerini kandıracak. ⁷Savaş sesleri, savaş söylentileri duyunca dehşete kapılmayınız. Bu olayların olması gerekir, ama daha son gelmemiştir. ⁸Çünkü ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak. Çeşitli yerlerde depremler olacak, kıtlıklar çıkacak. Bunlar sancıların başlangıcıdır.

⁹“Kendinize dikkat edin. Sizleri kurullara teslim edecekler, sinagoglarda dövüleceksiniz. Bana bağlılığınız yüzünden valiler krallar önünde duracaksınız; kendilerine tanıklık niteliğinde olacak bu. ¹⁰Her şeyden önce, Sevinç Getirici Haber ulusların tümüne yayılmalı. ¹¹Sizleri tutuklayıp sorguya çektiklerinde ne söyleyeceğiz diye önceden kaygılanmayın. O saatte size ne açıklanırsa onu söyleyin. Çünkü konuşan siz değilsiniz, Kutsal Ruh’tur. ¹²Kardeş kardeşi, baba çocuğu ölüme teslim edecek;

¹ 13:8 Yeşaya 19:2; II.Tarihler 15:6 13:12 Mika 7:6 13:14 Daniel 9:27; 12:4,10

13:19 Daniel 12:1; Yoel 2:2 13:22 Yasanın Tekrarı 13:1 13:24 Yeşaya 13:10 13:25 Yeşaya 34:4

çocuklar anne babaya karşı ayaklanıp onları öldürecek. ¹³Adıma bağlılık yüzünden herkesin hıncına uğrayacaksınız. Ama kim sona dek sabrederse o kurtulacaktır.”

Korkunç Acının Gelişi 14-23 (Matta 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴“Yıkıcılık getiren iğrenç şeyi kendisine gerekmeyen yerde dururken gördüğünüzde –okuyucu bunu anlasın– Yahudiye ülkesinde bulunanlar dağlara kaçsın. ¹⁵Damda duran, aşağı inip içeri girmeye, evinden bir şey almaya kalkışmasın. ¹⁶Tarladaki de giysisini almak için geri dönmesin. ¹⁷O günlerde çocuk bekleyenlere, emzikiilere ne yazık! ¹⁸Dua edin ki, kış mevsiminde olmasın bu. ¹⁹Çünkü o günlerde, şu kurulu düzenin Tanrı tarafından kuruluşundan şimdiye dek hiçbir zaman olmamış ve bir daha olmayacak korkunç acı gelecektir. ²⁰Eğer Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiçbir canlı varlık kurtulamazdı. Ama seçmiş olduğu seçilmişler yararına o günleri kısalttı.

²¹“O zaman biri size, ‘Bak, bak Mesih burada; bak, bak orada’ diyecek olursa inanmayın. ²²Çünkü düzmece mesihler ve yalancı peygamberler türeyecek. Bunlar belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler yapacak. Öyle ki, olanağı bulursa seçilmişleri bile kandırırlardı. ²³Dikkat edin, size her şeyi önceden söylüyorum.”

İnsanoğlu’nun Gelişi 24-27 (Matta 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴“Ama o günlerde, o acının ardından

‘Güneş kararacak,
Ay ışığını vermeyecek,

²⁵Yıldızlar gökyüzünden düşecek,
Göklerin güçleri sarsılacak.’ ²⁶Sonra,

‘İnsanoğlu’nun sınırsız güçle ve yücelikle bulutlarda geldiğini görecekler.’ ²⁷Bunun ardından melekleri salacak. Melekler seçilmişlerini yedi iklim dört bucaktan, yerin bir ucundan göğün öbür ucuna varıncaya dek toplayacak.”

İncir Ağacından Edinilen Bilgi 28-31 (Matta 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸“İncir ağacından ders alın: Dalı filizlenmeye yüz tutunca, yaprakları yeşerince, yazın yakın olduğunu bilirsiniz. ²⁹Bunun gibi siz de bu gelişimleri gördüğünüzde O’nun yakında, kapılarda olduğunu bilirsiniz. ³⁰Doğrusu size derim ki, bu olayların tümü yerine gelinceye dek bu soy¹⁰⁰ kaybolmayacaktır. ³¹Gök ve yer geçip gidecek, ama sözlerim geçmeyecektir.”

Yalnız Tanrı Tarafından Bilinen Gün ve Saat 32-37 (Matta 24:36-44)

³²“O güne ve saate ilişkin hiç kimsenin bilgisi yoktur: Ne gökteki meleklerin, ne de Oğul’un. Sadece Baba bilir. ³³Hazır bulunun ve uyanık olun. Çünkü vaktin hangi anda geleceğini bilmezsiniz. ³⁴Yolculuğa çıkan bir adamın evinden ayrılışı gibidir bu. Adam yetkisini uşaklarına verir, her birini kendine özgü işe ayırır, kapıcıyı da uyanık olsun diye uyarır. ³⁵Bu nedenle uyanık olun. Çünkü ev sahibinin ne zaman geleceğini bilmezsiniz; akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğü vakit mi, yoksa sabah mı? ³⁶Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın. ³⁷Sizlere söylediğimi herkese söylüyorum: Uyanık olun.”

İSA’NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

¹⁰⁰ **13:26** Daniel 7:13 **13:27** Zekarya 2:6; Yasanın Tekrarı 30:4
bkz. Matta 24:34

İsa'yı Öldürmek İçin Düzen Kuruluyor 1,2

(Matta 26:1-5; Luka 22:1,2; Yuhanna 11:45-53)

14 Passah'ın kutlayışı¹⁰¹ ve Mayasız Ekmek Töreni'nden¹⁰² iki gün önceydi. Başrahiplerle dinsel yorumcular İsa'yı düzenle yakalayıp öldürmenin yollarını araştırıyorlardı.

²“Ama bu iş kutlama sırasında olmasın ki, halk arasında kargaşalığa yol açmasın” diyorlardı.

Somut Bağlılık Örneği 3-9

(Matta 26:6-13; Yuhanna 12:1-8)

³İsa Beytanya'da cüzamlı Simon'un evindeydi. Sofrada oturuyordu ki, bir kadın kaymaktaşı bir kapta çok pahalıya sağlanan katıksız sümbül kokusu getirdi. Kaymaktaşı kabı kırıp içindekini İsa'nın başına döktü.

⁴Bazıları, “Bu sümbül kokusunu boşa harcaması da neye?” düşüncesiyle için için öfkelenildi.

⁵“Bu sümbül yağı üç yüz dinardan¹⁰³ çoğa satılabilir, karşılığı da yoksullara verilebilirdi.” Bu sözlerle kadını kınadılar.

⁶Ama İsa şu yolda konuştu: “Kadını bırakın. Niçin onu tedirgin ediyorsunuz? O benim için yararlı bir iş gördü. ⁷Çünkü yoksullar her zaman aranızda olacaktır. İstedığınız zaman kendilerine iyilik edebilirsiniz. Ama beni her zaman aranızda bulamayacaksınız. ⁸O yapabildiğini yaptı; bu sümbül kokusunu bedenime dökmekle beni gömülmeye hazırladı. ⁹Doğrusu size derim ki, Sevinç Getirici Haber dünyanın her neresinde yayılırsa, onun yaptığı iş de kendisi için bir anı niteliğinde anlatılacaktır.”

Yahuda İsa'yı Ele Vermek İçin Anlaşıyor 10,11

(Matta 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰On İkiler'den biri olan Yahuda İškariyot, İsa'yı başrahiplerin eline vermek için onlara yaklaştı.

¹¹Başrahipler Yahuda'nın önerisini duyunca sevindiler ve kendisine para vaadinde bulundular. Yahuda, İsa'yı ele vermek için elverişli ortamı kollamaya başladı.

Öğrencilerle Birlikte Passah Yemeği 12-21

(Matta 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuhanna 13:21-30)

¹²Mayasız Ekmek Töreni'nin ilk günü –Passah kurbanını kestikleri gün– öğrenciler İsa'ya sordu: “Passah yemeğini yemek için nereye gidip hazırlık yapmamızı istiyorsun?”

¹³İsa öğrencilerinden ikisini göndererek, “Kente gidin” dedi. “Sizi testiyle su taşıyan bir adam karşılayacak. Onu izleyin. ¹⁴Girdiği evin sahibine, ‘Öğretmen öğrencilerimle birlikte Passah yemeğini yiyeceğim oda nerede?’ diye soruyor deyin. ¹⁵O size üst katta düzenlenip hazırlanmış geniş bir oda gösterecek. İşte orada bizim için yemeği hazırlayın.”

¹⁶Öğrenciler yola koyuldu. Kente vardıklarında, onlara bildirdiği gibi her şeyi yerli yerinde buldular ve Passah yemeğini hazırladılar.

¹⁷Akşam olunca İsa On İkiler'le birlikte geldi. ¹⁸Hep bir arada oturup yemek yerlerken İsa, “Doğrusu size derim ki, içinizden biri beni ele verecek” dedi. “Benimle birlikte yemek yiyen biri.”

¹⁹Öğrenciler üzüldü. Her biri ardı ardına kendisinden soruyordu: “Yoksa ben miyim?” ²⁰İsa, “On İkiler'den biri” dedi. “Benimle birlikte ekmeğini sahana banan. ²¹İnsanoğlu kararlaştırılmış kapsamda gidiyor; tıpkı kendisine ilişkin yazılı olduğu gibi. Ama İnsanoğlu kimin aracılığıyla ele veriliyorsa, vay o insanın başına gelene! O kişi hiç doğmasaydı kendisi için daha iyi olurdu.”

İsa'nın Kurduğu Sofra: Ekmekle Şarap 22-26

¹⁰¹ bkz. Matta 26:1

¹⁰² bkz. Matta 26:17

¹⁰³ Üç yüz gündelik.

□ **14:18b** Mezmur 41:10 **14:24** Mısır'dan Çıkış 24:8; Zekarya 9:11 **14:27** Zekarya 13:7

(Matta 26:26-30; Luka 22:15-20; I. Korintoslular 11:23-25)

²²Onlar yemek yerken İsa ekmeği alıp kutsadı. Sonra bölüp öğrencilerine verdi. “Alın, bedenimdir bu” dedi.

²³Ardından bir bardak aldı, teşekkür ettikten sonra onlara verdi. Hepsi içti. ²⁴İsa, “Bu birçokları için akıtılan antlaşma kanımıdır” dedi. ²⁵“İşte size söylüyorum: Bundan böyle bağın bu ürününden içmeyeceğim. Tanrı hükümrانlığında tazesinden içeceğim güne dek.”

²⁶Bir ilahi söyledikten sonra Zeytinlik Dağı'na çıktılar.

İsa Petros'un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 27-31

(Matta 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuhanna 13:36-38)

²⁷Sonra İsa onlara, “Tümünüz köstekleneceksiniz” dedi.

“Çünkü şöyle yazılıdır:

‘Çoban’ı vuracağım

Ve koyunlar darmadağın olacak.’

²⁸“Ama ölümden dirildikten sonra, ben sizlerden önce Galile’de olacağım.” ²⁹Petros O’nu yanıtladı: “Tümü de kösteklense bile, ben hiçbir zaman kösteklenmeyeceğim.”

³⁰İsa ona, “Doğrusu sana derim ki” dedi, “Hem de bugün, bu gece horoz iki kez ötmeden önce, üç kez beni yadsıyacaksın.”

³¹Ama Petros daha da ateşlenerek sözünü sürdürdü: “Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni hiçbir zaman yadsımayacağım.” Öbür öğrenciler de aynı yolda konuştu.

İsa Getsemane Bahçesinde Dua Ediyor 32-42

(Matta 26:36-46; Luka 22:39-46)

³²Sonra Getsemane denen yere gittiler. İsa öğrencilerine, “Ben dua ederken siz burada oturun” dedi.

³³Petros’u, Yakup’u ve Yuhanna’yı yanına aldı. Sarsılmaya, sıkılmaya başladı. ³⁴Bunun üzerine, “Canım ölesiye üzüntüyle çalkalanıyor” dedi. “Burada bekleyin ve uyanık durun.”

³⁵Biraz ileriye giderek yere kapandı. Eğer olanak varsa bu saatin kendisinden uzaklaştırılması için dua etti: ³⁶“Abba¹⁰⁴ Baba! Senin için her şey olanaklıdır. Bu bardağı benden uzaklaştır!¹⁰⁵ Ama benim isteğim değil, senin isteğin uygulansın.”

³⁷Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uykuda buldu. Petros’a, “Ey Simon” dedi. “Uyuyor musun? Bir saat olsun uyanık duramadın mı? ³⁸Uyanık durun ve dua edin ki, denenmeye sürüklenmeyesiniz. Ruh istekli ama beden güçsüzdür.”

³⁹Yeniden, ikinci kez yanlarından ayrılıp aynı sözlerle dua etti. ⁴⁰Geri geldiğinde onları yine uykuda buldu. Çünkü uyku gözlerinden akıyordu. O’na ne diyeceklerini bilmiyorlardı.

⁴¹Üçüncü kez geri gelip onlara, “Deliksiz uykuda mısınız, daha dinleniyor musunuz?” dedi. “Bu kadar yeter. İşte o saat geldi. İnsanoğlu günahlıların eline veriliyor. ⁴²Kalkın gidelim. Bakın, beni ele veren yaklaştı.”

İsa'nın Ele Verilmesi ve Tutuklanması 43-52

(Matta 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuhanna 18:3-12)

⁴³Hemen o anda, O daha sözünü bitirmeden, On İnkiler'den biri olan Yahuda oraya geldi. Yanında kılıçlarla sopalarla silahlanmış bir topluluk vardı. Bunları başrahipler, dinsel yorumcular ve İhtiyarlar göndermişti. ⁴⁴İsa’yı ele veren, onlara bir işaret gösterdi. “Kimi öpersem, aradığınız O’dur. O’nu tutuklayın ve güvenlik altına alıp götürün” dedi.

⁴⁵Yahuda oraya varır varmaz hiç duraksamadan İsa'nın yanına gitti. “Ya Rabbi!” diyerek özlem

¹⁰⁴ Aramice Babacığım.

¹⁰⁵ bkz. Matta 26:39

çekercesine O'nu öptü. ⁴⁶Bunun üzerine O'nu yakalayıp tutukladılar. ⁴⁷Orada bulunanlardan biri kılıcına davrandı, başrahabin uşağına vurduğu gibi onun kulağını kopardı. ⁴⁸İsa onlara, “Beni yakalamak için eşkıyaya karşı çıkarcasına kılıçlarla sopalarla gelmek mi gerekirdi?” dedi. ⁴⁹“Her gün tapınakta aramızda öğreliyordum, beni tutuklamadınız. Ama Kutsal Yazılar böylelikle yerine gelsin diye oluyor bu.”

⁵⁰Bunun üzerine öğrencilerin tümü O'nu bırakıp kaçtı.

⁵¹Çıplak bedenine keten bez kuşanmış bir genç¹⁰⁶ O'nun ardı sıra gidiyordu. Onu tuttular. ⁵²Ama o, keten bezi bırakıp çırılçıplak oradan kaçtı.

İsa Kurul'un Önünde 53-65

(Matta 26:57-68; Luka 22:54,55,63-71; Yuhanna 18:13,14,19-24)

⁵³İsa'yı başrahibe götürdüler. Bütün başrahipler, İhtiyarlar ve dinsel yorumcular orada toplanmıştı. ⁵⁴Petros da O'nu gerilerden başrahabin avlusunun iç bölümüne dek izledi. Görevlilerle birlikte oturup ateşin önünde ısınmaya koyuldu. ⁵⁵Başrahiplerle tüm Kurul, İsa'yı ölüm yargısına çarptırmayı amaçlayarak O'na karşı tanık arıyor ama bulamıyorlardı. ⁵⁶Çünkü birçoklarının kendisine karşı yalancı tanıklık etmesi konumunda tanıklıkları birbirini tutmuyordu.

⁵⁷Bunun ardından, bazı kişiler ayağa kalkıp O'na karşı yalancı tanıklık ettiler: ⁵⁸“Biz O'nun, ‘Elle kurulan bu tapınağı yıkacağım ve üç günde elle kurulmamış başka bir tapınak kuracağım’ dediğini duyduk.” ⁵⁹Bütün bunlara karşın, yine de tanıklıkları birbirini tutmadı. ⁶⁰Başrahip ayağa kalkıp ortada durdu ve İsa'ya, “Bu adamların seni suçlamasına karşı niçin bir yanıt vermiyorsun?” diye sordu. ⁶¹Ama İsa tek söz söylemedi, hiçbir yanıt vermedi. Başrahip yeniden O'na sordu: “Sen kutsanan Tanrı'nın Oğlu Mesih misin?” ⁶²İsa, “Ben O'yum” dedi; “Hem de

“İnsanoğlu'nu Güç'ün¹⁰⁷ sağında oturur ve göğün bulutlarıyla gelir göreceksiniz.”

⁶³Bunun üzerine başrahip kaftanını yırtarak bağırды: “Bundan böyle tanıklara ne gerek var? ⁶⁴İşte sövgüyü işittiniz. Yargınız nedir?” Tümü de O'na ölüm yargısı yaraştığını belirtti.

⁶⁵Bazıları O'na tükürmeye başladı. Yüzünü örttüler, yumrukladılar ve kendisine, “Peygamberlikte bulun bakalım” dediler. Görevliler O'nu sille tokat götürdü.

Petros'un Yadsıması 66-72

(Matta 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuhanna 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Petros aşağıda avludayken, başrahabin hizmetçilerinden bir kız yaklaştı. ⁶⁷Petros'u ısınmakta görünce gözlerinin içine bakarak, “Sen de Nasıralı İsa'yla birlikteydin” dedi. ⁶⁸Ama o bunu yadsıyarak, “Ne demek istediğini bilmiyorum da, anlamıyorum da” dedi. Sonra avlunun dış bölümüne çıktı [ve horoz öttü].

⁶⁹Hizmetçi kız onu görünce orada duranlara, “Bu adam da onlardandır” diye yineledi. ⁷⁰Ama Petros yeni baştan yadsıdı. Az sonra, orada duranlar Petros'a, “Gerçekten sen de onlardan birisin” dedi. “Baksana, Galileli'sin.”

⁷¹Bunun üzerine Petros, “Sözünü ettiğiniz adamı tanımıyorum” diyerek lanet etmeye ve ant içmeye başladı. ⁷²Hemen o anda ikinci kez horoz öttü. Petros İsa'nın kendisine söylediği sözü anımsadı: “Horoz iki kez ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın.” Bunun üzerine ağlamaya başladı.

Vali Pilatus'un Önünde 1-5

(Matta 27:1,2,11-14; Luka 23:1-5; Yuhanna 18:28-38)

15 Sabahleyin gün ağarır ağarmaz başrahipler, İhtiyarlar'ı ve dinsel yorumcuları tüm Kurul'la birlikte danışmaya koyuldular. İsa'yı zincire vurup götürdüler, Pilatus'a teslim ettiler. ²Pilatus O'na, “Sen Yahudiler'in kralı mısın?” diye sordu. İsa, “Söylediğin gibidir” dedi.

¹⁰⁶ Bu gencin sonradan bu İncil parçasını kaleme alan Markos olduğu varsayılıyor.

¹⁰⁷ Güç: Baba Tanrı'nın egemen ve sonuçlamalı Gücü.

□ **14:62** Daniel 7:13; Mezmur 110:1

³Başrahipler İsa'yı birçok konuda suçladı. ⁴Pilatus O'nu yeniden sorguya çekti. "Hiçbir yanıt vermiyor musun?" dedi. "Bak, sana karşı ne denli suçlama yağıdırıyorlar."

⁵Ama İsa başka yanıt vermedi. Öyle ki, Pilatus buna şaşıtı kaldı.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 6-15

(*Matta 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuhanna 18:38b-19:1-16*)

⁶Passah Kutlayışı'nda valinin toplumca dilenen bir cezalıyı salıvermesi gelenektendi. ⁷Ayaklanmaya katılıp adam öldüren cezalıları arasında Bar Abbas adında bir adam vardı. ⁸Topluluk valinin katına kadar çıktı. Kendilerine gelenek uyarınca davranmasını dilemeye koyuldular. ⁹Pilatus sordu: "Size Yahudiler'in kralını salıvermemi ister misiniz?" ¹⁰Çünkü başrahiplerin kıskançlık nedeniyle İsa'yı tutuklayıp teslim ettiklerini biliyordu.

¹¹Ama başrahipler, valinin Bar Abbas'ı salıvermesi için topluluğu kışkırttılar. ¹²Pilatus yeni baştan onlara sordu: "Öyleyse, Yahudiler'in kralı dediğiniz kişiyi ne yapayım?"

¹³Yeniden, "Çarmıha çak!" diye bağırdılar. ¹⁴Pilatus sordu: "Ne kötülük yaptı ki?" Ama onlar daha hızlı bağırdılar: "Çarmıha çak!" ¹⁵Sonunda Pilatus topluluğun suyuna gitmeyi isteyerek onlara Bar Abbas'ı salıverdi. İsa'yı kırbaçlattıktan sonra çarmıha çakılsın diye teslim etti.

Askerler İsa'yla Alay Ediyor 16-20

(*Matta 27:27-31; Yuhanna 19:2,3*)

¹⁶Askerler O'nu vali konağının –Pretorium– taa içine yönelttiler. Tüm bölüğü de oraya topladılar. ¹⁷İsa'ya erguvan çiçeği renginde bir giysi giydirdiler, başına da dikenlerden çattıkları bir taç taktılar. ¹⁸O'nu selamlamaya başladılar: "Selam, ey Yahudiler'in kralı!" ¹⁹Bir kamışla başına vurup O'na tükürdüler. Diz çöküp önünde eğildiler. ²⁰O'nunla alay ettikten sonra, erguvan çiçeği rengi giysiyi üstünden çıkardılar. O'na kendi giysilerini giydirip çarmıha çakmaya götürdüler.

İsa Çarmıha Çakılıyor 21-32

(*Matta 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuhanna 19:17-27*)

²¹Çiftlikten dönen Kireneli¹⁰⁸ Simon –Aleksander ile Rufus'un babası– oradan geçiyordu. İsa'nın haçını taşıсын diye onu zorladılar. ²²İsa'yı Golgota –çevirisi Kafatası yeridir– denen yere getirdiler. ²³O'na mürle karışık şarap verdiler. Ama O içmedi.

²⁴İsa'yı çarmıha çaktılar. Bakalım kime ne düşecek diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar. ²⁵O'nu sabahın dokuzunda çarmıha çaktılar. ²⁶Suçunu bildiren yazı şöyleydi: **YAHUDİLER'İN KRALI.** ²⁷O'nunla birlikte iki eşkıya da çarmıha çakıldı: Biri sağında, öbürü solunda. ²⁸¹⁰⁹ ²⁹Oradan geçenler başlarını sallayarak İsa'yı aşağılıyordu: "Hey tapınağı yıkıp üç gün içinde yeniden kuran. ³⁰Çarmıhtan aşağı inip de kendini kurtarsana!" ³¹Bunun gibi, başrahiplerle dinsel yorumcular da aralarında alaylı alaylı konuşarak, "Başkalarını kurtardı, kendisini kurtaramıyor" diyorlardı, ³²"İsrail'in kralı Mesih çarmıhtan aşağı insin de görüp inanalım." O'nunla birlikte çarmıha çakılanlar da kendisini yeriordu.

İsa'nın Ölümü 33-41

(*Matta 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuhanna 19:28-30*)

³³Öğleyin on ikiden on beşe dek tüm ülkeyi karanlık kapladı. ³⁴Saat on beşte İsa yüksek sesle bağırdı:

"Eloi, Eloi, lama sabaktani?"

Bu, "Tanrım, Tanrım, niçin beni bıraktın?" anlamına gelir.

¹⁰⁸ bkz. *Matta 27:32*

¹⁰⁹ **28** [Böylece, yasaya saygısız olmayanlarla bir sayıldı] diyen yazı yerine geldi.]

15:23 Mezmur 69:21 **15:24** Mezmur 22:18 **15:28** Yeşaya 53:12 **15:29** Mezmur 22:7; 109:25 **15:34** Mezmur 22:1 **15:36** 69:21

³⁵Orada duranlardan bazıları bunu duyunca, “Bak, İlyas’a sesleniyor” dediler. ³⁶Birisi koşup bir sünger kaptı, sirkeye daldırıp bir kamışa takarak İsa’nın ağzına uzattı. “Bırakın bakalım, İlyas varıp onu aşağı indirecek mi?” diyerek laf attı.

³⁷İsa yüksek sesle bağırıp ruhunu teslim etti. ³⁸O anda tapınağın perdesi¹¹⁰ yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye ayrıldı. ³⁹İsa’nın çarmıhı karşısında dikili duran yüzbaşı, O’nun ruhunu nasıl teslim ettiğini görünce, “Bu adam gerçekten Tanrı’nın Oğlu’du” dedi.

⁴⁰Durumu uzaktan gözleyen kadınlar da dikkati çekiyordu. Magdalalı Meryem, genç Yakup’un ve Yoses’in annesi Meryem ve Salome bunlar arasındaydı. ⁴¹İsa Galile’deyken O’nun ardı sıra gitmişler, kendisine hizmet sunmuşlardı. Bunlardan başka, İsa’yla birlikte Yerusulim’e gelen daha birçok kadın bulunuyordu.

İsa’nın Gömülmesi 42-47

(Matta 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuhanna 19:38-42)

⁴²Akşam olunca –daha Şabat öncesi, Hazırlık günüydü¹¹¹– ⁴³Arimatealı Yusuf geldi. Saygıdeğer bir Kurul üyesiydi kendisi. O da Tanrı hükümlerinin gelişini bekliyordu. Yusuf yüreklerek Pilatus’a gitti, İsa’nın cesedini istedi. ⁴⁴Pilatus İsa’nın böyle tez öldüğünü duyunca şaştı. *Yüzbaşıyı çağırıp, “İsa öleli çok oldu mu?” diye sordu. ⁴⁵Yüzbaşından gerekli bilgiyi alınca cesedi Yusuf’a sundu.

⁴⁶Yusuf keten bez satın aldı. Cesedi aşağı indirdi, beze sarıp kaya kovuğunda oyulmuş mezara yatırdı. Mezarın açıldığı yere de bir taş yuvarladı. ⁴⁷Magdalalı Meryem’le Yoses’in annesi Meryem O’nun nereye yatırıldığını gözlüyorlardı.

İsa’nın Dirilişi 1-8

(Matta 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuhanna 20:1-10)

16 Şabat günü sona erince, Magdalalı Meryem, Yakup’un annesi Meryem ve Salome gidip İsa’nın cesedine sürmek için kokular satın aldılar. ²Haftanın ilk günü sabah erkenden, güneş doğarken mezara geldiler. ³Kendi aralarında, “Acaba kim bize yardım edip mezarın ağzından taşı yuvarlayacak?” diyorlardı.

⁴Bir de baktılar ki taş yerinden yuvarlanmış. Koskoca bir taşı o. ⁵Mezarın içine girdiklerinde, sağda genç birinin oturduğunu gördüler. Apak bir giysi kuşanmıştı. Kadınlar şaşkına döndü.

⁶Genç adam onlara, “Şaşkınlığa kapılmayın” dedi. “Çarmıha çakılan Nasıralı İsa’yı arıyorsunuz. O dirildi. Burada değil. Kendisini yatırdıkları yeri görün. ⁷Şimdi gidin, öğrencilerine ve Petros’a bildirin. ‘İşte sizden önce Galile’ye gidecektir. Size bildirdiği gibi O’nu orada göreceksiniz’ deyin.”

⁸Kadınlar mezardan çıkıp koşu koşu oradan uzaklaştı. Şaşırılmışlardı, titriyorlardı. Kimseye bir şey söylemediler. Çünkü korkuya kapılmışlardı.

Dirilen İsa Magdalalı Meryem’e Görünüyor 9-11

(Matta 28:9,10; Yuhanna 20:11-18)

⁹İsa haftanın ilk gününün sabahı dirilince, ilkin Magdalalı Meryem’e göründü. Ondan yedi cin çıkarmıştı. ¹⁰Meryem gidip İsa’nın yas tutan, ağlayan arkadaşlarına haber verdi. ¹¹İsa’nın yaşadığını ve Meryem’e görüldüğünü duymalarına karşın inanmadılar.

İsa Yolda İki Kişiye Görünüyor 12,13

(Luka 24:13-35)

¹²Bu olayların ardından, yürüyerek kent dışına giden inanlılardan iki kişiye, başka bir biçimde açıklandı. ¹³Onlar da gidip öbürlerine haber verdi. Bunların sözüne de inanmadılar.

İsa On Bir Öğrenciye Görünüyor, Onları Gönderiyor 14-18

¹¹⁰ bkz. Matta 27:51

¹¹¹ bkz. Matta 27:62

(Matta 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuhanna 20:19-23; Habercilerin İşleri 1:6-8)

¹⁴İsa bundan sonra, sofrada oturan On Birler'e göründü, imansızlıklarını ve katı yürekliliklerini kınadı. Çünkü O'nun dirildiğini görenlere inanmamışlardı.

¹⁵Onlara şu yolda buyruk verdi: "Dünyanın dört bucağına gidin ve Sevinç Getirici Haber'i herkese yayın. ¹⁶İman edip vaftiz olan kurtulacak; iman etmeyense yargılanacak. ¹⁷İman edenleri şu belirtiler izleyecek: Adımla cinleri çıkaracaklar, yeni yeni dillerle konuşacaklar, ¹⁸yılanları tutacaklar. Zehirli şeyler bile içseler hiç zarar görmeyecekler. Üstlerine ellerini koydukları hastalar iyi olacak."

İsa Göklere Yükseliyor 19-20

(Luka 24:50-53; Habercilerin İşleri 1:9-11)

¹⁹Rab İsa onlarla konuştuğundan sonra, 'göğe yükseldi ve Tanrı'nın sağında oturdu.' ²⁰Öğrenciler de gidip her yerde Söz'ü yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, Söz'ü izleyen belirtilerle bildiriye doğruluyordu.]

LUKA
SEVİNÇ GETİRİCİ HABER
(Tanrı'nın Mesih'i: İnsanoğlu)

Önsöz

Yazar Luka'ya yaklaşık 80 yılında esinlenen bu İncil parçası, Mesih inancının yüzeye gelmesini ve gelişmesini inceleyen yazarın sunduğu ilk yazıdır. İkincisi Habercilerin İşleri'dir. Yazma yeteneği çok güçlü olan bu doktor-tarihçi, Mesih'in insanlığın kurtarıcısı olarak dünyaya gelişini ve esinlediği inancın yayılışını kaleme aldı. Amacı okuyucunun imanına tarihsel temel ve kanıt sağlamaktı. Bunu önsözle belirtiyor ve yazılarını Teofilos adlı o günün ileri gelen bir kişiöğluna sunuyor (1:1-4). Luka, Haberci Pavlos'a gezilerinde yol arkadaşlığı yapmış, onun deneyimlerini, görgülerini ayrıntılarıyla kaleme almış (Habercilerin İşleri 16:10; Koloseliler 4:14; Filimon 24; II.Timoteos 4:11), ilgi çekici yaklaşımla çeşitli yönlerini yazan bir aydındır. Tanrı'ca esinlenmiş olmanın yanı sıra tarih bilgisi geniş ve kanıtlıdır.

Luka İsa'nın yaşam ve hizmet öyküsünü dile getiriyor. Önündeki ana konuya nesnel açıdan eğilerek, okuyucuyu Mesih'in yeryüzündeki bedeni olan inanlılar topluluğunun (kilisenin) doğuşuna doğru götürüyor. İsa'yı yetkin insan olarak tanıtan Luka'nın temel konusu Rab'bin kurtuluş sağlayan Sevinç Getirici Haberi'dir (4:17-19; 19:10). Burada Tanrı insanlığı kurtarmaya gelen kurtarıcıdır (22:19,20). Engin yüreklileri yükselten, açları güzel şeylerle doyuran O'dur (1:52,53). Luka İsa'nın on dokuz mucizesine değinir.

Bu yazı şöyle özetlenebilir:

- I. Giriş, İsa'nın yeryüzüne gelişi 1:1-4:13
- II. Kamu hizmetinin başlaması (özellikle Galile'de) 4:14-9:50
- III. Başlıca Perea'da geçen kamu hizmeti 9:51-19:28
- IV. İsa'nın çarmıha çakılmasıyla ilgili olaylar 19:29-23:55
- V. İsa'nın dirilişinden sonraki olaylar 24:1-53

Giriş 1-4

1 Saygıdeğer Teofilos,

Aramızda tümlüğe gelen olayları birçok kişi sırasıyla anlatmayı amaç edinerek derlemeye koyuldu. ²Başlangıçtan beri tanrısal söze görgü tanığı ve hizmet edici bireylerin bize aktardıkları gibi, ³ilkinkilerden başlayarak tüm gelişimleri ayrıntılarıyla yakından izleyen biri durumunda, sırasıyla sana yazmak bana da uygun göründü. ⁴Öyle ki, eğitildiğin konularla ilgili gerçeği bilesin.*

TANRI MELEĞİ ARACILIĞIYLA BİLDİRİLEN İKİ DOĞUM: YAHYA İLE İSA

Zekeriya'ya Bildirilen Haber 5-25

⁵Yahudiye kralı Herodes'in günlerinde, Abiya'nın rahipler sınıfından Zekeriya adında bir rahip¹¹² vardı. Eşi Elizabet, Harun kızlarındandı. ⁶Her ikisi de Tanrı önünde doğru kişilerdi. Rab'bin tüm buyrukları ve kuralları uyarınca kusursuz bir yaşam sürerlerdi. ⁷Ne var ki, çocukları olmamıştı. Çünkü Elizabet kırsırdı; üstelik her ikisinin de yaşı ilerlemişti.

⁸Kendi sınıfı ruhsal görev yaptığı dönemde, Zekeriya Tanrı önünde rahiplik etmekteydi. ⁹Rahiplik töresi uyarınca, Rab'bin tapınağına girip buhur sunma sırası kura sonucunda ona düştü. ¹⁰Buhur yakıldığı sırada tüm halk topluluğu dışarıda dua ediyordu. ¹¹Tanrı'nın bir meleği buhur sunağının sağında durarak Zekeriya'ya göründü.

¹¹² bkz. Matta 8:4

¹²Görmeyle karşılaşan Zekeriya'nın yüreği kalktı, içini korku sardı. ¹³Ama melek, "Korkma, Zekeriya" dedi. "Çünkü duan işitildi. Eşin Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya¹¹³ koyacaksın. ¹⁴Sana sevinç ve kıvanç getirecek. Onun doğumuna çok kişi sevinecek.

¹⁵Çünkü Rab'bin önünde yüce bir insan olacak. 'Şarap ve alkollü içki kullanmayacak.' Daha annesinin karnındayken Kutsal Ruh'la dolacak.

¹⁶İsrailoğulları'ndan birçoğunu Tanrı'ları Rab'be döndürecek.

¹⁷O'nun önünde, ruh ve güç bakımından İlyas peygamber gibi yürüyecek; Babaların yüreklerini çocuklara, söz dinlemezleri doğru kişiler anlayışına döndürmek, Rab'be hazırlanmış bir halk yetiştirmek için.."

¹⁸Zekeriya meleğe sordu: "Bunu nasıl bileceğim? Kendim yaşlı bir insanım, eşimin yaşı da ilerledi." ¹⁹Melek, "Ben Tanrı'nın katında duran Cebrail'im" diye yanıtladı, "Sana bunu söylemeye ve Sevinç Getirici Haber'i müjdelemeye gönderildim. ²⁰Şu anda dilin tutulacak ve bunlar gerçekleşinceye dek hiç konuşamayacaksın. Çünkü saptanan vakitte yerine gelecek olan bu sözlerime iman etmedin."

²¹Halk Zekeriya'yı bekliyordu. Tapınağın kutsal bölümünde niçin böylesi uzun kaldığını merak ediyorlardı. ²²Zekeriya dışarıya çıkınca onlara bir söz söyleyemedi. Onun tapınağın kutsal bölümünde bir görme görmüş olduğunu anladılar. Zekeriya onlarla işaretler kullanarak konuştu. Dili tutuk kaldı.

²³Ruhsal görev süresi son bulunca evine gitti.

²⁴Bir süre sonra eşi Elizabet gebe kaldı. Beş ay kendisini gizledi. ²⁵"Rab durumumu gördü, insanlar arasında utancımı üzerimden kaldırma günlerinde bana bu işi uyguladı" diyordu.

Meryem'e İletilen Haber 26-38

²⁶Altıncı ay melek Cebrail Tanrı tarafından Galile'de Nasıra kentine, ²⁷Davut soyundan Yusuf adlı biriyle nişanlı erden bir kıza gönderildi. Erden kızın adı Meryem'di. ²⁸Melek ona geldi, "Selam, ey kayraya¹¹⁴ kavuşan!" dedi. "Rab seninledir." ²⁹Meryem bu söze şaşırdı, böyle bir selamın ne anlam taşıyabileceğini düşünüp taşındı. ³⁰Melek ona konuştu: "Korkma, Meryem. Çünkü Tanrı'nın kayrasına kavuştun.

³¹İşte gebe kalıp bir oğul doğuracak, adını da İsa* koyacaksın.

³²O ulu olacak ve kendisine,

En Yüce Olan'ın Oğlu denecek.

Rab Tanrı O'na atası Davut'un tahtını verecek.

³³'Yakup'un evi¹¹⁵ üzerinde sonsuz çağlar boyu hükümran olacak.

Hükümranlığının sonu hiç gelmeyecek."

³⁴Meryem meleğe sordu: "Bu nasıl olabilir ki? Çünkü hiçbir erkekle ilişkim olmadı." ³⁵Melek onu yanıtladı:

"Kutsal Ruh senin üzerine gelecek,

Yüce Olan'ın gücü sana gölge salacak;

Bu nedenle, doğacak olan kutsal kişiye Tanrı Oğlu denecek.

³⁶İşte akrabın Elizabet, o da yaşlıyken bir oğula gebe kaldı. Kısır diye tanınan kadının altıncı aydır bu. ³⁷Çünkü Tanrı katında olanaksız hiçbir şey yoktur." ³⁸Meryem, "İşte Rab'bin hizmetçisi!" dedi. "Sözüne göre bana dediğin gibi olsun." Bunun üzerine melek onun yanından ayrıldı.

Meryem Yahya'nın Annesine Gidiyor 39-45

³⁹O günlerde Meryem Yahuda'nın dağlık bölgesindeki bir kasabaya gitmek üzere ivedilikle yola çıktı. ⁴⁰Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. ⁴¹Elizabet, Meryem'in selamını duyunca

¹¹³ bkz. Matta 3.1

¹¹⁴ Tanrı'nın insana hak edilmeden ettiği iyilik (inayet).

¹¹⁵ İsraililer'in atası Yakup.

1:15 Çölde Sayım 6:3; Hakimler 13:4,5; I.Samuel 1:11 **1:17** Malakya 4:4,6 **1:33** Mika 4:7; Daniel 7:14; **1:35** Mısır'dan Çıkış 13:12 **1:37** Yaratılış 18:14

karnındaki çocuk sıçradı. Elizabet Kutsal Ruh'la doldu. ⁴²Yüksek sesle, “Sen kadınlar arasında kutlu olansın” diye bağırdı. “Karnının ürünü de kutludur. ⁴³Rabbim’in annesi bana gelsin. Bu nasıl bir bağış? ⁴⁴İşte selamının sesi kulaklarıma değer değmez karnındaki çocuk kıvanç duydu ve sıçradı. ⁴⁵Rab’bin kendisine bildirdiği sözlerin doğru çıkacağına iman eden o kadın mutludur.”

Meryem’in ‘Yüceltme’ İlahisi¹¹⁶ 46-56

⁴⁶Meryem bir ilahi söyledi:

“Canım Rab’bi yüceltir

⁴⁷Ve ruhum kurtarıcım Tanrı’da kıvanç bulur.

⁴⁸Çünkü O, alçakgönüllü hizmetçisinin durumunu gördü.

İşte bundan böyle bütün kuşaklar bana mutlu diyecek.

⁴⁹Çünkü güçlü Tanrı bana görkem işleri uyguladı. O’nun adı kutsaldır.

⁵⁰Acıyışı kuşaktan kuşağa kendisinden korkanların üzerindedir.

⁵¹Bileğinin gücüyle egemenlik sağladı.

Yüreklerinin tasarları içinde büyüklenenleri darmadağın etti.

⁵²Güçlü kişileri tahtlarından aşağı indirdi. Engin yüreklileri yükseltti.

⁵³Açları güzel nesnelere doyurdu, varlıkları da bomboş gönderdi.

⁵⁴Acımasını anımsayarak uşağı İsrail’i destekledi.

⁵⁵Atalarımıza –İbrahim’e ve soyuna– verdiği bu söz sonsuz çağlar boyunca durur.”

⁵⁶Meryem yaklaşık üç ay Elizabet’le kaldı, sonra evine döndü.

Yahya’nın Doğumu 57-66

⁵⁷Elizabet’in doğurma vakti gelince dünyaya bir oğul getirdi. ⁵⁸Komşularıyla akrabaları Rab’bin ona ne denli acıdığını duyunca kendisiyle birlikte sevindiler. ⁵⁹Sekizinci gün çocuğu sünnet etmeye geldiler. Ona babası Zekeriya’nın adını koymak istediler. ⁶⁰Ama annesi, “Hayır, adı Yahya konulacak” dedi. ⁶¹Onlar, “Hısımların içinde bu adı taşıyan kimse yok” dediler. ⁶²Bunun üzerine çocuğa hangi adı koymak istediğini işaretle babasına sordular. ⁶³Zekeriya bir taş tahta istedi ve, “Adı Yahya’dır” diye yazdı. Herkes şaşırıp kaldı. ⁶⁴O anda Zekeriya’nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı’yı yücelten sözler söyledi.

⁶⁵Tüm komşuları korku sardı. Bütün bunlar Yahudiye’nin dağlık bölgesinde baştanbaşa konuşulmaya başlandı. ⁶⁶Olayı duyanların hepsi, “Acaba nasıl bir çocuk olacak bu!” diye meraklanıyorlardı. Çünkü Rab’bin eli gerçekten Yahya ileydi.

Zekeriya’nın ‘Kutlama’ İlahisi¹¹⁷ 67-80

⁶⁷Yahya’nın babası Zekeriya Kutsal Ruh’la doldu ve peygamberlik sözleri söyledi:

⁶⁸“İsrail’in Tanrısı Rab kutlu olsun.

Çünkü halkın arasına geldi ve onlara kurtulmalık sağladı.

⁶⁹Uşağı Davut’un evinden bizlere güçlü bir kurtarıcı¹¹⁸ yükseltti.

⁷⁰Çok öncelerden kutsal peygamberlerinin ağzından,

⁷¹Düşmanlarımızdan ve bize kin besleyenlerin tümünün elinden bizi kurtaracağını,

⁷²Atalarımıza acıyıp kutsal antlaşmasını anımsayacağını bildirdi.

¹¹⁶ Latince’de: Magnificat

□ **1:46** I.Samuel 2:1-10 **1:48** I.Samuel 1:11; Mezmur 113:5,6 **1:49** Mezmur 111:9 **1:50** Mezmur 103:13,17 **1:51** Mezmur 89:10; II. Samuel 22:28 **1:52** Mezmur 147:6 Eyub 12:19; 5:11; I.Samuel 2:7 **1:53** I.Samuel 2:5; Mezmur 34:10; 107:9 **1:54** Yeşaya 41:8; Mezmur 98:3 **1:55** Mika 7:20; Yaratılış 17:7; 18:18; 22:17 **1:68** Mezmur 41:13; 72:18; 106:48; 111:9 **1:69** I.Samuel 2:10; Mezmur 132:17; 18:2 **1:71** Mezmur 106:10

¹¹⁷ Latince’de: Benedictus

¹¹⁸ Kurtuluş boynuzu.

□ **1:72** Mezmur 105.8; 106.45; Yaratılış 17:7; Levililer 26:42 **1:73** Yaratılış 22:16,17; Mika 7:20 **1:76** Malakya 3:1 **1:79**

⁷³Bize neler sağlayacağına ilişkin atamız İbrahim'e ant içti.

⁷⁴Düşmanlarımızın elinden kurtulup korkusuzca kendisine tapınmamızı,

⁷⁵O'nun önünde yaşamımızın tüm günlerinde kutsal ve doğru olmamızı sağlayacağına ant içti.

⁷⁶Sen de ey çocuk, Yüce Olan'ın peygamberi diye çağrılacaksın.

Çünkü Rab'bin önünden O'nun yollarını hazırlamaya gideceksin;

⁷⁷O'nun halkına, günahlarının bağışlanması için kurtuluş bilgisi vermeye..

⁷⁸Tanrımız'ın sınırsız acımasıyla yücelerden üzerimize gün ışığı doğacak,

⁷⁹Karanlıkta ve ölümün gölgesinde oturanlara parlayacak,

Ayaklarımızı barış yoluna doğrultacak.”

⁸⁰Çocuk Yahya geliyor ruhça güçleniyordu. İsrail'e açıklanacağı güne dek çöllerde kaldı.

İsa'nın Doğumu 1-7

(Matta 1:18-25)

2 O günlerde Kayser Avgustus'tan, tüm dünyanın sayımını amaçlayan yazılı bir buyruk çıktı. ²Bu ilk sayım Kirinius'un Suriye valiliği döneminde oluyordu. ³Herkes sayıma katılmak üzere kendi kentine gitti. ⁴Yusuf da Galile'nin Nasıra kentinden Yahudiye'de Davut'un kentine, Beytlehem diye bilinen yere gitti. Çünkü Davut'un soyundan ve aile kuşağındandı. ⁵Amacı çocuk bekleyen nişanlısı Meryem'le birlikte sayıma katılmaktı. ⁶Onlar oradayken Meryem'in doğurma vakti geldi. ⁷İlk oğlunu dünyaya getirdi. O'nu kundağa sarıp hayvan yemliğine yatırdı. Çünkü handa kendilerine yer bulamamışlardı.

Göksel Topluluğun 'Tanrı'ya Görkem' İlahisi¹¹⁹ 8-20

⁸Bu bölgede gece kırdı nöbetleşerek sürülerini gözleyen çobanlar vardı. ⁹Rab'bin meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerinde parladı. Büyük bir korkuyla sarsıldılar. ¹⁰Melek onlara, “Korkmayın” dedi. “İşte size tüm insanlığı ilgilendiren çok sevindirici haberi müjdeliyorum. ¹¹Çünkü bugün size Davut'un kentinde bir kurtarıcı doğdu. Rab olan Mesih'tir O. ¹²Belirtiyi size bildiriyorum: Hayvan yemliğinde yatan, kundağa sarılı bir bebek bulacaksınız.” ¹³O anda, Tanrı'yı öven göksel bir topluluk meleğin yanında yer alarak hamtlar sundu:

¹⁴“En yücelerdeki Tanrı'ya yücelik,

Yeryüzünde O'nu hoşnut eden insanlara esenlik..”

¹⁵Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekilince, çobanlar birbirlerine, “Haydi gelin” dediler. “Beytlehem'e varalım, Rab'bin bize açıkladığı bu olayı görelim.” ¹⁶Koşarak geldiler; Meryem'i, Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. ¹⁷Olayı görünce çocuğa ilişkin kendilerine açıklanan haberi yaydılar. ¹⁸Tüm duyanlar çobanların anlattıklarına şaşırıp kaldı. ¹⁹Öte yandan Meryem bütün bunları yüreğinde saklıyor, derin derin düşünüyordu. ²⁰Çobanlar kendilerine açıklandığı gibi, duydukları gördükleri her şey için Tanrı'yı yücelterek ve överek geri döndüler.

Çocuğa İSA Adı Konuyor 21

²¹Çocuğun sünneti için gerekli sekiz gün dolunca, anne karnına düşmeden önce melek aracılığıyla bildirildiği gibi O'na İsa¹²⁰ adı verildi.

Çocuk İsa Tapmak'ta 22-28

²²Musa'nın ruhsal yasasına göre paklanma günü gelince, Yusuf'la Meryem çocuğu Yerusolim'e Rab'be sunmaya götürdüler. ²³Rab'bin ruhsal yasasında, “İlk doğan her erkek Rab için kutsal

Yeşaya 9:2; 58:8

¹¹⁹ Latince'de: Gloria in Excelsis

¹²⁰ İbrance: Yehoşuyah, Yunanca: İsus

sayılacaktır” diye yazılı olduğundan, ²⁴bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu sunmaya gelmişlerdi. Bu, Rab’bin ruhsal yasasında belirtilmiştir.

²⁵Yeruşalim’de Simeon adında bir adam vardı. Doğru ve tanrısayar biriydi o. İsrail’in avunc bulacağı günü beklemekteydi. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. ²⁶Rab’bin Mesih’ini görmeden ölmeyeceği Kutsal Ruh aracılığıyla kendisine bildirilmişti. ²⁷Simeon Ruh yönetiminde tapınağa geldi. Anneyle baba ruhsal yasanın gereğini uygulamak üzere çocuk İsa’yı tapınağa getirdiklerinde ²⁸Simeon O’nu kucağına aldı; Tanrı’ya yücelikle yüklü sözler söyledi:

Simeon’un ‘Gayrı Brak Ayrılıym’ İlahisi¹²¹ 29-38

²⁹“Ey egemen Rab, verdiğin söz uyarınca gayrı uşağını esenlikle bu yaşamdan ayrabilirsin.

³⁰Çünkü gözlerim kurtarışını gördü.

³¹Tüm insanlığın önünde hazırladığın bu kurtarış uluslara

³²Tanrı açıklamasını sağlayan ışık ve halkın İsrail’e yüceliktir.”

³³Annesiyle babası çocuk için bildirilen sözlere şaşılar.

³⁴Simeon onları kutsayarak çocuğun annesi Meryem’e, “İşte bu çocuk İsrail’de birçoklarının düşmesi ve kalkması içindir” dedi. “Hem de ona karşı konuşulacak bir belirtidir. ³⁵Bir kılıç senin canını da delip geçecek.* Öyle ki, birçok kişinin yüreğindeki düşünceler açığa çıksın.”

³⁶Orada Anna adında bir peygamber de bulunuyordu. Fanuel’in kızıydı kendisi. Aşer oğulları kuşağından çok yaşlı bir kadın. Kızlığından sonra eşiyile yalnızca yedi yıl yaşamıştı. ³⁷Seksen dört yıldır da duldu. Tapınaktan hiç ayrılmaz, gece gündüz oruçla duayla Tanrı’ya tapınırdı. ³⁸Anna o saatte yaklaşıp Tanrı’ya şükrederek, Yeruşalim’in kurtuluşunu gözleyen herkese İsa’dan söz etti.

Nasıra’ya Dönüyorlar 39-40

³⁹Anneyle baba, Rab’bin yasası uyarınca gereken her şeyi yaptıktan sonra, Galile’ye, kendi kentleri Nasıra’ya döndüler. ⁴⁰Çocuk bilgiyle dolarak geliyor, güçleniyordu. Tanrı iyiliği O’nun üzerindeydi.

İsa’nın Bilgeliği 41-52

⁴¹İsa’nın anası babası ¹²²her yıl Passah Kutlayışı’nda ¹²³Yeruşalim’e giderlerdi. ⁴²İsa on iki yaşına girince, kutlama töresi uyarınca kente çıktılar ¹²⁴. ⁴³Orada gerektiği kadar kaldılar. Geri dönmek için yola koyulduklarında çocuk İsa Yeruşalim’de kaldı. Anasıyla babası bunu bilmiyorlardı. ⁴⁴O’nun yolcular arasına katıldığını sanmışlardı. Bir günlük yol yürüdükten sonra, akrabalarla tanışlar arasında kendisini aradılar. ⁴⁵Bulamayınca, O’nu aramak için gerisin geriye Yeruşalim’e döndüler. ⁴⁶Üç gün sonra O’nu tapınakta öğretmenler arasında oturur buldular. Onların dediklerini dinliyor, kendilerinden sorular soruyordu. ⁴⁷O’nu dinleyenlerin tümü anlayışına ve verdiği yanıtlara şaşıyordu.

⁴⁸Onlar O’nu görünce şaşırdılar. Annesi, “Çocuğum, neden bunu bize ettin?” dedi. “Bak, babanla ben kaygı çekerek seni arıyoruz.” ⁴⁹İsa, “**Nasıl olur da beni ararsınız?**” dedi. “**Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor musunuz?**”* ⁵⁰Gelgelelim, onlar kendilerine söylediklerinden bir anlam çıkaramadı.

⁵¹İsa onlarla birlikte yola koyuldu. Nasıra’ya gelip kendilerine bağımlı oldu. Annesi bütün sözleri yüreğinde tutuyordu. ⁵²İsa bilgice ve boyca geliyor, Tanrı ve insanlar önünde iyilik buluyordu.

¹ **2:22** Levililer 12. bölüm **2:23** Mısır’dan Çıkış 13:2,12,15 **2:24** Levililer 12:8; 5:11 **2:30** Yeşaya 40:5; 52:10 **2:32** Yeşaya 42:6; 49:6; 25:7; 46:13

¹²¹ Latince’de: Nunc Dimittis

¹²² Erden Meryem’den doğan, doğal babası olmayan İsa’yı halk ‘Yusuf oğlu’ olarak anardı.

¹²³ bkz. Matta 26:2

¹²⁴ bkz. Matta 20:17

KAMU HİZMETİNE BAŞLAMADAN ÖNCEKİ OLAYLAR

Yahya'nın Bildirisi 1-20

(Matta 3:1-12; Markos 1:1-8; Yuhanna 1:19-28)

3 Kayser Tiberius'un imparator oluşunun on beşinci yılında, Pontios Pilatus Yahudiye ülkesinde valiydi. Herodes Galile'de ülkenin dörtte birini, kardeşi Filippus İtorea ve Trahonitis kesiminde ülkenin dörtte birini, Lisaniyas da Abilin'de ülkenin dörtte birini yönetmekteydi. ²Hanna ile Kayafas'ın başrahipliği döneminde, Zekeriya oğlu Yahya'ya çölde Tanrı sözü geldi.

³Yahya Ürdün Irmağı çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak günahların bağışlanması için gınahtan dönüp vaftiz edilme gereğini yayıyordu. ⁴Yeşaya peygamberin sözlerini içeren kitapta yazılı olduğu gibi:

“Çölden bir ses yükseliyor:

‘Rab’bin yolunu hazırlayın,

O’nun geçitlerini düzleyin.

⁵Her koyak doldurulacak.

Dik tepe ve tümsek hep alçaltılacak.

Eğrilikler bügrülükler düzene bürünecek.

İnişli çıkışlı yerler dümdüz yola dönüşecek.

⁶Ve her can Tanrı'nın kurtarışını görecektir.”

⁷Yahya'nın eliyle vaftiz edilmeye koşan toplulukları o, “Engerekler soyu!” diye kınadı. “Gelecek öfkeden kaçmanızı size kim öğütledi? ⁸Günahlarınızdan döndüğünüzü kanıtlayan ürünler getirin. Kendi kendinize, ‘Atamız İbrahim’dir’ demeye koyulmayın. Çünkü size diyorum ki, Tanrı İbrahim’e şu taşlardan çocuklar yükseltebilir. ⁹İşte balta şimdiden ağaçların kökü dibinde duruyor. İyi ürün vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.”

¹⁰Topluluklar kendisine, “Öyleyse ne yapmalıyız?” diye sordu. ¹¹Yahya yanıtladı: “İki kat üst giysisi olan olmayana versin. Yiyeceği olan da aynısını yapsın.”

¹²Vergi parası toplayanlar¹²⁵ da vaftiz edilmeye geldi. Yahya'ya, “Öğretmen, ne yapmalıyız?” diye sordular. ¹³Yahya yanıtladı: “Size buyrulandan daha çok para toplamayın.”

¹⁴Bu kez askerler, “Ya biz ne yapmalıyız?” diye sordu. Yahya, “Kimsenin malını yağmalamayın, kimseyi yalan yere suçlamayın” diye onları öğütledi. “Size verilen geçim parasıyla yetinin.”

¹⁵Halk umutlanıp beklemekteyken herkes Yahya için, “Acaba Mesih bu mu?” diye içinden soruşturuyordu. ¹⁶Yahya hepsini şu sözlerle yanıtladı: “Ben sizi suyla vaftiz ediyorum. Ama benden güçlü olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile yaraşık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷O'nun yabası elindedir. Harman yerini tertemiz edecek, buğdayı ambarına toplayacak. Samanı ise hiç sönmeyen ateşle yakacak.” ¹⁸Yahya öğütle yüklü daha birçok sözle Sevinç Getirici Haber'i halka yaydı.

¹⁹Ne var ki, ülkenin dörtte birini yönetmekte olan Herodes, yengesi Herodya¹²⁶ sorunu ve kendi yaptığı bir sürü kötülük yüzünden Yahya'ca kınandığından, ²⁰tüm kötülüklerine bir tanesini daha ekledi; Yahya'yı cezaevine kapattı.

İsa'nın Ürdün Irmağı'nda Vaftizi 21-22

(Matta 3:13-17; Markos 1:9-11)

²¹Halktan herkes vaftiz edilince, İsa da vaftiz edildi. Dua ediyordu ki, gök açıldı. ²²Kutsal Ruh gözle görülebilircesine güvercin gibi İsa'nın üzerine indi ve gökten bir ses duyuldu:

¹²⁵ bkz. Matta 5:46

2:52 I.Samuel 2:26; Süleyman'ın Özdeyişleri 3:4 **3:4** Yeşaya 40:3-5

¹²⁶ bkz. Matta 2:1; 14:4

“Sen sevgili Oğlum’sun; senden hoşnudum.”

İsa’nın Soy 23-38 (Matta 1:1-17)

²³İsa atandığı işe başladığında yaklaşık otuz yaşındaydı. Yusuf’un oğlu olduğu sanılıyordu: Heli oğlu, ²⁴Mattat oğlu, Levi oğlu, Melki oğlu, Yannay oğlu, Yusuf oğlu, ²⁵Mattatya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Esli oğlu, Naggay oğlu, ²⁶Maat oğlu, Mattatya oğlu, Semein oğlu, Yoseh oğlu, Yoda oğlu, ²⁷Yoanan oğlu, Risa oğlu, Zerubbabel oğlu, Şealtiel oğlu, Neri oğlu, ²⁸Melki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu, ²⁹Yeşu oğlu, Eliezer oğlu, Yorim oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu, ³⁰Simeon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu, ³¹Melea oğlu, Menna oğlu, Mattata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu, ³²Yesse oğlu, Obed oğlu, Boaz oğlu, Salmon oğlu, Nahşon oğlu, ³³Amminadab oğlu, Admin oğlu, Arni oğlu, Hetsron oğlu, Perets oğlu, Yahuda oğlu, ³⁴Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu, ³⁵Serug oğlu, Reu oğlu, Peleg oğlu, Eber oğlu, Şela oğlu, ³⁶Kainan oğlu, Arfakşad oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lamek oğlu, ³⁷Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yared oğlu, Mahalaleel oğlu, Kainan oğlu, ³⁸Enoş oğlu, Şit oğlu, Adem oğlu, Tanrı oğlu.

İsa’nın Çölde Denenmesi 1-13 (Matta 4:1-11; Markos 1:12,13)

4 İsa, Kutsal Ruh’la dolu olarak Ürdün Irmağı’ndan döndü ve Ruh’un yöneltmesiyle çöle gitti. ²Kırk gün süreyle iblis tarafından denendi. Bu günler boyunca ağzına hiç yiyecek koymadı. Süre sona erince açlık duydu. ³İblis O’na, “Eğer Tanrı’nın Oğlu’ysan” dedi, “Söyle şu taş ekmek olsun.”

⁴İsa, **“İnsan yalnız ekmekle yaşamaz’ diye yazılmıştır”** diyerek karşılık verdi.

⁵Bu kez iblis, İsa’yı yüksek bir dağa çıkardı. Yeryüzünün tüm ülkelerini bir anda O’na göstererek, ⁶“Bu yetkinin tümünü de, bu ülkelerin sanını da sana vereceğim” dedi. “Çünkü o bana verilmiştir, ben de onu her istediğime veririm. ⁷Eğer önümde bana tapınırsan, bütün bunlar senin olacak.”

⁸İsa onu, **“Tanrın Rab’be tapınacak ve yalnız O’na ruhsal hizmet sunacaksın’ diye yazılmıştır”** diyerek yanıtladı.

⁹İblis O’nu Yeruşalim’e götürdü; tapınağın kulesine çıkarıp, “Eğer Tanrı’nın Oğlu’ysan kendini aşağıya at” dedi. ¹⁰“Çünkü, ‘Seni korusunlar diye meleklerine senin için buyruk verecek’ diye yazılmıştır.

¹¹“Bunun yanı sıra,

‘Seni elleri üzerinde taşıyacaklar

Ve ayağın taş çarpmayacak’ diye de yazılıdır.”

¹²İsa onu şu sözle yanıtladı:

“Tanrın Rab’bi denemeyeceksin’ diye buyrulmuştur.”

¹³İblis deneylemenin her çeşidini bitirince belirli bir süreye dek O’nu bıraktı.

GALİLE’DE KAMUYA HİZMET

Hizmetin Başlangıcı 14,15

(Matta 4:12-17; Markos 1:14,15)

¹⁴İsa Ruh’un gücüyle Galile’ye döndü. Ünü bölgeye bağlı tüm çevrede yayıldı. ¹⁵Onların sinagoglarında ¹²⁷ öğretiyor, herkesçe yüceltiliyordu.

İsa Nasıra’da Yadsınıyor 16-30

¹²⁷ **4:4** Yasanın Tekrarı 8:3 **4:8** Yasanın Tekrarı 6:13,14 **4:10** Mezmur 91:11,12 **4:12** Yasanın Tekrarı 6:16

¹²⁷ bkz. Matta 4:23

¹⁶İsa büyüdüğü Nasıra kentine gitti. Şabat¹²⁸ günü alışkısı olduğu gibi sinagoga girdi, okumak amacıyla ayağa kalktı. ¹⁷Kendisine Yeşaya peygamberin kitabı verildi. İsa kitabı açtı, şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸“Rab’bin Ruhu üzerimdedir.

Çünkü beni yoksullara Sevinç Getirici Haber’i yaymam için meshetti¹²⁹.

Tutsaklara özgürlüğü, körlere gözlerinin açıldığını bildirmem için beni gönderdi; baskı altında ezilenleri özgür edeyim..

¹⁹Rab’bin kutlu kıldığı bağış yılını bildireyim diye.”

²⁰Kitabı kapadı, görevliye geri verip oturdu. Sinagogda herkesin dikkati O’na doğrultulmuştu.

²¹İsa onlara anlatmaya başladı: “Bugün, siz dinlerken bu Kutsal Yazı yerine geliyor.”

²²Herkes O’nun için iyi tanıklıkta bulunuyor, ağzından çıkan, cana can katan sözlere şaşırıyordu. “Yusuf’un oğlu değil mi bu?” diye soruşturuyorlardı. ²³İsa onlara, “Kuşkusuz, bana şu halk deyimini aktaracaksınız” dedi: ““Ey doktor, kendini sağlığa kavuştursana. Kafernahum’da yapıldığını duyduğumuz işleri burada, kendi ülkende de yapsana!””

²⁴İsa sözlerini sürdürdü: “Doğrusu size derim ki, hiçbir peygamber kendi ülkesinde kabul edilmez. ²⁵Ama gerçek adına size bildiriyorum: Peygamber İlyas’ın günlerinde göğün üç yıl altı ay kapandığı ve tüm yere kırcı bir kıtlık düştüğü dönemde İsrail’de pek çok dul kadın bulunuyordu.

²⁶Ama İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmedi. Yalnız Sayda bölgesinde, Zarefat’taki dul bir kadına gönderildi. ²⁷Elişa peygamberin günlerinde İsrail’de pek çok cüzamlı vardı. Ama bunlardan hiçbiri paklanmadı. Yalnız Suriyeli Naaman paklandı.”

²⁸Sinagogtakiler bu sözleri duyunca öfkelenildi. ²⁹Ayağa kalkıp O’nu kentten dışarı çıkardılar. Kentin kurulu olduğu tepenin yamacına götürdüler; öyle ki kendisini başaşağı atabilsinler. ³⁰Ama İsa aralarından sıyrılıp gitti.

İsa Cin Ruhunu Çıkartıyor 31-37

(Markos 1:21-28)

³¹İsa Galile’nin bir kenti olan Kafernahum’a vardı. Şabat günü onlara öğretiyordu. ³²Öğretisine şaşırıp kaldılar. Çünkü sözü yetkiyle yüklüydü. ³³Sinagogta kötü ruha –cin ruhuna– tutulmuş bir adam vardı. Yüksek sesle bağırdı: ³⁴“Ah, Nasıralı İsa! Bizden ne istiyorsun? Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum: Tanrı’nın Kutsalı’sın!” ³⁵Ama İsa onu payladı: “Daha fazla konuşma; onun bedeninden çık!” Cin herkesin önünde adamı yere fırlatıp ona hiçbir kötülük etmeksizin dışarı çıktı.

³⁶Herkes şaşıtı kaldı. Birbirlerine, “Bu da nasıl söz?” diyorlardı; “Çünkü yetki ve güçle kötü ruhlarla buyruk veriyor, onlar da çıkıyor.” ³⁷İsa’ya ilişkin haber bölgenin her köşesinde yayılıyordu.

İsa Birçok Hastayı Sağlığa Kavuşturuyor 38-41

(Matta 8:14-17; Markos 1:29-34)

³⁸İsa sinagogtan ayrılp Simon’un evine girdi. Simon’un kaynanası yüksek ateşler içinde yatıyordu. Onun için kendisinden dilekte bulundular. ³⁹İsa kadının başında durup ateşi payladı, ateş onu bıraktı. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etti.

⁴⁰Güneş batarken, çeşitli rahatsızlıklardan hasta olanların tümünü İsa’ya getirdiler. O da her birinin üzerine ellerini koyup onları sağlığa kavuşturdu. ⁴¹Cinler, “Sen Tanrı’nın Oğlu’sun” diyerek bağıra bağıra birçoklarından çıkıyordu. Ama İsa onları paylıyor, konuşmalarına izin vermiyordu. Çünkü O’nun Mesih olduğunu biliyorlardı.

İsa Tanrı Bildirisini Yayıyor 42-44

¹²⁸ bkz. Matta 12:1

¹²⁹ bkz. Matta 1:1

4:17 Yeşaya 61:1,2; 58:6 4:19 Levililer 25:10 4:25 I.Krallar 17:1-16; 18:1; 4:27; II.Krallar 5:1-14

(Markos 1:35-39)

⁴²Gün ağarınca İsa oradan ayrılıp herkesten irak bir yere çekildi. Topluluklar O'nu aramaktaydı. Bulunduğu yere vardılar, kendilerini bırakıp gitmesin diye O'nu zorladılar. ⁴³İsa onlara, “**Tanrı hükümrânlığına ilişkin Haber’i başka yerlerde de yaymam gerek**” dedi. “Çünkü bu amaç için gönderildim.” ⁴⁴Böylece Yahudiye’de sinagoglarda Söz’ü yayıyordu.

İsa İlk Öğrencilerini Çağırıyor 1-11

(Matta 4:18-22; Markos 1:16-20)

5 İsa, Genesaret Denizi’nin kıyısında duruyordu. Topluluk Tanrı Sözü’nü dinlemek için O’nun çevresine toplanmıştı. ²İsa deniz kıyısında duran iki tekne gördü. Balıkçılar tekneleri bırakmış, ağları yıkiyorlardı. ³İsa teknelerden birine, Simon’unkine bindi ona kıyıda biraz açılmasını buyurdu. Oturup teknenin içinden topluluğa öğretmeye başladı. ⁴Konuşmasını sona erdirince Simon’a, “**Engine açılın, balık avlamak için ağlarınızı indirin**” dedi.

⁵Simon, “Yetkili yönetmen¹³⁰, tüm gece boyunca çabaladık, hiçbir şey tutamadık” diye yanıtladı. “Ama senin sözünü dinleyip ağları indireceğim.” ⁶Bunu yaptıklarında pek çok balık tuttular. Öyle bol ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷Gelip kendilerine yardım etsinler diye öbür teknedeki ortaklarına işaret ettiler. Onlar gelince her iki tekneyi de tıklım tıklım balıkla doldurdular. Neredeyse tekneler batacaaktı. ⁸Simon Petros bunu görünce İsa’nın ayaklarına kapandı, “Benden uzak dur, ya Rab!” dedi. “Çünkü ben günahlı biriyim.” ⁹Tuttukları balıkların bolluğuna Petros da, onunla birlikte bulunanların tümü de şaştı kaldı. ¹⁰Zebedi’nin oğulları Yakup’la Yuhanna da –bunlar Simon’un iş arkadaşlarıydı– şaşkınlık içindeydi. İsa Simon’a, “**Korkma**” dedi. “**Bundan böyle insanları tutacaksın.**” ¹¹Tekneleri kıyıya çektiler. Her şeyi bırakıp O’nun ardı sıra gittiler.

İsa Cüzamlıyı Paklıyor 12-16

(Matta 8:1-4; Markos 1:40-45)

¹²İsa kasabalardan birindeydi ki, bedeni tepeden turnağa cüzamla kaplı bir adam geldi; İsa’yı görünce yüzüstü yere kapanıp dileğini açıkladı: “Ya Rab, istersen beni pak kılabilirsin!” ¹³İsa elini uzatıp ona dokundu, “**İstiyorum, pak kılınasın**” dedi. O anda cüzam adamdan gitti. ¹⁴İsa bunu kimseye anlatmamasını buyurarak, “**Ama git, kendini rahibe göster**” dedi. “**Pak kılındığına ilişkin onlara tanıklıkta bulunmak için Musa’nın buyurduğu sunuyu sun.**” ¹⁵Yine de, İsa’ya ilişkin haber hızla yayılıyordu. O’nu dinlemek, hastalıklarından kurtulup sağlığa kavuşmak amacıyla büyük halk kitleleri toplanıyordu. ¹⁶İsa ise irak yerlere çekilip dua ediyordu.

İsa Günahları Bağışlıyor, İnmeliyi İyi Ediyor 17-26

(Matta 9:1-8; Markos 2:1-12)

¹⁷Günlerden bir gün İsa öğretirken bazı Ferisiler’le hukuk doktorları orada oturmaktaydı. Bunlar Galile’nin her kasabasından, Yahudiye’den, Yerusâlim’den kalkıp gelmişlerdi. Rab’bin iyileştirme gücü İsa’daydı. ¹⁸Derken adamlar yatakta bir inmeli getirdiler. Amaçları onu içeri sokup İsa’nın önüne koymaktı. ¹⁹Ama kalabalıktan ötürü onu içeriye sokacak bir köşe bulamadılar. Evin damına çıkıp kiremitler arasından adamı yatağıyla birlikte tam İsa’nın önüne sarkıttılar. ²⁰İsa onların imanını görünce inmeliye, “**Ey adam günahların sana bağışlandı**” dedi.

²¹Dinsel yorumcularla Ferisiler, “Sövgü sözleri söyleyen bu adam da kim?” diye tartışıyorlardı. “Tanrı’dan başka kim günahları bağışlayabilir?”

²²İsa onların neye kafa yorduklarını bildiğinden, “**Niçin içinizden kafa patlatıyorsunuz?**” dedi. ²³“**Hangisi daha kolaydır, ‘Günahların sana bağışlandı’ demek mi, yoksa, ‘Kalk yürü’ demek mi?**”

¹³⁰ **Epistatis.** Bu söz yalnız Luka tarafından kullanılıyor. (Bu yerde ve 8:24,45; 9:33,49; 17:13). **Yetkili yönetmen** en doğru çeviridir.

□ **5:14** Levililer 13:49; 14:2-32

²⁴Öyleyse, İnsanoğlu'nun¹³¹ yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekir..” Ardından İsa inmeliye döndü: “Sana diyorum kalk, yatağını kaldır ve evine git.”

²⁵Adam hemen onların gözü önünde ayağa kalktı, yattığı yatağı kaldırdı, Tanrı'yı yücelterek evine gitti. ²⁶Hepsi de şaşkına döndü Tanrı'yı yüceltti; korkuyla dolup, “Bugün hiç duyulmadık şeyler gördük” dediler.

İsa Levi'yi Çağırıyor 27-32 (Matta 9:9-13; Markos 2:13-17)

²⁷Bu olayın ardından İsa oradan ayrıldı. Gümrük vergisi toplayan Levi adında birini gümrük yerinde otururken gördü. Ona, “Ardım sıra gel” dedi. ²⁸O da her şeyi bırakıp kalktı, İsa'nın ardı sıra gitti.

²⁹Levi evinde O'na parlak bir şölen düzenledi. Gümrük vergisi toplayanlarla başka insanlardan oluşan büyük bir topluluk onlarla birlikte sofrada oturuyordu. ³⁰Ferisiler'le onların dinsel yorumcuları İsa'nın öğrencilerine söylenmeye koyuldu: “Niçin gümrük vergisi toplayanlarla ve günahlılarla birlikte yiyip içiyorsunuz?” ³¹İsa, “Sağlıklılar değil, hastalara doktor gerekir” diye yanıtladı. ³²“Ben doğru kişileri değil, günahlıları günahattan dönmeye çağırmak için geldim.”

Oruç Sorunu Aydınlatılıyor 33-39 (Matta 9:14-17; Markos 2:18-22)

³³İsa'ya karşı mırıldandılar: “Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutuyor, dua ediyorlar. Ferisiler'in öğrencileri de öyle. Ama senin öğrencilerin yiyip içiyor.” ³⁴İsa onları yanıtladı: “Güvey kendileriyle birlikteyken, yakınlarına oruç tutturabilir misiniz? ³⁵Ama güveyin onlardan alınacağı günler gelecek; işte o zaman, o günler oruç tutacaklar.”

³⁶İsa onlara simgesel bir öykü anlattı: “Kuşkusuz, hiç kimse yeni bir giysiden bir parça koparıp eski giysiye yamamaz. Çünkü böyle yaparsa, hem yeni giysiyi yırtmış olur, hem de yeni giysiden kesilen parça eskisinde yakışık almaz. ³⁷Ne de yeni şarabı eski tulumlara koyarlar. Çünkü koyarlarsa yeni şarap tulumları parçalar. Hem şarap dökülür, hem de tulumlar parçalanır. ³⁸Hayır, yeni şarap yeni tulumlara koyulmalı. ³⁹Eskisini içen hiç kimse yeniyi aramaz. Kuşkusuz, ‘Eskisi yeğdir’ der.”

Tanrısal Saygı mı, Töresel Alışkı mı? 1-5 (Matta 12:1-8; Markos 2:23-28)

6 İsa bir Şabat günü buğday tarlalarından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıp avuçları içinde ovalıyor, sonra da yiyordu. ²Ferisiler'den bazıları, “Şabat günü yasal olmayanı neden yapıyorsunuz?” diye sordu. ³İsa, “Davut'un ve yanındakilerin acıkınca ne yaptıklarını hiç okumadınız mı?” dedi. ⁴“Nasıl Tanrı Evi'ne girip kutsal sunu ekmeklerini aldığı, yediğini, üstelik yanındakilere de verdiğini. Oysa o ekmekten yemek salt rahiplerin yetkisi değil miydi?” ⁵Sonra onlara, “İnsanoğlu Şabat gününün Rab'bidir” diye konuştu.

İsa'nın Saptadığı ve Duyurduğu Kural 6-11 (Matta 12:9-14; Markos 3:1-6)

⁶Başka bir Şabat günü İsa sinagoga girip öğretmeye başladı. Orada sağ eli kupkuru kesilmiş bir adam vardı. ⁷Dinsel yorumcularla Ferisiler, İsa'yı suçlu çıkarmak amacıyla, Şabat günü hastayı sağlığa kavuşturup kavuşturmayacağını görmek için tüm dikkatlerini O'na çevirdi. ⁸Ne var ki, İsa onların neler düşünüp taşındıklarını biliyordu. Eli kupkuru kesilmiş adama, “Ayağa kalk ve öne gel” dedi. O da kalkıp orta yerde durdu. ⁹İsa durumu izleyenlere, “Sorarım size” dedi, “Şabat günü iyilik yapmak mı, yoksa kötülük yapmak mı yasaldır? Can kurtarmak mı, yoksa yok etmek mi?” ¹⁰Hepsini yukarıdan

¹³¹ bkz. Matta 8:20

□ 6:4 Levililer 24:9; I.Samuel 21:1-6

aşağıya süzdükten sonra adama, “Elini uzat!” dedi. Adam buyrulunu yaptı ve eli sapasağlam oldu.
¹¹Ama onlar büsbütün sinirlendi. İsa’ya ne yapacaklarını kararlaştırmak için aralarında danışmaya koyuldular.

On İki Öğrencinin Seçilmesi 12-16

(Matta 10:1-4; Markos 3:13-19)

¹²İsa o günlerde dua etmek için dağa çıktı. Tüm geceyi Tanrı’ya dua ederek geçirdi. ¹³Gün ağarınca öğrencilerini yanına çağırdı, içlerinden on ikisini seçti. Onları Haberciler¹³² diye adlandırdı: ¹⁴Petros adını verdiği Simon’la kardeşi Andreas, Yakup’la Yuhanna, Filippus’la Bartolomeos, ¹⁵Matta ile Tomas, Alfeos’un oğlu Yakup, Partizan¹³³ diye tanınan Simon, ¹⁶Yakup’un oğlu Yahuda ve ihanet eden Yahuda İşkariyot.

İsa Öğretiyor, Hastaları İyileştiriyor 17-19

(Matta 4:23-25; Markos 3:7-12)

¹⁷İsa, Haberciler’le birlikte dağdan inip düzlüğe geldi. Öğrencilerinden oluşan büyük bir kalabalıkla tüm Yahudiye, Yeruşalim ve deniz kıyısında Sur ile Sayda’dan kopup gelen büyük bir halk topluluğu çevresini sardı. ¹⁸O’nu dinlemek, hastalıklarından kurtulup iyi edilmek için gelmişlerdi. Kötü ruhlar yüzünden tedirgin olanlar da sağlığa kavuşuyordu. ¹⁹Tüm topluluk O’na dokunmaya çalışıyordu. Çünkü kendisinden güç çıkıyor ve herkesi iyi ediyordu.

Mutluluk ve Düşkünlük 20-26

(Matta 5:1-12)

²⁰İsa gözlerini öğrencilerine kaldırarak,

“Ne mutlu siz yoksullara!” dedi. “Çünkü Tanrı’nın hükümrânlığı sizindir.

²¹Ne mutlu şu anda açlık çeken sizlere! Çünkü doyurulacaksınız.

Ne mutlu şu anda ağlayan sizlere! Çünkü güleceksiniz.

²²İnsanların size kin güttükleri, sizi aralarından attıkları, aşağıladıkları, İnsanoğlu’na bağlılığınız yüzünden adınızı kötü diye lekeledikleri zaman ne mutlu size!

²³O gün sevinçle dolun, sıçrayıp coşun; çünkü gökte karşılığınız çoktur. Onların ataları da peygamberlere aynısını yaptı.

²⁴Ama vay size zenginler! Çünkü avuntunuzu buldunuz.

²⁵Vay sizlere, şu anda doyurulanlar! Çünkü aç kalacaksınız.

Vay sizlere, şu anda gülenler! Çünkü yas tutup ağlayacaksınız.

²⁶Herkes sizin için övücü sözler söylediği zaman vay size!

Çünkü onların ataları yalancı peygamberlere de aynı tutumla davrandı.”

Düşmanlarınızı Sevin 27-36

(Matta 5:38-48; 7:12a)

²⁷“Ama siz dinleyenlere söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, size kin besleyenlere iyilik edin.

²⁸Sizi lanetleyenlere kutluluk dileyin. Size kötülük edenler yararına dua edin. ²⁹Bir yanağına vurana öbürünü de çevir ve üst giysini alanın gömleğini de almasına direnme. ³⁰Senden bir dilekte bulunana ver ve malını alandan onu geri isteme. ³¹İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. ³²Salt sizi sevenleri severseniz ne yararınız olur? Çünkü günahlı kişiler bile kendilerini sevenleri sever. ³³Salt size iyilik edenlere iyilik ederseniz ne yararınız olur? Günahlılar da aynı şeyi yapıyor. ³⁴Salt geri alacağınızı umduğunuz kişilere ödünç verirsiniz ne yararınız olur? Günahlılar da geri almayı umarak günahlılara ödünç verir.

³⁵“Ama siz düşmanlarınızı sevin; iyilik edin, hiçbir şey beklemeden ödünç verin. Karşılığınız

¹³² bkz. Matta 5:1

¹³³ bkz. Matta 10:4

çok olacak ve sizlere Yüce Olan'ın çocukları denecek. Çünkü O iyilik bilmezlere de kötülere de iyi yüreklidir. ³⁶Babanız sevecen olduğu gibi siz de sevecen olabilirsiniz.”

Başkasını Yargılarken 37-42

(Matta 7:1-5)

³⁷“Yargılamayın ki yargılanmayasınız. Suçlamayın ki suçlanmayasınız. Bağışlayın, size de bağışlanacaktır. ³⁸Verin, size de verilecektir. Taşkın ölçüde; bastırılmış silkelenmiş, tepeleme dolup taşmış olarak kucağınıza boşaltacaklar. Çünkü hangi ölçüyle ölçerseniz aynı ölçü sizlere de uygulanacak.”

³⁹İsa onlara bir simge anlattı: “Kör körü yöneltebilir mi? İki bir arada çukura yuvarlanmaz mı? ⁴⁰Öğrenci öğretmeninden üstün değildir. Ama iyi hazırlanan herkes öğretmeni gibi olur. ⁴¹Neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği görmezlikten gelirsin? ⁴²Ya da kendi gözündeki merteği görmeden kardeşine nasıl, ‘Kardeş, bırak gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? Ey ikiyüzlü! Önce kendi gözünden merteği çıkar, o vakit kardeşinin gözünden çöpü çıkarmak için açık seçik görürsün.”

Ağaç ve Ürünü 43-45

(Matta 7:16-20; 12:33-35)

⁴³“İyi ağaç çürük ürün yetiştiremediği gibi, çürük ağaç da iyi ürün yetiştiremez. ⁴⁴Çünkü her ağaç ürünüyle tanınır. Dikenlerden incir toplamazlar, ne de böğürtlen çalısından bağ bozarlar. ⁴⁵İyi insan yüreğindeki iyi gömüden iyi olanı çıkarır. Kötü insan da içindeki kötülükten kötü olanı çıkarır. Çünkü ağı yüreğinin doluluğundan söyler.”

Evini Bilgece Kuran Anlayışlı Kişi 46-49

(Matta 7:21,24-27)

⁴⁶“Niçin bana ‘Ya Rab, ya Rab’ diyorsunuz da, söylediklerimi uygulamıyorsunuz? ⁴⁷Bana gelen, sözlerimi işitip uygulayan kişinin kime benzediğini söyleyeyim size: ⁴⁸Konut kuran bir adama benzer o. Kazdı, derine indi ve temeli kaya üstüne oturttu. Sel gelince kabaran sular konuta saldırdı ama onu sarsamadı. Çünkü özenle kurulmuştu o. ⁴⁹Öte yandan, işitip de uygulamayan kişi toprak üstüne temelsiz konut kuran adama benzer. Kabaran sular ona saldırınca hemen yıkıldı. O evin çöküşü korkunç oldu.”

İsa Uşağı Sağlığa Kavuşturuyor 1-10

(Matta 8:5-13)

7 İsa, halkın kulağı kirişte dinlediği sözlerini sonuçlayınca, Kafarnahum'a gitti. ²Bir yüzbaşının uşağı ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. Uşağın yüzbaşıya hatırı sayılır değeri vardı. ³Yüzbaşı İsa'dan söz edildiğini duymuştu. O'na Yahudiler'in ileri gelenlerini göndererek varsın uşağını iyi etsin diye dilekte bulundu. ⁴Onlar da gelip İsa'ya içtenlikle yakardılar. “O senin bu iyiliği yapmana yaraşır biridir” dediler. ⁵“Çünkü ulusumuzu sever, sinagogumuzu kuran da odur.”

⁶İsa onlarla birlikte yola koyuldu. Evin yakınına vardığında, yüzbaşı arkadaşlarını gönderip O'na, “Ya Rab” dedi. “Kendini yorma. Çünkü çatımın altına girmene bile değmem. ⁷Bu nedenle, sana yaklaşmayı kendime yakıştıramadım. Ama bir söz söyle uşağım iyi olsun. ⁸Çünkü ben de buyruk altında bulunan bir adamım. Buyruğumda askerler var. Birine git derim gider; öbürüne gel derim gelir. Uşağıma, şu işi gör derim görür.” ⁹İsa bunu duyunca şaşıtı. Ardı sıra gelen topluluğa dönüp, “**Size belirtirim**” dedi, “**İsrail'de bile böylesi imana rastlamadım.**” ¹⁰Gönderilenler eve döndüklerinde uşağı sapaşlam buldular.

İsa Bir Dulun Oğlunu Diriltiyor 11-17

¹¹İsa bundan sonra Nain denen kente gitti. Öğrencileriyle büyük bir topluluk da kendisine yoldaşlık ediyordu. ¹²Kentin kapısına ulaştıklarında bir cenaze alayı gördüler. Dul bir annenin tek

oğlu ölmüştü. Büyük bir topluluk kadınla birlikte gidiyordu. ¹³Rab kadını görünce ona acı duyarak, “Ağlama” dedi. ¹⁴Yaklaşp tabuta dokundu. Taşıyanlar duruverdi. İsa, “Delikanlı sana söylüyorum, kalk!” dedi. ¹⁵Ölü kalkıp oturdu, konuşmaya başladı. İsa genci annesine verdi. ¹⁶Herkesi korku tuttu. Tanrı’ya şükrederek, “Aramızdan yüce bir peygamber yükseldi” diyorlardı. “Tanrı, halkının yardımına koştı.” ¹⁷İsa’ya ilişkin bu söz tüm Yahudiye’ye ve çevresine yayıldı.

Yahya’nın Gönderdiği Ulaklar 18-35

(Matta 11:2-19)

¹⁸Yahya’nın öğrencileri bütün bu olaylara ilişkin ona bilgi ilettiler. Yahya da öğrencilerinden ikisini çağırp ¹⁹Rab’bin yanına göndererek, “Gelecek olan sen misin, yoksa başka birini mi gözlemeliyiz?” diye sordu. ²⁰Adamlar varp İsa’ya sordular: “Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. ‘Gelecek olan sen misin, yoksa başka birini mi gözlemeliyiz?’ diye soruyor.”

²¹İsa o saatte birçok kişiyi hastalıktan, sakatlıktan, kötü ruhlardan kurtarıp sağlığa kavuşturdu ve çok sayıda görmeze görüm bağışladı. ²²Sonra ulaklara, “Gidin, gördüklerinizi işittiklerinizi Yahya’ya bildirin” dedi. “Görmezler görüyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar paklanıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor, yoksullar Sevinç Getirici Haber’i duyuyor. ²³Benimle ilgili konularda kösteklenmeyen mutludur.”

²⁴Yahya’dan gelen ulaklar gidince İsa, topluluğa Yahya ile ilgili açıklama yaptı: “Çöle ne görmeye çıktınız? Rüzgârın etkisiyle sallanan bir kamyş mı? ²⁵Yok bu değilse ne görmeye çıktınız? Yumuşak giysilere bürünmüş bir adam mı? Bakın, parlak giysiler kuşanıp göz kamaştırıcı konumda yaşayanlar kral saraylarındadır. ²⁶Öyleyse ne görmeye çıktınız? Bir peygamber mi? Evet size derim ki, peygamberden de üstün olanı gördünüz. ²⁷Kendisi için bildirilendir o:

“İşte önünden habercimi gönderiyorum.

Senin önünde yolunu hazırlayacak.’

²⁸“Size bildiriyorum: Kadınlardan doğanlar arasında Yahya’dan üstünü yoktur. Ama Tanrı hükümranlığında en küçük olan ondan üstündür.”

²⁹Bu sözleri duyunca tüm halk ve gümrük vergisi toplayanlar Tanrı’yi doğruladı. Çünkü Yahya’nın vaftiziyle vaftiz edilmişlerdi. ³⁰Ama Ferisiler’le yasa yorumcuları ¹³⁴kendileriyle ilgili Tanrı ereğini teperek Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmamışlardı. ³¹İsa konuşmayı sürdürdü: “Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Onlar neye benzer? ³²Çarşı yerinde oturup birbirine bağrışan çocuklara benzerler:

– Biz size kaval çaldık,

Ama siz kalkıp oynamadınız.

– Biz de ağıt çektik,

Ama siz ağlamadınız.

³³“Çünkü Vaftizci Yahya geldi. Ne ekmek yiyor, ne şarap içiyor. ‘Onda cin var’ diyorsunuz. ³⁴İnsanođlu geldi; yiyor da içiyor da. ‘Bak bak obur, şaraba düşkün biri!’ diyorsunuz. ‘Gümrük vergisi toplayanların, günahlıların dostu.’ ³⁵Ama bilgelik tüm çocuklarınca doğrulandı.”

Sevgisiz Dinsellik, Sevgiden Etkilenen Tövbe 36-50

³⁶Bir Ferisi, İsa’yi yemeğe çağırdı. İsa Ferisi’nin evine vardı, sofrada yerini aldı. ³⁷O kentte günah içinde yaşayan bir kadın vardı. Ferisi’nin evinde İsa’nın sofrada olduğunu öğrenen kadın, kaymaktaşı bir kaptta güzel kokulu yağ taşıyarak yaklaştı. ³⁸Ađlayarak İsa’nın arkasında, hemen ayakları dibinde durdu. Gözyaşlarıyla O’nun ayaklarını ıslattı, ardından da saçlarıyla onları kuruladı. İsa’nın ayaklarını öpüyor, güzel kokulu yağla ovuyordu. ³⁹İsa’yi yemeğe çağırıp Ferisi durumu görünce, “Bu adam bir peygamber olsaydı, kendisine dokunan şu kadının kim ve ne tür biri olduğunu

¹ 7:22 Yeşaya 35:5; 61:1 7:27 Malakya 3:1

¹³⁴ bkz. Matta 22:35

bilirdi” diye mırıldandı, “Çünkü günahlıdır o.”

⁴⁰İsa, “Simon, sana bir şey diyeceğim” diye yanıtladı onu. O da, “Söyle, Öğretmen” dedi. ⁴¹İsa konuşmayı sürdürdü: “Bir adama iki kişinin borcu vardı. Birinin borcu beş yüz dinardı,¹³⁵ öbürününkiyse elli dinar. ⁴²Ödeyecek güçleri olmadığından adam her ikisine de borcu bağışladı. Bunlardan hangisi onu daha çok sevecek?”

⁴³Simon, “Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan” diye yanıtladı. İsa, “Doğru yargıladın” dedi. ⁴⁴Sonra gözlerini kadına dikerek Simon’a, “Bu kadını görüyor musun?” dedi. “Senin evine geldim, ayaklarım için su getirmedi. Ama o gözyaşlarıyla ayaklarımı ıslattı, saçlarıyla da kuruladı. ⁴⁵Beni öpmedi bile. Ama içeri girdim gireli o, ayaklarımı öpmekten duramıyor. ⁴⁶Başımı yağla ovmadın. Ama o, ayaklarımı güzel kokulu yağla ovdu. ⁴⁷Bu nedenle sana derim ki, gösterdiği aşkın sevgi aşkın günahlarının bağışlandığına kanıttır. Kendisine az bağışlanansa az sever.” ⁴⁸Sonra kadına, “Günahların bağışlandı” dedi.

⁴⁹Sofrada oturanlar, “Kim bu?” diye mırıldandılar, “Günahları bile bağışlıyor.” ⁵⁰İsa kadına, “İmanın seni kurtardı” dedi. “Esenlikle gidesin.”

Kadınların Örnek Bağlılığı 1-3

8 Çok geçmeden İsa, kent kasaba dolaşarak sözü yaymaya, Tanrı hükümrânlığına ilişkin Haber’i bildirmeye koyuldu. On İkililer kendisiyle birlikteydi. ²Ayrıca kötü ruhlardan, hastalıklardan kurtulup sağlığa kavuşan bazı kadınlar da orada bulunuyordu: Magdalalı diye bilinen Meryem –ondan yedi cin çıkmıştı–, ³Herodes’in ev yöneticisi Huza’nın eşi Yoanna, Susanna ve daha birçok kadın. Bunlar sahip oldukları tüm olanaklarla onlara¹³⁶ hizmet sunuyordu.

Ekinci Simgesi 4-8

(Matta 13:1-9; Markos 4:1-9)

⁴Büyük topluluklar bir araya geliyor, çeşitli kentlerden O’na akın ediyordu. İsa şu simgesel öyküyü anlattı: ⁵“Bir ekinci tohum ekmeye çıktı. O ekerken tohumların kimi yolun kenarına düştü. Ayaklar altında çiğnendi ve göğün kuşları onu yedi. ⁶Bir başkası kayalığa düştü, filizlenince kuruyup gitti. Çünkü orası ıslak değildi. ⁷Bir başkası dikenlerin arasına düştü, dikenler tohumla birlikte yetişerek onu boğdu. ⁸Bir başkası ise iyi toprağa düştü ve yetişince yüz kat ürün verdi.” İsa bunları söylerken, “İşitecek kulağı olan işitsin” diye yüksek sesle konuştu.

Simgelerden Çıkan Anlam 9,10

(Matta 13:10-17; Markos 4:10-12)

⁹İsa’nın öğrencileri, “Bu simgesel öykünün anlamı nedir?” yolunda soru sordular kendisine. ¹⁰İsa, “Tanrı hükümrânlığına ilişkin gizleri bilmek sizlere sağlanmıştır” dedi. “Geri kalanlaraysa simgesel öykülerle anlatılmaktadır. Öyle ki,

“Ardı ardına görürken görmesinler,
Ha bire dinlerken anlamasınlar.”

Ekinci Simgesinin Anlamı 11-15

(Matta 13:18-23; Markos 4:13-20)

¹¹“Simgesel öykünün anlamı şudur: Tohum Tanrı Sözü’dür. ¹²Yol kenarındakiler onu işitenlerdir. Ama ardından iblis gelir, sözü yüreklerinden kapıp götürür. İnanıp kurtulmasınlar diye. ¹³Kayalıktakiler, işitince sözü sevinçle benimseyenlerdir. Ancak kökleri olmadığından bir süre için inanırlar ve deneme anında bırakıp giderler. ¹⁴Dikenlere düşene gelince, bunlar sözü işitenlerdir. Ama sağa sola koşarken yaşamın kaygıları, zenginlikleri, zevk u sefaları onları boğar ve ürünler yetkinlik

¹³⁵ Bir dinar o dönemin gündeliği idi.

¹³⁶ İsa’yla öğrencilerine.

□ **8:10** Yeşaya 6:9,10

bulmaz. ¹⁵Verimli toprağa ekilenlerse, sözü duyup sağlıklı ve sağduyulu yüreklerinde saklayanlar ve sabırla ürün getirenlerdir.”

Şamdanda Yanan Işık 16-18

(Matta 5:15, 10:26; Markos 4:21-25; Luka 11:33-34)

¹⁶“Hiç kimse ışık yakıp onu bir kapla gizlemez, ya da yatağın altına koymaz. Tam tersine, içeri girenler görebilsin diye ışığı şamdana koyar. ¹⁷Açıklanmayacak gizli kapaklı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek ve açığa çıkarılmayacak gözden gizli bir konu vardır. ¹⁸Bu nedenle, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Çünkü kendisinde bulunana daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elinde duruyor sandığı bile ondan alınacaktır.”

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri 19-21

(Matta 12:46-50; Markos 3:31-35)

¹⁹Annesiyle kardeşleri O'nun bulunduğu yere geldi. Ama kalabalık yüzünden kendisine yaklaşamadılar. ²⁰“Annenle kardeşlerin dışarıda bekliyor; seni görmek istiyorlar” diye İsa'ya haber iletildi. ²¹İsa, “Annemle kardeşlerim Tanrı Sözü'nü duyup uygulayanlardır” diye yanıtladı.

İsa Fırtınayı Durduruyor 22-25

(Matta 8:23-27; Markos 4:35-41)

²²Günlerden bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir tekneye bindi. “Denizin karşı yakasına geçelim” dedi. Açıldılar. ²³Tekne yol alırken İsa uykuya daldı. Hızla esen bir bora denizi sardı. Sular içeri saldırdı. Tehlikeyle burun buruna geldiler. ²⁴Öğrenciler İsa'nın yanına varıp, “Yetkili yönetmen, mahvoluyoruz!” diyerek O'nu uyandırdılar. İsa kalktı, rüzgârı ve kabaran dalgaları payladı. Sular dinginleşti, her yan sütliman oldu. ²⁵İsa, “İmanınız nerede?” dedi. Korkuyla dolup şaşkına döndüler. Birbirlerine, “Bu da kim olsa gerek?” diyorlardı. “Rüzgâra da, dalgalara da buyruk veriyor ve buyruğuna uyuyorlar.”

İsa Yetkiyle Cinleri Kovuyor 26-39

(Matta 8:28-34; Markos 5:1-20)

²⁶Gerasiniler bölgesine yelken açtılar. Burası Galile'nin karşı yakasındadır. ²⁷İsa karaya çıkınca, kentten cine tutulmuş bir adam kendisini karşıladı. Uzun süreden beri ne sırtına bir şey giymişti, ne de bir evde oturmuştu. Barınağı mezarlar arasındaydı. ²⁸İsa'yı görünce ortalığı inleyen bir çığlık atarak O'nun önünde yere kapanıp bağırdı: “İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Ne olur, bana işkence çekirme.” ²⁹Çünkü İsa kötü ruhun adamdan çıkması için kesin buyruk vermişti. Cin sık sık onu çarpardı. Zincirlerle bağlanır, prangaya vurulurdu ama yine de bağlarını koparır, cin tarafından çöllere sürüklenirdi.

³⁰İsa ona, “Adın ne?” diye sordu. Cin, “Lejyon¹³⁷” dedi. Çünkü adamın bedenine çok sayıda cin girmişti. ³¹Cinler kendilerini dipsiz derinliklere göndermesin diye İsa'ya yalvardı. ³²Oradaki bayırda büyük bir domuz sürüsü otlamaktaydı. Cinler domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardı. O da onlara izin verdi. ³³Cinler adamdan çıkıp domuzların içine girdi. Sürü uçurumdan aşağı denize uçup boğuldu.

³⁴Olaya tanık olan güdücüler çil yavrusu gibi dağıldı, olup bitenleri kentte, kırsal alanlarda anlattılar. ³⁵Herkes olayı görmeye koştu. İsa'nın yanına vardıklarında, bedeninden cinler çıkan adamı giyinmiş akıllanmış, İsa'nın ayakları dibinde oturmakta buldular. Korktular. ³⁶Olaya tanık olanlar, koşup gelenlere cine tutulmanın nasıl kurtulduğunu anlattı. ³⁷Gerasiniler çevresinde oturanların tümü kendilerini bırakıp gitmesi için İsa'ya yalvardı. Çünkü büyük bir korkuya kapılmışlardı. O da tekneye binip geri döndü. ³⁸Bedeninden cinler çıkan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa

¹³⁷ bkz. Markos 5:9

onu şu sözlerle yerine gönderdi: ³⁹“**Evine dön, Tanrı'nın sana yaptıklarının tümünü açkla.**” O da gidip İsa'nın kendisine yaptıklarını baştanbaşa tüm kentte yaydı.

İmanla Sağlık Bulan Kadın, Ölümünden Diriltilen Kız 40-56

(Matta 9:18-26; Markos 5:21-43)

⁴⁰İsa karşı yakaya dönünce topluluk kendisini karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹Sinagog başkanlarından Yairos adında bir adam yaklaştı. İsa'nın ayaklarına kapanarak evine buyurması için O'na yalvardı. ⁴²Çünkü on iki yaşlarındaki kızı –tek evladı– ölmek üzereydi. İsa yürürken topluluk çevresine üşüştü.

⁴³On iki yıldan beri kanaması olan, [tüm yaşam olanaklarını doktorlara dökmeye karşın] kimsenin sağlığa kavuşturamadığı bir kadın ⁴⁴geriden yaklaşıp O'nun giysisinin saçak püskülüne değdi ve o anda kanaması dindi. ⁴⁵İsa, “**Kim dokundu bana?**” diye sordu. Herkes bunu yadsıyınca Petros, “Yetkili yönetmen, topluluk çevrene üşüşüp seni sıkıştırıyor” dedi. ⁴⁶Ama İsa, “**Bana birisi dokundu**” dedi. “**Çünkü varlığımdan güç çıktı.**”

⁴⁷Kadın kendini gizleyemediğini görünce titreyerek O'na geldi. İsa'nın önünde yere kapanıp kendisine neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyi olduğunu tüm halkın önünde anlattı. ⁴⁸İsa ona, “**İmanın seni kurtardı kızım**” dedi. “**Esenlikle gidesin.**”

⁴⁹O daha konuşurken, sinagog başkanının evinden biri geldi. Başkana, “Kızın öldü” dedi, “Artık Öğretmen'i yorma.” ⁵⁰Ama İsa bunu duyunca başkana, “**Korkma**” dedi. “**Yalnız iman et, iyi olacaktır.**”

⁵¹Eve vardığında, Petros, Yuhanna, Yakup ve çocuğun babasıyla annesinden başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeriye girmesine izin vermedi. ⁵²Herkes ağlıyor, kız için dövünüyordu. İsa, “**Ağlamayın**” dedi. “**Çünkü o ölmedi, uyuyor.**” ⁵³O'na alaylı alaylı güldüler. Çünkü kızın öldüğünü biliyorlardı. ⁵⁴Ama İsa kızı elinden tutarak yüksek sesle buyruk verdi: “**Ayağa kalk, ey küçük kız!**” ⁵⁵Ruhu geri gelince kızcağız bir anda ayağa kalktı. İsa ona yiyecek verilmesini buyurdu. ⁵⁶Annesi babası şaşkına döndü. İsa olaydan hiç kimseye söz etmemeleri için onları öğütledi.

On İkiler Göreve Gönderiliyor 1-6

(Matta 10:5-15; Markos 6:6b-13)

9 İsa, On İkiler'i bir araya çağırıp bütün cinlere ve hastalıklara karşı onlara sağlığa kavuşturma gücünü ve yetkisini verdi. ²Onları Tanrı hükümranlığıyla ilgili sözü yaymaya ve [hastaları] iyi etmeye gönderdi. ³“**Yolculuk için hiçbir şey almayın**” dedi. “**Ne sopa, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de iki kat giysi taşıyın.**” ⁴“**Hangi eve giderseniz ayrılınca dek orada kalın.**” ⁵“**Her nerede sizleri kabul etmezlerse, o kentten ayrılırken kendilerine karşı uyarı niteliğinde ayaklarınızın altındaki tozu silkin.**” ⁶Öğrenciler yola çıktı. Her yerde Sevinç Getirici Haber'i yayarak, hastaları sağlığa kavuşturarak kasaba kasaba dolaşmaya koyuldular.

Herodes'in Şaşkınlığı 7-9

(Matta 14:1-12; Markos 6:14-29)

⁷Ülkenin dörtte birini¹³⁸ yöneten Herodes yapılan eylemlerin tümünü duydu. Bazı çevrelerde dolaşan, “Yahya ölümler arasından dirildi” söylentisi karşısında şaşkınlığa düştü¹³⁹. ⁸Kimisi, “İlyas görüldü” diyordu. Kimisi de, “Eski çağların bir peygamberi yeniden yaşama döndü” yolunda konuşuyordu. ⁹Herodes, “Yahya'nın başını ben kestirdim” dedi. “Ama kendisine ilişkin bunca söz duyduğum bu kişi de kim?” Bu nedenle İsa'yı görmek istedi.

İsa Beş Bin Kişiyi Dozuruyor 10-17

(Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Yuhanna 6:1-14)

¹⁰Haberciler geri gelince, yaptıkları işleri İsa'ya anlattılar. İsa onları da yanına alarak Beytsayda

¹³⁸ Galile ile Perea

¹³⁹ bkz. Matta 14:1-5

denen kente çekildi. ¹¹Topluluk bunu öğrenince O'nu izledi. O da onları canı gönülden karşıladı ve kendileriyle Tanrı hükümrânlığına ilişkin konuştu, sağlığa gereksinim duyanları iyileştirdi. ¹²Gün kararmaya yüz tutunca On İnkiler kendisine yaklaşıp, "Topluluğu sal" dediler. "Çevredeki kasabalara çiftliklere gitsinler; kalınacak yer ve yiyecek bulsunlar. Çünkü burada ıssız bir yerdeyiz."

¹³İsa öğrencilere, "Siz onlara yiyecek verin" dedi. Onlar, "Yanımızda beş ekmekle iki balıktan başka bir şey yok ki" dediler. "Yoksa gidip şu halkın tümü için yiyecek mi satın alalım?" ¹⁴Orada beş bin kadar erkek vardı. İsa öğrencilerine, "Yaklaşık ellışer kişilik kümeler oluşturup onları yere oturtun" dedi.

¹⁵Öğrenciler buyruğa uyup herkesi yere oturtular. ¹⁶İsa beş ekmekle iki balığı eline aldı. Gözlerini göğe kaldırıp onları kutsadı. Topluluğun önüne koysunlar diye parçalayıp öğrencilere verdi. ¹⁷Herkes doyusıya yedi. Artakalan parçalardan on iki küfe dolusu topladılar.

Petros'un İsa'ya İlişkin Bildirisi 18-21

(Matta 16:13-20; Markos 8:27-30)

¹⁸İsa yalnız başına dua ediyordu. Öğrencileri yakınındaydı. Onlara sordu: "İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?" ¹⁹Öğrenciler, "Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimisi de eski çağların bir peygamberi yeniden yaşama döndü diyor" yolunda yanıtladı. ²⁰İsa sordu: "Ya siz ne dersiniz? Sizce ben kimim?" Petros, "Tanrı'nın Mesih'i'sin" dedi. ²¹İsa bunu kimseye söylememelerini kesinlikle öğütledi.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Açıklıyor 22-27

(Matta 16:21-28; Markos 8:31-9:1)

²²İsa, "İnsanoğlu'nun yoğun işkence çekmesi, İhtiyarlar, başrahipler, dinsel yorumcularca yadsınması, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gereklidir" dedi. ²³Sonra hepsine, "Ardım sıra gelmek isteyen kendini yadsın, her gün haçını taşıyarak ¹⁴⁰ ardım sıra gelsin" dedi. ²⁴"Çünkü canını kurtarmak isteyen onu yitirecektir. Ama bana bağlılık nedeniyle her kim canını yitirse, onu kurtaracaktır ¹⁴¹. ²⁵İnsan tüm dünyayı kazanıp da öz varlığını yitirir veya zarara uğrarsa ne yararı olur? ²⁶Her kim bana ve benim sözlerime bağlılığı yüzünden utanç duyarsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babası'nın ve kutsal meleklerin yüceliğinde geldiğinde o kişi yüzünden utanç duyacaktır. ²⁷Doğrusu size derim ki, burada duranlar arasında, Tanrı hükümrânlığını görmeden önce ölümü tatmayacak bireyler vardır ¹⁴²."

İsa'nın Görünüşü Değişiyor 28-36

(Matta 17:1-8; Markos 9:2-13)

²⁸Bu sözlerin açıklanmasından yaklaşık sekiz gün sonra İsa Petros'u, Yuhanna'yı ve Yakup'u yanına aldı, dua etmek için dağa çıktı. ²⁹O dua ederken yüzünün görünüşü değişti, üstündeki giysi gözleri kamaştırırcasına parladı. ³⁰İşte iki kişi O'nunla konuşuyordu. Bunlar Musa'yla İlyas'tı. ³¹Yücelik içinde beliren bu iki kişi İsa'nın Yeruşalim'de gerçekleşecek ölümünü görüşüyordu. ³²Ne var ki, Petros'un ve yanındakilerin gözünden uyku akıyordu. Uyandıkları anda İsa'nın yüceliğine tanık oldular ve O'nunla bir arada duran iki adamı gördüler. ³³İki adam İsa'nın yanından ayrılırken, Petros O'na, "yetkili yönetmen" dedi. "Burada bulunmamız ne iyi! Üç çadır kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a." Ne dediğini kendisi de bilmiyordu. ³⁴O daha konuşmaktayken bir bulut indi ve onlara gölge saldı. Bulutun içinde kalınca korktular. ³⁵Bulutun gelen bir ses şöyle diyordu:

"Seçilmiş olan Oğlum budur, O'nu dinleyin."

³⁶Ses geldiğinde yalnız İsa vardı ortada. Öğrenciler ağızlarını açmadı. Gördüklerini o günlerde hiç kimseye anlatmadılar.

İsa Cine Tutulmuş Çocuğu İyi Ediyor 37-43a

¹⁴⁰ bkz. 14:17; Matta 10:38; 16:24

¹⁴¹ bkz. 21:19; Matta 10:39; 16:25

¹⁴² bkz. Matta 16:28

(Matta 17:14-18; Markos 9:14-27)

³⁷Ertesi gün dağdan indiklerinde büyük bir topluluk kendisini karşıladı. ³⁸Topluluktan bir adam seslendi: “Öğretmen sana yalvarırım, oğlumu gör. Benim tek çocuğumdur o. ³⁹Bir ruh tutuyor onu, birdenbire çılgınlık atıyor, ağzını köpürterek çocuğu sarsıyor. Bedeninde yaralar bereler bıraktıktan sonra güçbela ayrılıyor. ⁴⁰Onu çıkarmaları için öğrencilerine dilekte bulundum, ama başaramadılar.” ⁴¹İsa, “**Ey imansız ve sapmış kuşak!**” dedi. “**Daha ne kadar sizlerle kalacağım? Ne zamana dek sizlere katlanacağım? Oğlunu buraya getir.**” ⁴²Oğlan gelirken cin onu yere atarak sarstı. İsa kötü ruhu payladı. Çocuğu iyi edip babasına verdi. ⁴³Tanrı'nın yüceliği karşısında herkesin aklı durdu.

İsa Ölümünü ve Dirilişini Yeniden Açıklıyor 43b-45

(Matta 17:22,23; Markos 9:30-32)

Yaptığı işlerin tümüne herkes şaşarken İsa öğrencilerine, ⁴⁴“**Bu sözleri aklınızdan çıkarmayın**” dedi. “**İnsanoğlu insanların eline verilecek.**” ⁴⁵Ama onlar bu tanımı kavrayamadı. Çünkü, onu algılayamamışlar diye kendilerine üstü kapalı kalıyordu. Üstelik, bu açıklamaya ilişkin soru sormaktan da çekiniyorlardı.

En Üstün Olan Kimdir? 46-48

(Matta 18:1-5; Markos 9:33-37)

⁴⁶İçlerinden kimin en üstün olduğu konusunda öğrenciler arasında bir tartışma çıktı. ⁴⁷İsa onların yüreğindeki düşüncüyü bildiğinden, bir çocuğu elinden tutup yanında durdurdu. ⁴⁸Sonra öğrencilere, “**Her kim bu çocuğu benim adıma kabul ederse beni kabul eder ve her kim beni kabul ederse beni göndereni kabul eder**” dedi. “**Aranızda en küçük sayılan gerçekte büyük olandır.**”

Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır 49,50

(Markos 9:38-40)

⁴⁹Yuhanna, “yetkili yönetmen” dedi. “Bir adama rastladık; adınla cinleri çıkarıyordu. Onu engelledik. Çünkü bizimle gelmiyor.” ⁵⁰İsa, “**Ona engel olmayın**” dedi. “**Çünkü size karşı olmayan sizden yanadır.**”

YERUŞALİM'E DOĞRU

Samiriyeliler İsa'yı Geri Çeviriyor 51-56

⁵¹Göğe alınacağı gün yaklaşınca İsa, Yeruşalim'e gitmeye kesin karar vererek oraya yöneldi. ⁵²Kendisinden önce ulaklar gönderdi. Onlar da İsa için hazırlık yapmak üzere yola koyulup bir Samiriye kasabasına girdiler. ⁵³Ama Samiriyeliler* O'nu kabul etmedi. Çünkü Yeruşalim'e yönelmişti. ⁵⁴Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, “Ya Rab” dediler. “İster misin buyuralım, gökten ateş insin ve onları yaksın?” ¹⁴³ ⁵⁵İsa dönüp onları kınadı ¹⁴⁴. ⁵⁶Oradan başka bir kasabaya gittiler.

Göksel Çağrının Taşındığı Öncelik 57-62

(Matta 8:19-22)

⁵⁷Yolda ilerlerlerken biri İsa'ya, “Nereye gidersen ardın sıra geleceğim” dedi. ⁵⁸İsa onu yanıtladı: “**Tilkilerin inleri, gökyüzünde uçan kuşların da yuvaları var. Ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yoktur.**” ⁵⁹Başka birine, “**Ardım sıra gel**” dedi. O da, “Bana izin ver, önce gidip babamı gömeyim” diye karşılık verdi. ⁶⁰İsa, “**Bırak ölüleri, kendi ölülerini gömsünler**”* dedi. “**Sana gelince git, Tanrı hükümranlığını duyur.**” ⁶¹Yine başka biri, “Ya Rab” dedi. “Ardın sıra geleceğim. Ama önce bana izin

¹⁴³ “Tıpkı İlyas peygamberin yaptığı gibi.”

¹⁴⁴ Kendilerine, “Siz nasıl bir ruha bağlı olduğunuzu bilmiyorsunuz!” dedi. **56** “Çünkü İnsanoğlu insanların canını yok etmeye değil, tam tersine kurtarmaya geldi.”

ver evimdekilerle vedalaşayım.”

⁶²İsa onu yanıtladı: “Elini sabana koyup da geriye bakan, Tanrı hükümranlığına yaraşık olamaz.”

İsa Yetmiş Kişiyi Hizmete Gönderiyor 1-12

(Matta 9:37)

10 Bundan sonra Rab ayrıca yetmiş kişi atadı. Onları gideceğı her kente ve bölgeye ikişer ikişer, kendi önünden gönderdi. ²Onlara, “Biçilecek ürün bol ama işçi az” dedi. “Onun için ürünlerin Rab’bine dua edin, ürününün biçilmesi için işçi göndersin. ³Gidin. İşte sizleri kuzular gibi kurtların arasına gönderiyorum. ⁴Yanınıza ne para kesesi, ne torba, ne pabuç alın. Yolda giderken kimseyle selamlaşmayın. ⁵Hangi eve girerseniz ilkin, ‘Bu eve esenlik olsun’ deyin. ⁶Eğer orada barışsever biri varsa, sizdeki barış onun üstüne gelecektir. Yoksa, geri dönüp sizin üstünüzde kalacaktır. ⁷Aynı evde kalın, her ne sunarlarsa yiyin için. Çünkü emekçiye karşılığı yaraşır. Bir evden öbürüne gidip gelmeyin. ⁸Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze koyulanı yiyin. ⁹Oradaki hastaları sağlığa kavuşturun; kendilerine, ‘Tanrı hükümranlığı size yaklaştı’ deyin. ¹⁰Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp bildirin: ¹¹‘Kentinizden ayaklarımızda kalan tozu bile size geri atıyoruz. Yalnız şunu bilin ki, Tanrı hükümranlığı yaklaştı.’ ¹²Size derim ki, O Gün Sodom’un durumu bile bu kentin konumundan daha elverişli olacaktır¹⁴⁵.”

Sunuyu Geri Tepen Kentler 13-16

(Matta 11:20-24)

¹³“Vay sana, ey Horazin! Vay sana, ey Beytsayda! Çünkü sizlerde yapılan güçlü işler Sur’da ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp külden oturarak günahlarından dönerlerdi. ¹⁴Ama yargı gününde Sur’un ve Sayda’nın durumu sizinkinden daha elverişli olacak. ¹⁵Ya sen, ey Kafarnahum! ‘Göge dek mi yükseltileceksin? Hayır, ölümler ülkesine¹⁴⁶ indirileceksin.’ ¹⁶Sizleri dinleyen beni dinler, sizleri geri çeviren beni geri çevirir. Her kim beni geri çevirirse, beni göndereni geri çevirir.”

Hizmete Gönderilen Yetmiş Kişinin Dönüşü 17-20

¹⁷Yetmiş kişi sevinç içinde geri geldi. “Ya Rab” dediler. “Adınla cinler bile bize bağımlı oluyor.” ¹⁸İsa onları yanıtladı: “Şeytanın şimşek gibi gökten düştüğünü gördüm. ¹⁹Gerçekten size yılanları, akrepleri ve bunun yanı sıra düşmanın tüm gücünü ezmeye yetki verdim. Hiçbir etken size zarar vermeyecektir. ²⁰Kaldı ki, ruhların size bağımlı olmasına sevinmeyin. Asıl, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin.”

Sevinç Sesi Yükseliyor 21-24

(Matta 11:25-27; 13:16,17)

²¹O anda İsa, Kutsal Ruh’ta sevinç duyarak, “Şükürler sana ey Baba!” dedi. “Göğün ve yerin Rabbi. Çünkü bunları bilginlerden ve akıllılardan gizledin, ağız süt kokanlara açıkladın. Evet Baba, çünkü senin katında hoşnutluk veren uygulama buydu. ²²Her şey bana Babam tarafından verildi. Oğul’un kim olduğunu Baba’dan başka kimse bilmez. Baba’nın kim olduğunu da Oğul’dan başkası bilmez. Bir de, Oğul’un Baba’yı açıklamak istediğı kişi Baba’yı bilir.”

²³Sonra öğrencilerine dönerek özellikle onlara, “Gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu!” dedi.

²⁴“Size derim ki, nice peygamber ve kral gördüklerinizi görmek istedi ama göremedi; duyduklarınızı duymak istediler ama duyamadılar.”

İyi Samiriyeli Simgesi 25-37

²⁵Yasa yorumcularından¹⁴⁷ biri ayağa kalktı, İsa’yı deneyerek, “Öğretmen” dedi. “Sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?” ²⁶İsa, “Ruhsal yasada ne yazılmıştır?” diye sordu. “Sen nasıl

¹⁴⁵ bkz. Matta 11:24

¹⁴⁶ bkz. Matta 11:23

¹⁴⁷ bkz. Matta 22:35; Markos 12:28

yorumluyorsun?”²⁷O da yanıtladı:

“Tanrın Rab’bi tüm yüreğinle, tüm canınla,
tüm gücünle ve tüm anlayışınla seveceksin.
İnsan kardeşini de kendin gibi seveceksin.”

²⁸İsa, “Doğru yanıtladın” dedi. “Bunu uygula, yaşayacaksın.”²⁹Ama yasa yorumcusu kendisini doğru kılmayı kovalayarak İsa’ya sordu: “İnsan kardeşim de kim oluyor?”

³⁰İsa soruyu ele alarak, “Bir adam Yeruşalim’den Yeriha’ya iniyordu” dedi. “Haydutların eline düştü. Adamı soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler. ³¹Bir raslantı sonucu o yoldan bir rahip geçiyordu. Yerde yatan adamı görünce öbür yandan sıvışıp gitti. ³²Bunun gibi, bir Levili* geldi oraya. O da elem çeken adamı görünce öbür yandan sıvışıp gitti. ³³Derken yolculuk eden bir Samiriyeli, yardıma gereği olanın yattığı yere geldi. Onu görünce acıdı.*

³⁴“Adama yaklaştı, yağ ve şarap dökerek yaralarını sardı. Onu merkebine bindirdi, bir konuk evine götürdü ve gerekli ilgiyi gösterdi. ³⁵Ertesi gün iki dinar çıkardı, konuk evi sahibine sundu. ‘Bu insan kardeşle ilgilen’ dedi. ‘Daha ne harcarsan geri geldiğimde sana ödeyeceğim.’”

³⁶Sonra İsa sordu: “Sence bu üç kişiden hangisi haydutların eline düşen adama yakınlık gösterdi?”³⁷Yasa yorumcusu, “Ona acıyan” diye yanıtladı. İsa, “Git, sen de onun yaptığı gibi yap” dedi.

Marta’yla Meryem’in Evinde 38-42

³⁸Yola devam ederlerken, İsa bir kasabaya girdi. Marta adında bir kadın O’nu evine kabul etti. ³⁹Kadının Meryem adında bir de kız kardeşi vardı; Rab’bin ayakları dibinde oturup O’nun sözünü dinlemekteydi.

⁴⁰Ne var ki, Marta başından aşkın hizmet yüzünden sinirlendi. Yaklaşıp içini döktü: “Ya Rab, kız kardeşimin tüm hizmeti yalnız bana yüklemesine neden aldırıyorsun? Kendisine söyle de bana yardım etsin.”

⁴¹Rab, “Marta, Marta” dedi. “Bir sürü iş için kaygılanıyor, yakınıyorsun. ⁴²Ama gerekli olan tek şey vardır. Meryem de yararlı payı –kendisinden hiç alınmayacak olan payı– seçmiş bulunuyor.”

Etkin Dua 1-13

(Matta 6:9-13; 7:7-11)

11 Günlerden bir gün İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri, “Ya Rab” dedi. “Yahya’nın öğrencilerine öğrettiği gibi, sen de bizlere dua etmeyi öğret.”

²İsa, “Dua ederken şunları söyleyin” dedi:

“Ya Baba, adın kutsansın. Hükümranlığın gelsin.

³Gün için gereken ekmeğimizi gün günden bize sağla.

⁴Günahlarımızı bize bağışla.

Çünkü bize karşı suç işleyen herkesi biz bağışlıyoruz.

Günahla sınanmamıza olanak bırakma.”

⁵Ardından şunu ekledi: “Sizlerden birinin bir arkadaşı olduğunu varsayalım. Gece yarısı yanına gidiyor ve, ‘Arkadaş, ödünç olarak bana üç somun ekmek verebilir misin?’ diyor. ⁶“Çünkü bir arkadaşım uzun yolculuktan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok.’

⁷“Öbürünün içeriden şöyle yanıtladığını varsayalım: ‘Bu saatte beni tedirgin etme. Baksana kapı sürgülü, çocuklarım da benimle birlikte yatakta. Bu saatte kalkıp sana bir şey veremem.’ ⁸Size derim ki, arkadaşlığı göz önünde tutarak ona bir şey vermek için kalkmasa bile, ötekinin yüzüzlüğünden ötürü çıkıp gereksinimi neyse ona verecektir.

⁹“Size diyorum ki dileyin, size verilecektir. Arayın, bulacaksınız. Kapıyı çalın, size açılacaktır.

□ 10:15 Yeşaya 14:13:15 10:19 Mezmur 91:13 10:27 Yasanın Tekrarı 6:5; Levililer 19:18

□ 10:28 Levililer 18:5

¹⁰Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır. ¹¹İçinizden hanginizin oğlu babasından balık isteyince baba balık yerine ona yılan verir? ¹²Ya da yumurta isteyince akrep verir? ¹³Kötü kişiler olan sizler çocuklarınıza nasıl iyi armağanlar vermeyi biliyorsanız, göksel Baba kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u daha da belirgin eliaçıklıkla verecektir!"

Tanrı'nın Ruhu Aracılığıyla Cinleri Çıkartıyor 14-23

(Matta 12:22-30; Markos 3:20-27)

¹⁴İsa sağır bir cin çıkartıyordu. Cin çıkınca dilsiz adam konuştu. Topluluk şaşakaldı. ¹⁵Aralarından bazıları, "Cinlerin başkanı Beelzebul aracılığıyla cinleri çıkartıyor" dedi. ¹⁶Kimisi de O'nu deneyerek, gökten bir belirti göstermesini istedi.

¹⁷İsa, karşısındakilerin düşüncelerini bildiğinden onlara, "Kendi içinde ikiye bölünen her krallık yıkılır" dedi. "Birliğini yitiren aile çöker. ¹⁸Eğer şeytan da kendi varlığı içinde ikiye bölündüyse, krallığı nasıl ayakta durabilir? Diyorsunuz ki, ben cinleri Beelzebul aracılığıyla çıkartıyordum. ¹⁹Eğer ben Beelzebul aracılığıyla cinleri çıkartıyorsam, oğullarınız kimin aracılığıyla çıkartıyor? Bu yüzden onlar yargıçlarınız olacak. ²⁰Ama eğer Tanrı'nın parmağıyla cinleri çıkartıyorsam, demek ki Tanrı hükümrânlığı sizlere gelmiştir.

²¹"Güçlü biri çok iyi silahlanmış durumda sarayını savunuyorsa, varı yoğu güvenlidir. ²²Ama daha güçlü biri gelip onu yenersen, güven bağladığı tüm silahlarını alıp götürür ve yağmaladıklarını bölüşür. ²³Benimle birlikte olmayan bana karşıdır ve benimle birlikte devşirmeyen dağıtır."

Kötü Ruh Geri Gelince 24-26

(Matta 12:43-45)

²⁴"Kötü ruh insandan ayrılınca, rahatlık bulmak için kurak yerlerde dolaşır. Ama aradığını bulamaz. Bunun üzerine, 'Ayrıldığım eve geri döneceğim' der. ²⁵Sonra gelir, onu temizlenmiş, düzeltilmiş durumda bulur. ²⁶O zaman sağa sola koşup kendinden daha berbat başka yedi ruh bulur getirir. Hep birlikte içeriye dalarak orada otururlar. Bu kişinin sonraki durumu öncekinden beter olur."

Gerçek Mutluluk 27,28

²⁷İsa bunu bildirdiğinde topluluktan bir kadın yüksek sesle O'na, "Seni taşıyan ana karnına ve emdiği memelere ne mutlu!" dedi. ²⁸O ise şöyle yanıtladı: "Asıl Tanrı Sözü'nü işitip de uygulayanlara ne denli daha mutlu!"

Belirti Meraklıları 29-32

(Matta 12:38-42)

²⁹Topluluk çevresini sarınca İsa konuşmaya başladı: "Bu kuşak kötü bir kuşaktır. Belirti arıyor. Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti verilmeyecektir.

³⁰"Yunus Nineveliler için bir belirti olduğu gibi, İnsanoğlu da bu kuşak için bir belirtidir. ³¹Güney'in kraliçesi yargı günü bu kuşağın insanlarıyla birlikte dikilecek ve onları suçlu çıkaracak. Çünkü Süleyman'ın bilgeliğini duymak için dünyanın öbür ucundan kalkıp geldi. İşte, Süleyman'dan üstün olan buradadır.

³²"Nineveliler yargı günü bu kuşakla birlikte dikilecek ve onu suçlu çıkaracak. Çünkü onlar Yunus'un sözü yayması üzerine günahattan döndü. İşte, Yunus'tan üstün olan buradadır."

Ruhsal Aydınlik 33-36

(Markos 8:16; Matta 5:15; 6:22,23)

³³"Hiç kimse ışık yakıp onu gizli bir köşeye ya da ölçek altına koymaz. Tam tersine, içeri girenler ışığı görsün diye onu şamdana koyar. ³⁴Bedenin ışığı kendi gözündür. Görüşün sağlamsa tüm beden aydınlıktadır. Ama görüşün bozuksa tüm beden karanlıktadır. ³⁵Bu nedenle sendeki ışığın gerçekte karanlık olmamasına dikkat et. ³⁶Eğer tüm beden aydınlıktaysa ve karanlık bir köşe yoksa

her şey tümünden aydınlıktadır; parlak bir ışığın ışınlarıyla seni parlatması gibi..”

Dinsel Yorumculara ve Ferisiler’e Yöneltilen Yargı 37-54

(Matta 23:1-36; Markos 12:38-40)

³⁷İsa’nın konuşması sırasında bir Ferisi O’nu kendi evine yemeğe çağırdı. O da gidip yiyeceklere katıldı. ³⁸Ferisi O’nun yemekten önce ellerini yıkamadığını* görerek şaşıtı. ³⁹Rab onu yanıtladı: “Siz Ferisiler bardağın, tabağın dışını temizlersiniz, ama kendi içiniz soygunculukla kötülükle dolup taşar.

⁴⁰Ey akılsızlar, dışı yapan içi de yapmadı mı?

⁴¹“En iyisi, canı gönülden yoksullara verin. Her şeyin size temiz kılınacağını göreceksiniz.

⁴²Ama vay sizlere Ferisiler! Çünkü nanenin, sedef otunun, her tür sebzenin ondalığını* verirsiniz; öte yandan Tanrı adaletini, sevgisini önemsemezsiniz. Bunları yapmanız ama ötekileri de önemsememiz gerekirdi. ⁴³Vay sizlere Ferisiler! Çünkü sinagoglarda baş koltukları, çarşıda meydanda da saygıyla selamlanmayı seversiniz. ⁴⁴Vay sizlere! Çünkü siz, üstünde gezerken insanların seçemedikleri belirsiz mezarlar gibisiniz.”

⁴⁵Yasa yorumcularından biri, “Öğretmen!” dedi. “Bunları söylerken bizim de onurumuzla oynuyorsun.” ⁴⁶İsa yanıtladı: “Vay size de yasa yorumcuları! Çünkü taşınmayacak yükleri insanlara yüklüyorsunuz, ama kendiniz o yüke parmağınızı bile uzatmıyorsunuz. ⁴⁷Vay sizlere! Çünkü atalarınızın öldürdüğü peygamberlerin mezarlarını kuruyorsunuz. ⁴⁸Böylelikle, atalarınızın yaptıklarına tanıklık ediyor ve onları onaylıyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler; siz de onlara anıt kuruyorsunuz. ⁴⁹İşte bunun için tanrısal bilgelik buyurmuştur: ‘Kendilerine peygamberler ve haberciler göndereceğim. Bazılarını öldürecekler, bazılarını da baskı yapacaklar.’ ⁵⁰Öyle ki, dünyanın kuruluşundan bu yana kamı akıtılan tüm peygamberlerin sorumluluğu bu kuşaktan aransın; ⁵¹Habil’in kanından, sunakla tapınak arasında yok edilen Zekeriya’nın kanına varıncaya dek.. Evet, size diyorum ki sorumluluk bu kuşaktan aranacaktır.

⁵²“Vay siz yasa yorumcularına! Çünkü bilginin anahtarını elinize aldınız. Kendiniz içeri girmediniz içeri girenleri de engellediniz.”

⁵³İsa oradan ayrılırken dinsel yorumcularla Ferisiler O’na öfkeyle diş bileyerek, bir sürü konu üzerinde ağızını aramaya koyuldular. ⁵⁴Ağızından bir söz kapmak için tetikteydiler.

İkiyüzlülüğe Karşı Uyarı 1-3

(Matta 10:26,27)

12 Bu arada binlerce insan birbirini çiğnercesine küme küme toplanıyordu. İsa önce öğrencileriyle konuşmaya başladı: “Ferisiler’in mayasını oluşturan ikiyüzlülüğün kendinizi sakının. ²Çünkü açığa çıkarılmayacak üstü kapalı bir olgu yoktur. Ne de öğrenilmeyecek gizli kapaklı bir konu vardır. ³Karanlıkta söylediğiniz her şey aydınlıkta duyulacak. Dört duvar arasında kulağa fısıldadıklarınız damlardan yayılacak.”

Asıl Korkulacak Yetki 4-7

(Matta 10:28-31)

⁴“Size söylüyorum dostlarım: Bedeni öldürüp ardından daha beter bir şey yapmaya gücü yetmeyenlerden korkmayın. ⁵Tersine kimden korkacağınızı bildireyim size: Öldürdükten sonra cehenneme atmaya yetkisi olandan korkun. Evet, size belirtiyorum; O’ndan korkun. ⁶Beş serçe iki kuruşa satılmaz mı? Öyleyken bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. ⁷Bunun gibi, başınızdaki saçların tümü de sayılıdır. Korkmayın, birçok serçeden daha değerlisiniz.”

Mesih’i İnsanlar Önünde Kabul Eden ve Yadsıyan 8-12

(Matta 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

¹ 11:47 Yeremya 11:25,26; 11:51 Yaratılış 4:8,10; II.Tarihler 24:20-22

⁸“İşte size bildiriyorum: Her kim beni insanların önünde açıkça kabul ederse, İnsanoğlu da onu Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecektir. ⁹Ama her kim beni insanların önünde yadsırsa, Tanrı'nın melekleri önünde yadsınacaktır. ¹⁰Her kim İnsanoğlu'na karşı bir söz söylerse, başılsanacaktır. Ama Kutsal Ruh'a söven başılsanmayacaktır. ¹¹Sizleri sinagogların, başkanların, yetkililerin önüne götürdüklerinde, kendimizi nasıl savunacağız, ne diyeceğiz diye kaygılanmayın. ¹²Çünkü Kutsal Ruh size o saatte ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir.”

Akılsız Zengine İlişkin Simgesel Öykü 13-21

¹³Topluluğun içinden biri, “Öğretmen!” dedi. “Kardeşime söyle de şu mirası benimle bölüşün.” ¹⁴İsa ona, “Ey adam” dedi. “Beni üzerinize kim yargıç ya da miras dağıtıcısı atadı?” ¹⁵Ardından, çevresindekilere belirtti: “Her tür açgözlülüğe karşı uyanık olun ve kendinizi koruyun. Çünkü insanın yaşamı varlığının bolluğuyla ölçülmez”

¹⁶Sonra onlara simgesel bir öykü anlattı: “Varlıklı bir adamın tarlaları bol ürün verdi. ¹⁷Adam içinden, ‘Ne yapacağım ben?’ diyordu. ‘Çünkü ürünlerimi koyacak yerim yok.’

¹⁸“Sonra, ‘Ne yapacağımı şimdi biliyorum’ dedi. ‘Ambarlarımı yıkıp daha genişlerini kuracağım. Buğdayımın tümünü ve daha neyim varsa oraya koyacağım. ¹⁹Canıma da diyeceğim ki, ey can yıllar boyu yetecek bol malın var. Gel rahatına bak. Ye, iç, mutluluk bul!’ ²⁰Ama Tanrı ona, ‘Ey akılsız insan, canın bu gece senden isteniyor’ dedi. ‘Biriktirdiklerin kimin olacak?’

²¹“Kendi yararına mal biriktiren ama Tanrı önünde zengin olmayan insanın durumu budur.”

Fiziksel Güvenlik 22-31

(Matta 6:25-34)

²²İsa öğrencilerine, “Bu nedenle size derim ki” dedi, “Ne yiyeceğiz diye canınız, ne giyeceğiz diye bedeniniz konusunda kaygılanmayın. ²³Çünkü can yiyecekten, beden de giyecekten üstün önem taşır. ²⁴Kargaları düşünün. Ne ekerler, ne biçerler. Ne kilerleri vardır, ne de ambarları. Yine de Tanrı onları doyurur. Siz kuşlardan ne denli üstün önem taşırırsınız! ²⁵İçinizden hanginiz kaygılanmakla boyuna bir arşın ekleyebilir?*

²⁶“Madem bu denli küçük bir işe bile gücünüz yetmiyor, geriye kalanlar için niçin kaygılanıyorsunuz? ²⁷Kır zambaklarını göz önüne getirin. Ne iplik eğirirler, ne de dokurlar. Öyleyken, size derim ki, Süleyman¹⁴⁸ bile tüm görkeminin içinde bunlardan biri gibi giyinip kuşanmamıştı. ²⁸Bugün var olan, yarın fırına atılan kır otunu böylesi özenle giydirip kuşatan Tanrı sizi daha çok giydirip kuşatmaz mı, ey kit inanlılar!

²⁹“Yiyecek içecek sorunuyla uğraşıp durmayın, güvensizlik içinde bocalamayın. ³⁰Çünkü tüm dünya ulusları da bunları arayıp durur. Babanız bunlara gereksiniminiz olduğunu bilir. ³¹Bunun yerine O'nun hükümranlığını arayın, bunlar da size eklenecektir.”

Göksel Zenginlik 32-34

(Matta 6:19-21)

³²“Korkma ey küçük sürü! Çünkü Babanız size hükümranlığı vermekten hoşnut oldu. ³³Sahip olduğunuz malları satın, karşılığını yardım olarak verin. Kendinize hiç eskimeyen keseler, göklerde hiç bozulmayan gömüler sağlayın; hırsızın yaklaşmadığı, güvenin yiyip bozmadığı yerde.. ³⁴Çünkü gömünüz neredeyse yüreğiniz de orada olacak.”

Tetikte Bulunan Uşak 35-40

(Matta 24:42-44)

³⁵“Kemerleriniz bellerinizde bağlı, şamdanlarınız da yanar dursun. ³⁶Düğünden dönmesi beklenen efendileri geldiğinde, o kapıyı çalar çalmaz koşup açmak için gözü tetikte duran insanlar gibi

¹⁴⁸ Eski çağın ünlü kralı Davut'un oğlu.

olun. ³⁷Efendileri geldiğinde uyanık bulunan uşaklara ne mutlu! Doğrusu size derim ki O, beline önlük bağlayacak, onları masaya oturtacak, gelip kendilerine hizmet edecek. ³⁸Gece yarısından sonra ya da sabaha karşı bile gelse, bu durumda bulacağı kişiler mutludur. ³⁹Şunu bilmeniz gerekir: Ev sahibi hırsızın hangi saatte geleceğini bilseydi, evinin soyulmasına olanak bırakmazdı. ⁴⁰Sizler de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu hiç beklemediğiniz saatte gelecektir.”

Güvenilir ve Güvenilmez Uşak 41-48

(Matta 24:45-51)

⁴¹Petros, “Ya Rab” dedi. “Bu simgesel öyküyü bize mi anlatıyorsun, yoksa herkese mi?” ⁴²Rab, “Güvenilir ve akıllı ev yöneticisi kimdir?” dedi. “Ev sahibinin ev halkına vaktinde yiyecek sağlaması için atadığı ev yöneticisi. ⁴³Efendisi geldiğinde atandığı görevi uygulamakta olan uşağa ne mutlu!

⁴⁴Doğrusu size derim ki, efendisi tüm malları üzerinde sorumluluk verecektir ona.

⁴⁵“Ama o uşak içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der, kadın erkek demeden hizmetçileri tartaklar, kendini yemeye içmeye, sarhoşluğa verirse, ⁴⁶efendisi hiç beklemediği bir gün ve düşünmediği bir saatte çıkagelecek. Onu parça parça edecek, inansızların gideceği yere atacak.

⁴⁷“Efendisinin ne istediğini bilip de onun isteği uyarınca hazırlık yapmayan ya da buna göre davranmayan uşak çok dayak yiyecek. ⁴⁸İstenileni bilmeden dayağı hak edecek biçimde davranansa daha az dayak yiyecek. Kendisine çok verilenden çok istenecek. Çok güvenilenden daha da çoğunu isteyecekler.”

İsa’ya Bağlılığın Yol Açtığı Ayrılık 49-53

(Matta 10:34-36)

⁴⁹“Ben yeryüzünü ateşe vermeye geldim. Şu anda yanıyor olmasından başka ne isterdim!

⁵⁰Vaftiz edileceğim bir vaftiz vardır¹⁴⁹. Bu sonuçlanıncaya dek beni ezen kaygı ne denli güçlüdür!

⁵¹Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum; tam tersine, ayrılık getirmeye geldim. ⁵²Çünkü bundan böyle bir evde beş kişinin arası açılacak. Üçü ikisine, ikisi üçüne karşı olacak. ⁵³Babanın oğulla, oğulun babayla arası açılacak. Anne kıza kız anneye, kaynana geline gelin de kaynanaya karşı olacak.”

Vakitleri Bilmenin Gereği 54-56

(Matta 16:2,3)

⁵⁴İsa topluluğa, “Batıda bir bulut oluştuğunu görünce hemen, ‘Sağanak geliyor’ dersiniz” dedi. “Ve dediğiniz gibi olur. ⁵⁵Yel güneyden esince, ‘Kavurucu sıcak olacak’ dersiniz ve öyle olur. ⁵⁶Ey ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünüşünü yorumlayabiliyorsunuz da içinde yaşadığınız dönemi niçin yorumlayamıyorsunuz?”

Anlaşmazlıkta Takılacak Tutum 57-59

(Matta 5:25,26)

⁵⁷“Doğru tutumun ne olduğuna niçin kendiniz karar veremiyorsunuz? ⁵⁸Sana karşı dava açanla bir arada sorgu yargıcına giderken, yolda ondan kurtulmaya çalış ki, seni yargıca sürüklemesin, yargıç mahkeme yetkilisinin eline vermesin, mahkeme yetkilisi de seni cezaevine atmasın. ⁵⁹Sana derim ki, son kuruşunu ödemededen oradan çıkamazsın.”

Günahtan Dönmeyenin Sonu Ölümdür 1-5

13

Bu sırada oraya gelen bazı kişiler İsa’ya bilgi ilettiler; Galileliler’in kanlarını sunularıyla karıştıran Pilatus’tan söz açtılar. ²İsa onları yanıtladı: “Siz bu Galileliler’in böylesi işkenceleri

¹⁴⁹ bkz. Markos 10:38

çektikleri için öbür Galileliler'in tümünden daha günahlı olduklarını mı sanıyorsunuz? ³Size hayır derim. Eğer günahlarınızdan dönmezseniz, hepiniz de onlar gibi mahvolacaksınız. ⁴Ya Siloam'daki kulenin üstlerine yıkılıp öldürdüğü on sekiz kişi? Bunların Yeruşalim'de yaşayan tüm insanlardan daha ağır suçlu olduklarını mı sanıyorsunuz? ⁵Size hayır derim. Eğer günahlarınızdan dönmezseniz, hepiniz de onlar gibi mahvolacaksınız."

Ürünsüz İncir Ağacı 6-9

⁶Onlara şu simgesel öyküyü anlattı: "Bir adamın bağında bir incir ağacı dikiliydi. Adam varıp ağaçta ürün aradı ama bir şey bulamadı.

⁷"Bağcıya, 'Bak, üç yıldır geliyorum, bu ağaçta incir arıyorum ama hiçbir şey bulamıyorum' dedi. 'Kes onu. Neden toprakta boşuna yer tutsun?'

⁸"Bağcıysa, 'Efendim, onu bir yıl daha bırak, çevresini eşeyim, gübre koyayım' diye yanıt verdi. ⁹'İleride ürün verirse iyi hoş. Yok vermezse onu kesersin.'"

İsa Beli Bükük Kadını İyi Ediyor 10-17

¹⁰İsa Şabat günü sinagoglardan birinde öğretiyordu. ¹¹İçindeki hastalık ruhu yüzünden on sekiz yıldır beli bükük, bir türlü sırtını doğrultamayan bir kadın vardı o yerde. ¹²İsa onu görünce yüksek sesle, "Ey kadın, hastalığından kurtarıldın" dedi. ¹³Sonra ellerini onun üzerine koydu. Kadın o anda dimdik doğruldu, Tanrı'yı yüceltti.

¹⁴Sinagog başkanı, İsa'nın Şabat günü hastayı sağlığa kavuşturduğuna içerleyerek topluluğa, "Çalışılacak günler altıdır" diye direngen dille konuştu. "Bu günlerde gelip sağlığa kavuşun, Şabat gününde değil." ¹⁵Rab onu şöyle yanıtladı: "Ey ikiyüzlü insanlar! Her biriniz Şabat günü öküzünü ya da eşeğini yemliğinden çözüp sulamaya götürmez mi? ¹⁶Şeytanın on sekiz yıldır bağladığı şu İbrahim kızını Şabat günü bu katlanılmaz bağdan çözmek gerekmez mi?"

¹⁷İsa bu sözleri söyleyince O'na direnenlerin tümü utançtan yerin dibine geçti. Tüm topluluk O'nun tarafından yapılan bütün yüce işler karşısında sevinçle doldu.

Tanrı Hükümranlığı Neye Benzer? 18,19

(Matta 13:31,32; Markos 4:30-32)

¹⁸İsa bir soru sordu: "Tanrı hükümranlığı neye benzer? Onu neye benzeteyim? ¹⁹O bir hardal tohumuna benzer. Bir adam onu alıp bahçesinde toprağa ekti. Tohum gelişip ağaç oldu. Göğün kuşları onun dallarında tünedi."

Mayaya İlişkin Simge 20,21

(Matta 13:33)

²⁰İsa yeniden, "Tanrı hükümranlığını neye benzeteyim?" dedi. ²¹"Bir kadının üç ölçek un alıp içine karıştırdığı maya gibidir. Böylece tüm hamur mayalanır."

Dar Kapı 22-30

(Matta 7:13,14,21-23)

²²İsa kent kasaba dolaşarak öğretiyor ve Yeruşalim'e doğru ilerliyordu. ²³Birisi O'na, "Ya Rab" dedi. "Kurtulanların sayısı az mıdır?" İsa yanıtladı: ²⁴"Dar kapıdan girmeye çalışın. Çünkü size derim ki, birçokları girmek isteyecek ama başaramayacaklar. ²⁵Ev sahibi kalkıp kapıyı kapadığında, dışarıda durup kapıyı çalacaksınız. 'Ya Rab, aç bize' diye yalvaracaksınız. O da, 'Sizin nereden çıktığınızı bilmiyorum' diye yanıtlayacak. ²⁶Bunun üzerine, 'Senin önünde yedik içtik; bizim caddelerimizde öğrettin' demeye başlayacaksınız. ²⁷Ama O, 'Nereden geldiğinizi bilmiyorum' diyecek, 'Benden ırağa

□ 13:19 Daniel 4:12,21; Hezekiel 17:23; 31:6

□ 13:27 Mezmur 6:8 13:29 Malakya 1:11; Yeşaya 49:12; 59:19; Mezmur 107:3 13:35 Yeremya 22:5; 12:7; Mezmur 69:25; 118:26

gidin, tüm haksızlık işçileri!’

²⁸“Tanrı hükümrانlığında İbrahim’i, İshak’ı, Yakup’u ve bütün peygamberleri görüp kendinizi dışarıya atılmış bulacaksınız. O zaman orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak. ²⁹Doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden insanlar gelip Tanrı hükümrانlığında şölene oturacak. ³⁰İşte o zaman son sıradakiler ilk sıraya geçecek, ilk sıradakiler de son sırada kalacak.”

İsa Yeruşalim İçin Acı Duyuyor 31-35

(Matta 23:37-39)

³¹O sırada bazı Ferisiler gelip İsa’ya, “Kalk, git buradan” dediler. “Çünkü Herodes seni öldürmek istiyor.”

³²İsa onlara, “Gidin, o tilkiye haber verin” dedi. “İşte bugün ve yarın cinleri kovuyorum, insanları iyi ediyorum; üçüncü gündeysen işim sona eriyor. ³³Bununla birlikte bugün yarın öbür gün duraksamaksızın yolumda gitmeliyim. Çünkü bir peygamberin Yeruşalim dışında öldürülmesi düşünülemez.

³⁴“Yeruşalim, Yeruşalim! Peygamberleri öldüren ve kendisine gönderilenleri taşıyan Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi kaç kez çocuklarımı yanıma toplamak istedim. Ama bunu istemediniz. ³⁵İşte tapınağınız size yüzüstü bırakılıyor. Bu durumda size bildiriyorum: ‘Rab’bin adıyla gelen kutludur’ deyinceye dek, bundan böyle beni bir daha görmeyeceksiniz.”

İsa Bedeni Şişmiş Adamı Sağlığa Kavuşturuyor 1-6

14 Bir Şabat günü İsa Ferisiler’in başkanlarından birinin evine yemeğe gitti. Herkes O’nu gözlüyordu. ²Bedeni baştanbaşa su toplamış, şişmiş bir adam O’nun önüne geldi. ³İsa yasa yorumcularıyla Ferisiler’e dönerek sordu: “Şabat günü hastaları sağlığa kavuşturmak doğru mudur, değil midir?” ⁴Ağızlarını açmadılar. İsa adamı yanına çağırdı, onu iyi etti ve geri gönderdi. ⁵Ardından çevresindekilere sordu: “Hanginizin oğlu ya da öküzü kuyuya düşse, Şabat günü hiç duraksamadan onu kurtarmaya koşmaz?” ⁶Bu uslamlamalara yanıt veremediler.

Şölen Çağrılılarının Tutumu 7-14

⁷İsa baş köşeleri çaba gayret nasıl seçtiklerini görünce çağrılılara bir simgeyle konuştu: ⁸“Biri seni düğün şölenine çağırdığında baş köşeye kurulma. Olur ya, belki senden daha önemli biri de onun tarafından çağırılmıştır. ⁹İkinizi de çağıran yaklaşıp, ‘Lütfen yerini bu adama bırak’ diyebilir. O zaman utançla kalkar, en son sırayı alırsın.

¹⁰“Bunun tersine, bir yere çağırıldığında git en son sıraya otur. Öyle ki şölen sahibi içeri girdiğinde sana, ‘Arkadaşım, lütfen daha yüksek yere buyur’ desin. İşte o zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde saygınlık kazanırsın. ¹¹Çünkü kendini yükselten kişi alçaltılacak, kendini alçaltan kişi de yükseltilecektir.”

¹²İsa kendisini şölene çağırana da, “Bir sofraya ya da şölen düzenlediğinde arkadaşlarını, kardeşlerini, hısım akrabaları ya da varlıklı komşularını çağırma” dedi. “Çünkü onlar da öte yandan seni çağırır, böylece sana karşı yükümlülüklerini ödemiş olurlar. ¹³Şölen düzenlediğinde yoksulları, sakatları, kötürümleri, gözü görmezleri çağır; ¹⁴mutluluk kazanırsın. Çünkü onların karşılık olarak ödeyebilecek hiçbir olanağı yoktur. Doğru kişiler dirildiğinde sana karşılığı ödenecektir.”

Parlak Şölene Çağrı 15-24

(Matta 22:1-10)

¹⁵Sofrada oturanlardan biri bunu duyunca İsa’ya, “Tanrı hükümrانlığında yemek yiyecek kişiye ne mutlu!” dedi.

¹⁶İsa ona simgesel bir öykü anlattı: “Bir adam parlak bir şölen düzenledi, pek çok kişiyi çağırdı.
¹⁷Şölen saati gelince çağrılılara, ‘Buyurun, her şey hazır’ diyerek bilgi iletin diye uşağını gönderdi.
¹⁸Ama tümü ağız birliğiyle özür bulmaya koyuldu. Birincisi, ‘Bir tarla satın aldım’ dedi, ‘Varıp onu görmeliyim. Lütfen özrümü kabul et.’ ¹⁹“Başka biri, ‘Beş çift öküz satın aldım’ dedi, ‘Onları denemeye gidiyorum. Lütfen özrümü kabul et.’ ²⁰Bir başkası da, ‘Kendime bir eş aldım’ dedi, ‘Bu nedenle gelemem.’

²¹“Uşak geri dönüp durumu efendisine bildirdi. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek uşağına buyruk verdi: ‘Hemen kentin caddelerine, sokak aralarına koş. Yoksulları, sakatları, gözü görmezleri, kötürümleri toplayıp buraya getir.’ ²²Uşak, ‘Efendi, buyruğun uygulandı’ dedi. ‘Ama daha yer var.’

²³“Efendisi, ‘Yollara çitlere koş, bulduklarını zorla, gelsinler’ dedi. ‘Öyle ki, evim dolsun.
²⁴Bakın, sizlere bildireyim; şölene çağrılan o insanlardan hiçbiri yemeğimi tatmayacak.’”

Mesih Nasıl Değerlendirilir? 25-33

(Matta 10:37,38)

²⁵Yoğun topluluklar İsa’ya yoldaşlık ediyordu. İsa onlara dönerek, ²⁶“Bana gelip de” dedi, “Babasını, annesini, eşini, çocuklarını, erkek ve kız kardeşlerini¹⁵⁰, hatta canını hiçe saymayan, benim öğrencim olamaz. ²⁷Haçımı¹⁵¹ yüklenip ardım sıra gelmeyen de öğrencim olamaz. ²⁸Hanginiz bir kule kurmak isteyince bu işi sona erdirip erdiremeyeceğini anlamak için ilkin harcayacağı parayı hesap etmeye oturmaz? ²⁹Yoksa, temeli atıp işi sona erdiremediğini gören herkes onunla alaya başlar. ³⁰‘Bu adam bir kule kurmaya kalkıştı, ama işin üstesinden gelemedi’ derler.

³¹“Ya da hangi kral başka bir krala karşı savaşa gittiğinde, ilkin kendisine karşı gelen yirmi bin kişiyi on bin kişiyle karşılamaya gücüm yeter mi yetmez mi diye çevresindekilere danışmaz? ³²Gücü yeterli değilse, öbürü daha uzaktayken bir elçi gönderip barış koşullarını öğrenmek ister. ³³İşte bunun gibi, nesi var nesi yoksa hepsiyle bağımlılığını koparmayan da benim öğrencim olamaz.”

Değerini Yitiren Tuz 34,35

(Matta 5:13; Markos 9:50)

³⁴“Tuz iyi bir şeydir. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse, bir daha neyle ona tuz tadı verilebilir?
³⁵Artık ne toprağa yararı vardır ne de gübre yığımına. Onu kaldırıp sokağa atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin.”

Yitik Koyun Simgesi 1-7

(Matta 18:12-14)

15 Gümrük parası toplayanlarla günahlıların tümü O’nu dinlemek için üşüşüyordu. ²Ferisiler’le dinsel yorumcular ise, “Bu adam günahlıları yanına alıyor, onlarla birlikte yemek yiyor” diye söyleniyorlardı. ³İsa şu simgesel öyküyü anlatarak onları yanıtladı:

⁴“İçinizden hanginizin yüz koyunu olur da, bunlardan bir tekini yitirince doksan dokuzunu bozkırda bırakıp buluncaya dek yitirilenin ardından gitmez? ⁵Koyunu bulunca da onu omzuna alıp sevinç içinde ⁶evine döner. Arkadaşlarını, komşularını çağırıp, ‘Gelin, sevincime katılın’ der. ‘Çünkü yitirilen koyunumu buldum.’ ⁷Size derim ki, işte bunun gibi, günahattan dönen bir tek günahlı için, günahattan dönmeye gereksinimi olmayan doksan dokuz doğru kişi için duyulduğundan daha çok sevinç duyulur gökte.”

Yitik Gümüş Para Simgesi 8-10

⁸“Ya da hangi kadının on gümüş parası* olur da birini yitirince, bir lamba yakıp evini süpürmez, onu buluncaya dek özenle aramaz? ⁹Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, ‘Gelin, sevincime katılın’ der. ‘Çünkü yitirdiğim gümüş parayı buldum.’ ¹⁰Size derim ki, bunun gibi günahattan

¹⁵⁰ bkz. 21:16,17

¹⁵¹ bkz. 9:23; Matta 10:38; 16:24

dönen bir tek günahlı için Tanrı'nın melekleri önünde sevinç duyulur.”

Yitik Oğul Simgesi 11-32

¹¹İsa konuşmasını sürdürdü: “Bir adamın iki oğlu vardı. ¹²Bunlardan küçüğü babasına, ‘Baba, varlığından payıma düşeni bana ver’ dedi. O da varlığını onların arasında böldü.

¹³“Aradan çok geçmeden, küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye göç etti; orada aşağılık bir yaşama dalarak neyi varsa saçtı savurdu. ¹⁴Elindeki her şeyin altından girip üstünden çıktıktan sonra o ülkeye kırcı bir kıtlık geldi. O da yoksunluk çekmeye başladı. ¹⁵Ve gitti, o ülkenin yurttaşlarından birine yanaşma oldu. Adam da onu çiftliklerindeki domuzları gütmeye saldı. ¹⁶Delikanlı domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmak istediye de kimse ona bir şey vermedi.

¹⁷“Akli başına gelince kendi kendine, ‘Babamın bir sürü emekçisinin iyice yiyip doyduktan sonra bile artakalan ekmeği var’ dedi. ‘Oysa ben burada kıtlıktan kırılıyorum. ¹⁸Kalkıp babama gideyim; göğün katında ve senin önünde günah işledim baba, diyeyim. ¹⁹Bundan böyle oğlun denmeye yaraşık değilim. Bana emekçilerinden birisi gibi davran.’ ²⁰Kalkıp babasının yanına vardı. O daha çok uzaktayken, babası onu görüp acıdı. Koşarak boynuna sarıldı, derin özlemle onu öptü. ²¹Oğul da ona, ‘Göğün katında ve senin önünde günah işledim baba’ dedi. ‘Bundan böyle oğlun denmeye yaraşık değilim.’

²²“Ama baba uşaklarına buyruk verdi: ‘Çabuk olun. En seçkin giysiyi getirip ona giydirin. Parmağına yüzük takın. Ayaklarına pabuç geçirin. ²³Besili danayı buraya getirip boğazlayın. Yiyelim eğlenelim. ²⁴Çünkü bu oğlum ölüydü, şimdi yine yaşıyor; yitikti ama bulundu.’ Ardından başladılar eğlenmeye.

²⁵“Bu arada adamın büyük oğlu çiftlikteydi. Dönerken evine yaklaşınca çalgı ve dans sesleri duydu. ²⁶Uşaklardan birini çağırıp bunların da ne demek olduğunu sordu. ²⁷O da, ‘Kardeşin geldi’ diye yanıtladı, ‘Baban besili danayı boğazladı. Çünkü sağ salim ona kavuştu.’

²⁸“Genç adam öfkelenildi. İçeri bile girmek istemedi. Bunun üzerine babası dışarı çıkıp ona yalvardı. ²⁹Ama o babasına, ‘Bak bunca yıldır yanında çalışıyorum’ diyerek karşılık verdi, ‘Buyruğuna hiç söz dinlemezlik etmedim. Ama bir kez olsun bana bir oğlak vermedin ki, ben de arkadaşlarımla birlikte eğleneyim. ³⁰Oysa varlığını genel kadınlarla yiyip tüketen şu oğlun eve gelince, onun için besili danayı boğazladın.’

³¹“Baba, ‘Oğlum,’ dedi. ‘Sen hep yanımdasın, varlığımın tümü senindir. ³²Şu anda eğlenip sevinmek yerindedir. Çünkü bu kardeşin ölüydü, şimdi ise yaşıyor; yitikti ama bulundu.’”

Açıkgöz Ev Yöneticisi 1-13

16 İsa öğrencilerine şunları da anlattı: “Varlıklı birinin bir ev yöneticisi vardı. Ev yöneticisi onun mallarını darmadağın ediyor yolunda bir suçlama erişti adamın kulağına. ²Onu yanına çağırdı, ‘Senin için bu duyduklarım nedir?’ diye sordu. ‘Ev yöneticiliğinin hesabını ver bakalım. Bundan böyle ev yöneticiliği yapamazsın.’

³“Ev yöneticisi içinden, ‘Şimdi ne yapacağım?’ dedi. ‘İşte efendim ev yöneticiliğini benden alıyor. Toprağı kazacak gücüm yok. Dilenmekten utanırım. ⁴Ne yapacağımı biliyorum; öyle ki ev yöneticiliğinden atıldığımda insanlar beni evlerine alsın.’

⁵“Ardından efendisine borcu olanları teker teker yanına çağırdı. Birincisine, ‘Efendime borcun ne kadar?’ diye sordu. ⁶Adam, ‘Yüz damacana zeytinyağı’ diye yanıtladı. Ev yöneticisi, ‘Şu borç senedini al’ dedi, ‘Hemen şuracığa otur, elli damacana yaz.’ ⁷Sonra öbürüne sordu: ‘Borcun ne kadar?’ O da, ‘Yüz ölçek buğday’ diye yanıtladı. Ev yöneticisi, ‘Şu borç senedini al, seksen ölçek yaz’ dedi.

⁸“Efendisi, aldatici ev yöneticisini övdü. Çünkü o akıllıca davranmıştı. Sonuç: Şimdiki çağın insanları kendi kuşaklarıyla alışverişlerinde aydınlanmış insanlardan daha keskin zekâlıdır. ⁹Sizlere derim ki, haksız mammona* gönül kaptıranlarla arkadaşlık kurun. Öyle ki olanaklar yitirilince sizi sonsuz barınaklara alsınlar. ¹⁰Az şeyde güvenilen kişiye çok şeyde de güvenilir. Az şeyde haksızlık eden kişi çok şeyde de haksızlık eder. ¹¹Bu nedenle, eğer haksız mammon ilişkisinde güvenilir

değilseniz, gerçek varlık ilişkisinde sizlere kim güvenebilir? ¹²Başkasının malı ilişkisinde güvenilir değilseniz, kendinizin olanı sizlere kim verir? ¹³Hiçbir uşak iki efendiye uşaklık edemez. Çünkü ya birine kin besler öbürünü sever; ya da birine bağlanır öbürünü hor görür. Hem Tanrı'ya hem de mammona uşaklık edemezsiniz.”

İsa'nın Belirttiği Tanrısal Değerler 14-18 (Matta 11:12,13; 5:31,32; Markos 10:11,12)

¹⁴Paraya tutkun Ferisiler bu sözlerin tümünü dinliyor ve İsa'yı tiye alıyordu. ¹⁵İsa onlara, “Siz kendinizi insanların önünde doğru çıkarırsınız” dedi. “Ama Tanrı yüreğinizi bilir. İnsanların yüce saydığı şeyler, Tanrı'nın gözünde tiksindiricidir. ¹⁶Ruhsal yasa ve peygamberler Yahya'ya dek uzanır. Onun gününden bu yana Tanrı hükümranlılığı insanlara müjdeleniyor ve herkes ona girmek için kendini zorluyor.¹⁵² ¹⁷Gökle yerin geçip gitmesi ruhsal yasadaki bir tek çizginin bozulmasından daha kolaydır.

¹⁸“Karısını boşayıp bir başkasıyla evlenen kişi cinsel yolsuzluk etmiş olur. Kocasının boşadığı bir kadınla evlenen de cinsel yolsuzluk etmiş olur.”

Varlıklı Adamla Yoksul Lazaros 19-31

¹⁹“Varlıklı bir adam vardı. Giysileri erguvan çiçeği renginde ince ketendendi. Kendisine her gün tantanalı şöenler düzenlerdi. ²⁰Kapısının önüne ise Lazaros adında bir yoksulu yatırılırdı. Bedeni baştan başa açık yaralarla doluydu. ²¹Varlıklı adamın sofrasından atılan artıklarla karnını doyurmaya özlem duyardı o. Köpekler de gelip açık yaralarını yalardı.

²²“Günlerden bir gün yoksul adam öldü, melekler tarafından İbrahim'in yanında oturmaya götürüldü. Varlıklı adam da öldü ve gömüldü. ²³Ölümler ülkesinde¹⁵³ işkence çekerken gözlerini kaldırıncaya ırakta İbrahim'i ve yanında duran Lazaros'u gördü. ²⁴‘Ey İbrahim baba’ diye seslendi. ‘Bana acı. Lazaros'u gönder de parmağının ucunu suya batırsın, dilimi serinletsin. Çünkü bu alevin ortasında acıyla kıvranıyorum.’

²⁵“Ama İbrahim, ‘Ey oğul’ dedi. ‘Yaşamında iyi şeylerle gönenç bulduğunu, Lazaros'un ise her tür kötülüğü taşıdığını anımsa. Oysa şimdi o avuntu buluyor, sense acıyla kıvranıyorsun. ²⁶Üstelik, bizimle sizin aranızda koca bir boşluk saptanmıştır. Öyle ki, buradan oraya geçmek isteyenler bunu başaramasın; oradan da hiç kimse bizim bulunduğumuz yere geçemesin.’

²⁷“Bunun üzerine adam ‘Sana yalvarırım ey baba!’ dedi. ‘Lazaros'u babamın evine sal. ²⁸Beş kardeşim var. Onları uyarsın ki, onlar da bu işkence yerine gelmesin.’ ²⁹Ama İbrahim şöyle yanıtladı: ‘Musa'yı ve peygamberleri biliyorlar. Onları dinlesinler.’ ³⁰Adam, ‘Hayır, İbrahim baba’ dedi. ‘Elbette, ölümlerden biri onlara giderse günahlarından dönerler.’ ³¹İbrahim de ona, ‘Eğer Musa'yı ve peygamberleri dinlemiyorlarsa, ölümler arasından biri dirilse bile inanmazlar’ diyerek konuştu.”

Günah Sorununun Ayrımlı Yönleri 1-4 (Matta 18:6,7; 21,22; Markos 9:42)

17 İsa öğrencilerine, “Suça sürüklenme eylemlerinin gelmemesi olanaksızdır” dedi. “Ama bu eylem kimin aracılığıyla geliyorsa, vay onun başına! ²Şu küçüklerden birini kim suç işlemeye sürüklerse, boynuna bir değirmen taşı bağlanıp denize atılması o kişi için daha iyidir. ³Kendinize dikkat edin. Kardeşin sana karşı günah işlerse onu kına. Günahından dönerse onu bağışla. ⁴Eğer bir günde sana karşı yedi kez günah işler ve yedi kez yanına gelip, ‘Ben günahımdan dönüyorum’ derse, onu bağışlamak zorundasın.”

İmanın Sağladığı Sonuçlar 5,6

⁵Haberciler Rab'be, “İmanımızı çoğalt” dedi. ⁶Rab yanıtladı: “Hardal tohumu kadar imanınız olsa şu karadut ağacına, ‘Tüm kökünle yerinden sökül ve denize kök sal’ deseniz buyruğunuza uyardı.”

¹⁵² bkz. Matta 11:12

¹⁵³ bkz. Matta 11:23

Uşağın Yükümlülüğü 7-10

⁷“Sizlerden birinin çift süren ya da sürüleri güden bir uşağı olduğunu varsayalım. Tarladan eve döndüğünde ona, ‘Hemen gel sofraya otur’ mu der, ⁸yoksa, ‘Yiyeceğimi hazırla, önlüğünü bağla, yiyip içinceye dek bana hizmette bulun ondan sonra da kendin ye iç’ mi der? ⁹Uşak kendisine buyrulmuş yaptığı için efendi ona teşekkür borçlu mudur? ¹⁰Sizin durumunuz da tıpkı bunun gibidir. Buyrulmuş her şeyi yaptığınızda, ‘Biz yararsız uşaklarız’ deyin. ‘Yapmamız gerekeni yaptık sadece.’”

İsa On Cüzamlıyı Pak Kılıyor 11-19

¹¹İsa Yeruslaim’e giderken Samiriye ve Galile bölgelerinden geçiyordu. ¹²Bir kasabaya girdiğinde, O’nu on cüzamlı karşıladı. Uzakta durarak ¹³yüksek sesle dileklerini dile getirdiler: “İsa, yetkili yönetmen; bize acı!” ¹⁴İsa onları görünce, “**Gidin kendinizi rahiplere gösterin**” dedi. Cüzamlılar yolda giderken paklandı. ¹⁵İçlerinden biri iyi olduğunu anlayınca yüksek sesle Tanrı’yı yücelterek geri döndü. ¹⁶Yüzüstü İsa’nın ayaklarına kapandı. O’na teşekkür etti. Adam Samiriyeli’ydi.

¹⁷İsa, “**Paklananlar on kişi değil miydi?**” diye sordu. “**Öbür dokuzu nerede?** ¹⁸Bu yabancıdan başka Tanrı’yı yüceltmek için geri gelen olmadı mı?” ¹⁹Sonra adama, “**Kalk, yoluna koyul**” dedi. “**İmanın seni kurtardı.**”

Tanrı Hükümlerini Buradadır 20,21

²⁰Ferisiler, “Tanrı hükümlerini ne zaman gelecek?” yolunda bir soru sordu. İsa onlara, “**Tanrı hükümlerini gözle görülebilir biçimde gelmez**” dedi. ²¹“**Ne de insanlar, ‘Bak, burada’ ya da, ‘Orada’ der. İşte Tanrı hükümlerini aranızdadır.**”*

Hükümlerine Yol Açan Olaylar 22-37

(Matta 24:23-28; 37-41)

²²İsa öğrencilere, “**İnsanoğlu’nun günlerinden birini görmek için özlem çekeceğiniz dönem geliyor**” dedi. “**Ama görmeyeceksiniz.** ²³Size, ‘Bak, orada; bak, burada’ diyecekler. Sakın gidip aramaya koyulmayın. ²⁴Çünkü şimşek çakınca bir uçtan öbür uca tüm gökyüzünü nasıl aydınlatsa, İnsanoğlu da [kendi gününde] tıpkı bunun gibi olacaktır. ²⁵Ne var ki, ilkin O’nun bir sürü işkence çekmesi ve bu kuşakça yadsınması gerekiyor. ²⁶Nuh’un günlerinde durum ne idiye, İnsanoğlu’nun günlerinde de öyle olacak. ²⁷Herkes yiyor, içiyor, evleniyor, everiliyordu; Nuh’un gemiye girdiği güne dek.. Sonra tufan gelip tümünü yok etti.

²⁸“**Lut’un günlerinde de durum buydu. Herkes yiyor içiyor, satın alıyor satıyor, ekiyor, yapılar kuruyordu.** ²⁹Lut’un Sodom’u bırakıp gittiği gün gökten ateşle kükürt yağdı ve tümünü yok etti. ³⁰İnsanoğlu’nun açıklanacağı günde de durum tıpkı bunun gibi olacak. ³¹“O gün damda olup da malları evde bulunan onları almaya inmesin. Bunun gibi tarladaki de geri dönmesin. ³²Lut’un karısını anımsayın. ³³Canını kurtarmaya çalışan herkes onu yitirecektir; ama yitiren onu koruyacaktır.

³⁴“**Size diyorum ki, o gece bir yatakta iki kişi olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak.** ³⁵Değirmende birlikte buğday öğüten iki kadın olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak.” ³⁶¹⁵⁴ ³⁷Öğrenciler, “Nerede, ya Rab?” diye sordu. İsa, “**Ölü neredeyse, akbabalar da orada toplanacak**” dedi.

Dul Kadımla Yargıç Simgesi 1-8

18 İsa her vakit dua etmeleri ve hiç yüreksiz olmamaları gerektiğini belirten bir simgesel öykü anlattı onlara: ²“**Bir kentte Tanrı korkusunu öneme almayan, insana saygı tanımayan bir yargıç vardı.** ³Bir de dul kadın vardı aynı kentte. İki de bir yargıca gelir, ‘Davalımdan hakkımı kovala’ diye yakarırdı. ⁴Yargıç uzun süre aldırış etmedi. Ama sonunda kendi kendine, ‘Her ne kadar Tanrı

¹ 17:14 Levililer 13:49; 14:2-32

² 17:27 Yaratılış 7:7-23 17:28 Yaratılış 18:20 17:29 Yaratılış 19:15,24,25 17:31 Yaratılış 19:26

¹⁵⁴ 36 [Tarlada iki kişi olacak; biri alınacak öbürü bırakılacak.]

korkusunu öneme almayan, insana saygı tanımayan biriysen de, ⁵beni sürekli tedirgin etmesin diye bu dul kadının hakkını arayacağım' dedi. 'Yoksa boyuna gelip beni canımdan bezdirecek.'"

⁶Rab, "Adaletsiz yargıcın ne dediğini duyun" diye ekledi. ⁷"Ya Tanrı? Kendisine gece gündüz haykıran seçilmişlerinin hakkını savunmaz mı? Katlanışı ne denli sürer? ⁸Size derim ki, onların hakkını ivedilikle saptayacak. Yine de, İnsanoğlu geldiğinde şu dünyada acaba böylesi imanı bulacak mı?"

Kendisini Doğru Sayanın Kişisel Çelişkisi 9-14

⁹Kendilerinin doğru olduğuna kanıp da geriye kalanları aşağı gören kimilerine İsa şu simgesel öyküyü anlattı:

¹⁰"İki adam dua etmek için tapınağa gitti. Biri Ferisi'ydi, öbürüyse gümrük vergisi toplayan.

¹¹Ferisi ayağa kalkıp kendi kendine şöyle dua etti: 'Ya Tanrı, öbür insanlara –kapkaççılara, hilecilere, cinsel yolsuzluk yapanlara, ya da gümrük vergisi toplayan şu adama– benzemediğim için sana teşekkür ederim. ¹²Haftada iki kez oruç tutarım. Tüm kazancımın yüzde onunu veririm.'

¹³"Gümrük vergisi toplayansa uzakta durup gözlerini göğe kaldırmak bile istemedi. Yalnız göğsünü dövüyor, 'Ey Tanrı, ben günahlıya acı' diyordu. ¹⁴Size derim ki, ilki değil, ama bu adam evine doğrulukla donatılmış biri olarak döndü. Çünkü kendisini yükselten alçaltılacak, kendisini alçaltansa yükseltilecek."

İsa Küçük Çocukları Kutlu Kılıyor 15-17

(*Matta 19:13-15; Markos 10:13-16*)

¹⁵İsa'nın yanına, dokunsun diye küçük çocuklar getirdiler. Ama öğrenciler bunu görünce çocukları getirenleri payladı. ¹⁶İsa onları çağırıp, "Çocukları bırakın, bana gelsinler" dedi. "Onlara engel olmayın. Çünkü Tanrı hükümrânlığı böylelerininindir. ¹⁷Doğrusu size derim ki, Tanrı hükümrânlığını bir çocuk gibi kabul etmeyen ona hiç giremez."

Sonsuz Yaşam Arayan Varlıklı Genç 18-30

(*Matta 19:16-30; Markos 10:17-31*)

¹⁸Bir başkan İsa'ya, "İyi Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?" diye sordu. ¹⁹İsa ona, "Neden bana iyi diyorsun?" dedi. "Tanrı'dan başka kimse iyi değildir. ²⁰Buyrukları bilirsin:

"Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin,
Adam öldürmeyeceksin,
Çalmayacaksın,
Yalan yere tanıklık etmeyeceksin,
Babana ve annene saygı göstereceksin."

²¹Adam, "Bunların tümünü gençliğimden bu yana tuttum" diye yanıtladı. ²²İsa bunu duyunca, "Bir şeyin eksik kalıyor" dedi. "Varını yoğunu sat, yoksullara dağıt. Böylelikle göklerde varlığın olacaktır. Sonra da ardın sıra gel."

²³Adam bunu duyunca yüreği tasayla doldu. Çünkü çok zengindi. ²⁴İsa onun tepkisini görünce, "Parası bol kişilerin Tanrı hükümrânlığına girmesi ne denli güçtür!" dedi. ²⁵"Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin bireyin Tanrı hükümrânlığına girmesinden daha kolaydır."

²⁶Bunu duyanlar, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diye sordu. ²⁷İsa, "İnsanlar önünde olanaksız olan, Tanrı önünde olanaklıdır" diye yanıtladı. ²⁸Petros, "İşte biz her şeyi bırakıp ardın sıra geldik" dedi. ²⁹İsa, "Doğrusu size derim ki" dedi, "Tanrı hükümrânlığı için evini, eşini, kardeşlerini, ana-babasını, çocuklarını bırakan hiç kimse yoktur ki ³⁰şimdiki dönemde bunları kat kat almasın. Gelecek çağda ise sonsuz yaşamı alacaktır o."

¹ 18:20 Mısır'dan Çıkış 20:12-16; Yasanın Tekrarı 5:16-20

İsa Ölümünü ve Dirilişini Üçüncü Kez Belirtiyor 31-34

(Matta 20:17-19; Markos 10:32-34)

³¹İsa, on iki öğrenciyi bir yana çekip onlara, “Bakın” dedi, “Yeruşalim’e çıkıyoruz. İnsanoğlu için peygamberlerce yazılmış olanların tümü bütünlenecektir. ³²Ulusların eline verilecek, O’nunla alay edecekler, aşağılayacaklar, yüzüne tükürecekler. ³³Kamçıladıktan sonra O’nu öldürecekler. Üçüncü gün dirilecek.” ³⁴Ama öğrenciler bu sözlerin tekini bile anlamadı. Bu bildiri kendilerinden gizlendiği için söylenenleri kavrayamadılar.

İsa Görmez Dilenciği Görüme Kavuşturuyor 35-43

(Matta 20:29-34; Markos 10:46-52)

³⁵İsa, Yeriha kentine yaklaşırken, gözleri görmeyen bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. ³⁶Bir topluluğun yakınından geçmekte olduğunu duyunca, “Ne oluyor?” diye sordu. ³⁷“Nasıralı İsa buradan geçiyor” diye yanıtladılar. ³⁸Adam yüksek sesle, “Ey İsa, Davut Oğlu, bana acı” diye bağırdı. ³⁹Öndekiler onu paylayarak bağırmaı kes diye üstelediler. Ama o sesini büsbütün yükseltti: “Ey Davut Oğlu, bana acı.”

⁴⁰İsa duraklayıp onu kendisine getirmelerini buyurdu. Adam yaklaşıncı İsa sordu: ⁴¹“Sana ne yapmamı istiyorsun?” O da, “Ya Rab, yeniden göreyim” dedi. ⁴²İsa ona, “Gözlerin açılsın!” dedi. “İmanın seni kurtardı.” ⁴³O anda görmeye başladı ve Tanrı’yı yücelterek İsa’nın ardı sıra gitti. Olayı gören tüm halk Tanrı’ya övgüler sundu.

Kısa Boylu Günahlının Tövbesi 1-10

19 İsa Yeriha’ya girdi. Kentin içinden geçiyordu. ²Orada Zakkay adında zengin bir adam vardı. Gümrük vergisi toplayanların önde geleniydi. ³Zakkay İsa’nın nasıl biri olduğunu görmek istedi. Ne var ki, biriken topluluk yüzünden bunu başaramadı. Çünkü boyu kısaydı. ⁴Hemen önden koşup İsa’yı görebilmek için geçeceği yol üstünde bir incir ağacına tırmandı. ⁵İsa oraya varınca yukarı bakarak, “Zakkay, çabuk aşağı in” dedi. “Çünkü bugün senin evinde kalmam gerekiyor.” ⁶Zakkay hemen aşağı indi ve sevinç içinde İsa’yı ağırladı.

⁷Bunu görenler söylenmeye koyuldu. “Günahlı bir adamın evinde kalmaya gitti” diyerek mırıldanıyorlardı. ⁸Zakkay ayağa kalkıp Rab’be, “Ya Rab, işte varlığımın yarısını yoksullara veriyorum” dedi. “Birinden haksızlıkla bir şey kaptımsa da dört katını geri veriyorum.” ⁹İsa ona, “Bugün bu eve kurtuluş geldi” dedi. “Çünkü o da İbrahim’in bir oğludur. ¹⁰Çünkü İnsanoğlu yitirilene aramaya ve kurtarmaya geldi.”

Uşaklara Bırakılan Para 11-28

(Matta 25:14-30)

¹¹Onlar bu sözleri dinlerken, İsa simgesel bir öykü anlatarak konuşmasını sürdürdü. Çünkü kendisi Yeruşalim’e yakın bulunduğundan, Tanrı hükümrânlığının belirlemek üzere olduğunu sanıyorlardı. ¹²İsa şunu anlattı: “Soylu bir adam kendisine bir krallık sağlayıp yine geri dönmek amacıyla uzak bir ülkeye gitti. ¹³Önce on uşağını yanına çağırıp kendilerine on gümüş verdi. ‘Ben geri gelinceye dek bunu değerlendirin’ dedi. ¹⁴Ne var ki, ülkesinin halkı kendisine kin besliyordu. Ardından elçi gönderip, ‘Biz bu adamın başımıza kral olmasını istemiyoruz’ dediler.

¹⁵“Soylu adam krallığı sağlayıp geri geldiğinde, parayı bıraktığı uşakları yanına çağırmaları için buyruk verdi; öyle ki parayı nasıl değerlendirdiklerini görsün. ¹⁶İlki yaklaşp, ‘Efendi, gümüşün on gümüş daha kazandı’ dedi. ¹⁷Adam, ‘Aferin iyi uşak’ dedi. ‘Az olanı kullanmakta güvenilir kişi olduğunu gösterdin. On kent üzerinde yetki veriyorum sana.’

¹⁸“İkincisi yaklaşp, ‘Efendi’ dedi. ‘Gümüşün beş gümüş daha getirdi.’ ¹⁹Adam, ‘Sana da beş kent üzerinde yetki veriyorum’ dedi. ²⁰Bir başkası yaklaşp, ‘Efendi’ dedi, ‘İşte gümüşün. Onu bir

mendile sarıp sakladım. ²¹Çünkü senden korkum vardı. Sert bir insansın. Koymadığımı toplar, ekmediğini biçersin.’ ²²Adam, ‘Kendi ağzından çıkan sözle seni suçlu çıkaracağım kötü uşak’ dedi. ‘Benim sert bir insan olduğumu biliyordun. Koymadığımı toplar, ekmediğimi biçerim. ²³Öyleyse niçin paramı bankaya yatırmadın? Hiç olmazsa, geldiğimde onu faiziyle birlikte çekerdim.’

²⁴“Sonra orada duranlara, ‘Bu adamdan elindeki gümüşü alın, on gümüşü olana verin’ dedi. ²⁵‘Efendi, onun on gümüşü var’ diye karşılık verdiler. ²⁶Adam, ‘Size derim ki’ dedi, ‘Malı olan herkese daha da çok verilecek, ama bir şeyi olmayandan elindeki bile alınacaktır.

²⁷“Kendilerine krallık etmemi istemeyen bu düşmanlarıma gelince; onları buraya getirin, gözümün önünde idam edin.” ²⁸İsa bu sözleri söyledikten sonra onlardan önce Yeruşalim’e doğru yola çıktı.

YERUŞALİM’İ KAPSAYAN HİZMET

Yeruşalim’e Görkemli Giriş 29-40

(Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Yuhanna 12:12-19)

²⁹Zeytinlik Dağı denen tepenin eteğinde Beytfaci’ye ve Beytanya’ya yaklaşınca, İsa öğrencilerden ikisini gönderdi. ³⁰Onlara, “Karşıdaki köye gidin” dedi. “Oraya varır varmaz bağlı duran bir sıpa göreceksiniz. Ona hiçbir vakit, hiç kimse binmemiştir. Onu çözüp getirin. ³¹Eğer biri size, ‘Onu niçin çözüyorsunuz?’ diye sorarsa, ‘Bu Rab için gereklidir’ diyeceksiniz.”

³²Gönderilenler gitti, her şeyi İsa’nın dediği gibi buldular. ³³Sıpayı çözüyorlardı ki sahipleri, “Bu sıpayı niçin çözüyorsunuz?” diye sordu. ³⁴Öğrenciler de, “Bu, Rab için gereklidir” dedi. ³⁵Sıpayı alıp İsa’ya getirdiler. Kendi giysilerini sıpanın üstüne atarak, İsa’nın binmesine yardım ettiler. ³⁶İsa ilerlerken de giysilerini halı gibi yolun üstüne serdiler.

³⁷İsa, Zeytinlik Dağı’nın alt yamacına yaklaştığında, tüm öğrenci topluluğu¹⁵⁵ sevinçten coşarak, tanık oldukları güçlü işlerin hepsine ilişkin yüksek sesle Tanrı’ya övgü sunmaya koyuldu. ³⁸Şöyle bağırıyorlardı:

“Rab’bin adıyla gelen Hükümran kutludur.

Gökte esenlik, Yücelerde Olan’a yücelik olsun!”

³⁹Topluluğun içinden bazı Ferisiler İsa’ya, “Öğretmen, öğrencilerini payla” dedi. ⁴⁰İsa, “Size derim ki, bunlar susarlarsa taşlar bağırarak” diye yanıtladı.

Kentin İlgisizliği 41-44

⁴¹İsa yaklaşıp kenti görünce onun için ağladı. ⁴²“Keşke sen de bugün esenlik sağlayan değerlerin ne olduğunu bilseydin” dedi. “Ama şimdi onlar gözlerinden gizli kalıyor. ⁴³Düşmanlarının çevrende siper kazıp seni kuşatacakları, her yönden saracakları günler geliyor. ⁴⁴Seni de, bağrında taşıdığın çocuklarını da kaldırıp yere çarpacaklar. Sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü kendini ilgilendiren tanrısal ziyaret vaktini bilmedin.”

İsa Tapınağı Arıtıyor 45-48

(Matta 21:12-17; Markos 11:15-19; Yuhanna 2:13-22)

⁴⁵İsa tapınağa girdi, oradaki satıcıları dışarı atmaya başladı. ⁴⁶Onlara, “Kutsal Kitap’ta yazılmıştır” dedi:

“Evim dua evi olacaktır.

Ama siz onu eşkıya yatağı yaptınız.”

⁴⁷Her gün tapınakta öğretiyordu. Başrahipler, dinsel yorumcular O’nu yok etmek istiyordu, halkın yöneticileri de aynı isteği güdüyordu. ⁴⁸Ne var ki, elverişli ortamı bulamıyorlardı. Çünkü tüm halk kulak kesilmiş O’nu dinliyordu.

¹⁵⁵ bkz. Matta 5:1

İsa'nın Yetkisine İlişkin Soru 1-8

(Matta 21:23-27; Markos 11:27-33)

20 Günlerden bir gün İsa tapınakta halka öğretmekte ve Sevinç Getirici Haber'i yaymaktayken başrahiplerle dinsel yorumcular yanlarına İhtiyarlar'ı alarak karşısına dikildiler. ²“Bize söyle bakalım” dediler, “Bu işleri hangi yetkiye dayanarak yapıyorsun? Bu yetkiyi sana veren kim?” ³İsa, “Ben size bir soru sorayım” diye yanıtladı. “Söyleyin bana: ⁴Yahya'nın vaftiz etme yetkisi nereden geldi? Tanrı'dan mı yoksa insanlardan mı?”

⁵Onlar aralarında düşünmeye koyuldular. Şöyle diyorlardı: “Eğer Tanrı'dandır dersek, O bize, ‘Öyleyse niçin ona inanmadınız?’ diye soracak. ⁶Yok eğer, ‘İnsanlardandır’ dersek, tüm halk bizi taşlar. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna kanmış bulunuyorlar.” ⁷Bunun üzerine, nereden geldiğini bilmediklerini söylediler. ⁸İsa, “Öyleyse, ben de size bu işleri hangi yetkiye dayanarak yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

Bağ Kiralayanlara İlişkin Simgesel Öykü 9-19

(Matta 21:33-46; Markos 12:1-12)

⁹İsa halka şu simgesel öyküyü anlatmaya başladı: “Bir adam asma dikti, bağı bağcılara kiralarak uzun bir süre için başka bir ülkeye gitti¹⁵⁶. ¹⁰Bağ bozumunda, ürünün bir bölümünü kendisine vermeleri için kiracılarına bir uşak gönderdi. Ama kiracılar onu tartaklayıp eli boş geri gönderdiler. ¹¹Adam başka bir uşak gönderdi. Onu da tartaklayıp aşağıladılar ve eli boş gönderdiler. ¹²Adamcağız üçüncü bir uşak gönderdi. Onu da yaralayıp dışarı attılar.

¹³“Bunun üzerine bağ sahibi, ‘Ne yapayım?’ dedi. ‘Sevgili oğlumu göndereyim. Belki ona saygı gösterirler.’ ¹⁴Ama kiracılar oğlunu görünce, ‘İşte malları miras alacak olan burada’ diye aralarında söyleştiler, ‘Haydi, şunu öldürelim de mirasına konalım.’ ¹⁵Böylece onu bağdan dışarı sürükleyip öldürdüler. Şimdi, bağ sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶Varıp o kiracıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. “Bunu duyanlar, “Tanrı korusun!” dediler. ¹⁷İsa onların gözlerinin içine bakarak sordu: “Öyleyse, yazılmış olan bu söz ne anlam taşır?”

“Yapıcıların kaldırıp attığı Taş, işte bu baş köşeye konulan Taş oldu.”

¹⁸“Bu Taş’a çarpıp düşen herkes paramparça olacak. Taş da kimin üstüne düşerse onu ezip toz edecek.”

¹⁹Dinsel yorumcularla başrahipler o anda O'na el uzatmak istedilerse de halktan korktular. Çünkü bu simgesel öyküyle kendilerine değindiğini anladılar.

Kayser'e Vergi Ödemeli mi? 20-26

(Matta 22:15-22; Markos 12:13-17)

²⁰İsa'yı gözlemeye başladılar. O'nu kendi sözüyle tuzağa düşürmek istiyorlardı. Sözde doğru kişiler gibi davranan, ama gerçekte O'nu valinin yetkisine ve yargılamasına teslim etmek için saman altundan su yürüten rol yapıcı kişiler gönderdiler¹⁵⁷. ²¹Bunlar varıp, “Ey Öğretmen, doğru konuştuğunu ve öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz” dediler. “Tam tersine, Tanrı yolunu gerçekten öğretiyorsun. ²²Söyle bize: Kayser'e vergi ödemek bizim için yasal mı yoksa değil mi?¹⁵⁸”

²³İsa onların kurnazlığını bildiğinden, ²⁴“Bana bir dinar gösterin” dedi. “Bunun üzerindeki yüz ve yazı kimindir?” Onlar, “Kayser'in!” diye yanıtladılar. ²⁵İsa'nın karşılığı şu oldu: “Bu durumda Kayser'e ilişkin şeyleri Kayser'e, Tanrı'ya ilişkin olanları da Tanrı'ya verin.”

²⁶Halkın önünde O'nu kendi sözüyle tuzağa düşüremediler. Verdiği yanıtı şaşarak susup kaldılar.

¹⁵⁶ 19:44 Mezmur 137:9 19:46 Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11 20:9 Yeşaya 5:1 20:17 Mezmur 118:22 20:28 Yaratılış 38:8; Yasanın Tekrarı 25:5,6 20:37 Mısır'dan Çıkış 3:2,6

¹⁵⁷ bkz. Matta 21:33

¹⁵⁸ bkz. Matta 22:15

bkz. Matta 22:17

Ölülerin Dirilmesi Sorunu 27-40

(Matta 22:23-33; Markos 12:18-27)

²⁷Bazı Sadukiler¹⁵⁹ –ölülerin dirilişi diye bir şey yoktur yolunda konuşanlar– yaklaşıp İsa’ya bir soru sordu: ²⁸“Ey Öğretmen, Musa bize buyurmuştur ki, evli bir adam çocuğu olmadan ölürse, kardeşi dul kalan kadınla evlenmeli, böylelikle kardeşine soy yetiştirmeli.

²⁹“Yedi kardeş vardı. Birincisi bir kadınla evlenip çocuksuz öldü. ³⁰İkincisi de, ³¹üçüncüsü de onunla evlendi. Aynı durumda yedisi de çocuk bırakmadan öldü. ³²Sonunda kadın da öldü. ³³Ölüler dirildiğinde bu kadın hangisinin karısı olacak? Öyle ya, yedisi de onu kendisine eş olarak aldı.”

³⁴İsa yanıtladı: “**Bu çağın insanları evlenirler de everilirler de.** ³⁵Ama o çağa ve ölüler arasından dirilmeye yarışır görülenler ne evlenirler ne de everilirler. ³⁶Çünkü artık ölüm nedir bilmezler. Onlar meleklere eşittir ve diriliş çocukları olmaları nedeniyle Tanrı çocuklarıdır. ³⁷Kaldı ki, ölülerin dirilişini Musa’nın kendisi, yanan çalıyla ilgili bölümde¹⁶⁰ belirtti. Orada Rab için İbrahim’in, İshak’ın ve Yakup’un Tanrısı diyor. ³⁸Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı’dır. Çünkü herkes O’nun için yaşar.” ³⁹Dinsel yorumcuların bazısı, “Öğretmen, doğru söyledin” diye yanıtladı. ⁴⁰Bundan sonra kendisine hiçbir şey sormak ataklığında bulunmadılar.

Mesih’le İlgili Somut Soru 41-44

(Matta 22:41-46; Markos 12:35-37)

⁴¹İsa onlara, “**Mesih için nasıl Davut’un Oğlu’dur yolunda söz ederler?**” dedi. ⁴²“Davut’un kendisi Mezmurlar kitabında şöyle diyor:

“**Rab Rabbim’e, «Sağımda otur» dedi,**

⁴³“**Düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek.**”

⁴⁴“**Eğer Davut’un kendisi O’na Rab diyorsa, O nasıl Davut’un Oğlu olabilir?**”

Dinsel Yorumculara Yöneltilen Yargı 45-47

(Matta 23:1-36; Markos 12:38-40; Luka 11:43)

⁴⁵Tüm halk dinlerken İsa öğrencilere şunu söyledi: ⁴⁶“**Uzun giysilerle dolaşmaktan hoşlanan, çarşıda meydanda saygıyla selamlanmayı, sinagogların baş koltuklarını, şölenlerin de ön sıralarını seven dinsel yorumculardan sakının.** ⁴⁷Dul kadınların evlerine konan, gösteriş için uzun uzadıya dualar yapan bu insanların yargılanması daha ağır olacaktır.”

Dul Kadının Armağanı 1-4

(Markos 12:41-44)

21 İsa çevreye bakınca, tapınağın para kutusuna armağanlarını bırakan varlıklı kişileri gördü. ²Bu arada oraya iki bakır kuruş bırakan yoksul bir dul kadını da gördü. ³“**Doğrusu size derim ki**” dedi, “**Bu yoksul dul herkesten daha çok para bıraktı.** ⁴Çünkü ötekilerin tümü varlıklarının bolluğundan armağan bıraktı. Ama bu kadın yoksulluğundan, nesi varsa onu –tüm geçim olanağını– bıraktı.”

Taş Üstünde Taş Kalmayacak 5,6

(Matta 24:1-2; Markos 13:1-2)

⁵Bazıları tapınağın göz kamaştıran taşlarla, Tanrı’ya sunulan armağanlarla süslenmiş olduğundan söz ediyordu. ⁶İsa, “**Günler geliyor**” dedi, “**Bu gördüklerinizden taş üstünde taş kalmayacak. Yıkılmadık bir şey bırakılmayacak.**”

En Acı Olayın Habercileri 7-19

(Matta 24:3-14; Markos 13:3-13)

¹⁵⁹ bkz. Matta 3:7

¹⁶⁰ bkz. Markos 12:26

⁷Kendisine sordular: “Öğretmen, bu olaylar ne zaman olacak? Bunların yaklaştığını gösteren belirti ne olacak?”

⁸İsa, “Dikkat edin, kimse sizi kandırmasın” dedi. “Çünkü birçokları adımla gelip, ‘Ben O’yum, vakit yakındır’ diyecek. Onların ardından gitmeyin. ⁹Savaştan, kargaşalıktan söz edildiğini duyduğunuzda korkuya kapılmayın. Çünkü önce bu olayların olması gerekir. Ama son hemen gelmeyecek.” ¹⁰Sonra, “Ulus ulusa, krallık krallığa karşı ayaklanacak” dedi.

¹¹“Güçlü depremler olacak, çeşitli yerlerde kıtlıklar, bulaşıcı hastalıklar çıkacak. Korkunç görünüşler, gökte güçlü belirtiler görülecek. ¹²Ama tüm bunlardan önce size el kaldıracaklar, baskı uygulayacaklar. Sizleri sinagoglara teslim edecekler, cezaevlerine atacaklar. Adıma bağlılık yüzünden kralların, valilerin önüne çıkarılacaksınız. ¹³Bu olaylar tanıklığınıza olanak sağlayacak. ¹⁴Kendinizi nasıl savunacağınıza önceden hazırlık gerekeceğini aklınızda tutun. ¹⁵Çünkü ben size hem söz hem de anlayış vereceğim. Öyle ki, hiçbir düşmanınız size karşı çıkmayacak, sizi yalanlayamayacak. ¹⁶Ana-babanız, kardeşleriniz, hısımlarınız, arkadaşlarınız bile sizi ele verecek; kiminizi de öldürecekler. ¹⁷Adıma bağlılığınız yüzünden herkesin hincına uğrayacaksınız. ¹⁸Ama başınızdan bir tek kıl bile yitirilmeyecek. ¹⁹Sabırla canlarınızı kazanacaksınız¹⁶¹.”

Yeruşalim’in Yıkılacağı Bildiriliyor 20-24

(Matta 24:15-21; Markos 13:14-19)

²⁰“Yeruşalim’in ordular tarafından kuşatıldığını gördüğünüzde, yıkımının yaklaştığını bileceksiniz. ²¹O zaman Yahudiye ülkesinde bulunanlar dağlara kaçsın. Kentin içinde oturanlar uzağa gitsin. Çevre köylerdeki kente girmesin. ²²Çünkü bunlar tüm yazılı olanların yerini bulacağı oç alma günleridir.

²³“O günlerde çocuk bekleyenlere, emzikiilere ne yazık! Çünkü buraya korkunç sıkıntı, bu halka da tanrısal öfke inecek. ²⁴Kılıcın ağzına düşecekler, tüm uluslara tutsak götürülecekler. Yeruşalim ulusların ayakları altında ezilecek; ulusların günleri doluncaya dek..”

İnsanoğlu’nun Gelişi 25-28

(Matta 24:29-31; Markos 13:24-27)

²⁵“Güneşte, ayda, yıldızlarda belirtiler olacak. Yeryüzünde ise denizin, yükselen dalgaların kükreyişinden uluslar şaşkına dönüp bunalacak.

²⁶“Dünyayı saran olayların korkusundan insanların yürekleri eriyecek. Çünkü göklerin güçleri sarsılacak.

²⁷“Bunun ardından, İnsanoğlu’nun büyük güçle ve sınırsız yücelikle bir bulutta geldiğini görecekler. ²⁸Bu olaylar olmaya başlayınca başlarınızı kaldırın; çünkü özgürlük saatiniz yaklaşmaktadır.”

İncir Ağacından Edinilen Bilgi 29-33

(Matta 24:32-35; Markos 13:28-31)

²⁹İsa onlara simgesel bir öykü anlattı: “İncir ağacına ve bütün ağaçlara bakın. ³⁰Yaprak sürdüklerini görünce, yazın yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. ³¹Bunun gibi, bu olayları gördüğünüzde de Tanrı hükümrancılığının yakında olduğunu bilirsiniz. ³²Doğrusu size derim ki, bu olayların tümü yerine gelinceye dek bu soy¹⁶² kaybolmayacaktır. ³³Gök ve yer geçip gidecek, ama sözlerim geçmeyecek.”

Kendinize Dikkat Edin 34-38

³⁴“Kendinize dikkat edin. Zevk u sefayla, sarhoşlukla, yaşamın kaygılarıyla yürekleriniz

¹⁶¹ **20:42** Mezmur 110:1 **21:9** Daniel 2:28 **21:10** Yeşaya 19:2; II.Tarihler 15:6

¹⁶² bkz. 9:24; Matta 10:39; 16:25

¹⁶² bkz. Matta 24:34

katlaşmasın. Ve o gün size bir tuzak gibi ansızın gelmesin. ³⁵Çünkü bu, yeryüzünde oturanların tümünün başına gelecek. ³⁶Hep uyanık olun, dua edin. Öyle ki, ileride olacakların tümünden kaçacak gücü bulasınız ve İnsanoğlu'nun önünde durabilesiniz.”

³⁷İsa gündüz vakti tapınakta öğretiyor, gece Zeytinlik Dağı'na çekilip orada sabahlıyordu.

³⁸Sabahın çok erken saatinde tüm halk kendisini dinlemek için tapınakta O'na akın ediyordu.

İSA'NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa'yı Öldürmek İçin Düzen Kuruluyor 1,2

(Matta 26:1-5; Markos 14:1,2; Yuhanna 11:45-53)

22 Passah'ın kutlanması¹⁶³ olarak bilinen mayasız ekmek töreni¹⁶⁴ yaklaşıyordu. ²Başrahiplerle dinsel yorumcular İsa'yı nasıl ortadan kaldıracaklarını araştırıyordu. Çünkü halktan korkuyorlardı.

Yahuda İsa'yı Ele Vermek İçin Anlaşıyor 3-6

(Matta 26:14-16; Markos 14:10,11)

³Şeytan On İnkiler'den biri olan İşkariyot adlı Yahuda'ya girdi. ⁴Yahuda gitti, başrahiplerle ve tapınak görevlileriyle İsa'yı nasıl onların eline vereceğini danıştı. ⁵Onlarsa sevindi, kendisine para vermek için anlaştılar. ⁶Yahuda kabul etti. Topluluğun ortalıkta olmadığı bir sırada İsa'yı ele vermek için elverişli ortamı kollamaya başladı.

Öğrencilerle Birlikte Passah Yemeği 7-13

(Matta 26:17-25; Markos 14:12-21; Yuhanna 13:21-30)

⁷Passah kurbanının kesilmesi gereken mayasız ekmek günü geldi. ⁸İsa, Petros'la Yuhanna'ya buyruk vererek kendilerini saldı: “Gidin, bizim için Passah'ı hazırlayın ki, birlikte yiyelim.” ⁹Onlar, “Nerede hazırlık yapmamızı istiyorsun?” diye sordu. ¹⁰İsa, “Kente girdiğinizde, sizi testiyle su taşıyan bir adam karşılayacak” dedi. “Kendisini izleyin. Hangi eve girerse ¹¹o evin sahibine, ‘Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Passah yemeğini yiyeceğim oda nerede diye soruyor’ deyin. ¹²O size üst katta düzenlenmiş geniş bir oda gösterecek. İşte orada yemeği hazırlayın.” ¹³Gitiler, her şeyi O'nun bildirdiği gibi buldular ve Passah yemeğini hazırladılar.

İsa'nın Kurduğu Sofra: Ekmekle Şarap 14-23

(Matta 26:26-30; Markos 14:22-26; I.Korintoslulara 11:23-25)

¹⁴Vakit gelince İsa sofraya oturdu. Haberciler de O'nunla birlikte oturdu. ¹⁵İsa onlara, “İşkence çekmeden önce, bu Passah yemeğini sizlerle birlikte yemek için dayanılmaz özlem duydum” dedi. ¹⁶“Çünkü size derim ki, Tanrı hükümrانlığında tüm anlamı belirinceye dek, bir daha böyle bir yemeğe oturmayacağım.”

¹⁷Sonra bir bardak aldı. Teşekkür yükselterek, “Bunu alın ve aranızda paylaşın” dedi. ¹⁸“Size derim ki, Tanrı hükümrانlığı gelinceye dek, bundan böyle bağın bu ürününden içmeyeceğim.” ¹⁹Sonra ekmeği aldı. Teşekkür yükselterek parçalayıp böldü ve onlara verdi. “Bu sizler için verilen bedenimdir” dedi. “Bunu anılmam için yapın.” ²⁰Yemekten sonra onlara bardağı da verdi. “Bu bardak sizler için akıtılan kanımdaki yeni antlaşmadır” dedi. ²¹“Ancak, beni ele verenin eli işte benimle birlikte sofradadır. ²²Çünkü İnsanoğlu kararlaştırıldığı gibi gidiyor. Ama kimin aracılığıyla ele veriliyorsa vay o adamın başına!” ²³Bunun üzerine öğrenciler aralarında bu işi yapacak adamın kim olabileceğini

¹⁶³ bkz. Matta 26:1

¹⁶⁴ bkz. Matta 26:17

□ 22:20 Mısır'dan Çıkış 24:8; Yeremya 31:31; Zekarya 9:11

tartışmaya başladı.

Hangimiz Daha Üstün? 24-30

²⁴İçlerinden kimin daha üstün olduğu üzerinde de aralarında bir sürtüşme oluştu. ²⁵İsa, “Ulusların kralları onlar üzerinde egemen kesilir” dedi. “Onları yönetenler¹⁶⁵ yararlılık eylemleriyle tanınırlar. ²⁶Ama sizin durumunuz böyle olmayacak. Tam tersine en üstünüzün çırak, yöneteniniz de hizmet görücü sayılsın. ²⁷Kimdir üstün olan? Sofrada oturan mı, yoksa hizmet sunan mı? Sofrada oturan değil mi? Ama ben sizin aranızda hizmet sunan gibiyim. ²⁸Sizler benim denenmelerimde benimle birlikte duranlarsınız. ²⁹Ben de size bir hükümlanlık özgülüyorum; tıpkı Babam’ın bana özgüllediği gibi. ³⁰Öyle ki, hükümlanlığında soframda yiyip içesiniz ve tahtlara oturup İsrail’in On İki Soyu’nu yargılayasınız.”

İsa Petros’un Yadsıyışını Önceden Bildiriyor 31-34

(Matta 26:31-35; Markos 14:27-31; Yuhanna 13:36-38)

³¹“Simon, Simon! İşte şeytan buğdayı samandan ayırırçasına sizi elemek için olanak aradı. ³²Ama imanın sarsılmasın diye senin için dua ettim. Sen de geri döndüğünde* kardeşlerini destekle.” ³³Petros, “Efendi” dedi. “Seninle birlikte cezaevine de, ölüme de gitmeye hazırım.” ³⁴İsa, “Sana derim ki, Petros” dedi. “Bugün horoz ötmeden önce, üç kez beni tanıdığını yadsıyacaksın.”

İsa Suçlularla Bir Sayılıyor 35-38

³⁵İsa sözünü sürdürdü: “Ben sizi para kesesiz, torbasız, pabuçsuz gönderdiğimde¹⁶⁶ bir şeye yoksunluk çektiniz mi?” Onlar, “Hiç çekmedik” diye yanıtladı. ³⁶İsa, “Ama şimdi para kesesi olan da, torbası olan da yanına alsın” dedi. “Kılıcı olmayan giysisini satsın, bir kılıç satın alsın. ³⁷Çünkü size derim ki, bana ilişkin şu Yazı yerine gelmeli: “Yasaya saygısı olmayanlarla bir sayıldı.’ Çünkü benim için yazılanlar yerine gelecektir.” ³⁸Onlar, “Efendi, işte burada iki kılıç duruyor” dedi. İsa, “Yeter artık!” diye yanıtladı.*

İsa Zeytinlik Dağı’nda Dua Ediyor 39-46

(Matta 26:36-46; Markos 14:32-42)

³⁹İsa kentten ayrıldı, alıştığı üzere Zeytinlik Dağı’na çıktı. Öğrenciler de O’nu izledi. ⁴⁰Oraya varınca onlara, “Dua edin denenmeye sürüklenmeyesiniz” dedi. ⁴¹Onlardan ayrılıp bir taş atımı uzağa dek gitti, diz çöküp dua etmeye koyuldu: ⁴²“Ey Baba! Eğer istersen bu bardağı uzaklaştır benden¹⁶⁷. Ama benim isteğim değil, senin isteğin uygulansın.” [⁴³Gökten bir melek belirip O’nu güçlendirdi. ⁴⁴Yoğun acı duyarak daha da içtenlikle duaya koyuldu. Teri iri kan damlalarına benzercesine toprağa dökülüyordu.] ⁴⁵Duadan kalkıp öğrencilerin yanına geldiğinde, onları üzüntüden uyur durumda buldu. ⁴⁶“Neden uyuyorsunuz?” dedi. “Kalkın dua edin ki, denenmeye düşmeyesiniz.”

İsa’nın Ele Verilmesi ve Tutuklanması 47-53

(Matta 26:47-56; Markos 14:43-50; Yuhanna 18:3-11)

⁴⁷O daha sözünü bitirmeden bir topluluk belirdi. Topluluğu On İnkiler’den biri, Yahuda adındaki adam yöneliyordu. Yahuda öpmek için İsa’ya yaklaştı. ⁴⁸Ama İsa ona, “İnsanoğlu’nu bir öpüşle mi ele veriyorsun, Yahuda?” dedi. ⁴⁹İsa’nın yanındakiler olacakları görünce, “Kılıçla vuralım mı, Efendi?” dediler. ⁵⁰İçlerinden biri, başrahabin uşağına kılıçla vurduğu gibi onun sağ kulağını kopardı. ⁵¹Ama İsa, “Yeter, bırak!” dedi. Sonra uşağın kulağına dokunup onu iyileştirdi.

¹⁶⁵ Evergetis: Bağışçı. Yönetimi elinde bulunduranlar halk doğrultusunda ‘iyilik yapıcı’ olarak tanınmak isterler.

¹⁶⁶ Sevinç Getirici Haber’i yayma.

□ 22:37 Yeşaya 53:12

¹⁶⁷ bkz. Matta 26:39

⁵²İsa, kendisini yakalamaya gelen başrahiplere, tapınak görevlilerine ve İhtiyarlar'a, "Eşkıyaya karşı çıkarcasına kılıçlarla sopalarla gelmek mi gerekirdi?" dedi. ⁵³"Her gün tapınakta sizin aranızdaydım; bana el sürmediniz. Ama şu an sizin saatinizdir; karanlığın egemen kesildiği saat."

Petros'un Yadsıması 54-62

(Matta 26:57,58; 69-75; Markos 14:53,54; 66-72; Yuhanna 18:12-18; 25-27)

⁵⁴İsa'yı yakalayıp başrahibin evine getirdiler. Petros ise gerilerden izledi. ⁵⁵Avlunun orta yerinde ateş yakıp çevresine oturdular. Petros da aralarında oturuyordu. ⁵⁶Ateşin aydınlığında oturduğunu gören bir hizmetçi kız, gözlerini ona dikerek, "Aa, bu adam da O'nunla birlikteydi" dedi. ⁵⁷Ama Petros yadsıyarak, "Kadın, ben O'nu tanımıyorum" dedi.

⁵⁸Biraz sonra başka birinin gözü Petros'a ilişti. "Sen de onlardansın" dedi. Ama Petros, "Değilim, arkadaş!" diye karşılık verdi. ⁵⁹Yaklaşık bir saat uzunluğunda zaman geçti. Derken başka biri üsteledi: "Kuşkusuz bu da O'nunla birlikteydi. Baksana, adam Galileli." ⁶⁰Ama Petros, "Ne demek istediğini bilmiyorum, arkadaş!" dedi. O daha bunu söylerken, ansızın horoz öttü. ⁶¹Rab döndü, Petros'a baktı. Petros, Rab'bin kendisine söylediklerini anımsadı: "Bugün horoz ötmeden önce üç kez beni yadsıyacaksın." ⁶²Ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

İsa Alaya Alındı, Gözleri Bağlandı, Dövüldü 63-65

(Matta 26:67,68; Markos 14:65)

⁶³İsa'yı kısıvrak tutan adamlar O'nu alaya aldı, dövüldü. ⁶⁴Gözlerini bağlayıp, "Peygamberlikte bulun bakalım" dediler. "Kimdir sana vuran?" ⁶⁵O'na daha bir sürü aşağılayıcı söz söylediler.

İsa Kurul'un Önünde 66-71

(Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Yuhanna 18:19-24)

⁶⁶Gün ağarınca, halkın İhtiyarları –başrahiplerle dinsel yorumcular– toplandı. İsa'yı Kurulları'na* götürdüler. ⁶⁷"Söyle bize, sen Mesih misin?" diye sordular. İsa onlara, "Eğer söylersem iman etmeyeceksiniz" dedi. ⁶⁸"Ve soru sorarsam yanıtlamayacaksınız. ⁶⁹Ama bundan böyle, "İnsanoğlu Tanrı gücünün sağında oturacaktır."

⁷⁰Tümü birden, "Öyleyse sen Tanrı'nın Oğlu musun?" diye sordu. İsa, "Öyle olduğumu kendiniz söylüyorsunuz" diye yanıtladı. ⁷¹Bunun üzerine, "Bundan böyle tanığa ne gerek var?" dediler. "İşte kendi ağzından duyduk."

Vali Pilatus'un Önünde 1-5

(Matta 27:1,2; 11-14; Markos 15:1-5; Yuhanna 18:28-38)

23 Orada toplananların tümü kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdü. ²O'nu suçlamaya başladılar. "Bu adamı ulusumuzu yoldan saptırırken yakaladık" dediler. "Kayser'e vergi ödememizi önlüyor, kendisinin Mesih olduğunu söylüyor, krallık taslıyor."

³Pilatus İsa'ya sordu: "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" İsa, "Söylediğin gibidir" diye yanıtladı. ⁴Pilatus başrahiplere ve topluluğa, "Ben bu adamda hiçbir suç bulmuyorum" dedi. ⁵Ama onlar ayak dirediler: "Halkı kıskırtıyor. Yahudiye'nin bir ucundan öbür ucuna öğretisini yayıyor. Galile'den başladı bu ve buraya dek vardı."

İsa Herodes'e Gönderiliyor 6-12

⁶Pilatus bunu duyunca, O'nun Galileli olup olmadığını sordu. ⁷Herodes'in yetkili bulunduğu bölgeden geldiğini öğrenince O'nu Herodes'e gönderdi. O günlerde Herodes Yeruşalim'deydi, ⁸İsa'yı görünce çok sevindi. Çünkü onun için söylenenleri duymuştu. Uzun süredir O'nu görmek istiyor, bir

□ 22:69 Daniel 7:13; Mezmur 110:1

belirti göstermesine tanık olmayı umuyordu. ⁹İsa'ya bir sürü soru sordu. Ama O hiç yanıt vermedi. ¹⁰Başrahiplerle dinsel yorumcular orada durmuş, sert sözlerle İsa'yı suçluyordu. ¹¹Herodes'le askerleri de O'nu küçümseyerek alaya aldı. Herodes O'nu parlak bir giysiyle kuşatıp Pilatus'a geri gönderdi. ¹²O gün Herodes'le Pilatus birbiriyle dost oldu. Çünkü bundan önce karşılıklı düşmanlıktaydılar.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 13-25

(Matta 27:15-26; Markos 15:6-15; Yuhanna 18:39-19:1-16)

¹³Pilatus başrahiplerle başkanları ve halkı bir araya çağırdı. ¹⁴Kendilerine, “Bu adamı halkı yoldan saptırıyor suçlamasıyla bana getirdiniz” dedi. “Ben de O'nu önünüzde sorguya çektim. Ama öne sürdüğünüz suçlamalardan hiçbirini bulamadım kendisinde. ¹⁵Herodes de bir suç bulamadı. İşte bakın, O'nu bize geri gönderdi. O'nun ölümü gerektirecek hiçbir suç işlemediği ortadadır. ¹⁶Bu nedenle, O'nu dövüp salıvereceğim.” ¹⁷¹⁶⁸

¹⁸Ama tümü bir ağızdan bağıyordu: “O'nu ortadan kaldır! Bize Bar Abbas'ı salıver” ¹⁹Bar Abbas kentte başgösteren bir ayaklanma yüzünden cezaevine atılmıştı. Üstelik adam da öldürmüştü. ²⁰Pilatus İsa'yı salıvermek istediğinden, onlarla bir kez daha konuştu. ²¹Ama, “O'nu çarmıha çak, çarmıha çak” diye avaz avaz bağıyorlardı.

²²Pilatus üçüncü kez sordu: “Neden? Ne kötülük yaptı ki? Kendisinde ölümü gerektirecek bir suç bulamadım. Bu nedenle, O'nu dövüp salıvereceğim.” ²³Ama onlar diretti. Avaz avaz bağırarak O'nu çarmıha çakmasını istediler. Sesleriyle baskın çıktılar. ²⁴Bunun üzerine Pilatus isteklerinin uygulanması için karar çıkardı. ²⁵İstedikleri kişiyi –başkaldırmaktan ve adam öldürmekten cezaevine atılan adamı– salıverdi. İsa'yı da onların dileğine bıraktı.

İsa Çarmıha Çakılıyor 26-43

(Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Yuhanna 19:17-27)

²⁶İsa'yı götürürlerken, Kireneli ¹⁶⁹ Simon adında bir adam çiftlikten dönüyordu. Onu tuttular; İsa'nın ardı sıra taşısın diye haçı sırtına yüklediler. ²⁷Halktan büyük bir topluluk ve O'nun için ağlayıp dövünen kadınlar kendisini izliyordu. ²⁸İsa kadınlara dönüp, “Yeruşalim kızları” dedi. “Benim için gözyaşı dökmeyin. Kendiniz için ve çocuklarınız için gözyaşı dökün. ²⁹Çünkü, ‘Kısırlara, hiç çocuk doğurmamış döl yataklarına, hiç süt emzirtmemiş memelere ne mutlu!’ diyecekleri günler işte geliyor.

³⁰“O vakit dağlara, ‘Üzerimize kapanın’ tepelere, ‘Bizi örtün’ demeye başlayacaklar. ³¹Çünkü ağaç yaşken bunu yapanlar, kuru ağaca ne yapmazlar?” ³²İdam edilmek üzere İsa'nın yanı sıra başka iki kişi –iki kıyacı– de götürüyorlardı. ³³Kafatası denilen yere varınca, O'nu ve kıyacıları çarmıha çaktılar; biri sağda öbürü solda.

³⁴[İsa, “Baba, onları bağışla” dedi. “Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.”]

“Kura çektiler,

O'nun giysilerini aralarında paylaştılar.”

³⁵Halk durmuş seyrediyordu. Başkanlar alay havasıyla, “Başkalarını kurtardı” diyorlardı. “Eğer gerçekten Tanrı'nın Mesih'i, seçilmiş kişisiyse kendisini kurtarsın bakalım.” ³⁶Askerler de yaklaşip sirke vererek O'nu tiye aldılar. ³⁷“Eğer Yahudiler'in kralıysan kendini kurtar” diye laf atıyorlardı. ³⁸İsa'nın başı üzerinde şu yazı yazılıydı: **YAHUDİLERİN KRALIDIR BU.**

³⁹Asılmış kıyacıardan biri O'nu aşağılıyordu: “Mesih değil misin sen? Kendini de, bizi de kurtar!” ⁴⁰Ama öbürü onu kınadı. “Senin Tanrı'dan korkun yok mu?” dedi. “Kendin de aynı yargıyla ceza görmektesin. ⁴¹Bizimki hak edilmiş cezadır. Yaptıklarımıza yaraşan karşılığı alıyoruz. Ama O hiçbir yolsuz iş yapmadı.” ⁴²Sonra, “Ya İsa” dedi. “Hükümranlılığına geldiğinde beni anımsa!” ⁴³İsa ona, “Doğrusu sana derim ki, bugün benimle birlikte cennette olacaksın” dedi.

¹⁶⁸ 17 [Her Passah Pilatus onlara bir suçluyu salıvermek zorundaydı.]

¹⁶⁹ Kuzey Afrika'da bir kent.

▫ 23:30 Hoşea 10:8 23:34 Yeşaya 53:12; Mezmur 22:18 23:35 Mezmur 22:7

▫ 23:36 Mezmur 69:21 23:46 Mezmur 31:5 23:49 Mezmur 88:8; 38:11

İsa'nın Ölümü 44-49

(Matta 27:45-56; Markos 15:33-41; Yuhanna 19:28-30)

⁴⁴Öğleyin yaklaşık saat on ikiydi; saat on beşe dek tüm ülkeyi karanlık kapladı. ⁴⁵Güneş tutuldu. Tapınağın iç bölümünü ayıran perde ortadan yırtıldı. ⁴⁶İsa yüksek sesle bağırdı: “**Baba, ruhumu ellerine bırakıyorum.**” Bunu dedikten sonra ruhunu teslim etti. ⁴⁷Olayı gören yüzbaşı Tanrı'yı yücelterek, “Hiç kuşkusuz, bu adam doğru biriydi” dedi. ⁴⁸Olayı görmek için oraya biriken tüm topluluk gelişimleri görünce göğüslerini döverek geri döndü.

⁴⁹İsa'nın tüm tanışları ve kendisiyle birlikte Galile'den gelmiş olan kadınlar da uzakta durup olaylara tanık oldu.

İsa'nın Gömülmesi 50-56

(Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Yuhanna 19:38-42)

⁵⁰Kurul üyesi bir adam vardı; adı Yusuf'tu. İyi ve doğru kişi oğluydu o. ⁵¹Kurul'un güttüğü amaca da, atılımlarına da karşı çıkmıştı. Yahudiye'de Arimatea kasabasından olan bu adam, Tanrı hükümlerinin gelişini bekliyordu. ⁵²Yusuf Pilatus'a gelip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³O'nu aşağıya indirdi, keten bir beze sarıp kaya içine oyulmuş bir mezara yatırdı. Oraya daha önce hiç kimse gömülmemişti. ⁵⁴Hazırlık günüydü; Şabat başlıyordu.*

⁵⁵İsa'yla birlikte Galile'den gelmiş olan kadınlar Yusuf'un ardı sıra gitti. Mezarı ve O'nun cesedinin nasıl yatırıldığını gördüler. ⁵⁶Sonra geri dönüp kokular ve sümbül yağları hazırladılar. Şabat günü ruhsal yasa uyarınca dinlendiler.

İSA'NIN DİRİLİŞİNDEN SONRA

İsa'nın Dirilişi 1-12

(Matta 28:1-10; Markos 16:1-8; Yuhanna 20:1-10)

24 Haftanın ilk günü, sabah erkenden kadınlar hazırladıkları kokuları yanlarına alıp mezara geldiler. ²Taşı mezardan yuvarlanmış buldular. ³İçeri girince Rab İsa'nın cesedini bulamadılar. ⁴Onlar bu işe şaşırıp dururken, ansızın yanlarında göz kamaştırıcı parlaklıkta giysiler kuşanmış iki adam durdu. ⁵Kadınlar korkuyla yüzlerini yere eğerken adamlar, “Diri olanı niçin ölüler arasında arıyorsunuz?” dedi. ⁶“O burada değil; çünkü dirilmiştir. Daha Galile'deyken size söylediğini anımsayın. ⁷İnsanoğlu'nun günahlı insanlar eline verilmesi, çarmıha çakılması ve üçüncü gün dirilmesi gerektir’ demişti.”

⁸Kadınlar İsa'nın bu sözlerini anımsadı. ⁹Mezardan geri dönüp olanı biteni on bir öğrenciye ve geriye kalan herkese anlattılar. ¹⁰Olayı habercilere iletenler Magdalalı Meryem, Yoanna, Yakup'un annesi Meryem ve beraberinde gelen başka kadınlardı. ¹¹Ne var ki, bu sözler habercilerin kulağına boş laf gibi geldi, kadınlara inanmadılar. ¹²Ama Petros kalkıp mezara koştu. İçeriye eğildiğinde sadece keten bezleri gördü. Bu olguya şaşırmış durumda evine döndü.

Emmaus Yolunda Rastlanan İlginç Yolcu 13-35

(Markos 16:12,13)

¹³O gün onlardan ikisi Yeruşalim'den yaklaşık on bir kilometre uzaklıkta Emmaus denen kasabaya doğru ilerliyordu. ¹⁴Tüm gelişimler zincirini kendi aralarında konuşmaktaydılar. ¹⁵Onlar konuşup tartışırken İsa yaklaştı, kendilerine yoldaşlık etti. ¹⁶Ne var ki, gözleri İsa'yı tanımaktan engellendi. ¹⁷İsa, “**Yolda yürürken birbirinizle konuşup durduğunuz nedir?**” diye sordu. Duraksadılar. Üzüntü içindeydiler.

¹⁸Biri –adı Kleopas olanı– İsa'yı yanıtladı: “Şu günlerde Yeruşalim'de olup da orada geçen

olaylardan hiç haberi olmayan tek kişi sen misin?”¹⁹ İsa, “**Hangi olaylar?**” diye sordu. “Nasıralı İsa’ya ilişkin olayları” dediler. “Tanrı’nın önünde ve tüm halkın gözünde eylemleri ve sözleriyle güçlü insan, peygamber İsa’yla ilgili olayları..

²⁰“Başrahiplerimiz ve başkanlarımız, ölümle yargılanması için kendisini valiye teslim ettiler, sonundaysa O’nu çarmıha çaktılar. ²¹Oysa biz İsrail’i kurtaracak kişinin O olacağını umuyorduk. Üstelik bütün bunlar olduktan üç gün sonra, ²²aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına dönüştürdü. Sabahın çok erken saatinde mezara uğradılar. ²³Ama O’nun cesedini bulamadılar. Gelip bize, melekler görmesi gördüklerini, ‘O yaşıyor’ diyen meleklerin sözlerini aktardılar. ²⁴Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitti; her şeyi kadınların anlattığı gibi buldular. Ama kendisini görmediler.”

²⁵İsa, “**Ey akılsız insanlar!**” dedi. “**Peygamberlerin söylediği bunca söze inanmakta yüreği ağır davrananlar.** ²⁶**Mesih’in bunları çekmesi ve yüceliğine girmesi gerekli değil miydi?**”

²⁷Musa’dan ve bütün peygamberlerden başlayarak, Kutsal Yazılar’ın tümünde kendisine ilişkin gerçekleri onlara anlattı. ²⁸Gitmekte oldukları kasabaya yaklaştıklarında kendisi ileriye gidecekmiş gibi davrandı. ²⁹Ama O’nu zorlayarak, “Bizimle kal” dediler. “Çünkü akşam bastırıyor, gün de sona eriyor.” Onlarla kalmak üzere içeri girdi.

³⁰Kendileriyle birlikte sofraya oturdu. Ekmeği aldı, şükür sunduktan sonra parçalayıp böldü ve onlara verdi. ³¹İşte o anda gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar; ama O onların gözüne görünmez oldu. ³²Birbirlerine, “Yolda O bizimle konuşur, Kutsal Yazılar’ı açıklarken yüreklerimizin derinlikleri yanıp tutuşmuyor muydu?” dediler.

³³Hemen o saatte kalkıp Yeruşalim’e geri döndüler. On Birler’i ve onlarla birliktekileri toplanmış buldular. ³⁴“Rab gerçekten dirildi ve Simon’a göründü” diyorlardı. ³⁵Onlar da yolda geçen olayları ve İsa’nın ekmeği parçalayıp bölerken kendilerince nasıl tanındığını anlattılar.

İsa Öğrencilerine Görünüyor 36-49

(Matta 28:16-20; Markos 16:14-18; Yuhanna 20:19-23; Habercilerin İşleri 1:6-8)

³⁶Onlar bunları anlatırken, İsa aralarında durdu ve, “**Üzerinize esenlik olsun!**” dedi. ³⁷Ama onlar korkuyla sarsılıp ürktü. Bir ruh gördüklerini sandılar. ³⁸İsa onlara, “**Niçin sarsılıyorsunuz?**” dedi. “**Yüreğinizde neden kuşklar doğuyor?** ³⁹**İşte ellerime ayaklarımı bakın. Benim, ta kendim. Bana ellerinizle dokunun, beni görün. Çünkü ruhun ne bedeni ne de kemiği vardır. Oysa gördüğünüz gibi, benim var.**”

⁴⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini, ayaklarını gösterdi. ⁴¹Sevinçten şaşkınlıktan bir türlü inanamıyorlardı. İsa, “Burada yiyecek bir şeyiniz var mı?” diye sordu. ⁴²Onlar da kendisine bir parça ızgara balık verdiler. ⁴³Bunu alıp gözleri önünde yedi. ⁴⁴Sonra onlara, “**Daha sizinle beraberken söylemişim**” dedi. “**Musa’nın yasında, peygamberlerde ve Mezmurlar’da benim için yazılmış bulunanlara ilişkin her şeyin yerine gelmesi gerektir.**”

⁴⁵Bunun üzerine, Kutsal Yazılar’ı kavramaları için onların anlayışını açtı, ⁴⁶yazılmış bulunanlara ilişkin kendilerini aydınlattı: “**Mesih’in işkence çekmesi ve üçüncü gün ölümler arasından dirilmesi gerektiğini ve** ⁴⁷**O’nun adıyla günahların bağışlanmasını sağlayan günahattan dönüş bildirisinin Yeruşalim’den başlayarak tüm uluslara yayılmasını..** ⁴⁸**Siz bunlara tanıksınız.** ⁴⁹**İşte üzerinize Baba’nın vaadini gönderiyorum. Ama yüceden gelecek güçle kuşatılıncaya dek kentte kalın.**”

İsa Göklere Yükseliyor 50-53

(Markos 16:19,20; Habercilerin İşleri 1:9-11)

⁵⁰Öğrencilerini Beytanya’ya dek yöneltti.. Ellerini kaldırıp onları kutsadı. ⁵¹Kendilerini kutsamaktayken aralarından ayrıldı ve göğe alındı. ⁵²Onlar da kendisine tapınıp sevinç coşkunluğunda Yeruşalim’e döndüler. ⁵³Ve sürekli olarak tapınmakta Tanrı’ya yüceltiyorlardı.

SEVİNÇ GETİRİCİ HABER YUHANNA (İman ve Yaşam)

Önsöz

Birinci yüzyılın sonlarında Tanrı esiniyle kaleme alınan bu İncil parçasının yazarı adını bildirmiyor. İsa'nın On İki Öğrencisi'nden Yuhanna olduğu anlaşılan bu kişi kendisini İsa'nın sevdiği öğrenci olarak tanımlıyor (13:23; 21:7,20; 19:26). Yazar anlattığı olaylara doğrudan doğruya tanık olduğunu belirtiyor (1:14; 19:35; 21:24).

Yazının ana konusu, Giriş'te belirtildiği gibi, insan bedeninde açıklanan öncesiz Tanrı Sözü'dür (1:1-18). Yazar, İsa'nın yedi çarpıcı mucizesi üzerinde özellikle duruyor. Bunlardan başka, O'nun ölümler arasından dirilişi tümünden kanıtlayıcı Tanrı olgusu olarak belirtiliyor. Dirilişinden sonra, başarısızlıkta bocalayan öğrencilerine yüz elli üç iri balık tutturuyor. Bu seçkin belirtileri insanların Mesih'e iman etmesi ve sonsuz yaşam gönencine gelmesi için kaleme aldığını vurguluyor yazar (20:30,31).

İsa, "Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im" der (14:6). Bu yazıda İsa, güncel yaşamla ilgili nesnelere, varlıkları soyut açıdan dile getirerek sayısız ruhsal gerçeğe yakından ışık tutar; su, ekmek, çoban, koyun, vb.

Yuhanna'nın yazısı, konuları başka açıdan ve zaman döneminden ele alan Matta, Markos, Luka yazılarından ayrımlı bir özellik taşımaktadır. Onlar daha çok İsa'nın Galile'deki hizmetini konu ederken, Yuhanna Yeruşalim'deki hizmet üzerinde durur. Onlar İsa'nın öğretisini simgeler yoluyla anlatırken, Yuhanna bunu karşılıklı konuşmalarla dile getirir. Bunların yanı sıra daha birçok ayrım belirgindir. Çünkü her bir yazar başka başka okuyucu topluluklarına seslenmiştir. Ayrıca Yuhanna'nın bu parçayı ilk üç yazardan daha geç bir tarihte yazmış olduğu da belirtilmeli. İlk üç yazarın üzerinde durduğu konular İsa Mesih'in yaşamıyla ve O'na ilişkin olgular mozaiğiyle dşelyiken dördüncü yazarın yaklaşımı belirgin biçimde tanrıbilim gerçekleriyle donatılmıştır.

Bu yazı şöyle özetlenebilir:

17. Giriş 1:1-18

18. İsa'nın dünyaya açıklanışı 1:19-12:50

19. İsa'nın öğrencilerine açıklanışı 13:1-17:26

20. İsa'nın çarmıha çakılışı ve dirilişi 18:1-21:25

GİRİŞ

Öncesiz Söz 1-5

1 Başlangıçta¹⁷⁰ Söz¹⁷¹ vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. ²O'ydu başlangıçta Tanrı'yla birlikte olan. ³Kurulu düzen¹⁷² O'nun aracılığıyla oluştu ve oluşarlardan bir teki O'nsuz olmadı. ⁴Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların Işığı'ydı.* ⁵Ve Işık karanlıkta aydınlık verir; karanlık ise onu alt etmedi.

Dünya O'nu Bilmedi 6-11

⁶Tanrı'dan gönderilmiş bir adam ortaya çıktı, adı Yahya idi. ⁷O tanıklık etmeye geldi. Işık için

¹⁷⁰ Olanlar olmadan önce

¹⁷¹ Kelam, Logos

¹⁷² Her şey

tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla imana kavuşsun diye geldi. ⁸Kendisi o Işık değildi, sadece Işık için tanıklık etmeye geldi.

⁹Söz gerçek Işık'tı; tüm insanları aydınlığa kavuşturmak için dünyaya gelen Işık. ¹⁰O dünyadaydı. Dünya O'nun aracılığıyla oluştu, ama dünya O'nu bilmedi. ¹¹Kendi ülkesine geldiyse de kendi toplumu O'nu kabul etmedi.

O'nu Kabul Edenlerin Yetkisi 12-18

¹²Kendisini kabul edenlere –O'nun adına iman edenlere– gelince onlara Tanrı'nın çocukları olma yetkisi verdi. ¹³Bunlar doğal kan ilişkisinden, beden isteginden ya da insan isteginden doğmadı; bambaşka yöntemde Tanrı'dan doğdular.

¹⁴Söz beden oldu, kayra ve gerçekle dolu olarak aramızda yaşadı.* O'nun yüceliğini Baba'dan gelen biricik Oğul'un yüceliği niteliğinde gördük.

¹⁵Yahya O'nun için tanıklık etti ve bağırarak açıkladı:

“Sizlere, ‘Benden sonra gelen benden üstündür; çünkü O benden önce vardı’ dediğim işte budur. ¹⁶Hepimiz O'nun sınırsız doluluğundan kayra ardına kayra aldık. ¹⁷Çünkü ruhsal yasa¹⁷³ Musa aracılığıyla verildi. İsa Mesih aracılığıyla ise, kayra ve gerçek geldi. ¹⁸Hiçbir vakit hiç kimse Tanrı'ya görmedi. Baba'nın bağrında olan Tanrı, –biricik Oğul¹⁷⁴– O bildirdi O'nu.”

MESİH'E ÖZGÜ GÜCÜN AÇIKLANIŞI

Yahya'dan Gelen İlk Tanıklık: O Aranızda Duruyor 19-28

(Matta 3:1-12; Markos 1:7,8; Luka 3:15-17)

¹⁹Yahudi yetkililer¹⁷⁵ “Sen kimsin?” diye sormaları için, Yeruşalim'den Yahya'ya rahiplerle Levililer'i¹⁷⁶ gönderdi. Bunun üzerine Yahya tanıklıkta bulundu. ²⁰Hiçbir şeyi örtbas etmeden açık açık konuştu. “Ben Mesih değilim” yolundaki bildirisi çok açıklı.

²¹“Öyleyse kimsin? İlyas mısın sen?” diye sordular. Yahya, “Değilim” dedi. “Sen o peygamber misin?” sorusuna da, “Hayır” diye karşılık verdi. ²²Bu kez, “Öyleyse kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere yanıt verelim” dediler. “Sen kendin için ne diyorsun?” ²³Yahya, Yeşaya peygamberin bildirisini aktararak onları yanıtladı:

“Ben «Rab'bin yolunu düzleyin» diye
Çölden yükselen bir sesim.”

²⁴Gönderilenler Ferisiler'dendi¹⁷⁷.

²⁵Ona başka bir soru yöneltip, “Öyleyse” dediler, “Sen ne Mesih, ne İlyas, ne de o peygambersen, nasıl oluyor da vaftiz ediyorsun?”*

²⁶Yahya, “Ben su ile vaftiz ediyorum” diye yanıtladı, “Ama tanımadığınız o kişi aranızda duruyor. ²⁷O benden sonra gelendir. Ben O'nun çarığının bağlarını bile çözmeye yaraşır biri değilim.”

²⁸Tüm bunlar Ürdün'ün ötesinde, Beytanya'da Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Yahya'dan Gelen İkinci Tanıklık: İşte Tanrı Kuzusu 29-34

²⁹Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görerek, “İşte dünyanın günahını kaldıran Tanrı Kuzusu!” dedi. ³⁰“Kendisi için, ‘Benden sonra benden üstün bir adam geliyor; çünkü O benden önce vardı’ diye bildirdiğim birey budur. ³¹Bu kişinin kimliğini bilmiyordum. Ama O İsrail'e açıklansın

¹⁷³ Eski Antlaşma'da Musa peygamber aracılığıyla iletilen şeriat (ruhsal yasa), Musa'nın beş yazısından oluşur: (Tevrat, Pentatefk).

¹⁷⁴ Tanrı

¹⁷⁵ Yahudi dininin önde gelen temsilcileri.

¹⁷⁶ bkz. Luka 10:32

¹⁷⁷ bkz. Matta 3:7

1:23 Yeşaya 40:3

diye ben suyla vaftiz ederek geldim.”

³²Yahya tanıklığını şu sözlerle sürdürdü: “Ruh’un gökten güvercin gibi inerek O’nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³Bu kişinin kimliğini bilmiyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderenin kendisi, ‘Ruh’un kimin üzerine inip durduğunu görürsen Kutsal Ruh’la vaftiz eden O’dur’ dedi. ³⁴Ben de görüp Tanrı’nın Oğlu budur diye tanıklık ettim.”

İsa’nın İlk Öğrencileri 35-42

³⁵Ertesi gün Yahya yine öğrencilerinden ikisiyle birlikte duruyordu. ³⁶İsa’nın gezindiğini görünce, “İşte Tanrı Kuzusu!” dedi. ³⁷İki öğrenci O’nun dediğini duyarak İsa’nın ardı sıra gitti. ³⁸İsa dönüp kendisini izlediklerini görünce, “**Ne istiyorsunuz?**” diye sordu. Onlar da, “Rabbi! (Anlamı Öğretmen’dir) Nerede oturuyorsun?” dedi. ³⁹İsa, “**Gelin de görün**” deyince, gidip nerede oturduğunu gördüler ve o gün O’nun yanında kaldılar. Saat öğleden sonra dört sularıydı.

⁴⁰Yahya’nın dediğini duyup İsa’nın ardı sıra giden iki kişiden biri Simon Petros’un kardeşi Andreas idi. ⁴¹Andreas hemen kardeşi Simon’u bulup ona, “Biz Mesih’i¹⁷⁸ (Anlamı Hristos’tur) bulduk” dedi. ⁴²Onu İsa’ya getirdi. İsa ona bakarak, “**Sen Yuhanna oğlu Simon’sun**” dedi. “**Kifas** (Petros diye çevrilir) **adıyla çağrılacaksın.**”

İsa’nın İkinci Grup Öğrencileri 43-51

⁴³Ertesi gün İsa, Galile’ye gitmeye karar verdi. Filippos’u bulup, “**Ardım sıra gel**” dedi. ⁴⁴Filippos, Andreas’la Petros’un kenti Beytsayda’dandı. ⁴⁵Filippos Natanael’i bulup, “Musa’nın ruhsal yasada bildirdiği ve peygamberlerin haber verdiği Yusuf oğlu* Nasıralı İsa’yı bulduk” dedi.

⁴⁶Natanael ona, “Nasıra’dan iyi bir şey çıkabilir mi?” diye sordu. Filippos, “Gel de gör!” diye yanıtladı. ⁴⁷İsa, Natanael’in kendisine doğru geldiğini görünce onun için, “**İşte içinde düzenbazlık bulunmayan gerçek bir İsraili**” dedi. ⁴⁸Natanael, “Beni nereden tanıyorsun?” diye sordu. İsa, “**Filippos çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm**” dedi. ⁴⁹Natanael, “Rabbi” dedi. “Sen Tanrı’nın Oğlu’sun, İsrail’in Kralı’sın.” ⁵⁰İsa yanıtladı: “**Seni incir ağacının altında gördüm dediğim için mi inanıyorsun? Bunlardan daha üstününü göreceksin.**” ⁵¹Ve ekledi: “**Size önemle belirtirim ki, göğün açıldığını ve Tanrı’nın meleklerini İnsanoğlu üzerine yükselmekte ve inmekte göreceksiniz.**”

İlk Belirti 1-12

2 Üçüncü gün¹⁷⁹ Galile’nin Kana kentinde bir düğün vardı. İsa’nın annesi de oradaydı. ²İsa da öğrencileriyle birlikte düğüne çağırılmıştı. ³Şarap tükenince İsa’nın annesi O’na, “Şarapları kalmadı” dedi. ⁴İsa, “**Buna karışmamalısın, anne!**¹⁸⁰” diye yanıtladı. “**Vaktim daha gelmedi.**” ⁵Annesi hizmet edenlere, “Size ne derse yapın” dedi.

⁶Orada Yahudiler’in töresel paklanma gelenekleri için kullanılan taştan yapılmış altı su küpü duruyordu. Her biri yaklaşık yetmiş ile yüz litre su alırdı. ⁷İsa hizmet edenlere, “**Küpleri suyla doldurun**” dedi. Küpleri ağzına dek doldurdular. ⁸İsa, “**Şimdi birazını alıp tören başkanına götürün**” dedi. Onlar da götürdü.

⁹Tören başkanı şarap olmuş suyu tattığında bunun nereden geldiğini kestiremedi. Oysa suyu getiren ev uçakları olanı biteni biliyordu. Tören başkanı güveyi çağırıp, ¹⁰“Başkaları önce en iyi şarabı sunar” dedi. “Ancak çağrılılar bol bol içtikten sonra sıradan şarabı çıkarır. Ama sen en iyi şarabı şu ana dek sakladın.” ¹¹İsa bu ilk belirtiyi* Galile’nin Kana kentinde gösterdi ve yüceliğini açıkladı. Öğrencileri O’na iman etti.

¹²Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve öğrencileri Kafernahum’a inerek¹⁸¹ orada birkaç gün kaldılar.

¹⁷⁸ bkz. Matta 1:1; Habercilerin İşleri 10:38

¹⁷⁹ İsa’nın Yahya’dan ayrılıp Kana kentine gelmesi iki gün sürdü.

¹⁸⁰ Ey kadın!

¹⁸¹ bkz. Matta 20:17

İsa Tapınağı Arıtıyor 13-22

(Matta 21:12,13; Markos 11:15-18; Luka 19:45,46)

¹³Yahudiler'in Passah kutlayışı¹⁸² yakındı. İsa, Yerus alim'e  ıktı.

¹⁴Tapınakta sığır, koyun, güvercin satıcılarıyla para değiştirenleri kurulup oturmuş buldu. ¹⁵İplerden bir kamçı yapıp tümünü –koyunları, sığırları da– tapınaktan dışarıya attı. Para değiştirenlerin paralarını çevreye saçıp masalarını devirdi. ¹⁶G vercin satıcılarına, “**Bunları buradan kaldırım**” dedi. “**Babam'ın Evi'ni**¹⁸³ pazar yerine d n şt rmeysin.” ¹⁷ ğrencileri Kutsal Kitap'ta O'na ilişkin şu sözü anımsadılar:

“Evin için gösterdiğim çaba beni yiyip tüketecek.”

¹⁸Bunun  zerine Yahudi yetkililer O'na, “Yaptığın bu işlerin doğruluğuna ilişkin ne belirti göstereceksin bize?” diye sordular. ¹⁹İsa şu yanıtı verdi: “**Bu tapınağı yıkın.    gün içinde onu yeniden yükselteceğim.**” ²⁰Bunun  zerine Yahudiler, “Bu tapınağı kurmak kırk altı yıl sürdü” dediler. “   gün içinde mi onu y kselteceksin?” ²¹Oysa İsa bedeninin tapınağından* söz ediyordu. ²² yle ki, ölümden dirildiğinde  ğrencileri İsa'nın bundan söz ettiğini anımsayarak Kutsal Yazı'ya ve İsa'nın söylemiş olduğu söze iman etti.

İsa'nın İnsana İlişkin Bilgisi 23-25

²³Passah kutlayışında İsa Yerus alim'deyken birçokları gösterdiği belirtileri görerek O'nun adına iman etti. ²⁴Ama İsa kendisini onların isteklerine kaptırmadı.  nk  hepsini tanıyordu. ²⁵İnsana ilişkin kimsenin tanıklığına gereksinimi yoktu.  nk  insan yüreğinden geçenleri biliyordu.

İnsan Yeniden Nasıl Doğabilir? 1-21

3 Ferisiler arasında Nikodimos adında bir adam vardı. Yahudiler'in  nderlerindendi. ²Bu adam gece İsa'nın yanına gelip, “Rabbi” dedi. “Senin Tanrı'dan gelen bir  ğretmen olduğunu biliyoruz.  nk  Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu belirtileri yapamaz.”

³İsa, “**Sana önemle belirtirim ki**” dedi, “**İnsan yeniden doğmadıkça**¹⁸⁴ **Tanrı'nın hükümranlığını göremez.**” ⁴Nikodimos sordu: “Yetişkin bir adam nasıl doğabilir? Anasının rahmine girip ikinci kez doğacak değil ya!” ⁵İsa yanıtladı: “**Sana önemle belirtirim ki, insan sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın hükümranlığına giremez.** ⁶Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur.

⁷“**Sana yeniden doğmalısınız dediğime şaşma.** ⁸R zg r dilediği yerde eser. Onun sesini işitirsin, ama nereden gelip nereye gittiğini bilmezsin. Ruh'tan doğan herkes böyledir.” ⁹Nikodimos, “Bu nasıl olur?” diye sordu. ¹⁰İsa, “**Sen İsrail'in  ğreticisiyken bunları bilmiyor musun?**” diye yanıtladı. ¹¹“**Sana önemle belirtiyorum: Bildiğimizi söylüyor, gördüğümüze tanıklık ediyoruz ama tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz.** ¹²Size bu dünyaya ilişkin olanları anlattığımda inanmazsanız, göklere ilişkin olanları anlattığımda nasıl inanırsınız?

¹³“**Gökten inmiş olan İnsanoğlu'ndan**¹⁸⁵ **başka hiç kimse göğe  kmış değildir.** ¹⁴Tıpkı Musa'nın  lde yılanı yükselttiği gibi İnsanoğlu'nun da yükselmesi gerekir. ¹⁵ yle ki, O'na iman eden herkesin sonsuz yaşamı olsun. ¹⁶ nk  Tanrı dünyayı o denli sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, her kim O'na iman ederse mahvolmasın, sonsuz yaşama kavuşsun.

¹⁷“** nk  Tanrı, Oğlu'nu dünyayı yargılamak amacıyla göndermedi. Dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi.** ¹⁸O'na iman eden yargılanmaz; iman etmeyense nasıl olsa yargılanmıştır.  nk  Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. ¹⁹Yargı şudur: Dünyaya Işık geldi, ama insanlar karanlığı Işık'tan daha çok sevdi.  nk  onların işleri kötüdür. ²⁰ nk  kötülük yapan herkes

¹⁸² bkz. Matta 26:2

¹⁸³ Tanrı'nın tapınağı.

¹⁸⁴ Yüceden doğmadıkça.

¹⁸⁵ bkz. Matta 8:20

Işığa kin besler ve yaptıkları ortaya çıkmasın diye Işığa yaklaşmaz. ²¹Gerçeği uygulayan ise, yaptıklarının Tanrı bağıllığında yapıldığını göstermek için Işığa gelir.”

Yahya'nın Üçüncü Tanıklığı: Yukarıdan Gelen Herkesten Üstündür 22-36

²²Bundan sonra İsa'yla öğrencileri Yahudiye yöresine gittiler. Orada İsa onlarla kalıyor ve vaftiz ediyordu. ²³Yahya da Salim yakınında Aynun'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardı. Birçokları gelip vaftiz ediliyordu. ²⁴Yahya daha cezaevine atılmamıştı.

²⁵Yahya'nın öğrencileriyle bir Yahudi arasında dinsel paklanma töresi konusunda bir tartışma çıktı. ²⁶Yahya'ya varıp, “Rabbi” dediler. “Bak, Ürdün'ün karşı yakasında seninle birlikte olan, kendisine ilişkin tanıklık ettiğin kişi vaftiz ediyor ve herkes O'na gidiyor.”

²⁷Yahya, “Eğer kendisine gökten verilmezse hiç kimse kendiliğinden bir şey alamaz” diye yanıtladı. ²⁸“Ben Mesih değilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim” dediğime siz kendiniz tanıksınız. ²⁹Gelinle kim evleniyorsa güvey O'dur. Ama güveyin ayakta durup dinleyen arkadaşı O'nun sesini duyunca çok sevinir. Böylece benim bu sevincim tümlendi. ³⁰O'na yükselmek, banaysa geride kalmak yararlıdır.

³¹“Yüceden gelen herkesten üstündür. Yeryüzünden olan yerseldir ve yer açısından konuşur. Gökten gelen, herkesten üstündür. ³²Ne görmüş ve duymuşsa buna tanıklık eder, ama tanıklığını kimse kabul etmez. ³³O'nun tanıklığını kabul eden, Tanrı'nın gerçek olduğuna mühür basmıştır. ³⁴Tanrı'nın gönderdiği kişi Tanrı'nın sözlerini konuşur. Çünkü Tanrı Ruh'u sınırlı kapsamda vermez.

³⁵“Baba Oğul'u sever. Her şeyi O'nun eline vermiştir. ³⁶Oğul'a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Oğul'u dinlemeyene gelince yaşam yüzü görmez. Tam tersine, Tanrı'nın öfkesi onun üzerinde kalır.”

Sonsuz Yaşam Suyu 1-38

4 İsa'nın Yahya'dan daha çok öğrenci topladığını ve vaftiz ettiğini Ferisiler duymuştu. Rab bunu biliyordu. ²Oysa İsa'nın kendisi değil, sadece öğrencileri vaftiz ediyordu. ³İsa Yahudiye'den ayrılp yeniden Galile'ye gitti. ⁴Yolculuk ederken Samiriye'den geçmesi gerekiyordu. ⁵Samiriye'nin Sihar denilen kasabasına geldi. Burası Yakup'un oğlu Yusuf'a verdiği toprağa yakındı. ⁶Yakup'un kuyusu bu yerdeydi. Yolculuktan yorgun düşen İsa kuyunun başına oturdu. Vakit öğleyin on iki sularıydı.

⁷Samiriyeli bir kadın su çekmeye geldi. İsa ona, “**Bana da ver içeyim**” dedi. ⁸Öğrencileri kasabaya yiyecek almaya gitmişti. ⁹Samiriyeli kadın, “Sen Yahudi'sin bense Samiriyeli bir kadını” dedi. “Nasıl olur da benden içecek su istersin?” Çünkü Yahudiler'in Samiriyeliler'le hiç ilişkileri yoktur.

¹⁰İsa, “**Eğer Tanrı'nın armağanını ve sana, ‘Bana su ver, içeyim’ diyenin kim olduğunu bilseydin**” dedi, “**Sen O'ndan isteyecektin; O da sana yaşam suyunu verecekti.**” ¹¹Kadın, “Efendi” dedi. “Su çekecek bir kovan yok, kuyu da derin. Nereden sahip oluyorsun sen yaşam suyuna? ¹²Bu kuyuyu bize veren atamız Yakup'tur. Kendisi de, oğulları da, davarları da buradan içmiştir. Yoksa sen ondan da üstün biri misin?¹⁸⁶”

¹³İsa yanıtladı: “**Bu sudan içen herkes yeniden susayacak. ¹⁴Oysa benim vereceğim sudan her kim içerse sonsuza dek susamayacaktır. Vereceğim su sonsuz yaşam sağlamak için onun iç varlığında kaynaklanan bir pınar olacaktır.**”

¹⁵Kadın, “Efendi” dedi. “Bu suyu bana ver. Ne susayayım, ne de su çekmek için buraya dek geleyim.” ¹⁶İsa, “**Git, kocanı çağır, sonra buraya dön**” dedi. ¹⁷Kadın, “Kocam yok” diye yanıtlayınca İsa ona, “**Kocam yok demekle doğru söyledin**” dedi. ¹⁸“**Çünkü beş kocaya vardın ve şu anda birlikte yaşadığın kişi kocan değil. Bu konuda doğru konuştun.**”

¹⁹Kadın, “Efendi” dedi. “Görüyorum ki sen bir peygambersin. ²⁰Bizim atalarımız¹⁸⁷ şu dağda

¹⁸⁶ bkz. Luka 1:33

¹⁸⁷ Kadının ataları: Samiriyeliler.

tapındı, ama sizler tapınılması gereken yer Yeruslm'dedir dersiniz.”

²¹İsa, “Bana inan ey kadın” dedi. “Vakit geliyor. O zaman Baba'ya ne bu dağda, ne de Yeruslm'de tapınacaksınız. ²²Siz bilmediğinize tapınıyorsunuz; bizse bildiğimize tapınıyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudiler'den gelir. ²³Ama gerçek tapınıcıların Baba'ya ruhta ve gerçekte tapınacakları vakit geliyor ve işte o vakit şimdidir. Çünkü Baba kendisine böyle tapınanları arıyor. ²⁴Tanrı Ruh'tur¹⁸⁸ ve O'na tapınanların ruhta ve gerçekte tapınması gerektir.” ²⁵Kadın, “Biliyorum ki, Hristos denilen Mesih gelecektir” dedi. “O gelince bize her şeyi bildirecek.”

²⁶İsa, “Seninle konuşan ben, O Kişi'yim¹⁸⁹” dedi.

²⁷Bu sırada İsa'nın öğrencileri geldi. O'nun bir kadınla konuşmasına şaştlar. Buna karşın hiçbiri kadına, “Sen ne arıyorsun?” ya da İsa'ya, “Niçin bu kadınla konuşuyorsun?” diye sormadı. ²⁸Kadın su testisini bıraktı, kasabaya gidip halka, ²⁹“Gelin, tüm yaptıklarımı bana söyleyen adamı görün” dedi. “Acaba Mesih bu mu?” ³⁰Halk kasabadan çıkmış, İsa'ya geliyordu.

³¹Bu arada öğrencileri O'na, “Rabbi, bir şey ye” diyordu. ³²Ama İsa, “Sizin bilmediğiniz bir yiyeceğim var” dedi. ³³Öğrenciler birbirlerine, “Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?” diye sordular. ³⁴İsa, “Benim yiyeceğim, beni gönderenin isteğini yapmak ve O'nun işini sonuçlandırmaktır” dedi. ³⁵“Sizler ürünün biçilmesine daha dört ay var demiyor musunuz? Ben de size diyorum ki, gözlerinizi kaldırın da ürünü biçilmeye hazır, ağarmış tarlalara bakın. ³⁶“Eken de, biçen de hep birlikte sevin sin diye, biçen karşılığını alıyor, sonsuz yaşam için ürün topluyor. ³⁷Çünkü burada, ‘Biri eker, öbürü biçer’ sözü doğrudur. ³⁸Sizi emek vermediğiniz ekini biçmeye gönderdim. Başkaları emek verdi, sizse onların emeğine kondunuz.”

Samiriye Halkı İsa'ya İman Ediyor 39-42

³⁹“Tüm yaptıklarımı bana söyledi” diye tanıklık eden kadının sözü üzerine, o kasabadaki Samiriyeliler'in birçoğu İsa'ya iman etti. ⁴⁰O'na geldiklerinde de yanlarında kalması için Samiriyeliler kendisinden dilekte bulundu. O da iki gün orada kaldı. ⁴¹İsa'nın sözü üzerine daha birçok kişi iman etti.

⁴²Kadına da, “Bundan böyle iman etmemiz senin söylemen nedeniyle değildir” dediler. “Biz kendimiz O'nu duyduk ve gerçekten dünyanın kurtarıcısı olduğunu biliyoruz.”

Galile'de Bir Belirti 43-54

⁴³İsa iki gün sonra oradan ayrılıp Galile'ye gitti. ⁴⁴Daha önce bir peygamberin kendi ülkesinde değeri olmadığına tanıklık etmişti. ⁴⁵Bu kez Galile'ye geldiğinde Galileliler O'nu candan kabul etti. Çünkü onlar da Passah kutlayışına katılmış ve kutlama süresince Yeruslm'de yaptığı işlerin tümünü görmüşlerdi.

⁴⁶Bunun üzerine İsa suyu şarap yaptığı Galile'nin Kana kentine yeniden geldi. Orada bir saray görevlisi vardı, oğlu Kafernahum'da hastaydı. ⁴⁷İsa'nın Yahudiye'den Galile'ye geldiğini duyunca yanına vardı ve yetişip oğlunu iyi etmesi için O'na yakardı. Çünkü oğlu ölümün eşiğindedi. ⁴⁸İsa ona, “Belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler görmedikçe hiçbir zaman iman etmeyeceksiniz” dedi. ⁴⁹Saray görevlisi, “Efendi çocuğum ölmeden önce yetiş” dedi. ⁵⁰İsa, “Git, oğlun yaşıyor” diye yanıtladı. Adam, İsa'nın dediğine iman edip gitti.

⁵¹Daha aşığıya inerken uşakları onu karşılayıp oğlunun yaşadığını bildirdiler. ⁵²Saray görevlisi oğlunun iyileşmeye yüz tuttuğu saati uşaklardan sordu. “Dün öğle üstü saat birde ateşi düştü” dediler. ⁵³O zaman baba, İsa'nın, “Oğlun yaşıyor” dediği anda çocuğun iyileştiğini anladı. Hem kendisi hem de tüm ev halkı iman etti. ⁵⁴İsa'nın Yahudiye'den Galile'ye gelişinde yaptığı ikinci belirtiydi bu.

Otuz Sekiz Yıllık Hasta İyi Oluyor 1-18

¹⁸⁸ Tanrı'yı en gerçekçi açıklayış.

¹⁸⁹ bkz. 8:24

5 Bu olaylardan sonra Yahudiler'in bir kutlama dönemi¹⁹⁰ geldi. İsa Yerus alim'e  ıktı. ²Yerus alim'de Koyun Kapısı yanında –İbranice'de Beytesda adını taşıyan– beş sundurmalı bir havuz vardır. ³Bu sundurmalarda k r, topal, eli ayağı tutmayan büyük bir hasta topluluğu yatarđı. (^b) ve (⁴)¹⁹¹ ⁵Orada otuz sekiz yıldan beri hastalık çeken bir adam vardı. ⁶İsa onun yerde yattığını gördü. Adamın uzun süredir aynı durumda bulunduğunu bildiğinden, **“İyi olmak ister misin?”** diye sordu. ⁷Hasta, “Efendi, su çalkanır  alkanmaz beni havuza koyacak adamım yok” diye yanıtladı, “Ben davranmaktayken başka biri benden önce atlıyor!”

⁸İsa, **“Ayağa kalk”** dedi. **“D Őeđini kaldır ve yürü!”** ⁹Adam o anda iyi oldu. D Őeđini kaldırıp yürüdü. Ne var ki, o gün Şabat'tı¹⁹². ¹⁰Bu nedenle Yahudi yetkililer sağlığa kavuşan adama, “Bugün Şabat'tır” dediler. “D Őeđini kaldırmama izin verilmez¹⁹³.” ¹¹Adam, “Beni iyi edenin kendisi, ‘D Őeđini kaldır ve yürü!’ dedi” diye karşılık verdi. ¹²Bu kez, “Kimdir sana, ‘döŐeđini kaldır ve yürü’ buyruğunu veren” diye sordular. ¹³Gelgelelim iyi edilen adam O'nun kim olduğundan habersizdi;  unk  orada çok insan toplanmış, İsa da ayrılmıŐtı. ¹⁴Bundan sonra İsa onu tapınakta bulup, **“Bak, iyi oldun”** dedi. **“Artık günah işleme ki, başına daha kötü bir Şey gelmesin.”**

¹⁵Adam gidip kendisini iyi edenin İsa olduğunu Yahudi yetkililere bildirdi. ¹⁶Bu yüzden Yahudi yetkililer İsa'ya saldırıda bulunmaya başladı;  unk  bu eylemleri Şabat gününde yapıyordu. ¹⁷İsa onları yanıtladı: **“Babam Şu ana dek çalıŐmasını sürdürüyor, ben de  alıŐyorum.”** ¹⁸İŐte bu yüzden Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için çabalarını yođunlaŐtırdılar.  unk  yalnız Şabat'ı bozmakla kalmamıŐ, “Tanrı Babam'dır” diyerek kendisini Tanrı'yla bir tutmuŐtu.

İsa ve O'nu Gönderen 19-29

¹⁹İsa onları yanıtladı: **“Size önemle belirtirim ki, Oğul kendiliğinden hiçbir Şey yapamaz. Ancak Baba'nın yaptıklarını görerek onları yapar. Ve baba ne yaparsa, Oğul da O'nun gibi yapar. ²⁰ unk  Baba Oğul'u sever ve yaptıklarının tümünü O'na gösterir. O'na bunlardan daha yüce işler de gösterecektir; sizler ŐaŐakalısınız diye. ²¹ unk  Baba nasıl ölüleri diriltip onlara yaşam sağlıyorsa, Oğul da istediklerine yaşam sağlar. ²²Baba kimseyi kendisi yargılamaz. Tüm yargılamayı Oğul'a vermiştir. ²³Oyle ki, herkes Baba'ya sayđı gösterdiği gibi Oğul'a da sayđı göstersin. Oğul'a sayđı göstermeyen O'nu gönderen Baba'ya da sayđı göstermez.**

²⁴“Size önemle belirtiyorum: Benim sözümü dinleyenin ve beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. O yargılanmayacaktır; ölümden yaşama geçmiŐtir. ²⁵Size önemle belirtiyorum: Vakit geliyor, işte geldi bile. Ölüler Tanrı Oğlu'nun sesini işitecek ve işitenler yaşayacak. ²⁶ unk  Baba yaşam kaynağı olduğu gibi, Oğul'a da yaşam kaynağı olmayı sağlamıştır. ²⁷Yargılama yetkisini de vermiştir O'na.  unk  O İnsanoğlu'dur. ²⁸Buna Şaşmayın. Mezarda yatan herkesin O'nun sesini iŐiteceđi vakit geliyor. ²⁹İyilik yapanlar yaşam dirilişine, kötülük yapanlarsa yargı dirilişine dirilecek.”

Bu Yetkiye Tanıklık Edenler Kimdir? 30-47

³⁰“Ben kendi kendime hiçbir Şey yapamam; işittiğim gibi yargılarım. Benim yargılayıŐım doğrudur.  unk  kendi isteğimi değil beni gönderenin isteğini ararım. ³¹Eđer kendim için tanıklık edersem tanıklığım gerçek sayılmaz. ³²Benim için başka biri tanıklık ediyor. O'nun benim için ettiği tanıklığın gerçek tanıklık olduğunu biliyorum.

³³“Yahya'ya adamlar gönderdiniz ve o gerçeğe tanıklık etti. ³⁴Kaldı ki, benim tanıklığım insanlardan kaynaklanmıyor, ama siz kurtulasınız diye bunları söylüyorum. ³⁵Yahya yanan ve aydınlık veren bir ıŐıktı. Siz de onun ışığında bir süre sevinç bulmak istediniz. ³⁶Ama ben Yahya'nınkinden daha üstün tanıklığa sahibim.  unk  Baba'nın sonu lamam için bana verdiği işler –yapmakta olduğum Şu

¹⁹⁰ Olasılı, Passah kutlaması.

¹⁹¹ [b ve 4] [^{3b}Suyun  alkanmasını beklerlerdi. ⁴ unk  zaman zaman Rab'bin bir meleği havuzun içine inerek suyu  alkalardı. Su çalkalandıktan sonra içine ilk dalan insan, tutulduğu sayrılık neyse sağlığa kavuŐurdu.]

¹⁹² bkz. Matta 12:1

¹⁹³ Dinsel yasa açısından.

eylemler– beni Baba'nın gönderdiğine tanıklık ediyor. ³⁷Beni gönderen Baba kendisi de bana ilişkin tanıklık etmiştir. Siz hiçbir dönemde ne O'nun sesini duydunuz, ne de O'nun yüzünü gördünüz. ³⁸O'nun sözü içinizde kalmıyor. Çünkü O'nun gönderdiği kişiye iman etmiyorsunuz. ³⁹Kutsal Yazılar'ı dikkatle araştırıyorsunuz. Çünkü sonsuz yaşamınızın onlarda bulunduğunu sanıyorsunuz. Oysa bana da onlar tanıklık ediyor. ⁴⁰Yine de yaşam bulmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹“İnsanlardan gelen yüceliği aramıyorum. ⁴²Ama sizi biliyorum; içinizde Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³Baba'nın adıyla geldim ve beni kabul etmiyorsunuz. Ama başka biri kendi adıyla gelse onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴Birbirinizi yücelten ve tek olan Tanrı'dan gelen yüceliği aramayan sizler nasıl iman edebilirsiniz? ⁴⁵Sanmayasınız ki, sizi Baba'nın önünde ben suçlayacağım. Sizleri suçlayan kendisine umut bağladığımız Musa'dır. ⁴⁶Çünkü Musa'ya iman etmiş olsaydınız bana da iman ederdiniz. Çünkü o bana ilişkin yazmıştır¹⁹⁴. ⁴⁷Ama onun yazdıklarına iman etmiyorsanız benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?”

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor 1-15

(Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 Bu olaylardan sonra, İsa Taberiye diye tanınan Galile Denizi'nin karşı yakasına gitti. ²Büyük bir topluluk O'nu izliyordu; çünkü hastalar üzerinde yaptığı belirtileri görmüşlerdi. ³İsa dağ yamacına çıkıp orada öğrencileriyle birlikte oturdu. ⁴Yahudiler'in Passah'ı kutlayışı yakındı. ⁵İsa gözlerini kaldırdığında büyük bir topluluğun kendisine doğru geldiğini gördü. Filippos'a, **“Bunların yemesi için nereden ekmek alalım?”** diye sordu. ⁶Bu sözü onu denemek için söylemişti; çünkü kendisi ne yapacağını biliyordu.

⁷Filippos yanıtladı: “Her birinin ağzına bir lokma yiyecek koyabilmesi için iki yüz dinarlık¹⁹⁵ ekmek bile yetmez!” ⁸Öğrencilerinden biri, Simon Petros'un kardeşi Andreas O'na, ⁹“Burada beş arpa ekmeğiyle iki balığı olan bir çocuk var” dedi. “Ama bu koca topluluk için bu nedir ki!”

¹⁰İsa, **“Topluluğu yere oturtun”** dedi. Sık bir çayırıktaydılar. Böylece, sayısı yaklaşık beş bini bulan erkek yere oturdu. ¹¹Bunun üzerine İsa ekmekleri aldı, teşekkür yükselttikten sonra oturanlara dağıttı. Bunun gibi, balıklardan da istedikleri kadar verdi. ¹²Herkes iyice doyduktan sonra İsa öğrencilerine, **“Artakalan parçaları toplayın”** dedi. **“Hiçbir şey atılmasın.”** ¹³Onlar da topladılar. Beş arpa ekmeğini yiyenlerden artakalanlarla on iki küfe doldurdular.

¹⁴İsa'nın sonuçladığı bu belirtiyi görenler, “Gerçekten, dünyaya gelmesi beklenen peygamber budur” dedi. ¹⁵İsa da onların gelip kendisini kaptıkları gibi kral ilan etmeye götüreceklerini bildiğinden yalnız başına yeniden dağa çekildi.

İsa Su Üstünde Yürüyor 16-21

(Matta 14:22-33; Markos 6:45-52)

¹⁶Akşam olunca İsa'nın öğrencileri aşağıya, denize indi. ¹⁷Bir tekneye binip karşı kıyıdaki Kafarnahum'a doğru denizi aşmaya başladılar. Karanlık basmıştı. İsa daha yanlarına gelmemişti. ¹⁸Deniz esen güçlü rüzgârın etkisiyle kabarıyordu. ¹⁹Bu durumda yaklaşık üç dört mil kürek çektikten sonra, İsa'nın deniz üstünde yürüyerek tekneye yaklaştığını gördüler. Korkuya kapıldılar. ²⁰İsa, **“Ben'im, korkmayın”** dedi. ²¹Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. Tekne hemen gidecekleri kıyıya ulaştı.

Topluluk İsa'yı Arıyor 22-24

²²Ertesi gün, denizin öbür kıyısında duran topluluk orada öğrencilerin bindiği tek bir kayıktan başka kayık bulunmadığını gördü. İsa'nın öğrencileriyle birlikte o tekneye binmediğini, öğrencilerin ayrıca ayrıldığını anladılar. ²³Öte yandan, Taberiye'den gelen kayıklar Rab teşekkür yükselttikten sonra topluluğun yemek yediği yerin yakınına varmıştı. ²⁴Topluluk ne İsa'nın, ne de öğrencilerin orada

¹⁹⁴ bkz. Yasanın Tekrarı 18:15

¹⁹⁵ Bir dinar bir gündeliktir.

bulunmadığını görünce kayıklara binip İsa'yı aramak için Kafarnahum'a gitti.

Yaşam Ekmeği İsa 25-59

²⁵İsa'yı denizin karşı kıyısında bulunca, "Rabbi" dediler. "Buraya ne zaman geldin?" ²⁶İsa onları, "Size önemle belirtiyorum" diyerek yanıtladı. "Beni belirtir gördüğünüz için değil, ekmekten yiyerek doyduğunuz için arıyorsunuz. ²⁷Gelip geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecektir. Baba Tanrı O'na mühürünü basmıştır."

²⁸Onlar İsa'ya sordu: "Tanrı'ca onaylanan işleri yerine getirmek için ne yapmamız gerekir?" ²⁹İsa, "Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" diye yanıtladı onları. ³⁰Bunun üzerine, "Öyleyse ne belirti göstereceksin ki görüp sana iman edelim?" diyerek karşılık verdiler. "Ne yapacaksın? ³¹Atalarımız çölde man yedi. Yazılı olduğu gibi,

"Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi¹⁹⁶."

³²İsa, "Sizlere önemle belirtirim ki" dedi, "Size gökten ekmeği Musa vermedi. Gökten gerçek ekmeği size veren Babam'dır. ³³Çünkü Tanrı'nın ekmeği gökten inen ve dünyaya yaşam verendir."

³⁴Onlar da İsa'ya, "Ya Rab" dediler. "Bize bu ekmeği her zaman ver." ³⁵İsa, "Yaşam ekmeği Ben'im" dedi. "Bana gelen acıkmayacak, bana iman eden de susamayacak. Hiçbir zaman.. ³⁶Ama size daha önce de belirttiğim gibi, beni görmenize karşın yine de iman etmiyorsunuz. ³⁷Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecektir. Bana geleni hiçbir zaman geri çevirmem. ³⁸Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini uygulamak için gökten indim. ³⁹Beni gönderenin isteği bana verdiklerinden hiçbirini yitirmeyeyim, onu son günde dirilteyim kapsamındadır. ⁴⁰Çünkü Babam'ın isteği, Oğul'u görüp O'na iman eden herkesin sonsuz yaşamı olmasıdır. Son günde onu ben dirilteceğim."

⁴¹Bunun üzerine, "Gökten inen ekmek Ben'im" dediği için Yahudiler söylenmeye başladı. ⁴²"Anasını babasını tanıdığımız Yusuf oğlu İsa değil mi bu?" diyorlardı. "Nasıl oluyor da şimdi, 'Ben gökten indim' diyor?"

⁴³İsa onlara, "Aranızda söylenip durmayın" dedi. ⁴⁴"Beni gönderen Baba onu çekmedikçe, hiç kimse bana gelemez. Ben de onu son günde dirilteceğim. ⁴⁵Peygamberlerde yazılıdır:

"Tümü Tanrı'ca eğitilmiş olacak."

"Baba'dan işitip öğrenen herkes bana gelir.

⁴⁶"Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Ancak Tanrı'dan olan birey Baba'yı görmüştür. ⁴⁷Size önemle belirtirim: İman edenin sonsuz yaşamı vardır. ⁴⁸Yaşam ekmeği Ben'im. ⁴⁹Atalarınız çölde man yedi ama öldü. ⁵⁰Oysa gökten inen ekmek budur; isteyen ondan yesin ve ölmesin diye. ⁵¹Gökten inen diri ekmek Ben'im. Bu ekmekten yiyen sonsuza dek yaşayacaktır. Dünyanın yaşamı için vereceğim ekmek ise öz bedenimdir."

⁵²Bunun üzerine Yahudiler aralarında çekişmeye başladı. "Bu adam, yiyelim diye öz bedenini nasıl bize verebilir?" diyorlardı. ⁵³İsa onlara, "Size önemle belirtirim" dedi, "İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe sizde yaşam olmayacak. ⁵⁴Bedenimi yiyip kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır. Ben de onu son gün dirilteceğim. ⁵⁵Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım da gerçek içecektir. ⁵⁶Bedenimi yiyip kanımı içen bende kalır, ben de onda kalırım. ⁵⁷Yaşam kaynağı Baba beni gönderdiği, benim de O'nun aracılığıyla yaşadığım gibi beni yiyen de benim aracılığım ile yaşayacaktır. ⁵⁸Gökten inen ekmek budur. Ataların yiyip de yine öldükleri mana benzemez. Bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar." ⁵⁹Bu sözleri Kafarnahum'da öğretmekteyken sinagogta¹⁹⁷ söyledi.

Sonsuz Yaşam Sözlerine Bağlılık 60-71

¹⁹⁶ 6:31 Mısır'dan Çıkış 16:13,14; Mezmur 78:24

¹⁹⁶ Tanrı İbrani halkını Mısır'da kölelikten kurtarınca, onları vaat ettiği toprağa ulaştırmadan önce, çölde kırk yıl boyu gökten indirdiği man ile besledi (bkz. Mısır'dan Çıkış 16:13,14).

¹⁹⁷ 6:45 Yeşaya 54:13; Yeremya 31:33,34; I.Selanikliler 4:9

¹⁹⁷ bkz. Matta 4:23

⁶⁰Öğrencilerinden birçoğu bunu duyunca, “Bu söz çok çetin” dedi. “Bunları dinlemeye kimin gücü yeter?” ⁶¹İsa onların bu konuda söylendiğini bildiğinden, “Bu sizin kösteklenmenize mi neden oluyor?” dedi. ⁶²“Ya İnsanoğlu’nun önceden bulunduğu yere çıktığını görseydiniz ne olacaktı? ⁶³Yaşam sağlayan Ruh’tur. Beden hiçbir şeye yaramaz. Size söylediğim sözler Ruh’tur, Yaşam’dır. ⁶⁴Ama aranızda iman etmeyen bazıları vardır.” Çünkü İsa iman etmeyenlerin de, kendisini ele verecek olanın da kim olduğunu taa başlangıçtan biliyordu. ⁶⁵Sözlerini geliştirdi: “Bu nedenle size, ‘Kendisine Babam’dan olanak sağlanmadıkça kimse bana gelemez’ dedim.”

⁶⁶Bunun üzerine öğrencilerinden birçoğu geri döndü ve artık O’nunla yürümez oldu. ⁶⁷İsa On İkiler’e, “Yoksa siz de mi gitmek istiyorsunuz?” diye sordu. ⁶⁸Simon Petros, “Ya Rab” dedi. “Kime gideceğiz ki? Sonsuz yaşam sağlayan sözler sendedir. ⁶⁹Biz de iman ettik ve bildik ki Tanrı’nın Kutsalı sensin.”

⁷⁰İsa onları, “Siz On İkiler’i ben seçmedim mi?” sözüyle yanıtladı, “Üstelik içinizden biri iblisin tekidir.” ⁷¹İşkariyotlu Simon’un oğlu Yahuda’dan söz ediyordu. Çünkü On İkiler’den biri olup İsa’yı ele verecek kişi oydu.

İsa Kardeşlerini Aydınlatıyor 1-9

7 Bu olaylardan sonra İsa Galile’de dolaşmaya başladı. Yahudiye’de dolaşmak istemiyordu. Çünkü Yahudi yetkililer O’nu öldürmek için fırsat kolluyordu. ²O sırada Yahudiler’in Çadır Kurma kutlayışı* yaklaşmıştı. ³Bunun için kardeşleri İsa’ya, “Buradan çık, Yahudiye’ye git” dediler. “Öyle ki, öğrencilerin yaptığın işleri görsün. ⁴Kendisini tanıtmak isteyen insan yaptığını gizlemez. Madem bu işleri yapıyorsun, kendini dünyaya açıkça göster.” ⁵Çünkü kardeşleri bile O’na iman etmiyordu.

⁶İsa onlara, “Benim kendimi açıklama vaktim daha gelmedi” dedi. “Sizin içinse vakit her an uygundur. ⁷Dünya size kin besleyemez, ama bana kin besliyor. Çünkü ben dünya işlerinin kötülüğüne tanıklık ediyorum. ⁸Kutlayışa katılın siz. Ben bu kutlayışa¹⁹⁸ katılmayacağım; çünkü vaktim bütünlüğe varmadı daha.” ⁹Bunları söyleyerek Galile’de kaldı.

İsa Kutlayışa Katılıyor 10-13

¹⁰Ne var ki, kardeşleri kutlama olayına katılınca O da katıldı. Ancak bunu açıkça değil, gizlice yaptı. ¹¹Bu arada Yahudi yetkililer kendisini kutlama yerinde arıyor, “O nerede?” diye soruşturuyorlardı. ¹²Halk arasında O’na ilişkin bir sürü çelişkili fısıltı dolaşıyordu. Bazıları, “İyi adamdır” diyordu. Başkaları ise, “Hayır, halkı kandırıyor” diyordu. ¹³Ama hiç kimse O’na ilişkin düşüncesini açıkça bildiremiyordu. Çünkü Yahudi yetkililerden korku vardı.

İsa Kutlamada Eğitiyor 14-24

¹⁴Kutlama yarılanınca, İsa tapınağa çıkıp öğretmeye koyuldu. ¹⁵Yahudi yetkililer şaşakalmış durumda soruyordu: “Bu adam öğrenim görmeden nasıl bunca bilgiye sahip?”

¹⁶İsa onları yanıtladı: “Benim öğretim kendimin değil, beni gönderenindir. ¹⁷Tanrı’nın isteğini uygulamak isteyen biri çıkarsa, öğretinin Tanrı’dan mı olduğunu yoksa kendiliğimden mi konuştuğumu bilecektir. ¹⁸Kendiliğinden konuşan kendi yüceliğini kovalar. Kendisini gönderenin yüceliğini kovalayansa gerçek Olan’dır ve O’nda aldatıcılık yoktur. ¹⁹Musa sizlere ruhsal yasayı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz ruhsal yasayı uygulamıyorsunuz. Niçin beni öldürmeye çalışıyorsunuz?” ²⁰Halk, “Seni cin tutmuş” diye yanıtladı. “Kim seni öldürmeye çalışıyor ki?”

²¹İsa onlara, “Bir mucize¹⁹⁹ yaptım, hepimiz şaşkına döndünüz” dedi. ²²“Musa size sünneti verdi – bu da Musa’dan olmayıp atalardandır– ve siz Şabat günü birini sünnet ediyorsunuz. ²³Madem Musa’nın ruhsal yasası bozulmasın diye Şabat günü adam sünnet ediyorsunuz, Şabat günü bir adamı tümünden iyi ettim diye hangi nedenle bana kızılıyorsunuz? ²⁴Görünüşe göre yargılamayın. Yargınız hakça olsun.”

¹⁹⁸ Bazı metinlerde şimdilik.

¹⁹⁹ Bu mucizeye ilişkin, bkz. 5:1-16

Mesih Bu Olabilir mi? 25-31

²⁵Yeruşalimliler'den bazıları, "Öldürmeye fırsat kolladıkları kişi bu değil mi?" dedi. ²⁶"İşte açıktan açığa konuşuyor, kimse de bir şey demiyor. Yoksa başkanlar O'nun Mesih olduğunu gerçekten biliyor mu? ²⁷Ama biz bu adamın nereden geldiğini biliriz. Oysa Mesih geldiğinde kimse O'nun nereden geldiğini bilmeyecek."*

²⁸İsa tapınakta öğretirken yüksek sesle konuştu: "Hem beni biliyorsunuz, hem de nereden geldiğimi.. Ben kendiliğimden gelmedim. Ama beni gönderen gerçektir. Ne var ki, O'nu tanımıyorsunuz. ²⁹Oysa ben O'nu tanıyorum. Çünkü O'ndanım ve beni O gönderdi."

³⁰Bunun üzerine İsa'yı yakalamaya yeltendilerse de, kimse O'na el uzatmadı. Çünkü vakti daha gelmemişti. ³¹Halktan birçoğu da, "Sanki Mesih gelince bunun yaptıklarından daha çok belirti mi yapacak?" diyerek O'na iman etti.

İsa'yı Tutuklamaya Gönderilen Görevliler 32-36

³²Ferisiler halkın İsa'ya ilişkin bu çelişkili fısıltılarını duydu. Ardından, başrahiplerle Ferisiler O'nu tutuklamak üzere kolcular gönderdi. ³³İsa, "Kısa bir süre daha sizlerle birlikteyim" dedi. "Sonra beni gönderene gideceğim. ³⁴Beni arayacaksınız ama bulmayacaksınız. Çünkü benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz."

³⁵Yahudi yetkililer kendi aralarında, "Nereye gitmeyi tasarlıyor ki, O'nu bulmalıyım!" dedi. "Yoksa Yunanlılar arasına dağılmış olanlara mı gitmeyi tasarlıyor? Yunanlılar'a* mı öğretecek? ³⁶Beni arayacaksınız ama bulmayacaksınız; çünkü benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz' sözünün anlamı ne olabilir?"

Yaşam Veren Su Kaynaklarına Çağrı 37-39

³⁷Kutlayışın sonuncu ve en önemli günü İsa ayakta durup yüksek sesle şöyle çağırdı: "Kim susarsa bana gelsin ve içsin. ³⁸Kutsal Yazı'da belirtildiği gibi, bana iman eden kişinin içinden yaşam veren ırmaklar kaynaklanacaktır."* ³⁹İsa bu sözü kendisine iman edenlerin alacakları Ruh'a ilişkin söylemişti. Çünkü, İsa daha yükseltilmediğinden Ruh verilmemişti.

Halk İçinde Ayrılık 40-44

⁴⁰Halktan bazıları bunu duyunca, "Gerçekten bu o peygamberdir" dedi. ⁴¹Bazısı, "Bu Mesih'tir" diyordu. Kimisi de, "Bu ne iş!" diyordu, "Mesih Galile'den gelir mi hiç?" ⁴²"Kutsal Yazı, Mesih Davut'un soyundan olacak ve Davut'un kasabası Beytlehem'den gelecek²⁰⁰ demiyor mu?" ⁴³Böylece halk arasında O'ndan ötürü ayrılık doğdu. ⁴⁴Bazıları O'nu yakalamak istedi ama hiç kimse O'na el uzatmadı.

İleri Gelenlerin Anlaşmazlığı 45-52

⁴⁵Bu sırada kolcular, başrahiplerle Ferisiler'in yanına döndü. Bunlar kolculara sordu: "Neden O'nu tutup getirmediniz?" ⁴⁶Kolcular, "Hiçbir zaman, hiç kimse O'nun konuştuğu gibi konuşmadı" diye yanıtladı.

⁴⁷Ferisiler, "Yoksa siz de mi kandırıldınız?" dedi. ⁴⁸"Başkanlardan ya da Ferisiler'den tek kişi olsun O'na iman etti mi? ⁴⁹Ruhsal yasayı bilmeyen bu halk lanetlidir." ⁵⁰Onlardan biri olan ve daha önce İsa'ya gelen Nikodimos kendilerine, ⁵¹"Ruhsal yasamız bir kişiyi dinlemeden ve ne yaptığını öğrenmeden insanı yargılar mı?" diye sordu.

⁵²Ona, "Yoksa sen de mi Galile'densin?" diye karşılık verdiler, "Araştır da öğren. Galile'den peygamber çıkmaz."²⁰¹

⁰ 7:42 II.Samuel 7:12; Mika 5:2; Mezmur 89:3

²⁰⁰ Eski Antlaşma'da İsa'yla ilgili bu peygamberlik sözü bildirildiği gibi gerçekleşti (bkz. II.Samuel 7:12; Mika 5:2; Mezmur 89:3,4; Matta 2:6).

²⁰¹ Oysa Yunus peygamber Galileli'ydi. (bkz. II.Krallar 14:25)

Cinsel Yolsuzluktan Suçlu Kadın Bağışlanıyor 7:53-8:1-11

8 ⁵³[Ve herkes evine gitti.

İsa da Zeytinlik Dağı'na gitti. ²Sabahın çok erken saatinde yine tapınağa döndü. Tüm halk O'nun yanına geldi. O da oturup onlara öğretmeye koyuldu.

³Dinsel yorumcularla²⁰² Ferisiler, cinsel yolsuzluk yaparken yakalanan bir kadını getirip ortaya diktiler. ⁴İsa'ya, "Öğretmen!" dediler. "Bu kadın cinsel yolsuzluk yaparken suçüstü yakalandı. ⁵Musa ruhsal yasada bu gibilerin taşlanması bize buyurmuştur. Sen bu işe ne dersin?" ⁶Bunu İsa'yı denemek için söylüyorlardı. Öyle ki, O'nu suçlu çıkarabilirsiniz. İsa yere eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu²⁰³. ⁷Kendisine soru sormakta diretmeleri üzerine doğruldu. "Aranızda kim günahsızsa kadına ilk taşı o atsin" dedi. ⁸Yeniden yere eğilip parmağıyla toprağa yazmaya başladı. ⁹Bunu işitince yaşlılarından başlayarak, teker teker sonuncusuna varıncaya dek çekilip gittiler. İsa tek başına kaldı. Kadın da orta yerde dikiliyordu. ¹⁰İsa doğrulup, "Ey kadın" dedi ona. "Seni yargılayanlar nerede? Kimse seni suçlu çıkarmadı mı?" ¹¹Kadın, "Hiç kimse, ya Rab!" deyince İsa, "Ben de seni suçlamıyorum" dedi. "Git ve bundan böyle günah işleme."]

Evrensel Işık 12-20

¹²Bunun ardından İsa yine onlara konuştu: "Ben dünyanın ışığı'yım. Ardım sıra gelen yaşam ışığına kavuşacak, hiçbir zaman karanlıkta dolaşmayacak."

¹³Ferisiler, "Sen kendine ilişkin tanıklık ediyorsun" dediler, "Tanıklığın gerçek değil." ¹⁴İsa yanıtladı: "Ben kendime ilişkin tanıklık etsem bile, tanıklığım gerçektir. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gittiğimi biliyorum. Oysa siz ne nereden geldiğimi biliyorsunuz, ne de nereye gittiğimi.. ¹⁵Siz gözün gördüğü ölçüde yargı yürütüyorsunuz. Ben hiç kimseyi yargılamam. ¹⁶Kaldı ki, ben yargılasam bile benim yargım gerçektir. Çünkü tek başıma değilim. Beni gönderen Babam'la birlikteyim. ¹⁷Sizin ruhsal yasanızda da iki kişinin tanıklığının gerçek olduğu yazılmıştır. ¹⁸Ben kendime ilişkin tanıklık ediyorum. Beni gönderen Baba da bana ilişkin tanıklık ediyor."

¹⁹Bunun üzerine, "Baban nerede?" diye sordular O'na. İsa, "Siz ne beni tanırsınız, ne de Babam'ı" diye yanıtladı. "Beni tanımış olsaydınız, Babam'ı da tanırdınız."

²⁰İsa bu sözleri tapınakta, para toplanan yerde söyledi ve kimse O'nu yakalamadı. Çünkü vakti daha gelmemişti.

Gittiğim Yere Gelemezsiniz 21-30

²¹İsa onlara yine, "Ben gidiyorum" dedi. "Beni arayacaksınız ve günahınız içinde öleceksiniz. Benim gittiğim yere siz gelemezsiniz." ²²Bunun üzerine Yahudi yetkililer şöyle bir sonuç çıkardı: "Benim gittiğim yere gelemezsiniz' diyor. Yoksa kendini mi öldürecek?"

²³İsa, "Siz yerselsiniz" dedi. "Bense yukarıdan geldim. Siz bu dünyadansınız. Ben bu dünyadan değilim. ²⁴Bu nedenle size, 'Günahlarınız içinde öleceksiniz' dedim. Eğer benim, 'O Kişi'yim' dediğime²⁰⁴ iman etmezseniz günahlarınız içinde öleceksiniz."

²⁵Bu kez, "Sen kimsin?" diye sordular. İsa, "Başlangıçtan bu yana size ne dedimse, O'yum" dedi. ²⁶"Sizin için söyleyecek ve yargı yürütecek çok sözüm var. Ama beni gönderen gerçektir ve ben O'ndan duyduklarımı dünyaya bildiriyorum."

²⁷Onlara Baba'ya ilişkin söz söylediğini anlamadılar. ²⁸Bunun üzerine İsa, "Siz İnsanoğlu'nu yerden yukarı kaldırıncaya²⁰⁵" dedi, "Benim O Kişi olduğumu ve kendiliğimden hiçbir şey yapmadığımı, ancak Baba'nın bana öğrettiklerini bildirdiğimi anlayacaksınız. ²⁹Beni gönderen benimle beraberdir. O beni kendi başıma bırakmadı. Çünkü ben her zaman O'nun beğendiği işleri yapıyorum."

³⁰O bu sözleri söylerken birçokları O'na iman etti.

²⁰² bkz. Matta 2:4

²⁰³ bkz. Yeremya 17:13; Süleyman'ın Özdeyişleri 10:7b

²⁰⁴ bkz. 4:26

²⁰⁵ İsa'nın çarmıha çakılmak üzere yerden kaldırılışına değiniliyor (bkz. 3:14).

Özgür Kişiler ve Tutsaklar 31-43

³¹İsa kendisine iman etmiş olan Yahudiler'e, "Eğer sözümü tutarsanız gerçekten benim öğrencilerimsiniz" dedi. ³²"Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacaktır." ³³Kimileri, "Ama biz İbrahim'in soyuyuz" diye karşılık verdi. "Hiçbir vakit, hiç kimsenin boyunduruğu altına girmedik. Sen nasıl olur da, 'Özgür olacaksınız' diyorsun?" ³⁴İsa yanıtladı: "Size önemle belirtirim ki, günah işleyen herkes günahın uşağıdır. ³⁵Uşak evde sonsuza dek kalmaz. Oğulsa sonsuza dek kalır. ³⁶Eğer Oğul sizi özgür kılsa gerçekten özgür olacaksınız. ³⁷İbrahim'in soyundan olduğunuzu biliyorum. Buna karşın, beni öldürmek için fırsat kolluyorsunuz. Çünkü sözüme yüreğinizde yer vermiyorsunuz. ³⁸Ben Baba'nın yanında gördüklerimi bildiriyorum, sizse kendi babanızdan işittiklerinizi yapıyorsunuz."

³⁹"Babamız İbrahim'dir" diye yanıtladılar. İsa, "İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in işlerini yapardınız" dedi. ⁴⁰"Ama şu anda beni –Tanrı'dan işittiği gerçeği size bildiren insanı– öldürmek için fırsat kolluyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. ⁴¹Siz kendi babanızın yaptığını yapıyorsunuz." "Biz rasgele cinsel ilişkiden doğmadık" diye karşılık verdiler, "Tek Babamız Tanrı'dır." ⁴²İsa, "Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz" dedi. "Çünkü ben Tanrı'dan çıkıp geldim. Kendiliğimden gelmedim. Beni O gönderdi. ⁴³Ne dediğimi niçin anlamıyorsunuz? Çünkü sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz."

Şeytan Kimdir? 44-47

⁴⁴"Siz babanız iblistensiniz ve babanızın isteklerini uygulamak istiyorsunuz. O, başlangıçtan beri katildir; hiçbir zaman gerçekten yana olmadı, çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylerken içinde bulunanı söyler. Çünkü yalancıdır ve yalanın babasıdır.

⁴⁵"Ama ben gerçeği söylediğimden bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶Bende günah olduğuna içinizden kim kanıtlayabilir? Madem gerçeği söylüyorum, neden bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷Tanrı'dan olan Tanrı'nın sözlerini dinler. Ama siz bu nedenle dinlemiyorsunuz; çünkü Tanrı'dan değilsiniz."

İbrahim'in Özlem Çektiği Gün 48-59

⁴⁸Yahudi yetkililer karşılık verdi: "Sen Samiriyeli'sin²⁰⁶ ve cine tutulmuşsun demekte haklı değil miymişiz?"

⁴⁹İsa, "Cinli değilim" dedi. "Babam'a saygı gösteriyorum, ama siz beni yeriyorsunuz. ⁵⁰Ben kendi yüceliğimi aramıyorum; onu arayan ve yargılayan biri vardır. ⁵¹Size önemle belirtiyorum: Sözümü kim tutarsa sonsuza dek ölüm görmeyecektir."

⁵²Yahudiler, "Şimdi anlıyoruz ki seni cin tutmuş" dediler. "İbrahim de öldü, peygamberler de. Ve sen diyorsun ki, sözümü kim tutarsa sonsuza dek ölümü tatmayacaktır. ⁵³Yoksa sen atamız İbrahim'den üstün müsün? O öldü. Peygamberler de öldü. Kendini kim sanıyorsunuz?"

⁵⁴İsa yanıtladı: "Eğer kendimi yüceltirsem yüceliğim hiçtir. Beni yücelten Babam'dır, ki siz O'na 'Tanrımız' dersiniz. ⁵⁵Siz O'nu tanımiyorsunuz, ama ben O'nu tanıyorum. Eğer O'nu tanımiyorum dersem, sizin gibi ben de yalancı olurum. Ama O'nu tanıyorum ve sözünü tutuyorum. ⁵⁶Babamız İbrahim günümü görmeyen umuduyla kıvanç buldu. Ve görüp sevindi."

⁵⁷Yahudiler, "Daha elli yaşında bile değilsin" dedi. "Üstelik İbrahim'i de mi gördün?" ⁵⁸İsa, "Size önemle belirtirim" dedi, "İbrahim'in doğumundan önce BEN VARIM."²⁰⁷

⁵⁹O'na atmak için taşlara yapıştılar. Ama İsa kendisini gizledi ve tapınaktan ayrıldı.

Doğuştan Görmez Adam Görüyor 1-12

9 İsa yolda giderken, doğuştan gözleri görmeyen bir adam gördü. ²Öğrencileri sordu: "Öğretmen, kim günah işledi de bu adam kör doğdu; kendisi mi, yoksa anası babası mı?"

³İsa yanıtladı: "Ne o günah işledi, ne de onun anası babası. Ama Tanrı'nın eylemleri onda açıklanmalı. ⁴Daha gündüzken beni gönderenin işlerini uygulamalıyız. Gece bastırıyor; o zaman kimse iş yapamayacak. ⁵Ben dünyada olduğum sürece dünyanın ışığı'yım."

²⁰⁶ bkz. 4:9

²⁰⁷ İsa'nın öncesizliği kapsayan kişiliği (bkz. Yeşaya 41:4b; 43:10b).

⁶Bu sözleri söyleyerek yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı. Çamuru adamın gözlerine sürerek, **7“Git, Siloam –‘Gönderilmiş’ demektir– havuzunda yıkan!”** dedi. O da gidip yıkandı ve gözleri açılmış durumda geri döndü.

⁸Bunun üzerine, komşuları ve onun dilendiğini önceden görenler, “Oturup dilenen adam değil mi bu?” dediler. ⁹Kimisi, “Evet o” dedi; kimileri de, “Hayır, ama ona benzeyen birisi” dediler. Adam kendisi, “Ben oyum” dedi. ¹⁰“Öyleyse gözlerin nasıl açıldı?” diye sordular. ¹¹Adam yanıtladı: “İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana, ‘Siloam’a git, yıkan’ dedi. Ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı.” ¹²“Nerede O?” diye sordular. Adam, “Bilmiyorum” dedi.

Ferisiler Araştırmaya Koyuluyor 13-34

¹³Az öncesine dek gözleri görmeyen adamı Ferisiler’e getirdiler. ¹⁴İsa’nın çamur yapıp onun gözlerini açtığı gün Şabat idi. ¹⁵Ferisiler nasıl görüme kavuştuğunu ondan yine sordular. Adam da, “Gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve görüyorum” dedi.

¹⁶Ferisiler’den bazıları, “Bu adam Tanrı’dan değildir” dedi. “Çünkü Şabat’ı tutmuyor.” Kimisi de, “Günahlı insan nasıl böylesi belirtiler yapabilir?” diyordu. Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷Önceden görmeyene bir kez daha sordular: “Gözlerini açan kişi için sen ne diyorsun?” Adam, “Peygamberdir” diye yanıtladı. ¹⁸Buna karşın, Yahudi yetkililer adamın anasıyla babasını çağırıcaya dek, onun kör olup da gözlerinin açıldığına inanmadılar. ¹⁹“Görmez doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Nasıl oluyor da şimdi görüyor?” diye sordular.

²⁰Anasıyla babası, “Bunun oğlumuz olduğunu ve gözleri görmez doğduğunu biliyoruz” dediler. ²¹“Ama onun şimdi nasıl görebildiğini bilmediğimiz gibi, gözlerini kimin açtığını da bilmiyoruz. Kendisine sorun, yetkin yaşa gelmiştir; durumuyla ilgili gelişimi o anlatsın.” ²²Anasıyla babası Yahudi yetkililerden korktukları için böyle konuşmuşlardı. Çünkü Yahudi yetkililer İsa’yı açıkça Mesih olarak kabul edenin sinagog dışı* edilmesi için aralarında anlaşmışlardı. ²³Anası babası tam bunun içindir ki, “Yetkin yaşa gelmiştir, kendisine sorun” demişlerdi.

²⁴Az önce gözleri görmeyen adamı ikinci kez çağırıp, “Tanrı adına gerçeği konuş” dediler. “Biz bu adamın günahlı olduğunu biliyoruz.” ²⁵Bunun üzerine adam, “Günahlı olup olmadığını bilmiyorum” dedi. “Bildiğim bir şey var: Ben gözleri görmeyen biriydim, şimdi görüyorum.”

²⁶Yine sordular: “Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?” ²⁷Adam, “Size şimdi anlattım ama dinlemediniz” dedi. “Niçin yeniden duymak istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O’nun öğrencisi olmak istiyorsunuz?”

²⁸Adamı yererek, “O’nun öğrencisi sensin” dediler. “Biz Musa’nın öğrencileriyiz. ²⁹Tanrı’nın Musa’ya konuştuğunu biliyoruz, ama bu adamın nereden ortaya çıktığını bilmiyoruz.”

³⁰Adam, “Şaşılacak şey” diye yanıtladı. “Siz O’nun nereden ortaya çıktığını bilmiyorsunuz; ne var ki, O benim gözlerimi açtı. ³¹Tanrı’nın günahlıları dinlemediğini biliriz. Ama kişi Tanrı’yı sayar ve O’nun isteğini uygularsa, Tanrı onu dinler. ³²Öncesizlikten bu yana kimsenin doğuştan gözleri görmeyen birinin gözlerini açtığı duyulmamıştır. ³³Eğer bu adam Tanrı’dan gelmemiş olsaydı hiçbir şey yapamazdı.”

³⁴“Baştanbaşa günahlar içinde doğmuş birisin” diye karşılık verdiler. “Sen mi bize öğreteceksin?” Ve onu sinagoptan dışarı attılar.

Ruhsal Görmezliğin Oluşturduğu Karanlık 35-41

³⁵İsa adamı dışarı attıklarını duydu ve onu bulup, **“İnsanoğlu’na iman ediyor musun?”** diye sordu. ³⁶Adam, “Efendi, kendisine iman etmem istenen kişi kimdir?” diye yanıt verdi. ³⁷İsa, **“O’nu gördün, seninle konuşan da O’dur”** diyerek konuştu. ³⁸Adam, “İnanıyorum, ya Rab!” ikrarıyla İsa’ya tapındı.

³⁹İsa, **“Bu dünyaya yargulamak için geldim”** dedi. **“Öyle ki, görmeyenler görsün, görenlerse görmesin.”**

⁴⁰Yanında bulunan Ferisiler’den bazıları bunu işitince, “Yoksa biz de mi gözleri görmeyen

kişileriz?” diye itiraz etti. ⁴¹İsa yanıtladı: “Gözleri görmez olsaydınız günahınız olmazdı. Ama şimdi görüyoruz dediğiniz için günahınız olduğu gibi duruyor.”

Koyunların Tanıdığı Çoban 1-6

10 “Size önemle belirtirim: Koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yerden tırmanan kişi hırsız ve eşkıyadır. ²Kapıdan girense koyunların çobanıdır. ³Kapıcı ona kapıyı açar ve koyunlar onun sesini işitir. O da koyunlarını adlarıyla çağırır ve onları dışarı yöneltir. ⁴Kendinkileri yola koyunca onların önünden yürür, koyunlar da ardı sıra gider. Çünkü sesini tanırlar. ⁵Bir yabancıнын ardı sıra gitmezler. Tersine, ondan kaçarlar. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.”

⁶İsa onlara bu simgesel öyküyü anlattı; ama O’nun ne demek istediğini anlamadılar.

İyi Çoban – Koyunların Kapısı 7-21

⁷Bunun üzerine İsa yeni baştan anlattı: “Size önemle belirtirim ki ben koyunların kapısıyım. ⁸Benden önce gelenlerin tümü hırsız ve eşkıyadır. Ama koyunlar onları dinlemedi. ⁹Ben kapıyım. Benim aracılığım ile giren kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur. ¹⁰Hırsız ancak çalmak, öldürmek, yok etmek amacıyla gelir. Bense onlarda yaşam olsun, hem de bol yaşam olsun diye geldim.

¹¹“Ben İyi Çoban’ım. İyi Çoban koyunlar için canını verir. ¹²Parayla tutulan, gerçekte çoban olmayan ve koyunlara sahip çıkmayan kişi kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar, darmadağın eder. ¹³Kaçar, çünkü para karşılığı tutulmuştur ve koyunlar için kaygılanmaz. ¹⁴Ben İyi Çoban’ım ve benim olanları tanırım. Benim olanlar da beni tanır. ¹⁵Baba’nın beni tanıdığı, benim de Baba’yı tanıdığım gibi.. Ve koyunlar için canımı veririm. ¹⁶Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım da var. Onları da getirmeliyim. Sesimi duyacaklar; böylece tek sürü, tek Çoban olacak.

¹⁷“Baba beni bunun için sever. Çünkü canımı veririm; öyle ki, onu yeniden alayım. ¹⁸Canımı benden kimse alamaz. Ama onu kendi isteğimle veriyorum. Canımı vermeye de yeniden almaya da yetkim vardır. Bu buyruğu Babam’dan aldım.”

¹⁹Bu sözler yüzünden Yahudi yetkililer arasında yeniden ayrılık doğdu. ²⁰Birçoğu, “O cinlidir” diyordu. “Hem de deli! Niçin O’nu dinliyorsunuz?” ²¹Başkaları ise, “Bunlar cine tutulmuş birinin sözleri değil” diyordu. “Cin körlerin gözlerini açabilir mi hiç?”

Yahudi Yetkililer Açıklama İstiyor 22-30

²²Yeruşalim’de tapınağın adanma* yıldönümü kutlanıyordu. Mevsim kıştı. ²³İsa tapınakta Süleyman’ın sundurmasında dolaşıyordu. ²⁴Yahudi yetkililer çevresini sarıp sordular: “Daha ne vakte dek bizi kararsızlık içinde bırakacaksınız? Sen eğer Mesih’sen bize açıkça bildir.”

²⁵İsa, “Size bildirdim ama bana inanmıyorsunuz” diye yanıtladı, “Babam’ın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. ²⁶Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü koyunlarımdan değilsiniz. ²⁷Koyunlarım sesimi işitir, ben de onları tanırım ve ardım sıra gelirler. ²⁸Onlara sonsuz yaşam veririm. Onlar sonsuza dek mahvolmayacak. Hiç kimse de onları elimden kapamayacak. ²⁹Onları bana veren Babam her varlıktan üstündür. Baba’nın elinden onları kapmaya kimsenin gücü yetmez. ³⁰Ben ve Baba biriz.”

Direnış Yoğunlaşıyor 31-39

³¹Yahudi yetkililer yine O’nu taşlamak için taşlara sarıldı. ³²İsa onlara, “Size Baba’dan gelen sayısız değerli iş gösterdim” dedi. “Bu işlerden hangisi için beni taşıyorsunuz?” ³³Yahudi yetkililer, “Seni değerli bir iş yüzünden değil, sövdüğünden taşıyoruz” diye karşılık verdiler. “Çünkü sen bir insanken kendini Tanrı yapıyorsun.”

³⁴İsa yanıtladı: “Ruhsal yasanızda, Tanrı’nın ‘Ben buyurdum: İlahlarsınız’ dediği yazılı değil mi? ³⁵O’nun, Tanrı Sözü’nün iletildiği kişiler için İlahlar sözünü kullandığını ve Kutsal Yazı’nın bozulamayacağını biliyoruz. ³⁶‘Tanrı’nın Oğlu’yum’ dediğim için, Baba’nın kutsayıp dünyaya gönderdiği kişiye değinerek mi, sövüyorsun diyorsunuz siz? ³⁷Eğer Babam’ın işlerini yapmıyorsam

¹⁰ 10:34 Mezmur 82:6; Mısır’dan Çıkış 7:1; 22:28

bana iman etmeyin. ³⁸Yok eğer yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile yapılan işlere inanın. Öyle ki Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilip anlayasınız.”

³⁹Bunun üzerine, O'nu yine yakalamaya yeltendiler. Ama İsa ellerinden sıyrılıp gitti.

Yahya'nın Tanıklığı Gerçektir 40-42

⁴⁰İsa yine Ürdün Irmağı'nın öbür yakasında Yahya'nın başlangıçta vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. ⁴¹Birçok kişi O'na geldi. “Yahya hiçbir belirti yapmadı; ama Yahya'nın bu insan için söylediği her şey gerçektir” diyorlardı. ⁴²Orada birçokları O'na iman etti.

Değerli Bir Arkadaş Ölüyor 1-19

11 Beytanya kasabasında Lazar adlı bir adam hastalanmıştı. Meryem'le kız kardeşi Marta da oralıydılar. ²Meryem, Rab'be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla ayaklarını silen bayandı; hastalanan Lazar onun kardeşiydi. ³Kız kardeşler, “Ya Rab, sevdiğin kişi hasta” diye İsa'ya haber saldı.

⁴İsa bunu duyunca, “Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak” dedi. “Ama Tanrı'nın yüceliğini belgeleyecek. Öyle ki, bu hastalıkla Tanrı'nın Oğlu yüceltilsin.” ⁵İsa Marta'yı, kız kardeşini ve Lazar'ı severdi. ⁶Öyleyken, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldı. ⁷Sonra öğrencilerine, “Yine Yahudiye'ye gidelim” dedi. ⁸Öğrenciler, “Öğretmen” dediler. “Daha kısa süre önce Yahudiler seni taşta tutmak istedi. Yine de oraya mı gidiyorsun?”

⁹İsa yanıtladı: “Günde on iki saat yok mu? Gündüz gezen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ışığını görür. ¹⁰Oysa gece gezen sendeler. Çünkü kendisinde ışık yoktur.” ¹¹Bunu belirttikten sonra ekledi: “Dostumuz Lazar uyumuştur, ama ben onu uyandırmaya gidiyorum.” ¹²Öğrenciler, “Ya Rab, uyuyorsa kurtulacaktır” diye yanıtladı. ¹³İsa onun ölümünden söz ediyordu. Ama onlar uykuya daldığından söz ettiğini sandılar. ¹⁴Bunun üzerine İsa açıkça, “Lazar ölmüştür” dedi. ¹⁵“Ve ben orada bulunmadığıma sizin yararınıza seviniyorum: İmanınız canlansın diye.. Şimdi kalkın ona gidelim.”

¹⁶İkiz denilen Tomas öğrenci arkadaşlarına, “Haydi, biz de gidelim” dedi. “Böylece O'nunla birlikte ölelim.” ²⁰⁸ ¹⁷İsa oraya vardığında Lazar'ı dört gün önce mezara konulmuş buldu. ¹⁸Beytanya Yeruşalim'e yakındı; yaklaşık üç kilometre uzaklıkta.. ¹⁹Yahudiler'den birçoğu, erkek kardeşlerini yitiren Marta ve Meryem'i avutmaya gelmişti.

Ölüye Yaşam Veren 20-27

²⁰Marta, İsa'nın geldiğini duyunca O'nu karşılamaya çıktı. Meryem evde oturuyordu. ²¹Marta İsa'ya, “Ya Rab” dedi. “Burada olsaydın kardeşim ölmeyecekti. ²²Şimdi de her ne dilersen Tanrı'nın sana vereceğini biliyorum.”

²³İsa, “Kardeşin dirilecek” dedi. ²⁴Marta, “Son gün, ölülerin dirilişinde yeniden dirileceğini biliyorum” diye yanıtladı.

²⁵İsa, “Diriliş ve yaşam Ben'im” dedi. “Bana iman eden ölmüş olsa da yaşayacaktır. ²⁶Yaşamakta olan herhangi bir kimse bana iman ederse sonsuzluk boyunca hiç ölmeyecektir. Buna iman ediyor musun?” ²⁷Marta, “Evet, ya Rab” dedi. “Senin Tanrı'nın Oğlu, dünyaya gelecek Mesih olduğuna iman ettim.”

İsa Ağlıyor 28-37

²⁸Bunu söyledikten sonra gitti, gizlice kız kardeşi Meryem'i çağırarak haber verdi: “Öğretmen burada; seni çağırıyor.” ²⁹Meryem bunu işitince kalkıp İsa'yı karşılamaya çıktı. ³⁰İsa daha kasabaya varmamıştı, Marta'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. ³¹Evde Meryem'in yanında oturmuş, kendisini avutmakta olan Yahudiler Meryem'in ivedilikle ayağa kalkıp sokağa çıktığını görünce, ağlamak için mezara gittiğini sandılar, onu izlediler.

³²Meryem İsa'nın bulunduğu yere varıp O'nu görünce ayaklarına kapandı. “Ya Rab” dedi.

²⁰⁸ bkz. ayet 8

“Burada olsaydın kardeşim ölmeyecekti.”³³ İsa hem onun hem de onunla birlikte gelen Yahudiler’in ağladığını görünce ruhunda inledi, canı sıkıntıyla çalkandı.³⁴ “Onu nereye yatırdınız?” diye sordu. “Gel de gör, ya Rab!” dediler.³⁵ İsa ağladı.³⁶ Bunu gören Yahudiler, “Bakın, ne denli seviyormuş onu” dediler.³⁷ İçlerinden bazıları da, “Körün gözlerini açan, bunun ölümünü önleyemez miydi?” yolunda soru sordular.

İsa Lazar’ı Diriltiyor 38-44

³⁸Bunun üzerine İsa yeniden derin derin inledi ve mezara yaklaştı. Mezar bir mağaraydı; önüne de bir taş koymuşlardı.³⁹ İsa, “Taşı kaldırım” diye buyurdu. Ölünün kız kardeşi Marta, “Ya Rab, artık kokmuştur; öleli dört gün oldu” dedi.

⁴⁰İsa, “Sana, iman edersen Tanrı’nın yüceliğini göreceksin demedim mi?” diyerek yanıtladı.⁴¹ Taşı kaldırdılar. İsa gözlerini yukarı yükselterek, “Ya Baba, beni işittiğin için sana şükrederim” dedi.⁴² “Beni her zaman işittiğini biliyorum. Ancak çevrede duran halk için bu sözleri söylüyorum; beni senin gönderdiğine iman etsinler diye.”

⁴³Bunları söyledikten sonra yüksek sesle bağırdı: “Lazar, dışarı gel!”⁴⁴ Ölü, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü de bezle sarılı dışarı çıktı. İsa, “Onu çözün, bırakın gitsin” dedi.

Ölüye Yaşam Verilmesi Direnişe Yol Açıyor 45-57

(Matta 26:1-5; Markos 14:1,2; Luka 22:1,2)

⁴⁵Bunun üzerine, Meryem’e gelen ve İsa’nın eylemlerini gören Yahudiler’den birçoğu O’na iman etti.⁴⁶ Öte yandan da aralarından bazıları Ferisiler’e gidip İsa’nın yaptıklarını onlara anlattı.⁴⁷ Bunun üzerine başrahiplerle Ferisiler Kurul’u²⁰⁹ topladı. “Ne yapacağız?” diyorlardı, “Bu adam bir sürü belirti yapıyor.⁴⁸ O’nu böyle bırakırsak herkes O’na iman edecek. Romalılar’ sa gelip hem kutsal yerimizi²¹⁰ hem de ulusumuzu yıkacak.”

⁴⁹Aralarından biri –o yılın başrahibi*– Kayafas, “Siz hiçbir şey anlamıyorsunuz” dedi.⁵⁰ “Tüm ulusun yok olmaması için halk yararına bir tek kişinin ölmesi sizin için daha elverişlidir diye düşünmüyorsunuz.”⁵¹ Bunu kendiliğinden söylememişti. O yılın başrahibi olduğundan İsa’nın ulus yararına öleceğine ilişkin peygamberlikte* bulunmuştu.⁵² Üstelik yalnız ulus yararına değil, Tanrı’nın dağılmış çocuklarını da bir araya toplamak için ölecekti.⁵³ İşte o günden sonra İsa’yı öldürmeyi tasarladılar.⁵⁴ Bu yüzden İsa Yahudiler arasında artık açıkça dolaşmadı. Ancak oradan çöle yakın bir yere, Efraim denen kasabaya gitti ve öğrencilerle birlikte orada kaldı.

⁵⁵Yahudiler’in Passah kutlayışı yakındı. Çevre köylerden birçok kişi kendilerini arındırmak için Passah kutlayışından önce Yeruşalim’e çıktı.⁵⁶ Bunlar İsa’yı arıyor ve tapınakta durup birbirlerine, “Ne dersiniz? Acaba kutlamaya gelmeyecek mi?” diye soruşturuyorlardı.⁵⁷ Başrahiplerle Ferisiler de O’nun nerede olduğunu bilen varsa bildirsin diye buyruklar çıkarmıştı. Amaçları O’nu yakalamaktı.

Somut Bağlılık Örneği 1-8

(Matta 26:6-13; Markos 14:3-9)

12 Passah’tan altı gün önce, İsa ölülerden dirilttiği Lazar’ın yaşadığı Beytanya’ya geldi.² Orada kendisine bir şölen düzenlediler; Marta da hizmet ediyordu. Lazar ise İsa’yla birlikte sofrada oturanlar arasındaydı.³ Bu arada Meryem çok değerli katıksız sümbül kokusundan yarım litre alıp İsa’nın ayaklarına sürdü, sonra da saçlarıyla ayaklarını kuruladı. Tüm ev sümbül yağının kokusuyla doldu.⁴ Öğrencilerinden biri, İsa’yı ele verecek olan Yahuda İşkaryot,⁵ “Neden bu sümbül kokusu üç yüz dinara²¹¹ satılıp karşılığı yoksullara verilmedi?” dedi.⁶ Bunu yoksulları kayırdığından değil, hırsız olduğundan söylemişti. Para kesesi ondaydı ve içine konulanı aşırıyordu.

⁷İsa, “Kadını bırak” dedi. “Bunu gömüleceğim gün için saklasın.⁸ Çünkü yoksullar her zaman

²⁰⁹ bkz. Matta 5:22

²¹⁰ Yeruşalim’deki tapınak.

²¹¹ Üç yüz gündelik tutarı.

aranızda olacaktır. Ama beni her vakit aranızda bulmayacaksınız.”

Lazar'ı Öldürmeyi Tasarlıyorlar 9-11

⁹Yahudiler'den oluşan büyük bir topluluk İsa'nın orada olduğunu öğrenince yalnız İsa için değil, O'nun ölümlerden dirilttiği Lazar'ı da görmek için oraya geldiler. ¹⁰Bunun üzerine başrahipler Lazar'ı öldürmeyi tasarladı. ¹¹Çünkü onun yüzünden Yahudiler'den birçoğu varıp İsa'ya iman ediyordu.

Yeruşalim'e Görkemli Giriş 12-19

(Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹²Ertesi gün kutlayışa katılan büyük bir topluluk, İsa'nın Yeruşalim'e gelmekte olduğunu işitince ¹³hurma dalları kaptı, bağırarak O'nu karşılamaya çıktı:

“Osanna²¹²! Rab'bin adıyla gelen

İsrail'in Kralı kutludur.”

¹⁴İsa bir sığa bulup bindi. Tıpkı Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

¹⁵“Korkma ey Siyon kızı²¹³.

İşte Hükümrânın, eşeğin yavrusu sığaya binmiş geliyor.”

¹⁶Öğrencileri olanları başlangıçta anlamadılar. Ama İsa yüceltilince bunların Kitap'ta O'na ilişkin yazılı olduğunu ve tam o biçimde kendisini karşıladıklarını anımsadılar.

¹⁷Lazar'ı mezardan çağırıp ölümler arasından kaldırdığında İsa'yla birlikte bulunanlar olaya tanıklık ediyordu. ¹⁸Bu nedenle topluluk O'nu karşılamaya çıktı; çünkü O'nun bu belirtiyi yaptığını duymuşlardı. ¹⁹Bunun üzerine Ferisiler birbirlerine, “Görüyorsunuz ya” dedi, “Hiçbir işe yaramıyorsunuz. İşte tüm dünya O'nun ardı sıra gidiyor.”

Bir Onaylama Seslenişi 20-28

²⁰Kutlayışta tapınmak için Yeruşalim'e çıkanlar arasında bazı Yunanlılar da vardı. ²¹Bunlar Galile'nin Beytsayda kentinden olan Filippus'a yaklaşıp, “Efendi, İsa'yı görmek istiyoruz” dediler. ²²Filippus varıp Andreas'a bilgi ilettili. Andreas'la Filippus da bunu İsa'ya bildirdi. ²³İsa, “İnsanoğlu'nun yüceltileceği saat geldi” dedi. ²⁴“Size önemle belirtirim: Yere düşüp de ölmeyen buğday tanesi tek başına kalır. Ama ölürse bol ürün getirir. ²⁵Canını seven onu yitirir. Bu dünyada canını hiçe sayan ise onu sonsuz yaşam için saklar. ²⁶Bana hizmet etmek isteyen ardım sıra gelsin. Öyle ki ben neredeysem, bana hizmet eden de orada bulunsun. Kim bana hizmet ederse Baba onu onurlandıracaktır.

²⁷“Şu anda canım sıkıntıyla çalkanyor. Ne demem gerekir? ‘Ya Baba, beni bu saatten kurtar mı? Ama ben bunun için bu saate gelmiş bulunuyorum. ²⁸Ya Baba, adını yücelt.” Bunun üzerine gökten bir ses geldi: “Yücelttim, yine de yücelteceğim.”

İsa Ölümünü Açıkıyor 29-36a

(Matta 26:38)

²⁹Orada dururken bunu duyan halk, “Gök gürledi” dedi. Kimisi de, “Bir melek O'nunla konuştu” diyordu. ³⁰Ama İsa, “Bu ses benim için değil, sizin için geldi” dedi. ³¹“Bu dünyanın yargısı şimdidir. Bu dünyanın başkanı* şimdi dışarı atılacaktır. ³²Bense, yerden yükseltildiğimde herkesi kendime çekeceğim.” ³³Bu sözü nasıl bir ölümle öleceğini belirtmek için söylemişti²¹⁴.

³⁴Bunun üzerine topluluk, “Ruhsal yasadan duyduğumuza göre, Mesih tüm sonsuzluk boyunca kalacaktır” diye yanıtladı. “Öyleyse nasıl oluyor da sen, ‘İnsanoğlu'nun yükseltilmesi gerekir’ diyorsun? Bu İnsanoğlu denen kimdir?”

³⁵İsa onlara, “Kısa bir süre daha ışık aranızda olacak” dedi. “İşığa sahipken yürüyün ki karanlık

²¹² bkz. Matta 21:9

²¹³ bkz. Matta 21:5

12:13 Mezmur 118:25,26 **12:14** Zekarya 9:9

²¹⁴ İsa çarmıha çakılarak öleceğini anlatıyor (bkz. 3:14; 8:28).

üzerinize bastırmasın. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez. ³⁶İşığa sahipken Işığa iman edin ki Işık çocukları olasınız.”

İmansızlıkla Kösteklenenler 36b-43

İsa bunları söyledikten sonra gidip onlardan gizlendi. ³⁷Önlerinde bunca belirti yapmış olmasına karşın O'na iman etmediler. ³⁸Öyle ki, Yeşaya peygamberin bildirdiği söz yerine gelsin:

“Ya Rab, verdiğimiz habere kim inandı?
Ve Rab'bin güçlü bileği kime açıklandı?”

³⁹Bu nedenle iman edemiyorlardı. Çünkü Yeşaya bunun yanı sıra şöyle demiştir:

⁴⁰“Onların gözlerini görmez etti,
Yüreklerini de katılaştırdı.
Gözleriyle görmesinler,
Yürekleriyle anlayıp dönmesinler,
Ben de onları iyi etmeyeyim diye..”

⁴¹Yeşaya bunları söylemiştir; çünkü İsa'nın yüceliğini görerek O'na ilişkin konuşmuştur.

⁴²Yine de dinsel başkanlardan birçoğu İsa'ya iman etti. Ama Ferisiler'den gelen korku nedeniyle sinagog dışı edilmemek için bunu açıkça söylemediler. ⁴³İnsan onayını Tanrı onayından üstün tuttular.

Çağrıyı Geri Çevirenin Yargılanması 44-50

⁴⁴İsa yüksek sesle, “Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş sayılır” dedi. ⁴⁵“Beni gören de beni göndereni görür. ⁴⁶Bana iman eden karanlıkta kalmasın diye dünyaya Işık olarak geldim. ⁴⁷Söylediklerimi işitip de tutmayan ben yargılamayacağım. Çünkü dünyayı yargılamak için değil kurtarmak için geldim. ⁴⁸Beni kabul etmeyip söylediklerimi değerlendirmeyeni yargılayacak biri var: Söylediğim söz. Son Gün onu bu söz yargılayacaktır.

⁴⁹“Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Ne diyeceğimi, ne konuşacağımı beni gönderen Baba buyurdu. ⁵⁰O'nun buyruğu ise sonsuz yaşam olduğunu biliyorum. Bunun için, konuştuğum her sözü Baba'nın bana bildirdiği gibi söylüyorum.”

ÖĞRENCİLERE ÖZEL AÇIKLAMA ve ÖĞRETİ

İsa'ya Özgü Alçakgönüllülük 1-17

13 Passah kutlayışından önce İsa bu dünyadan ayrılıp Baba'ya gitme saatinin geldiğini biliyordu. Dünyada kendisinin olanları hep sevmişti. Onları sonuna dek sevdi.

²Akşam yemeği sürerken iblis, Simon oğlu Yahuda İşkaryot'un yüreğine İsa'yı ele verme düzenini koymuş bulunuyordu.

³İsa Baba'nın her şeyi kendi ellerine verdiğini biliyordu. Tanrı'dan gelmişti O ve yine Tanrı'ya gidiyordu. ⁴Yemekten kalktı; giysilerini bir yana koydu, bir havlu alıp beline sardı. ⁵Sonra leğene su koyup öğrencilerin ayaklarını yıkamaya ve beline sarılı havluyla kurulamaya koyuldu. ⁶Simon Petros'a geldiğinde o, “Ya Rab” dedi. “Sen mi benim ayaklarımı yıkıyorsun?”

⁷İsa, “Ne yaptığımı şimdi anlamıyorsun, ama ileride anlayacaksın” diye yanıtladı. ⁸Petros, “Hiçbir zaman ayaklarımı yıkamayacaksın” dedi. İsa, “Yıkamazsam yanımda payın olmaz” yanıtıyla onu aydınlattı.

⁹Simon Petros, “Öyleyse” dedi, “Ya Rab, salt ayaklarımı değil, ellerimi de başımı da yıka!” ¹⁰İsa, “Yıkananın ayaklarından başka yerinin yıkanmaya gereksinimi yoktur” dedi. “O tümünden temizdir. Siz de temizsiniz; ama hepiniz değil.” ¹¹Çünkü İsa kendisini ele verecek olanı biliyordu. Bunun için, “Hepiniz temiz değilsiniz” demişti.

¹²Onların ayaklarını yıkadıktan sonra kuşanıp sofraya oturdu. “Size ne yaptığımı biliyor

¹ 12:38 Yeşaya 53:1; 12:39 Yeşaya 6:9,10

musunuz?” diye sordu. ¹³“Beni Öğretmen ve Rab olarak adlandırıyorsunuz ve doğru söylüyorsunuz. Çünkü ben O’yum. ¹⁴Ben Rab ve Öğretmen’ken ayaklarınızı yıkadığıma göre, siz de birbirinizin ayaklarını yıkamakla yükümlüsünüz. ¹⁵Size bir örnek gösterdim; yaptığının aynısını siz de birbirinize yapasınız diye. ¹⁶Size önemle belirtirim; uşak efendisinden üstün değildir. Ne de gönderilen kendisini gönderenden üstündür. ¹⁷Şimdi bunları bildiğinize göre, uygulayın ki mutlu olasınız.”

Sofrada Haber Verilen Hainlik 18-30

(Matta 26:20-25; Markos 14:17-21; Luka 22:21-23)

¹⁸ “Hepiniz için söylemiyorum. Ben kimleri seçtiğimi biliyorum. Ama Kutsal Yazı yerine gelmeli:

“Ekmeğimi yiyen

Bana karşı ökçesini kaldırdı.’

¹⁹“Bunları size olmadan önce, şimdiden söylüyorum. Öyle ki, olunca benim O olduğuma iman edesiniz. ²⁰Size önemle belirtirim; gönderdiğim kişiyi kabul eden beni kabul eder. Beni kabul eden de beni göndereni kabul eder.”

²¹Bunları söyledikten sonra İsa ruhunda üzüntüyle çalkandı ve açıkça tanıklık ederek, “Size önemle belirtiyorum” dedi, “İçinizden biri beni ele verecek”

²²Öğrenciler kime ilişkin konuştuğunun şaşkınlığı içinde birbirlerine bakıyordu. ²³İçlerinden biri sofrada İsa’nın bağına yaslanmıştı. İsa onu severdi. ²⁴Simon Petros ona işaret ederek, “Kimden söz ettiğini sor” dedi. ²⁵O da, İsa’nın göğsüne yaslanmış durumda sordu: “Ya Rab, kimdir o?”

²⁶İsa, “Ekmek lokmasını banıp kime verirsem odur” diye yanıtladı. Ardından bir lokma ekmek aldı, banıp Simon oğlu Yahuda İşkaryot’a verdi. ²⁷Yahuda lokmayı aldığı anda şeytan onun içine girdi. İsa ona, “Ne yapacaksan tez yap” dedi. ²⁸Sofrada oturanlardan hiçbiri ona niçin bunu söylediğini anlayamadı. ²⁹Para kesesi Yahuda’da olduğundan içlerinden bazıları İsa’nın, “Passah’ta bize gerekli şeyleri satın al” ya da, “Yoksullara bir şey ver” dediğini sanıyordu.

³⁰Yahuda lokmayı alınca hemen dışarıya çıktı. Geceydi.

Buyrukların Özeti 31-35

³¹Yahuda dışarıya çıkınca İsa, “Şimdi İnsanoğlu yüceltildi” dedi. “Tanrı da O’nda yüceltildi. ³²Eğer Tanrı O’nda yüceltildiyse, Tanrı da O’nu kendinde yüceltecektir. Hem de O’nu hemen yüceltecektir. ³³Sevgili çocuklar, kısa bir süre daha sizinle birlikteyim. Beni arayacaksınız; ama Yahudi yetkililere söylediğim gibi şimdi de size söylüyorum: Gittiğim yere siz gelemezsiniz.

³⁴“Size yeni bir buyruk bildiriyorum: Birbirinizi sevin. Tıpkı benim sizleri sevdiğim gibi, siz de birbirinizi sevin. ³⁵Birbirinize karşı sevgi taşırsanız, öğrencilerim olduğunuzu herkes anlayacak.”

İsa Petros’un Yadsıyısını Önceden Bildiriyor 36-38

(Matta 26:31-35; Markos 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶Simon Petros O’na sordu: “Ya Rab, nereye gidiyorsun?” İsa, “Gittiğim yere şu anda ardım sıra gelemezsin” diye yanıtladı. “Ama ileride ardım sıra geleceksin.” ³⁷Petros, “Ya Rab, niçin şimdi ardım sıra gelemeyeyim?” dedi. “Ben senin için canımı veririm.” ³⁸İsa, “Benim için canını mı verirsin?” diye yanıtladı. “Sana önemle belirtirim ki, sen beni üç kez yadsımadan horoz ötmeyecek.”

Baba’ya Götüren Yol 1-14

14 “Yüreğiniz sıkıntıyla çalkanmasın, Tanrı’ya iman edin, bunun yanı sıra bana da iman edin. ²Babam’ın evinde kalınacak çok yer vardır. Olmasaydı, size yer hazırlamaya gidiyorum, der miydiniz? ³Gidip size yer hazırladıktan sonra, yeniden gelip sizi yanıma alacağım; öyle ki, benim bulunduğum yerde olasınız. ⁴Gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz.”

⁵Tomas, “Ya Rab, nereye gittiğini bilmiyoruz ki yolu nasıl bileceğiz?” dedi. ⁶İsa, “Yol da, gerçek de, yaşam da Ben'im” diye yanıtladı. “Ben aracı olmadıkça hiç kimse Baba'ya gelemez. ⁷Eğer beni tanımış olsaydınız Babam'ı da tanırınız. Artık O'nu biliyorsunuz hem de gördünüz.”

⁸Filippos, “Ya Rab, Baba'yı bize göster” dedi, “Bu bize yeter.” ⁹İsa, “Ey Filippos, bunca vakit sizinle birlikte buldum da beni tanımadın mı?” diye yanıtladı. “Beni görmüş olan Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, bize Baba'yı göster, diyorsun? ¹⁰Ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Buna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri kendiliğimden söyleyemiyorum. Bende kalıcı olan Baba kendi eylemlerini yapmaktadır. ¹¹Bana inanın; ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç olmazsa bu işler nedeniyle iman edin.

¹²“Size önemle belirtirim; bana iman eden, yaptığım eylemleri kendisi de yapacaktır. Hem de daha üstünlerini yapacak; çünkü ben Baba'ya gidiyorum. ¹³Benim adımla her ne dilermeniz yapacağım. Öyle ki Baba Oğul'da yüceltilsin. ¹⁴Eğer adımla benden bir şey dilermeniz yapacağım.”

Kutsal Ruh'un Gelişi 15-31

¹⁵“Eğer beni seviyorsanız buyruklarımı tutarsınız. ¹⁶Ben de Baba'dan isteyeceğim ve O size başka bir Avutucu verecek; sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye. ¹⁷Dünyanın kabul edemediği Gerçek Ruhu'dur O. Dünya O'nu kabul edemez; çünkü O'nu görmez de tanımaz da. Ama siz O'nu tanırıyorsunuz; çünkü O sizinle kalıyor ve içinizde olacaktır.

¹⁸“Sizleri yetim bırakmayacağım; size geri geleceğim. ¹⁹Kısa bir süre sonra dünya artık beni görmeyecek. Ama siz beni göreceksiniz. Ben yaşıyorum bu nedenle siz de yaşayacaksınız. ²⁰O gün bileceksiniz ki, ben Babam'dayım ve siz bendesiniz, ben de sizdeyim.

²¹“Beni seven buyruklarımı benimseyip tutar. Beni sevense Babam tarafından sevelecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona açıklayacağım.”

²²Yahuda –İşkaryot değil– O'na, “Ya Rab” dedi. “Nasıl olur da kendini bize açıklayacaksın, öte yandansa dünyaya açıklamayacaksın?” ²³İsa, “Beni seven sözümü tutacaktır” diye yanıtladı. “Babam da onu sevecek, hem de ona gelip yanında konut kuracağız. ²⁴Beni sevmeyen, sözlerimi tutmaz. İşittiğiniz söz ise benim değil, beni gönderen Baba'nındır. ²⁵Bunları daha yanınızdayken söyledim. ²⁶Baba'nın adımla göndereceği Avutucu –Kutsal Ruh– size her şeyi öğretecek ve tüm söylediklerimi anımsatacaktır.

²⁷“Sizlere esenlik bırakıyorum. Size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sarsılmasın ne de korksun. ²⁸Gidiyorum ama yine size geleceğim' dediğimi duyduunuz. Eğer beni seviyorsanız, Baba'ya gittiğim için sevinç duyarsınız. Çünkü Baba benden üstündür. ²⁹Bunu sizlere şimdi, olmadan önce bildirdim. Öyle ki, olunca iman edesiniz. ³⁰Bundan böyle sizinle uzun boylu konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın başkanı geliyor ve onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹Ama dünya Baba'yı sevdiğimi anlasın diye, Baba'nın bana verdiği buyruk uyarınca iş görüyorum ben. “Kalkın, buradan gidelim.”

İsa'yla İnanlısı – Asmayla Çubuk Tanımı 1-17

15 “Ben gerçek asmayım Babam da bağcıdır. ²O, bende ürün vermeyen her çubuğu keser; ürün veren her çubuğu ise daha bol ürün versin diye budayıp temizler. ³Size söylediğim sözle siz zaten temizsiniz. ⁴Bende kalın, ben de sizde. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden ürün veremediği gibi siz de bende kalmazsanız ürün veremezsiniz. ⁵Ben asmayım, sizler çubuklarsınız. Bende kalan, benim de kendisinde kaldığım kişi bol ürün verir. Çünkü bensiz hiçbir şey yapamazsınız. ⁶Kim bende kalmazsa, asma çubuğu gibi dışarı atılıp kurur. Onları toplayıp ateşe atarlar ve orada yanar. ⁷Eğer bende kalırsanız sözlerim de sizde kalırsa, her ne isterseniz dileyin ve size verilecektir. ⁸Babam bununla, yani bol ürün vermenizle yüceltilir; böylece öğrencilerim olursunuz. ⁹Baba'nın beni sevdiği gibi ben de sizleri sevdim. Sevgimde kalın.

¹⁰Buyruklarımı tutarsanız sevgimde kalırsınız. Nasıl ki ben Babam'ın buyruklarını tuttum ve O'nun sevgisinde kalıyorum. ¹¹Bunları size söyledim; bendeki sevinci duyarsınız ve içiniz sevinçle

dolsun diye. ¹²Buyruğum şudur: Birbirinizi sevin, tıpkı benim sizleri sevdiğim gibi.. ¹³Kimsede insanın dostları yararına canını vermesinden daha üstün sevgi yoktur. ¹⁴Eğer size buyurduklarımı yaparsanız dostlarımınız. ¹⁵Bundan böyle size uşak demeyeceğim. Çünkü uşak efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dostlarım diyorum. Çünkü Babam'dan işittiğim her şeyi size bildirdim. ¹⁶Siz beni seçmediniz; ben sizi hem seçtim, hem de sizleri atadım. Gidip ürün veresiniz ve ürününüz kalıcı olsun diye. Öyle ki, adımla Baba'dan her ne dilerseniz size versin. ¹⁷Birbirinizi sevesiniz diye size bu buyrukları verdim.”

Dünyanın Düşmanlığı 18-27

¹⁸“Eğer dünya size kin beslerse bilirsiniz ki, sizden önce bana kin beslemiştir. ¹⁹Eğer dünyadan olsaydınız dünya kendisine bağlı olanı severdi. Dünyadan değilsiniz ama ben sizi dünyadan seçtim. Bu yüzden dünya size kin besliyor. ²⁰Size söylediklerimi anımsayın; uşak efendisinden üstün değildir. Eğer bana baskıda bulundularsa sizlere de baskıda bulunacaklar. Eğer sözümü tuttularsa sizinkini de tutacaklar. ²¹Bunların tümünü adıma bağlılığınız nedeniyle size yapacaklar; çünkü beni göndereni tanımıyorlar.

²²“Gelmemiş ve onlarla konuşmamış olsaydım günahları olmayacaktı. Ama şimdi günahları için özürleri yoktur. ²³Bana kin besleyen, Babam'a da kin besler. ²⁴Başka hiç kimsenin yapmadığı eylemleri onların arasında yapmamış olsaydım günahları olmayacaktı. Ama şimdi gördüler, yine de hem bana hem de Babam'a kin güttüler. ²⁵Kaldı ki, ruhsal yasalarında yazılı sözü doğruluyor bu:

“Bana nedensiz kin beslediler.”

²⁶“Baba'dan sizlere göndereceğim Avutucu, Gerçek Ruhu²¹⁵ gelince –ki O Baba'dan gelir– bana tanıklık edecektir. ²⁷Siz de tanıklık edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.”

Göksel Eleştirici 1-15

16 “Kösteklenmeyesiniz diye bunları size söyledim. ²Sizleri sinagog dışı edecekler. Gerçekten, öyle bir dönem geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak. ³Bunları yapacaklar çünkü ne Baba'yı tanıdılar, ne de beni. ⁴Ama bunları size söyledim. Öyle ki, dediklerimin vakti geldiğinde bunları size bildirdiğimi anımsayasınız.

“Bunları size başlangıçtan bildirmedim, çünkü sizinle birlikteydim. ⁵Ama şimdi beni gönderene gidiyorum. İçinizden hiçbiri bana, ‘Nereye gidiyorsun?’ diye sormuyor. ⁶Bunları söylediğim için yüreğiniz üzüntüyle doldu. ⁷Ama size gerçeği konuşuyorum. Gitmem sizin için daha elverişlidir; çünkü gitmezsem Avutucu size gelmez. Ama gidersem O'nu size gönderirim. ⁸O gelince dünyayı günaha, doğruluğa ve yargıya ilişkin kınayacaktır. ⁹Günaha ilişkin, çünkü bana iman etmezler. ¹⁰Doğruluğa ilişkin, çünkü Baba'ya gidiyorum; artık beni göremezsiniz. ¹¹Ve yargıya ilişkin, çünkü bu dünyanın başkanı yargılandı.

¹²“Size söyleyecek daha çok sözüm vardır. Ama şu anda bunlara katlanamazsınız. ¹³Oysa O – Gerçek Ruhu– gelince sizi tüm gerçeğe yöneltecektir. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, duyduklarını söyleyecek ve ileride olacakları size bildirecek. ¹⁴O beni yüceltecek, çünkü benim olandan alıp sizlere bildirecek. ¹⁵Baba'nın her nesi varsa benimdir. Bu nedenle benimkinden alıp sizlere bildirecek dedim.”

Üzüntü ve Sevinç 16-24

¹⁶“Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz. Yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz.” ¹⁷Öğrencilerinden bazıları birbirlerine, “Ne demek istiyor?” diye sordular. “Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz” diyor. Bunun yanı sıra da, ‘Çünkü Baba'ya gidiyorum’ diyor. ¹⁸Bu kısa bir süre dediği ne olabilir? Ne dediğini anlamıyoruz” diyerek söyleniyorlardı.

⁰ **15:25** Mezmur 35:19; 69:4

²¹⁵ **14:16,17'yi okuyunuz.**

¹⁹İsa kendisine soru sormak istediklerini biliyordu. Onlarla şu yolda konuştu: “Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra beni göreceksiniz’ dememi mi tartışıyorsunuz?²⁰Size önemle belirtirim ki, ağlayıp dövüneceksiniz, ama dünya sevinecektir. Üzüntüde çalkanacaksınız, ama üzüntünüz sevince dönülecek. ²¹Kadın doğuracağı vakit sancı çeker; çünkü saati gelmiştir. Ama çocuğu doğurduktan sonra çektiği acıyı artık anımsamaz, çünkü dünyaya bir insan doğmasının sevinci içindedir. ²²Sizler de şimdi üzüntü içindedesiniz. Ama sizi yeniden göreceğim ve yüreğiniz sevinçle dolacak. Bu sevincinizi hiç kimse sizden çekip alamaz. ²³O gün gelince benden hiçbir şey sormayacaksınız. Size önemle belirtiyorum; Baba’dan benim adımla her ne derseniz size verecektir. ²⁴Şu ana dek adımla hiçbir şey dilemediniz. Dileyin alacaksınız; öyle ki sevinciniz dolup taşsın.”

Dünyaya Üstün Gelen 25-33

²⁵“Bunları size simgelerle bildirdim. Gayrı simgelerle konuşmayacağım zaman geliyor. Size Baba’ya ilişkin açık bilgi vereceğim. ²⁶O gün benim adımla dileyeceksiniz. Baba’ya size ilişkin istekte bulunacağımdan söz etmiyorum. ²⁷Çünkü Baba beni sevdiğiniz ve Tanrı’dan geldiğime iman ettiğiniz için sizi sever. ²⁸Baba’dan gönderildim ve dünyaya geldim. Yine dünyayı bırakıp Baba’ya gidiyorum.”

²⁹Öğrencileri, “Bak şimdi açık açık konuşuyorsun” dediler. “Ve hiçbir simge kullanmıyorsun. ³⁰Şimdi anlıyoruz ki, her şeyi biliyorsun. Kimsenin sana soru sormasına da gerek görmüyorsun. Bu nedenle, Tanrı’dan geldiğine iman ediyoruz.”

³¹İsa, “Şimdi iman ediyor musunuz?” dedi. ³²“Her birinizin darmadağın olup kendi yerine gideceği, beni de tek başıma bırakacağı saat geliyor; geldi bile. Ama yalnız değilim çünkü Baba benimle birlikte. ³³Bende esenliğiniz olsun diye size bunları söyledim. Dünyada acı çekeceksiniz, ama yürekli olun. Ben dünyayı yendim.”

İsa’nın İnanlılar İçin Duası 1-26

17 İsa bunları söyledikten sonra gözlerini göğe yükselterek dua etti: “Ya Baba, vakit geldi. Oğlunu yücelt ki Oğul da seni yüceltsin. ²Çünkü sen O’na tüm insanlık üzerinde yetki verdin; öyle ki O’na verdiklerinin tümüne sonsuz yaşam versin. ³Sonsuz yaşam, seni tek gerçek Tanrı’yı ve göndermiş olduğun İsa Mesih’i bilmeleridir. ⁴Seni yeryüzünde yücelttim. Yapmam için bana verdiğin işi sonuçlandırdım. ⁵Şimdi ya Baba, dünya olmadan önce yanında taşıdığım yücelikle katında beni yücelt.

⁶“Dünyadan bana vermiş olduğun insanlara adını açıkladım. Senindiler; onları bana verdin ve sözünü tuttular. ⁷Şimdi biliyorlar ki bana verdiklerinin tümü sendendir. ⁸Bana verdiğin sözleri onlara verdim. Onlar da kabul etti. Gerçekten senden geldiğimi anladılar ve beni senin gönderdiğine iman ettiler.

⁹“Onlar için dilekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiklerin için dilekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. ¹⁰Benimkilerin tümü senindir, seninkiler de benim. Ve ben onlarda yüceldim. ¹¹Artık dünyada değilim, ama onlar dünyadadır. Sana geliyorum, ya kutsal Baba! Bana vermiş olduğun adınla onları koru ki bizim gibi bir olsunlar. ¹²Onlarla birlikte olduğum sürece bana vermiş olduğun adının gücüyle onları korudum. Onları sakladım, mahvolan oğuldan başka onlardan hiçbiri mahvolmadı. Öyle ki, Kutsal Yazı yerine gelsin. ¹³Ama şimdi sana geliyorum ve sevincim kendilerinde tümlensin diye bu sözleri dünyadayken söylüyorum. ¹⁴Onlara sözünü bildirdim ve dünya onlara karşı kin besledi. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller. ¹⁵Onları dünyadan kaldırman için değil, kötü olandan koruman için dilekte bulunuyorum. ¹⁶Ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller. ¹⁷Onları gerçek aracılığıyla kutsal kıl.* Senin sözün gerçektir. ¹⁸Beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim. ¹⁹Onlar yararına ben kendimi kutsuyorum; öyle ki, onlar da gerçekte kutsal kılınsın.

²⁰“Yalnız onlar için değil, onların bildirişiyle bana iman edenler için de dilekte bulunuyorum. ²¹Öyle ki, tümü bir olsun. Senin bende, benim de sende olduğum gibi, ya Baba, onlar da bizde olsun. Böylece beni senin gönderdiğine dünya iman etsin.

²²“Bana verdiğin yüceliği onlara verdim; bizim bir olduğumuz gibi onlar da bir olsun diye. ²³Ben onlarda sen de bende, böylece onlar birliğin doruğuna eriştiler; ta ki dünya beni senin gönderdiğini ve beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın.

²⁴“Ey Baba, bana verdiklerinin benim bulunduğum yerde, benimle birlikte olmalarını istiyorum. Öyle ki, bana vermiş olduğun yüceliğimi görsünler. Çünkü sen beni dünyanın kuruluşundan önce sevdin. ²⁵Ya adaletli Baba! Dünya seni bilmedi, ama ben seni biliyorum. Bunlar da beni senin gönderdiğini biliyorlar. ²⁶Adını onlara bildirdim ve bildireceğim. Öyle ki, bana taşıdığın sevgi onlarda olsun; ben de onlarda olayım.”

İSA’NIN ÇARMIHA ÇAKILIŞI VE DİRİLİŞİ

İsa’nın Tutuklanması 1-11

(Matta 26:47-56; Markos 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 İsa duasında bunları söyledikten sonra, öğrencileriyle birlikte Kidron Deresi’nin karşı yakasına geçti. Orada bir bahçe vardı. İsa ile öğrencileri oraya girdi. ²O’nu ele veren Yahuda da bu bahçeyi biliyordu. Çünkü İsa öğrencileriyle çoğu kez orada buluşurdu. ³Yahuda yanına bir asker birliği²¹⁶ ve başrahiplerle Ferisiler’in gönderdiği kolcuları aldı. Fenerlerle, meşalelerle, silahlarla oraya geldiler. ⁴İsa başına geleceklerin tümünü bildiğinden ileriye doğru adım atarak onlara sordu: “**Kimi arıyorsunuz?**” ⁵“Nasıralı İsa’yı” dediler. İsa, “**Ben’im**” diye yanıtladı.

İsa’yı ele veren Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶İsa onlara, “**Ben’im**” der demez, geri geri çekilip yere düştüler. ⁷Bunun üzerine İsa yeniden, “**Kimi arıyorsunuz?**” diye sordu. “Nasıralı İsa’yı” dediler.

⁸İsa yanıtladı: “**Size benim, dedim. Madem beni arıyorsunuz, bırakın bunları gitsinler.**” ⁹Söylediği şu söz yerine gelsin diye oldu bu: “**Bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim.**”²¹⁷

¹⁰Simon Petros yanında taşıdığı kılıcı çekerek başrahibin uşağına indirdi ve onun sağ kulağını kesti. Uşağın adı Malhos’tu. ¹¹İsa Petros’a, “**Kılıcını kınına koy**” dedi. “**Baba’nın bana vermiş olduğu bardağı içmeyecek miyim?**”

İsa Kurul’un Önünde 12-14

(Matta 26:57-75; Markos 14:53-72; Luka 22:54-71)

¹²Bundan sonra asker birliğiyle komutan ve Yahudi yetkililerin kolcuları İsa’yı tutup bağladı. ¹³Önce Hanna’ya götürdüler. Çünkü Hanna o yıl başrahiplik eden Kayafas’ın kayınbabasıydı. ¹⁴Halk yararına bir tek kişinin ölmesi daha iyidir diye Yahudi yetkililere öğüt veren Kayafas idi.

Petros’un Yadsıması 15-18

(Matta 26:69,70; Markos 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵Simon Petros’la başka bir öğrenci İsa’nın ardı sıra geliyordu. Bu öğrenci başrahibin tanışı olduğundan, İsa’yla birlikte başrahibin avlusuna girdi. ¹⁶Petros dışarıda kapının yanında duruyordu. Başrahibin tanışı olan öbür öğrenci çıkıp kapıyı gözleyen hizmetçi kızla konuştu ve Petros’u içeri getirdi. ¹⁷Kapıcı kız Petros’a sordu: “Sen de bu adamın öğrencilerinden biri değil misin?” Petros, “Hayır, değilim” dedi.

¹⁸Bu arada uşaklarla kolcular yaktıkları kömür ateşinin yanında dikilmiş ısınıyorlardı. Çünkü hava soğuktu. Petros da onlarla birlikte durmuş ısınıyordu.

İsa’nın Sorguya Çekilmesi 19-24

(Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹Başrahip İsa’yı, öğrencileri ve öğretisiyle ilgili konularda sorguya çekti. ²⁰İsa onu yanıtladı: “**Ben dünyaya apaçık konuştum. Her zaman bütün Yahudiler’in toplandıkları sinagogta ve tapınakta**

²¹⁶ Roma lejyonunun alt bölümü: 60-120 erden oluşurdu.

²¹⁷ bkz. 17:12

öğrettim. Gizlide hiçbir şey konuşmadım. ²¹Niçin beni sorguya çekiyorsun? Kendilerine ne söylediğimi beni işitenlerden sor. Onlar ne konuştuğumu bilirler.”

²²İsa bunları söyleyince orada dikilen kolculardan biri, “Başrahibi böyle mi yanıtlıyorsun?” diyerek O’na bir tokat indirdi. ²³İsa ona, “Eğer haksız bir şey dediysem haksızlığımı belirt” dedi. “Ama doğruysa niçin bana vuruyorsun?” ²⁴Bunun üzerine Hanna O’nu bağlanmış durumda başrahip Kayafas’a gönderdi.

Petros’un Yeni Baştan Yadsıması 25-27

(Matta 26:71-75; Markos 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵Bu arada Simon Petros durmuş ısınyordu. Kendisine, “Sen de O’nun öğrencilerinden değil misin?” diye sordular. O yadsıdı: “Hayır, değilim!” ²⁶Başrahibin uşaklarından biri –Petros’un kulağını kestiği adamın bir akrabası–, “Seni bahçede O’nunla birlikte görmedim mi?” diye sordu. ²⁷Petros yeni baştan yadsıdı ve o an horoz öttü.

Pilatus’un Önünde 28-38a

(Matta 27:1,2; 11-14; Markos 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸Sabah erkendi. İsa’yı Kayafas’ın evinden vali konağına götürdüler. Ama Yahudi yetkililer vali konağına girmedi; dinsel temizlik kuralları bozulmasın, böylelikle Passah’ı yiyebilsinler diye. ²⁹Bu nedenle Pilatus dışarıya, onların yanına çıkıp, “Bu adamı neyle suçluyorsunuz?” diye sordu.

³⁰“Kötülük etmemiş olsaydı, O’nu sana teslim etmezdik” diye yanıtladılar. ³¹Pilatus, “O’nu alın, kendi yasanız uyarınca yargılayın” dedi. Yahudi yetkililer, “Bizim kimseyi öldürmeye yetkimiz yoktur” diye yanıt verdiler. ³²İsa’nın ne tür ölümle öleceğini belirterek söylemiş olduğu söz yerine gelsin diye oldu bu.

³³Bunun üzerine Pilatus yeniden vali konağına girdi ve İsa’yı çağırarak sordu: “Sen Yahudiler’in Kralı mısın?” ³⁴İsa, “Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkaları mı sana benden söz etti?” diye yanıtladı.

³⁵Pilatus, “Nasıl? Ben Yahudi miyim?” dedi. “Seni kendi ulusun ve başrahipler tutuklayıp bana teslim etti. Ne yaptın?”

³⁶İsa, “Benim krallığım bu dünyadan değildir” diye yanıtladı. “Krallığım bu dünyadan olmuş olsaydı, buyruğumdakiler Yahudi yetkililere teslim edilmemi önlemek için savaşırdı. Ama benim krallığımın burasıyla hiçbir ilgisi yoktur.”

³⁷Pilatus, “Demek Kral’sın, öyle mi?” diye sordu. İsa, “Kral olduğumu sen söylüyorsun” diye yanıtladı. “Ben bunun için doğdum, gerçeğe tanıklık edeyim diye dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes sesime kulak verir.”

³⁸Pilatus, “Gerçek nedir?” diye sordu.

İsa Ölüm Yargısı Giyiyor 38b-19:1-16a

(Matta 27:15-31; Markos 15:6-20; Luka 23:13-25)

Pilatus bu sorudan sonra yine dışarıya, Yahudiler’in yanına çıkıp onlara, “Ben O’nu suçlayacak hiçbir neden bulamıyorum” dedi. ³⁹“Ama Passah’ta sizlere birisini salıvermem geleneğinizdir. Size Yahudiler’in Kralı’nı salıvermemi ister misiniz?”

⁴⁰Yeni baştan bağırtilarla yanıt verdiler: “Bu adamı değil, Bar-Abbas’ı²¹⁸ sal!” Bar-Abbas’a gelince, o bir eşkıya idi.

19 Bunun üzerine, Pilatus İsa’yı tutup kamçılattı. ²Askerler O’nun başına dikenlerden çattıkları bir taç taktı. O’nu erguvan çiçeği renginde bir giysiyle kuşattılar. ³Yanına sokulup, “Selam, ey Yahudiler’in kralı!” diyerek yüzüne tokat ardına tokat indiriyorlardı.

²¹⁸ bkz. Matta 27:17

⁴Pilatus yine dışarıya çıkıp topluluğa, “İşte O’nu dışarıya, size getiriyorum” dedi. “Öyle ki, kendisinde hiçbir suç nedeni bulmadığımı anlayasınız.” ⁵Böylece, İsa dikenlerden çatma tacıyla ve erguvan çiçeği rengindeki giysisiyle dışarıya çıktı. Pilatus onlara, “İşte o adam!” dedi.

⁶Başrahiplerle kolcular İsa’yı görünce, “Çarmıha çak, çarmıha çak!” diye bağırdılar. Pilatus onlara, “Siz O’nu alıp çarmıha çakın” dedi. “Çünkü ben kendisinde hiçbir suç nedeni bulmuyorum.”

⁷Yahudi yetkililer onu, “Bizim ruhsal yasamız vardır ve ruhsal yasamız uyarınca O’nun ölmesi gerekir” diye yanıtladılar. “Çünkü kendisini Tanrı’nın Oğlu kıldı.”

⁸Bu sözü duyunca Pilatus’un korkudan içi titredi. ⁹Yeniden vali konağına gidip İsa’ya, “Neredensin?” diye sordu. Ama İsa ona karşılık vermedi. ¹⁰Pilatus, “Bana söz söylemiyor musun?” dedi. “Seni salıvermeye de, çarmıha çakmaya da yetkim olduğunu bilmiyor musun?”

¹¹İsa, “Sana yukarıdan verilmeseydi, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı” dedi. “Bu yüzden beni senin ellerine verenin günahı daha ağırdır.”

¹²Pilatus bu sözler karşısında O’nu salıvermeye uğraştı. Ama Yahudiler var güçleriyle bağırdılar: “Eğer bu adamı salıverirsen, Kayser’in dostu değilsin. Kendisini kral ilan eden herkes Kayser’e başkaldırmış sayılır.”

¹³Pilatus bu sözleri duyunca İsa’yı dışarıya getirdi. Kendisi de Taş Kaldırım –İbranice’de Gabbata– denilen yerde yargı kürsüsüne oturdu. ¹⁴Passah’ın Hazırlık günüyü²¹⁹, öğleyin saat on iki sularıydı. Pilatus Yahudiler’e, “İşte kralınız!” dedi.

¹⁵“İrak olsun, irak olsun; O’nu çarmıha çak!” diye bağırdılar. Pilatus, “Kralınızı mı çarmıha çakayım?” diye sordu. Başrahipler, “Bizim Kayser’den başka kralımız yoktur” diye karşılık verdiler.

¹⁶Sonunda çarmıha çakılmak üzere İsa’yı onlara teslim etti.

İsa Çarmıha Çakılıyor, Giysileri de Paylaşıyor 16b-27

(Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Luka 23:26-43)

Bunun üzerine İsa’yı aldılar. ¹⁷Haçını yüklenerek, adı Kafatası olan –İbranice’de Golgota denilen– yere çıktı. ¹⁸Orada O’nu ve iki kişiyi daha çarmıha çaktılar. Biri bir yanda öbürü öte yanda; İsa ise ortadaydı. ¹⁹Pilatus bir belge yazarak haçın üstüne astı. Yazılan şuydu: NASIRALI İSA, YAHUDİLERİN KRALI. ²⁰İbranice, Latince ve Yunanca yazılan bu belgeyi Yahudiler’den birçok kişi okudu. Çünkü İsa’nın çarmıha çakıldığı yer kente yakındı. ²¹Bunu gören Yahudiler’in başrahipleri Pilatus’a, “Yahudiler’in Kralı diye yazma” dediler. “Kendisi, ‘Ben Yahudiler’in Kralıyım’ dedi diye yaz.” ²²Pilatus, “Ne yazdımsa yazdım” diyerek yanıtladı.

²³Askerler İsa’yı çarmıha çaktıktan sonra giysilerini alıp her bir askere birer pay vermek amacıyla dörde böldüler. Harmanisini de aldılar. Ama bu tek parçadan oluşmuş dikişsiz bir dokumaydı.

²⁴Bu nedenle birbirlerine, “Gelin bunu yırtmayalım” dediler. “Kimin payına düşeceğini bulmak için kura çekelim.” Böylelikle şu Kutsal Yazı yerine geliyordu:

“Giysilerimi aralarında paylaştılar,
Harmanim üzerine kura çektiler.”

İşte askerler bunları yaptı.

²⁵İsa’nın haçı yanında annesi, annesinin kız kardeşi, Klopas’ın karısı Meryem ve Magdalalı Meryem duruyordu. ²⁶İsa annesiyle sevdiği öğrencisinin orada durduğunu görünce annesine, “Ya anne,²²⁰ işte oğlun!” dedi. ²⁷Ardından öğrenciye, “İşte annen!” dedi. O andan sonra bu öğrenci İsa’nın annesini kendi evine aldı.

İsa’nın Ölümü 28-30

(Matta 27:45,46; Markos 15:33-41; Luka 23:44-49)

²¹⁹ Kurban kutlamasının arifesi. bkz. Matta 27:62

İsrailliler’in Passah’ı Nisan’da dolunayı izleyen Şabat’tır.

²²⁰ 19:24 Mezmur 22:18

²²⁰ Ey kadın!

²⁸ İsa artık her şeyin sonuçlandığını biliyordu. Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için "Susadım" dedi.

²⁹Orada sirke dolu bir kap duruyordu. Sirkeye daldırılmış bir sünger parçasını bir değneğe takıp O'nun ağzına uzattılar. ³⁰İsa sirkeyi içince, "Sonuçlandı" dedi ve başını eğip ruhunu verdi.

İsa'nın Böğrü Deliniyor, Peygamber Sözü Yerine Geliyor 31-37

³¹Hazırlık günü olduğundan ve Şabat günü cesetlerin haçta kalmaması gerektiğinden –çünkü o Şabat çok kutsal bir gündü– Yahudi yetkililer, asılanların bacakları kırılсын cesetleri de kaldırılsın diye Pilatus'tan dilekte bulundular. ³²Bunun üzerine askerler gelip ilkin birinin, sonra onunla birlikte çarmıha çakılan öbürünün bacaklarını kırdılar. ³³İsa'ya gelince, O'nun ölmüş olduğunu görerek bacaklarını kırmadılar. ³⁴Yine de askerlerden biri böğrünü kargıyla deldi. Hemen kan ve su aktı. ³⁵Bunu görmüş olan tanıklık etti; öyle ki, sizler de iman edesiniz. Onun tanıklığı gerçektir. O doğru söylediğini biliyor²²¹. ³⁶Çünkü bunlar Kutsal Yazı yerine gelsin diye oldu:

"O'nun hiçbir kemiği kırılmayacaktır²²²."

³⁷Kutsal Yazı yine şunu bildiriyor:

"Bedenini deldikleri kişiye bakacaklar²²³."

İsa'nın Gömülmesi 38-42

(Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸Bu olaylardan sonra, İsa'nın öğrencisiyken Yahudi yetkililerden korkusu nedeniyle kendisini gizleyen Arimatealı Yusuf, İsa'nın cesedini kaldırmak için Pilatus'tan dilekte bulundu. Pilatus onayladı. Bunun üzerine, Yusuf gelip İsa'nın cesedini kaldırdı. ³⁹İsa'nın yanına ilk kez gece vakti gelmiş olan Nikodimos da yaklaşık yüz litre* mür ile ödağacı getirdi.

⁴⁰İsa'nın cesedini alıp Yahudiler'in ölü gömme geleneklerine uyarak kokularla birlikte keten bezlere sardılar. ⁴¹İsa'nın çarmıha çakıldığı yerde bir bahçe, bahçede de içine hiç kimsenin gömülmediği yeni bir mezar vardı. ⁴²Yahudiler'in Hazırlık Günü olduğundan, mezar da yakında bulunduğundan, İsa'yı oraya yatırdılar.

Ölüler Arasından Dirilen 1-10

(Matta 28:1-8; Markos 16:1-8; Luka 24:1-12)

20 Haftanın ilk günü²²⁴ erkenden daha ortalık karanlıkken, Magdalalı Meryem mezara geldi. Taşın mezardan kaldırılmış olduğunu görünce ²koşarak Simon Petros'a ve İsa'nın sevdiği öbür öğrenciye²²⁵ vardı. "Rab'bi mezardan kaldırmışlar" dedi. "O'nu nereye koyduklarını bilmiyoruz."

³Petros'la öbür öğrenci hemen yola düzülüp mezara yöneldi. ⁴İkisi de bir arada koşuyordu. Öbür öğrenci Petros'tan daha tez seğirtti ve mezara ilk varan o oldu. ⁵Eğilip bakınca, keten bezlerin yerde serili olduğunu gördü. Ama içeriye girmedi. ⁶Simon Petros da onun ardı sıra geldi, mezarın içine²²⁶ daldı. Serili duran bezleri gördü. ⁷İsa'nın başına sarılmış olan peşkir de oradaydı; keten bezlerle bir arada değildi, ayrıca dürülmüş duruyordu. ⁸Sonra taş mezara ilk varan öbür öğrenci de içeriye girip gördü ve iman etti. ⁹Çünkü İsa'nın ölümler arasından dirilmesi gerektiğine ilişkin Kutsal Yazı'yı o ana dek anlamamışlardı. ¹⁰Bunun ardından öğrenciler yine evlerine döndü.

† **19:28** Mezmur 22:15 **19:29** Mezmur 69:21

²²¹ Olaylara tanık olan ve Tanrı esiniyle yazan Yuhanna.

²²² bkz. Mısır'dan Çıkış 12:46; Çölde Sayım 9:12; Mezmur 31:20

²²³ bkz. Zekarya 12:10

²²⁴ Pazar. Şabat (Cumartesi) haftanın yedinci günüdür.

²²⁵ Bu yazıyı kaleme alan Yuhanna.

²²⁶ İçi oyuk gömüt.

19:36 Mısır'dan Çıkış 12:46; Çölde Sayım 9:12; Mezmur 34:20; **19:37** Zekarya 12:10

İsa Magdalalı Meryem'e Görünüyor 11-18

(Matta 28:9,10; Markos 16:9-11)

¹¹Meryem dışarıda, mezara dönmüş ağlıyordu. Ağlayarak eğilip mezarın içine baktı. ¹²İsa'nın cesedinin yatmış olduğu yerde biri baş, öbürü de ayaklar yönünde beyazlara bürünmüş iki meleğin oturduğunu gördü. ¹³Melekler, "Ey kadın, niçin ağlıyorsun?" diye sordu. Meryem, "Çünkü Rabbim'i kaldırmışlar, O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum" diye yanıtladı onları.

¹⁴Bu sözleri söyleyince geriye döndü ve İsa'nın orada durduğunu gördü. Ama O'nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵İsa ona, "Ey kadın, niçin ağlıyorsun?" diye sordu. "Kimi arıyorsun?" Meryem O'nun bahçıvan olduğunu sanarak, "Efendi" dedi. "O'nu sen kaldırıyorsan nereye koyduğunu bildir de kendisini oradan alayım."

¹⁶İsa, "Meryem!" dedi. Meryem İbranice'de, "Rabbuni!" dedi. (Bunun anlamı Öğretmen'dir.)

¹⁷İsa Meryem'e, "Bana dokunma" dedi. "Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Ama kardeşlerime²²⁷ git ve bildir. Babam'ın ve Babanız'ın, Tanrım'ın ve Tanrınız'ın yanına çıkıyorum."

¹⁸Magdalalı Meryem varıp öğrencilere Rab'bi gördüğünü bildirdi, kendisine söylediklerini aktardı.

İsa Öğrencilerine Görünüyor 19-23

(Matta 28:16-20; Markos 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹Haftanın ilk günü –aynı gün akşamleyin– öğrenciler Yahudi yetkililerin korkusundan kapalı kapıların ardında toplanmışlardı. İsa oraya geldi, ortada durup onlara, "Üzerinize esenlik olsun" dedi.

²⁰Bu sözün ardından elleriyle böğrünü gösterdi. Öğrenciler Rab'bi görünce sevinçle doldular. ²¹İsa onlara yine, "Üzerinize esenlik olsun" diyerek konuştu. "Baba beni gönderdiği gibi, ben de sizleri gönderiyorum." ²²Ve bu sözü bildirince onlara üfleyerek, "Kutsal Ruh'u alın" dedi. ²³"Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanacaktır. Kiminkini bağışlamazsanız öylece kalacaktır."

İmansızlık Alt Ediliyor 24-29

²⁴On İnkiler'den biri olup İnkiz adıyla bilinen Tomas, İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. ²⁵Bu nedenle, öbür öğrenciler ona, "Rab'bi gördük" dediler. Tomas, "O'nun ellerinde çivilerin izlerini görmedikçe, çivilerin deldiği yerlere de parmağım ile değmedikçe ve elimi böğrüne koymadıkça inanmam" dedi.

²⁶Aradan sekiz gün geçti. İsa'nın öğrencileri yine iç odadaydılar. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalıyken İsa geldi. Ortada durup onlara, "Üzerinize esenlik olsun" dedi. ²⁷Ardından Tomas'a, "Parmağını buraya getir ve ellerime bak" dedi. "Elini de uzat ve böğrüme koy. İmansızlığa kapılma, imanlı ol."

²⁸Tomas O'na, "Rabbim ve Tanrım!" diye yanıt verdi. ²⁹İsa, "Beni gördüğün için mi iman ettin?" dedi. "Görmeden iman edenlere ne mutlu!"

Sevinç Getirici Haber–İman Kaynağı 30,31

³⁰İsa öğrencilerinin yanında daha birçok belirti gösterdi. Onlar bu kitapta yazılı değildir. ³¹Ama İsa'nın Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edersiniz ve iman edip O'nun adıyla yaşama sahip olursunuz diye bunlar yazılmıştır.

OLAYLARIN DORUĞU

Dirilen İsa'nın Yeni Bir Belirtisi 1-8

21 Bu olaylardan sonra İsa Taberiye Denizi²²⁸ kıyısında yeniden öğrencilerine açıkça görüldü. Bu görünüşü şöyle oldu: ²Simon Petros, İnkiz adını taşıyan Tomas, Galile'nin Kana kentinden Natanael, Zebedi'nin oğulları ve İsa'nın başka iki öğrencisi bir aradaydı. ³Simon Petros öbürlerine,

²²⁷ İsa öğrencilerini kardeşleri sayıyor.

²²⁸ Galile Denizi.

“Ben balık tutmaya gidiyorum” dedi. Öbürleri, “Biz de seninle geliyoruz” dedi. Çıkıp bir tekneye bindilerse de, o gece hiçbir şey tutamadılar.

⁴Şafak sökerken İsa kıyıda durdu. Ama öğrenciler O’nun İsa olduğunu anlamadı. ⁵İsa, “Çocuklar, balığınız yok mu?” sorusunu doğrulttu. “Hayır” diye yanıtladılar. ⁶İsa, “Ağı teknenin sağ yanına atın, tutacaksınız” dedi. Bunun üzerine ağı attılar. Ancak balıkların bolluğundan onu çekmeye güçleri yetmedi.

⁷İsa’nın sevdiği öğrenci Petros’a, “Bu Rab’tir” dedi. Simon Petros O’nun Rab olduğunu duyunca balıkçı gömleğini giyip –çünkü giysilerini çıkarmıştı– denize atladı. ⁸Öbür öğrenciler de balık dolu ağı çekerek kayıkla yaklaştılar. Çünkü kıyından ırakta değildiler; yaklaşık yüz on metre kadar ötedeydiler.

İsa Öğrencileriyle Birlikte Yemek Yiyor 9-14

⁹Karaya ayak basar basmaz, orada kömür ateşi yandığını gördüler; üstünde balıkla ekmek duruyordu. ¹⁰İsa, “Şimdi tuttuğunuz balıklardan birkaçını getirin” dedi. ¹¹Simon Petros tekneye girdi ve yüz elli üç iri balıkla dolu ağı karaya çekti. Tepe tepe dolu olmasına karşın ağ yırtılmadı.

¹²İsa, “Gelin, kahvaltı edin” dedi. Öğrencilerden hiçbiri O’na, “Sen kimsin?” diye sormak atılganlığını gösteremedi. Çünkü O’nun Rab olduğunu biliyorlardı. ¹³İsa yaklaştı, ekmeği alıp kendilerine verdi. Balığı da verdi. ¹⁴Ölümler arasından dirilişinden sonra, İsa’nın öğrencilere üçüncü görünüşüydü bu.

İsa Petros’un Sevgisini Deniyor 15-23

¹⁵Kahvaltayı bitirdikten sonra İsa, Simon Petros’a sordu: “Ey Yuhanna oğlu Simon, beni bunlardan daha çok seviyor musun?” Petros, “Evet ya Rab, seni sevdiğimi biliyorsun” diye yanıtladı. İsa, “Kuzularımı otlat” dedi.

¹⁶İsa ikinci kez ona sordu: “Ey Yuhanna oğlu Simon, beni seviyor musun?” Simon Petros, “Evet, ya Rab, seni sevdiğimi biliyorsun” diye yanıtlayınca, İsa, “Koyunlarıma çobanlık et” dedi.

¹⁷İsa Petros’a üçüncü kez sordu: “Ey Yuhanna oğlu Simon, beni seviyor musun?” İsa’nın üçüncü kez, “Beni seviyor musun?” diye sorması Petros’u üzdü. “Ya Rab” dedi. “Sen her şeyi bilirsin. Seni sevdiğimi de biliyorsun.”

İsa ona, “Koyunlarımla otlat” dedi. ¹⁸“Sana önemle belirtirim; gençken giyinir kuşanır istediğin yere giderdin. Ama yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkası seni giydirip kuşatacak ve gitmek istemediğin yere yöneltecek.” ¹⁹Bunu ne tür ölümle Tanrı’yı yücelteceğini belirtmek için bildirdi²²⁹. Bu açıklamadan sonra ona, “Ardım sıra gel” dedi.

²⁰Petros ardına dönünce baktı ki, İsa’nın sevdiği öğrenci geriden geliyor. Akşam yemeğinde O’nun göğsüne yaslanıp, “Ya Rab, seni ele verecek olan kimdir?” diye soran öğrenciydi bu. ²¹Petros onu gördüğünde İsa’ya sordu: “Pekiyi Rab, ya buna ne olacak?”

²²İsa ona, “Eğer ben gelinceye dek onun kalmasını istiyorsam bundan sana ne?” dedi. “Sen benim ardım sıra gel.”

²³Böylece kardeşler* arasında o öğrencinin hiç ölmeyeceğine ilişkin bir söz dolaşmaya başladı. Oysa İsa onun için, “Ölmeyecek” dememişti; “Eğer ben gelinceye dek onun kalmasını istiyorsam bundan sana ne?” demişti.

Olayları Onlara Tanık Olan Yazıyor 24,25

²⁴Bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrencidir bu. Tanıklığının gerçek olduğunu biliyoruz.

²⁵Öte yandan İsa’nın yapmış olduğu başka pek çok eylem vardır. Bunlar teker teker yazılmış olsaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya bile sığmazdı.

²²⁹ Petros doğal ölümle ölmedi. İsa’ya imanı yüzünden çarmıha çakıldı.

HABERCİLERİN İŞLERİ

(Resullerin İşleri, Elçilerin İşleri)

Önsöz

Habercilerin İşleri Mesih topluluğunun başlangıcını ve dört köşeye yayılmasını dile getiren belgedir; Tanrı'dan esinlenen yazarı Luka'dır. 63 yılında Roma'dan yazan Luka ilkin İsa'nın yaptıklarını ve öğrettiklerini kaleme almıştı. Konuya ilişkin daha geniş bilgi edinmek için Luka yazısının başlangıcındaki açıklamayı okumanız yararlıdır.

Önceki parçanın da ona yöneltildiği Teofilos, İsa'nın yaşamı ve inancıyla yakından ilgilenen tanınmış biridir. Bir hekim ve düşünür olan Luka'yı tanrısal bildirinin başlangıcı ve gelişimi üzerinde nesnel bir araştırmaya atamıştır. Böylelikle tanrısal yaratın tüm insanlığa yayılmasına katkısı olmuştur.

Yazıdaki 'biz' sözcüğüne dikkat edilsin: 16:11-17; 20:5; 21:18; 27. ve 28. bölümler. Luka haberci Pavlos'un haber gezilerine katılan ve son olarak Roma'ya giden yol arkadaşıdır. Dr. Luka'nın öbür habercilerle de ilişkisi olduğu anlaşılıyor.

Bu yazı Yeruslaim'de Kutsal Ruh'un etkisiyle oluşan, sonra da gelişen inanlılar topluluğunun her yana yayılışına tanık olmuş aydın bir tarihçinin kaleminden çıkmıştır. Yunanca başlığı **Gönderilenlerin İşleri** (Apostolos) olarak çevrilir. İsa'nın Sevinç Getirici Haber'ini tüm insanlığa yaymaya, tanıtmaya gönderdiği inanlıların çalışmaları..

Yazı şöyle özetlenebilir:

- VI. İnanlılar topluluğunun başlangıcı 1:1-5:42
- VII. Baskılar yayılmaya yol açıyor 6:1-9:31
- VIII. Haberci Petros'un Haber'i yayması 9:32-12:24
- IX. Antakya'daki topluluğun öncülüğü 12:25-16:5
- X. Haberci Pavlos'un yolculukları 16:6-19:41
- XI. Haberci Pavlos'un Yeruslaim'e dönüşü ve Roma yolculuğu 20:1-28:31

Giriş 1-5

1 Saygıdeğer Teofilos,

İsa'nın yapmaya ve öğretmeye koyulduğu her konuya ilişkin ilk incelemeyi, ²seçmiş olduğu habercilere* Kutsal Ruh aracılığıyla buyruk verip göklere alındığı güne dek geçen olayları kaleme aldım. ³Çektiği işkencelerden sonra İsa sayısız kanıtlarla kendini diri olarak habercilere sundu. Kırk gün süreyle onlara belirerek Tanrı hükümranlılığına ilişkin konuştu. ⁴Kendileriyle bir arada bulunurken onlara Yeruslaim'den ayrılmamaları, Baba'nın vaadini beklemeleri için buyruk verdi: **“Siz bu vaadi benden duyduunuz; ⁵bildiğiniz gibi Yahya su ile vaftiz etti²³⁰, ama birkaç gün içinde siz Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.”**

İsa Göklere Yükseliyor 6-11

(Luka 24:21)

⁶Haberciler bir araya geldiklerinde İsa'ya sordular: “Ya Rab, sen İsrail'e hükümranlılığı bu dönemde mi yeniden vereceksin?” ⁷İsa onları yanıtladı: **“Baba'nın kendi yetkisinde sakladığı vakitleri ve dönemleri siz bilemezsiniz. ⁸Ama Kutsal Ruh sizlere geldiğinde güç ile kuşanacaksınız. Yeruslaim'de, tüm Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın en irak köşesine varıncaya dek benim tanıklarım olacaksınız.”**

²³⁰ bkz. Matta 3:11

⁹Bunları söyledikten sonra, onlar bakarken yukarıya yükseltildi. Bir bulut bakanların gözleri önünden O'nu alıp götürdü. ¹⁰İsa giderken dikkatle göğe baktıkları sırada, ansızın yanlarında beyaz giysilere bürünmüş iki adam dikildi. ¹¹“Galileli arkadaşlar” dediler. “Niçin durmuş göğe bakıyorsunuz? Sizin aranızdan göğe alınan bu İsa'nın göğe gittiğini nasıl gördüyseniz O aynı kesinlikle gelecektir.”

YERUŞALİM'DE OLUŞAN İNANLILAR TOPLULUĞU

Yahuda'nın Yerine Seçilen Öğrenci 12-26

¹²Bundan sonra Zeytinlik diye bilinen dağdan Yeruslüm'e döndüler. Bu dağ Yeruslüm'e bir Şabat günü yolculuğu yakınlığındadır.* ¹³Öğrenciler kente girince kaldıkları evin üst katına çıktılar: Petros, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filippos, Tomas, Bartolomeos, Matta, Alfeos'un oğlu Yakup, Partizan Simon ve Yakup'un oğlu Yahuda. ¹⁴Bunların tümü, kadınlar, İsa'nın annesi Meryem ve kardeşleri hep birlikte sürekli bağlılıkla kendilerini duaya adanmışlardı.

¹⁵Günler ilerlerken, kardeşler arasında Petros ayağa kalkıp onlara konuştu –orada bulunan topluluğun sayısı yaklaşık yüz yirmi kişiydi–: ¹⁶“Kardeşlerim, Kutsal Ruh Davut'un ağzıyla Yahuda'ya ilişkin daha önce konuşmuştur. İsa'yı tutuklayanlara öncülük eden bu adamla ilgili Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekti. ¹⁷Çünkü Yahuda bizden sayıldı ve bu hizmette onun da bir payı bulundu.

¹⁸“Bu adam kötülüğü karşılığında elde ettiği parayla bir tarla satın aldı. Ardından, tepetaklak tarlaya düşerek bedeni parçalandı, tüm bağırsakları dışarı döküldü.* ¹⁹Olay Yeruslüm'de yaşayan herkesçe duyuldu. Öyle ki, bu tarla kendi diyalektlerinde Akeldama adını aldı. Bu deyim Kan Tarlası demektir. ²⁰Mezmun kitabında yazılı söz akla geliyor:

“Onun konutu çöle dönüşsün ve
orada hiç kimse yaşamasın.’

“Yine,

“Onun Gözetçilik* görevini
başka birisi üzerine alsın.’

²¹“Bu nedenle, Rab İsa'nın aramızda geçirdiği tüm günler boyunca bizlerle bir arada bulunan insanlardan birini seçmemiz gerekir: ²²Yahya'nın vaftiz etmesi olayından başlayarak İsa'nın aramızdan göklere alınmasına dek, O'nun dirilişine böyle bir kişi bizlerle birlikte tanıklıkta bulunsun.”

²³Bunun ardından iki aday gösterdiler: Barsabba denen ve Yustos adıyla bilinen Yusuf ile Mattias. ²⁴Dua ederek, “Ya Rab!” dediler. “Herkesin yüreğini tanıyansın sen. Bu iki kişiden hangisini seçtiğini açıkla. ²⁵Kendine yaraşan yere gitmek için Yahuda'nın boş bıraktığı hizmeti ve haberciliğe ilişkin yeri kim alacak?” ²⁶Bunun ardından iki kişi arasında kura çektiler. Kura Mattias'a düştü ve on bir haberciye o katıldı.

Kutsal Ruh'un Gelişi 1-13

2 Pentekost günü* geldiğinde Mesih bağlılarının tümü bir arada aynı yerdeydiler. ²Bir anda, gökten sanki hızla esen rüzgârın sesiymiş gibi bir ses geldi, toplananların oturduğu tüm evi doldurdu. ³Gözlerinin önünde ateşe benzer diller görüldü. Bunlar dağılarak onların her biri üzerine indi. ⁴Mesih bağlıları Kutsal Ruh'la doldu. Ruh'un kendilerine sağladığı belirgin açıklamayla başka dillerde konuşmaya başladılar.

⁵Yeruslüm'de yaşayan tanrısayar Yahudiler yeryüzünün her ülkesinden kopup gelmişti²³¹. ⁶Bu sesin duyulması üzerine şaşkınlıkla çalkalanan bir topluluk oluştu. Çünkü her biri bu insanların ağzından kendi diyalektinin konuşulduğunu duydu. ⁷Parmakları ağızlarında kalmışcasına şaşkınlık içinde sordular: “Bu konuşanların tümü Galileli değil mi? ⁸Nasıl oluyor da her birimiz kendi diyalektimizi duyuyoruz?”

¹ **1:20** Mezmur 69:25; 109:8

²³¹ Yeryüzünün her ülkesinden kalkıp gelen Yahudiler Yeruslüm'de konaklamaktaydı.

⁹“Persler, Medler, Elamlılar, Mezopotamya’da yaşayanlar, Yahudiye’de, Kappadokya’da, Pontos’ta, Asya’da, ¹⁰Friky’a, Pamfilya’da, Mısır’da, Kirine’ye yakın Libya yörelerinde oturanlar, Roma’dan kalkıp gelenler ¹¹–hem Yahudiler, hem de Yahudiler’in inancını benimseyenler–, Giritliler ve Araplar.. Hepimiz bu insanların Tanrı yüceliklerini kendi dillerimizde konuştuklarını duyuyoruz!”
¹²Tümünün parmakları ağızlarında kaldı; merakla birbirlerine, “Bu da ne demek oluyor?” diye sordular.
¹³Bazıları da onları alaya alarak, “Bunlar taze şarapla sarhoş olmuş” yolunda laf attılar.

Petros’un Konuşması 14-36

¹⁴Bunun üzerine, Petros on bir öğrenciyle birlikte ayağa kalkıp sesini yükseltti ve kendilerine belirgin dille açıklamada bulundu: “Yahudi arkadaşlar ve Yeruslaim’de yaşayanların tümü! Sözlerime kulak verin, sizleri bu konuda aydınlatayım. ¹⁵Sandığımız gibi bu insanlar sarhoş değiller. Bakın, saat daha sabahın dokuzu. ¹⁶Hayır! Bu olgu Yoel peygamberin ağzından bildirilmiştir:

¹⁷“Tanrı buyuruyor; Çağın sonuna işaret eden günlerde
Ruhum’dan sağanak gibi tüm insanlığa döküleceğim,
Oğullarınızla kızlarınız peygamberlik edecek.
Gençleriniz görmeler* görecek,
İhtiyarlarınız da rüyalar görecek.

¹⁸Evet, erkek olsun kadın olsun bana hizmet sunanlara
O günlerde Ruhum’dan sağanak gibi döküleceğim
Ve peygamberlik edecekler.

¹⁹Yukarıda, göklerde göz kamaştırıcı eylemler
Ve aşağıda yeryüzünde belirtiler vereceğim:
Kan, ateş ve buhar gibi yükselen duman..

²⁰Güneş karanlığa, ay da kana dönüşecek;
Rab’bin yüce ve görkemli Günü* gelmeden önce.

²¹Ve Rab’bin adını seslenen herkes kurtulacak.’

²²“İsraili arkadaşlar! Bu sözleri dinleyin. Nasıralı İsa Tanrı’dan sizlere güçlü eylemler, göz kamaştırıcı işler ve belirtilerle belgelenen insandır. O’nun aracılığıyla Tanrı’nın aranızda yaptığı işleri kendiniz biliyorsunuz. ²³Tanrı’nın amaçladığı erek ve öncibilimi uyarınca O sizin ellerinize verildi ve sizler yasaya saygısı olmayanlar* eliyle kendisini çarmıha çakıp öldürdünüz. ²⁴Ama Tanrı ölüm acılarını çözerek O’nu diriltti. Çünkü O’nun ölüm gücü tutsaklığında kalması olanaksızdı.

²⁵“Davut O’na ilişkin şunu vurgular:

“Rab’bi her an önümde gördüm,
Ben sarsılmayayım diye O benim sağımdadır.

²⁶Bu nedenle yüreğim mutluluğa erdi,

Dilim de kıvanç buldu.
Üstelik bedenim umut içinde rahata erecek.

²⁷Çünkü sen benim canımı ölümler ülkesinde* bırakmayacaksın,
Ne de Kutsal Olanı’nı çürümeye bırakacaksın.

²⁸Yaşam yollarını bana bildirdin.

Kendi katında beni mutluluğa doyuracaksın.’

²⁹“Kardeşler, sizlerle ulu ata Davut’a ilişkin apaçık konuşmam gerekiyor. Kendisi öldü ve gömüldü. Mezarı da bugüne dek buradadır. ³⁰Bir peygamber olması nedeniyle soyundan birini onun tahtına oturacağına ilişkin Tanrı’nın ona verdiği andı biliyordu. ³¹Mesih’in ölümlerden dirilişini önceden gördü ve şunları söyledi: ‘O ne ölümler ülkesinde bırakıldı, ne de O’nun bedeni çürümeye gördü.’

³²“Tanrı bu İsa’yı ölümlerden diriltti. Hepimiz bu olayın tanıklarımız. ³³O, Tanrı’nın sağına

▫ **2:16** Yoel 2:28-32 **2:25** Mezmur 16:8-11

▫ **2:30** Mezmur 89:3,4; 132:11; II.Samuel 7:12,13 **2:31** Mezmur 16:10 **2:34** Mezmur 110:1

2:39 Yoel 2:32; Yeşaya 57:19

yükseldi. Baba'dan aldığı Kutsal Ruh'u tanrısal vaat uyarınca* gördüğünüz ve duyduğunuz biçimde sağanak gibi döktü. ³⁴Çünkü, Davut göklere yükselmediyse de şunları bildirdi:

“Rab Rabbim'e, «Sen benim sağımda otur» dedi.

³⁵Ben senin düşmanlarını ayaklarına basamak yapıncaya dek..”

³⁶“Bu nedenle, tüm İsrail toplumu kesin olarak bilsin ki, Tanrı, O'nu –sizin çarmıha çaktığınız bu İsa'yı– Rab ve Mesih atadı.”

Konuşmaya Tepki 37-42

³⁷Bu sözleri duyduklarında yüreklerine hançer saplanmış gibi oldu. Petros'a ve öbür habercilere: “Kardeşler, öyleyse biz ne yapmalıyız?” diye sordular. ³⁸Petros onları yanıtladı: “Günahlarınızdan dönün ve günahlarınızın bağışlanması için her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz edilsin. Böylece Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. ³⁹Çünkü bu vaat sizlere, çocuklarınıza ve uzakta olan²³² herkesedir; Tanrımız Rab'bin kendisini çağırdığı herkese..”

⁴⁰Petros daha birçok sözle tanıklıkta bulundu. “Bu eğri kuşaktan kurtulun” diyerek kendilerine öğüt verdi. ⁴¹Onun sözünü değerlendirenler vaftiz edildi. Böylece o gün yaklaşık üç bin kişi inanlılara katıldı. ⁴²Bunlar habercilerin öğretisini dinlemekte, ruhsal paydaşlıkta, ekmeği parçalayıp bölmekte ve dualarda sürekli bağlılık gösterdiler.

İlk İnanlılar Arasında Oluşan Birlik 43-47

⁴³Herkesi korku tuttu. Haberciler aracılığıyla birçok göz kamaştırıcı eylem ve belirti oluyordu. ⁴⁴İnananların tümü bir aradaydı, sahip oldukları her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ⁴⁵Topraklarını mallarını satarak, gereksinimi kapsamında parayı herkese dağıtıyorlardı. ⁴⁶Gün günden hep birlikte tapınak toplantısında sürekli bağlılık gösteriyor, evlerinde ekmeği parçalayıp bölüyor,* kıvançla ve yürek bağlılığıyla yemek yiyor, ⁴⁷Tanrı'ya övgüler sunuyor, tüm halk önünde iyi tutumlarıyla tanınıyorlardı. Rab de kurtulanları gün günden onlara ekliyordu.

Kötürüm Adam Sağlığa Kavuşuyor 1-11

3 Petros'la Yuhanna öğleden sonra saat üçte –dua vaktinde– tapınağa çıkıyorlardı. ²Doğuştan kötürüm bir adam her gün oraya getirilir, tapınağın Güzel adındaki kapısına bırakılırdı. Tapınağa gelen gidenden yardım dilerdi. ³Adam Petros'la Yuhanna'yı tapınağa girerken görünce yardım için dilekte bulundu. ⁴Petros'la Yuhanna gözlerini ona dikerek, “Bize bak” dediler. ⁵O da kendilerinden bir yardım sağlayacağını umarak dikkatle onlara baktı.

⁶Petros, “Bende ne gümüş var ne de altın” dedi. “Ama sana bende olanı veriyorum. Nasıralı İsa Mesih adıyla kalk ve yürü!”

⁷Sonra adamı sağ elinden tutup ayağa kaldırdı. O anda onun ayaklarıyla ayak bilekleri sapaşğlam oldu. ⁸Adam yerinden sıçrayarak yürüdü. Onlarla birlikte tapınağa girdi. Bir yandan sevinçle sıçrayarak yürüyor, bir yandan da Tanrı'ya övgü sunuyordu. ⁹Tüm halk onun yürüdüğünü ve Tanrı'ya övgü sunduğunu gördü. ¹⁰Onu tanıdılar. Tapınağın Güzel denen kapısında oturup yardım isteyen adamın taa kendisiydi. Onda gerçekleşen olayın etkisiyle şaşkınlığa düştüler, akılları duracak gibi oldu.

¹¹Adam Petros'la Yuhanna'ya yapışmıştı. Tüm halk bir arada, şaşkınlık içinde onlara koştu. Süleyman'ın sundurması diye bilinen yere geldiler.

Petros Yeniden Konuşuyor 12-26

¹²Petros bunu görünce halka seslendi:

“İsraili arkadaşlar, bu işe neden şaşıyorsunuz? Niçin gözlerinizi bize dikiyorsunuz? Sanki kendi gücümüz ya da tanrısayarlığımız sonucunda bu insanın yürümesini kendi başımıza başarmışız!

²³² En irak yerlerde bulunanlara varıncaya dek tüm dünyaya.

¹³“İbrahim’in, İshak’ın ve Yakup’un Tanrısı,
Atalarımızın Tanrısı
Öz Uşağı İsa’yı yüceltti.’

“Sizler O’nu yargulamaya verdiniz ve Pilatus’un O’nu salıverme kararına karşın, Pilatus’un önünde kendisini yadsınız. ¹⁴Sizler Kutsal Olan’ı, Doğru Kişi’yi yadsınız ve bir katilin kendinize bağışlanmasını dilediniz. ¹⁵Öte yandan da yaşam kaynağının canına kıydınız. Tanrı O’nu ölümler arasından diriltti. Bizler bu olayın tanıklarımız.

¹⁶“Şu gördüğünüz ve tanıdığınız adamı İsa’nın adı kesenkes iyileştirdi. Çünkü o, İsa’nın adına iman etti. İsa aracılığıyla iman hepinizin gözü önünde ona bu sağlığı verdi.

¹⁷“Şimdi ey kardeşler biliyorum ki, başkanlarınız gibi siz de bunu bilmeyerek yaptınız. ¹⁸Ama Tanrı tüm peygamberlerin ağzından kendi Mesih’inin işkence çekeceğini önceden bildirdi ve dediğini bu yolda yerine getirdi. ¹⁹Bu nedenle kötülüklerinizden sıyrılın ve Tanrı’ya dönün ki günahlarınız silinsin. ²⁰Rab’bin katından böylece canı tazeleme dönemleri gelsin ve öncesizlikten atanan Mesih İsa’yı sizlere göndersin. ²¹Tanrı’nın çok önceki çağlarda kutsal peygamberleri ağzıyla bildirdiği evrensel yenilenme vakitleri gelinceye dek O’nun göklerde kalması gerekir. ²²Nitekim Musa şöyle demişti:

“Rabbimiz Tanrı tıpkı beni yükselttiği gibi,
Kendi kardeşleriniz arasından
Sizlere bir peygamber yükseltecek.
Size her ne söylerse O’nu dinleyeceksiniz.

²³O peygamberi dinlemeyen her can
Halktan* koparılarak yok edilecek.’

²⁴“Samuel’den başlayarak, onun ardından konuşan peygamberlerin tümü bu günleri bildirdi.

²⁵Sizler peygamberlerin ve Tanrı’nın atalarımıza atadığı Antlaşma çocuklarıdır. Tanrı İbrahim’e şöyle demişti:

“Senin soyun aracılığıyla yeryüzünün
tüm kuşakları kutsal kılınacak.’

²⁶“Tanrı ilkin Öz Uşağı’nı sizler için yükseltti; O’nu her birinizi kutsamak, böylelikle kötülüklerinizden ayırmak için gönderdi.”

Petros’la Yuhanna Kurul’a Çıkarılıyor 1-22

4 Öğrenciler halkla konuşurken rahipler, tapınak komutanı ve Sadukiler onların üstüne yürüdü. ²Bu insanların halka öğretmeleri ve İsa aracılığıyla ölümlerin dirilişini bildirmeleri kendilerini çileden çıkardı. ³Onları tutukladılar ve vaktin gecikmesi nedeniyle ertesi güne dek içeride alıkoydular. ⁴Sözü işitenlerin birçoğu iman etti, böylece adamların sayısı yaklaşık beş bine yükseldi.

⁵Ertesi gün Kurul başkanlarıyla İhtiyarları²³³ ve dinsel yorumcuları²³⁴ Yeruşalim’de bir araya geldi. ⁶Başrahip Hanna da oradaydı. Kayafas, Yuhanna, Aleksander ve başrahibin aile kuşağından herkes toplanmıştı. ⁷Öğrencileri ortaya dikip sordular: “Siz bu işi hangi güçle ya da hangi adla yaptınız?”

⁸Bunun üzerine Kutsal Ruh’la dolan Petros onları yanıtladı: “Halkın başkanları ve İhtiyarları! ⁹Eğer biz bugün hasta bir insana yapılan iyilik nedeniyle, onun nasıl sağlığa kavuştuğu konusunda sorguya çekiliyorsak, ¹⁰hepinizce ve tüm İsrail halkınca bilinsin ki, çarımha çaktığımız, Tanrı’nın ise ölümler arasından dirilttiği Nasıralı İsa Mesih adıyla, evet O’nun adıyla bu adam sizin önünüzde sapaşğlam duruyor. ¹¹Bu Mesih, siz yapıcılar tarafından aşağı görülen, ama baş köşeye konulan Taş’tır.

¹²“Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Çünkü göğün altında, insanlar arasında verilmiş başka

¹ **3:13** Mısır’dan Çıkış 3:6; Yeşaya 52:13; 53:11; **3:22,23** Yasanın Tekrarı 18:15-20 **3:25** Yaratılış 12:3; 22:18

²³³ bkz. Luka 22:66

²³⁴ **Dinsel Yorumcular** açıklaması için bkz. Matta 2:4.

hiçbir ad yoktur* ki, biz onunla kurtulabilelim.”

¹³Onlar Petros’la Yuhanna’nın atılganlığını görünce ve kendilerinin okul bitirmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaşırıp kaldılar. Bu insanların İsa ile birlikte bulduklarını kavradılar. ¹⁴Öte yandan sağlığa kavuşturulmanın da onlarla birlikte durduğunu görünce verilecek yanıtları kalmadı. ¹⁵Onlara Kurul’dan çıkmalarını bildirdiler. Kendi aralarında danıştılar.

¹⁶“Bu insanlara ne yapalım?” diyorlardı. “Onların aracılığıyla göze görünür bir belirti uygulandığı tüm Yeruşalim’de yaşayanlarca kesenkes biliniyor. Bunu yadsıyamayız. ¹⁷Ama bunun halk arasında daha geniş çapta yayılmasını önlemek için, kendilerine gözdağı verelim; bundan böyle İsa adıyla kimseye bir söz etmesinler.”

¹⁸Onları çağırdılar ve buyruk verdiler: “İsa adıyla ne bir söz söyleyeceksiniz, ne de bir şey öğreteceksiniz.” ¹⁹Petros’la Yuhanna onları yanıtladı: “Tanrı katında sizleri mi yoksa Tanrı’yı mı dinlemek doğru tutumdur? Bunun yargısını kendiniz verin. ²⁰Biz gördüklerimizi duyduklarımızı bildirmekten beri duramayız.” ²¹Kurul üyeleri yeniden gözdağı vererek onları serbest bıraktılar. Kendilerini cezalandıracak hiçbir çıkar yol bulamadılar. Çünkü olay nedeniyle tüm halk Tanrı’yı yüceltiyordu. ²²Çünkü bu iyilenme belirtisinin kendisinde gerçekleştiği adam kırkını aşkıydı.

Yüreklilik İçin Tanrı’ya Dua 23-31

²³Petros’la Yuhanna serbest bırakılınca arkadaşlarının yanına gittiler ve başrahiplerle İhtiyarlar’ın söylediklerini iletiler. ²⁴Onlar bunu işitince hep birlikte seslerini yükselterek Tanrı’ya dua ettiler: “Ya Egemen Rab! Göğü, yeri, denizi ve onlarda bulunan her şeyi yaratan sensin. ²⁵Kutsal Ruh aracılığıyla bizim atamız ve senin uşağın Davut’un ağzından bildirdin:

““Uluslar niçin kaynaştı?

Halk toplulukları neden boş tasarılar kovaladı?

²⁶Yeryüzünün kralları saf kurdu:

Rab’be ve O’nun Mesihi’ne karşı

Başkanların tümü bir araya toplandı.’

²⁷“Gerçekten bu kentte, senin Mesih niteliğinde atadığın Kutsal Uşağın İsa’ya karşı tümü bir araya geldi: Herodes de, Pontios Pilatus da, onlarla birlikte uluslar da, İsrail halkı da.. ²⁸Senin elinin ve senin ereğinin öncelerden kararlaştırdığı tasarıyı uygulamak için bir araya geldiler. ²⁹Şimdi ya Rab, onların gözdağı verişine bak. Ve senin sözünü yüreklilikle bildirmeleri için uşaklarına yardım et. ³⁰Elini uzat, böylece Kutsal Uşağın İsa’nın adı aracılığıyla insanları iyileştir, belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler getirilmesini sağla.”

³¹Onlar dua edince toplandıkları yer sarsıldı. Tümü Kutsal Ruh’la doldu ve Tanrı Sözü’nü yüreklilikle bildirdiler.

İnanlılar Varlıklarını Paylaşıyor 32-37

³²İman eden topluluğun yüreği canı birdi. İçlerinden hiçbiri sahip olduğu şeylere kendi malı gözüyle bakmıyordu. Tersine, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ³³Haberciler görkem dolu güçle Rab İsa’nın dirilmesine ilişkin tanıklık ediyorlardı. Tümü üzerinde yüce kayra bulunuyordu. ³⁴Aralarında yoksul yoktu. Tarlaları ya da evleri olanlar bunları satıyor, satıştan sağlanan karşılığı getirip ³⁵habercilerin ayakları dibine bırakıyordu. Sonra da gereksinimi oranında herkese dağıtıyorlardı.

³⁶Yusuf adında Kıbrıs’ta doğmuş Levi kuşağından* biri vardı. Haberciler onu Barnabas diye adlandırdı. Bu adın anlamı, Avunç Veren oğul’dur²³⁵. ³⁷Bu kişi bir parça toprağa sahipti. Onu satarak parasını getirip habercilerin ayakları dibine serdi.

Hananya ile Safira 1-11

□ 4:24 Mısır’dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6; Yeşaya 37:16; Yeremya 32:17 4:25,26 Mezmur 2:1,2

²³⁵ Yos Parakliseos

5 Öte yandan, Hananya adında başka bir adam vardı. Eşinin adı Safira idi. Hananya bir parça toprak sattı. ²Satış karşılığının bir bölümünü kendine sakladı. Karısı da bunu biliyordu. Paranın kalanını ise getirip habercilerin ayakları dibine serdi.

³Petros ona, “Hananya” dedi. “Şeytan niçin senin yüreğini yönetimine aldı da Kutsal Ruh’a karşı yalan konuşarak tarladan elde edilen paranın bir bölümünü kendine sakladın? ⁴Onu satmadan önce mal kendinin değil miydi? Satıldıktan sonra yine yetkin altında değil miydi? Nasıl oldu da yüreğinde böyle bir buyruğa uydun? Sen insanlara değil, Tanrı’ya yalan söyledin.”

⁵Hananya bu sözleri duyduğunda yere yıkılıp can verdi. Olayı duyanların tümünü büyük bir korku tuttu. ⁶Topluluğun gençleri kalktı, onun cesedini sarıp götürdüler, gömdüler.

⁷Aradan yaklaşık üç saat geçince, Hananya’nın hiçbir şeyden haberi olmayan karısı içeri girdi. ⁸Petros dönüp ona sordu: “Söyle bana, bu tarlayı şu değere mi sattınız?” O da, “Evet, bu değere” dedi. ⁹Petros, “Nasıl oldu da siz kendi aranızda Rab’bin Ruhunu denemek amacıyla sözbirliği ettiniz?” diye yanıt verdi. “İşte kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda. Onlar seni de alıp götürecek.” ¹⁰Kadın o anda Petros’un ayakları dibine yıkılıp can verdi. Gençler içeri girdiklerinde kendisini ölü buldular. Onu da götürüp kocasının yanına gömdüler. ¹¹Bundan sonra bütün kilise topluluğunu* ve olayı duyanların tümünü büyük bir korku tuttu.

Belirtiler, Göz Kamaştırıcı İşler 12-16

¹²Haberciler eliyle halk arasında birçok belirti ve göz kamaştırıcı eylem yapıyordu. Hep birlikte Süleyman’ın sundurması denen yerde toplanıyorlardı. ¹³Başka hiç kimse onlara katılmak ataklığını göstermiyordu.* Ama halk onlardan derin saygıyla söz ediyordu. ¹⁴Öte yandan, Rab’be iman eden çok sayıda erkek ve kadın onlara katılmaktaydı.

¹⁵Öyle ki, insanlar hastalarını caddelere çıkararak onları yataklarda, şiltelerde yere koyuyorlardı. Petros geçerken hiç olmazsa gölgesi bazılarının üstüne düşsün diyorlardı. ¹⁶Yeruşalim çevresindeki kasabalardan da halk hastaları ve kötü ruhların saldırısı altında bulunanları taşıyarak üşüşüyordu. Bunların tümü sağlığa kavuştu.

Baskılar Başlamadan 17-26

¹⁷Başrahip’le Saduki partisine²³⁶ bağlı iş arkadaşlarının tümü kıskançlıkla taşarak yerlerinden fırladı. ¹⁸Habercileri yakalayıp tutukevine kapattılar. ¹⁹Gece vakti Rab’bin meleği cezaevinin kapılarını açtı, onları dışarı çıkarıp, ²⁰“Gidin, tapınakta durun, ve Yaşam Sözleri’nin tümünü halka bildirin” dedi. ²¹Onlar bu buyruğu duyduklarında sabahın çok erken saatinde tapınağa girdiler, öğretmeye başladılar.

Başrahiple iş arkadaşları varıp Kurul’u –İsrail toplumunun tüm senatosunu– toplantıya çağırdılar. Ardından, tutukluları getirmek için cezaevine adamlar gönderdiler. ²²Kolcular vardıklarında onları cezaevinde bulamadılar. Geri dönerek haber verdiler: ²³“Cezaevini tam güvenlik içinde ve kilitlenmiş bulduk. Nöbetçiler de kapılarda bekliyordu. Ama açıp içeriye girdiğimizde orada hiç kimseyi bulamadık.” ²⁴Tapınak komutanıyla rahipler bu sözleri duyunca, habercilerle ilgili bu işin sonu nereye varacak diye şaşkınlığa düştüler. ²⁵Yanlarına birisi geldi, kendilerine bilgi iletti: “İşte sizin cezaevine kapattığınız adamlar, tapınakta durmuş halka öğretiyor.” ²⁶Bunun ardından tapınak komutanı kolcularla birlikte koşup onları getirtti. Ama zor kullanmadı. Çünkü halkın kendilerini taşa tutmasından korkuyorlardı.

Haberciler Tanrı Gerçeğini Belirtiyor 27-32

²⁷Onları getirip Kurul’un önüne çıkardılar. Başrahip kendilerini sorguya çekti. ²⁸“Bu Ad’a ilişkin bir şey öğretmeyeceksiniz diye size kesin buyruk vermiştik” dedi. “Gelin de yaptığınız işe bakın! Yeruşalim’i öğretinizle doldurdunuz. Üstelik bu adamın kanının sorumluluğunu bizim üzerimize yıkmak istiyorsunuz.” ²⁹Petros’la öbür haberciler yanıt vererek, “İnsanları değil Tanrı’yı dinlememiz

²³⁶ **Sadukiler** açıklaması için bkz. Matta 3:7

gerekir” dediler. ³⁰“Sizlerin bir tahtaya asıp ölüm cezasına çarptırdığımız İsa’yı atalarımızın Tanrısı diriltti. ³¹Tanrı O’nu kendi sağına Başkan ve Kurtarıcı olarak yükseltti; İsrail’e günahlardan dönüşü ve günahların bağışlanmasını sağlasın diye.. ³²Biz bu olayların tanığıyız. Tanrı’nın kendisini dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh da bizlerle birlikte tanıklık etmektedir.”

Sağduyulu Gamaliel’in Önerisi 33-42

³³Bu sözleri duyan Kurul üyeleri çileden çıktı, onları öldürmek tasarısıyla aralarında danışmaya koyuldular. ³⁴Ama Kurul üyelerinden Gamaliel adında bir Ferisi²³⁷ –tüm halkın saydığı bir hukuk doktoru– ayağa kalkıp adamların kısa bir süre için dışarıya çıkarılmasını buyurdu ³⁵ve üyelere şu sözleri doğrulttu:

“İsraili arkadaşlar! Bu insanlara bir şey yapmaya kalkışmadan önce kendinize dikkat edin. ³⁶Çünkü bir süre önce kendisini çok önemli birisi diye ortaya atan Tevdas ayaklandı. Yaklaşık dört yüz kişi ona katıldı. Ama Tevdas öldürüldü, onu dinleyenlerin tümü de dağıldı, eriyip gitti. ³⁷Onun ardından nüfus sayımı döneminde Galileli Yahuda ayaklandı ve halkı ardı sıra çekti. Bu da yok oldu ve amacına kapılanların hepsi çil yavrusu gibi dağıldı.

³⁸“Şimdi size bildiriyorum: Bu insanlardan beri durun, onları kendi başlarına bırakın. Çünkü bu erek ya da eylem insanlara özgü bir atılımsa, buhar gibi dağılıp gidecek. ³⁹Ama Tanrı’dan esinleniyorsa, siz onları dağıtamayacaksınız. Üstelik Tanrı’ya karşı savaş açanlar durumuna düşeceksiniz.”

⁴⁰Gamaliel’in öğüdünü dinlediler. Habercileri çağırıp onları köteklediler. İsa adıyla konuşmalarını kesinlikle durdurmayı belirttikten sonra onları salıverdiler.

⁴¹Onlar ise İsa’nın adı için yerilmeye yaraşır sayılmalarından sevinç duyarak Kurul’un önünden ayrıldılar. ⁴²Her gün tapmakta ve evlerde İsa’nın Mesih olduğunu öğretmekten ve Sevinç Getirici Haber’i müjdelemekten geri durmadılar.

SALDIRILAR HABERİN YAYILMASINA YOL AÇIYOR

Topluluğun Seçtiği Yedi Hizmet Görücü 1-7

6 Bu günlerde öğrencilerin sayısı çoğalıyordu. Hellenistler arasında Yahudiler’e karşı* mırıltılar başladı. Çünkü günlük hizmette onların dul kadınlarına önem verilmiyordu. ²On İki öğrenci topluluğunu bir araya çağırarak, “Tanrı Sözü’ne yükümlülüğü bir yana bırakıp bakımla ilgili hizmet görmek bizim için doğru değildir” dediler. ³“Bu nedenle kardeşler, siz kendi aranızdan iyilikleriyle tanınmış, Ruh’la ve bilgelikle dolu yedi kişi bulun. Kendilerini bu gerekli göreve atayalım. ⁴Biz sürekli bağlılıkla kendimizi duaya ve Tanrı Sözü’nü yayma görevine vereceğiz.”

⁵Bu öneri tüm topluluğun onayını kazandı. İmanla ve Kutsal Ruh’la dolu bir insan olan Stefanos’u seçtiler. Onun yanı sıra da Filippos’u, Prohoros’u, Nikanor’u, Timon’u, Parmena’yı ve Yahudiler’in inancını benimseyen Antakyalı Nikolaos’u.. ⁶Bu insanları habercilere sundular ve dua ettikten sonra ellerini onların üstüne koydular.

⁷Tanrı Sözü giderek geliyor, Yeruşalim’de öğrencilerin sayısı gitgide çoğalıyordu. Rahiplerden oluşan büyük bir topluluk da İman’a katıldı.

Stefanos Tutuklanıyor 8-15

⁸Kayrayla ve ruhsal güçle dolu olan Stefanos, halk arasında göz kamaştırıcı eylemler ve güçlü belirtiler yapıyordu. ⁹Ama Özgürler Sinagogu* denen koldan belirli kişiler, bunların yanı sıra da Kirineliler, İskenderiyeliler, Kilikyalılar ve Asyalılar ortaya atılıp Stefanos’la tartışmaya giriştiler. ¹⁰Ancak bu insanlar Stefanos’un sözünü güçlü kılan bilgelige ve Ruh’a direnemediler. ¹¹Bunun üzerine bazı kişileri kışkırtarak onlara, “Biz bu adamın Musa’ya ve Tanrı’ya karşı sövücü sözler söylediğini

¹ 5:30 Yasanın Tekrarı 21:22

²³⁷ Ferisiler açıklaması için bkz. Matta 3:7

duyduk” dedirttiler.

¹²Böylelikle halkı, İhtiyarlar’ı ve dinsel yorumcuları ayaklandırdılar. Stefanos’un üzerine yürüdüler, onu yaka paça Kurul’a sürüklediler. ¹³Yalancı tanıklar öne sürerek, “Bu adam Kutsal Yer’e²³⁸ ve ruhsal yasaya karşı konuşmaktan hiç geri durmuyor” dediler. ¹⁴“Onu, Nasıralı İsa’nın bu yeri yıkacağını ve Musa’nın bize vermiş olduğu töreleri değiştireceğini söylemekteyken duyduk.” ¹⁵Kurul’da oturanların tümü dikkatlerini Stefanos’a çevirdi; yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

Stefanos’un Savunması 1-8

7 Başrahip, “Doğru mu bu?” diye sordu. ²Stefanos yanıtladı: “Kardeşler, büyükler, beni dinleyin! Yüceliğin Tanrısı atamız İbrahim’e daha o Harran’da yaşamadan önce, Mezopotamya’da göründü. ³Tanrı kendisine,

“Yurdundan ve hısım akrabandan ayrıl,

Benim sana göstereceğim yere doğru!” dedi.

⁴Bundan sonra o Kildaniler’in ülkesinden ayrılarak Harran’da yaşadı. Babasının ölümünden sonra Tanrı onu oradan kaldırıp bugün sizin yaşadığınız yere getirdi. ⁵Ama kendisine burada miras olarak bir arşın yer bile vermedi. Oysa Tanrı orayı ona ve kendisinden sonra gelecek soyuna mal edeceğine söz vermişti. Ne var ki, İbrahim bu dönemde çocuksuzdu.

⁶Tanrı ona soyunun yabancı bir ülkede uyruksuz bir topluluk niteliğinde yaşayacağını, dört yüz yıl süreyle köle edileceğini ve baskı göreceğini bildirdi. ⁷Tanrı, ‘Onların kölelik ettiği ulusu ben yargılayacağım’ dedi. ‘Bundan sonra oradan çıkacaklar ve bana burada ruhsal hizmet sunacaklar.’ ⁸Bunun ardından Tanrı ona sünnet antlaşmasını* verdi. Sonra İbrahim İshak’a baba oldu ve sekizinci günde onu sünnet etti. İshak Yakup’a, Yakup da on iki ataya aynı kapsamda davrandı.”

Ataların Yaşadığı Dönem 9-16

⁹“Atalar Yusuf’u kıskanarak onu bir köle gibi Mısır ülkesine sattılar. Ama Tanrı Yusuf’la birlikteydi. ¹⁰Onu tüm acılarından kurtardı ve Mısır’ın kralı olan Firavun’un karşısında kayrayla, bilgelikle donattı. Firavun onu Mısır ülkesine ve tüm krallık ailesine yönetici olarak atadı.

¹¹“Bu olaylardan sonra tüm Mısır’da ve Kenan bölgesinde kıtlık oldu, katlanılmaz acı başladı. Öyle ki, atalarımız yiyecek bulamaz oldu. ¹²Yakup Mısır’da buğday bulunduğunu duyunca ilkin atalarımızı oraya gönderdi. ¹³İkinci yolculuklarında Yusuf kendisini kardeşlerine belirgin etti. Böylece Firavun Yusuf’un soyunu anlamış oldu. ¹⁴Yusuf haber salıp babası Yakup’la birlikte tüm hısım akrabasını çağırdı; yetmiş beş kişilik bir topluluk. ¹⁵Yakup Mısır’a indi. Kendisi de atalarımız da orada öldü.

¹⁶Daha sonra cesetleri Şekem’e götürülerek İbrahim’in para karşılığı Şekemli Hamor oğullarından satın almış olduğu mezara gömüldü.”

Tanrı Yardıma Yetiştiriyor 17-22

¹⁷“Tanrı’nın İbrahim’e vurguladığı vadin dönemi yaklaştığında, Mısır’da halk gelişip çoğalmıştı. ¹⁸Ülkede başka bir kral egemenliğini kurdu. Bu kralın Yusuf’tan haberi bile yoktu.

²³⁸ Yahudiler’in tapınağını anlatan başka bir deyim.

□ **7:2** Yaratılış 11:31; 15:7 **7:3** Yaratılış 12:1; 48:4 **7:5** Yasanın Tekrarı 2:5; Yaratılış 12:7; 13:15; 17:8; 48:4 **7:6** Yaratılış 15:13,14; Mısır’dan Çıkış 2:22; 12:40 **7:7** Mısır’dan Çıkış 3:12 **7:8** Yaratılış 17:10; 21:4

□ **7:9** Yaratılış 37:11,28; 39:1,2,21; 45:4 **7:10** Yaratılış 39:21; 41:38-45; Mezmur 105:17,20,21 **7:11** Yaratılış 41:54; 42:5 **7:12** Yaratılış 42:2 **7:13** Yaratılış 45:3,16 **7:14** Yaratılış 45:9-11; 46:27; Mısır’dan Çıkış 1:5; Yasanın Tekrarı 10:22 **7:15** Yaratılış 46:1; 45:9; 49:33; Mısır’dan Çıkış 1:6 **7:16** Yaratılış 23:16,17; 33:19; 50:13; Yeşu 24:32 **7:17** Mısır’dan Çıkış 1:7 **7:19** Mısır’dan Çıkış 1:9,22 **7:20** Mısır’dan Çıkış 2:2 **7:21** Mısır’dan Çıkış 2:5,10 **7:23** Mısır’dan Çıkış 2:11 **7:24** Mısır’dan Çıkış 2:12 **7:27** Mısır’dan Çıkış 2:14 **7:29** Mısır’dan Çıkış 2:15,22; 18:3,4 **7:30** Mısır’dan Çıkış 3:2; **7:32** Mısır’dan Çıkış 3:6

¹⁹Soyumuza karşı sinsi bir siyaset güttü o. Atalarımıza karşı acımasızlıkla davrandı, çocuklarının kökünü kazımak amacıyla yavrularını kaldırıp atmaya zorunlu kıldı onları.

²⁰“Musa bu dönemde doğdu. Tanrı'nın önünde çok güzel bir çocuktu. Üç ay süreyle babasının evinde yetişti. ²¹Kendisini kaldırıp attıklarında onu Firavun'un kızı aldı ve öz oğlu gibi yetiştirdi.

²²Musa Mısırlılar'ın bilgeliğine yaraşır bir eğitim gördü. Böylece gerek söz söylemek, gerekse iş görmekte güçlü birisi oldu.”

Musa Mısır'dan Kaçıyor 23-29

²³“Musa kırk yaşını doldurunca gidip kardeşleri İsrailoğulları'nı görme düşüncesi içine doğdu.

²⁴Bunlardan birinin haksızlığa uğradığını görünce onu savunmaya kalktı; canı yananın öcünü aldı, Mısırlı'yı öldürdü. ²⁵Tanrı'nın onun eliyle kurtarma eyleminde bulunduğunu kardeşleri anlayacak sandı. Ama onlar bunu kavramadı. ²⁶Ertesi gün iki Yahudi'nin dövüştüğünü gördü. Kendilerini barışa çağırarak, ‘Arkadaşlar’ dedi. ‘Siz kardeşsiniz. Niçin birbirinize haksızlıkla davranıyorsunuz?’

²⁷“Ama insan kardeşine haksızlıkta bulunan, Musa'yı bir yana iterek çıkıştı: ‘Kim seni başımıza başkan ve yargıç atadı? ²⁸Yoksa, dün o Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?’

²⁹Musa bu sözler üzerine kaçtı ve Midyan bölgesinde²³⁹ uyruksuz bir insana dönüştü. Orada iki oğul babası oldu.”

Musa Tanrı'yla Karşılaşıyor 30-34

³⁰“Aradan kırk yıl geçince çölde, Sina Dağı yakınında bir çalılıkta Musa'ya alevin içinde bir melek görüldü. ³¹Musa bu görmeyle²⁴⁰ karşılaşınca şaşırıp kaldı. Daha yakından bakmak için yaklaşırken Rab'bin sesi duyuldu: ³²‘Ben atalarının Tanrısı'yım; İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı.’ Korkuyla dolan Musa dikkatini oraya doğrultamadı.

³³“Rab ona, ‘Ayaklarındaki pabuçları çıkar’ dedi. ‘Çünkü durduğun yer kutsal topraktır.

³⁴Halkımın Mısır'da karşılaştığı acımasızlığı gördüm, ilgiyle onlara baktım. İniltilerini duydum, kendilerini kurtarmaya geldim. Kalk gel, seni Mısır'a göndereceğim.”

Musa Yadsınıyor 35-43

³⁵“İşte bu Musa'yı, ‘Kim seni başkan ve yargıç atadı?’ diyerek yadsıdılar. Çalılıkta kendisine görünen meleğin desteğiyle aynı Musa'yı Tanrı başkan ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶Mısır ülkesinde ve Kızıl Deniz'de göz kamaştırıcı eylemler ve belirtiler yaparak halkı oradan o çıkardı. Kırk yıl boyunca çölde bu eylemleri sürdürdü.

³⁷“Bu Musa'dır İsrailoğulları'na konuşan:

‘Tanrı tıpkı beni yükselttiği gibi,

Kendi kardeşleriniz arasından

Size bir peygamber yükseltecek.’

³⁸“Çölde toplananlar arasında beliren insandır bu. Sina Dağı'nda kendisiyle konuşan melek ve atalarımızla bir arada olan.. Bizlere iletmek üzere dipdiri tanrısal sözleri ağırlayandır o. ³⁹Atalarımız onun sözünü dinlemek istemedi. Tam tersine, kendisini bir yana ittiler ve yüreklerinde Mısır'a geri döndüler. ⁴⁰Harun'a, ‘Bizleri yöneltecek ilahlar yap’ dediler. ‘Çünkü bizi Mısır ülkesinden çıkaran Musa'ya ne oldu bilmiyoruz.’

⁴¹“O günlerde danaya benzer yalancı bir tanrı yaptılar ve ona sunu sundular. Ellerinin yaptığı

²³⁹ Sina yarımadasının karşı yakası. Kızıl Deniz'in öbür yanı.

²⁴⁰ bkz. Matta 17:9

□ **7:33** Mısır'dan Çıkış 3:5 **7:34** Mısır'dan Çıkış 3:7,10; 2:24 **7:35** Mısır'dan Çıkış 2:14 **7:36** Mısır'dan Çıkış 7:3,10; 14:21; Çölde Sayım 14:33 **7:37** Yasanın Tekrarı 18:15 **7:39** Çölde Sayım 14:3 **7:40** Mısır'dan Çıkış 32:1,23 **7:41** Mısır'dan Çıkış 32:4,6 **7:42** Yereşya 7:18; 19:13; Amos 5:25-27 **7:44** Mısır'dan Çıkış 25:40 **7:45** Yaratılış 17:8; 48:4; Yasanın Tekrarı 32:49; Yeşu 3:14; 18:1 **7:46** II.Samuel 7:2; Mezmur 132:5 **7:47** I.Krallar 6:1 **7:49** Yeşaya 66:1,2

işlerle gönence geldiler. ⁴²Tanrı onları bıraktı, kendilerini göklerin yıldızlarına hizmet etme düşüklüğüne koyuverdi. Peygamberler kitabında yazılı olduğu gibi:

“Ey İsrail soyu! Çölde kırk yıl boyunca
Bana kurbanlar ve sunular mı getirdiniz?

⁴³Siz Moloh’un* çadırını,
İlah Refan’ın* yıldızını,
Tapınmak amacıyla yaptığınız benzetileri taşıdınız.
Ben sizleri kaldırıp Babil’in ötesinde yaşatacağım.”

Tanrı’nın Verdiği Vaatler 44-50

⁴⁴“Çölde atalarımızın Tanıklık Çadırı* vardı. Bu çadır Musa ile konuşanın verdiği yönerge uyarınca yapılıp Musa’nın gördüğü örneğe göre kurulmuştu. ⁴⁵Bir kuşak sonra gelen atalarımız Yeşu* ile birlikte uluslardan ülkeyi aldıklarında –Tanrı bu ulusları atalarımızın önünden kovdu– Tanıklık Çadırı’nı beraberlerinde getirdiler. Çadır Davut’un günlerine dek kaldı.

⁴⁶“Davut Tanrı’nın önünde kayra buldu ve Yakup’un Tanrısı’na bir barınak kurmak için izin istedi. ⁴⁷Ama Tanrı’ya evi Süleyman kurdu. ⁴⁸Ne var ki, Yüce Olan elle yapılmış evlerde yaşamaz. Tıpkı peygamberin dediği gibi:

⁴⁹“Gök benim tahtımdır.
Yeryüzü de ayaklarımın altında basamak.
Siz benim için nasıl bir konut kuracaksınız diye buyuruyor Rab.
‘Ya da, benim rahatımı sağlayacak yer nerededir?’
⁵⁰Bunların tümünü yaratan benim elim değil mi?”

Direnış ve Başkaldırma 51-53

⁵¹“Enseleri sertleşmiş, yürekleri kabuk tutmuş, kulakları duymaz olmuş insanlar! Siz her zaman Kutsal Ruh’a karşı direnirsiniz, tıpkı atalarınız gibi davranırsınız. ⁵²Atalarınız hangi peygambere saldırmadı ki? Doğru Kişi’nin²⁴¹ gelişini önceden bildirenlerin canına kıydılar. Sizlere gelince bu dönemde O’nu ele verenler ve öldürenler oldunuz. ⁵³Ruhsal yasayı melekler aracılığıyla aldınız, ama tutmadınız.”

Kaba Kuvvet 54-60; 8:1a

⁵⁴Bu sözleri duyduklarında yürekleri kızgınlıkla kabardı, Stefanos’a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵Ama Kutsal Ruh’la dolu olan Stefanos gözlerini dikkatle göğe doğrulttu. Tanrı’nın yüceliğini ve O’nun sağında duran İsa’yı gördü. ⁵⁶“Apaçık görüyorum” dedi, “Gökler açılmış, İnsanoğlu da Tanrı’nın sağında durmuş.”

⁵⁷Onlar yüksek sesle bağırarak kulaklarını tıkadılar, hep birlikte ona saldırdılar. ⁵⁸Kendisini kentten dışarı sürükleyip taşa tuttular. Olaya tanıklık edenler giysilerini Saul adlı bir gencin ayakları dibine yığdılar. ⁵⁹Stefanos’u taşa tuttuklarında o, “Ya Rab İsa, ruhumu al” diyerek dilekte bulundu. ⁶⁰En sonunda diz çöküp yüksek sesle bağırды: “Ya Rab, bu günahı onlara sayma!” Bunu söyleyince uyudu.

8 Saul da onun öldürülmesini onaylamıştı.

Yoğunlaşan Saldırıları 1b-3

O gün Yerusallim’de kilise topluluğuna karşı büyük saldırı başladı. Haberciler dışında inanlıların tümü Yahudiye ve Samiriye bölgelerine dağıldı. ²Tanrısayar insanlar Stefanos’u gömdü ve onun için derin yas tuttular. ³Bu arada Saul kilise topluluğunu altüst ediyordu. Evden eve dalıyor,

□ 7:51 Mısır’dan Çıkış 32:9; 33:3; Levililer 26:41; Çölde Sayım 27:14; Yeremya 9:26; 6:10; Yeşaya 63:10

²⁴¹ İsa Mesih’in.

erkekleri kadınları sürükleyerek götürüyor, cezaevine atıyordu.

Sevinç Getirici Haber Samiriye'ye Ulaşıyor 4-8

⁴Böylece dağılanlar her yere gidip Tanrı Sözü'nün Sevinç Getirici Haberi'ni yaydılar. ⁵Filippos da Samiriye kentine vardı, bu insanlara Mesih'i bildirdi. ⁶Topluluklar Filippos'u dinleyip yaptığı belirtileri görünce hep birlikte onun sözlerine dikkat kesildiler. ⁷Çünkü cine çarpılanların birçoğundan kötü ruhlar avaz avaz bağırarak çıktı. Birçok inmeli ve kötürüm de sağlığa kavuştu. ⁸Bunun sonucunda kentte coşkun sevinç oluştu.

Sözde İman Eden Büyücü 9-17

⁹Bu kentte uzun senelerdir Simon adlı bir büyücü yaşıyordu. Bu adam Samiriye halkına parmak ısırtıyordu. Kendisinin çok önemli biri olduğunu savlıyordu. ¹⁰Küçüğünden büyüğüne varıncaya dek hepsi, "Bu kişi Yüce Güç denen Tanrı'nın gücüdür" diyerek ilgiyle onu dinlemekteydi. ¹¹Kendisini böylesi ilgiyle dinlemelerinin nedeni, büyücülük gösterileriyle uzun zaman halkın gözlerini kamaştırmasıydı. ¹²Filippos'un Tanrı hükümranağına ve İsa Mesih'in adına ilişkin Sevinç Getirici Haber'i yayması üzerine erkek ya da kadın olsun imana varanlar vaftiz edildi. ¹³Simon bile iman etti ve vaftiz edildikten sonra Filippos'un yanından ayrılmadı. Belirtiler ve güçlü eylemler getirildiğini görerek parmağı ağzında kaldı.

¹⁴Yeruşalim'de kalan haberciler Samiriye'nin Tanrı Sözü'nü benimsediğini duyunca, Petros'la Yuhanna'yı oraya gönderdiler. ¹⁵İkisi gelip Kutsal Ruh'u alsınlar diye Samiriyeliler için dua etti. ¹⁶Çünkü Kutsal Ruh daha onların hiçbirine gelmemişti. Onlar yalnızca Rab İsa'nın adıyla vaftiz edilmişlerdi. ¹⁷Petros'la Yuhanna ellerini üstlerine koyunca onlar da Kutsal Ruh'u aldı.*

Saygısızca Bir Dilek 18-25

¹⁸Habercilerin elleri bir insanın üstüne konunca Ruh'un verildiğini gören Simon onlara para uzattı. ¹⁹"Bu gücü bana da verin" dedi. "Öyle ki, her kimin üstüne ellerimi koyarsam o kişi Kutsal Ruh'u alsın."

²⁰Ama Petros onu şu sözlerle payladı: "Gümüşün seninle birlikte yok olsun! Çünkü sen Tanrı'nın armağanını parayla satın alabileceğini sandın. ²¹Bu hizmette sana ne bir hisse, ne de pay vardır. Çünkü Tanrı'nın karşısında yüreğin doğru değil. ²²Şimdi içindeki kötülükten dön. Yüreğinin bu tasarısı sana bağışlanabilir mi diye Rab'ten dilekte bulun. ²³Çünkü ben sende zehirli bir kök ve kötülükle ortaklık²⁴² görüyorum."

²⁴Simon şöyle yakardı: "Ne olur, siz benim için dua edin de, söylediklerinizin hiçbiri üzerime gelmesin!"

²⁵Petros'la Yuhanna Rab'bin Sözü'ne tanıklık ederek onu yaydıktan sonra Yeruşalim'e döndüler. Yolda giderken Samiriye'nin birçok kasabasında Sevinç Getirici Haber'i müjdelediler.

Filippos'a Yöneltilen Yabansı Çağrı 26-40

²⁶Rab'bin bir meleği Filippos'la konuşarak, "Kalk, güneye yönel" dedi. "Yeruşalim'den Gaza'ya uzanan yola." (Bu yol çölden geçer.) ²⁷Filippos kalkıp oraya yöneldi. Gidiyordu ki, enenmiş* bir Etiyopyalı'ya²⁴³ ilişti gözü. Etiyopyalılar'ın kraliçesi Kandaki'nin²⁴⁴ bir bakanı. Onun tüm bütçe sorumluluklarını yüklenen yönetmen. Yeruşalim'e tapınmaya gelmişti. ²⁸Geri dönerken arabada oturmuş, Yeşaya peygamberin ilettiklerini okuyordu. ²⁹Ruh Filippos'a, "Yaklaş, bu taşıta katıl" diye buyruk verdi. ³⁰Filippos hemen koştu, makam sahibinin Yeşaya peygamberden okumakta olduğunu duydu. Kendisine, "Okuduğunu acaba anlıyor musun?" diye sordu.

† 8:21 Mezmur 78:37 8:23 Yasanın Tekrarı 29:18; Yeşaya 58:6 8:33 Yeşaya 53:7,8

²⁴² Asıl anlamı öd acılığı, haksızlık ortaklığıdır.

²⁴³ Habeş.

²⁴⁴ Kandaki, Etiyopya dilinde kraliçe anlamına gelirdi.

³¹Etiyopyalı yanıt verdi: “Bana birisi yol göstermezse nasıl anlayabilirim?” Sonra taşıta atlayıp kendisiyle birlikte oturmasını Filippos’tan diledi. ³²Onun okumakta olduğu Kutsal Yazı bölümü şuydu:

“Bir koyun gibi kesime götürüldü,
Kırkanın önünde duran bir kuzu gibi suskundu;
Tıpkı onun gibi ağzını açmadı.

³³Alçaltıldığında O’na adalet ne tanınmadı.

O’nun soyunu kim açıklayacak?

Çünkü yaşam süresi yeryüzünden kesilip koparıldı.”

³⁴Enenmiş adam Filippos’tan sordu: “Lütfen bana bildir. Peygamber bunları kime ilişkin söylüyor? Kendisine mi, yoksa başka birine mi?” ³⁵Filippos aynı Kutsal Yazı’dan aynı kesimden başlayarak ağzını açtı, İsa’ya ilişkin Sevinç Getirici Haber’i ona müjdeledi. ³⁶Yolda ilerlerken bir suya vardılar. Enenmiş kişi, “İşte su” dedi. “Benim vaftiz edilmemi önleyen bir sorun var mı?” ³⁷²⁴⁵

³⁸Sonra arabanın durması için buyruk verdi. Filippos ile enenmiş adam birlikte suya indiler; Filippos onu vaftiz etti.

³⁹Sudan çıktıklarında Rab’bin Ruhu Filippos’u alıp götürdü ve enenmiş adam artık onu görmez oldu. Ama sevinç içinde yolunu sürdürdü. ⁴⁰Filippos ise kendini Azotos’ta buldu ve Kayseriye’ye gelinceye dek geçtiği kentlerin tümüne Sevinç Getirici Haber’i müjdeledi.

Tarsuslu Saul’u Sarsan Karşılaşma 1-9

(22:6-16; 26:12-18)

9 Saul Rab’bin öğrencilerine gözdağı vererek onları ölümle korkutmaktan geri durmuyordu. Bu arada başrahibin yanına gitti. ²Yol’dan* olan kadın erkek, her kimi bulursa tutuklayıp Yeruşalim’e getirsin diye, başrahipten Şam’daki²⁴⁶ sinagoglara kendisini yetkilendiren mektuplar istedi.

³Ama yolculuğu sırasında Şam’a yaklaşırken, ansızın gökten parlayan bir ışık onun çevresini sardı. ⁴Saul yere düştü ve kendisine konuşan bir ses duydu: “Saul, Saul, neden bana saldırıyorsun?” ⁵Saul, “Sen kimsin, ya Rab?” diye sordu. O da, “Ben senin saldırdığın İsa’yım” dedi. ⁶“Ama ayağa kalk ve kente gir. Ne yapman gerektiği sana bildirilecektir.”

⁷Saul ile birlikte giden adamlar afallayıp kaldı. Sesi duyuyor, ama hiç kimseyi görmüyorlardı.*

⁸Saul yerden kalktı; göz kapaklarını açtığında hiç görmüyordu. Elinden tutup onu Şam’a yönelttiler.

⁹Üç gün ne gördü, ne yedi, ne de içti.

Tanrı Saul’u Sağlığa Kavuşturuyor 10-19a

¹⁰Şam’da Hananya adlı bir öğrenci vardı. Rab bir görmede ona, “Ey Hananya!” dedi. O da, “Buradayım ya Rab” diye yanıtladı. ¹¹Rab ona, “Kalk, ‘Doğru’ diye bilinen sokağa git” dedi. “Yahuda’nın evinde Tarsuslu Saul’u sor. Kendisi şu anda dua ediyor. ¹²Gözleri yine görsün diye, Hananya adlı bir adamın gelip üstüne ellerini koyduğunu gördü.”

¹³Hananya yanıt verdi: “Ya Rab, bu adamın Yeruşalim’de senin kutsal yaşamlılarına karşı yaptığı bunca kötülüğü birçoklarından duydum. ¹⁴Üstelik şu anda senin adına bağlılığıyla bilinenlerin tümünü tutuklasın diye başrahiplerden kendisine yetki verilmiştir.” ¹⁵Rab ona, “Sen oraya git” dedi. “Çünkü o uluslarla krallar ve İsrailoğulları önünde adıma tanıklık etmek için seçilmiş gereçtir.

¹⁶Adıma bağlılığı yüzünden çekeceği işkencelerin tümünü kendisine göstereceğim.”

¹⁷Bunun üzerine Hananya kalkıp yöneltildiği eve gitti. Saul’un üstüne ellerini koyarak, “Saul kardeş” dedi, “Yolda gelirken seninle karşılaşan Rab İsa gönderdi beni. Gözlerin yeniden görsün ve Kutsal Ruh’la dolasin diye..” ¹⁸O anda Saul’un gözlerinden balık puluna benzer kabuklar düştü sanki. Yeniden gördü. Ayağa kalkıp vaftiz edildi ¹⁹ve yemek yedikten sonra güç kazandı.

²⁴⁵ **37** [Filippos, “Eğer tüm yüreğinle iman ediyorsan vaftiz edilebilirsin” dedi. O da, “İsa Mesih’in Tanrı’nın Oğlu olduğuna iman ediyorum” diye yanıtladı.]

²⁴⁶ Damaskos

Herkesi Şaşırta Gelişim 19b-25

Saul birkaç gün Şam'daki öğrencilerle birlikte kaldı. ²⁰Hiç vakit yitirmeden İsa Tanrı'nın Oğlu'dur diyerek O'nu sinagoglarda yaydı. ²¹İşitenlerin tümü parmağını ısırды. "Yeruşalim'de bu adı ağzına alanları kırıp geçiren taa kendisi değil miydi?" diyorlardı. "Buraya gelmesinin nedeni inanlıları tutuklayıp başrahiplere götürmek değil midir?"

²²Ama Saul gün günden güçleniyordu. Mesih budur diye kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudiler'i şaşlatıyordu.

²³Aradan günler geçti, Yahudiler kendisini ortadan kaldırmak için sözbirliği ettiler; ²⁴ama düzenleri Saul'a belirgin oldu. Onu ortadan kaldırmak için Yahudiler gece gündüz kent kapılarını gözledi. ²⁵Bir gece öğrencileri Saul'u alıp kale duvarından sarkıttıkları bir sepet içinde aşağı indirdiler.

Kuşkular Yatıştırılıyor 26-31

²⁶Saul Yeruşalim'e varınca öğrencilere katılmak istedi. Ama herkes kendisinden kuşkulanıyordu. Saul'un öğrenci olduğuna bir türlü inanamıyorlardı. ²⁷Barnabas onu alıp habercilerin yanına götürdü. Kendilerine Saul'un yolda giderken Rab'bi gördüğünü, Rab'bin kendisiyle konuştuğunu, Saul'un Şam'da hiç çekinmeksizin İsa'nın adını yaydığını sırayla anlattı.

²⁸Saul artık inanlılarla birlikteydi. Yeruşalim'de enikonu sağa sola gidiyor çekinmeksizin Rab'bin adını yayıyor, ²⁹Hellenistler'le²⁴⁷ konuşuyor, tartışıyor. Onlar ise kendisini ortadan kaldırmak için yollar tasarlıyordu. ³⁰Ama kardeşler bunu öğrenince Saul'u Kayseriye'ye götürdüler oradan da Tarsus'a* saldılar.

³¹Tüm Yahudiye, Galile ve Samiriye'de kilise topluluğu barışa kavuştu, gelişti ve Rab korkusu uyumunda ilerledi. Kutsal Ruh'un desteğiyle sayıca çoğaldı.

Petros Lidda ve Yafa'da 32-43

³²Petros genel bir gezideyken Lidda'da yaşayan kutsal yaşamlılara uğradı. ³³Orada Eneas adlı birine rastladı. Bu adam sekiz yıldır inmeli bir yatalaktı. ³⁴Petros ona, "Eneas" dedi. "İsa Mesih seni iyi ediyor. Ayağa kalk ve yatağını topla." Adam o anda ayağa kalktı. ³⁵Lidda ve Şaron'da yaşayanların tümü onu görerek Rab'be döndü.

³⁶Yafa'da Tabita adlı bir kadın öğrenci vardı; adın çevirisi Dorkas'tır²⁴⁸. Bu kadının yaşamı yaptığı iyi işler ve yoksullara yardımla doluydu. ³⁷Tam bu günlerde Dorkas rahatsızlandı, ardından da öldü. Cesedini yıkayıp üst katta bir odaya koydular. ³⁸Lidda kenti Yafa'nın yakınında olduğundan, öğrenciler Petros'un orada bulunduğunu öğrenerek ona iki adam gönderdiler, gecikmeden yanımıza gel diye dileklerini ilettiler.

³⁹Petros kalkıp iki kişiyle birlikte yola koyuldu. Oraya vardığında kendisini üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar yanına varıp ağlaştı; Dorkas'ın kendileriyle birlikteyken diktiği gömlekleri, üstlükleri açıkça sergilediler. ⁴⁰Ama Petros odadakilerin tümünü dışarıya çıkardı ve diz çöküp dua etti. Cesede yönelerek, "Tabita, ayağa kalk!" dedi. Kadın gözlerini açtı, Petros'u görünce oturuverdi. ⁴¹Petros ona elini verdi, kendisini kaldırdı. Sonra kutsal yaşamlıları ve dul kadınları çağırды, Dorkas'ı dipdiri olarak onlara sundu. ⁴²Olgu tüm Yafa'da yayıldı, birçok kişi Rab'be iman etti.

⁴³Petros uzunca bir süre Yafa'da dericilikle uğraşan Simon adlı birinin yanında kaldı.

Tanrı'yı Arayan Subay 1-8

10 Kayseriye'de İtalyan bölüğü diye bilinen birlikte Kornilyos adlı bir yüzbaşı vardı. ²Hem kendisi hem de tüm ailesi tanrısayardı, Tanrı korkusuyla yaşar, İsrail halkına bol bağışta bulunur, Tanrı'ya her zaman dua ederdi. ³Bir gün saat on beş sularında apaçık bir görme gördü. Tanrı'nın bir meleği ona yaklaşarak, "Kornilyos!" dedi.

⁴Kornilyos korkuyla gözlerini meleğe çevirip, "Ne var, ya Rab?" diye sordu. Melek, "Duaların

²⁴⁷ Hellenistler açıklaması için bkz. 6:1.

²⁴⁸ Ceylan, Gazal, Antilop: Dorkas.

ve bağışların bir anımsatıcı niteliğinde Tanrı katına ulaştı” dedi. ⁵“Şimdi Yafa’ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon adlı bireyi çağır. ⁶Dericilikle uğraşan Simon adlı birinin deniz kıyısındaki evinde konuktur o.”

⁷Kendisiyle konuşan melek ayrılınca, Kornilyos evinde çalışan iki kişiyi ve yanında görev yapan tanrısavar bir askeri çağırdı; ⁸olup bitenleri onlara anlattı, sonra da kendilerini Yafa’ya saldı.

Petros’a Açıklanan Görme 9-16

⁹Ertesi gün onlar yol aşarak kente yaklaşmaktayken, saat on iki sularında Petros dua etmek için dama çıktı. ¹⁰Karnı zil çalıyordu, bir şey yemek istedi. İçeride yemek hazırlarlarken üstüne dalınç geldi. ¹¹Göğün açıldığını, çarşafa benzer koca bir nesnenin indiğini gördü. Dört köşesinden yere sarkıtılmıştı bu tepsimsi nesne. ¹²İçinde yeryüzünün tüm dört ayaklı yaratıklarıyla sürüngenleri ve gökyüzünün kuşları bulunuyordu. ¹³Bir ses ona buyurdu: **“Kalk, Petros, boğazla ve ye!”** ¹⁴Ama Petros, “Hayır, ya Rab” dedi. “Çünkü ben hiçbir zaman sıradan ya da kirli sayılan bir şeyi yemiş değilim.”*

¹⁵Bunun üzerine ses bir kez daha duyuldu: **“Tanrı’nın arıttığı şeyleri sen sıradan sayma.”** ¹⁶Bu olay üç kez yineleni ve o nesne hemen göğe çekildi.

Görmenin Anlamı 17-23a

¹⁷Petros gördüğü görmenin ne anlam taşıdığını düşünüp taşınırken, Kornilyos’un gönderdiği adamlar da Simon’un evi nerede diye soruşturarak kapının önüne dikildiler. ¹⁸Petros adıyla bilinen Simon burada mı kalıyor? diye yüksek sesle soruşturuyorlardı.

¹⁹Petros görmüş olduğu görmeyi düşünürken Ruh ona, “Bak seni arayan üç adam var” dedi. ²⁰“Şimdi kalk, aşağıya in, ayırım ne gözetmeden onlarla birlikte git. Çünkü onları ben gönderdim.” ²¹Petros aşağıya inip adamlara, “İşte aradığımız kişi benim” dedi. “Sizi buraya getiren nedeni anlatır mısınız?”

²²Onlar anlatmaya koyuldu: “Doğru bir adam olan ve Tanrı korkusuyla yaşayan Kornilyos, tüm Yahudi ulusunca kendisine ilişkin iyi konuşulan bir yüzbaşısıdır. Senin ağzından bildirilecek sözleri duymak için, seni evine çağırmaya kutsal bir melek tarafından bilgilendirildi.” ²³Petros onları içeriye alıp konuk etti.

Petros Töreciliği Bırakıyor 23b-33

Petros ertesi gün kalkıp onlarla birlikte yola koyuldu. Yafa’dan bazı kardeşler de kendisine katıldı. ²⁴Bir gün sonra Kayseriye’ye ulaştılar. Kornilyos kendilerini bekliyordu. Akrabalarını, yakın arkadaşlarını da çağırmıştı. ²⁵Petros içeriye girince onu Kornilyos karşıladı, ayaklarına kapanıp ona tapındı.* ²⁶Ama Petros onu yerden çekti. “Kalk” dedi. “Ben de bir insanım.” ²⁷Kendisiyle konuşa içeriye girdi; birçok kişiyi bir araya gelmiş buldu.

²⁸Onlara, “İyi bilirsiniz ki” dedi, “Bir Yahudi’nin başka bir toplumdaki biriyle ilişki kurması ya da onu görmeye gelmesi yasal değildir. Ne var ki, Tanrı bana hiç kimseye sıradan ya da kirli dememeyi öğretti. ²⁹Bu nedenle, çağrıldığımda hiç direnmeden geldim. Beni neden çağırdığınızı sorabilir miyim?”

³⁰Kornilyos onu yanıtladı:

“Üç gün önce şu saatlerde, öğleden sonra üçte yapılması gereken duayı yapıyordum evimde. Birdenbire önümde parlak giysiler kuşanmış bir adam durdu. ³¹‘Kornilyos!’ dedi. ‘Duan duyuldu ve yaptığın bağışlar Tanrı önünde anımsandı. ³²Yafa’ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon’u buraya çağır. Kendisi deniz kıyısında dericilikle uğraşan Simon’un evinde konuktur.’ ³³İşte bunun için vakit yitirmeden insanları sana gönderdim. Sen de geldiğine çok iyi ettin. Şimdi hepimiz Tanrı’nın önünde Rab’bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek için buradayız.”

Petros’un Konuşması 34-43

³⁴Petros konuşmaya başladı:

“Gerçekten, Tanrı’nın insan kayıracı olmadığını anlıyorum. ³⁵Tam tersine, Tanrı’dan korkan ve doğru yaşayan herkes hangi ulustan olursa olsun, O’nun tarafından kabul edilir. ³⁶Kutsal Sözü İsrailoğulları’na gönderdi, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla barışı müjdeledi.

³⁷“Yahya’nın vaftiz konusunda yaydığı öğüdün ardından, Galile’den başlayarak tüm Yahudiye bölgesinde geçen görkemli gelişimi biliyorsunuz. ³⁸Tanrı’nın Kutsal Ruh’la ve kesin güçle meshettiği Nasıralı İsa’yı da biliyorsunuz. O iyilik yaparak ve iblisin egemen kesildiği tüm insanları iyileştirerek yer yer dolaştı. Çünkü Tanrı O’nunla beraberdi. ³⁹Bizler Yahudiler’in ülkesinde ve Yeruşalim’de O’nun yaptığı tüm eylemlere tanıklık ediyoruz. O’nu bir ağaca asarak öldürdüler. ⁴⁰Ama Tanrı O’nu üçüncü gün ölümden diriltti ve belirgin açıklıkla görünmesini gerçekleştirdi. ⁴¹O’nu tüm halka değil, ama Tanrı’nın önceden atadığı tanıklar olan bizlere gösterdi. Ölüler arasından dirilmesinden sonra O’nunla birlikte yedik de içtik de. ⁴²Halka bu haberi yayalım, Tanrı’nın ölüleri ve dirileri yargılamaya atadığı kişinin O olduğunu kanıtlayalım diye kendisi bize buyruk verdi.

⁴³“Tüm peygamberler O’nun için tanıklık ediyor, O’na iman eden herkesin O’nun adı aracılığıyla günahların bağışlanışına kavuştuğunu bildiriyorlar.”

Kutsal Ruh Bildiriyi Onaylıyor 44-48

⁴⁴Petros daha bu sözleri söylemekteyken, sözü dinleyenlerin tümü üzerine Kutsal Ruh indi.

⁴⁵Petros’la birlikte oraya gelmiş olan sünnetli kuşağa bağlı inanlılar,* Kutsal Ruh armağanının uluslara da sağanak gibi dökülmesi karşısında parmaklarını ısırdılar. ⁴⁶Çünkü onların diller konuştuklarını ve Tanrı’yı yüceltiklerini duydular.

Bunun üzerine Petros şöyle konuştu:

⁴⁷“Bizler gibi Kutsal Ruh’u alan bu insanların vaftiz edilmesini önlemek için kim onları sudan geri çevirebilir?”

⁴⁸Sonra onların İsa Mesih adıyla vaftiz edilmeleri için buyruk verdi. Evdekiler Petros’un birkaç gün orada kalmasını dilediler.

Kilise Topluluğunda Tepki 1-18

11 Yahudiye’de bulunan haberciler ve kardeşler ulusların da Tanrı Sözü’nü benimsediklerini duydular. ²Petros, Yeruşalim’e çıktığında sünnetli kuşak kendisini eleştirdi. ³Ona, “Sen sünnete önem vermeyen insanlarla içli dışlı oldun” dediler. “Onlarla birlikte yemeğe oturdun.”

⁴Petros onlara olayın nasıl geliştiğini anlattı: ⁵“Yafa kentindeydim. Dua ediyordum. Kendimi dalınca buldum, bir görme gördüm: Çarşafa benzer kocaman bir nesne iniyordu. Dört köşesinden gökten sarkıtılmıştı. Benim yanıma kadar geldi. ⁶Dikkatle gözlerimi çevirip baktığımda, yeryüzünün dört ayaklı yaratıklarıyla yabancıl hayvanlarını, sürüngenlerini ve gökyüzünün kuşlarını gördüm. ⁷Bunun ardından bir sesin bana konuştuğunu duydum: ‘**Kalk Petros, boğazla ve ye!**’ ⁸Ben, ‘Hayır, ya Rab’ dedim. ‘Çünkü ağzıma hiçbir zaman sıradan ya da kirli sayılan bir şey girmemiştir.’ ⁹Ama o ses bir kez daha gökten yanıt verdi: ‘**Tanrı’nın arıttığı şeyleri sen sıradan sayma.**’ ¹⁰Bu söz üç kez yinelendi, sonra her şey yeniden göğe çekildi.

¹¹“O anda, kaldığımız evin önünde üç adam belirdi. Bunlar Kayseriye’den benim yanıma gönderilmişti. ¹²Ruh bana, hiç ayırım gözetmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. İşte bu altı kardeş de benim yanıma sıra geldi. O adamın evine girdik.

¹³“O bize, evinde durup kendisiyle konuşan meleği nasıl gördüğünü ve meleğin kendisine neler söylediğini anlattı: ‘Yafa’ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon’u buraya çağır. ¹⁴Kendisi sana senin ve tüm aile üyelerinin kurtuluşunu sağlayacak sözler bildirecek.’

¹⁵“Ben konuşmaya başlayınca, Kutsal Ruh başlangıçta bizlere geldiği gibi onların da üzerine

□ **10:34** Yasamı Tekrarı 10:17; I.Samuel 16:7 **10:36** Mezmur 107:20; Yeşaya 52:7; Nahum 1:15
10:38 Yeşaya 61:1 **10:39** Yasamın Tekrarı 21:22

geldi. ¹⁶Rab'bin sözünü anımsadım. Şöyle demişti O: 'Bildiğiniz gibi Yahya su ile vaftiz etti, ama siz Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.' ¹⁷Bizler Rab İsa Mesih'e iman ettiğimizde bize verdiği aynı armağanı Tanrı onlara da verdiyse, ben kim oluyorum ki, Tanrı'ya karşı çıkayım?"

¹⁸Bu sözleri duyunca yatıştılar ve Tanrı'yı yücelttiler. "Demek ki, Tanrı uluslara da günahlardan dönüp yaşama kavuşmayı sağladı" dediler.

İnanlılara Hristiyan (Mesih İnanlısı) Deniliyor 19-30

¹⁹Stefanos'a çektirilen acı sonucunda darmadağın olanlar Finike'ye, Kıbrıs'a ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı Sözü'nü Yahudiler'den başka hiç kimseye bildirmiyorlardı. ²⁰Ama onlardan Kıbrıslı ve Kirineli bazı kişiler Antakya'ya gelip Yunanlılar'a* da Rab İsa'nın Sevinç Getirici Haberi'ni bildirdiler. ²¹Rab'bin eli onları destekliyordu. Çok sayıda insan iman ederek Rab'be döndü.

²²Bu olaylara ilişkin haber Yeruslaim'deki kilise topluluğunun kulağına geldi. Barnabas'ı Antakya'ya gönderdiler. ²³O varıp Tanrı'nın kayrasını gördüğünde sevindi; Rab'be bağlı kalmayı yüreklerinde kesinleştirsınler diye tümünü de öğütledi. ²⁴Çünkü kendisi iyi bir insandı; Kutsal Ruh'la ve imanla dolu biriydi. Böylece büyük bir topluluk Rab'be katıldı.

²⁵Barnabas Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. ²⁶Onu bulunca Antakya'ya getirdi. İki bir yıl süreyle kilisede bir araya gelerek o büyük topluluğu eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Hristiyan²⁴⁹ adı verildi.

²⁷O günlerde Yeruslaim'den Antakya'ya peygamberler geldi. ²⁸Bunların arasında Agabos adında biri ayağa kalkarak tüm dünyada kırcı bir kıtlık olacağını Ruh aracılığıyla bildirdi. (Bu kıtlık Klavdius'un günlerinde oldu.)* ²⁹Öğrenciler –her biri kendi gücü oranında– Yahudiye'de yaşayan kardeşlere yardım sunma hizmetine katılmak için anlaştılar. ³⁰Tasarladıkları işi uyguladılar. Barnabas ve Saul'un eliyle İhtiyarlar'a* bu yardımı gönderdiler.

Kral Herodes'in Kızgınlığı 1-5

12 Bu dönemde kral Herodes* kilise topluluğundan bazı kişilere karşı kaba kuvvet kullandı. ²Yuhanna'nın kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü. ³Kral bu davranışının Yahudiler'ce beğenildiğini görünce, işi Petros'u tutuklamaya dek götürdü. Bu, Mayasız Ekmek kutlayışında oldu. ⁴Onu yakalatıp cezaevine kapattı; kendisini kollasınlar diye her biri dörder kişilik dört kol askere teslim etti. Passah kutlayışından²⁵⁰ sonra Petros'u halkın önüne çıkarmayı tasarlıyordu. ⁵Petros cezaevinde tutuluyordu ama, kilise topluluğu Tanrı'ya onun için içtenlikle dua etmekteydi.

Tanrı Gücü Petros'u Kurtarıyor 6-17

⁶Herodes'in onu halkın önüne çıkaracağı günden önceki gecede Petros çift zincirle bağlı olarak iki asker arasında uyuyordu. Kapının önündeki askerler de cezaevini koruyordu. ⁷Birden Rab'bin meleği orada durdu, oda ışıqla doluverdi. Melek Petros'un böğrüne dokunarak onu uyandırdı. "Çabuk kalk!" dedi. O anda Petros'un ellerinden zincirler düştü. ⁸Melek, "Kemerini bağla, pabuçlarını giy" diye buyruk verdi. Petros buyrulanı yaptı. Sonra melek, "Üst giysini kuşan, ardım sıra gel" dedi. ⁹Petros çıkıp onun ardı sıra gitti. Ama melek aracılığıyla uygulanan işin gerçek olduğunu bilmiyor, bir görme gördüğünü sanıyordu. ¹⁰İlk nöbetçi yerini, sonra ikinciye geçtiler; kente çıkan demir kapıya vardılar. Kapı önlerinde kendiliğinden açıldı. Oradan çıkıp bir sokağı geçince melek hemen ondan ayrıldı. ¹¹Petros kendine gelince, "Şimdi gerçekten biliyorum ki" dedi, "Rab meleğini gönderip beni Herodes'in elinden ve Yahudi halkının amaçladığı her düzenden kurtardı."

¹²Petros durumu anlayınca Meryem'in evine gitti. Bu Meryem, Markos diye bilinen Yuhanna'nın annesiydi. Orada birçok kişi dua etmekteydi. ¹³Petros dış kapıyı çalınca Roda adlı hizmetçi kız kapıyı açmaya gitti. ¹⁴Petros'un sesini tanıdıysa da duyduğu sevincin coşkusuyla kapıyı açmadı. Hemen içeriye koşup Petros'un kapı önünde durduğunu bildirdi. ¹⁵Onlar kıza, "Sen çıldırmış

²⁴⁹ Hristiyan: Mesih inanlısı.

²⁵⁰ bkz. Matta 26:2

olmalısın” dediler. Ama kız boş söz konuşmadığını kesinlikle bildirdi. Bunun üzerine, “Görünen, Petros’un meleğidir” dediler.

¹⁶Petros ise kapıyı sürekli çalışıyordu. Kapıyı açıp onu görünce parmaklarını ısırıldılar. ¹⁷Petros elini sallayarak onlara ağızlarını açmamalarını belirttikten sonra, Rab’bin kendisini cezaevinden nasıl çıkardığını anlattı. “Bunu Yakup’a ve kardeşlere bildirin” dedi. Sonra onlardan ayrılarak başka yere gitti.

Herodes’in Öfkesi ve Ölümü 18-25

¹⁸Sabah olunca, acaba Petros’a ne oldu diye askerler birbirine girdi. ¹⁹Herodes de onu aradı; bulamayınca askerleri sorguya çekti, öldürülmeleri için buyruk çıkardı.* Sonra Yahudiye’yi bırakıp Kayseriye’ye gitti ve orada kaldı.

²⁰Herodes, Sur ve Saydalılar’a karşı çok öfkeliydi. Bu insanlar hep birlikte kendisine geldiler. Kral’ın protokol başkanı Vlastos’un desteğini sağlayarak barış aradılar. Çünkü ülkeleri yiyecek yönünden Kral’ın ülkesine bel bağlamıştı.* ²¹Kararlaştırılan gün Herodes Kral’a özgü giysiler kuşandı, yargı kürsüsüne kuruldu, onlara bir nutuk attı. ²²Halk, “Bu Tanrı sesidir, insan sesi değil!” diye bağırды.

²³O anda Tanrı’nın meleği onu çarptı, çünkü yüceliği Tanrı’ya vermemişti. Kurtçuklar bedenini kemirdi ve adam öldü. ²⁴Bu arada Tanrı Sözü istek görüyor, etkisi de yayılıyordu. ²⁵Barnabas ile Saul hizmetleri sona ermiş olarak Yeruslaim’e²⁵¹ döndüler. Markos adıyla bilinen Yuhanna’yı da beraberlerinde getirdiler.

İLK HABER GEZİSİ

Kutsal Ruh Barnabas’la Saul’u Haber Gezisine Çağırıyor 1-12

13 Antakya’daki kilise topluluğunda peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnabas, Siyah adıyla bilinen Simeon, Kirineli Lukios, Manaen –ülkenin dörtte birine yönetmenlik eden Herodes’in süt kardeşi– ve Saul. ²Bunlar Rab’be karşı ruhsal görevlerini yapıp oruç tutarken Kutsal Ruh, “Barnabas’la Saul’u kendilerini çağırduğım işe ayırın” dedi. ³Bunun üzerine oruç tutup dua ettiler, ellerini Barnabas’la Saul’un üstüne koydular ve onları gönderdiler.

⁴Böylece, Barnabas ile Saul Kutsal Ruh’un buyruğuyla gönderildikten sonra Selefke’ye* geldiler, oradan da Kıbrıs’a yelken açtılar. ⁵Salamis’e ulaştıklarında Tanrı Sözü’nü Yahudiler’in sinagoglarında bildirdiler. Yuhanna’yı da yardımcı olarak beraberlerinde götürüyorlardı.

⁶Pafos’a kadar tüm adayı baştan başa aştılar. Orada Yahudiler’in yalancı bir peygamberiyle karşılaştılar. Büyüculükle uğraşan bu kişinin adı Bar Yeşu idi. ⁷Kendisi vali Sergius Pavlos’un yakınıydı. Vali akıllı bir insandı. Barnabas’la Saul’u yanına çağırды. Tanrı Sözü’nü dinlemek istedi. ⁸Adının taşıdığı anlam uyarınca* bir büyücü olan Elimas onlara direndi. Valiyi imandan saptırmaya çalışıyordu.

⁹Ama Pavlos adıyla da bilinen Saul, Kutsal Ruh’la doldu; gözlerini ona dikerek, ¹⁰“Ey iblis oğlu!” dedi. “Her tür düzenbazlıkla ve dalaverecilikle dolu adam, her gerçeğe düşman kesilen. Rab’bin düz yollarını saptırma çabasını bırakmayacak mısın sen? ¹¹Bak, şu anda Rab’bin eli seni yargılıyor. Gözlerin görmez olacak ve belirli bir süre güneşi görmeyeceksin.” O anda Elimas’a donukluk ve karanlık çöktü. Elinden tutacak birisini bulmaya çalıştı. ¹²Olaya tanık olan vali iman etti. Rab’bin öğrettikleri karşısında ağız açık kaldı.

Habercilerin Anadolu Gezisi 13-25

¹³Pavlos’la yol arkadaşları Pafos’tan denize açılıp Pamfilya’nın Perge kentine geldiler. Yuhanna kendilerini burada bırakıp Yeruslaim’e döndü. ¹⁴Onlarsa Perge’yi* aştılar Pisidya’da* bulunan

²⁵¹ Bazı eski metinler: Yeruslaim’den; başka metinlerde ise: Antakya’ya

□ **13:10** Hoşea 14:9

Antakya'ya²⁵² vardılar. Şabat günü²⁵³ sinagoga girip oturdular. ¹⁵Ruhsal yasayla peygamberler okunduktan sonra, sinagogun ileri gelenleri onlara haber ilettiler: “Arkadaşlar, kardeşler! Halka verilecek bir öğüt sözünüz varsa çekinmeden anlatın.”

¹⁶Pavlos ayağa kalktı, elini sallayarak şunları söyledi: “İsraili arkadaşlar ve Tanrı'dan korkan insanlar!* Kulak veriniz. ¹⁷Bu İsrail halkının Tanrısı bizim atalarımızı seçti ve Mısır'da yabancı olarak yaşadıkları dönemde halkı yükseltti. Sonunda güçlü bileğiyle onları oradan çıkardı. ¹⁸Yaklaşık kırk yıl boyunca çölün ortasında kendilerine katlandı. ¹⁹Kenan bölgesinde yedi ulusu ortadan kaldırıp toprağı miras olarak kendilerine verdi. ²⁰Yaklaşık dört yüz elli yıllık bir süreydi bu.

“Bundan sonra onlara –Samuel peygamberin dönemine dek– yargıçlar* verdi. ²¹Ardından onlar bir kral istedi. Ve Tanrı kendilerine kırk yıl krallık süren Kiş oğlu Saul'u verdi. Benyamin kuşağından bir adamdı o. ²²Sonra onu tahttan indirdi, kral olarak kendilerine Davut'u yükseltti. Ona ilişkin şu tanıklığı bildirdi: ‘Yesse oğlu Davut'u yüreğime yaraşan bir insan niteliğinde buldum. O benim tüm isteklerimi uygulayacak.’

²³“Tanrı verdiği vaat uyarınca İsrail'e Davut'un soyundan kurtarıcı İsa'yı gönderdi. ²⁴Yahya önceden O'nun gelişine yol hazırladı ve tüm İsrail halkına günahlardan dönüp vaftiz edilmelerini bildirdi. ²⁵Yahya yolunun sonuna erişmek üzereydi ki, ‘Benim kim olduğumu düşünüyorsunuz?’ dedi. ‘Beklediğiniz kişi ben değilim. Ama benden sonra gelen biri var; ben O'nun ayaklarındaki çarıkların bağını çözmeye bile yaraşmam.’”

Sevinç Getirici Haber'i Müjdeliyoruz 26-43

²⁶“Arkadaşlar, kardeşler! İbrahimogulları ve Tanrı korkusuyla yaşayan, kendilerini sizin aranızda katan bireyler. Bu kurtuluş bildirisi bizlere gönderildi. ²⁷Çünkü Yeruşalim'de yaşayanlarla başkanları İsa'yı tanımadı ve O'nu yargılayarak her Şabat günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirdiler. ²⁸Ölümü gerektirecek hiçbir suçlama bulamadılar, buna karşın Pilatus'tan O'nun idamını istediler.

²⁹“O'na ilişkin yazılı olan her şeyi yerine getirdikleri zaman, bağlıları O'nu tahtadan indirip bir gömüte koydu. ³⁰Ama Tanrı O'nu ölümler arasından diriltti. ³¹Kendisiyle birlikte Galile'den Yeruşalim'e gelenlere günlerce görüldü. Bu insanlar bugün halk önünde O'nun tanıklarıdır. ³²Biz de atalara doğrultulan vaadi, Sevinç Getirici Haber'i sizlere müjdeliyoruz. ³³Tanrı, İsa'yı diriltmekle onların çocukları olan bizler için bu sözünü yerine getirdi. Tıpkı ikinci Mezmur'da yazılı olduğu gibi:

“Sen benim Oğlum'sun,
Baba oldum sana bugün.’

³⁴“Tanrı O'nu artık çürümeye göndermemek amacıyla dirilttiğini şöyle kanıtladı:
‘Davut'a vaat edilen kutsal ve kesin kutlulukları Sana vereceğim.’

³⁵“Nitekim başka bir Mezmur'da da şunları söylüyor:
“Kutsal Olanı'nı çürümeye bırakmayacaksınız.’

³⁶“Davut, Tanrı'nın ereğiyle kendi kuşağına hizmet ettikten sonra uyudu ve atalarının yanına giderek çürüdü. ³⁷Ama Tanrı'nın dirilttiği kişi çürümeye bırakılmadı.

³⁸“Bu nedenle arkadaşlar, kardeşler şu gerçek hepimizce tanınsın: İsa aracılığıyla sizlere günahların bağışlanacağı bildiriliyor. Musa'nın yasası aracılığıyla kötülüklerin tümünden doğrulukla donatılmadınız. ³⁹İsa'ya iman eden herkes doğrulukla donatılacak. ⁴⁰Dikkat edin, peygamberlerin söylediği söz sizlerin başına gelmesin:

⁴¹“Görün, alay edenler!

²⁵² Haritaya bakınız. Bu Antakya bugünün Yalvaç'ıdır.

²⁵³ Yahudiler'in dinlenme ve tapınma günü. (bkz. Matta 12:1)

□ **13:17** Mısır'dan Çıkış 6:1,6; 12:37,41; 14:8; Yeşaya 1:2 **13:18** Mısır'dan Çıkış 16:35; Çölde Sayım 14:34; Yasanın Tekrarı 1:31 **13:19** Yasanın Tekrarı 7:1; Yeşu 14:2 **13:22** Mezmur 89:20; I.Samuel 13:10-14; 16:12,13; Yeşaya 44:28 **13:26** Mezmur 107:20 **13:33** Mezmur 2:7 **13:34** Yeşaya 55:3 **13:35** Mezmur 16:10

13:36 I.Krallar 2:10; Hakimler 2:10

□ **13:40-41** Habakkuk 1:5 **13:47** Yeşaya 49:6

Şaşırıp kalın, yıkılıp gidin.
Çünkü ben sizin günlerinizde
Bir iş uyguluyorum.
Biri sizlere açıkladığında,
Hiçbir koşulla inanmayacağınız bir iş.”

⁴²Pavlos’la Barnabas giderken, oradakiler gelecek Şabat aynı konuların kendileriyle yine konuşulmasını istediler. ⁴³Sinagoptaki toplantı dağılınca, Yahudiler’den ve tanrısayar inanlılardan²⁵⁴ birçoğu Pavlos’la Barnabas’ın ardı sıra gitti. Pavlos’la Barnabas onlarla konuştu; Tanrı kayrasında süreklilik göstermeleri için kendilerini kanıtladılar.

Ters Esen Rüzgâr 44-52

⁴⁴Ertesi Şabat günü neredeyse tüm kent Tanrı Sözü’nü dinlemek için bir araya geldi. ⁴⁵Yahudiler bu büyük topluluğu görünce kıskançlıkla doldular. Pavlos’un söylediklerine karşı direndiler, kendilerine yöneltilen bir sürü aşağılayıcı söz söylediler.

⁴⁶Pavlos’la Barnabas hiçbir korkuya kapılmadı. “Tanrı Sözü’nün ilkin sizlere bildirilmesi gerekiyordu” dediler, “Ama onu bir yana ittiğiniz ve kendinizi sonsuz yaşama yaraşır saymadığınız için, biz işte uluslara yöneliyoruz. ⁴⁷Çünkü Rab bizlere şöyle buyruk vermiştir:

“Yeryüzünün en uzak köşesine dek
Kurtuluş sağlayasın diye,
Seni uluslara ışık olarak atadım.”

⁴⁸Kökeni uluslardan olanlar bunu duyunca sevindi ve Tanrı Sözü’nü yücelttiler. Sonsuz yaşama atanmış olan herkes iman etti.

⁴⁹Böylece Rab’bin Sözü tüm bölgede yayıldı. ⁵⁰Ama Yahudiler saygıdeğer, tanrısayar kadınlarla kentin önde gelenlerini kıskırttılar. Pavlos’la Barnabas’a karşı saldırı düzenlediler, onları bölgelerinden dışarıya attılar. ⁵¹Haberciler tanıklık etmek için ayaklarının tozunu onlara karşı silkeleyerek Konya’ya gittiler. ⁵²Öğrencilere gelince, onlar sevinçle ve Kutsal Ruh’la dolmaktaydı.

Konya’daki Direniş 1-7

14 Konya’da da her zaman yaptıkları gibi Yahudiler’in sinagoguna girip söz aldılar. Bunun sonucunda Yahudiler’den ve Yunanlılar’dan pek çok kişi iman etti. ²Ama iman etmemekte direnen Yahudiler, uluslardan olanları ayaklandırıdılar, kardeşlere karşı onların yüreklerine fitne soktular. ³Haberciler uzunca bir süre orada kalarak hiç çekinmeden Rab’bin adıyla konuştular. Rab de kayrasıyla ilgili söze tanıklıkta bulundu; onların eliyle belirttiler ve göz kamaştırıcı eylemler yapılmasını sağladı. ⁴Kentin insanları ikiye ayrıldı: Bir kesimi Yahudiler’den yanaydı öbür kesimiyse habercilerden yana.

⁵Uluslardan olanlarla Yahudiler ve onların başkanları habercileri aşağılayıp taşa tutmak için sert bir çıkışta bulundular. ⁶Düzeni kavrayan haberciler Likaonya’nın kentleri olan Listra, Derbe ve çevre bölgeye kaçtılar. ⁷Burada da Sevinç Getirici Haber’i müjdelediler.

Listra’da Sağlığa Kavuşturma ve Taşkınlık 8-20

⁸Listra’da ayakları sakat bir adam yerde oturuyordu. Anadan doğma kötürümdü, yürümek nedir bilmiyordu. ⁹Pavlos konuşurken bu adam kulak kesildi, Pavlos da gözlerini ona çevirdi. Sağlığa kavuşmaya imanı olduğunu görünce, ¹⁰yüksek sesle, “Ayağa kalk, dikil!” diye bağırdı. Adam yerinden sıçrayıp yürümeye başladı.

¹¹Topluluklar Pavlos’un yaptığı eylemi görünce seslerini yükselterek, Likaonya diyalektiyle, “Tanrılar insan görünüşüne bürünüp aramıza indi” diye haykırdılar. ¹²Barnabas’ı Zeus* diye adlandırdılar, Pavlos’a da Hermes* dediler; çünkü kendisi baş sözcüydü. ¹³Kentin girişindeki Zeus

²⁵⁴ 16 ve 26 ayetlerde sözü edilen, Tanrı’dan korkan insanlar.

tapınağının rahibi kent kapılarına boğalarla çelenkler getirdi, topluluklarla birlikte kurban kesmek istedi.

¹⁴Haberciler –Barnabas’la Pavlos– olayı duyunca giysilerini yırtarak topluluğa doğru seğirttiler ve, ¹⁵“Ey insanlar!” diye bağıldılar, “Nedir bu yaptığınız işler? Biz de sizin gibi ademoğullarıyız. Sizlere Sevinç Getirici Haber’i müjdeliyoruz. Bu derme çatma alışıklardan diri Tanrı’ya dönesiniz diye..

“Göğü, yeryüzünü, denizi ve onlarda bulunan her şeyi yaratan O’dur.’

¹⁶“Önceki kuşaklarda tüm ulusları kendi yollarında yürümeye bırakan O’dur. ¹⁷Durum buyken tanıklıktan yoksun durumunda kalmadı O. İyiliğini gösterdi. Sizlere gökten yağmur ve verimli mevsimler gönderdi. Karınlarınızı yiyeceklerle doyurdu, yüreklerinizi de mutlulukla.” ¹⁸Bu sözleri söyleyerek kendilerine kurban kesmek isteyen topluluğu zar zor durdurabildiler.

¹⁹Bu arada Antakya’dan, Konya’dan Yahudiler gelip dayandı. Bunlar toplulukları kandırdı. Pavlos’u taşa tuttular. Onu ölü sanarak kentten dışarıya sürüklediler. ²⁰Öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlos ayağa kalkıp kente girdi. Ertesi gün Barnabas’la birlikte oradan ayrılıp Derbe’ye gitti.

Haber Gezisinden Dönüş 21-28

²¹Derbe’de Sevinç Getirici Haber’i müjdeleyip birçok öğrenci kazandıktan sonra Listra’ya, Konya’ya ve Antakya’ya döndüler. ²²Öğrencilerin canlarını destekledikten, imanda durmaları için onları öğütledikten sonra, “Bizim birçok acıdan geçerek Tanrı’nın hükümlerine girmemiz gerekiyor” dediler. ²³Kilise topluluklarının her birine İhtiyarlar²⁵⁵ atadıktan sonra, oruç tutarak dua ettiler ve bu insanları iman yoluyla bağlandıkları Rab’bin güvenine bıraktılar.

²⁴Pisidya’dan geçerek Pamfilya’ya geldiler. ²⁵Perge’de Tanrı Sözü’nü bildirdikten sonra Antalya’ya indiler. ²⁶Oradan da Antakya’ya –artık sonuçlanmış oldukları göreve başlamadan önce Tanrı’nın kayrasına teslim edildikleri yere– doğru yelken açtılar.

²⁷Antakya’ya ulaşınca kilise topluluğunu bir araya getirdiler. Tanrı’nın kendileri aracılığıyla yaptığı işlerin tümünü onlara bildirdiler; O’nun iman kapısını uluslara nasıl açtığını anlattılar.

²⁸Orada öğrencilerle birlikte uzun süre kaldılar.

İlk Konsey ve Karar 1-21

15 Yahudiye’den Antakya’ya bazı kişiler gelip kardeşleri aşılama koyuldu: “Eğer Musa’nın bildirdiği töreler uyarınca sünnet edilmezseniz kurtulamazsınız.” ²Pavlos’la Barnabas onlarla sürtüşerek uzun uzun tartıştılar. En sonunda Pavlos’la Barnabas’ın ve başka bazı kişilerin Yeruslaim’e gidip bu konuda habercilere ve İhtiyarlar’a danışmalarına karar verildi.

³Kilise topluluğu onları yolcu etti. Finike ve Samiriye yörelerinden geçerek ulusların Tanrı’ya dönüşünü anlattılar. İlettikleri haberle tüm kardeşlere büyük sevinç getirdiler.

⁴Yeruslaim’e ulaştıklarında kilise topluluğuyla haberciler ve İhtiyarlar tarafından yürek hoşnutluğuyla kabul edildiler. Onlar da Tanrı’nın kendilerini kullanarak yaptığı işlerin tümünü anlattılar. ⁵Ne var ki, Ferisiler partisinden iman etmiş bazı kişiler ayağa kalkıp, “Onları sünnet etmek ve Musa’nın yasasını uygulamaları doğrultusunda kendilerine buyruk vermek gerekir” yolunda sözler ettiler.*

⁶Habercilerle İhtiyarlar bu sorunu görüşmek amacıyla bir araya geldi. ⁷Uzun süren bir tartışmadan sonra Petros ayağa kalkıp onlara konuştu:

“Arkadaşlar, kardeşler! Biliyorsunuz ki, bundan önceki dönemde Tanrı beni kendi aranızdan seçti. Ulusların benim ağızından Sevinç Getirici Haber’e ilişkin sözü duymalarını ve iman etmelerini istedi. ⁸İnsan yüreğini bilen Tanrı, bizlere verdiği gibi onlara da Kutsal Ruh’u vererek kendilerini

□ **14:15** Mısır’dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6; Yeşaya 37:16; Yeremya 32:17

²⁵⁵ bkz. 11:30.

onayladı. ⁹Bizlerle onlar arasında hiçbir ayırım gözetmedi. İman etmeleri üzerine onların yüreğini arıttı. ¹⁰Şimdi siz neden öğrencilerin boynuna boyunduruk takarak Tanrı'yı denemektesiniz? Bunu ne atalarımız, ne de biz taşıyabildik. ¹¹Hayır. Onlar gibi bizler de Rab İsa'nın kayrası aracılığıyla kurtulduğumuza iman ediyoruz.”

¹²Tüm toplananlar sustu. Uluslar arasında Tanrı'nın onlar aracılığıyla yaptığı belirtileri ve göz kamaştırıcı eylemleri anlatan Barnabas'la Pavlos'u dinlediler.

¹³Onlar susunca Yakup konuştu: “Arkadaşlar, kardeşler! Beni dinleyin. ¹⁴Simeon²⁵⁶ Tanrı'nın kendi adıyla anılan bir halk seçmek için ilkin uluslara ilgi gösterdiğini anlattı. ¹⁵Peygamberlerin sözleri de bu olayla bağdaşmaktadır. Tıpkı yazılı olduğu gibi:

¹⁶“Bundan sonra geri geleceğim,

Davut'un yıkık konutunu yeniden yükselteceğim,

Onun kalıntılarını yeni baştan kuracağım.

Onu dimdik dikeceğim.

¹⁷Öyle ki, insanların geriye kalanlarıyla

Üzerlerinde adımın anıldığı ulusların tümü Rab'bi arasın.

¹⁸Çağlar öncesi bunları açıklayan Rab buyuruyor.”

¹⁹Yakup konuşmasını şöyle noktalandı: “Bu nedenle yargımı bildiriyorum. Uluslar içinden Tanrı'ya dönenleri tedirgin etmeyelim. ²⁰Yalnız kendilerine mektup yazarak, yalancı tanrılarla ilişkisi olan kirli nesnelere.* rasgele cinsel ilişkiden, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve kandan uzak durmalarını belirtelim. ²¹Nasıl ki, eski kuşaklardan bu yana her kentte Musa'nın duyurduğu sözü yayanlar var. Bu söz her Şabat günü sinagoglarda açık açık okunmaktadır.”

Konseyin İnanlılara Mektubu 22-29

²²Bundan sonra habercilere, İhtiyarlar'a ve tüm kilise topluluğuna kendi aralarından adamlar seçip onları Pavlos ve Barnabas'la birlikte Antakya'ya göndermek yerinde görüldü. Kardeşler arasında ön sırada gelen iki adam seçtiler: Barsabas diye bilinen Yahuda'yla Silas. ²³Bunların eliyle şu mektubu ilettiler:

“Habercilerle İhtiyarlar'dan oluşan kardeşleriniz Antakya'da, Suriye'de ve Kilikya'da kökeni uluslar arasından olan kardeşlere selam ederler. ²⁴Bizden bazı kişilerin, söyledikleri belirli sözlerle aklınızı çelerek sizi sarstıklarını duyduk. Kaldı ki, onları biz göndermedik. ²⁵Bu nedenle, bir araya gelip seçtiğimiz adamları yanınıza göndermeyi uygun gördük. Onlar sevgili Barnabas ve Pavlos'la birlikte; ²⁶Rabbimiz İsa Mesih'in tanıkları olma yolunda canlarını hiçe sayanlar. ²⁷Bunu bilerek Yahuda'yla Silas'ı gönderdik. Kendileri yazdıklarımızı size ağızdan bildirecek.

²⁸“Kutsal Ruh'a ve bizlere, gerektiğinden daha ağır bir yükü size yüklememek yararlı görüldü.

²⁹Yalancı tanrılara kesilen sunulardan, kan yemekten, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve rasgele cinsel ilişkiden uzak durunuz. Kendinizi bunlardan sakınırsanız iyi edersiniz. Esen kalın.”*

Mektuba Sevinç Tepkisi 30-35

³⁰Bu yolculuğa atananlar Antakya'ya ulaştı, tüm topluluğu bir araya çağırıp mektubu verdiler.

³¹Onlar mektubu okuyunca, içindeki yüreklendirici sözlere sevindiler. ³²Yahuda'yla Silas –kendileri de peygamber olduklarından– kardeşlere geniş çapta öğüt vererek onları yüreklendirdiler ve desteklediler.

³³Bir süre orada kaldıktan sonra, kardeşler tarafından esenlik dileğiyle kendilerini göndermiş olanlara yolcu edildiler. ³⁴²⁵⁷

³⁵Pavlos'la Barnabas ise bir süre Antakya'da kaldı. Birçoğlarıyla birlikte Rab'bin sözünü öğretiler ve Sevinç Getirici Haber'i müjdelediler.

²⁵⁶ Petros'un ilk adı.

□ 15:15 Amos 9:11,12 15:16 Yeremya 12:15 15:18 Yeşaya 45:21

²⁵⁷ 34 [Ama Silas orada kalmayı gerekli gördü.]

İKİNCİ HABER GEZİSİ

Ayrı Yönlere Yolculuk 36-41

³⁶Bir süre sonra Pavlos Barnabas'a, "Rab'bin sözünü bildirdiğimiz kentlerin her birine dönelim, kardeşlerin durumunu öğrenelim" dedi.

³⁷Barnabas Markos diye bilinen Yuhanna'yı da beraberlerinde almak istedi. ³⁸Ama Pavlos Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte hizmete gitmekten kaçınan adamı yanlarına almanın uygun olmayacağını savundu. ³⁹Aralarında çetin bir sürtüşme çıktı. Sonunda birbirlerinden ayrıldılar. Barnabas Markos'u alarak Kıbrıs'a yelken açtı. ⁴⁰Pavlos da Silas'ı seçti; kardeşlerce Rab'bin kayrasına teslim edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹Suriye ve Kilikya'dan geçerek kilise topluluklarını desteklediler.

Haber Gezisine Katılan Genç 1-5

16 Pavlos, Derbe ve Listra'ya uğradı. Listra'da Timoteos adlı bir öğrenci vardı. İman etmiş Yahudi bir kadınla Yunanlı bir babanın oğluydu. ²Listra'da ve Konya'da bulunan kardeşler onun için sağlıklı sözlerle tanıklık ediyordu. ³Pavlos Timoteos'un kendisiyle birlikte gelmesini istedi. Yörede yaşayan Yahudiler babasının Yunanlı olduğunu bildiklerinden onu alıp sünnet etti. ⁴Yolları üzerindeki kentlerden geçerken, inanlılara Yerusolim'deki haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel kuralları bildirdiler, bunları uygulamalarını öğütlediler. ⁵Böylece kilise toplulukları gitgide imanda güçlendi ve sayıları gün günden çoğaldı.

Kutsal Ruh Müjde Gezisini Yöneltiliyor 6-10

⁶Kutsal Ruh Tanrı Sözü'nü Asya bölgesinde* yaymalarını engelleyince, onlar Friky ve Galatya bölgesini aşarak ⁷Misiya sınırlarına ulaştılar. Bitinya bölgesine girmek istedilerse de, İsa'nın Ruhu onları bırakmadı. ⁸Misiya'yı geçerek Troas'a indiler. ⁹Geceleyin Pavlos'a bir görme geldi. Makedonyalı bir adam önünde durmuş ona yalvarıyor, "Makedonya'ya gel, bize yardım et!" diyordu. ¹⁰Pavlos bu görmeyi görünce, biz hemen Makedonya'ya gitmenin yolunu aradık.* Tanrı'nın, Sevinç Getirici Haber'i onlara müjdelemek için bizleri çağıracağı sonucuna vardık.

Avrupa'da İlk Bildiri 11-15

¹¹Troas'tan açılıp Samotrakya doğultusunda denizi aştık. Bir gün sonra Neapolis'e ulaştık. ¹²Buradan Filippi'ye gittik. Burası Makedonya bölgesinin önde gelen bir kenti ve Romalılar'ın kurduğu bir kolonidir.* Bu kentte birkaç gün kaldık. ¹³Şabat günü kent kapısından çıkıp ırmak kıyısına gittik. Burada bir dua toplantısı olabileceğini düşündük.* Oturduk, orada toplanan kadınlarla konuştuk. ¹⁴Dinleyicilerden biri Tanrı'ya tapan, Lidya adında Tiyatralı bir kadın. Mesleğiye erguvan çiçeği renginde kumaş satıcılığıydı. Rab onun yüreğini Pavlos'un söylediği sözlere önem vermesi için açtı. ¹⁵Lidya ev halkıyla birlikte vaftiz edilince onlara yakardı: "Eğer beni Rab'be iman etmiş sayıyorsanız evime buyurun, konuğum olun." O üstelerek dileğini bize kabul ettirdi.

Falcı Kız Kurtuluyor, Ortalık Karışıyor 16-24

¹⁶Duaya gidiyorduk. Kâhinlik ruhu taşıyan köle bir kız bize rastladı. Falcılık ederek sahiplerine bol para kazandırıyordu kız. ¹⁷Pavlos'u ve bizleri izleyerek, "Bu insanlar yüce Tanrı'nın uşaklarıdır" diye bağıyordu. "Size bir kurtuluş yolu bildiriyorlar." ¹⁸Günlerce böyle bağıp durdu. Pavlos çileden çıktı; dönüp ruhu payladı: "İsa Mesih'in adıyla sana buyruk veriyorum, ondan ayrılın." Ruh o anda kızdan ayrıldı.*

¹⁹Kızın sahipleri kazanç umutlarının söndüğünü görünce, Pavlos'la Silas'ı tuttıkları gibi Agora'ya,* yöneticilerin önüne sürüklediler. ²⁰Onları savcılara getirip, "Bu insanlar Yahudi'dir" dediler. "Kentimizde kargaşalık yaratıyorlar. ²¹Romalı olan bizlerin benimseyip uygulayamayacağımız töreler yayıyorlar."

²²Topluluk da onlara karşı doğrultulan saldırıya katıldı. Savcılar Pavlos'la Silas'ın giysilerininin

çıkartılmasını ve değnekle dövülmelerini buyurdu. ²³Onları amansızca dövdükten sonra cezaevine attular. Gardiyana onları sımsıkı gözlemesi için kesin buyruk verdiler. ²⁴Gardiyana buyruğu duyunca adamları hücreye tıktı, ayaklarını da delikli ağır tahtalarla kenetledi.

Deprem ve Kurtuluş 25-34

²⁵Gece yarısı dolaylarında Pavlos'la Silas dua ediyor, Tanrı'ya ilahi söylüyorlardı. Cezalıları da onları dinliyordu. ²⁶Ansızın güçlü bir deprem oldu. Öylesine güçlü ki, cezaevinin temelleri sarsıldı. Bir anda tüm kapılar açıldı, herkesin bağları çözüldü. ²⁷Gardiyana uyandı. Cezaevinin kapılarını açılmış görünce kılıcını çekti, kendisini öldürmek istedi. Çünkü cezalıların kaçtığını sanmıştı. ²⁸Ama Pavlos yüksek sesle, "Kendine kötülük etme" diye bağırdı. "Çünkü hepimiz buradayız."

²⁹Gardiyana ışık istedi ve içeriye koştu. Korkudan tir tir titreyerek Pavlos'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰Onları dışarıya çıkarıp, "Efendiler" dedi. "Kurtulmak için ne yapmalıyım?"

³¹Onlar, "Rab İsa'ya iman et, kurtulacaksın" dediler. "Sen de ev halkın da."

³²Ona ve evindeki herkese Tanrı Sözü'nü bildirdiler. ³³Gardiyana gecenin o geç saatinde onları alıp yaralarını yıkadı. O anda hem kendisi hem de tüm ev halkı vaftiz edildi. ³⁴Bundan sonra onları evine getirdi, sofraya oturdu. Tüm ailesiyle birlikte Tanrı'ya iman etmenin sevincini yaşadı.

Yetkililer Sertlikten Cayıyor 35-40

³⁵Sabah olunca savcılar baltacıları* göndererek, "O adamları salıverin" dediler. ³⁶Gardiyana bu haberi Pavlos'a iletti: "Savcılar salıverilmeniz için haber gönderdi. Onun için artık kalkın, esenlikle yolunuza koyulun."

³⁷Ama Pavlos baltacıları şunları söyledi: "Roma uyruklu olan bizleri suçlu bulmamalarına karşın, herkesin gözü önünde dövüp cezaevine attular. Şimdi de el altından bizi salıvermek istiyorlar. Hayır! Böyle iş olmaz. Kendileri gelip bizi serbest bıraksın."

³⁸Baltacılar bu sözleri savcılara iletti. Savcılar adamların Roma uyruklu olduklarını duyunca korktular. ³⁹Gelip onlardan özür dileyerek serbest bıraktılar ve kentten gitmeleri için yalvardılar. ⁴⁰Pavlos'la Silas cezaevinden çıkınca Lidya'nın evine uğradılar. Orada kardeşleri gördüler, onlara öğüt verdikten sonra Filippi'den ayrıldılar.

Selanik'teki Saldırı 1-9

17 Amfipolis ve Apolonya'dan geçerek Selanik'e vardılar. Burada Yahudiler'in bir sinagogu vardı. ²Pavlos her zaman yaptığı gibi yine onların toplantısına katıldı. Üç Şabat günü²⁵⁸ boyunca Kutsal Yazılar üzerinde kendileriyle tartıştı. ³Mesih'in işkence çekmesinin ve ölümler arasından dirilmesinin gerekli olduğunu kanıtlayan belgeleri apaçık önlerine serdi. "İşte size bildirdiğim İsa O Mesih'tir" diyerek tanıklık etti.

⁴Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Yunanlılar'dan büyük bir toplulukla kentin ileri gelen birçok kadını iman ederek Pavlos'la Silas'a katıldı.

⁵Ne var ki, Yahudiler bunu kıskandı. Çarşı pazardan topladıkları bazı ipsisizlerden bir kalabalık oluşturdular ve kentte kargaşalık çıkardılar. Yason'un evine saldırdılar. Onları dışarıya, halkın önüne çıkarmak istiyorlardı. ⁶Ama kendilerini bulamayınca, Yason'la bazı kardeşleri yaka paça kent yöneticilerinin önüne sürüklediler. Avaz avaz bağıryorlardı: "Dünyayı altüst eden bu insanlar şimdi de buraya geldi. ⁷Yason onları evinde konuk etti. Bu insanların tümü Kayser'in yasalarını çiğniyor; 'Başka bir kral vardır; O'nun adı İsa'dır' diyorlar. ⁸Bu sözlerle topluluğu ve kent yöneticilerini galeyana getirdiler. ⁹Hemen ardından Yason'la öbür adamlardan gerekli kefilliği elde ettikten sonra onları serbest bıraktılar."

Aydın Görüşlü Veriyahılar 10-15

²⁵⁸ Sırayla üç hafta.

¹⁰Gece bastırınca kardeşler Pavlos'la Silas'ı hemen Veriya'ya gönderdiler. Pavlos'la Silas oraya varınca Yahudiler'in sinagoguna girdiler. ¹¹Bu insanlar Selanik halkından daha aydın görüşlüydü. Yayılan sözü göze görünür bir içtenlikle benimsediler. Bildirilen konular gerçekten böyle midir diye gün günden Kutsal Yazılar'ı araştırdılar. ¹²Böylece aralarından birçoğu iman etti. Saygıdeğer Yunanlı kadınlarla önemli sayıda erkek de bunların yanı sıra iman etti.

¹³Ne var ki, Selanik'te yaşayan Yahudiler Tanrı Sözü'nün Pavlos aracılığıyla bu kez Veriya'da bildirildiğini duyunca oraya da yetişip toplulukları altüst ettiler, karıştırdılar. ¹⁴Kardeşler Pavlos'u hemen denize uzanan yola götürdüler. Ama Silas'la Timoteos orada kaldı. ¹⁵Pavlos'u yöneltenler onu Atina'ya kadar ulaştırdılar. Silas'la Timoteos'un ivedilikle kendisine gelmeleri için Pavlos'tan buyruk aldıktan sonra yanından ayrıldılar.

Pavlos Filozoflar Arasında 16-34

¹⁶Pavlos, Atina'da Silas'la Timoteos'u beklemektedirken kentin bir uçtan öbür uca yalancı tanrılar yatağı olduğunu görünce, ruhu aşırı oranda tedirgin oldu. ¹⁷Sinagogta Yahudiler ve Tanrı'ya tapanlarla, Agora'da da her gün gelip geçenlerle tartışıyordu. ¹⁸Epikuroşçu* ve Stoacı* filozoflardan bazıları da kendisine rastladı. Bazı kimseler, "Kulaktan dolma bilgi taşıyan²⁵⁹ bu adam da ne demek istiyor yani?" diyorlardı. Başkaları ise, "Yabancı tanrıların propagandasını yapan biri olsa gerek" dedi. Çünkü Pavlos İsa'ya ve dirilişe ilişkin Sevinç Getirici Haber'i yayıyordu.

¹⁹Kendisini tuttukları gibi Ariopagos'a* getirdiler. "Yayıdığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?" diye sordular, ²⁰"Çünkü sen bizim kulaklarımıza yabancı gelen bazı sözler söylüyorsun. Bunların ne demek olduğunu bilmek isteriz." ²¹Tüm Atinalılar da, bu kentteki yabancılar da yeni bir şey konuşmaktan ve dinlemekten başka hiçbir işle uğraşmazlardı.*

²²Pavlos, Ariopagos'un orta yerinde durup şunları söyledi:*

"Atinalı arkadaşlar! Sizin her bakımdan dini bütün kişiler olduğunuzu görüyorum. ²³Çünkü dolaşırken sizce dinsel önemi olan yerlere bakıyordum. Bu arada bir sunağa takıldım gözüüm. Üstünde bir yazı vardı:

"BİLİNMEYEN BİR TANRI'YA.

"İşte bilmeden saygı gösterdiğiniz bu Tanrı'yı sizlere bildiriyorum.

²⁴"Dünyayı ve onda bulunan her şeyi yaratan Tanrı göğün ve yerin Rabbi olduğundan, elle yapılmış tapınaklarda yaşamaz. ²⁵Sanki bir şeye gereksinimi varmış gibi O'na insan elleriyle hizmet de sunulamaz. Herkese yaşam, soluk ve daha başka her şeyi veren O'dur. ²⁶Her ulusa bağlı insanları tek atadan yaratmış ve yeryüzünün her yanında yaşamalarını kararlaştırmıştır. Onlara ilişkin saptanmış tarih dönemlerini ve yaşam sınırlarını O çizmiştir; ²⁷böylece Tanrı'yı arastırarak O'nu bulsunlar diye. O hiçbirimizden ırak değil. ²⁸Çünkü yaşamımız, devinmemiz ve varlığımız hep O'ndandır. Ozanlarımızdan bazılarının da dediği gibi:*

'Bizler de O'nun soyuyuz.'

²⁹"Tanrı'nın soyu olduğumuza göre, Tanrı'nın öz varlığının insan sanatı ve düşüncesiyle işlenmiş altına, gümüşe ya da taşa benzetilebileceği sanısına kapılmamalıyız. ³⁰Tanrı bu türden bilgisizlik dönemlerini görmemezlikten geldi. Ama şimdi her yerde bütün insanların günahtan dönmelerini buyuruyor. ³¹Çünkü atamış olduğu bir adam aracılığıyla dünyayı adaletle yargılayacağı günü saptadı. O'nu ölümler arasından dirilterek tüm insanlığa kanıt sağladı."

³²Ölümlerin dirilmesi konusunu duyunca kimisi alay etti; kimisi de, "Bu konuda seni başka bir kez yine dinleyebiliriz" dedi.

³³Böylece Pavlos onların arasından çekilip gitti. ³⁴Ama bazı kimseler ona katılarak iman etti. Bunların arasında Ariopagos'tan Diyonisiyos,²⁶⁰ Damaris adlı bir kadın ve başka kişiler de

²⁵⁹ **Spermologos:** Kuşun her yandan tohum yuttuğu gibi, sağdan soldan bilgi toplayan, ödünç sözler taşıyan. Keskin zekâli Atinalılar beğenmedikleri bir düşünceyi böylece yererdi.

▯ **17:24** I.Krallar 8:27; Yeşaya 42:5 **17:25** Mezmur 50:12 **17:31** Mezmur 9:8; 96:13; 98:9

²⁶⁰ Bu yüksek yargı konseyinin bir üyesi.

bulunuyordu.

Korintos'ta Sert Direniş 1-11

18 Bu olaylardan sonra Pavlos Atina'dan ayrılıp Korintos'a gitti. ²Bu kentte Akila adında Pontoslu bir Yahudi'yi buldu. Akila Priskilla adındaki eşiyle birlikte İtalya'dan yeni gelmişti. Çünkü Klavdius²⁶¹ tüm Yahudiler'in Roma'dan gitmeleri için buyruk çıkarmıştı. Pavlos bu çifti görmeye gitti. ³Aynı meslekten olduğu için onlarla kaldı, birlikte çalıştılar. Çünkü sanatları çadırcılıktı. ⁴Her Şabat sinagogta tartışıyor, Yahudiler'le Yunanlılar'a kanıtlar göstererek konuşuyordu. ⁵Silas'la Timoteos Makedonya'dan geldiğinde, Pavlos Kutsal Söz'ün dürtücü etkisi altındaydı. İsa'nın Mesih olduğuna ilişkin Yahudiler'e tanıklık ediyordu. ⁶Ama onlar direnip aşağılayıcı sözler söyleyince yakasını silkti ve, "Artık tüm sorumluluk sizindir" dedi. "Boyun borcu benden kalktı. Bundan böyle uluslara yöneliyorum."

⁷Oradan ayrılıp Titius Yustus adında, Tanrı'ya tapınan birisinin evine gitti. Adamın evi sinagoga bitişikti. ⁸Sinagog başkanı Krispos'la tüm ev halkı Rab'be iman etti. Kutsal Söz'ü işiten başka birçok Korintoslu da iman ederek vaftiz edildi. ⁹Bir gece Rab Pavlos'a görme yoluyla, "Korkma" dedi. "Ama konuş ve sesini kısma. ¹⁰Çünkü ben senin yanındayım ve hiç kimse sana saldırıya kalkışmayacak, kaba kuvvet kullanmayacak. Çünkü bu kentte bana bağlanacak büyük bir halk topluluğu var."

¹¹Pavlos bundan sonra bir buçuk yıl orada kalarak bu insanlara Tanrı Sözü'nü öğretti.

Aydın Görüşlü Vali 12-17

¹²Gallio Ahaya'da valilik ederken Yahudiler hep birlikte Pavlos'a karşı ayaklandı. Onu yargı kürsüsünün önüne götürdüler. ¹³"Bu adam yasaya ters düşecek biçimde Tanrı'ya tapsınlar diye insanları kandırıyor" dediler.

¹⁴Pavlos konuşmaya hazırlanırken Gallio Yahudiler'e şunu söyledi: "Sorun bir yolsuzluk, bir kötülük ya da bir dalavere olsaydı ey Yahudiler, sözlerinizi dinlemem yerinde olurdu. ¹⁵Ama kendinize özgü deyimler, adlar ve yasalarla ilgili bir konu olduğuna göre, bununla kendiniz ilgilenin. Ben bu tür işlere yargıç kesilmek istemem." ¹⁶Vali böylece onları yargı yerinden kovdu.

¹⁷Adamların tümü sinagog başkanı Sostenis'i tutup yargı kürsüsünün önünde tartakladılar. Gallio ise olanlar karşısında kılını bile kıpırdatmadı.

Antakya'ya Dönüş 18-22

¹⁸Pavlos bir süre daha Korintos'ta kaldıktan sonra, kardeşlerden ayrılıp Suriye'ye gitmek için gemiye bindi. Priskilla ile Akila da kendisiyle birlikteydi. Bir adağı olduğu için* Kenhrea'da saçını kesmişti. ¹⁹Efesos'a ulaştıklarında Priskilla ile Akila'dan ayrılıp sinagoga gitti, Yahudiler'le tartıştı. ²⁰Onlar daha uzun süre kalmasını istedilerse de kendisi bunu uygun görmedi. ²¹Ama onlardan ayrılırken, "Tanrı buyurursa yeniden aranızda döneceğim" dedi ve gemiyle Efesos'tan açıldı.

²²Kayseriye'ye varınca çıkıp²⁶² kilise topluluğunu selamladı, sonra Antakya'ya indi.

ÜÇÜNCÜ HABER GEZİSİ

Apollos Aydınlanıyor ve Aydınlatıyor 23-28

²³Pavlos bir süre Antakya'da kaldıktan sonra oradan ayrıldı. Galatya ve Frikya bölgesinde sırayla yer yer dolaşarak öğrencileri destekledi. ²⁴Apollos adında, söz söyleme yeteneği olan İskenderiyeli bir Yahudi Efesos'a ulaştı. Kutsal Yazılar'ı çok iyi biliyordu. ²⁵Rab yolunda eğitilmişti ve ateşli bir ruhla İsa'ya ilişkin gerçekleri tüm ayrıntılarıyla öğretiyordu. Ancak, yalnız Yahya'nın

²⁶¹ bkz. 11:28

²⁶² **18:10** Yeşu 1:5,9; Yeşaya 41:10; 43:5; Yeremya 1:8; Hoşea 2:23

²⁶² Çıktıkları yer Yerusâlim'di. Bu dolaylarda 'çıkılmak' deyişi için, bkz. Matta 20:17

vaftizini* biliyordu. ²⁶Bu adam hiç korkmadan sinagoga konuşmaya başladı. Priskilla ile Akila konuşmalarını duyunca onu yanlarına aldılar, Tanrı'nın yolunu tüm inceliğiyle kendisine açıkladılar.

²⁷Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu yüreklendirdi ve kendisine kollarını açsınlar diye öğrencilere mektup yazdılar. Apollos oraya ulaşınca, kayra aracılığıyla iman edenlere büyük yardımlarda bulundu.

²⁸Çünkü Kutsal Yazılar'dan Mesih'in İsa olduğunu kanıtlayarak ateşli sözlerle herkesin gözü önünde Yahudiler'i kesinlikle susturdu.

Efesos'ta Ruhsal Uyanma 1-7

19 Apollos Korintos'tayken Pavlos iç Anadolu'yu dolaşarak Efesos'a geldi ve orada bazı öğrencilere rastladı. ²Kendilerine, "Siz iman ettiğinizde Kutsal Ruh'u aldınız mı?" diye sordu. Onlar, "Hayır" dediler. "Biz Kutsal Ruh'un varlığını bile duymuş değiliz." ³Pavlos, "Öyleyse nasıl vaftiz edildiniz?" diye sordu. "Yahya'nın vaftiziyle" diye karşılık verdiler. "Pavlos, "Yahya'nın uyguladığı vaftiz günahattan dönüşle ilgili vaftizdi" dedi. "Yahya kendisinden sonra gelecek kişiye, yani İsa'ya iman etmenin gereğini halka bildirdi."* ⁵Bunu duyunca Rab İsa'nın adıyla vaftiz edildiler. ⁶Pavlos ellerini üstlerine koyunca, Kutsal Ruh onlara geldi ve diller konuşarak peygamberlik ettiler. ⁷Bu adamlar yaklaşık on iki kişiydi.

Efesos'ta Üç Yıl 8-12

⁸Pavlos sinagoga girdi ve hiç korkmadan üç ay süreyle Tanrı'nın hükümrانlığına ilişkin kanıtlayıcı tartışmalarda bulundu. ⁹Ama bazıları yüreklerini katılaştırıp iman etmeyince –üstelik topluluk karşısında Yol'u* kötüleyince– Pavlos onlardan çekildi; öğrencileri de aralarından ayırdı. Her gün Tiranos'un toplantı salonunda tartışmalar yaptı. ¹⁰Bu uğraş iki yıl sürdü. Sonunda Asya'da yaşayan herkes –Yahudi olsun, Yunanlı olsun– Tanrı Sözü'nü duydu.

¹¹Tanrı, Pavlos'un eliyle görülmemiş güçlü eylemler yaptı. ¹²Öyle ki, onun bedenine değmiş mendiller ya da peşkirler hastalara götürülünce rahatsızlıkları geçiyor, kötü ruhlar çıkıyordu.

Kötü Ruhların Saldırısı 13-20

¹³Yahudiler arasında cin çıkaran bazı gezici bireyler, kötü ruhlara tutulan kişiler üzerine Rab İsa'nın adını çağırılmaya heveslendi. "Pavlos'un, adını yaydığı İsa aracılığıyla size buyruk veriyorum" diyorlardı. ¹⁴Skeva adlı Yahudi bir başrahip vardı, yedi oğlu da bu işi yapmaktaydı. ¹⁵Kötü ruh onları şöyle yanıtladı: "İsa'yı biliyorum, Pavlos'u da tanıyorum. Ya siz kim oluyorsunuz?" ¹⁶Kendisinde kötü ruh bulunan adam onların üstüne sıçradı. Hepsini alt ederek kendilerini darmadağın etti. Öyle ki, buldukları evden çırılçıplak ve yara bere içinde kaçtılar. ¹⁷Bu olay Efesos'ta yaşayan tüm Yahudiler'ce ve Yunanlılar'ca duyuldu. Hepsinin üzerine korku düştü ve Rab İsa'nın adı yüceltildi. ¹⁸İman edenlerin birçoğu gelip yaptıklarını açık açık söylüyor, her işi olduğu gibi bildiriyorlardı. ¹⁹Büyücülükle uğraşanlardan büyük bir topluluk kitaplarını toplayıp herkesin gözü önünde yaktı. Bunların değerini hesap ettiklerinde, elli bin parça gümüş* tuttu. ²⁰Böylece Rab'bin Sözü egemenliğinin etkisiyle gitgide gelişerek güçlendi.

Sanatçılar Ayaklanıyor 21-41

²¹Bu olaylar son bulunca, Pavlos Makedonya ve Ahaya'dan geçerek Yerusâlim'e gitmeyi ruhunda tasarladı. "Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerekir" dedi. ²²Kendisine hizmette bulunanlardan iki kişiyi –Timoteos'la Erastos'u– Makedonya'ya gönderdi. Kendisi ise bir süre daha Asya bölgesinde kaldı.

²³Bu sıralarda, Yol²⁶³ ile ilgili büyük kargaşalık koptu. ²⁴Dimitrios adında bir kuyumcu vardı; Artemis Tapınağı'nın gümüş yontularını yapardı. Bununla sanatçılara bol iş sağlamaktaydı. ²⁵Dimitrios

²⁶³ bkz. 9:2

bu adamları ve benzeri işlerle uğraşanları bir araya toplayıp, “Arkadaşlar” dedi. “Biliyorsunuz, bu işten sağlam kazancımız var. ²⁶Şu Pavlos’un yalnız Efesos’ta değil, neredeyse tüm Asya’da el yapımı nesnelere tanrı değildir dediğini görüyor ve duyuyorsunuz. Böylece hatırı sayılır bir topluluğu inandırarak akıllarını çeldi. ²⁷Tehlike yalnız bu sanatımızın çürütülmesinde değil, yüce tanrıçamız Artemis’in tapınağının da hiçe indirilmesindedir. Sonunda tüm Asya bölgesinin ve dünyanın²⁶⁴ saygı duyduğu Artemis’in yüceliği ortadan kaldırılacak.”

²⁸Topluluk bunu duyunca cin ifrit oldu, “Efesoslular’ın Artemis’i yücedir” diye avaz avaz bağırdı. ²⁹Kent kargaşalıkla çalkalandı. Pavlos’a yol arkadaşlığı eden Makedonyalı Gaios’la Aristarhos’u yaka paça edip hep birlikte tiyatroya²⁶⁵ üşüştiler. ³⁰Pavlos halkın karşısına çıkmak istediye de, öğrenciler kendisini bırakmadı. ³¹Pavlos’la arkadaş olan Asya bölgesinin bazı yöneticileri kendisine haber salıp sakın tiyatroya gelmesin diye yakardılar. ³²Her kafadan bir ses çıkıyordu. Toplantı baştanbaşa karıştı. Çoğu hangi amaca sürü sepet edildiğini bile bilmiyordu.

³³Topluluğun arasından Yahudiler’in öne sürdüğü Aleksander adlı birisini ortaya diktiler.* Aleksander elini sallayarak halka karşı kendini savunmaya kalktı. ³⁴Ama onun Yahudi olduğunu anladıklarında, yaklaşık iki saat süreyle tümü bir ağızdan, “Efesoslular’ın Artemis’i yücedir!” diye avaz avaz bağırdı.

³⁵En sonunda kent yazmanı topluluğu susturarak, “Efesoslu arkadaşlar” dedi. “Efesos kentinin, yüce Artemis Tapınağı’nın ve Zeus’tan indirilen tanrı taşının koruyucusu olduğunu insanlar arasında bilmeyen var mı?*” ³⁶Bunlar yadsınamayan gerçeklerdir. Onun için susmanız ve ölçsüz davranıştan kaçınmanız gerekir. ³⁷Buraya getirdiğiniz bu insanlar ne tapınak hırsızdır, ne de tanrıçamıza sövmektedir. ³⁸Ama Dimitrios’la sanatçı arkadaşları birinden davacı ise mahkemeler açıktır, yargıçlar vardır. Varıp birbirlerini suçlasınlar. ³⁹Yok, eğer sorunu daha ileri götürmeyi istiyorsanız, bu yasal toplantıda çözülmeli. ⁴⁰Çünkü bugün geçen olaylar yüzünden ayaklanma suçunun üzerimize yapıştirılma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Bu taşkınlığın hesabını verebilecek durumda bulunmuyoruz.” ⁴¹Kent görevlisi bu sözleri söyledikten sonra toplantıyı dağıttı.*

Haber Gezisi Makedonya’da Sürdürülüyor 1-6

20 Gürültü son bulunca Pavlos öğrencileri çağırdı; onlara öğüt verdikten sonra vedalaştı ve Makedonya’ya gitmek üzere yola çıktı. ²Bu dolaylardan geçerken inanlılara öğüt verici birçok söz söylemenin ardından Yunanistan’a gitti. ³Burada üç ay kaldı. Suriye’ye açılmayı amaçlarken, Yahudiler kendisine karşı düzen kurdu. Bu nedenle, Makedonya üzerinden geri dönmeye karar verdi. ⁴Veriya’dan Piros oğlu Sopater, Selanikli Aristarhos ile Sekundus, Derbeli Gaios ile Timoteos ve Asyalı Tihikos ile Trofimos ona yoldaşlık etmekteydi. ⁵Bunlar önden gidip Troas’ta bizleri bekledi.* ⁶Biz de Mayasız Ekmek Kutlayışı günlerinden sonra Filippi’den gemiye bindik ve beş günde Troas’a vararak onlara katıldık. Burada bir hafta kaldık.

Uzayan Öğüt, Kazanılan Yaşam 7-12

⁷Haftanın ilk günü ekmek parçalayıp bölmek için toplandığımızda, Pavlos onlara ruhsal öğütler verdi. Ertesi gün gidecekti. Sözüne gece yarısına dek uzattı. ⁸Toplandığımız yukarı odada birçok lamba yanmaktaydı. ⁹Eftihos adlı bir genç pencerenin eşiğinde oturuyordu. Pavlos’un öğüdü oldukça uzadı; genç derin uykuya daldı. Uyku ona egemen olunca üçüncü kattan aşağı düştü. Kendisini ölü olarak yerden kaldırdılar. ¹⁰Pavlos aşağı inip gencin üzerine eğildi; onu kollarına alarak, “Gürültü etmeyin” dedi. “Çünkü canı kendisindedir.”

¹¹Bundan sonra yukarı çıktı, ekmek parçalayıp böldü yemek yedi. Sabaha dek uzun uzun konuştu ve ardından ayrıldı. ¹²Çocuğa gelince, onu diri olarak içeri aldılar ve sınırsız avunç buldular.

Miletos’a Yolculuk 13-16

²⁶⁴ oikoumene

²⁶⁵ Efes’in bugüne dek duran tarihsel açık hava tiyatrosu.

¹³Biz gemiye binip Asos'a açıldık. Amacımız Pavlos'u oradan almaktı. Çünkü yolculuğunu bu kapsamda düzenlemişti. Kendisi karadan gidecekti. ¹⁴Asos'ta bizi karşıladı. Onu gemiye alıp Midilli'ye geldik. ¹⁵Oradan da yelken açarak ertesi gün Sakız Adası karşısından geçtik, daha sonraki gün Sisam'ı aşık, bir gün sonra da Miletos'a ulaştık. ¹⁶Çünkü Pavlos Efesos'a uğramamaya karar vermişti. Asya bölgesinde oyalanmak istememesinin nedeni, olanağı varsa Pentekost²⁶⁶ günü Yeruslaim'de bulunmak için ivedilikle davranmasıydı.

Efesos İhtiyarları'na Öğüt 17-38

¹⁷Pavlos Miletos'tan Efesos'a* haber salıp kilise topluluğunun İhtiyarları'nı çağırdı. ¹⁸Onlar yanına varınca kendilerine konuştu:

“Asya bölgesine vardığım ilk günden bu yana aranızda geçirdiğim tüm vakti nasıl kullandığımı iyi bilirsiniz. ¹⁹Her açıdan alçakgönüllülükle, gözyaşlarıyla ve Yahudiler'in düzenleri sonucu karşılaştığım denenmeler ortasında Rab'be hizmet sundum. ²⁰Gerek açık yerlerde gerekse evden eve, kendinize yararlı sayılacak konuların hiçbirini sizlere bildirmekten ve öğretmekten çekinmedim. ²¹Yahudiler'e de Yunanlılar'a da Tanrı doğrultusunda günahattan dönmeleri ve Rabbimiz İsa'ya iman etmeleri için tanıklıkta bulundum. ²²Ve işte şu anda Ruh denetiminde, bağlanmış durumda Yeruslaim'e gidiyorum. Orada başıma neler gelecek bilemiyorum.

²³“Ancak Kutsal Ruh her kentte bana tanıklık ederek, beni cezaevi bağlarının ve acılar zincirinin beklemekte olduğunu bildiriyor. ²⁴Ama bunlardan hiçbiri yaşamımı kendi gözümde değerli kılmaz. Tek amacım çalışma dönemimi ve Rab İsa'dan aldığım hizmet yükümlülüğünü sona erdirmektir. Bu hizmet Tanrı kayrasının Sevinç Getirici Haberi'ne tanıklık etmektir.

²⁵“Şimdi size açıklayayım: Tanrı hükümlerini bildirisini yaymak amacıyla aranızda vakit geçirdiğim sizlerden hiçbirinin bundan böyle yüzümü görmeyeceğinizi biliyorum. ²⁶Bu nedenle bugün size tanıklık ediyorum ki, hiç kimseye boyun borcum kalmadı. ²⁷Çünkü tüm Tanrı ereğini sizlere bildirmekten geri durmadım. ²⁸Kendinize ve tüm sürüye* dikkat edin. Kutsal Ruh sizleri bu sürüye Gözetici²⁶⁷ atadı. Tanrı'nın kilise topluluğunu güdün. O bunu kendi kanıyla sağlamıştır.

²⁹“Ben ayrıldıktan sonra aranızda sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtlar girecek; biliyorum. ³⁰Hatta kendi içinizden öğrencileri koparıp artlarına takmak için saçma sapan savlar savunan insanlar çıkacak. ³¹Bu nedenle uyanık olun, üç yıl gece gündüz gözyaşları dökerek her birinize öğüt vermektan hiç usanmadığımı anımsayın. ³²Şimdi sizleri Tanrı'ya ve O'nun kayra sözüne bırakıyorum. O'nun gücü canınızı geliştirmeye ve kutsal kılınanların tümü arasında mirası vermeye yeterlidir.

³³“Hiç kimsenin gümüşüne, altına ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴Benim ve benimle birlikte olanların gereksinimleri için şu ellerimle çalıştığımı siz de biliyorsunuz. ³⁵Her ortamda böylece emek vererek zayıfları desteklemenin gereğini sizlere gösterdim. ‘Vermek almaktan üstün mutluluktur’ diyen Rab İsa'nın sözlerini anımsayın.”

³⁶Pavlos bunları söyledikten sonra diz çöktü ve hepsiyle birlikte dua etti. ³⁷Herkes acı acı ağladı; Pavlos'un boynuna sarılarak onu sevgiyle öptüler. ³⁸Özellikle bundan böyle yüzünü hiç görmeyeceklerine ilişkin sözlerinden ötürü derin üzüntü duydular. Bundan sonra kendisini gemiye kadar yolcu ettiler.

YERUŞALİM'E DÖNÜŞ, ROMA'YA YOLCULUK

Yeruslaim'e Doğru 1-16

21 Sarmaş dolaş olmanın ardından onlardan koparak yanlarından ayrıldık. Denize açılınca, rotayı değiştirmeden İstanköy'e geldik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya vardık. ²Finike'ye giden bir gemi bulunca ona binip denize açıldık. ³Kıbrıs görününce adayı solda bırakıp Suriye'ye

²⁶⁶ Pentekost gününün açıklaması için bkz. 2:1

²⁶⁷ **20:28** Mezmur 74:2 **20:32** Yasanın Tekrarı 33:3

²⁶⁷ **Gözeticiler** açıklaması için bkz. 1:20

yöneldik ve Sur'a vardık. Çünkü gemideki eşyalar burada boşaltılacaktı. ⁴Öğrencileri arayıp bulduk. Orada yedi gün kaldık. Öğrenciler Kutsal Ruh'tan esinlenerek Yeruşalim'e gitmemesi için Pavlos'u uyardı. ⁵Günlerimiz dolunca oradan ayrılıp yola çıktık. Hepsi eşiyile, çocuk çocuğuyla birlikte yanımız sıra geldi ve kentin dışına dek bizi yolcu ettiler. Kıyıda diz çöküp dua ettik. ⁶Birbirimizle vedalaştıktan sonra gemiye bindik; onlar da evlerine döndü.

⁷Sur'dan yola çıkıp Ptolemais'e vardık. Kardeşleri selamladıktan sonra, onlarla birlikte bir gün geçirdik. ⁸Ertesi gün oradan ayrılıp Kayseriye'ye geldik. Sevinç Getirici Haber müjdecisi Filippos'un²⁶⁸ evine gidip orada kaldık. Hizmet görücü yedi kişiden biriydi o. ⁹Filippos'un peygamberlik eden erden dört kızı vardı. ¹⁰Burada birçok gün kalmıştık ki, Yahudiye'den Agabos adında bir peygamber ulaştı. ¹¹Bizleri görmeye geldiğinde Pavlos'un kemerini aldı kendi ayaklarını ellerini bağladı ve, "Kutsal Ruh şunları bildiriyor" dedi, "Bu kemerin sahibi olan adamı Yahudiler Yeruşalim'de böylece bağlayıp ulusların ellerine teslim edecekler." ¹²Bu sözleri işitince biz de, oradakiler de Yeruşalim'e çıkmaması için Pavlos'a yalvarıp yakardık.

¹³Bunun üzerine Pavlos, "Ağlayarak, yüreğimin yağını eriterek bu yaptığınız nedir?" dedi. "Ben yalnız bağlanmaya değil, Rab İsa'nın adı için Yeruşalim'de canımı vermeye de hazırım." ¹⁴Kendisini sözlerimize inandıramadık. Bunun üzerine, "Rab'bin isteği olsun" dedik ve sustuk.

¹⁵Bu günlerin sonunda gerekli hazırlığı tümleyip Yeruşalim'e çıktık. ¹⁶Kayseriye'den bazı öğrenciler de bizimle birlikte geldi. Bizi, eski öğrencilerden biri olup yanında konuk edileceğimiz Kıbrıslı Minason'un evine yönelttiler.

Pavlos Yakup'u Görüyor 17-26

¹⁷Yeruşalim'e ulaştığımızda kardeşler bizi sevinçle karşıladı. ¹⁸Ertesi gün Pavlos bizimle birlikte Yakup'a gitti. Kilise İhtiyarları'nın tümü orada hazırды. ¹⁹Pavlos onları selamlayıp Tanrı'nın uluslar arasında onun hizmetini kullanarak yaptığı işleri teker teker anlattı.

²⁰Onlar bunu duyunca Tanrı'ya şükretti. Bu arada Pavlos'a, "Kardeş" dediler. "Yahudiler arasında iman edenlerin kaç bin kişiye vardığını görüyorsun. Bunların tümü ruhsal yasanın ateşli bağlılarıdır. ²¹Sana ilişkin bilgi edinmişler; uluslar arasında yaşayan Yahudiler'in tümüne Musa'nın yasasından uzaklaşmalarını öğretiyormuşsun. Onlara çocuklarını sünnet etmemelerini, törelere kulak asmamalarını söylüyormuşsun.

²²"Bu durumda ne yapmalı? Hiç kuşkusuz geldiğini duyacaklar. ²³Sana söyleyeceğimizi uygula. Aramızda adak adanmış dört kişi var. ²⁴Onları al, kendileriyle birlikte göreneksel temizlenmeyi yerine getir, saçlarını tıraş etmeleri için gerekli parayı öde.* Böylece sana ilişkin söylentilerin boş olduğunu, tam tersine senin de ruhsal yasayı uyguladığını herkes bilecek. ²⁵Uluslar arasından iman edenlere gelince, kararımızı kendilerine ilettik. Yalancı tanrılara kesilen sunulardan, kan yemekten, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve rasgele cinsel ilişkiden sakınsınlar."

²⁶Bundan sonra, ertesi gün Pavlos o adamları yanına aldı, kendisiyle birlikte göreneksel temizlenmeyi uyguladı ve paklanma günlerinin ne zaman dolacağını –her biri için sununun sunulacağı vakti– bildirme düşüncesiyle tapınağa girdi.

Öldürmeyi Amaçlayan Düzen 27-30

²⁷Yedi gün dolmak üzereydi ki, Asya'dan gelmiş Yahudiler Pavlos'u tapınakta görünce tüm topluluğu kıskırtarak onu yakaladılar. ²⁸"Ey İsraili arkadaşlar, yardıma koşun" diye bangır bangır bağırıyorlardı. "İşte her yerde herkese, halka ruhsal yasaya ve bu Yer'e²⁶⁹ karşı öğreten adamın taa kendisi. Üstelik tapınağa Yunanlılar'ı sokarak bu Kutsal Yer'i de kirletti." ²⁹Savlarının nedeni, daha önce kentte Efesoslu Trofimos'u onunla birlikte görmüş, Pavlos'un onu tapınağa soktuğunu sanmış olmalarıydı.* ³⁰Tüm kent ayaklandı, halk kaynaştı. Pavlos'u yakaladıkları gibi tapınaktan dışarıya

²⁶⁸ bkz. 6:5

²⁶⁹ bkz. 6:13,14

sürüklediler. Tapınağın kapıları hemen kapatıldı.

Romalı Askerler Araya Giriyor 31-36

³¹Pavlos'u öldürmeyi tasarlıyorlardı ki, tüm Yeruşalim'in kargaşalık içinde olduğu haberi askeri birliğin komutanına ulaştı. ³²Komutan hemen askerlerle yüzbaşılı yanına toplayıp oraya koştu. Topluluk komutanla askerleri görünce, Pavlos'u tartaklamayı durdurdu. ³³Bunun üzerine komutan yaklaşp onu tutukladı ve çift zincirle bağlanması için buyruk verdi. Onun kim olduğunu ve ne yaptığını soruşturdu. ³⁴Topluluk arasında her kafadan bir ses çıkıyordu. Gürültü yüzünden komutan olayı iyice öğrenemediği için onu kışlaya götürmelerini buyurdu. ³⁵Pavlos merdivenlere vardığında topluluk kaba kuvvete başvurdu; bunun üzerine askerler onu taşımak zorunda kaldı. ³⁶Çünkü kalabalık, "Ortadan kaldır onu!" diye avazı bastırarak onları izlemekteydi.

Pavlos Kendisini Savunuyor 37-40; 22:1-5

³⁷Pavlos kışlaya alınmadan önce komutana, "Sana bir şey söyleyebilir miyim?" dedi. O da, "Yunanca bilir misin?" diye sordu. ³⁸"Son günlerde ayaklanmaya önyak olup silahlı teröristlerden dört bin adamı çöle yönelten Mısırlı sen değil misin?"* ³⁹Pavlos, "Ben Tarsuslu bir Yahudi'yim" diye yanıtladı. "Kilikya'nın önemsiz sayılmayan bir kentinin yerlisiyim. Senden rica ediyorum, halka birkaç söz söylemem için bana izin ver lütfen." ⁴⁰Komutan izin verince, Pavlos merdivenlerde durup halka doğru elini salladı. Derin bir sessizlik çöktü, İbrani diyalektiyle şunları söyledi o:

22 "Kardeşler ve büyükler sizlere yapacağım savunmayı dinleyin." ²Pavlos'un kendileriyle İbranice konuştuğunu duyunca halk daha da suskunlaştı. Pavlos anlatmaya başladı:

³"Ben Kilikya'nın Tarsus kentinde doğmuş bir Yahudi'yim. Yetişmem ise bu kentte* oldu. Gamaliel'in²⁷⁰ dizi dibinde, ataların yasasına sımsıkı bağlılıkla eğitildim. Bugün burada bulunan hepimiz gibi ben de Tanrı'nın ateşli bir bağlıyım. 'Bu Yol'a'²⁷¹ saldırmam onları öldürmeye dek gitti. Erkekleri de kadınları da bağlayıp cezaevine attırdım. ⁵Başrahiyle tüm İhtiyarlar Kurulu buna tanıklık edebilir. Kendilerinden Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar almış, Şam'a gidiyordum. Amacım orada bulunanları da bağlı olarak Yeruşalim'e getirip cezaya çarptırmaktı."

Pavlos İsa'ya Bağlanışını Anlatıyor 6-16

(9:1-19; 26:12-18)

⁶"Derken şöyle bir gelişim oldu: Yolda gitmekte ve Şam'a yaklaşmaktaydım ki, öğle vakti ansızın gökten güçlü bir ışık parladı çevremde. ⁷Yere düştüm ve bir sesin bana, 'Saul, Saul niçin bana saldırıda bulunuyorsun?' dediğini duydum. ⁸Sordum: 'Sen kimsin, ya Rab?' O bana, 'Ben senin saldırdığın Nasıralı İsa'yım' diye yanıt verdi. ⁹Yanımdakiler ışığı gördülerse de benimle konuşanın sesini duymadılar.* ¹⁰'Ne yapayım, ya Rab?' dedim. Rab bana, 'Ayağa kalk, Şam'a git' dedi. 'Orada yapman için saptanmış bulunan her şey sana bildirilecektir.' ¹¹O ışığın görkeminden gözlerim görmez oldu. Yol arkadaşlarımla elimden tutularak yöneltildim; böylece Şam'a vardım.

¹²"Şam'da yaşayan tüm Yahudiler'ce hakkında iyi tanıklık edilen, ruhsal yasa uyarınca tanrısayar bir adam vardı. Adı Hananya olan bu insan ¹³geldi; ayakta durarak bana, 'Saul kardeş' dedi. 'Gözlerin yeniden görsün.' O anda görüşüme kavuştum ve kendisini gördüm. ¹⁴Bana şunları söyledi: 'Atalarımızın Tanrısı seni kendi isteğini tanımaya, Hak Olan'ı görmeye ve kendi ağzının sesini duymaya atadı. ¹⁵Çünkü sen gördüğün ve duyduğun konular üzerinde tüm insanlara O'nun için tanıklık edeceksin. ¹⁶Şimdi niçin duraksıyorsun? Kalk, vaftiz ol. O'nun adını seslenerek günahlarından arın.'"

Pavlos Uluslara Gönderiliyor 17-21

¹⁷"Yeruşalim'e dönüp tapınakta dua ediyordum ki, dalınca geldim, ¹⁸Rab'bi gördüm. Bana,

²⁷⁰ Yeruşalim'de, o dönemin önemli bir tanrıbilim bilgini.

²⁷¹ Yol'a ilişkin bkz. 9:2; 19:9

‘Çabuk davran, vakit geçirmeden Yeruşalim’den git’ dedi. ‘Çünkü bana ilişkin tanıklığını olumlu karşılamayacaklar.’¹⁹Ben, ‘Ya Rab’ dedim. ‘Her sinagogta sana inananları cezaevine kapatıp döven kişinin ben olduğumu biliyorlar.’²⁰Senin için tanıklıkta bulunan Stefanos’un kanı akıtılırken, ben orada durmuş yapıları onaylıyor ve onun canına kıyanların giysilerini gözetiyordum.’²¹Rab, ‘Git’ dedi. ‘Çünkü seni uzaklardaki uluslara göndereceğim.’”*

Pavlos Romalı Komutanla Karşılaşıyor 22-30

²²Bu sözü söyleyinceye dek Pavlos’u dinlediler. Ansızın seslerini yükselterek, “Böyle bir insanı yeryüzünden kaldır” diye bağırıyorlar. “Yaşamak yaraşmaz ona.”²³Onlar bağırmakta, giysilerini çıkarıp fırlatmakta ve havaya toz savurmaktayken, ²⁴komutan Pavlos’un kışlaya getirilmesi için buyruk verdi. Halkın neden kendisine karşı böylesi bağırıp çağırıldığını öğrenmek için Pavlos’un kamçılanarak sorguya çekilmesini buyurdu. ²⁵Kendisini sıyrımla bağladıklarında Pavlos orada duran yüzbaşıya, “Roma uyruklu bir yurttaş –hem de suçlu çıkarılmamış bir insanı– kamçıyla dövmek sizce yasaya uygun mudur?” diye sordu. ²⁶Yüzbaşı bu sözü duyunca komutana giderek, “Ne yapıyorsun sen?” dedi. “Bu adam Romalı bir yurttaş!”²⁷Komutan Pavlos’un yanına gelip, “Söyle bana, Romalı mısın sen?” dedi. Pavlos, “Evet” diye yanıt verdi. ²⁸Komutan, “Ben bu yurttaşlığı çok para karşılığında elde ettim” dedi. Pavlos, “Bense yurttaş olarak doğdum”* diye yanıtladı.

²⁹Pavlos’u sorguya çekmeye hazırlananlar hemen onu bıraktı. Onun Romalı bir yurttaş olduğunu kavrayan komutan da korkuya düştü. Çünkü onu bağlamıştı.

³⁰Ertesi gün, Yahudiler’in Pavlos’u niçin suçladığını iyice öğrenmeyi tasarlayarak onu serbest bıraktı. Başrahiplerle tüm Kurul’un toplanmasını buyurdu ve komutan Pavlos’u aşağıya getirip karşılmasına dikti.

Yahudiler’in Kurulu Önünde 1-11

23 Pavlos gözlerini Kurul’a dikerek, “Kardeşler” dedi. “Ben bugüne dek su götürmez vicdan doğruluğuyla Tanrı’ya bağımlı yaşadım.”²Başrahip Hananya yanında duranlara onun ağzına sille indirmelerini buyurdu. ³Bunun üzerine Pavlos ona, “Tanrı sana vuracak, ey badanalı duvar!”* dedi. “Hem oturmuş ruhsal yasaya göre beni yargılıyorsun, hem de yasaya ters olarak bana sille indirmelerini buyuruyorsun.”*⁴Orada duranlar, “Sen Tanrı’nın başrahibini mi yeriyorsun?” dediler. ⁵Pavlos, “Kardeşler, ben onun başrahip olduğunu bilmiyordum” dedi. “Çünkü, ‘Halkımın başkanı hakkında kötü söylemeyeceksin’ diye yazılıdır.”

⁶Pavlos bir kesimin Sadukiler’den²⁷², öbür kesiminse Ferisiler’den²⁷³ oluştuğunu anlayınca, Kurul’da sesini yükselterek, “Kardeşler!” dedi. “Ben Ferisi’yim, bir Ferisi oğluyum. Ölülerin dirileceğini umduğum için yargılanıyorum.”⁷Pavlos bunu söyleyince, Ferisiler’le Sadukiler arasında bir sürtüşme koptu ve topluluk ikiye bölündü. ⁸Çünkü Sadukiler ne ölülerin dirilmesi, ne melek, ne de ruh diye bir şey var derler. Oysa Ferisiler bunlara açıkça tanıklıkta bulunur. ⁹Bunun üzerine büyük bir gürültü koptu. Ferisiler kesiminden bazı dinsel yorumcular²⁷⁴ ayağa fırlayıp çekişmeye koyuldu, “Biz bu adamda hiçbir kötülük bulmuyoruz” dediler. “Belki de gerçekten bir ruh ya da melek konuşmuş olamaz mı onunla?”

¹⁰Sürtüşme dal budak salınca komutan Pavlos’u parçalamalarından korktu; askerlere aşağı inmeleri ve Pavlos’u zorla topluluğun arasından alıp kışlaya götürmeleri için buyruk verdi.

¹¹Ertesi gece Rab, Pavlos’un yanında durup, “Yüreklen!” dedi. “Yeruşalim’de benim için nasıl tanıklık ettinse, Roma’da da tanıklık etmen gerekiyor.”

Ant İçen Bağnazlar 12-21

¹⁹ 23:5 Mısır’dan Çıkış 22:28

²⁷² Sadukiler açıklaması için bkz. Matta 3:7

²⁷³ Ferisiler açıklaması için bkz. Matta 3:7

²⁷⁴ Dinsel Yorumcular açıklaması için bkz. Matta 2:4

¹²Gün ağarınca Yahudiler sözbirliği edip ant içti. Pavlos'u öldürünceye dek hiçbir şey yiyip içmemeyi kararlaştırdılar. ¹³Antlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşkındı. ¹⁴Bunlar başrahiplerle İhtiyarlar'a²⁷⁵ gelip, "Biz Pavlos'u öldürünceye dek ağzımıza hiçbir şey koymamaya ant içerek kendimizi bağladık" dediler. ¹⁵"Onun için şimdi siz Kurul'la birleşip daha kesin bilgi toplamak içinmiş gibi davranarak, Pavlos'u önünüze getirmesini komutandan isteyin. Kendisi daha buraya yaklaşmadan biz onu öldürmeye hazırız."

¹⁶Ama Pavlos'un kız kardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kışlaya girdi ve Pavlos'a bilgi ilettili. ¹⁷Pavlos yüzbaşılardan birini çağırarak, "Bu genci komutana götür" dedi. "Ona söyleyecek bir sözü var." ¹⁸Yüzbaşı genci komutana götürdü ve şöyle dedi: "Tutuklu Pavlos beni çağırdı, bu genci sana getirmemi diledi. Sana bir diyeceği varmış." ¹⁹Komutan onu elinden tutup bir kenara çekti, "Bana diyeceğin nedir?" diye sordu.

²⁰Genç yanıtladı: "Yahudiler anlaştı; Pavlos'a ilişkin güya daha kesin soruşturma yapılısın diyerek yarın onu Kurul önüne çıkarmanı senden isteyecekler. ²¹Onların isteğine kulak asma. Çünkü kırk kişiyi aşkın adam ona karşı pusuya yatmış bekliyor. Bunlar onu öldürünceye dek hiçbir şey yiyip içmemeye ant içmişler. Şu anda hazırlar, senin onayını bekliyorlar."

Askerlerin Yönetiminde 22-30

²²Komutan genci salıverdi. Kendisine, "Bunları bana açıkladığımı hiç kimseye bildirme" diye buyruk verdi. ²³Sonra yüzbaşılardan ikisini çağırıp, "Gece saat dokuzda Kayseriye'ye gidecek iki yüz asker sağlayın" dedi. "Ayrıca yetmiş atlı ile iki yüz de kargılı hazırlayın. ²⁴Bunun yanı sıra binek hayvanları düzenleyin. Pavlos'u bindirip güvenlik içinde vali Feliks'e götürsünler." ²⁵Komutan şöyle bir de mektup yazdı:

²⁶"Klavdius Lisias'tan saygıdeğer vali Feliks'e selam! ²⁷Bu adamı Yahudiler yakalamış, öldürmek üzereydiler. Askerlerimle üzerlerine yürüyüp onu ellerinden kurtardım. Çünkü onun Romalı bir yurttaş olduğunu öğrendim. ²⁸Kendisini suçlamalarının nedenini anlamaya çalışarak onu Yahudiler'in Kurulu'na çıkardım. ²⁹Onun kendi yasalarına ilişkin sorunlardan ötürü suçlu gösterildiğini, ama ölümü ya da tutuklanmayı gerektirecek hiçbir suçunu olmadığını gördüm. ³⁰Adama karşı bir düzen tasarlandığını haber alınca da onu hemen sana gönderdim. Onu suçlu çıkaranlara da suçlamalarını sana bildirsünler diye buyruk verdim."

Romalı Valinin Önünde 31-35

³¹Askerler kendilerine verilen buyruğa uyarak Pavlos'u aldılar, geceleyin Antipatris'e getirdiler. ³²Ertesi gün onunla gidecek olan atlıları bırakıp kışlalarına döndüler. ³³Atlılar Kayseriye'ye ulaşınca mektubu valiye sundular ve Pavlos'u onun önüne çıkardılar. ³⁴Vali mektubu okuyup Pavlos'a hangi yönetim bölgesine bağlı olduğunu sordu. Kilikya'dan olduğunu öğrenince, ³⁵"Suçlayıcıların geldiği zaman seni dinleyeceğim" dedi. Pavlos Herodes'in sarayında tutuklansın diye buyruk çıkardı.

Pavlos Valinin Önünde Suçlanıyor 1-8

24 Beş gün sonra başrahip Hananya, İhtiyarlar'dan bazıları ve Tertullus adlı tumturaklı sözde uz biriyle Kayseriye'ye indi. Bunlar Pavlos'a karşı davalarını valiye açıkladılar. ²Pavlos'un çağrılması üzerine, Tertullus şu sözlerle onu suçlamaya koyuldu:

"Saygıdeğer Feliks! Senin aracılığınla sürekli barışa kavuştuk. Sayende bu ulus kalkınmaktadır. ³Bunları her zaman ve her yerde şükranla karşılıyoruz. "Seni uzun boylu oyalamak istemem. Ancak bizleri iyi yürekliliğine yaraşır bir biçimde kısaca dinlemeni dilerim. ⁵Bu adamın püsküllü bela²⁷⁶ olduğunu gördük. Yeryüzünün her yanında tüm Yahudiler arasında ayaklanma kıskırtıcısı. Nasıralılar partisinin* elebaşısı. ⁶Tapınağı bile bayağılaştırmak istedi. Ama biz kendisini tutukladık. ⁷²⁷⁷ ⁸Onu

²⁷⁵ **İhtiyarlar** açıklaması için bkz. Habercilerin İşleri 11:30

²⁷⁶ Yunanca **loimos**, anlamı: Mikrop, haşarat.

²⁷⁷ **[6-8]** "Kendi yasamız uyarınca onu yargılayacaktık. **7** Ama komutan Lisias geldi, zorla onu bizim elimizden aldı. **8** Onu

sorguya çekersen, kendisini suçladığımız sorunların tümünü ondan öğrenebilirsin.”

Pavlos’un Savunması 9-21

⁹Yahudiler de suçlamalara katılarak bunların doğru olduğunu savundular.

¹⁰Söz söylesin diye vali kendisine işaret verince Pavlos konuştu:

“Senin yıllardır bu ulusu yönettiğini bildiğim için, savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹Tapınmak için Yeruşalim’e varışından bu yana on iki günlük bir sürenin bile geçmediğini kendin öğrenebilirsin. ¹²Beni ne tapınakta herhangi bir kimseyle tartışırken, ne de sinagoglarda ya da kentte topluluğu ayaklandırırken gördüler. ¹³Kaldı ki, beni suçladıkları sorunlara ilişkin sana kanıt da sunamazlar. ¹⁴Açıkça tanıklıkta bulunuyorum sana; kendilerinin ‘Parti’ diye nitelendirdiği Yol’a göre, atalarımızın Tanrı’sına ruhsal hizmet sunmaktayım ben. Ruhsal yasada ve peygamberlerde yazılı her söze inanıyorum. ¹⁵Onların da benimsediği Tanrı’ya, doğruların ve eğrilerin dirilmesi gerçekleşeceğine umut besliyorum. ¹⁶İşte bunun için Tanrı’ya ve insanlara karşı her zaman tertemiz bir vicdan taşımayı amaçlıyorum.

¹⁷“Aradan yıllar geçtikten sonra, ulusuma yardım getirmeye ve sunular sunmaya geldim. ¹⁸Beni tapınakta işte bu uğraşlarla, göreneksel temizlenmemle ilgili görevlerimi yaparken buldular. Yanımda ne bir topluluk vardı, ne de herhangi bir gürültü çıkarılmıştı. ¹⁹Asya bölgesinden bazı Yahudiler belirinceye dek durum buydu. Gerçekte onların burada, senin önünde durup bana karşı ne gibi bir suçlamaları olduğunu bildirmeleri gerekirdi. ²⁰Yoksa Kurul’un önünde durmakta olduğum şu anda bu insanların bende ne tür yolsuzluk bulduklarını açıklamaları gerekir. ²¹Olsa olsa ortalarında dikilirken, ‘Bugün tarafınızdan ölümlerin dirilmesiyle ilgili konuda yargılanıyorum’ diye bağırıştım.”

Vali Feliks’in Kurnazlığı 22-27

²²Yol’a ilişkin oldukça geniş bilgisi bulunan Feliks oturumu erteledi. “Davanızla ilgili kararımı komutan Lisias Kayseriye’ye inince vereceğim” dedi. ²³Ardından yüzbaşıya Pavlos’un tutukluluğunu sürdürmeleri, öte yandan onu belirli oranda rahat bırakmaları, yardımına gelen arkadaşlarından hiçbirine engel olmamaları için buyruk verdi.

²⁴Aradan birkaç gün geçince Feliks Yahudi olan karısı Drusilla ile geldi. Pavlos’u çağırttı, ondan Mesih İsa’ya iman etmenin ne demek olduğunu dinledi. ²⁵Ne var ki, Pavlos doğruluktan, tutkulara üstün çıkmaktan ve gelecek yargıdan söz edince, Feliks ürktü. “Şimdilik git” dedi. “Vaktim olunca seni yeniden buraya getireceğim.”

²⁶Bir yandan da Pavlos’un kendisine rüşvet vereceğini umuyor, bu nedenle de onu sık sık yanına çağırarak kendisiyle görüşüyordu. ²⁷İki yıl dolunca, Feliks’in yerini Porkius Festus aldı. Yahudiler’e hoş görünmek isteyen Feliks, Pavlos’u cezaevinde bıraktı.

Yeni Valinin Tuttuğu Yol 1-12

25 Yönetim bölgesine varmasından üç gün sonra, Festus Kayseriye’den Yeruşalim’e çıktı. ²Başrahiplerle ileri gelen Yahudiler Pavlos’a karşı davalarını kendisine açıkladılar ve ondan dilekte bulundular. ³Pavlos’u Yeruşalim’e göndermesi için onun yardımını dilediler. Amaçları yolda pusuya yatıp onu öldürmekti. ⁴Festus Pavlos’un Kayseriye’de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini bildirdi. ⁵“Onun için, aranızdan yetkili kişiler benimle birlikte insin, bu adamın herhangi bir yolsuzluğu varsa onu suçlasınlar” dedi.

⁶Onların arasında çok çok sekiz-on gün geçirdikten sonra Kayseriye’ye indi. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturup Pavlos’un getirilmesi için buyruk verdi. ⁷Pavlos gelince, Yeruşalim’den inen Yahudiler çevresini kuşattı. Kendisine karşı bir sürü ağır suçlamada bulundular, ama bunlara ilişkin hiçbir kanıt gösteremediler. ⁸Pavlos Yahudiler’in yasasına, tapınağa ve Kayser’e karşı hiçbir suç işlemediğini söyleyerek kendisini savundu.

⁹Ama Festus Yahudiler'e hoş görünmek istediğinden Pavlos'a, "Yeruşalim'e çıkıp orada bu suçlamalara karşı benim önümde yargılanmak ister misin?" diye sordu. ¹⁰Pavlos, "Ben Kayser'in yargı kürsüsü önünde duruyorum ve bu yerde yargılanmam gerekir" dedi. "Senin de çok iyi bildiğin gibi, Yahudiler'e hiçbir haksızlıkta bulunmadım. ¹¹Eğer yolsuzluk ya da ölümü gerektirecek herhangi bir iş yapmışsam, ölümden kaçmıyorum. Ama bu insanlar beni boş yere suçluyorlarsa, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Kayser'e başvuruyorum." ¹²Ardından Festus danışmanlarla görüştü ve karara vardı: "Kayser'e başvurdu, Kayser'e gideceksin."

Durum Kral'a Yansıtılıyor 13-27

¹³Birkaç gün sonra Kral Agrippa'yla Berniki²⁷⁸ Festus'a saygılarını sunmak için Kayseriye'ye geldiler. ¹⁴Epey bir süre orada kaldılar. Festus Pavlos'la ilgili davayı Kral'a açıkladı. "Felix'in tutuklu bıraktığı bir adam var" dedi. ¹⁵"Ben Yeruşalim'deyken Yahudiler'in başrahipleriyle İhtiyarları ona karşı davalarını açıklayarak kendisinin cezaya çarptırılmasını istediler. ¹⁶Onlara, 'Suçlanan kişi suçlayanlarla yüzleştirilmeden ve yüklenen suç konusunda kendisine savunma fırsatı verilmeden bir insanı başkalarının eline teslim etmek Romalılar'ın geleneğine uymaz' dedim. ¹⁷Benimle birlikte Kayseriye'ye geldiklerinde de vakit geçirmeden ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesi için buyruk verdim. ¹⁸Suçlayanlar ayağa kalkınca, onu aklıma gelen kötülüklerden hiçbirisiyle suçlamadılar. ¹⁹Onunla kendi inançları sorununda çekişmeleri vardı. Bir de kendisine karşı, ölmüş İsa'yla ilgili bir konu vardı ortada: Pavlos onun yaşadığını savunuyordu.

²⁰"Bu sorunlar önünde şaşırıp kaldığımdan, Pavlos'a Yeruşalim'e gidip orada bu suçlamalara karşı yargılanmayı isteyip istemediğini sordum. ²¹Ama Pavlos, Avgustus'un²⁷⁹ kararını beklemek üzere tutuklu kalmayı dileyince, onu Kayser'e gönderinceye dek tutuklu kalmasını buyurdum."

²²Agrippa Festus'a, "Bu adamı bir de kendim dinlemek isterim" dedi. Festus, "Yarın onu dinlersin" diye yanıt verdi.

²³Ertesi gün Agrippa'yla Berniki göz kamaştırıcı süsler içinde gelip komutanlarla ve kentin ileri gelenleriyle birlikte duruşma binasına girdiler. Festus'un çağrısıyla Pavlos getirildi. ²⁴Festus, "Kral Agrippa ve aramızda bulunan herkes!" dedi. "Yeruşalim'de ve burada tüm Yahudi topluluğunun kendisine karşı dilekte buldukları kişiyi önünüzde görüyorsunuz. Ona ilişkin, 'Bundan böyle yaşaması doğru değildir' diye bağıryorlar. ²⁵Ama ben onun ölümü gerektirecek hiçbir suç işlemediği sonucuna vardım. Kendisi Avgustus'a başvurunca da onu göndermeye karar verdim. ²⁶İmparatoruma onun için yazabileceğim kesin bir şey yok. Bu nedenle kendisini size, özellikle de sana getirdim, ey kral Agrippa! Öyle ki, onu sorguya çektikten sonra yazabileceğim bir şey bulunsun. ²⁷Çünkü neyle suçlandığını açıklamadan bir tutukluyu göndermek, olamayacak bir iş gibi görünüyor bana."

Pavlos Kendisini Savunuyor 1-11

26 Agrippa, Pavlos'a, "Kendin için konuşmakta serbestsin" dedi. Bunun üzerine Pavlos elini kaldırarak savunmasına başladı:

²⁴"Yahudiler'in beni suçladıkları konuların tümüne karşı bugün senin önünde savunmamı yapabileceğim için kendimi mutlu sayıyorum, Kral Agrippa. ³Sen ki tüm Yahudi törelerini ve konularını bilen bir insansın. Bunun için beni katlanışla dinlemeni dilerim.

⁴"Gençliğimden bu yana ulusum arasında ve Yeruşalim'de geçen yaşamımı Yahudiler'in tümü bilir. ⁵Tanımlıkta bulunmak isterlerse, öteden beri bilirler ki kendi inancımızın en koyu partisine yaraşır biçimde, bir Ferisi olarak yaşadım. ⁶Şimdi Tanrı'nın atalarımıza verdiği vaade umut bağladığım için yargılanmak üzere burada bulunuyorum. ⁷On iki kolumuzun²⁸⁰ gece gündüz içtenlikle tapınarak erişmeyi umduğu vaattir bu. Bu umuda bağlılığımdan ötürü Yahudiler'in suçlamasıyla karşı karşıyayım, ey Kral! ⁸Tanrı'nın ölüleri diriltmesi sizlerce niçin olmayacak bir iş sayılıyor?

²⁷⁸ Agrippa'nın karısı.

²⁷⁹ Roma İmparatoru.

²⁸⁰ Yakup'tan gelen on iki İsrail kolu.

⁹“Ben kendim de Nasıralı İsa’nın adına karşı her tür direniş eyleminde bulunmam gerektiğini düşünmüştüm. ¹⁰Nitekim Yeruşalim’de tam bunu yaptım: Başrahiplerden almış olduğum yetkiyle, kutsal yaşamlılardan²⁸¹ birçoğunu cezaevine kapattım. Üstelik onların öldürülmesi gerekince oyumu da kullandım.* ¹¹Bütün sinagoglarda onları birçok kez cezaya çarpturdum; üstelik kendilerini sövmeye²⁸² zorladım. Öfkeden öylesine deliye dönmüştüm ki, saldırımı dış kentlere dek uzattım.”

Pavlos İsa’ya Bağlanışını Anlatıyor 12-18

(9:1-19; 22:6-16)

¹²“Bu amaçla başrahiplerden aldığım yetki ve görevle Şam’a gidiyordum ki, ¹³ey Kral, öğleyin yolda güneşten daha parlak bir ışığın gökten benim ve benimle birlikte gidenlerin çevresini sardığını gördüm.* ¹⁴Hepimiz yere düştük. Bir sesin bana İbranice’de şöyle dediğini duydum: ‘Saul, Saul, niçin bana saldırıda bulunuyorsun? Üvendireyi tepmek* senin için çetin iştir.’ ¹⁵Ben, ‘Sen kimsin ya Rab?’ dedim. Rab, ‘Ben senin saldırdığın İsa’yım’ diye yanıt verdi. ¹⁶‘Ama doğrul ve ayağa kalk; çünkü sana bunun için gözüktüm. Bende gördüğün ve sana gözükeceğim olgularda hizmet sunmaya ve tanıklığımı duyurmaya atadım seni. ¹⁷Kendilerine gönderdiğim halk²⁸³ ve uluslar elinden seni kurtaracağım. ¹⁸Onların gözlerini açasın, onları karanlıktan ışığa ve şeytanın egemenliğinden Tanrı’ya döndüresin diye gönderiyorum seni. Öyle ki, günahların bağışlanmasına kavuşsunlar ve bana iman ederek kutsal kılınanlar arasında yer alsınlar.’”

Pavlos’un Yahudiler’e ve Uluslara Tanıklığı 19-23

¹⁹“İşte bunun içindir ki, ey kral Agrippa, göksel görmeye karşı söz dinlemezlikte bulunmadım. ²⁰Ama ilkin Şam’da, sonra Yeruşalim’de, tüm Yahudiye ülkesinde ve uluslar arasında günahattan dönüp Tanrı’ya yönelmeleri, günahattan dönmüş yaşama yarasız işler uygulamaları gerektiğini bildirdim.

²¹“Bu yüzden Yahudiler beni tapınakta tutuklayıp öldürmek istedi. ²²Ama Tanrı’dan sağlanan yardımla bugüne dek gerek alt gerek üst tabakadan bireylere tanıklıkta bulundum. Peygamberlerle Musa’nın olacağını bildirdikleri olaylar dışında hiçbir şey söylemiyorum. ²³Mesih’in işkence çekmesi gerektiğini, ölümlerden dirilen ilk kişi olarak halka ve uluslara ışık bildirisini yayacağımı söylüyorum.”

Pavlos Agrippa’yı İsa’ya Çağırıyor 24-29

²⁴Pavlos bu yolda savunmasını sürdürürken, Festus yüksek sesle onun sözünü kesti: “Çıldırıyorsun Pavlos. Yüksek bilgi senin aklını yerinden oynatmış.” ²⁵Pavlos, “Aklımı oynatmadım saygıdeğer Festus” dedi. “Tam tersine, gerçeğe ve sağduyuya dayanan sözler bildiriyorum. ²⁶Önünde hiç çekinmeden konuştuğum Kral da bunları çok iyi bilir. Çünkü bunlardan hiçbiri onun gözünden kaçmış değildir. Kanım budur; çünkü bu iş bir kuytuda olmuş değil. ²⁷Peygamberlere inanır mısınız, Kral Agrippa? İnandığınızı biliyorum.”

²⁸Agrippa Pavlos’a, “Beni kısa sürede Mesih inanlısı²⁸⁴ yapacağımı sanıyorsun” dedi. ²⁹Pavlos yanıtladı: “Tanrı’dan dilerim, kısa ya da uzun süre içinde yalnız sen değil, bugün beni dinleyenlerin tümü şu bağları taşıma dışında benim durumumda bulunsaydınız.”

Pavlos Suçsuzdur 30-32

³⁰Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturan herkes ayağa kalktı. ³¹Oradan çekilip sorunu tartıştılar. “Bu adam ölümü ya da cezaevine kapatılmayı gerektirecek hiçbir suç işlemiş değildir” dediler. ³²Agrippa Festus’a, “Bu adam Kayser’e başvurmamış olsaydı, özgür bırakılabilirdi” dedi.

²⁸¹ Yaşam kutsallığı aşamasına gelen Mesih inanlıları.

²⁸² Zorla, “İsa lanetlensin” dedirtmek. (bkz. I.Korintoslular 12:3).

²⁸³ Halk sözünün açıklaması için bkz. 3:23

26:16 Hezekiel 2:1,3 **26:17** Yeremya 1:7,8; I.Tarihler 16:35 **26:18** Yasanın Tekranı 33:3; Yeşaya 35:5; 42:7,16; 61:1

²⁸⁴ Hristiyan.

Roma'ya Doğru 1-9

27 İtalya'ya yelken açmamız²⁸⁵ kararlaştırılınca, Pavlos'la başka bazı tutukluları Avgustus birliğinden Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ²Asya kıyılarına uğrayacak olan, Edremit limanına bağlı bir gemiye binip açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarhos bizimle birlikteydi. ³Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Yulius Pavlos'a insanca davranarak gidip arkadaşlarını görmesine ve sağlayacakları konukseverlikten yararlanmasına izin verdi. ⁴Oradan açılıp Kıbrıs'ın rüzgâr altı yanını²⁸⁶ aşmış; çünkü rüzgâr bize karşı esiyordu. ⁵Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira limanına ulaştık.

⁶Yüzbaşı burada İtalya'ya giden, İskenderiye'ye bağlı bir gemi bulunca bizleri buna bindirdi. ⁷Günlerce ağır ağır yol alarak, güçlük içinde Knidos açıklarına vardık. Ancak rüzgâr kıyıya yanaşmamızı önledi. Girit'in rüzgâr altı yanından Salmone karşısından geçtik. ⁸Bu kıyı boyunca güçlükle yol aldıktan sonra İyi Limanlar denen bir yere vardık. Lasea kenti oraya yakındı. ⁹Çok vakit yitirmiştik. Güz orucunun* geçmiş olması nedeniyle ve bu dönemde gemi yolculuğu tehlikeli olduğundan, Pavlos onlara öğütledi.

Azgın Fırtına Ortasında 10-26

¹⁰“Arkadaşlar” dedi. “Görüyorum ki yolculuk hem yıkıma, hem de ağır zarara yol açacak; yalnız gemiyle yükü için değil, canlarımız için de.” ¹¹Ne var ki yüzbaşı, Pavlos'un dediklerinden çok, kaptanla gemi sahibinin önerisini dinledi. ¹²Liman kışı geçirmeye elverişli olmadığından, çoğunluk buradan açılmak istiyordu. Girit'in Feniks limanına ulaşmış orada geçirmeyi umuyorlardı. Güneybatıya ve kuzeybatıya dönük bir yerdir burası.

¹³Güney rüzgârı esince, amaçlarının gerçekleştiğini sanarak, demir alıp Girit kıyısı boyunca yol yapmaya koyuldular. ¹⁴Ama çok geçmeden karadan esen kuzeydoğu kasırgası bastırdı. ¹⁵Gemi dalgalara kapılıp rüzgâra karşı boğuşmanın olanaksızlığı anlaşılınca, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶Klavda adlı küçük bir adanın rüzgâr altı yanını aşarken geminin filikasına güçlükle sarılabildik. ¹⁷Filikayı yukarı çekerek tüm gemiyi alttan güçlendirmesi için halatlar bağladılar. Sirtis'e* çarpmaktan korkarak yelken takımlarını indirdiler; böylece sürüklenip gittiler.

¹⁸Korkunç fırtına üzerimize saldırıyordu. Ertesi gün gemideki yükü denize boşaltmaya başladılar. ¹⁹Üçüncü gün de kendi elleriyle geminin takımlarını attular. ²⁰Günlerce ne güneşi, ne de yıldızları gördüler. Fırtına tüm hızıyla direnişi sürdürdü. Sonunda bizim için kurtulma umudu tümten yitirildi.

²¹Uzun süre ağızlarına hiçbir şey koymamışlardı. Bunun üzerine Pavlos ortalarında durup, “Arkadaşlar” dedi. “Beni dinlemeliydiniz; bu yıkımı, bu zararı başınıza getirmemek için Girit'ten açılmamalıydınız. ²²Ama şu anda yürekli olmanızı öğütlerim. İcinizden hiçbirinin canına bir zarar gelmeyecek; yalnız gemi kaybolacak. ²³Çünkü bu gece, bağlı olduğum ve kendisine ruhsal hizmet sunduğum Tanrı'nın bir meleği yanımda durup, ²⁴“Korkma Pavlos” dedi. “Senin Kayser'in karşısında durman gerekiyor. İşte onun için Tanrı seninle gemi yolculuğunda bulunanların tümünü sana bağışladı.” ²⁵Bu nedenle yüreklerin arkadaşlar. Çünkü benim Tanrı'ya imanım vardır; her şey bana bildirdiği gibi olacaktır. ²⁶Ancak bir adaya bindirmemiz gerekiyor.”

Kara Görünüyor 27-32

²⁷Adriyatik Denizi'nde sürüklenmemizin on dördüncü gecesi, gece yarısı sularında, gemiciler bir karaya yaklaştıklarını anladılar. ²⁸Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç²⁸⁷ olduğunu gördüler. Biraz daha ilerledikten sonra yeniden denizin derinliğini ölçtüler; on beş kulaç olduğunu gördüler. ²⁹Kayalıklara bindirmekten korkuyorduk. Bu nedenle kıçtan dört demir attular ve günün doğması için dua ettiler. ³⁰Gemiden ayrılmak amacıyla filikayı denize indiren gemiciler, baş taraftan demir atacak

²⁸⁵ Yazar Luka Pavlos'la birlikte yola çıkıyor. (bkz. 16:10; 20:5).

²⁸⁶ Güneyini.

²⁸⁷ Bir kulaç: 1.78 metre.

gibi davrandılar. ³¹Pavlos yüzbaşıya ve askerlere, “Bu adamlar gemide kalmazsa siz kurtulamazsınız” dedi. ³²Bunun üzerine askerler filikanın iplerini kesip onu salıverdiler.

Kurtuluş Kesinleşiyor 33-44

³³Günün doğuşundan önce Pavlos herkese yemek yemelerini öğütledi. “Bugün on dördüncü gündür” dedi, “Ağzınıza bir lokma ekmek koymadan, sinirleriniz gergin, bekliyorsunuz. Tümünden besinsiz kaldınız. ³⁴Bu nedenle yemek yemenizi öğütlerim. Çünkü kurtuluşunuz için gereklidir bu. Hiç kimsenin başından bir tek kıl yitirilmeyecektir.”

³⁵Pavlos bunları söyledikten sonra ekmek aldı; herkesin önünde Tanrı’ya şükran sunmanın ardından parçalayarak böldü ve yemeye başladı. ³⁶Hepsi de yüreklendi ve yemeye katıldı. ³⁷Bizler – gemideki canların toplamı– iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸Gönüllerinin özlediği kapsamda yemek yedikten sonra buğdayı denize boşaltıp gemiyi hafiflettiler.

³⁹Gün doğunca karayı tanıyamadılar. Kumsallı bir koy gördüler; gemiyi oraya yanaştırıp yanaştıramayacaklarını düşünüyorlardı. ⁴⁰Demirleri toplayıp denize salıverdiler. Bu arada dümenlerin bağlarını gevşettiler; gabya yelkenini rüzgâra açıp kumsala doğrulttular. ⁴¹Ama gemi karşıt akımlı* bir yere düştü ve baştan kara ettiler. Geminin baş tarafı saplanıp kımıldanmaz oldu, kıç ise dalgaların gücünden parçalanmaya başladı.

⁴²Hiçbiri yüzerek kaçmasın diye, askerlerin amacı tutukluları öldürmekti. ⁴³Öte yandan Pavlos’u kurtarmak isteyen yüzbaşı onların bu amacına engel oldu. İlk yüzebilenlerin gemiden atlayıp karaya çıkmaları için buyruk verdi. ⁴⁴Geriye kalanlara gelince kiminin bir tahta parçasına, kimisinin de geminin başka bir parçasına sarılmasını önerdi. Böylece herkes sağ salim karaya çıktı.

Pavlos’un İmanı Kanıtlanıyor 1-6

28 Kurtulduktan sonra, adanın Malta olduğunu öğrendik. ²Yerliler bize görülmemiş insanlık gösterdi. Ateş yaktılar, hepimizi ağırladılar. Çünkü yağmur yağıyordu, hava da soğuktu. ³Pavlos bir deste çalı çırpı toplayıp ateşe attı. Sıcaktan kaçan bir engerek yılanı onun eline sarıldı. ⁴Pavlos’un elinden zehirli yılanın sarkıldığını gören yerliler birbirlerine, “Kuşku yok, bu adam bir katil!” dediler. “Denizden kurtulmasına karşın Hak onun yaşamasına izin vermedi.” ⁵Ama Pavlos zehirli yılanı ateşe attı ve başına hiçbir kötülük gelmedi. ⁶Yerliler Pavlos’un şişmesini ya da bir anda düşüp ölmesini beklediler. Ne var ki, uzun süre bekledikten sonra ona hiçbir şey olmadığını görünce, düşüncelerini değiştirip onun bir tanrı olduğunu zannettiler.

Pavlos Hastaları Sağaltıyor 7-10

⁷Bu yörede ada başkanının çiftlikleri vardı. Adı Publius olan bu adam bizleri kabul etti ve üç gün süreyle konukseverlik göstererek ağırladı. ⁸Publius’un babası yüksek ateşten yanıyordu. Dizanteriye tutulmuş, yatağa düşmüştü. Pavlos onu görmeye gitti. Sağlığı için dua yükseltti, ellerini üstüne koyarak onu iyi etti. ⁹Bundan sonra adadaki başka hastalar da Pavlos’a gelip sağlığa kavuştu. ¹⁰Bu insanlar bizlere armağanlar sunarak saygı gösterdi, denize açıldığımızda da tüm gereksinimlerimizi karşıladılar.

Pavlos Roma’ya Ulaşıyor 11-31

¹¹Aradan üç ay geçti. Adada kışlamış –İkiz Oğullar armasıyla donatılmış*– İskenderiye’ye bağlı bir gemiyle denize açıldık. ¹²Sirakuza’ya uğradık, orada üç gün geçirdik. ¹³Buradan sonra dolaşarak Regium’a ulaştık. Ertesi gün bir güneş rüzgârı esti, ikinci gün Puteoli’ye vardık. ¹⁴Orada kardeşler bulduk. Aralarında yedi gün geçirmemiz için yalvardılar. En sonunda Roma’ya vardık. ¹⁵Oradaki kardeşler bizlere ilişkin bilgi alınca, bizi karşılamak için Appius Forumu’na* ve Üç Taverna’ya* kadar geldiler. Pavlos onları görünce Tanrı’ya şükranlarını sundu, yüreklendi. ¹⁶Roma’ya girdiğimizde Pavlos’a kendisini gözaltında bulunduran askerle birlikte kalması için özel izin verildi.

¹⁷Aradan üç gün geçince Pavlos Yahudiler’in ileri gelenlerini çağırdı. Onlar toplanınca,

“Kardeşlerim” dedi. “Ben ne halka, ne de atalarımızın törelerine karşı bir suç işledim. Yerusâlim’den tutuklu olarak Romalılar’ın eline teslim edildim. ¹⁸Onlar soruşturmayı yaptıktan sonra beni özgür bırakmak istediler. Çünkü ölümü gerektirecek hiçbir davranışım olmadı. ¹⁹Ama Yahudiler karşı çıkınca, Kayser’e başvurmak zorunda kaldım. Yoksa kendi ulusuma karşı hiçbir suçlamada bulunmuş değilim. ²⁰Bu nedenle sizleri görmek ve sizinle görüşmek istedim. Çünkü İsrail’in umudu yüzünden ben şu zincirle bağlıyım.”*

²¹Onlar şöyle yanıtladı: “Biz Yahudiye’den seninle ilgili ne bir mektup aldık, ne kardeşler arasından buraya gelen biri bizlere herhangi bir şey anlattı, ne de sana karşı kötü bir söz konuştu. ²²Kaldı ki, biz senin düşünceni öğrenmeyi uygun görüyoruz. Bu partiye gelince, her yerde ona karşı konuşulduğunu biliyoruz.”

²³Pavlos’a bir gün ayırdılar. Büyük bir topluluk onun konuk kaldığı yere geldi. Pavlos onlara Tanrı hükümrânlığını anlattı ve sabahtan akşama dek İsa’ya ilişkin tanıklıkta bulunarak Musa’nın ruhsal yasasından, peygamberlerden kendilerine kanıtlar gösterdi. ²⁴Söylenenlere kimi inandı, kimi imansızlık gösterdi.

²⁵Birbirleriyle anlaşmazlığa düşünce ayrıldılar. Pavlos onlara son bir söz söyledi: “Kutsal Ruh Yeşaya peygamber aracılığıyla atalarınıza çok doğru söylemiştir:

²⁶“Git bu halka bildir,

Ha bire dinleyeceksiniz ama bir şey anlamayacaksınız,

Ardı ardına göreceksiniz ama bir şey kavramayacaksınız.

²⁷Çünkü bu halkın yüreği yağ tuttu,

Kulakları iyi duymaz oldu.

Gözlerini yumdular;

Gözleriyle görmesinler

Kulaklarıyla duymasınlar,

Yürekleriyle anlamasınlar diye.

Dönmesinler de ben kendilerini iyi etmeyeyim diye.’

²⁸“Sizlerce bilinsin ki, Tanrı’nın bu kurtarışı uluslara gönderilmiştir. Onlar dinleyecek.” ²⁹²⁸⁸

³⁰Pavlos’a gelince, tam iki yıl kiraladığı evde yaşadı ve yanına gelen herkesi kabul etti. ³¹Tanrı hükümrânlığını yayıyor ve önlenmeden, yüreklilikle Rab İsa Mesih’e ilişkin konuları öğretiyordu.

□ **28:26** Yeşaya 6:9,10

²⁸⁸ **29** [Pavlos bunları söyleyince Yahudiler ayrıldı, kendi aralarında yoğun tartışmaya giriştiler.]

28:28 Mezmur 67:2; 98:3

ROMALILARA MEKTUP (Tanrı'nın Kayra İlkesi)

Önsöz

Birinci yüzyılda her yere dağılmış inanlılar topluluklarını ve topluluk liderlerini eğitmek, yüreklendirmek ve Mesih bağlılığında bağdaştırmak için genç kilise topluluklarına Tanrı esinlemesiyle yazılan mektupları okuruz İncil'de. Toplamı yirmi bir olan bu mektupların ana konusu Tanrı katında kişinin nasıl doğruluğa erişebileceği, bağlıların nasıl eğitileceği, toplulukların ne yolda yönetileceğidir. Bunlardan on üçünü yazmak için Tanrı haberci Pavlos'u seçti ve esinledi.

Önemi çok yüksek olan Romalılar Mektubu 58 yılında Pavlos'un üçüncü haber gezisi sırasında Korintos kentinden yazıldı. Mektup iki önemli kesime ayrılır: ÖĞRETİ (Bölüm 1-11), UYGULAMA (Bölüm 12-16). Ana konu insanın günahlılığdır; İsa Mesih'e iman ederek doğrulukla donatılmak, Kutsal Ruh'la dolup Tanrı'yı hoşnut eden yaşamı yaşamaktır.

İlk kesimde karşımıza insanla ilgili üç konu çıkıyor: 1- Evrensel Suçluluk (1-3), 2- Kişisel Günahlılık (7:15-24); 3- Tanrısal Egemenlik (9:7-18). Mektubun ana konusu 1:16-17'de açıklanmaktadır. Eski Antlaşma'dan gelen bu köklü gerçek (bkz. Habakkuk 2:4). Galatyalılar'a Mektup 3:11 ve İbraniler'e Mektup 10:38'de de konu edilmekte, tanrıbilim öğretisinin temeli olarak belirtilmektedir.

Bu yazı şöylece özetlenebilir:

- I. Herkes doğrulukla donatılmaya gereksinimli 1:1-3:20.
- II. Suçluluk kesindir, doğruluk kayrayladır 3:21-5:11.
- III. Adem'le birlik, Mesih'le birlik 5:12-7:25.
- IV. Tanrı tasarılarının bütünlenmesi 8:1-9:5.
- V. Egemen Tanrı isteği uyarınca seçilenler 9:6-11:36.
- VI. Mesih'e imanın uygulanışı 12:1-16:27.

Özel Açıklama 1-7

1 Mesih İsa'nın uşağı, haberci²⁸⁹ olmaya çağrılan, Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni yaymaya atanan Pavlos'tan. ²Tanrı'nın peygamberleri aracılığıyla Kutsal Yazılar'da önceden vaat ettiği Sevinç Getirici Haber. ³Bu Haber O'nun Oğlu Mesih'e ilişkindir. O, beden açısından Davut soyundan doğan, ⁴kutsallık ruhu açısından ölümler arasından dirilerek güçlülükle Tanrı Oğlu belirlenen Rabbimiz İsa Mesih'tir.

⁵O'nun aracılığıyla kayra ve habercilik görevini aldık. O'nun adının yayılması için bütün uluslar arasında iman buyruğuna uymayı tanıtalım diye.. ⁶Sizler de bunların arasında İsa Mesih'in çağrılılarısınız. ⁷Roma'da bulunan hepiniz, Tanrı'nın sevdikleri, kutsal yaşam çağrılıları.. Sizlere Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kayra ve esenlik gelsin.

Dua ve Teşekkür 8-12

⁸En başta, hepiniz için İsa Mesih aracılığıyla Tanrım'a teşekkür sunarım. Çünkü imanınız tüm dünyada yayılıyor. ⁹Oğlu'nun Sevinç Getirici Haberi'nde canla başla kendisine ruhsal hizmet sunduğum Tanrı tanışımıdır: Hiç ara vermeden sizleri anıyorum. ¹⁰Tanrı isteğiyle yakın dönemde bir yoldan yanınıza gelebilmek için sürekli dua ediyorum. ¹¹Bu isteğimin nedeni sizleri özlemiş olmamdır. Destek bulasınız diye sizlere ruhsal bir bağış sağlamak istiyorum. ¹²Öyle ki, siz de ben de imanımızda birbirimizi karşılıklı yüreklendirelim.

²⁸⁹ bkz. Matta 5:1; Habercilerin İşleri 1:2

Özel Bilgi 13-15

¹³Kardeşlerim, sizleri bilgisiz bırakmak istemem. Kaç kez yanınıza gelmeyi tasarladım ama şu ana dek engellendim. Öteki uluslar arasında olduğu gibi sizin aranızda da ürün toplamayı amaçladım. ¹⁴Yunanlılar'a* da Barbarlar'a da, akıllılara da akılı olanlara da borçluyum. ¹⁵Bu nedenle Roma'da bulunan sizlere de Sevinç Getirici Haber'i müjdelemek için sabırsızlanıyorum.

Sevinç Getirici Haber'in Yeterliliği 16,17

¹⁶Çünkü, Sevinç Getirici Haber'e bağlılığımdan utanç duymuyorum. Çünkü her iman edene kurtuluş sağlayan Tanrı gücüdür; ilkin Yahudi'ye hem de Yunanlı'ya. ¹⁷Çünkü Tanrı'nın insanı doğruluğa iletmesi Sevinç Getirici Haber'de açıklanır. İmana dayanan, imana ulaştıran doğruluktur bu. Tıpkı yazılı olduğu gibi, 'Doğru kişi imanla yaşayacaktır.'

DOĞRULUĞA GENEL GEREKSİNİM

İnsanlığın Suçluluğu 18-32

¹⁸Kötü tutumlarıyla gerçeğe set çeken insanların tüm tanrısaymazlığına ve kötülüğüne karşı Tanrı'nın öfkesi gökten açıklanır. ¹⁹Çünkü Tanrı'ya ilişkin ne varsa onlara belirgindir; Tanrı bunu onlara açıklamıştır.

²⁰O'nun göze görünmeyen nitelikleri –başlangıcı sonu olmayan gücü ve tanrılığı– dünyanın yaratılmasından bu yana yapılan işlerden anlaşılmakta ve açık açık görülmektedir. Öyle ki, hiç özürleri olmasın. ²¹Çünkü Tanrı'yı bilmelerine karşın, O'nu ne Tanrı olarak yüceltiler, ne de teşekkür sundular. Tam tersine, tasarılarında boş savlara kapıldılar ve anlayıştan yoksun akılları kapkaranlık oldu. ²²Bilgelik taslarken akılsızlığa sürüklendiler. ²³Ölümsüz Tanrı'nın yüceliğini ölümlü insanla, kuşlarla, dört ayaklı yaratıklarla ve sürüngenlere benzer canlılarla değiştirdiler.

²⁴Bu nedenle, Tanrı onları yüreklerinin tutkusunda iğrençliğe teslim etti. Bu işlerle kendi aralarında bedenleri aşağılansın diye. ²⁵Onlar Tanrı'nın gerçeğini yalanla değiştirdiler; Yaratan'dan çok yaratığa tapındılar, ona hizmet sundular. Tanrı çağlar boyunca kutlansın. Amin.

²⁶Bunun için Tanrı onları edepsizlikle ilgili utandırıcı isteklere teslim etti. Kadınları, doğal ilişkiyi doğala ters düşen ilişkiye dönüştürdüler. ²⁷Bunun gibi erkekleri de kadınla doğal ilişkiyi bırakıp isteklenmelerinde birbirlerini özleyerek yanıp tutuştular. Erkekler erkeklerle utanmazlık ettiler ve sapıklıklarına yaraşan karşılığı kendi varlıklarında buldular.

²⁸Tanrı'yı bilme aşamasına gelmeyi onaylamadıklarından, Tanrı onları uygunsuz işler yapmaları için onaylanmayan düşünceye teslim etti. ²⁹Onların varlığında her tür bozukluk, aşağılık, açgözlülük, kötülük doldu taşı. Kincilik, adam öldürücülük, kavgacılık, düzenbazlık, bayağılık onları tepeden turnağa dek sardı. Dedikoducular, ³⁰başkalarını çekiştirenler, Tanrı'yı yerden yere vuranlar, onu bunu aşağı görenler, büyülenenler, övünenler, uygunsuz işler düzenleyenler, ana baba sözü dinlemeyenler, ³¹düşüncesizler, sözünde durmayanlar, sevgi nedir bilmeyenler, sevecenlikten yoksun kişiler. ³²Bu işleri yapanlara ölüm yaraşır diyen Tanrı'nın hak yargısını bilmelerine karşın, bunları salt yapmakla yetinmezler, üstelik yapanları da onaylarlar.

Tanrı'nın Yansız Yargılaması 1-11

2 Bu nedenle ey yargı yürüten insan! Kim olursan ol hiç özrün yok. Çünkü başkasına yargı yürüttüğün konuda kendine karşı yargı yürütmektesin. Çünkü yargı yürüten sen, aynı işleri uygulamaktasın. ²Bunları yapanlara karşı Tanrı yargılamasının gerçek kapsamında uygulandığını biliyoruz. ³Bunları yapanlara karşı yargı yürüten, öte yandan aynısını kendisi yapan insan! Tanrı yargılamasından kaçıp kurtulacağını mı sanıyorsun sen? ⁴O'nun iyi yürekliliğinin, cezayı erteleyişinin, katlanışının ululuğunu mu küçümsüyorsun? Tanrı'nın iyi yürekliliğinin seni günahattan dönmeye

□ 1:17 Habakkuk 2:4 1:23 Mezmur 106:20; Yasamın Tekrarı 4:15-19

yöneltiğini bilmezlikten mi geliyorsun?

⁵Doğruluğa dayanan Tanrı yargılamasının evrene açıklanacağı öfkeli yargılama gününde, katılığına ve günahattan dönmeye yanaşmayan yüreğine yaraşır biçimde, kendine karşı öfke biriktiriyorsun sen. ⁶Tanrı herkese işlerine göre karşılık verecektir. ⁷Sabırla, yararlı işlerle yücelik, onur ve kalıcılık arayanlara sonsuz yaşam; ⁸öte yandan sürtüşmecilere, gerçeğe sırt çevirip düşüklüğü kucaklayanlara öfke ve kızgınlık uygulanacak. ⁹Kötülük işleyen herkes acı ve üzüntü çekecek: İlkin Yahudi hem de Yunanlı. ¹⁰Öte yandan yararlı işler yapan herkese yücelik, onur ve esenlik gelecek; ilkin Yahudi'ye, hem de Yunanlı'ya. ¹¹Çünkü Tanrı insanlar arasında ayırım gözetmez.

Tanrı Yargılaması Saptanacaktır 12-16

¹²Ruhsal yasayı bilmeden günah işleyenlerin tümü* ruhsal yasa öneme alınmaksızın mahvolacak. Ruhsal yasa kapsamında günah işleyenlerin tümü de ruhsal yasa yoluyla yargılanacak. ¹³Çünkü Tanrı katında doğru kişiler ruhsal yasanın duyucuları değildir. Tersine, doğrulukla donatılanlar ruhsal yasanın uygulayıcılarıdır. ¹⁴Çünkü ruhsal yasaya sahip olmayan uluslar²⁹⁰, ruhsal yasaya ilişkin gerekleri kendiliklerinden uyguladıklarında, ruhsal yasaya sahip olmamalarına karşın, kendi kendilerine yasa görevi görürler. ¹⁵Bu insanlar tutumlarıyla, ruhsal yasaca²⁹¹ buyrulanların öz yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları kendileriyle birlikte tanıklık eder. Birbiriyle çelişen düşünceleriye ya onları suçlar ya da savunur. ¹⁶Tanrı insanların yaşamındaki gizli kapaklı sorunları O Gün İsa Mesih aracılığıyla yargılar. Benim Sevinç Getirici Haberim uyarınca uygular bunu.

Ruhsal Yasayı Bilenlerin Yargılanması 17-24

¹⁷Gelelim sana Yahudi adını taşıyana, ruhsal yasaya güvenene, Tanrı'yı bilmekle övünene, ¹⁸ruhsal yasanın ışığında eğitildiğinden O'nun isteğini tanıyana, üstün değerleri onaylayana. ¹⁹Görmeyenlerin yöneticisi olduğuna güven besleyene, karanlıkta yürüyenlere ışık verene, ²⁰akılsızların eğitmenine, bilgisizlerin öğretmenine. Ruhsal yasada bilgi ve gerçeğin özüne sahip olana. ²¹Başkasına öğreten sen, kendine öğretmez misin? Çalmamak konusunda sözü yayan sen, kendin çalar mısın? ²²Evlilik dışı cinsel bağlantıya girme diyen sen, evlilik dışı cinsel bağlantıya girer misin? Yalancı tanrılardan öğrenen sen, tapınak yağmacılığı eder misin? ²³Ruhsal yasayla övünen sen, ruhsal yasaya karşı suç işleyerek Tanrı'yı yermektesin. ²⁴Kitap'ta yazılı olduğu gibi, 'Çünkü Tanrı'nın adı uluslar arasında sizin yüzünüzden kötülenmektedir.'

Yüzeysel Bilgi mi, Yüreksel Uygulama mı? 25-29

²⁵Eğer ruhsal yasayı uyguluyorsan, sünnet gerçekten yararlıdır. Ama ruhsal yasaya karşı suç işleyen biriysen, sünnetli olman sünnetsizlikle eşit tutulur. ²⁶Çünkü ruhsal yasanın kurallarını uygulayan sünnetsiz kişinin sünnetsizliği sünnetlilik sayılmaz mı?

²⁷Öyleyse, bedence sünnetsiz olan ama ruhsal yasayı uygulayan birey, Kitap'ta yazılanları bilmene ve sünnetli olmana karşın, ruhsal yasa önünde suç işleyen seni yargılayacaktır. ²⁸Çünkü kişi ne dıştan öyle görünmekle Yahudi olabilir, ne de bedence dıştan sünnetli görünmekle sünnetli olabilir. ²⁹Tam tersine, gerçek Yahudi iç yaşamda böyle davranan, yüreği sünnet edilmiş insandır. Yasa'da yazılanlarla değil, ruhla yöneltilendir. Onun övgüsü insanlardan değil, Tanrı'dandır.

Her Durumda Doğru Olan Tanrı 1-8

3 Öyleyse, Yahudiler'in taşıdığı özellik nedir? Ya da sünnetliliğin yararı ne olabilir? ²Her bakımdan çoktur. Her şeyden önce, Tanrı sözleri Yahudiler'e emanet edilmiştir. ³İçlerinden bazıları güvenilmezliğe kaydıysa ne olmuş? Onların güvenilmezliği Tanrı'nın güvenilirliğini geçersiz mi kılar?

²⁹⁰ **Yahudiler** dışında kalan ve ruhsal yasası olmayan **uluslar**.

²⁹¹ Eski Antlaşma'da Musa peygamber aracılığıyla verilen şeriat. İncil'in sayfalarında buna ilk kez İsa Mesih tarafından değiniliyor (bkz. Matta 5:17). Bu çeviride (İbranice *tora*: öğreti, yön) baştanbaşa 'Ruhsal Yasa' olarak geçer.

2:6 Mezmur 62:12; Süleyman'ın Özdeyişleri 24:12 **2:24** Yeşaya 52:5; Hezekiel 36:20

Hiçbir zaman! ⁴Herkes yalancı olsa bile, Tanrı gerçek olmalı. Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

“Böylece sözlerinde doğru çıkasın.

Yargıya oturduğunda üstünlüğünü kanıtlayasın.”

⁵Ama eğer kötülüğümüz Tanrı adaletini tanıtıyorsa, buna ne demeli? Yoksa öfkeli yargısını uygulayan Tanrı adaletsiz mi davranıyor? (İnsansal görüşle söz söylüyorum.) ⁶Hiçbir zaman! Böyle olsaydı, Tanrı dünyayı nasıl yargılayabilirdi?

⁷Ama eğer benim yalancılığımдан ötürü, Tanrı'nın gerçekliği O'nun yüceliği yararına bollukla artıyorsa, niçin şu ana dek bir günahlı durumda yargılanıyorum? ⁸Buna göre, “Kötülük yapalım ki bundan iyilik çıksın” diye mi sav yürüteceğiz? Bazı kimseler böyle asılsız sözler ettiğimizi ileri sürerek bize kara çalıyor. Bunları yayanlar hak ettikleri kapsamda yargılanacaktır.

Her Can Doğruluktan Yoksundur 9-20

⁹Bu durumda ne dememiz gerekir? Biz Yahudiler ötekilerden üstün kişiler miyiz? Kesinlikle hayır! Çünkü bütün insanların –Yahudiler'in de, ulusların da– günah egemenliğinde bulunduğunu daha önce kanıtladık.

¹⁰Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

“Doğru olan yok, tek kişi bile..

¹¹Anlayışla davranan yok,

Tanrı'yı arayan yok.

¹²Tümü yolu sapıttı, toplamı yararsız oldu.

İyilik yapan yok, tek kişi bile.

¹³Boğazları açık gömüttür,

Dilleriyle kandırırlar.

Dudaklarının altında engerek zehiri var.

¹⁴Ağzları ilenme ve acı sözle taşar.

¹⁵Ayakları kan dökmeye koşar.

¹⁶Geçtikleri yollar yıkım ve dert dolu.

¹⁷Bilmezler barış yolunu.

¹⁸Yok gözlerinde Tanrı korkusu.”

¹⁹Şimdi biliyoruz ki, ruhsal yasada söylenen her şey yasa altında bulunan kişilere söylenmiştir; her ağız kapansın ve tüm dünya Tanrı önünde suçlansın diye. ²⁰Çünkü hiçbir insan ruhsal yasada sıralanan uygulamalarla Tanrı katında doğrulukla donatılmayacaktır. Çünkü ruhsal yasa bireyi ancak günahı bilme kavramına getirir.

Doğruluk Yolu Tektir 21-31

²¹Ama şimdi ruhsal yasaya bağlılığın ötesinde Tanrı'nın doğruluk ilkesi açıklandı; hem ruhsal yasanın hem de peygamberlerin tanıklığı budur. ²²İsa Mesih'e iman yoluyla iman aşamasına varanların tümünü Tanrı'nın doğruluğa eriştirmesidir bu. Çünkü hiçbir ayırım yoktur. ²³Çünkü tümü günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kalmaktadır. ²⁴Onlar karşılık ödemeksizin Tanrı'nın kayrasından yararlanarak, Mesih İsa'da sağlanan kurtulmalık aracılığıyla doğrulukla donatılırlar. ²⁵Tanrı İsa'yı –kanına iman edenlerin benimsemesi için– günahları gideren bağışlamalık olarak sundu. Bu, Tanrı adaletinin kesinlikle açıklanması içindi. Çünkü daha önce işlenmiş günahlara göz yumarak cezayı ertelemişti. ²⁶Böyle davranmasının nedeni, adaletinin şimdiki dönemde açıklanması içindir: Hem kendi doğruluğu, hem de İsa'ya iman edeni doğrulukla donattığı kanıtlanınsın diye..

²⁷Öyleyse övünmek nerede kalıyor? Dışlanıyor. Hangi ilke uyarınca oluyor bu dışlama? Yasa'da buyrulan işler nedeniyle mi? Hayır, iman ilkesi uyarınca. ²⁸Çünkü insan ruhsal yasada sıralanan işler

□ **3:4** Mezmur 116:11; 51:4 **3:10** mezmur 14:1-3; 53:2-4 **3:13** Mezmur 5:9; 140:3 **3:14** Mmezmuur 10:7 **3:15** Yeşaya 59:7:8 **3:18** Mezmur 36:1 **3:20** Mezmur 143:2

olmaksızın, salt iman ederek doğrulukla donatılır düşüncesi üzerinde duruyoruz.

²⁹Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Ulusların da Tanrısı değil mi? Hiç kuşkusuz ulusların da Tanrısı'dır. ³⁰Tanrı bir olduğuna göre sünnetlileri de, sünnetsizleri de imanlarından ötürü doğrulukla donatacak. ³¹Bu ne demektir? İman yoluyla ruhsal yasayı geçersiz mi kılıyoruz? Hiçbir zaman! Tam tersine, ruhsal yasayı pekiştiriyoruz.

İbrahim Doğruluğunu Nasıl Sağlayabildi? 1-8

4 Öyleyse, beden açısından atamız İbrahim'in yararı ne olmuştur? diye sorabiliriz. ²Eğer İbrahim yaptığı işlerden ötürü doğrulukla donatıldıysa, övünmek için bir dayanağı vardır; ama Tanrı doğrultusunda değil. ³Çünkü Kutsal Yazı ne buyuruyor?

“İbrahim Tanrı'ya iman etti
ve bu ona doğruluk sayıldı.”

⁴İş yapana yaraşan karşılık armağan niteliğinde değil, ücret yükümlülüğünde hesaplanır. ⁵Buna karşı, tanrısaymazı doğrulukla donatan Tanrı'ya iman edenin imanı doğruluk yerine sayılır; yaptığı işler değil. ⁶Nasıl ki Davut da, Tanrı'nın işler olmaksızın doğru saydığı insana özgü mutluluğu şöyle anlatır:

⁷“Ne mutlu kötülükleri bağışlanan, günahları örtülen kişilere!

⁸Ne mutlu Rab'bin kendisine günah saymadığı insana!”

İbrahim'in Doğruluğu: Sünnetsiz Durumdayken 9-12

⁹Öyleyse bu mutluluk yalnız sünnetlileri mi, yoksa sünneti olmayanları da mı kapsar? Çünkü İbrahim'in imanı kendisine doğruluk yerine sayıldı diyoruz. ¹⁰Nasıl oldu da bu böyle sayıldı? Sünnet olduktan sonra mı, yoksa sünnetsiz durumdayken mi? Hayır. Sünnet olduktan sonra değil; tam tersine sünnetsiz durumdayken sayıldı. ¹¹İbrahim daha sünnetsizken, sünnet simgesini imandan doğan doğruluğun mührü olarak aldı; sünnetsiz olmalarına karşın iman edenlerin tümüne ruhsal baba olsun diye. Böylelikle onlara da doğruluk sayılması amaçlandı. ¹²Bunun yanı sıra sünnetlilere de baba oldu o. Salt sünnetli oldukları için değil, babamız İbrahim'in sünnetsizken taşımakta olduğu imanın izlerinde yürüdükleri için.

İbrahim'in Doğruluğu: Ruhsal Yasadan Önce 13-17

¹³İbrahim'e ya da soyuna, dünyanın mirasçıları olma vaadi ruhsal yasa aracılığıyla değil, imandan doğan doğruluk aracılığıyla sağlandı. ¹⁴Çünkü ruhsal yasa uyarınca yaşayanlar Tanrı'dan miras alsaydı iman boşa çıkar, vaat da geçersiz olurdu. ¹⁵Çünkü ruhsal yasa tanrısal öfkeye neden olur. Oysa ruhsal yasanın olmadığı yerde suç da yoktur.

¹⁶Bu nedenle tüm İbrahim soyuna kayra aracılığıyla sağlanması için, vaat imana dayanmaktadır; yalnız ruhsal yasaya bağlı olanlara değil, İbrahim'in imanına bağlı olanlara da. Çünkü o hepimizin ruhsal babasıdır. ¹⁷Kitap'ta yazılmış olduğu gibi: “Seni birçok ulusun babası kıldım.” İbrahim ölüleri yaşama kavuşturan, var olmayanı var eden Tanrı'nın önünde iman etti.

İman Edenlerin Parlak Örneği: İbrahim 18-25

¹⁸İbrahim umutsuzluğa karşın umutla birçok ulusun babası olacağına iman etti. Yazılı olduğu gibi: “Senin soyun böyle olacaktır.” ¹⁹Bedeninin ölü denebilecek durumunu –yaklaşık yüz yaşındaydı– ve Sarah'nın çocuk doğuramayacak durumda olduğunu düşündüğünde imanı sarsılmadı. ²⁰Tanrı'nın vaadi konusunda imansızlık edip kuşkuya düşmedi. Tam tersine, imanda güçlenerek Tanrı'ya yücelik sundu. ²¹O'nun vaat ettiğini uygulamaya da gücü yettiğine kesinlikle güvendi. ²²Bu nedenle, imanı kendisine doğruluk olarak sayıldı.

²³Kaldı ki, ‘kendisine sayıldı’ sözleri yalnız İbrahim için yazılmış değildir. ²⁴Bu sözler bizler için

□ 4:3 Yaratılış 15:6 4:6 Mezmur 32:1,2 4:9 Yaratılış 15:6 4:11 Yaratılış 17:10-14; 23:26

de yazılmıştır. Rabbimiz İsa'yı ölümler arasından diriltene iman eden bizler için de iman doğruluk sayılacaktır. ²⁵İsa, bizim suçlarımız için ölüme teslim edildi ve doğruluğumuz için ölümden dirildi.

Mesih'e İman Edenin Doğruluğu 1-11

5 Bu nedenle, iman sonucu doğrulukla donatılmış olarak, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın önünde barış gönencindeyiz. ²İman ederek içinde bulunduğumuz bu kayraya O'nun aracılığıyla girme hakkına kavuştuk. Kavuşacağımız Tanrı yüceliğinin umuduyla da övünç duyuyoruz. ³Üstelik acılarımızda bile övünç duyuyoruz. Çünkü acının sabrı oluşturduğunu biliyoruz. ⁴Sabır, denenmeden geçildiğini gösterir, denenme de umudu oluşturur. ⁵Bu umut utanç getirmez. Çünkü Tanrı'nın sevgisi bizlere verilen Kutsal Ruh aracılığıyla yüreklerimizde dolup taşmaktadır.

⁶Çünkü biz daha güçten yoksunken, gerekli dönemde Mesih tanrısaymazlar yerine öldü. ⁷Doğru kişi yerine başka birinin ölmesini düşünmek güçtür. Yararlı insanın yerine belki başka biri ölme yürekliliğini gösterebilir. ⁸Ama biz daha günahlıyken Mesih bizim yerimize öldü. Tanrı bize sevgisini bununla kanıtıyor. ⁹İsa'nın kanı aracılığıyla şu anda doğrulukla donatılmışsak, O'nun aracılığıyla Tanrı'nın gelecek olan öfkeli yargısından kurtuluş bulacağımız daha da kesindir. ¹⁰Biz düşmanken Oğlu'nun ölümü aracılığıyla Tanrı'yla barıştırıldığımız göz önünde tutulsun. Ama barıştırılmış ortamda Mesih'in yaşamı aracılığıyla kurtuluş bulacağımız daha da kesindir. ¹¹Hem yalnız bu kadar değil. Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı bağlılığında övünç duymaktayız. O'nun aracılığıyla şimdi barışsal kayrayla donatıldık.

Günahın Sonucu, Tanrı'nın Armağanı 12-19

¹²Bu nedenle bir tek insan yüzünden günah nasıl dünyaya girdiyse, günah yüzünden de ölüm dünyaya girdi. Böylece bütün insanları ölüm biçip geçti. Çünkü tümü günah işledi. ¹³Ruhsal yasa verilmeden önce de günah dünyadaydı. Ne var ki, ruhsal yasanın bulunmadığı yerde günah öneme alınmaz. ¹⁴Ama ölüm Adem'in gününden Musa'nın gününe dek egemenliğini sürdürmüştür. Adem benzeri suçluluk sınırını aşarak günah işlememiş olanlar üzerinde de..

Adem gelişi beklenen kişinin bir betimidir. ¹⁵Ne var ki, tanrısal bağış Adem'in suç işlemesine benzemez. Çünkü eğer bir tek kişinin suç işlemesiyle bunca insana ölüm yargısı geldiyse, Tanrı kayrasının ve armağanının bunca kişi yararına bollukla dağıtılması daha da kesindir. Buysa bir tek insanın –İsa Mesih'in– kayrasıyla oldu.

¹⁶Tanrısal armağan o tek kişinin günahına koşut değildir. Çünkü bir tek insanın suçu sonucunda saptanan yargı suçlu çıkarılma oldu. Tanrısal bağış ise bunun tersine, bir sürü suçtan sonra doğru çıkarılmayı sağladı. ¹⁷Suçun bir tek insan tarafından işlenerek ölüm egemenliğini getirdiği ve bunun o tek kişi aracılığıyla bütünlendiği önümüzdedir. Ama kayra bolluğunu ve doğruluk armağanını alanların, bir tek kişi –İsa Mesih– aracılığıyla yaşamda egemenlik sürecekleri daha da kesindir.

¹⁸Demek ki, bir tek insanın suçluluğu yüzünden suçlu çıkarılma nasıl bütün insanları içerdiyse, buna koşut olarak bir tek insanın doğru çıkarma eylemiyle yaşam doğruluğu bütün insanları kapsamıştır. ¹⁹Çünkü bir tek insanın buyruğa uymazlığıyla nasıl birçokları günahlı kılınmışsa, buna koşut olarak bir tek insanın buyruğa uymasıyla da birçokları doğru kılınacaktır.

Kayranın Ruhsal Yasaya Üstünlüğü 20,21

²⁰Ruhsal yasa suçluluğun artması için araya girdi. Ama günahın arttığı yerde kayra da her ölçüyü aşan bir artışla çoğaldı. ²¹Öyle ki, günah nasıl ölüm yoluyla hükümranlık sürdürdüse, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla sonsuz yaşama ileten kayra da doğrulukla hükümranlık sürsün.

GÜNAH SORUNU

□ **4:17** Yaratılış 17:5; Yeşaya 48:13 **4:18** Yaratılış 15:5 **4:22** Yaratılış 15:6 **5:1** Yeşaya 53:4,5 **5:5** Mezmur 22:5; 25:20

Mesih'in Ölümüyle Sağlanan Üstünlük 1-11

6 Öyleyse ne diyeceğiz? Kayra çoğalsın diye günah işlemeyi sürdüreceğiz miyiz? ²Hiçbir zaman! Günaha karşı ölmüş olan bizler bundan böyle nasıl günah içinde yaşayabiliriz? ³Yoksa Mesih İsa'yla bir olmaya vaftiz edilen bizlerin, O'nun ölümüyle bir olmaya vaftiz edildiğimizi bilmiyor musunuz? ⁴Çünkü vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. Öyle ki, Baba'nın görkemli gücüyle Mesih nasıl ölümler arasından dirildiyse, biz de günlerimizi yepyeni bir yaşamda geçirebilelim.

⁵Çünkü ölümünün benzerliğinde O'nunla birleştiysek, dirilişinin benzerliğinde de birleşmemiz doğaldır. ⁶Eski insan benliğimizin O'nunla birlikte çarmıha çakıldığını biliyoruz; günah bedeni ortadan kaldırılınsın, bundan böyle günaha uşaklık etmeyelim diye.. ⁷Çünkü ölmüş kişi günahattan özgür kılınmıştır. ⁸Eğer Mesih'le birlikte öldüysük, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da imanımız vardır.

⁹Mesih'in ölümler arasından dirilmiş olduğunu ve yeniden ölmeyeceğini biliyoruz. Artık O'nun üzerinde ölümün egemenliği kalmamıştır. ¹⁰Öldüğü ölüm, sadece bir kez olmak üzere günaha karşı ölümdü; şimdi yaşadığı yaşamı ise Tanrı için yaşıyor. ¹¹Tıpkı bunun gibi, sizler de kendinizi günah karşısında ölü, Mesih İsa bağlılığında Tanrı karşısında diri kişiler sayın.

Mesih'in Dirilişi: Özgürlüğün Kanıtı 12-14

¹²Bundan böyle günah ölümlü bedeninizde hükümler kurmasın; öyle ki, bedeninizin tutkularına uymayasınız. ¹³Ne de bedeninizin parçalarını kötülük araçları olarak günaha sunun. Bunun yerine, ölümler arasından yaşama kavuşmuş kişiler olarak kendinizi Tanrı'ya sunun. Bedeninizin parçalarını da doğruluk araçları niteliğinde Tanrı'ya yararlı kılın. ¹⁴Çünkü günah sizlere egemen kesilmeyecektir. Çünkü ruhsal yasa altında değil, kayra altundasınız.

Mesih İnanlısı: Doğruluk Tutuşu 15-23

¹⁵Öyleyse, ruhsal yasa altında olmayıp kayra altında olduğumuz için günah mı işleyelim? Hiçbir zaman! ¹⁶Bilmiyor musunuz ki, kimin buyruğuna uymak amacıyla kendinizi uşak olarak sunarsanız, buyruğuna uyduğunuz efendinin uşağı olursunuz; ya ölüme sürükleyen günahın, ya da doğruluğa ulaştıran söz dinleyiciliğinin.. ¹⁷Ama Tanrı'ya şükürler olsun. Çünkü bir vakitler günahın uşağı olan sizler, artık teslim olduğunuz öğretilere gönülden boyun eğmiş bulunuyorsunuz.

¹⁸Günahattan özgür kılınarak doğruluğun uşakları oldunuz. ¹⁹Doğal yapınızın güçsüzlüğü yüzünden, insansal ölçüler uyarınca konuşuyorum: Bir vakitler bedeninizin parçalarını nasıl iğrençliğe, bir kötülükten öbür kötülüğe uşak olarak sunduysanız, şimdi de kutsallığa yükselten doğruluğun uşakları olarak sunun. ²⁰Çünkü günahın uşağıyken, doğruluktan özgürdünüz.

²¹Şu anda utanç duyduğunuz işlerden o dönemde sanki ne ürün topladınız? Onların sonucu ölümdür. ²²Ama şimdi günahattan özgür kıldınız. Tanrı'nın uşağı oldunuz. Bundan topladığımız ürün yaşam kutsallığıdır; sonucu ise sonsuz yaşamdır. ²³Çünkü günahın karşılığı ölümdür. Tanrı'nın bağışı ise Rabbimiz Mesih İsa aracılığıyla sonsuz yaşamdır.

RUHSAL YASA – YAŞAM RUHUNUN YASASI

Ruhsal Yasa Belirli Bir Süre İçindir 1-6

7 Ruhsal yasayı tanıyanlara söylüyorum kardeşlerim: Ruhsal yasanın insan üzerindeki egemenliğinin, insanın yaşam süresiyle kısıtlı olduğunu bilmiyor musunuz? ²Örneğin, evli bir kadın kocası yaşadığı sürece ona yasayla bağlıdır. Ama kocası ölürse, onu kocasına bağlayan yasadan özgür kılınır. ³Şöyle ki, kocası yaşarken başka bir erkeğe varırsa evlilik dışı cinsel bağlantıya girmiş sayılır. Oysa kocası ölürse bu yasadan özgürdür; başka bir erkeğe varsa da evlilik dışı cinsel bağlantıya girmiş olmaz.

⁴Kardeşlerim! Tıpkı bunun gibi, ölen Mesih'in bedeni aracılığıyla sizler de ruhsal yasa karşısında öldünüz. Artık başkasına –ölüler arasından dirilene– varmakta özgürsünüz. Bundaki amaç Tanrı'ya ürün getirenler olmamızdır. ⁵Bizler bedeninin utandırıcı istekleri uyarınca yaşamaktayken,

ruhsal yasanın etkilediği gınahtan doğan utandırıcı istekler bedenimizin parçalarında ölüme yaraşan ürünü oluşturuyordu. ⁶Ama şimdi tutsak kılındığımız bağ karşısında ölmüş olduğumuzdan, ruhsal yasadan özgür kılındık; yazılı yasanın eski yolunda değil, Ruh'un yeni yolunda hizmet sunalım diye.

Ruhsal Yasa: Günahın Aynası 7,8

⁷Bundan nasıl bir sonuç çıkaracağız? Ruhsal yasanın günahlı olduğunu mu? Hiçbir zaman! Ne var ki, ruhsal yasa olmadan günahın ne olduğunu bilemezdim. Eğer ruhsal yasa, göz dikmeyeceksin dememiş olsaydı, göz dikmenin kötü bir eylem olduğunu bilmeyecektim. ⁸Günah buyruk aracılığıyla elverişli ortamı buldu ve içimde göz dikmenin her çeşidini oluşturdu. Çünkü ruhsal yasa olmadıkça günah ölüdür.

Günahı Ölüme Götüren Ruhsal Yasa 9-13

⁹Bir zamanlar ruhsal yasadışı yaşıyordum. Ama buyruk gelince günah canlılık buldu, ¹⁰ben de öldüm. Böylece yaşama götürmesi gereken buyruk beni ölüme sürükledi. ¹¹Çünkü günah buyruk aracılığıyla elverişli ortamı bularak beni kandırdı ve buyruk aracılığıyla beni öldürdü.

¹²Bu durumda ruhsal yasanın kutsal olduğu bir gerçektir. Buyruk da kutsal, doğru ve yararlıdır. ¹³Öyleyse gerçekte yararlı olan, bana ölüm mü getirdi? Hiçbir zaman! Tam tersine, varlığında ölümü oluşturan etken gınahtı. Böylelikle günahın gerçek niteliği –yararlı olan aracılığıyla içimde ölümü oluşturduğu– ortaya çıkmalıydı. Buyruğun ışığı altında günahın aşırı günahlılığı belirgin olmalıydı.

Günahı Kaçınılmaz Kılan Ruhsal Yasa 14-25

¹⁴Yasanın ruhsal olduğunu biliriz. Ne var ki, ben beden gereksiz isteklerine bağıyım. Günaha satılmış bir tutsağım. ¹⁵Ne yaptığımı kendim de bilmiyorum. Çünkü yapmak istediğimi yapmıyorum; tersine, öğrendiğim neyse onu yapıyorum. ¹⁶Yapmak istemediğimi yapıyorsam; bu, ruhsal yasanın doğruluğunu onayladığımı belgeler.

¹⁷Öyle ki, gerçekte bu işi yapan ben değilim; içimde konut kurmuş olan gınahtır. ¹⁸Çünkü içimde, yani bedenimin gereksiz isteklerinde yararlı bir şeyin konut kurmadığını biliyorum. İçimde istek varsa da, iyilik yapma gücü yok. ¹⁹İstediğim yararlı işi yapmıyorum; tersine, istemediğim kötü şey neyse onu yapıyorum. ²⁰İstemediğim işi yapıyorsam, gerçekte o işi yapan ben değilim, içimde konut kurmuş olan gınahtır.

²¹Sonunda şu yasanın işlerlikte olduğunu görüyorum: Ben iyi işi yapmak isterken kötülük karşımda sırtıyor. ²²Çünkü varlığımın derininde Tanrı yasadışı tam gönülle onaylıyorum. ²³Gelgelelim, bedenimin parçalarında bambaşka bir yasa görüyorum. Sağduyumun yasadışı karşı savaşan ve beni bedenimin parçalarında işlerlikte olan günah yasadışı köle eden bir yasa. ²⁴Ne düşkün bir insanım ben! Ölüme götüreren bu bedenden beni kim kurtaracak? ²⁵Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükürler olsun!

Sonuç şudur: Sağduyumla Tanrı'nın yasadışı, bedenimin gereksiz istekleriyle ise günah yasadışı uşaklık ediyorum ben.

Günahın Alt Edicisi 1-11

8 Öyleyse bundan böyle Mesih İsa bağılılığında olanlara suçlu çıkarılma yoktur. ²Çünkü Mesih İsa bağılılığında yaşam veren Ruh'un yasadışı beni günah ve ölüm yasadışı özgür kıldı. ³Çünkü beden gereksiz istekleri nedeniyle güçsüz kalan ruhsal yasadışı yapamadığını Tanrı yaptı. Günahlı insan bedeni benzerliğinde ve günaha ilişkin sunu niteliğinde kendi Oğlu'nu göndererek insan bedeninde günahı yargıladı. ⁴Öyle ki, beden gereksiz istekleri uyarınca değil, Ruh'un isteği uyarınca yaşayan bizlerde ruhsal yasa her ne diliyorsa bunu hakça alsın.

⁵Çünkü beden gereksiz isteklerine göre yaşayanlar beden gereksiz isteklerini düşünür. Oysa

¹ 7:7 Mısır'dan Çıkış 20:14,17; Yasanın Tekrarı 5:18, 21

Ruh'un isteğine göre yaşayanlar Ruh'a ilişkin konuları düşünür. ⁶Çünkü beden gereksiz isteklerine bağlı düşünce ölüme götürür. Ruh'a bağlı düşünce ise yaşama ve esenliğe götürür. ⁷Çünkü bedenin gereksiz isteklerine bağlı düşünce Tanrı'ya düşmanlıktır; çünkü Tanrı'nın yasasına boyun eğmez; eğemez de. ⁸Bedenin gereksiz isteklerine uyanlar Tanrı'yı hoşnut edemez.

⁹Ama Tanrı'nın Ruhunu gerçekten sizlerde konut kurmuş bulunuyorsa, bedeninizin gereksiz isteklerine uyararak yaşamıyorsunuz. Tersine, Ruh bağlılığında. Mesih'in Ruhunu taşımayan kişi O'nun sayılamaz. ¹⁰Ama eğer Mesih sizde yaşıyorsa günahlı olan beden ölü, doğrulukla donatıldığınızdan ruh da diridir. ¹¹İsa'yı ölümler arasından diriltenin Ruhunu sizlerde konut kurduysa, Mesih'i ölümler arasından diriltin, içinizde konut kuran Ruh aracılığıyla²⁹² sizin ölümlü bedenlerinize de yaşam sağlayacaktır.

Kayra Sağlayışı: Tanrı Babamızdır 12-17

¹²Öyleyse kardeşlerim, bedenin gereksiz isteklerine uyararak yaşamak için bedene borçlu değiliz. ¹³Çünkü eğer bedenin gereksiz isteklerine uyararak yaşarsanız öleceksiniz. Ama Ruh aracılığıyla bedenin işlerini öldürürseniz yaşayacaksınız. ¹⁴Çünkü Tanrı Ruhuyla yöneltilenler Tanrı'nın çocuklarıdır.

¹⁵Sizleri yeni baştan korkuya sürükleyecek olan uşaklık ruhunu almadınız; sizi evlatlığa yükselten Ruh'u aldınız. Bu Ruh'la, "Abba Baba!"* diye sesleniriz. ¹⁶Ruh kendisi bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı çocukları olduğumuza ilişkin tanıklık eder. ¹⁷Eğer Tanrı'nın çocuklarıysak mirasçılarız da. Tanrı'nın mirasçıları, Mesih'in de miras ortaklarıyız. Madem Mesih'in çektiği sıkıntıları paylaşıyoruz, O'nunla birlikte yüceltilmemiz de gerekir.

Açıklanan Görkem 18-25

¹⁸Öyle sanıyorum ki, içinde bulunduğumuz şu dönemin sıkıntıları bize açıklanacak olan yücelikle karşılaştırılmaz bile. ¹⁹Çünkü yaratılış Tanrı çocuklarının açıklanışını büyük özlemle gözlüyor. ²⁰Çünkü yaratılış kendi isteğiyle değil, Tanrı'nın isteğiyle yozlaşmaya bağımlı kılındı. Ama yine de umut vardır. ²¹Çünkü yaratılış çürüyüş boyunduruğundan kurtarılıp Tanrı çocuklarının yüce özgürlüğüne kavuşturulacaktır.

²²Tüm yaratılışın şu ana dek birlikte inlediğini ve doğum sancısı çekercesine bir arada kıvrandığını biliyoruz. ²³Hem de sadece bu değil; Ruh'un ilk ürününe sahip olan bizler de evlatlığa alınmayı ve bedenimizin kurtuluş bulmasını büyük özlemle bekleyerek içimizden inliyoruz. ²⁴Çünkü bu umutla kurtuluş bulduk. Ama umut bağlanan şey görülseydi ona umut denemezdi. Çünkü gördüğü şeye kim umut bağlar? ²⁵Ama görmediğimiz şeye umut bağlarsak onu sabırla gözleriz.

Egemen Tanrı'nın Şaşılacak Kayrası 26-30

²⁶Tıpkı bunun gibi, Ruh da biz güçsüzken yardım elini uzatır. Çünkü nasıl dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz. Ama Ruh kendisi sözle anlatılamaz iniltilemlerle bizim için Tanrı'ya yakarır. ²⁷Yüreklere araştıran Tanrı, Ruh'un düşüncesini bilir. Çünkü Ruh kutsal yaşamlılar yararına, Tanrı isteği uyarınca yakarmaktadır.

²⁸Tanrı'nın kendisini sevenlerle, ereği uyarınca çağrılanlarla birlikte her durumu yararlı yönde işlediğini biliriz. ²⁹Çünkü Tanrı önceden bildiği kişileri, Oğlu'nun benzerliğinde olsunlar diye önceden kararlaştırdı. Öyle ki, Oğul birçok öbür kardeşin arasında ilk-doğan* olsun. ³⁰Tanrı önceden kararlaştırdıklarını çağırdı. Çağırdığı kişileri doğrulukla donattı. Doğrulukla donattıklarını yüceliğe kavuşturdu.

Mesih Bağlılığında Açıklanan Tanrısal Sevgi 31-39

³¹Bunlar karşısında ne dememiz gerekir? Tanrı bizimle birlikte olunca, kim bize karşı çıkabilir? ³²O Tanrı ki öz Oğlu'nu esirgemeyip O'nu hepimizin yararına sundu. O'nunla birlikte bize her şeyi

²⁹² Bazı metinlerde: nedeniyle

bağışlaması beklenmez mi?

³³ Tanrı'nın seçilmişlerini kim suçlayabilir? Onları doğrulukla donatan Tanrı'dır. ³⁴Öyleyse suçlu çıkararak kimdir? Ölen, daha güzeli dirilen Mesih İsa. Tanrı'nın yanında bulunan, bizim için yakaran..

³⁵Mesih'in sevgisinden bizleri kim ayırsın? Acı mı, üzüntü mü, baskı mı, açlık mı, çıplaklık mı, tehlike mi, kılıç mı? ³⁶Tıpkı Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

“Gün boyunca senin için öldürülüyoruz,
Boğazlanacak koyun gibi görüyorlar bizi.”

³⁷Ama bizleri sevenin aracılığıyla bütün bunlarda kesin yengi bizimdir. ³⁸Şuna kesin kanışım var: Ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne başkanlıklar, ne şimdiki ne gelecek durumlar, ne dünya yetkileri, ³⁹ne üzerimizdeki ne altımızdaki dünyanın güçleri, ne de kurulu düzende başka bir etken Rabbimiz Mesih İsa'daki Tanrı sevgisinden bizleri ayırabilir.

TANRI'NIN SEÇİLMİŞ HALKI

Seçilmiş Halkın İmansızlığı 1-5

9 Mesih bağlılığında gerçeği söylüyorum, yalan konuşmuyorum. Kutsal Ruh'un aydınlattığı vicdanım benimle bir arada tanıklık ediyor: ²Çünkü derin üzüntü içindeyim, yüreğimdeki acı dinme nedir bilmiyorum. ³Kardeşlerim ve soydaşlarım için ben kendim lanetle Mesih'ten koparılıp atılmayı dileyen hale geldim. ⁴Onlar İsraililer'dir. Onlara her şey verilmiştir: Tanrı çocukları olma yetkisi, yücelik, antlaşmalar, ruhsal yasa, tapınışla ilgili kurallar, vaatler. ⁵Üstelik onlar ataların soyundandır²⁹³. Beden açısından Mesih de onlardan geldi. O her şeyin üzerinde olan, sonsuz çağlar boyunca kutluluk taşıyan Tanrı'dır. Amin.

Tanrı Vaadi Etkisiz Bırakılmaz 6-13

⁶Tanrı Sözü boşa çıktı demek değildir bu. Çünkü İsrail soyundan gelenlerin tümü İsraili²⁹⁴ sayılmaz. ⁷Ne de İbrahim soyundan olanların tümü İbrahim'in çocuklarıdır. Tanrı ona, “İshak'ın soyundan gelenler senin soyun sayılacak” demişti. ⁸Diyecek odur ki, Tanrı çocukları sayılanlar insansal bağdan doğmuş olanlar değil; tam tersine tanrısal vaatten doğanlardır soydan sayılanlar. ⁹Çünkü tanrısal vaat bildirisi şöyledir: “Kararlaştırılmış dönemde geleceğim ve Sarah'nın bir oğlu olacak.”

¹⁰Hem de durum bununla kapanmıyor. Rebekah tek erkekten –atamız İshak'tan– hamile kaldı. ¹¹İkizler daha doğmamış, iyi ya da kötü bir iş yapmamışlardı. Bununla, seçimde Tanrı ereğinin kalımlı olduğu kanıtlanacaktı. ¹²Bunun, başarılan işler uyarınca değil, tanrısal çağrı uyarınca saptandığı görülsün diye Tanrı Rebekah'ya, “Büyüğü küçüğüne uşaklık edecek” dedi. ¹³Kitap'ta yazılmış olduğu gibi: “Ben Yakup'u²⁹⁵ sevdim, Esav'dan ise tiksinti duydum.”

Tanrı'nın Egemen Amacı 14-18

¹⁴Buna ne diyeceğiz? Tanrı adaletsizlik mi ediyor? Hiçbir zaman! ¹⁵Çünkü Musa'ya şöyle demişti: “Ben dilediğime acıyacağım, dilediğime de sevecenlikle davranacağım.” ¹⁶Demek oluyor ki, insanın kendi isteğine ya da çabasına değil, Tanrı'nın acımasına bağlıdır bu.

¹⁷Kutsal Yazı'da Firavun'a şu söz bildiriliyor: “Seni bu amaçla yükselttim; senin üzerinde kendi gücümü göstereyim, böylelikle adım tüm yeryüzünde yayılsın diye..” ¹⁸Demek oluyor ki O dilediğine

¹ **8:33** Yeşaya 50:8 **8:36** Memur 44:22

²⁹³ İbrahim, İshak, Yakup.

²⁹⁴ Tanrı'nın seçilmiş halkı.

²⁹⁵ bkz. Luka 1:33

9:7 Yaratılış 21:12 **9:9** Yaratılış 18:10 **9:12** Yaratılış 25:23 **9:13** Malakya 1:2,3 **9:15** Mısır'dan Çıkış 33:19 **9:17** Mısır'dan Çıkış 9:16 **9:18** Mısır'dan Çıkış 4:21; 7:3; 9:12; 14:4,17 **9:20** Yeşaya 29:16; 45:9 **9:21** Yeremya 18:6 **9:22** Yeremya 50:25; Yeşaya 13:5; 54:16 **9:25** Hoşea 2:23 **9:26** Hoşea 1:10

acı, dilediğinin de yüreğini katılaştırır.

Tanrı'nın Acıması ve Öfkesi 19-29

¹⁹Şimdi bana, “Şu ana dek Tanrı niçin insanda kusur bulmakta; çünkü Tanrı isteğine kim karşı çıkabilmiştir?” diyeceksin. ²⁰Ey ademoğlu! Sen kim oluyorsun da Tanrı'yı sorguya çekiyorsun? Kendisine biçim verilen biçim verene, “Beni niçin böyle yaptın” diyebilir mi? ²¹Öte yanı, çömlekçinin kili dilediği gibi kullanmaya hakkı yok mu? Aynı topraktan biri özel kullanış, öbürüyse sıradan kullanış için iki çömlek yapamaz mı o?

²²Tanrı da buna koşullukta öfkesini göstermek ve gücünü tanıtmak isterken, kendilerine öfke yaraşanlara –mahva hazırlananlara– karşı aşırı katlanış gösteremez mi? ²³Öte yandan acıma gösterdiklerine –onları önceden yüceliğe hazırladıklarına– kendi yüceliğinin zenginliğini niçin belirgin etmesin? ²⁴Yalnız Yahudiler arasından değil, uluslar arasından da çağırdığı bizler değil miyiz? ²⁵Nasıl ki Hoşea peygamber aracılığıyla O şöyle diyor:

“Halkım olmayana ‘halkım’ diyeceğim,
Sevgili olmayana ‘sevgilim’ diyeceğim.

²⁶Kendilerine, ‘Benim halkım değilsiniz’
denilen yerde –tam bu yerde– diri Tanrı'nın
çocukları diye adlandırılacaklar.”

²⁷Yeşaya da İsrail'e ilişkin şöyle bağırıyor:
“İsrailoğulları'nın sayısı
denizin kumu kadar olsa bile,
ancak bir azınlık kurtulacak.

²⁸Çünkü Rab yeryüzünde yargısını kesinlikle uygulayacak
ve ivedilikle sonuçlayacak.”

²⁹Yeşaya daha önce şöyle demişti:
“Orduların Rabbi* bizlere
bir soy bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomorra'ya dönüşürdük.”

İmanla Doğruluğa Kavuşanlar 30-33

³⁰Şimdi bu işe ne dememiz gerekir? Doğruluğu aramayan uluslar doğruluğa kavuştu. Bu doğruluğaysa iman yoluyla ulaştılar. ³¹Oysa ruhsal yasa aracılığıyla doğruluğu arayan İsrail bu doğruluk yasasına erişemedi. ³²Acaba neden? Çünkü doğruluğu imana dayanarak değil, başardıkları işlere bel bağlayarak kovaladılar. Bunun sonucunda, Sendeleme Taşı'na takılıp sendelediler. ³³Kitap'ta yazılmış olduğu gibi:

“İşte Siyon'a²⁹⁶ Sendeleme Taşı'nı,
Engelleyen Kaya'yı koyuyorum.
O'na iman eden hiçbir vakit utandırılmayacaktır.”

Seçilmiş Halkın Yitirdiği Elverişli Durum 1-4

10 Kardeşler, İsraililer için yüreğimin özlemi ve Tanrı'ya yakarım kurtuluş bulmaları içindir. ²Kendilerine ilişkin tanıklık ederim ki, Tanrı önünde çabadan geri durmazlar. Ne var ki bu çaba gerçek bilgiye dayanmıyor. ³Sonuçta Tanrı'nın insanı doğruluğa erıştirdiğini kavramadan kendi elleriyle doğruluklarını saptama kovalayışındalar. Tanrı'nın insanı doğruluğa erdirme ilkesine boyun eğmediler. ⁴Oysa Mesih ruhsal yasanın son bulmasıdır; iman eden herkes doğrulukla donatılsın diye.

¹ **9:27** Yeşaya 10:22,23 **9:29** Yeşaya 1:9 **9:33** Yeşaya 8:14; 28:16 **10:5** Levililer 18:5 **10:6** Yasanın Tekrarı 30:12,13 **10:8** Yasanın Tekrarı 30:14 **10:11** Yeşaya 28:16 **10:13** Yoel 2:32

²⁹⁶ bkz. Matta 21:5

Herkesi Kapsayan Kurtuluş 5-13

⁵Ruhsal Yasa ilkesinden çıkan doğruluğa ilişkin Musa şunları yazar: “Bunları yapan insan onlarla yaşayacaktır.” ⁶Buna karşı iman ilkesinden doğan doğruluk şöyle der: “Yüreğinin içinden, göğe kim çıkacak demeyesin.” Mesih’i yere indirmeye dercesine. ⁷Ne de, kim derinlere incek diyesin; yani, “Mesih’i ölümler arasından yukarı getirmeye..” ⁸Bununla ne demek istiyor? “Tanrı sözü sana yakındır; ağzında ve yüreğinde.” Bu, yaydığımız iman sözüdür.

⁹Eğer İSA RAB’tir diye ağızla açıkça söyler, yüreğinle de Tanrı’nın O’nu ölümler arasından dirilttiğine iman edersen kurtulacaksın. ¹⁰Çünkü doğrulukla donatılmak için yürekle iman edilir, kurtuluş için de ağızla açıklama yapılır. ¹¹Kutsal Yazı şöyle der: “Her kim O’na iman ederse hiçbir vakit utandırılmayacaktır.”

¹²Çünkü Yahudiler’le uluslar arasında bir ayırım yoktur. Çünkü O tümünün Rabbi’dir. Kendisine seslenenlerin hepsini bollukla kutlar. ¹³Bunun için, her kim Rab’bin adını çağırırsa kurtulacaktır.

İsraililer’in İmansızlık Nedeni 14-21

¹⁴Ama iman etmedikleri kişiye nasıl seslenecekler? O’na ilişkin işitmedikleri kişiye nasıl iman edecekler? Sözü yayan olmazsa nasıl işitecekler? ¹⁵Gönderilmezlerse sözü nasıl yayacaklar? Kitap’ta yazılmış olduğu gibi:

“Gönül açan haberler duyuranların
Ayakları ne güzeldir!”

¹⁶Ama yine de Sevinç Getirici Haber’in buyruğunu herkes dinlemedi. Yeşaya buna ilişkin şöyle der:

“Ya Rab, duyurduklarımıza kim inandı?”

¹⁷Demek ki, iman Haber’i duymakla, Haber’i duymak da Mesih’in sözü aracılığıyla gerçekleşir.

¹⁸Ama soruyorum: Gerçekten Haber’i duymadılar mı? Hiç kuşkusuz duydular:

“Onların sesi tüm yeryüzüne yayıldı.
Sözleri de dünyanın her ucuna ulaştı.”

¹⁹Yeniden soruyorum: İsrail bunu bilmedi mi? İlk Musa şöyle diyor:

“Sizleri ulus özelliği taşımayan bir ulus aracılığıyla imrendireceğim.
Anlayışsız bir ulus aracılığıyla sizleri kızdıracam.”

²⁰Yeşaya da korkmazlıkla şunu bildiriyor:

“Beni araştırmayanlarca buldum,
Beni soruşturmayanlara açıklandım.”

²¹Öte yandan İsrail için de şöyle diyor:

“Tüm gün söz dinlemez, baş kaldıracı bir halka ellerimi uzattım.”

Tanrısal Kayraya İman Eden İsraililer 1-12

11 Öyleyse soruyorum: “Tanrı öz halkından yüz mü çevirdi?” Hiçbir zaman! Ben de bir İsraili’yim: İbrahim soyundan, Benyamin kuşağından, ²Tanrı önceden bildiği öz halkından yüz çevirmedi. Yoksa, İsrail’e karşı Tanrı’ya yakaran İlyas’a ilişkin Kutsal Yazı’nın ne dediğini bilmiyor musunuz?

³“Ya Rab, peygamberlerinin canına kıydılar,
Sunaklarını yerle bir ettiler,
Bir ben kaldım geriye.
Beni de öldürmeye çalışıyorlar.”

⁴Tanrı’nın İlyas’a verdiği yanıt nedir? “Baal’a* diz çökmemiş yedi bin insanı ben kendime sakladım.” ⁵Tıpkı bunun gibi şimdiki dönemde de Tanrı’nın kayrasıyla seçilmiş bir azınlık vardır. ⁶Eğer bu azınlık

□ **10:15** Yeşaya 52:7 **10:16** Yeşaya 53:1 **10:18** Mezmur 19:4 **10:19** Yasanın Tekrarı 32:21 **10:20** Yeşaya 65:1 **10:21** Yeşaya 65:2 **11:1** Mezmur 94:14; I.Samuel 12:22; Yeremya 31:37 **11:2** I.Krallar 19:10,14

□ **11:4** I.Krallar 19:18 **11:8** Yeşaya 29:10; Yasanın Tekrarı 29:4 **11:9** Mezmur 69:22,23; 35:8

kayrayla seçilmişse, demek ki başarılı işler uyarınca seçilmemiştir. Yoksa kayra kayra olmaktan çıkar.

⁷Öyleyse sonuç nedir? İsrail aradığını bulamadı. Onun bulamadığını seçilmiş azınlık buldu. Geriye kalanlar ise dikbaşı oldu. ⁸Kutsal Kitap'ta dendiği gibi:

“Tanrı onlara uyusukluk ruhu verdi;

Görmeyen gözler,

İşitmeyen kulaklar..” Bu güne dek durum bu..

⁹Davut da şöyle der:

“Öz sofraları kendilerine tuzak ve ağ olsun:

Hem engelleyen köstek, hem de yaraşıklı ceza.

¹⁰Gözleri görmemek üzere kararsın.

Bellerini sonsuza dek iki büklüm et!”*

¹¹Şimdi soruyorum: “Düşmek için mi yanlış adım attılar?” Hiçbir zaman! Tersine, İsraililer'in suç işlemesiyle uluslara kurtuluş geldi. Öyle ki, imrenti gelsin onlara. ¹²Eğer İsraililer'in suç işlemesi dünyanın bollukla kutlanmasına, ruhsal yenilgisi de ulusların bollukla kutlanmasına dönüştüyse, onların bütünlük bulması ne denli kutluluk getirecektir!

Kayradan Yararlananlara Uyarı 13-24

¹³Şimdi siz uluslara söylüyorum: Mademki, ben uluslara gönderilen bir haberciyim, bunu yüce bir hizmet sayarım. ¹⁴Belki bir yoldan soyumdan olanları imrendirip aralarından bazılarını kurtarırım. ¹⁵Eğer onların yoksun bırakılması dünyanın Tanrı'yla barışmasına yol açıyorsa, kabul edilmeleri ölülerin yaşam bulması değil de nedir?

¹⁶Eğer ilk hamur kutsalsa tüm hamur kutsaldır. Eğer kök kutsalsa dallar da kutsaldır. ¹⁷Ama eğer iyi cins zeytin ağacının²⁹⁷ kimi dalları budandıysa ve sen bir yaban zeytiniyken²⁹⁸ onların arasına aşılıp onlarla birlikte ağacın yaşam sağlayan özüne ortak olduysan, ¹⁸sakın önceki dallara karşı böbürlenme. Eğer böbürleniyorsan, unutma ki kökü destekleyen sen değilsin; tam tersine köktür seni destekleyen.

¹⁹Belki de, “Dallar ben oraya aşılana yım diye budandı” diyeceksin. ²⁰Bu doğru. Onlar imansızlık nedeniyle budandı, sen ise iman nedeniyle durmaktasın. Yüksekten uçma; tersine kork! ²¹Çünkü, Tanrı eğer iyi cins ağacın dallarını esirgemediyse, seni de esirgemeyecektir. ²²Bu nedenle Tanrı'nın iyiliğine de sertliğine de dikkat et. Düşünelere karşı sert, sana karşıysa tanrısal iyilikle davranandır O. Bu iyiliğe bağlı kalman gereğini de unutma. Yoksa sen de kesilip atılırsın.

²³Eğer imansızlıkta direnmezlerse, İsraililer de aşılacak. Çünkü Tanrı'nın gücü onları yeniden aşılama yeter. ²⁴Sen yabanıl zeytin ağacından kesilip doğa yasına ters düşercesine iyi cins zeytin ağacına aşılandıysan, iyi cins ağaçtan kesilen dallar ne denli kolaylıkla kendi ağaçlarına aşılacak!

Tanrı Kayrası Herkesi Kapsar 25-29

²⁵Bu nedenle kardeşlerim, sizlere bu giz üzerinde bilgi vermek isterim. Öyle ki, ‘bilgiçlik taslamayasınız’. Yürek katılığı İsrail'e geçici bir süre için geldi; ulusların tümü Mesih'e bağlanıncaya dek. ²⁶Böylelikle tüm İsrail kurtulacaktır. Kitap'ta yazılmış olduğu gibi:

“Kurtarıcı Sıyon'dan²⁹⁹ gelecek,

Yakup'un soyundan³⁰⁰ tanrısaymazlığı kaldıracak.

²⁷Onların günahlarını kaldırdığımda,

kendileriyle yapacağım antlaşma budur.”

²⁹⁷ İyi cins zeytin tanımıyla Tanrı'yı bilen İsraililer anlatılıyor.

²⁹⁸ Yaban zeytini tanımıyla Tanrı'yı bilmeyen uluslar anlatılıyor.

²⁹⁹ bkz. 9:33; Matta 21:5

³⁰⁰ bkz. 9:13; Luka 1:33

²⁸Onlar Sevinç Getirici Haber'i yadsıdıklarından siz uluslar çıkarına Tanrı'ya düşman oldular. Ama tanrısal seçim açısından ataların hatırına sevgilidirler. ²⁹Çünkü Tanrı'nın bağışları ve çağrısı geri alınmaz.

Kayra Tanrı Bilgisinin Ürünüdür 30-36

³⁰Size gelince, siz uluslar bir vakitler Tanrı'ya söz dinlemezlikte bulundunuz. Ama şimdi İsraililer'in söz dinlemezliği yüzünden Tanrı'nın acımasına kavuştunuz. ³¹Tıpkı bunun gibi onlar da şimdi söz dinlemezliktedirler; sizin Tanrı'nın acımasına kavuştuğunuz gibi onlar da şimdi acınmaya kavuşsun diye. ³²Çünkü Tanrı tüm insanlığı söz dinlemezliğe tutsak kılmıştır. Öyle ki, tüm insanlığa acısın.

³³Tanrı'nın zenginliği ne denli yücedir! Bilgeliği bilgisi ne derindir! O'nun yargılarına akıl eremez. O'nun yolları araştırılmaz. ³⁴Çünkü,

“Rab'bin düşüncesini kim bilebildi?

Kim O'nun öğütçüsü olabildi?

³⁵Kim O'na bir şey verebildi de karşılığını alabildi?”

³⁶Çünkü her şey O'ndan, O'nun aracılığıyla ve O'nun içindir. Yücelik sonsuzlara dek O'nundur. Amin.

İMAN YAŞAMININ SERGİLENİŞİ

Kayra ile Uyumlu Yaşam 1,2

12 Öyleyse kardeşlerim, Tanrı'nın sevecenliği adına size yalvarırım: Bedenlerinizi diri, kutsal, beğenilir sunu niteliğinde Tanrı'ya sunun. İşte budur akla yatkın ruhsal uğraşınız. ²Şimdiki çağın gidişine uymayın. Tam tersine, anlayışınızın taze aşamaya gelmesiyle büsbütün değiştirilmiş insanlar olun. Öyle ki Tanrı'nın isteğini, neyin yararlı, beğenilir, yetkin olduğunu öğrenesiniz.

Tanrı Bağlılığının Özellikleri 3-21

³Tanrı'nın bana sağladığı kayra aracılığıyla hepimize söylüyorum: Hiç kimse kendisini olduğundan daha akıllı saymasın. Bunun yerine, Tanrı'nın size verdiği iman ölçüsünü kullanarak akli başında kişiler olun. ⁴Nasıl ki, bir bedende birçok parçamız vardır ve hiç kuşkusuz, bütün parçaların görevi eşit değildir. ⁵Tıpkı bunun gibi, pek çok kişi olan bizler de Mesih bağlılığında tek bedeniz; hem de birbirimizin parçalarıyız.

⁶Bize verilen kayra oranında çeşitli ruhsal bağışlarımız vardır: Peygamberlik etmek için bağış verildiyse, bunu imanımız oranında yapmalıyız. ⁷Başkalarına hizmet etmemiz için bağış verildiyse, hizmet etmeliyiz. Öğretmek içinse, öğretmeliyiz. ⁸Öğüt vermek içinse, öğüt vermeliyiz. Bağışta bulunan bunu eliaçıklıkla yapsın. Yöneticilik eden çabasını yönetmeye versin. Acıma gösteren bunu sevinçle yerine getirsin.

⁹Sevgi ikiyüzlülükten irak olmalı. Kötüden iğrenin, iyiye sarılın. ¹⁰Kardeşlik sevgisinde birbirinize içtenlikle bağlanın. Birbirinizle yarışarcasına karşılıklı saygı gösterin. ¹¹Çabada aylak olmayın, ruhta ateşli olun, Rab'be hizmet edin. ¹²Taşındığınız umut sizlere sevinç versin. Çektiğiniz acıda sabır gösterin, dualarınızı bağlılıkla sürdürün. ¹³Gereksinimi olan kutsal yaşamlılara yardım elini uzatın, konukseverlik gösterin. ¹⁴Sizlere saldırıda bulunanlara iyilik dileyin. Evet iyilik dileyin, lanet etmeyin. ¹⁵Sevinenlerle birlikte siz de sevinin, ağlayanlarla birlikte siz de ağlayın. ¹⁶Birbirinize karşı aynı düşüncede olun. Kurumlanmayın; tersine aşağı tutulanlarla bir arada olun.

‘Bilgiçlik taslamayın.’

¹⁷Size kötülük edene kötülükle karşılıkta bulunmayın. Herkesin gözünde iyi olanı yapmaya

¹ **11:34** Yeşaya 40:13; Eyub 15:8; Yeremya 23:18 **12:16** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:7; Yeşaya 5:21 **12:17** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:4 **12:19** Yasanın Tekrarı 32:35; Levililer 19:18 **12:20** Süleyman'ın Özdeyişleri 25:21,22

çalışın. ¹⁸Herkesle barış içinde yaşamak için elinizden geleni yapın. ¹⁹Ey sevgililer, hiçbir zaman öç almayın. Bırakın, Tanrı'nın öfkesi alsın öcünüzü. Çünkü Kutsal Kitap'ta şöyle yazılmıştır:

“Rab, ‘Öç alma hakkı benimdir,
Karşılığımı ben vereceğim’ buyuruyor.

²⁰Ama ‘Düşmanın acıkmışsa onu doyur,
Susamışsa ona içecek ver.
Çünkü bunu yapmakla, onun başı üstüne
Kızgın korlar yığmış olursun.’”

²¹Kötülük seni alt etmesin; kötülüğü iyilikle alt et.

Başta Bulunanlara Bağımlılık 1-7

13 Herkes başta bulunan yetkililere bağımlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yetki yoktur. Var olanları Tanrı atamıştır. ²Bu nedenle, yetkiye karşı direnen, Tanrı'nın düzenine karşı direnmiş olur. Direnenler kendilerine yaraşan yargıyı giyeceklerdir. ³Çünkü iyi iş yapanların yöneticilerden korkusu yoktur; kötü iş yapanlar korkar. Yetkili kişiden korkmamak ister misin? Öyleyse iyi işi yap, onun övgüsünü kazanırsın. ⁴Çünkü o senin yararına Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötü işi yaparsan kork! Çünkü yetkili kişi kılıcı boş yere kuşanmaz. Kötü işi yapana gerekli yargıyı saptamak için Tanrı'ya hizmet eder. ⁵Bu nedenle, baştaki yetkililere bağımlılık zorunluluğundasınız; salt yargılanma korkusundan değil, vicdan açısından da.

⁶Vergi ödemenizin nedeni de budur. Çünkü yöneticiler atandıkları işi yerine getirirken, Tanrı'nın görevlileri olarak çalışırlar. ⁷Herkes ne gerekiyorsa onu verin: Vergi toplayana vergi, gümrük kesene gümrük, saygı gösterilmesi gerekene saygı, onur yaraşana onur..

Yaşamda Temel Yükümlülük 8-14

⁸Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye herhangi bir ilişkide borçlu olmayın. Çünkü insan kardeşini seven, ruhsal yasayı yerine getirmiştir. ⁹Çünkü, “Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin, öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, göz dikmeyeceksin” ve bundan başka her ne buyruk varsa, tümü şu kuralda bütünlenmiştir: “İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.” ¹⁰Seven kişi insan kardeşine kötülük etmez. Öyleyse sevmek ruhsal yasayı yerine getirmektir.

¹¹Vaktin önemini bilin. Artık sizin için uykudan uyanma saati gelmiştir. Çünkü şu anda kurtuluşumuz iman ettiğimiz o ilk günden daha yakındır. ¹²Gece ilerledi, gün yaklaştı. Bu nedenle, karanlığın işlerini üzerimizden atalım, ışığın silahlarını kuşanalım. ¹³Güne yaraşır biçimde günlerimizi saygıdeğer tutumla geçirelim; içkili gürültülü eğlence alemleriyle, sarhoşlukla, rasgele yatak arkadaşlıklarıyla, soysuzlukla, kavgacılıkla, kıskançlıkla değil. ¹⁴Tam tersine, Rab İsa Mesih'i kuşanın ve bedeninin gereksiz tutkularını karşılamayı bırakın.

Niçin Kardeşini Yargılıyorsun? 1-4

14 İmanı zayıf olan kişiyi aranızda kabul edin, ama kişisel görüşlere dayanan tartışmalara yer vermeyin. ²Örneğin, birinin inancı her tür yiyeceği yemesine izin verir. Öte yandan imanı zayıf birisiyse yalnız sebze yer. ³Her şeyi yiyen yemeyeni aşağı görmesin. Ne de salt sebze yiyen, yiyecek sorununda sakıncası olmayana yargılasın. Çünkü Tanrı onu içten kabul etmiştir. ⁴Başka birinin ev uşağını yargılamaya sen kim oluyorsun? Onun başarılı olup olmadığına ancak efendisi karar verir. Kaldı ki başarılı olacaktır. Çünkü Rab'bin onu başarılı kılmaya gücü vardır.

İnanlıların Ayrımları, Benzerlikleri 5-12

⁵Biri şu günü öteki günden üstün tutar, öbürü ise günlerin tümünü eşit tutar. Herkes kendi sağduyusuna güvensin. ⁶Belirli bir güne saygısı olanın bu saygısı Rab'bedir. Yemek yiyen de Rab'bi

□ **13:9** Mısır'dan Çıkış 20:13-17; Levililer 19:18; Yasanın Tekrarı 5:17

yüceltmek için yer. Çünkü Tanrı'ya teşekkür sunar. Öte yandan, yiyecek sorununda çekingen davranan, Rab'bi düşünerek çekingen davranır. Bunun için de Tanrı'ya teşekkür sunar. ⁷İçimizden hiç kimse kendisi için yaşamaz, kendisi için ölmez.

⁸Çünkü yaşıyorsak Rab için yaşıyoruz. Ölüyorsak Rab için ölüyoruz. Öyleyse yaşasak da ölsek de Rabbiniz. ⁹Mesih'in ölmesi sonra da dirilmesi bunun içindir; hem yaşayanların hem de ölenlerin Rab'bi olsun diye.

¹⁰Öyleyse niçin kardeşini yargılıyorsun? Sen de niçin kardeşini aşağı görüyorsun? Çünkü hepimiz Tanrı'nın yargı kürsüsü önünde dikileceğiz. ¹¹Çünkü Tanrı Sözü şudur:

“Rab buyuruyor: ‘Benim diri olduğum gibi,
Her diz önümde çökecek ve
Her dil belirginlikle Tanrı'yı açıklayacak.’”

¹²Demek ki, her birimiz Tanrı'ya kendisine ilişkin hesap verecek.

Göz Önünde Tutulacak Gerekler 13-23

¹³Bu nedenle, bundan böyle birbirimizi yargılamayı bırakalım. Tersine, yargılarken tutumunuz şu olsun: Bir kardeşin suça sürüklenmesine ya da kösteklenmesine yol açacak bir şey yapmayalım.

¹⁴Rab İsa bağlılığında kesinlikle biliyorum ki, hiçbir şey kendiliğinden kirli değildir. Ama bir şeyin kirli olduğuna inanan için o şey kirli olmuştur. ¹⁵Eğer yediğin bir yiyecekten ötürü kardeşin üzüntüye düşmüşse, artık sevgi ilkesi uyarınca yaşamıyorsun. Mesih'in onun yararına canını verdiği kardeşine yiyecek yüzünden yıkım getirme. ¹⁶Sizlerce yararlı sayılan tutum, sonunda kötülenmesin. ¹⁷Çünkü Tanrı'nın hükümlerini yiyecek içecek sorunu değildir. Kutsal Ruh bağlılığında gerçekleşen doğruluk, barış ve sevinçtir. ¹⁸Bu yolda Mesih'e hizmet eden birey Tanrı tarafından beğenilir, insanlarca onaylanır.

¹⁹Öyleyse barışın ardından koşalım ve birbirimize karşı yapıcılıkla davranalım. ²⁰Yiyecek yüzünden Tanrı'nın işini baltalama. Gerçekte her yiyecek yenebilir. Ama yediğiyle başkasını suça sürükleyen birey kötülük işler. ²¹Et yememek, şarap içmemek ve kardeşini suça sürükleyecek herhangi bir şey yapmamak yerinde tutumdur. ²²Bu konudaki inancın neyse, bunu Tanrı önünde kendine sakla. Onayladığı işi yapıp da kendi kendini yargılamayan insan mutludur. ²³Ama yediğinden kuşkulananı yiyen yargılanır. Çünkü tutumu imana dayanmamakta; imana dayanmayan her tutum ise günahtır³⁰¹.

Kendinizi Değil, Başkalarını Hoşnut Edin 1-7

15 İmanda güçlü olan bizler, güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmek zorundayız. Amacımız kendimizi hoşnut etmek değildir. ²Her birimiz insan kardeşinin iyiliğini kovalayarak onu hoşnut etsin, böylece yapıcılığa katkıda bulunsun. ³Çünkü Mesih de kendisini hoşnut etmeyi düşünmedi. Kitap'ta yazılı olduğu gibi:

“Seni aşağılayanların
Aşağılamaları üstüme çöktü.”

⁴Önceden yazılan her söz bizi eğitmek için yazıldı. Öyle ki, Kutsal Yazı'nın sağladığı sabırla ve yüreklendirmeyele umudumuz olsun. ⁵Sabır ve yüreklendirme kaynağı Tanrı, Mesih İsa'ya benzerlikte birbirinize karşı aynı düşüncede olmayı size sağlasın. ⁶Öyle ki hep birlikte, bir ağızdan Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı'nı ve Babası'nı yüceltesiniz. ⁷Bu nedenle birbirinizi içten kabul edin; tıpkı Mesih'in Tanrı yüceliği için sizleri içten kabul ettiği gibi.

Mesih'in Ulu Hizmeti 8-13

⁸Şunu bildireyim: Mesih sünnetli Yahudi soyuna Tanrı gerçeği yararına hizmet görücü oldu; atalara duyurulan sözlerin onaylanması için.. ⁹Hem de uluslar kendilerine yöneltilen acıyışı anarak Tanrı'yı yüceltsin diye.. Kitap'ta yazılmış olduğu gibi:

³⁰¹ Bazı eski metinler 16:25-27'i bu kesimin sonunda gösterir.

“Bu nedenle, uluslar arasında
Sana şükür sunacağım ve adına ilahiler söyleyeceğim.”

¹⁰Üstelik şöyle diyor:

“Ey uluslar,
O’nun halkıyla birlikte mutluluk bulun.”

¹¹Ve yine,

“Bütün uluslar, Rab’bi övün;
Tüm halk toplulukları O’nu övsün.”

¹²Yeşaya yeni baştan şöyle diyor:

“Yesse’nin* kökünden biri gelecek.
Uluslara başkanlık etmek üzere yükselecek
ve uluslar O’na umut bağlayacak.”

¹³Umut kaynağı Tanrı sizleri imanınız aracılığıyla her tür sevinçle ve esenlikle doldursun. Öyle ki, Kutsal Ruh’un gücüyle umudunuz gitgide artsın.

Evrensel Kayra Yayılıyor 14-21

¹⁴Kardeşlerim, sizlerin iyilikle dolmuş, her tür bilgiyle tümlenmiş, birbirinize öğüt vermeye güçlenmiş olduğunuza kesin güvenim vardır. ¹⁵Yine de belirli konulara ilişkin size yazma atılğanlığında bulundum. Bununla, Tanrı’ca bana verilen kayraya ilişkin anınızı tazelemek amacını güttüm. ¹⁶Uluslar yararına beni Mesih İsa’nın ruhsal görevlisi kılmıştır bu. Tanrı’nın Sevinç Getirici Haberi’ni duyurmakta sunu sunmayı betimleyen uğraşımı sürdürmekteyim. Öyle ki, ulusların sunulması beğeni verici, Kutsal Ruh etkilemesiyle kutsama getirici olsun.

¹⁷Bu nedenle, Mesih İsa’da Tanrı’ya hizmetimden övünç duyabilirim. ¹⁸Ulusların tanrısal buyruğa uyması için, Mesih’in sözle ve eylemle benim aracılığım ile gerçekleştirdiği işlerden başka hiçbir konuda konuşma atılğanlığını göstermeyeceğim. ¹⁹Böylece, belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler gücüyle, Kutsal Ruh yetkisiyle Yeruşalim’den İllirya³⁰² dolaylarına dek bir eğmeçi içerircesine Mesih’in Sevinç Getirici Haberi’ni baştan başa yaydım. ²⁰Bunu yapmaktayken, Mesih adının bilindiği yerlerde Sevinç Getirici Haber’i yaymayı üstlenmekten kaçındım; bunu onursal saygı gereği saydım. Olmaya ki başka birinin attığı temel üzerine bina kurmaya çalışayım. ²¹Kitap’ta yazılmış olanı uyguladım:

‘Kendilerine haber verilmemiş olanlar görecektir;
O’na ilişkin bir şey duymamış olanlar bilecektir.’

Evrensel Kayra Yayılacak 22-33

²²Bu yüzden size gelmem kaç kez engellendi. ²³Ama artık bu bölgelerde hizmet yükümlülüğüm kalmadığından ve yıllardır size gelmeyi özlediğimden, ²⁴İspanya’ya giderken size uğramayı umuyorum. İlk sizlere bir süre doyduktan sonra tarafınızdan oraya yolcu edirim. ²⁵Ama şu anda, kutsal yaşamlılara hizmette bulunmaya Yeruşalim’e gidiyorum. ²⁶Çünkü Makedonya ve Ahaya’daki topluluklar, Yeruşalim’de kutsal yaşamlılar arasındaki yoksullar için yardım toplayarak paydaşlık göstermekten kıvanç duydu. ²⁷Bundan kıvanç duyular, çünkü onlara karşı gerçekten yükümlülük altındadırlar. Madem ki uluslar İsraililer’in ruhsal gerçeklerine paydaş oldu, maddesel konularda onlara etkin biçimde hizmet etmeye de yükümlüdürler.

²⁸Bu işi sonuçlayıp sağlanan yardımı kendilerine sunduktan sonra sizlere uğrayacağım, ardından da İspanya’ya gideceğim. ²⁹Sizlere geldiğimde Mesih kutluluğunun tüm doluluğuyla geleceğime inanıyorum.

³⁰Sizlere yalvarırım kardeşlerim. Rabbimiz İsa Mesih adına ve Ruh’un esinlediği sevgi hatırına, benimle birlikte çabaya koyulun, benim için Tanrı’ya dua edin. ³¹Öyle ki, Yahudiye’deki imansızlardan

³⁰² **İllirya:** Bugünkü Hırvatistan kıyıları. Adriyatik denizinin kıyı boyu.

kurtulayım ve Yeruşalim'deki hizmetim kutsal yaşamlılarca kabul edilsin. ³²Böylece, Tanrı istiyorsa sevinçle size geleyim ve aranızda rahatlığa kavuşayım.

³³Barış Tanrısı hepinizle birlikte olsun. Amin.

Kardeşlere Selam 1-16

16 Kız kardeşimiz* Fibi'yi sizlere tanıtırım. Kendisi Kenhrea'daki kilise topluluğunun hizmet görücü bir üyesidir. ²Onu kutsal yaşamlılara yaraşır tutumla Rab bağlılığında kabul edin. Sizlerden herhangi bir gereksinimi olursa bunu karşılayın. Çünkü o birçoklarına yardımcı olmuştur; başkalarının yanı sıra bana da.

³Mesih İsa bağlılığında iş ortaklarım Priska ile Akila'ya selamlarımı bildirin. ⁴Onlar benim için kendilerini ölüm tehlikesine attı. Yalnız ben değil, uluslardan oluşan tüm kilise toplulukları da onlara teşekkür borçludur. ⁵Onların evinde bir araya gelen kilise topluluğuna da selamlarımı iletin. Sevgili arkadaşım Epenetos'a selam edin. O, Asya eyaletinde Mesih'e iman edenlerin ilkidir. ⁶Sizler için çok çabaya katlanan Meryem'i selamlayın. ⁷Haberciler arasında ün yapmış olan soydaşım ve cezaevi arkadaşlarım Andronikos'la Yunia'ya³⁰³ selamlarımı bildirin. Mesih bağlılığında benden daha öncedir onlar.

⁸Rab bağlılığında sevgili arkadaşım Ampliatos'a selamlarımı bildirin. ⁹Mesih bağlılığında iş arkadaşımız Urbanos'a selam edin. Sevgili arkadaşım Stahis'e de selamlarımı iletin. ¹⁰Mesih bağlılığında onaylanmış olan Apellis'e selamlarımı bildirin. Aristovulos'un ev halkından olanlara selam edin.

¹¹Soydaşım Herodias'a selamlarımı iletin. Narkissos'un ailesinden Rab bağlılığında olanlara selam edin. ¹²Rab hizmetinde çalışan Trifena ile Trifosa'yı selamlayın. Rab hizmetinde çok emek çekmiş olan sevgili Persis'e selam edin. ¹³Rab'bin seçilmiş Rufus'a ve bana da analık etmiş olan anasına selam edin. ¹⁴Asinkritos'a, Flegon'a, Hermes'e, Patrovas'a, Hermas'a ve onlarla bir arada olan kardeşlere selamlarımı iletin. ¹⁵Filologos'a, Yulia'ya, Nereos'a ve kız kardeşine, Olimpas'a ve onlarla bir arada olan bütün kutsal yaşamlılara selamlarımı iletin.

¹⁶Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın. Mesih'in bütün kilise toplulukları sizlere selam eder.

Son Uyarı 17-24

¹⁷Kardeşlerim, size yalvarırım: Eğitildiğiniz öğretiye ters düşen, bölücülüğe yol açan ve suça sürükleyen kişilere karşı gözünüzü açın; onlardan sakının. ¹⁸Çünkü bu insanlar Rabbimiz İsa Mesih'e değil, kendi midelerine uşaklık ediyorlar. Pohpohlayıcı, okşayıcı sözlerle saf insanların yüreğini aldatıyorlar.

¹⁹Ama sizin buyruğa uyduğunuzu herkes duydu. Bu nedenle sizin için seviniyorum. Bunun yanı sıra yararlı işlerde bilge, kötü işlerdeyse günahtan arı olmanızı dilerim. ²⁰Barış Tanrısı yakında şeytanı ayaklarınız altında ezecektir. Rabbimiz İsa Mesih'in kayrası sizlerle birlikte olsun.

²¹İş ortağım Timoteos ve soydaşlarım Lukios, Yason ve Sosipatros sizlere selam gönderir. ²²Bu mektubu kaleme alan ben Tertios,* Rab bağlılığında sizlere selam ederim. ²³Beni ve tüm kilise topluluğunu evinde konuk eden Gaios sizlere selam eder. Bu kentin* haznedarı Erastos sizlere selam eder. Kuartos kardeş de selam eder. ²⁴³⁰⁴

Dua ve Teşekkür 25-27

[²⁵Yaymakta olduğum Sevinç Getirici Haber'in ve İsa Mesih'in Sözü uyarınca sizi sarsılmaz yeterlilikle destekleyebilen Tanrı'ya.. Bu giz öncesiz çağlarda üstü örtülüyken günümüzde belirginliğe gelmiştir. ²⁶Peygamberlerin yazıları ve öncesiz çağlar Tanrısı'nın buyruğu uyarınca açığa çıkmıştır bu. Uluslar topluluğunun duyma ve inanma buyruğuna uyması tanıtlandı. ²⁷İsa Mesih'in açıkladığı bilge,

³⁰³ Yunia kadın adıyla, haberciler arasında bir kadının bulunduğunu da anımsatır bu.

³⁰⁴ 24 [Rabbimiz İsa Mesih'in kayrası hepinizle olsun. Amin.] Bazı eski metinler bu kesimi bölüm 14'ün sonunda gösterir.

tek Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun. Amin.]

KORİNTOSLULARA I. MEKTUP (Ruh Temizliğinin Yöntemi)

Önsöz

Haberci Pavlos Korintos kentine ilk kez 50 yıllarında geldi ve orada bir buçuk yıl geçirdi (Habercilerin İşleri 18:11,18). Bu önemli kent kuzey Yunanistan'ı güneye bağlayan dar kara parçasının altındaydı. Önemli bir liman merkezi olduğundan ticaret, zevk u sefa ve her çeşit uçarılık bu kentin özelliklerindendi. Korintos'taki putatapıcılık her tür çirkinliğe olanak tanırırdı. Pavlos bu kente 55 ya da 56 yıllarında yeniden geldi (H.İ. 20:3). Ayrıca kısa bir ziyaretine de değiniyor (II.Korintoslular 2:1). Bu ziyaretler sarsıntılarla çalkalanan inanlılar topluluğunun desteklenmeye ne denli gereksinimi olduğunu açıklıyor. Korintoslular Pavlos'a mektup yazarak kendilerini aydınlatmasını istediler (I.Korintoslular 1:1; 16:7).

Pavlos üç ziyaretinin yanı sıra, bu topluluğa Tanrı esinlemesiyle mektuplar da yazdı. Bunlar inanlılar topluluklarının çeşitli sorunlarına Tanrı'nın yanıtını oluşturur: Örneğin evlilik, boşanma, seks ilişkilerinde Tanrı ne buyurur? Putlara kesilen sunular yenir mi? Toplulukta kadınların yeri ya da durumu nedir? Kutsal Ruh'un verdiği bağışlar konusuna nasıl yaklaşmalı? Ölüler nasıl dirilir? vb. 54 yılında yazılan bu mektup şöyle özetlenebilir:

21. Giriş 1:1-9
22. Toplulukta görülen ayrılıklar 1:10-4:21
23. Saygın yaşamı bırakanlar 5:1-6:20
24. Evlilik konusu 7:1-40
25. İnanlıların özgürlüğü neyi içerir? 8:1-11:1
26. Sağlıklı tapınış 11:2-14:40
27. Ölülerin dirilişi 15:1-58
28. Çeşitli sorunlar 16:1-24

Başlangıç ve Selam 1-3

1 Tanrı isteği uyarınca Mesih İsa'nın habercisi olmaya çağrılan Pavlos'tan, yanı başında da Sostenes kardeşten ²Korintos'taki Tanrı kilisesi topluluğuna, Mesih İsa bağlılığında kutsananlara ³⁰⁵, kutsal yaşam çağrılılarına, hem onların hem de bizim Rabbimiz İsa Mesih'in adına her yerde yakaranların topuna: ³Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun.

Mesih İsa Bağlılığında Sağlanan Kayra 4-9

⁴Tanrı'nın Mesih İsa'da sizlere sağlanan kayrasından ötürü sizin için Tanrı'ya her zaman teşekkür ediyorum. ⁵Çünkü Mesih bağlılığında her bakımdan –gerek söz, gerek bilgi bakımından– zenginleştiniz. ⁶Öyle ki, Mesih'in tanıklığı sizlerde pekiştirilmiş bulunuyor. ⁷Böylelikle, Rabbimiz İsa Mesih'in açıklanışını gözlediğiniz şu dönemde, hiçbir ruhsal bağıştan yoksun kalmış değilsiniz. ⁸Rabbimiz İsa Mesih'in Günü'nde ³⁰⁶ kınanmamamız için, kendisi sonuna dek sizi pekiştirecektir. ⁹Tanrı kendisine güvenilendir. O'nun tarafından Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'in ruhsal paydaşlığına çağrıldınız.

ANLAŞMAZLIK VE ÇEKEMEMEZLİK

Kilise Topluluğunda Ayrılıklar 10-17

¹⁰Kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla sizleri öğütlerim: Hepiniz aynı görüşte olun. Aranızda ayrılıklar olmasın. Tam tersine düşünce birliği, akıl birliği içinde olasınız. ¹¹Çünkü

³⁰⁵ Tanrı'ya ayrılanlara.

³⁰⁶ İsa Mesih'in herkesi yargılayacağı Gün.

kardeşlerim, Kloï'nin* yakınları aranızda kavgalar olduğuna ilişkin bana haber ilettiler. ¹²Demek istediğim şudur: Her biriniz, "Ben Pavlos'a bağlıyım" ya da, "Ben Apollos'a bağlıyım" ya da, "Ben Kifas'a³⁰⁷ bağlıyım" üstelik, "Ben Mesih'e bağlıyım" yolunda konuşuyormuşsunuz. ¹³Ne oldu? Mesih bölündü mü? Yoksa yerinize Pavlos mu çarımha çakıldı? Ya da Pavlos'un adıyla mı vaftiz edildiniz? ¹⁴Çok şükür, Krispos'la Gaios'tan başka hiçbirinizi vaftiz etmedim. ¹⁵Öyle ki, hiçbiriniz adımla vaftiz edildiğinizi öne sürmesin. ¹⁶Evet, Stefanos'un ev halkını da vaftiz ettim. Bu kadar! Bunlardan başkasını vaftiz ettiğimi bilmiyorum. ¹⁷Çünkü Mesih beni insanları vaftiz etmeye değil, Sevinç Getirici Haber'i yaymaya gönderdi. Bunu söz ustalığından kaynaklanan bilgelikle yapmadım. Öyle ki, Mesih'in haç ölümü gücünü yitirmesin.

Haçın Öz Anlamı 18-31

¹⁸Çünkü haçın bildirisi kaybolanlar için akılsızlık, biz kurtulanlar içinse Tanrı gücüdür. ¹⁹Çünkü Kutsal Söz'de yazılmıştır:

"Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim,
Anlayışlıların anlayışını bozacağım."

²⁰Bilge kişi nerede kaldı? Okumuş kişi nerede kaldı? İçinde bulunduğumuz çağın başarılı tartışmacısı nerede kaldı? Tanrı dünya bilgeliğini akılsızlığa dönüştürmedi mi? ²¹Çünkü Tanrı bilgeliği karşısında dünya insan bilgeliğiyle Tanrı'yı bilemedi. Yayılan sözün akılsızlığı aracılığıyla Tanrı iman edenleri kurtarmaktan hoşnut oldu. ²²Çünkü Yahudiler belirti ister, Yunanlılar da bilgi arar. ²³Ama biz çarımha çakılan Mesih'i yayıyoruz. O Mesih ki, Yahudiler için köstek, uluslar içinse akılsızlıktır. ²⁴Ama Yahudi olsun, Yunanlı olsun Tanrı çağrılıları için Mesih Tanrı'nın gücü, Tanrı'nın bilgeliğidir. ²⁵Çünkü tanrısal akılsızlık insansal bilgelikten, tanrısal güçsüzlük de insansal yeterlilikten üstündür.

²⁶Kardeşlerim, çağrınızı göz önünde tutun. Dünya ölçüsüyle bilge olanlarınız çokluk değil. Güçlü olanlarınız çokluk değil. Soylu olanlarınız çokluk değil. ²⁷Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için, dünya açısından akılsız olanları seçti. Güçlüleri utandırmak için, dünya açısından güçsüz olanları seçti. ²⁸Tanrı dünya açısından insan yerine konulmayanları ve aşağı görülenleri seçti. Bir hiç olanları seçti; böylece, bir şey sayılanları ortadan kaldırmayı amaçladı. ²⁹Öyle ki, Tanrı katında hiç kimsenin büyüklenmesine olanak kalmadı.

³⁰Mesih İsa bağlılığınız Tanrı'dandır. Mesih Tanrı tarafından bizler için bilgelik kılındı: Doğruluğumuz, kutsanışımız, kurtuluşumuz O'dur. ³¹Tıpkı Kutsal Söz'de yazıldığı gibi,
"Övünen Rab'le övünsün."

İnsan Gücüyle Değil, Tanrı Gücüyle 1-5

2 Kardeşlerim, size Tanrı gizini söz ustalığı ya da üstün bilgelik kapsamında bildirerek gelmedim. ²Çünkü aranızdayken, çarımha çakılan İsa Mesih'ten başka hiçbir şeyi bilmemeye kararlıydım. ³Sizlerle birlikteyken zayıftım, korkuyordum, tir tir titriyordum. ⁴Sözüm ve vaazım bilgeliğin inandırıcı sözleriyle değil, Ruh'un belgelemesi ve güçlendirmesiyle sunuldu. ⁵Öyle ki, imanınız insan bilgeliğine değil, Tanrı'nın gücüne dayansın.

Gerçek Bilgelik 6-12

⁶Kaldı ki, ruhsal yetkinlikte olanlara bilgelikten söz ediyoruz. Ne bu çağa, ne de ortadan kaldırılacak olan şimdiki çağ başkanlarına özgü bilgeliktir bu. ⁷Bunun tersine, saklı bulunan Tanrı bilgeliğinden gizemlilikte söz ediyoruz. Başlangıcı olmayan çağlar öncesi, Tanrı'nın bizim yüceltilmemiz için öncelerden kararlaştırdığı bilgeliktir bu. ⁸Bu çağın başkanlarından hiçbiri bunu bilmedi. Bilmiş olsalardı Yücelik Rabbi'ni çarımha çakmazlardı. ⁹Hayır. Tıpkı Kutsal Söz'de yazıldığı gibi,

³⁰⁷ Haberci Petros'un öbür adı. Anlamı için bkz. Yuhanna 1:42

□ **1:19** Yeşaya 29:14 **1:20** Eyub 12:17; Yeşaya 19:12; 33:18 **1:31** Yeremya 9:23,24

□ **2:9** Yeşaya 64:4 **2:16** Yeşaya 40:13

“Tanrı’nın kendisini sevenlere hazırladıklarını
Ne göz gördü, ne kulak duydu, ne de yürek kavradı.”

¹⁰Ama Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi araştırır. Evet, Tanrı’ya ilişkin derinlikleri de araştırır. ¹¹İnsanlar arasında insana ilişkin konuları, insanın varlığında bulunan kendi ruhundan başka kim bilebilir ki? Tıpkı bunun gibi, Tanrı’ya ilişkin konuları da Tanrı Ruhundan başka kimse bilemez. ¹²Biz dünyanın ruhunu almadık. Tam tersine, Tanrı’dan gelen Ruh’u aldık. Öyle ki, Tanrı tarafından bizlere bağışlanan armağanları bilebilelim.

Cansal, Ruhsal, Bedensel İnsan 13-16; 3:1,2

¹³Konuştuğumuz konular insansal bilgelik düzeyinde öğretilir sözler değildir. Tam tersine, Ruh açısından öğretilir sözlerdir. Ruhsal gerçekleri ruhsal anlamlılarla karşılaştırıyoruz.

¹⁴Cansal insan* Tanrı Ruhuna özgü konuları ağırlayamaz. Çünkü bunlar ona akılsızlık gibi gelir. Onları bilmesi de olanaksızdır. Çünkü bunlar ruhsal yolla kavranır.

¹⁵Ruhsal insana* gelince, o her konuya anlam verebilir; öte yandan kimse ona yaraşan anlamı veremez. ¹⁶Çünkü, “Kim Rab’bin aklını anlayabildi de O’na öğretebilen olsun?” Ne var ki, bizler Mesih’in aklıyla donatılmış bulunuyoruz.

3 Ama ben kardeşlerim, sizlere ruhsal insanlarla konuşur gibi konuşmadım. Tersine, bedensel insanlarla,* Mesih bağlılığında çocuklarla konuşur gibi konuştum. ²Sizleri sütle besledim, etle değil! Çünkü yeteneğiniz yoktu; bunun yanı sıra şu ana dek o yetenek yoktur sizde.

Bedensel İnsan 3-9

³Bunun nedeni bedensel bireyler olmanızdır. Çünkü aranızda kıskançlık, kavgacılık sürüp giderken bedensel olduğunuzu tartışmaya gerek mi var? İnsana özgü davranışla gün geçirmiyor musunuz?

⁴Niçin? Biri çıkıp, “Ben Pavlos’a bağlıyım” öbürü, “Ben Apollos’a bağlıyım” yolunda söz edince, insansal yöntemle davranmıyor musunuz? ⁵Apollos kim, Pavlos kim? Kendileri aracılığıyla imana kavuştuğunuz hizmet görücüler.. Her birine Rab’bin sağlayışı belirli orandadır. ⁶Ben ektim, Apollos suladı, ama Tanrı geliştirdi. ⁷Öyle ki, ne ekenin ne de sulayanın önemi var. Tanrı’dır gelişmeyi sağlayan. Önemli olan bu. ⁸Eken de sulayan da eşittir. Her biri emeğine yaraşır biçimde karşılığını alacaktır. ⁹Çünkü bizler Tanrı’nın iş ortaklarıyız. Sizlerse Tanrı’nın çiftliği, Tanrı’nın yapısı..

Herkes Bir Şey Kuruyor 10-15

¹⁰Tanrı’nın bana verilen kayrası uyarınca uzman bir mimar gibi temeli attım, başka birisi de yapıyı kuruyor. Bu kavramla herkes yapıyı nasıl kurduğuna dikkat etsin. ¹¹Çünkü hiç kimse kurulandan başka temel atamaz. Bu temel İsa Mesih’tir. ¹²Bu temel üzerine yapı kuran kim olursa olsun; altın, gümüş, değerli taş, odun, saman, anız kullanabilir. ¹³Herkesin yaptığı iş belirgin olacak. Çünkü O Gün³⁰⁸ bunu açıkça gösterecek. Çünkü ateş aracılığıyla açıklanacak bu. Herkesin ne tür iş yaptığını ateş deneyecek. ¹⁴Her kimin kurduğu yapı kalımlıysa o kişi karşılığını alacak. ¹⁵Öte yandan, her kimin yaptığı iş tutuşup giderse, o kişi zararını yükleneyecek. Ama kendisi kurtulacak. Ne var ki, bu kurtuluş ateşten geçercesine olacak.

Tanrı’nın Kutsal Tapınağı 16-23

¹⁶Tanrı’nın tapınağı olduğunuzu ve Tanrı Ruhunun sizde konut kurduğunu bilmiyor musunuz? ¹⁷Her kim Tanrı tapınağını mahvederse Tanrı da onu mahvedecek. Çünkü Tanrı tapınağı kutsaldır. Sizler bu tapınaksınız.

¹⁸Hiç kimse kendini kandırmasın. Aranızdan biri içinde bulunduğumuz çağın ölçüleriyle bilgelik

³⁰⁸ İsa Mesih’in gelişinde her şey olduğu gibi açığa çıkarılacak (bkz. 5:5).

taslıyorsa, akılsızlığı benimseyen ki bilge olabilsin. ¹⁹Çünkü bu dünyanın bilgeliği Tanrı katında akılsızlıktır. Çünkü Kutsal Söz’de şöyle yazılmıştır:

“Bilgeleri kendi kurnazlıklarında yakalar O.”

²⁰Yine şu yazılmıştır:

“Rab bilgelerce taşınan tasarıların boş olduğunu bilir.”

²¹Bu nedenle, hiç kimse insanlarla övünmesin. Çünkü her şey sizindir; ²²Pavlos olsun, Apollos olsun, Kifas olsun, dünya olsun, yaşam olsun, ölüm olsun, şimdiki yaşam olsun, gelecek zaman olsun, tümü de sizindir. ²³Siz ise Mesih’insiniz, Mesih de Tanrı’nındır.

İsa Mesih’in Hizmetinde 1-5

4 Bu gerçeğin ışığında herkes bizi Mesih’in hizmet görücüleri ve Tanrı gizlerinin yöneticileri saysın. ²Bu durumda ev yöneticilerinde aranan koşul, bireyin güvenilir biri olmasıdır. ³Sizler ya da herhangi bir insan kurulu tarafından yargılanışım benim için pek önemli değil. Ne de ben kendimi yargılıyorum; ⁴çünkü vicdanımda hiçbir yolsuzluk görmüyorum. Ne var ki, bu beni doğru bir insan kılmaz. Benim yargıcım Rab’tir.

⁵Bu nedenle vaktinden önce hiçbir konuda yargı yürütmeyin; Rab’bin gelişine dek bekleyin. O, karanlığın gizli kapaklı yönlerini aydınlığa çıkaracak ve yüreklerin ereğini belirgin edecek. İşte o zaman herkes kendisine yaraşan övgüyü Tanrı’dan alacak.

Sahibi Olduğun Ne Var Ki Tanrı’dan Almadın? 6-13

⁶Kardeşlerim, size örnek olsun diye bütün bunları kendime ve Apollos’a uyguladım. Öyle ki, bize bakarak yazılı olandan öteye gitmemeyi, birini öbürüne karşı benimseyip böbürlenmemeyi öğrenesiniz. ⁷Çünkü kim seni başkasından üstün kılabilir? Sahibi olduğun neyin var ki onu almamış bulunuyorsun? Madem aldın, öyleyse sahip olduğun şeyi almamış biri gibi bu övünüşün neye?

⁸Gönlünüzün özlediğine kavuşmuş, varlığa konmuş bulunuyorsunuz. Bizim yokluğumuzda kral oldunuz. Ne iyi olurdu krallığa konsaydınız! Biz de sizinle birlikte krallık sürerdik.

⁹Çünkü bana öyle geliyor ki, Tanrı biz habercileri ölüme götürülen insanlar gibi en geri sırada sergiledi.* Dünyaya tiyatro kılındık; meleklere de insanlara da. ¹⁰Bizler Mesih yararına aklı kıt kişileriz, ama sizler Mesih bağlılığında anlayışlısınız. Biz zayıfız, ama siz güçlüsünüz. Siz onurlusunuz, ama biz aşağı sırada sayılanlarız. ¹¹Şu ana dek açız, susuzuz, çıplamız, itilip kakılmaktayız, evsiz barsızız. ¹²Kendi ellerimizle çalışan emekçileriz. Sövlürken kutlu kılıyoruz, saldırıya uğrarken katlanıyoruz, ¹³yerden yere vurulurken tatlılıkla karşılık veriyoruz. Dünyanın döküntüsü olduk. Şu ana dek her şeyin tortusuyuz.

Ruhsal Doğuşun Gerekli Kıldığı Yöntem 14-21

¹⁴Bunları sizi utandırmak için yazmıyorum. Sevgili çocuklarım olan sizlere öğüt vermek için yazıyorum. ¹⁵Mesih ilişkisinde on bin alıştırıcınız³⁰⁹ bile olsa, birçok babanız olamaz. Çünkü Mesih İsa bağlılığında, Sevinç Getirici Haber aracılığıyla sizlere ben baba oldum. ¹⁶Onun için, sizi öğütlerim; benim gibi olun. ¹⁷İşte bu yüzden Timoteos’u size gönderdim. O, Rab bağlılığında sevilen ve kendisine güvenilen çocuğumdur. Mesih İsa’ya bağlılık kurallarımı –her yerde, her kilise topluluğunda öğrettiğim ilkeleri– Timoteos size anımsatacaktır.

¹⁸Kimileri yanınıza gelmeyecekmişim gibi böbürlendi. ¹⁹Hayır. Rab isterse, yakında yanınıza varacağım ve böbürlenenenlerin lafları değil, güçleri ne olduğunu göreceğim. ²⁰Tanrı hükümranlılığı lafla değil, güçle belirir. ²¹Ne istiyorsunuz? Size elimde değnekle mi, yoksa sevgi ve yumuşak huylulukla mı geleyim?

□ **3:19** Eyub 5:12,13 **3:20** Mezmur 94:11

³⁰⁹ Pedagog. Bu sözün anlamı için Galatyalılar 3:24,25’e bkz.

Ruhsal Yaşamın Yargıladığı Tutumlar 1-13

5 Aranızda rasgele cinsel ilişki olduğu açık açık duyuluyor. Hem de öylesine rasgele cinsel ilişki ki, uluslar arasında bile böylesine rastlanamaz. Adam babasının karısıyla yaşıyor. ²Siz de yas tutacak yerde bununla böbürleniyorsunuz. Bu işi yapanın içinizden sökülüp atılması gerekmez miydi?

³Bana gelince, bedenimle olmasa bile ruhumla aranızda olduğumdan, aranızdaymışım gibi bu işi yapamı yargıladım. ⁴Rab İsa adıyla toplandığınızda, ruhum da sizlerle birlikteyken, Rabbimiz İsa'nın gücüyle ⁵bu adam şeytana verilsin. Onun bedenine yıkım gerekir. Öyle ki, Rab'bin Günü'nde ruhu kurtulabilsin.

⁶Övüncünüz gereksizdir. Azıcık mayanın tüm hamuru mayaladığını bilmiyor musunuz? ⁷Eski mayayı kaldırıp atın ki, yepyeni bir hamur olasınız. Doğrusunu isterseniz, siz mayadan arısınız. Çünkü Passahımız Mesih kurban edildi. ⁸Öyleyse, şöleni ne eski mayayla kutlamaya çalışalım, ne de kötülük ve kurnazlık mayasıyla. Tersine, temiz yürekle ve gerçeğin mayasız ekmeğiyle şöleni kutlayalım.

⁹Mektubumda size rasgele cinsel ilişki kuranlarla yakınlık kurmamanızı yazdım. ¹⁰Ancak bu dünyada yaşamakta olan rasgele cinsel ilişkiye sürüklenenlerden, açgözlülerden, kapkaççılardan ya da yalancı tanrılara tapanlardan söz etmiyorum. Öyle olsaydı, dünyadan el etek çekmeniz gerekirdi. ¹¹Hayır. Size kendisiyle yakınlık kurmamanızı yazdığım kişi, kardeş diye bilinirken rasgele cinsel ilişkiye verilen, açgözlülüğüyle bilinen, yalancı tanrılara eğilen, sövücü, ayyaş ya da kapkaççı kişidir. Böyle biriyle yemek bile yemeyin. ¹²İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamak bana mı düştü? Ama topluluğun içindekileri yargılama görevi size düşmez mi? ¹³Topluluk dışındakileri Tanrı yargılayacak. Siz kendi içinizden kötü kişiyi atın.

Günahlılar Önünde Yargılanmak Size Yaraşmaz 1-11

6 İçinizden birinin öbürüne karşı bir davası olursa, kutsal yaşamlıları bir yana itip günahlılar önünde yargılanmak ataklığını gösterir mi o? ²Kutsal yaşamlıların dünyayı yargılayacağını bilmiyor musunuz? Ve eğer dünya sizin tarafınızdan yargılanacaksa, böyle ufak tefek sorunlarda yargı vermeye yetersiz misiniz?

³Melekleri yargılayacağımızı bilmiyor musunuz? Nerede kaldı bu yaşamla ilgili sorunlar! ⁴Bu yaşamla ilgili sorunlara ilişkin yargı vermeniz gerektiğinde, nasıl olur da kilise topluluğunun gözünde aşağı sayılanları yargılamaya oturtursunuz? ⁵Utanasınız diye söylüyorum bunu. Kardeşle kardeşi arasında yargı saptamaya yeterli bir tek bilge insan kalmadı mı aranızda? ⁶Gelgelelim, kardeş kardeşe karşı dava açıyor. Ve bu, inansızlar önünde oluyor.

⁷Kaldı ki, birbirinizden davacı olmanız sizin için düpedüz yenilgidir. Hakkınıza el uzatsalar daha iyi olmaz mıydı? Hakkınızı çiğneseler daha iyi olmaz mıydı? ⁸Ama siz bunun tam tersini yapıyorsunuz: Kendiniz hakka el uzatıyorsunuz ve hak çiğniyorsunuz. Hem de bunu kardeşlere karşı yapıyorsunuz.

⁹Hak çiğneyenlerin Tanrı hükümranlığını miras almayacaklarını bilmiyor musunuz? Kandırılmayın. Rasgele cinsel ilişkiye girişenler, yalancı tanrılara tapanlar, evlilik dışı cinsel bağlantıya verilenler, oğlanlar, oğlancılar, ¹⁰hırsızlar, açgözlüler, ayyaşlar, sövücüler, kapkaççılar Tanrı hükümranlığını miras almayacak. ¹¹Bazılarınız bu durumdaydınız. Ama Rab İsa Mesih'in adıyla, Tanrımız'ın Ruhu aracılığıyla yıkanıp arındınız, kutsandınız, doğrulukla donatıldınız.

Cinsel İlişki Konusunda Yepyeni Aşama 12-20

¹²Benim için her şey yasaldır, ama her şey yararlı değil. Kuşkusuz, her şey yasaldır; ama hiçbirinin buyruğu altına girmeyeceğim. ¹³Yemekler mide içindir, mide de yemekler için. Tanrı onu da, ötekini de ortadan kaldıracak. Beden de rasgele cinsel ilişki için değil Rab içindir. Rab da beden içindir. ¹⁴Rab'bi dirilten Tanrı, kendi gücüyle bizleri de diriltecektir.

¹⁵Bilmiyor musunuz ki, bedenleriniz Mesih'in parçalarıdır. Öyleyse, Mesih'in parçalarını alıp

¹ 5:7 Mısır'dan Çıkış 12:21; 13:7; Yeşaya 53:7 5:13 Yasanın Tekrarı 13:5; 17:7; 22:24

bir genel kadının parçaları mı kılalım? Hiçbir zaman! ¹⁶Yoksa bir genel kadınla bağlantı kuranın, onunla tek beden olduğunu bilmiyor musunuz? Çünkü Kutsal Söz’de şöyle yazılıdır:

“İkisi bir tek beden olacak.”

¹⁷Rab’le bağlantı kuran da O’nunla tek ruh olmuştur. ¹⁸Rasgele cinsel ilişkiden kaçın. İnsanın işlediği başka her günah beden dışıdır. Ama rasgele cinsel ilişkiye giren öz bedenine karşı günah işler. ¹⁹Hem bedeninizin sizlerde bulunan Kutsal Ruh’un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Bu Ruh size Tanrı tarafından verilmiştir. Kendi kendinizin değilsiniz. ²⁰Çünkü bir değer karşılığı satın alındınız. Öyleyse Tanrı’yı bedeninizde yüceltin.

EVLENMEK-EVLENMEMEK

Evlilik İlişkisi 1-11

7 Şimdi gelelim bana yazdığınız sorunlara: Erkeğin kadınla ilişki kurmaması iyidir. ²Ama rasgele cinsel ilişkiden sakınmak için her erkeğin kendi karısı, her kadının da kendi kocası olsun. ³Erkek kadına erkeklik görevini uygulamalı, kadın da erkeğe kadınlık görevini uygulamalı. ⁴Kadın kendi bedenine egemen değildir, erkek o bedene egemendir. Tıpkı bunun gibi, erkek de kendi bedenine egemen değildir, kadın o bedene egemendir. ⁵Birbirinize gerekeni vermemezlik etmeyin. Kendinizi duaya adanmak için anlaşmaya varıp bir süre ara verirseniz o başka. Ama sonra yeniden bir araya gelin ki, tutkunuzu denetleyememeniz yüzünden şeytan sizi denemesin. ⁶Bu sözü bir buyruk olarak değil, ayrıcalık olarak söylüyorum. ⁷Herkesin benim gibi olmasını isterdim. Ama herkes Tanrı tarafından kendine özgü bir bağışla donatılmıştır; kimisi bir tür, kimisi başka tür.

⁸Evli olmayanlara ve dullara şunu belirteyim: Onların benim durumumda kalmaları pek iyi olurdu. ⁹Ama tutkularını alt edemeyenler evlensin. Çünkü evlenmek, için için yanmaktan yeğdir.

¹⁰Evli olanlara buyruk veriyorum: Kadın kocasından ayrılmasın. Bu buyruğu veren ben değilim, Rab’tir. ¹¹Ayrılrırsa da başkasıyla evlenmesin, ya da kocasıyla barışsın. Erkek de karısını boşamasın.

İnanlımın İnanlı Olmayanla Evliliği 12-16

¹²Geriye kalanlara Rab değil, ben söylüyorum: Eğer bir kardeşin iman etmeyen karısı varsa ve kadın onunla yaşamayı uygun buluyorsa, kardeş onu boşamasın. ¹³Bunun gibi, bir kadının iman etmeyen kocası varsa ve bu erkek onunla yaşamayı uygun buluyorsa, kadın kocasını boşamasın. ¹⁴Çünkü iman etmeyen erkek karısı nedeniyle kutsandır. Bunun gibi, iman etmeyen kadın da o kardeş nedeniyle kutsandır. Ters durumda, çocuklarınız kutsanmış olmazdı. Ama şimdi kutsaldırlar. ¹⁵İman etmeyen kişi boşanmayı yeğliyorsa boşansın. Böyle durumlarda kardeşin ya da kız kardeşin yükümlülüğü yoktur. Çünkü Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağırdı. ¹⁶Ey kadın! Kocanı kurtaracağını nasıl bilebilirsin? Ya da, ey koca! Karımı kurtaracağımı nasıl bilebilirsin?

Tanrı’nın Çağrısı Uyarınca Yaşayın 17-24

¹⁷Ancak herkes Rab’bin kendisine sağlayışı oranında ve Tanrı’nın çağırdığı koşullar altında yaşasın. Tüm kilise topluluklarında verdiğim yönerge budur. ¹⁸Örneğin, biri çağrıldığında sünnetli miydi? Bunu gidermeye çalışmasın. Başkası sünnetsizken mi çağrıldı? O da sünnet edilmeyi dilemesin. ¹⁹Sünnet nedir, sünnetsizlik nedir? Bunların önemi yoktur. Önemli olan, Tanrı buyruklarını tutmaktır. ²⁰Herkes çağrıldığı ortam neyse orada dursun. ²¹Çağrıldığında köle miydin? Zararı yok. Ama özgürlüğünü elde edebilirsen, bundan yararlan. ²²Çünkü Rab bağlılığında köle olarak çağrılan kişi Rab’bin özgür kıldığı köledir. Bunun gibi, özgür olarak çağrılan kişi de Mesih’in kölesidir. ²³Değer karşılığında satın alındınız; insanlara köle olmayın. ²⁴Kardeşlerim, herkes çağrıldığı ortam neyse Tanrı katında öyle dursun.

Evliliğin Yükümlülükleri 25-35

²⁵Erden³¹⁰ olanlara gelince, Rab'ten onlara ilişkin buyruğum yoktur. Ama Rab'bin acıdığı biri olarak, verdiğim yargıya güvenebilirsiniz. ²⁶Bence şu sıkıntılı döneme yaraşan tutum insanın olduğu durumda kalmasıdır. ²⁷Kadına bağlı mısınız? Bu bağlı çözme. Kadından çözülmüş müsün? Evliliği dileme. ²⁸Ama evlenirsen günah işlemiş olmazsın. Erden kız evlenirse günah işlemiş olmaz. Ne var ki, evlenenler yaşamsal acılarla karşılaşacak. Amacım sizleri esirgemektir.

²⁹Kardeşlerim, diyeceğim şudur: Kalan zaman kısadır. Bundan böyle karısı olanlar yokmuş gibi yaşasın; ³⁰yas tutanlar yas tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmiyormuş gibi, satın alanlar bir şeyleri yokmuş gibi, ³¹dünya varlığını kullananlar tepe tepe kullanmıyormuş gibi yaşasın. Çünkü bu dünyanın biçimi yozlaşıp geçmektedir.

³²Sizin kaygıdan irak olmanızı istiyorum. Evli olmayan kişi Rab'bin işleriyle kaygılanır; Rab'be kendini nasıl beğendireceğini düşünür. ³³Evli kişiye dünya işleriyle kaygılanır: Karısına kendini nasıl beğendireceğini düşünür. ³⁴İlgisi çift uğraşa yöneliktir. Evli olmayan kadın ya da erden kız ise Rab'bin işleriyle kaygılanır: Gerek bedence, gerek ruhça kutsal olmakla. Oysa evli kadın dünya işleriyle kaygılanır: Kocasına kendini nasıl beğendireceğini düşünür. ³⁵Bu sözü yararınız için söylüyorum, elinizi kolunuzu bağlamak için değil. Rab katında sizleri düzenli, hizmeti onaylanan, ilgisi başka yönlerde kaymayan kişiler kılmak için.

Evlilik Yasaldır 36-40

³⁶Eğer bir kimse kendisini ilgilendiren erden kız sorununda haksız davrandığını düşünüyorsa, eğer kız da yetişkinliğin doruğuna gelmişse ve sorunun çözümü gerekiyorsa, istediğini yapsın. Günah işlemiş olmaz; evlensinler. ³⁷Öte yandan, yüreği kararlı olan kişi zorunluluk duymuyorsa, tutkusunu denetleyebiliyorsa ve sorunu yüreğinde karara bağlamış bulunuyorsa, kendisini ilgilendiren kızı erden olarak saklasın. Çok iyi eder. ³⁸Bu durumda her iki çözüm de yerindedir. Yani kendisini ilgilendiren erden kızı evermek iyidir; evermemek ise çok daha iyidir.*

³⁹Kadın kocasına onun yaşamı süresince bağlıdır. Koca ölürse, dilediği kişiyle evlenmekte özgürdür. Ancak Rab'be bağlı biri olsun. ⁴⁰Ama kadın olduğu durumda kalırsa daha mutludur. Yargım budur ve bende Tanrı Ruhu bulunduğunu düşünerek yazıyorum.

YALANCI TANRILARA KESİLEN SUNULAR

Bilgi mi, Sevgi mi? 1-13

8 Şimdi de yalancı tanrılara kesilen sunular sorununa geçelim: Dediğimiz gibi, hepimizin bilgisi yerindedir. Bilgi böbürlendirici, sevgi ise yapıcıdır. ²Her kim bir şey bildiğini sanıyorsa, nasıl bilmesi gerektiğini bilmediğinden, daha hiçbir şey bilmiyor demektir. ³Ama kim Tanrı'yı severse, Tanrı onun içini dışını bilir.

⁴Yalancı tanrılara kesilen sunuları yemek sorununa gelince: “Bu dünyada yalancı tanrının bir hiç olduğunu” ve, “Tek Tanrı'dan başka Tanrı olmadığını” biliriz. ⁵Çünkü her ne kadar gökte ya da yerde kendilerine tanrı denenler varsa da –gerçekten de pek çok tanrı, pek çok egemen güç bulunmaktadır– ⁶ama bizim için tek Tanrı vardır: Her şeyin kendisinden oluştuğu Baba. Bizler de O'nun için yaşamaktayız. Ve tek Rab olarak İsa Mesih vardır. Her şey O'nun aracılığıyla oluştu; bizim varlığımız da O'nun aracılığıyla.

⁷Ne var ki, bu bilgi herkese özgü değildir. Bazıları şu ana dek yalancı tanrılara alışkanlıkları nedeniyle, eti yalancı tanrılara kesilen bir sunuyu yercesine yemekteler. Vicdanları da zayıf olduğundan, lekelenmektedir. ⁸Kuşkusuz, yenilen nesne bizi Tanrı'ya beğenilir kılamaz. Yemezsek bir şey yitirmiş olmayız, yersek de hiçbir şey kazanmış olmayız. ⁹Yalnız dikkat edin, bu özgürlüğünüz zayıf kişilerin günaha sürüklenmesine yol açmasın. ¹⁰Çünkü biri, bilgili sayılan seni bir yalancı tanrının

³¹⁰ Bekar, bakire. Evlenmemiş kimse.

tapınağında sofraya kurulmuş görürse, vicdanı da zayıfsa, kesilen sunuları yemeye isteklendirilmiş olmaz mı o? ¹¹Ne oldu? Sen ki bilgilisin, bilgin Mesih'in onun için öldüğü zayıf bir kardeşin mahvına yol açmıştır. ¹²Kardeşlere karşı bu yolda günah işleyerek, zayıf vicdanlarını da zedeleyerek Mesih'e karşı günah işlemiş olursunuz. ¹³Onun için önümdeki yiyecek kardeşimi suç işlemeye sürüklüyorsa, bir daha hiçbir koşul altında et yemeyeceğim. Olmaya ki, kardeşimi suç işlemeye sürükleyeyim.

Habercilerin Doğal Yetkileri 1-12a

9 Özgür değil miyim? Haberci değil miyim? Rabbimiz İsa'yı görmüş değil miyim? Sizler Rab bağlılığında emeklerimin ürünü değil misiniz? ²Başkaları için haberci değilsem bile sizler için haberciyim. Çünkü haberci oluşumun mührü Rab bağlılığında sizlersiniz. ³Beni sorguya çekmek isteyenlere karşı savunmam budur: ⁴Yediklerimiz ve içtiklerimiz konusunda yetkimiz yok mu? ⁵Öbür habercilerin, Rab'bin kardeşlerinin ve Kifas'ın yaptığı gibi, bir kız kardeşi eş olarak alıp birlikte yolculuk etmeye bizim de yetkimiz yok mu? ⁶Yoksa sadece benle Barnabas mı geçimimiz için çalışmak zorunluluğundayız? ⁷Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ dikip de ürününü yemez? Ya da kim sürüyü güder de sürünün sütünden yararlanmaz?

⁸Bunları insansal açıdan mı söylediğimi sanıyorsunuz? Ruhsal yasa da aynı konulardan söz etmiyor mu? ⁹Musa'nın yasasında yazılıdır:

“Döven süren öküzün ağzını bağlamayacaksın.”

Bu neyi betimler? Tanrı'nın ilgisi öküzü mi doğrultulmakta? ¹⁰Yoksa doğrudan doğruya bizlere ilişkin mi konuşmakta? Evet, yazılan söz bizlerle ilgilidir. Bu demektir ki, çift süren de umutla çift sürmeli, öteki de üründen pay almak umuduyla döven sürmeli. ¹¹Eğer biz size ruhsal değerleri ektiysek, sizden maddesel değerleri biçmemiz çok mu sayılır? ¹²Eğer başkaları sizlerden yararlanmaya yetkili sayılıyorsa, bizim yetkimiz daha önde gelmez mi?

Mesih Habercisinin Erdemli Davranışı 12b-14

Ne var ki, biz bu yetkiyi kullanmadık; tersine her güçlüğü katlanmaktayız. Yeter ki, bir yolla Mesih'in Sevinç Getirici Haber'i'ne çelme atmayalım.

¹³Tapınakta hizmet edenlerin tapınaktan yiyecek sağladıklarını, sunakta görev yapanların sunaktan pay aldıklarını bilmez misiniz? ¹⁴Tıpkı bunun gibi, Rab de Sevinç Getirici Haber'i bildirenlerin Sevinç Getirici Haber'den geçinmelerini buyurmuştur.

Ödülüm Sevinç Getirici Haber'i Yayımdır 15-23

¹⁵Ama ben bu hakların hiçbirini kullanmadım; onlardan yararlanmak için de yazmıyorum bunları. Sözün kisası, biri beni övüncümden edeceğine, ölmeyi yeğlerim.

¹⁶Eğer Sevinç Getirici Haber'i yayıyorsam, bu benim için övünç nedeni değildir. Bunu yapmak zorundayım. Sevinç Getirici Haber'i yaymazsam yazıklar olsun bana! ¹⁷Çünkü eğer bunu kendi kararım ile yapıyorsam, doğallıkla karşılığım olur. Ama kendi kararım ile yapmıyorsam, demek ki bana ev yöneticiliği güvenilmiştir. ¹⁸Öyleyse karşılığım ne? Sevinç Getirici Haber'i yayarken bu sevindirici bildiriye karşılıksız sağlamak, böylece Sevinç Getirici Haber'le ilgili belirgin yetkimi kullanmaktan vazgeçmek.

¹⁹Özgür olmama ve hiç kimsenin uşağı sayılmamama karşın, kendimi herkese uşak kıldım. Amacım daha çok kişiyi Mesih'e kazanmaktır. ²⁰Yahudiler'le Yahudi gibi oldum. Amacım Yahudiler'i Mesih'e kazanmaktır. Kendim bir ruhsal yasa bağımlısı olmamama karşın, ruhsal yasa bağımlılarıyla ruhsal yasa bağımlısı gibi oldum. Amacım ruhsal yasa bağımlılarını Mesih'e kazanmaktır. ²¹Ruhsal yasa bağımlısı olmayanlarla ben de ruhsal yasa bağımlısı değilmişim gibi davrandım. Amacım ruhsal yasa bağımlısı olmayanları Mesih'e kazanmaktır. Oysa Tanrı doğrultusunda ruhsal yasadaki bağımsız biri değilim; Mesih yasasının bağımlısıyım. ²²Bağlılığı sağlıksız olanlarla ben de sağlıksız biri oldum.

□ **9:9 Yasanın Tekrarı 25:4**

Amacım bağıllıkta sağlıksızları Mesih'e kazanmaktır. Herkesle her şey oldum. Amacım her yola başvurarak insanların bir kesimini kurtarmaktır. ²³Sevinç Getirici Haber yararına bunların tümünü üstleniyorum. Amacım Sevinç Getirici Haber'in kutluluğuna paydaş olmaktadır.

Yarışan Sporcu Gibi 24-27

²⁴Bilmez misiniz? Koşu alanında yarışanların tümü koşuya katılır, ama ödülü tek kişi alır. Sizler de ödülü elde etmek amacıyla koşun. ²⁵Didinen her atlet her konuda tutkularına üstün gelmek zorundadır. Bunu, solup giden bir çelengi başlarına taktırabilmek için yaparlar. Ama bizim didinmemiz hiç solmayan içindir. ²⁶Bu nedenle ben gelişigüzel koşmuyorum. Havayı yumruklarcasına boks yapmıyorum. ²⁷Tam tersine, bedenimi eziyorum ve onu tutsak kılıyorum. Olmaya ki, başkalarına sözü bildirdikten sonra, kendim onaylanmayan biri durumuna düşeyim.

Tanrı'nın Vurguladığı Uyarılar Zinciri 1-13

10 Kardeşlerim, şunu bilmelisiniz ki, atalarımızın tümü bulutun altında korunarak hep birlikte Kızıl Deniz'i aştı. ²Bulutta ve denizde tümü Musa'ya vaftiz edildi, ³tümü aynı doğaüstü yiyeceği yedi, ⁴tümü aynı doğaüstü içeceği içti. Çünkü kendilerini izleyen doğaüstü Kaya'dan içiyorlardı. Bu Kaya Mesih'ti. ⁵Ne var ki, Tanrı onların çoğundan hoşnut olmadı. Sonunda ölü bedenleri hasır gibi çöle serildi. ⁶Bu olaylar bize uyarı niteliğini taşır; biz de onlar gibi kötülüğe özlem çekenler olmayalım diye. ⁷Onlardan bazısına benzercesine yalancı tanrılara da tapmayın.* Kutsal Söz'de yazılı olduğu gibi:

“Halk yemeye içmeye oturdu,
Ardından da çirkin oyunlara kalktı.”

⁸Yine onlardan bazılarının cinsel ilişkiyle yozlaştığı gibi, biz de rasgele cinsel ilişkiye olanak vermeyelim. Bu olayda yirmi üç bin kişi kırıldı bir günde. ⁹Onlardan bazılarının Mesih'i denediği gibi biz de Mesih'i denemeyelim. Bu olayda da yılanlar tarafından yok edildiler. ¹⁰Onlardan bazılarının mırıldandığı gibi siz de mırıldanmayasınız. Bu olayda yok edici³¹¹ tarafından mahva gittiler.

¹¹Bunların tümü de örnek olarak bu insanların başına geldi. Bizlereyse öğüt olsun diye yazıldı. İşte çağların sonu geldi karşımıza dayandı. ¹²Bu nedenle sağlam durduğunu düşünen düşmemeye dikkat etsin. ¹³İnsansal olanın dışında hiçbir denemeye uğramadınız. Ama Tanrı kendisine güvenilendir. Katlanabileceğinizden daha çetin denemeye düşmenize izin vermeyecek. Tersine, denenmeyle birlikte çıkış yolunu da sağlayacak; öyle ki katlanabilesiniz.

Ruhsal Yetkilerimiz 14-22

¹⁴İşte onun için sevgili kardeşlerim, yalancı tanrılardan sakının. ¹⁵Aklı başında insanlara konuşuyorum; söylediklerimi ölçüye vurun. ¹⁶Kutsadığımız kutluluk bardağı, Mesih'in kanının paydaşlığı değil midir? Parçaladığımız ekmek Mesih'in bedeninin paydaşlığı değil midir? ¹⁷Çünkü ekmek birdir. Çokluk olan bizler tek bedeniz. Çünkü hepimiz tek ekmekten pay alıyoruz.

¹⁸Bakın İsraililer'e. Sunuları yiyenler sunağa paydaş olanlar değil mi? ¹⁹Öyleyse ne demek istiyorum? Yalancı tanrılara kesilen sununun ya da yalancı tanrının önemi var mı? ²⁰Hayır! Demek istiyorum ki, uluslar sunduklarını Tanrı'ya değil, cinlere sunuyorlar. Cinlerle paydaşlık etmenizi istemem. ²¹Hem Rab'bin bardağından, hem de cinlerin bardağından içemezsiniz. Hem Rab'bin sofrasına, hem cinlerin sofrasına paydaş olamazsınız. ²²Bu ne? Rab'bi öfkeliendirecek miyiz? Yoksa O'ndan daha güçlü müyüz biz?

Mesih İnanlısının Belirgin Gücü: Sevgi 23-33; 11:1

¹⁰ **10:5** Çölde Sayım 14.16,23,30 **10:6** Çölde Sayım 11:4,34 **10:7** Mısır'dan Çıkış 32:6

³¹¹ **Ölüm meleği.**

¹⁰ **10:20** Levililer 17:7; Yasanın Tekrarı 32:17; Mezmur 106:37 **10:21** Malakya 1:7,12 **10:22** Yasanın tekrarı 32:21 **10:26** Mezmur 24:1

²³Her şey yasaldır; ama her şey yararlı değildir. Evet, her şey yasaldır, ama her şeyin yapıcılığa katkısı yoktur. ²⁴Hiç kimse kendi yararını aramasın, tersine başkasının yararını arasın. ²⁵Et pazarında satılan her şeyi vicdanınız rahatsız olmadan yiyin. ²⁶“Çünkü yeryüzü de, onu dolduran şeyler de Rab’bindir.” ²⁷İnanlı olmayan biri sizi evine çağırır, siz de gitmeye karar verirsiniz, önünüze konulan her şeyi vicdanınız rahatsız olmadan yiyin. ²⁸Ama biri çıkar da size, “Bu yalancı tanrılara kesilmiştir” derse, bu bilgiyi verenin yararına ve vicdan sağlığına onu yemeyin. ²⁹Vicdan sağlığı diyorum. Bu kendi vicdanınız değil, karşınızdakinin vicdanıdır. Yine biri, “Başka birinin vicdanı elvermiyor diye neden benim özgürlüğüm kısıtlansın?” diyebilir. ³⁰“Teşekkür ederek, Tanrı’ya şükür sunarak yediğim şey için ben niçin kötüleneyim?”

³¹Ne yerseniz yiyin ne içerseniz için ne yaparsanız yapın; tümünü Tanrı’nın yüceliği için yapın. ³²Ne Yahudiler’i, ne Yunanlılar’ı,* ne de Tanrı’nın kilise topluluğunu köstekleyin. ³³Bakın bana, her zaman herkesi hoşnut etmeyi ilke ediniyorum. Kendi yararımı kovalamıyorum, kurtuluş bulmaları için başkalarının yararını arıyorum.

11 Ben nasıl Mesih’i örnek aldıysam, siz de beni örnek alın.

TANRI’YA TAPINMA

Ruhsal Toplantılarda Erkeklerle Kadınlar 2-16

²Her konuda beni anımsadığınız ve size ilettiğim gelenekleri tuttuğunuz için sizleri överim.

³Şunu bilmenizi istiyorum: Her erkeğin başı Mesih’tir. Kadının başı erkektir. Mesih’in başı da Tanrı’dır. ⁴Baş örtülü olarak dua ya da peygamberlik eden her erkek, başının saygınlığını hiçe indirir. ⁵Öte yandan, baş örtülmemiş olarak dua ya da peygamberlik eden her kadın başının saygınlığını hiçe indirir. Böyle davrananla başını tıraş eden arasında hiçbir ayırım yoktur. ⁶Kadın başını örtmeyecekse, saçlarını da kessin. Madem kadının saçlarını kesmesi ya da tıraş etmesi saygınlığını hiçe indiriyor, başını örtmesi zorunludur. ⁷Ama erkek başını örtmemeli. Çünkü o, Tanrı’nın benzeri ve yüceliğidir. Oysa kadın erkeğin yüceliğidir. ⁸Çünkü erkek kadından oluşmadı, ama kadın erkekten oluştu. ⁹Üstelik erkek kadın için yaratılmadı, ama kadın erkek için yaratıldı. ¹⁰İşte bu nedenle, kadının başı üzerinde bir yetki bulunduğunu belgeleyen bu simgeye gerekçe vardır. Melekler yüzündendir bu. ¹¹Kaldı ki, Rab bağlılığında kadın erkekten, erkek de kadından ayrı sırada düşünülemez. ¹²Çünkü kadın erkekten oluştuğu gibi, erkek de kadından doğar. Ama her şey Tanrı’dan oluşur.

¹³Sorunu siz kendiniz ölçüye vurun: Kadının başı örtülmemiş durumda Tanrı’ya dua etmesi hiç yakışık alır mı? ¹⁴Erkeğin uzun saçlı olmasının onu gözden düşürdüğünü, doğanın kendisi bize öğretmez mi? ¹⁵Oysa kadının uzun saçlı olması onun onuru sayılmaz mı? Çünkü uzun saç kendisine doğal bir örtü olarak verilmiştir. ¹⁶Bu konuda sürtüşmek isteyen olursa, ne bizim böyle bir alışkanlığımız vardır, ne de Tanrı kiliselerinin.

Rab’bin Sofrası: En Kutsal Anı 17-34

¹⁷Ama şimdi değineceğim konuda sizleri övemem; çünkü ruhsal toplantılarınız yüce amaca değil düşük uğraşa yöneliktir. ¹⁸Her şeyden önce, kilise olarak toplandığınızda aranızda ayrılıklar bulunduğunu öğreniyorum. Bunda gerçek payı olduğuna da inanıyorum. ¹⁹Aranızda ayrılık bulunması zorunludur. Öyle ki, onaylananlarınız gün ışığına gelsin. ²⁰Durum şu; toplandığınızda Rab’bin yemeğini yemek için buluşmuyorsunuz. ²¹Her biriniz öbüründen önce yemeği kapşıyorsunuz. Biri aç kalıyor, öbürü de sarhoş oluyor. ²²Yemek içmek için evinize ne oldu? Yoksa Tanrı kilisesini küçümsüyor musunuz? Yiyeceği olmayanları küçük düşürmek mi istiyorsunuz? Sizlere ne söyleyeyim? Sizi öveyim mi? Hayır, bu konuda övemem. ²³Ben Rab’ten aldığımı size ilettim. Rab İsa ele verildiği gece ekmek aldı, ²⁴teşekkür ettikten sonra onu parçaladı ve, “Bu sizler için verilen bedenimdir” dedi. “Bunu

□ 11:7 Yaratılış 1:27; 5:1 11:25 Mısır’dan Çıkış 24:8; Zekarya 9:11

anılmam amacıyla uygulayın.”²⁵ Aynı kapsamda, akşam yemeğinden sonra bardağı aldı ve, “Bu bardak kanımda yeni antlaşmadır” dedi. “İçtiğiniz her kez beni anmak için bunu uygulayın.”²⁶ Bu nedenle, ekmeği yediğiniz ve bardaktan içtiğiniz her kez Rab’bin ölümünü açıklamaktasınız. Rab gelinceye dek..²⁷ İşte bunun için, yaraşksız durumda her kim ekmeği yer, Rab’bin bardağundan içerse Rab’bin bedenine ve kanına karşı suçlu olur.

²⁸Kişi ilkin kendini sınısın sonra ekmekten yesin, bardaktan içsin. ²⁹Çünkü o bedeni ayırt etmeksizin yiyip içen kendine karşı yargı yer, yargı içer. ³⁰İşte bu nedenledir ki, içinizden birçoğu hastadır, sağlığını yitirmiştir, epey kişiler de ölmüştür. ³¹Kuşkusuz kendimizi yargılasaydık Tanrı tarafından yargılanmayacaktık. ³²Ama Rab tarafından yargılanırken sıklıkla düzene sokuluyoruz. Öyle ki, dünyayla bir arada yargılanmayalım.

³³Bu durumda kardeşlerim, yemek için toplandığınızda biri öbürünü beklesin.* ³⁴Aç olan evinde yesin. Öyle ki, ruhsal toplantılarınız tanrısal yargıya dönüşmesin. Öbür konulara ilişkin oraya geldiğimde yönerge vereceğim.

Kutsal Ruh İmanı Esinler 1-11

12 Kardeşlerim, ruhsal bağışlara gelince, bu konuda bilgisiz kalmanızı istemem. ²Biliyorsunuz, uluslara bağımlıyken, dürtülerinizin sürükleyişiyle dilsiz yalancı tanrılara yöneltildiniz. ³Bu nedenle bilmenizi isterim ki, Tanrı Ruhu’yla yöneltilen hiç kimse, İSA LANETLENSİN demez. Kutsal Ruh’la yöneltilmeyen de İSA RAB’tir diyemez.

⁴Ruhsal bağışlar çeşit çeşittir, ama onları sağlayan Ruh aynıdır. ⁵Bunun gibi hizmet görücülük de çeşit çeşittir, ama bunu sağlayan Rab aynıdır. ⁶Güçlü işlerin uygulanması da çeşit çeşittir; ama her insanda her işi uygulayan Tanrı aynıdır. ⁷Genel yarar için herkese Ruh’un kendine özgü açıklanışı verilir.

⁸Ruh aracılığıyla birine bilgece konuşma yeteneği verilir, aynı Ruh aracılığıyla başka birine bilgili dille konuşma yeteneği verilir. ⁹Yine aynı Ruh aracılığıyla birine iman, o tek Ruh’la başkasına hastaları iyi etmek için ruhsal bağışlar verilir. ¹⁰Birine mucizeler oluşturan güçlü işler, başkasına peygamberlik, başkasına ruhları ayırt edebilme yeteneği, başkasına çeşitli diller, başkasına da yabansı dilleri çevirme yeteneği verilir. ¹¹Bunların tümünü tek ve aynı Ruh etkiler; isteği uyarınca herkese ayrı ayrı dağıtır.

Beden, Ruhsal Paydaşlığa Canlı Örnek 12-31

¹²Nasıl ki beden de tektir ama birçok parçası vardır. Çok sayıda parçası olmasına karşın beden tektir. Mesih de böyledir. ¹³Çünkü tek Ruh’ta hepimiz –ister Yahudi, ister Yunanlı, ister köle, ister özgür olalım– bir tek bedene vaftiz edildik. Ve hepimiz tek Ruh’la doldurulduk.

¹⁴Beden tek parçadan değil, birçok parçadan oluşur. ¹⁵Ayak, “Ben el değilim, onun için bedene bağlı sayılmam” dese bile, bu onun bedenle ilişkisini kesemez. ¹⁶Kulak, “Ben göz değilim, onun için bedene bağlı sayılmam” dese bile, bu onun bedenle ilişkisini kesemez. ¹⁷Tüm beden bir göz olsaydı, nasıl duyardık? Ya da tüm beden bir kulak olsaydı, nasıl koklardık? ¹⁸Ama gerçek şudur ki, Tanrı kendi isteği uyarınca parçalardan her birini bedenine gerekli yerine koymuştur.

¹⁹Tümü bir tek beden parçası olsaydı, beden diye bir şey kalmazdı. ²⁰Ama gerçek şudur ki, birçok parça olmakla birlikte tek beden vardır. ²¹Göz ele, “Sana gereksinimim yok!” diyemez. Bunun gibi baş ayaklara, “Size gereksinimim yok” diyemez. ²²Tam tersine, bedenine daha zayıf görünen parçalarına duyulan gereksinim en önde gelir.³¹² ²³Bedenine en az saygıdeğer saydığımız parçalarına daha üstün saygı gösteririz. Güzel olmayan parçalarımız düzenli bakımı gerektirir. ²⁴Oysa düzeni yerinde olan parçaların buna gereksinimi yoktur. Ama Tanrı bedeni birleştirirken, geri sırada kalan parçaya daha üstün onur ayırmıştır. ²⁵Öyle ki, bedende ikilik olmasın; parçalar birbiri için aynı kaygıyı taşısın. ²⁶Bir parça acı çekerse, parçaların tümü birlikte acı çeker. Bir parça yücelirse, parçaların tümü

³¹² Örneğin, gözlere.

birlikte sevinir.

²⁷Sizlere gelince, Mesih'in bedeni ve teker teker O'nun parçalarıdır. ²⁸Tanrı kilise topluluğunda ilkin bazılarını haberci atadı; ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri atadı. Sonra mucize yapanları, sonra hastaları iyi etmek için ruhsal bağışla donatılanları, başkalarına yardım edenleri, yöneticileri, çeşitli diller konuşanları atadı. ²⁹Tümü haberci mi? Tümü peygamber mi? Tümü öğretmen mi? Tümü mucize mi yapıyor? ³⁰Tümü hastaları iyi etmek için ruhsal bağışlarla mı donatıldı? Tümü çeşitli diller mi konuşuyor? Tümü yabancı dilleri mi çeviriyor? ³¹Üstün ruhsal bağışları özleyin.

Ama ben size daha da üstün bir yol göstereceğim.

En Üstün Yol: Sevgi 1-13

13 İnsanların, hatta meleklerin dilleriyle konuşsam ama sevgim olmasa, ses veren bir pirinç çalgı ya da gürültü oluşturan bir zil durumuna düşerim. ²Peygamberlik etme yeteneğim olsa, tüm gizleri ve bilgileri bilsem, üstelik dağları yerinden oynatabilecek iman bütünlüğüne sahip olsam, ama sevgim olmasa bir hiçim. ³Sahip olduğum her şeyi yardım niteliğinde sunsam, bedenimi de yakılan sunu kılsam, ama sevgim olmasa bana hiçbir yararı olmaz.

⁴Sevgi katlanır, iyilikle davranır, kıskançlık bilmez. Sevgi büyüklenmez, böbürlenmez, ⁵utandırıcı bir şey yapmaz, kendi çıkarını kovalamaz, içerlemez, kötülüğün hesabını tutmaz. ⁶Haksızlık karşısında sevinmez, gerçek karşısında sevinir. ⁷Sevgi her güçlüğe dayanır, her şeye inanır, her şeyden umutlanır, her duruma sabreder.

⁸Sevgi yozlaşmaz. Peygamberliklere gelince geçip gidecekler. Diller susacak, bilgi de yok olacak. ⁹Çünkü bilgimiz de, peygamberliğimiz de tam değil, sınırlıdır. ¹⁰Ama Yetkin Olan geldiğinde, sınırlı olan ortadan kalkacak. ¹¹Çocukken çocuk gibi konuşur, çocuk gibi düşünür, çocuk gibi kafa yorardım. Olgunluk döneminde çocukluğa özgü davranışları geride bıraktım. ¹²Çünkü şimdi aynada bir bilmeceye bakarcasına görüyoruz; ama o zaman yüz yüze göreceğiz. Şimdi kısıtlı kapsamda biliyorum; ama Tanrı'nın beni tam olarak bildiği gibi o zaman ben de tam olarak bileceğim.

¹³Şimdi kalıcı olan iman, umut ve sevgidir; bunların üçü. İçlerinden en üstünüyse sevgidir.

Ruhsal Bağışların Kullanımı 1-19

14 Sevgiyi kovalayın; ruhsal bağışları, özellikle peygamberlik etmeyi özleyin. ²Çünkü yabancı dil konuşan,* insanlarla değil Tanrı'yla konuşur. Çünkü kimse onu anlamaz; yalnızca ruhta gizler konuşur. ³Öte yandan peygamberlik eden yapıcı, yüreklendirici, avutucu sözlerle insanlarla konuşur. ⁴Yabancı dil konuşanın yapıcılığı kendine, peygamberlik edenin yapıcılığı ise kilise topluluğundur. ⁵Hepinizin yabancı dillerle konuşmanızı isterdim; ama daha önemlisi, peygamberlik etmenizi isterdim. Peygamberlik eden kişi yabancı dillerle konuşandan daha üstün önem taşır. Ama kilise topluluğunun yapıcılık bulması için, yabancı diller konuşan çeviri yapabiliyorsa o başka. ⁶Kardeşlerim, şimdi varsayalım ki, yabancı diller konuşarak yanınıza geldim. Size tanrısal bir açıklama, bir bilgi, bir peygamberlik, ya da bir öğreti getirmediğim yanınıza gelişimin yararı ne?

⁷Kaval olsun, saz olsun cansız çalgılar bile belirgin, ayrı ayrı sesler çıkartır. Öyle olmasa, kaval mı, saz mı çalındığı nasıl anlaşılır? ⁸Borazan açık-seçik bir ses vermezse, savaşa kim hazırlanır? ⁹Bunun gibi siz de yabancı dille kolayca anlaşılabilen bir söz söylemezseniz, ne dendiğini kim anlayabilir? Bu durumda havaya konuşmuş olursunuz. ¹⁰Yeryüzünde her çeşidinden bir sürü dil vardır. Hiçbiri de anlamsız değildir. ¹¹Bu nedenle, sesin anlamını bilmiyorsam konuşana bir yabancı olurum; konuşan da bana yabancı olur. ¹²İşte bunun gibi siz de ruhsal bağışlara derinden istekli olduğunuza göre, kilise topluluğunun yapıcılığı doğrultusunda bollukla artmanıza yardım edici özellikleri arayın.

¹³Bu nedenle yabancı dil konuşan, çeviri yapabilmek için dua etsin. ¹⁴Çünkü eğer yabancı dille dua ediyorsam, ruhum dua etmekte ama aklım buna katılmamaktadır. ¹⁵Öyleyse bundan nasıl bir sonuç

□ 13:5 Zekarya 8:17

çıkarılabilir? Ruhumla dua edeceğim, bunun yanı sıra aklımla da dua edeceğim. Ruhumla ilahi söyleyeceğim, bunun yanı sıra aklımla da ilahi söyleyeceğim. ¹⁶Böyle olmasaydı, sen ruhunla Tanrı'yı kutsarken, ruhsal bağışı almayanlardan biri senin teşekkür sunmana nasıl, "Amin" diyebilir? Çünkü o senin ne dediğini bilmiyor. ¹⁷Gerçi teşekkür sunman yerinde; gelgelelim karşıdaki yapıcılık bulmuyor. ¹⁸Hepinizden daha çok yabansı dil konuşabildiğim için Tanrı'ya teşekkürler olsun! ¹⁹Ne var ki, kilise toplantısında başkalarını da eğitmek için, aklımin erdiği beş kelime söylemeyi yabansı bir dille on bin kelime söylemeye yeğ tutarım.

Anlayışla Davranmanın Önemi 20-25

²⁰Kardeşlerim, düşüncede çocukça davranmayın. Kötülük karşısında bebek gibi, buna karşı düşüncede yetkin olun. ²¹Ruhsal yasada yazılıdır:

"Bu halkla alışılmamış diller konuşan kişiler aracılığıyla, alışılmamış kişilerin dudaklarıyla konuşacağım. O zaman bile beni dinlemeyecekler. Rab böyle buyuruyor."

²²Yani yabansı diller bağışı inananlar için değil, inanmayanlar için bir belirtidir. Peygamberlik ise inanmayanlar için değil, inananlar için bir belirtidir. ²³Bu nedenle, tüm kilise bir yerde toplansa ve herkes yabansı diller konuşsa, bu arada ruhsal bağışı almayanlar ya da inanmayanlar içeri girse, çıldırmış olduğunuzu söylemezler mi? ²⁴Ama herkes peygamberlik etse, bu arada inanmayan ya da ruhsal bağışı almayan biri içeri girse, herkesçe eleştirilir, herkesçe yargılanır. ²⁵Yüreğinin gizli-kapaklı yönleri sergilenir. Öyle ki, yüzüstü düşüp Tanrı'ya tapınır, "Tanrı gerçekten aranızdadır" der.

Yabansı Diller Konuşmanın, Peygamberlik Etmenin Kuralı 26-33a

²⁶Öyleyse nasıl olmalı kardeşlerim? Ruhsal toplantılarınız sürerken herkesin bir katkısı –bir ilahisi, bir öğretisi, tanrısal bir açıklaması, bir yabansı dili, bir çevirisi– var. Bunların tümü yapıcılık doğrultusunda işlemeli. ²⁷Biri yabansı bir dil konuşuyorsa, iki ya da en çok üç kişi sırayla konuşsun, bir kişi de çeviri yapsın. ²⁸Ama çevirmen yoksa o kişi kilise toplantısında ağzını açmasın; içinden kendi kendine ve Tanrı'ya seslensin. ²⁹Peygamberlerden iki ya da üç kişi konuşsun; öbürleri söylenenleri tartsın. ³⁰Orada oturanlardan birine tanrısal bir açıklama gelecek olursa, ilk konuşan ağzını kapasın. ³¹Çünkü her biriniz teker teker peygamberlik edebilirsiniz. Öyle ki tümü öğrensin, tümü öğüt alsın. ³²Peygamberlerin ruhu peygamberlere bağımlı olur. ³³Çünkü Tanrı kargaşalığın değil, esenliğin Tanrısı'dır.

Kilise Toplantılarında Kadın Konuşmacılar 33b-40

Kutsal yaşamlıların tüm kilise toplantılarında olduğu gibi, ³⁴kadınlar kilise toplantılarında ağızlarını kapasın.* Çünkü onların lafa karışmalarına izin verilmemiştir. Yasanın bildirdiği gibi bağımlı olsunlar. ³⁵Öğrenmek istedikleri bir konu varsa, evde kocalarından sorabilirler. Kadının kilise toplantısında lafa karışması saygınlığı hiçe indirir.

³⁶Ne oluyor? Yoksa Tanrı Sözü sizden mi çıktı, ya da salt sizlere mi erişti? ³⁷İçinizde peygamber olduğunu ya da ruhsal bağışlarla donatıldığını düşünen varsa, size yazdıklarımın Rab buyruğu olduğunu bilsin. ³⁸Her kim bunu tanımazsa, kendisi de tanınmayacaktır.

³⁹Özet olarak kardeşlerim, peygamberlik etmeyi özleyin ve yabansı diller konuşulmasına engel olmayın. ⁴⁰Her şey düzenli ve uyumlu olsun.

ÖLÜLERİN DİRİLİŞİ

Mesih'in Dirilişi: İnancın Ana Temeli 1-11

15 Şimdi kardeşlerim, sizlere müjdelediğim Sevinç Getirici Haber'den söz etmek istiyorum. Almış olduğunuz ve onda durduğunuz haberden.. ²Bu haber aracılığıyla kurtuluyorsunuz.

¹ **14:21** Yasanın tekrarı 28:49; Yeşaya 28:11,12 **14:25** Yeşaya 45:14; Daniel 2:47; Zekarya 8:23

Sizleri hangi sözle müjdeledim; eğer onu benimsemiş bulunuyorsanız. Ters durumda boşuna iman etmiş oluyorsunuz.

³İlk ağızda almış olduğumu verdim sizlere: Kutsal Yazılar'ın çok önceden bildirdiği gibi Mesih günahlarımız için öldü. ⁴Sonra gömüldü. Yine Kutsal Yazılar'ın çok önceden bildirdiği gibi üçüncü gün dirildi. ⁵Bundan sonra Petros'a³¹³, ardından On İnkiler'e göründü. ⁶Daha sonra, bir kezinde beş yüzü aşkın kardeşe göründü. Bunların çoğu şu ana dek yaşamaktadır; bazıları ise uyumuştur.* ⁷Sonra Yakup'a göründü, ardından habercilerin tümüne.

⁸En sonundaysa, tümünün ardından vakitsiz doğan bir çocuğa benzeyen bana da göründü. ⁹Çünkü ben habercilerin en önemsiziyim. Haberci adını taşımaya bile yaraşık değilim. Çünkü Tanrı'nın kilise topluluğuna saldırdım. ¹⁰Tanrı'nın kayrasıyla şimdi neysem oyum. Tanrı'nın bana uzatılan kayrası boşa gitmiş değil. Tam tersine, öbür habercilerin tümünden daha çok emek harcadım. Ama bunu başaran ben değilim, benimle birlikte giden Tanrı kayrasıdır. ¹¹Bu nedenle, ister ben olayım ister onlar olsun, yaymakta olduğumuz söz budur; siz de böyle iman ettiniz.

Ölülerin Dirilişi Nasıl Yadsınabilir? 12-19

¹²Mesih'in ölüleri arasından dirildiğine ilişkin sözün yayılmasına karşın, aranızdan bazıları nasıl, "Ölüler dirilmez" diyebiliyor? ¹³Eğer ölüler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁴Mesih dirilmemişse sözü yaymamız boş çabadır, imanınız da boştur. ¹⁵Üstelik, bizler de Tanrı'nın yalancı tanıkları durumuna düşmüş oluyoruz. Çünkü Mesih'i diriltti diye Tanrı'ya ilişkin tanıklık ettik. Ölülerin dirilmediğini varsayarsak Tanrı O'nu diriltmemiştir. ¹⁶Çünkü ölüler dirilmiyorsa Mesih de dirilmedi. ¹⁷Eğer Mesih dirilmemişse imanınız boştur; şu ana dek günahlarınızın içinde bocalıyorsunuz. ¹⁸Bu durumda, Mesih bağlılığında uyuyanlar da mahvolmuştur. ¹⁹Yalnızca şimdiki yaşamda Mesih'e umut bağlamışsak tüm insanlar arasında en önde acınılmaya yaraşanlar bizleriz.

Mesih'in Dirilişi: İmanın Gücü, Güvenliği 20-28

²⁰Ama gerçekte Mesih ölüleri arasından dirilmiştir. Uyuyanların ilk ürünüdür O. ²¹Çünkü ölüm insan aracılığıyla geldi, ölülerin dirilmesi de insan aracılığıyla oldu. ²²Çünkü nasıl tümü Adem'de ölüyorsa, tümü de Mesih'te yaşama getirilecektir. ²³Ama her biri kendine özgü sırada: İlk-ürün Mesih, sonra O geldiğinde Mesih bağlıları. ²⁴Mesih her ruhsal başkanlığı, her yetkiyi, her gücü ortadan kaldırdıktan sonra hükümranlığı Tanrı'ya ve Baba'ya verecek; böylece her şeyin sonu gelecek. ²⁵Çünkü tüm düşmanlarını ayakları altına serinceye dek Mesih'in hükümranlılık etmesi gerekir. ²⁶Ezilecek son düşman ölümdür. ²⁷Çünkü Tanrı her şeyi Mesih'in ayaklarına bağımlı kıldı. "Her şeyin ayaklarına bağımlı kılındığı" bildirilirken, her şeyi O'nun ayaklarına bağımlı kılan Tanrı'nın bunların dışında olduğu açıkça bellidir. ²⁸Her şey O'na bağımlı kılınca, bu kez Oğul da her şeyi kendisine bağımlı kılana bağımlı olacak. Öyle ki, Tanrı tümünü yöneten, tümünü dolduran olsun.

Ölülerin Dirilişini Yadsımak Akılsızlıktır 29-34

²⁹Yoksa, ölüleri için vaftiz edilenler bunu niçin yapsın? Eğer ölüleri gerçekten dirilmiyorsa, onlar için vaftiz edilmek de ne oluyor? ³⁰Neden her saat tehlikeyle burun burunayız? ³¹Kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih bağlılığında sizler için duyduğum övünç adına ant içerim ki, ben her gün ölüyorum. ³²Eğer insan deyişiyse, "Efesos'ta canavarlarla boğuştuysa", bunun yararı ne? Eğer ölüleri dirilmiyorsa yiyelim içelim; nasıl olsa yarın ölüp gideceğiz. ³³Kandırılmayın,

"Kötü ilişkiler erdemli töreleri çürütür."*

³⁴Doğruluğa ayılın ve günahla oynamayın. Çünkü bazıları Tanrı bilgisinden yoksundur. Bunları utanasınız diye söylüyorum.

³¹³ Kifas'a.

□ 15:25 Mezmur 110:1 15:27 Mezmur 8:6 15:32 Yeşaya 22:13

Ölülerin Dirilişini Doğa da Kanıtlamakta 35-50

³⁵Biri soracak olur: “Ölüler nasıl dirilir? Acaba ne tür bedenle gelirler?” ³⁶Akılsız insan! Yere ektiğin ölmedikçe, ona yaşam sağlanmaz. ³⁷Ektiğin ilerde oluşacak beden değil, belki çıplak bir buğday, ya da öbür tohumlardan birinin tanesidir. ³⁸Ama Tanrı ona dilediği bedeni –tohumlardan her birine kendine özgü bedeni– verir.

³⁹Her et aynı değil. Elbette insan eti başkadır, hayvanların eti başka, kuşların eti başka, balıklarinkiyse başka. ⁴⁰Bunların yanı sıra göksel bedenler var, dünyasal bedenler var. Göksel olanların görkemi başkadır, dünyasal olanlarınkiyse başka. ⁴¹Güneşin görkemi bir tür, ayın görkemi başka tür, yıldızların görkemi başka türdür. Görkem bakımından bir yıldız öteki yıldızdan farklıdır.

⁴²Ölülerin dirilişi de tıpkı böyledir. Çürüme kapsamında ekilir, çürümez durumda dirilir. ⁴³Gözden düşmüş durumda ekilir, görkem içinde dirilir. Zayıflık kapsamında ekilir, güçlü durumda dirilir. ⁴⁴Cansal beden* olarak ekilir, ruhsal beden olarak dirilir. Cansal beden varsa, ruhsal beden de vardır. ⁴⁵Yazılı olan da budur:

“İlk insan Adem yaşayan can oldu,
Son Adem yaşam sağlayan ruh oldu.”

⁴⁶Ama dikkat edilsin, önde gelen ruhsal olan değil; cansal olan öndedir. Ruhsal olan daha sonradır. ⁴⁷İlk insan yerdendir, yerseldir. İkinci insan göktendir. ⁴⁸Yersel insan nasılsa, yersel olanlar da öyledir. Göksel olan nasılsa, göksel olanlar da öyledir. ⁴⁹Yersel insana benzerliği nasıl kuşandıkça, göksel olana benzerliği de kuşanacağız. ⁵⁰Kardeşlerim, şunu belirteyim: Etle kan Tanrı hükümlerini miras alamaz. Ne de çürümüşlük çürümezliği miras alabilir.

Ölüler de Diriler de Yenilenecek 51-58

⁵¹Bakınız, size bir giz bildiriyorum. Hepimiz uyumayacağız. Ama hepimiz değiştirileceğiz. ⁵²Bir anda, göz açıp kapayıncaya dek, son boru öttüğünde. Çünkü boru ötecek ve ölümlü çürümez durumda dirilecek; biz de değiştirileceğiz. ⁵³Çünkü bu çürüyen beden çürümezliği ve bu ölümlü beden ölümsüzlüğü kuşanması gerekir. ⁵⁴Bu çürüyen beden çürümezliği ve bu ölümlü beden ölümsüzlüğü kuşanınca yazılı söz yerine gelecek:

⁵⁵“Ölüm yengide yutuldu.
Ey ölüm, yengin nerede?
Ey ölüm, kargın nerede?”

⁵⁶Ölümün kargısı günahıdır, günahın gücü ise ruhsal yasadır. ⁵⁷Ama Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bizlere yeniyi sağlayan Tanrı'ya şükür!

⁵⁸Sevgili kardeşlerim, işte bunun için kararlı olun, durağan olun. Rab için her zaman bol uğraşa verilin; Rab bağlılığında emeğinizin boşa gitmediğini bilin.

SONUÇ

Mesih Bağlılarının Armağanları 1-9

16 Kutsal yaşamlılar için para toplama konusuna gelince, siz de Galatya kiliselerine vermiş olduğum buyruğu uygulayın. ²Haftanın ilk günü herkes kazancına göre belirli bir parayı ayırsın ve bunu yanında bulundursun. Öyle ki, geldiğimde para toplama işiyle uğraşılmasın. ³Oraya vardığımda, tanıtıcı mektuplar yazarak onayladığınız kişileri armağanınızı alıp götürsünler diye Yeruşalim'e göndereceğim. ⁴Benim de gitmem uygunsa benimle birlikte gidecekler.

⁵Makedonya'ya uğradıktan sonra size geleceğim. Çünkü Makedonya'ya uğruyorum. ⁶Sanırım bir süre yanınızda kalacağım. Belki kışı da orada geçiririm. Öyle ki, her nereye gidersem beni yolcu edesiniz. ⁷Şu ara ayak üstü uğramak istemiyorum size. Çünkü Rab izin verirse, bir süre aranızda

□ 15:32 Yeşaya 22:13 15:45 Yaratılış 2:7 15:47 Yaratılış 2:7 15:54b, 55 Yeşaya 25:8; Hoşea 13:14

kalmayı umuyorum. ⁸Ama Pentekost'a³¹⁴ dek Efesos'ta kalacağım. ⁹Çünkü önümde etkin biçimde çalışabileceğim geniş bir kapı açıldı. Buna karşı direnenler çoktur.

İş Arkadaşları 10-13

¹⁰Timoteos gelirse, aranızda korkusuzca kalmasını sağlayın. Çünkü benim gibi o da Rab'bin işinde çalışmaktadır. ¹¹Bu nedenle, kimse onu aşağı görmesin. Kendisini esenlikle yolcu edin ki yanıma gelebilsin. Çünkü kardeşlerle birlikte onun gelmesini beklemekteyim. ¹²Kardeşimiz Apollos'a gelince, öbür kardeşlerle birlikte yanınıza uğrasın diye çok üsteledim. Ama şu ara uğramaya pek istekli değil. Uygun zamanı bulduğunda gelecek.

¹³Uyanık olun, imanda sıkı durun, erkekçe davranın, güçlenin.

Dilek ve Selam 14-24

¹⁴Her yaptığımızı sevgiyle yapın. ¹⁵Kardeşlerim, sizden bir dileğim var. Biliyorsunuz, Stefanos'un ev halkı Ahaya bölgesindeki ilk inanlılardır. Üstelik, kendilerini kutsal yaşamlılara hizmet etmeye adanmış bulunuyorlar. ¹⁶Bu tür insanlara, tüm iş arkadaşlarımıza ve emek harcayan herkese bağımlı olun. ¹⁷Stefanos, Fortunatos ve Ahaikos'un gelişine çok sevindim. Çünkü sizin yokluğunuzu giderdiler. ¹⁸Çünkü hem benim ruhumu, hem de sizinkini dinlendirdiler. Böylelerin değerini bilirsiniz.

¹⁹Asya bölgesindeki kilise toplulukları size selam eder. Akila ile Priska ve onların evindeki kilise topluluğu Rab bağlılığında size çok selam eder. ²⁰Tüm kardeşler sizi selamlar. Kutsal öpüşle birbirinizi selamlayın.

²¹Ben Pavlos, elimle bu selamı yazıyorum. ²²Rab'bi sevmeyenler lanetlensin. Maranata.*

²³Rab İsa'nın kayrası sizlerle olsun. ²⁴Mesih İsa bağlılığında sevgim hepinizle kalsın. Amin.

³¹⁴ bkz. Habercilerin İşleri 2:1

KORİNTOSLULARA II. MEKTUP (Habercilik Yetkisi)

Önsöz

Haberci Pavlos ilk ziyaretinden 5-6 yıl sonra Korintos yörelerini bir kez daha ziyaret etti ve orada üç ay geçirdi (Habercilerin İşleri 20:2,3). Sonra Makedonya'ya geçti. Korintos'taki ruhsal çalkantılar yatışacağına yoğunlaşmıştı. Daha önce Pavlos bu topluluğa başka bir mektup daha yazmıştı (2:3,4). Mektubu götüren Titos Korintoslular'ın duyduğu acıyı ve derin üzüntüyü Pavlos'a bildirdi (2:13; 7:5-7). Bunun üzerine Pavlos Tanrı esinlemesiyle onlara bu mektubu yazdı (7:5-16).

Birinci mektuptan yaklaşık bir yıl sonra (56 ya da 57 yılında) yazılan bu mektup, Tanrı habercisinin duygularını açığa vurmaktadır. Öbür mektupta olduğu gibi burada da ölümlerin dirilişine değiniliyor (5:1-10), parasal armağanların niçin ve nasıl verileceği anlatılıyor (8. ve 9. bölümler). Pavlos böylece Korintos'taki topluluğu Yeruşalim'deki yoksul inanlılara yardım etme yolunda isteklendiriyor (8:4,19,20; 9:1,12,13). Tanrı habercisinin haberi yayarken karşılaştığı çeşitli saldırıları ve baskıları dile getiriyor (11 ve 12 bölümler).

Bu arada kendilerine haberci süsü vererek bildiriye ve gerçek haberciye direnenlerin sahte davranışlarını sergiliyor (11:13), kendisinin ön sıradaki habercilerden geri kalmadığını belirtiyor (11:5; 12:11), Tanrı'dan aldığı habercilik yetkisini kanıtıyor (3:1; 5:12; 7:2; 10:2,3; 11:5,6; 12:11; 13:3), hizmet sunucusunun etkin bir resmini çiziyor, Tanrı için çalışanın öz yapısını canlandırıyor (13:4).

Bu mektup şöylece özetlenebilir:

29. Haberci Pavlos'un deneyimleri 1:1-2:17

30. Haberci Pavlos'un sınavlanan hizmeti 3:1-7:16

31. Ruhsal armağanlar 8:1-9:15

32. Habercilik yetkisi 10:1-13:14

HABERCİNİN ÇETİN DENEYİMLERİ

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Tanrı isteği uyarınca Mesih İsa'nın habercisi Pavlos'tan ve Timoteos kardeşten: Korintos'taki Tanrı kilisesi topluluğuna ve onlarla birlikte bütün Ahaya bölgesindeki kutsal yaşamlıların toplamına. ²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun.

Tanrı Desteği Her Bunalmaya Yeterlidir 3-11

³Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası kutlansın. Sevecenlik Babası, her avuntunun Tanrısı'dır O. ⁴Acılarımızın tümünde bizi avutur. Öyle ki, Tanrı tarafından avutulan bizler, aynı avuntuyla tüm acı çekenleri avutabilelim. ⁵Çünkü Mesih'in çektiği işkencelere katılışımız nasıl artıyorsa, Mesih aracılığıyla sağlanan avuntumuz da o oranda artıyor. ⁶Acı çekiyorsak, bu sizin avutulmanız ve kurtulmanız yararınadır. Avutuluyorsak, bu da sizin avutulmanız yararınadır. Bizim çektiğimiz işkencelere benzer işkenceleri sabırla karşılamak için gerekli gücü oluşturan avuntu.. ⁷Size karşı sarsılmaz umut besliyoruz. Çünkü işkencelerimize paydaş olduğunuz gibi, avuntumuza da paydaş olduğunuzu biliyoruz.

⁸Kardeşlerim, Asya bölgesinde çektiğimiz acıdan habersiz kalmanızı istemiyoruz. Aşırı oranda –gücümüzün üstünde– sıkıntıya düştük. Öylesine ki, yaşamaktan da umudu kestik. ⁹Gerçekten ölüm yargısının üzerimizde olduğunu düşündük. Ama kendimize değil, ölümleri dirilten Tanrı'ya güvenelim diye oldu bu. ¹⁰O bizleri böylesi ölümcül bir deneyimden kurtardı; kurtaracaktır da.. Evet, kendisine

umut besliyoruz, bizi yine kurtaracaktır. ¹¹Sizler de bizim için dua ederek hizmetimize katılın. Öyle ki, birçok kişinin yakarışıyla Tanrı'nın bize sağladığı ruhsal bağış için pek çok kişi yararımıza teşekkür sunsun.

OLAYLAR GÖZDEN GEÇİRİLİYOR

İlişkilerimiz Açıksözlü Oldu 12-14

¹²Övünç duyduğumuz, vicdanımızın da tanıklık ederek onayladığı şudur: Dünyada ve özellikle sizlerin önünde kutsallıkla ve tanrısal içtenlikle davrandık; bedensel bilgelikle değil, tersine Tanrı kayrasıyla.

¹³Size okuyup anlayabileceğinizden başka bir şey yazmadık. Bunları tam olarak anlayacağınızı umarım; ¹⁴nasıl ki, bir yere kadar bizi de anlamış bulunuyorsunuz. Rab'bimiz İsa'nın Günü'nde bizim övüncümüz siz olduğunuz gibi, sizin övüncünüz de biz olalım.

Tasarımın Değişmesi Kararsızlık Değildir 15-24; 2:1-4

¹⁵Buna güvenerek, çift yönlü yararınız olsun diye, önce yanınıza gelmeyi tasarladım. ¹⁶Makedonya'ya giderken de, oradan dönerken de size uğrayayım dedim. Öyle ki, beni Yahudiye'ye yolcu edebilirsiniz. ¹⁷Bunu tasarlarken acaba kararsızlık mı gösteriyordum? Yoksa tasarladıklarımı bencilce mi tasarlıyordum? Bir yandan “evet, evet” derken, öte yandan “hayır, hayır” mı demektedirim? ¹⁸Tanrı güvenilir olduğu gibi, size söylediğimiz söz de “evet”le bileşik “hayır” değildir. ¹⁹Çünkü bizler – ben, Silvanos ve Timoteos– tarafından aranızda yayılan Tanrı Oğlu Mesih İsa da “evet”le karışık “hayır” değildir. Tam tersine, O “evet”i yerine getirendir. ²⁰Çünkü Tanrı'nın tüm vaatleri O'nda “evet”ini bulmuştur. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla “Amin” deriz. ²¹Bizleri sizinle birlikte Mesih bağlılığında pekiştiren ve mesheden³¹⁵ Tanrı'dır. ²²Bize mührünü basan da, güvence olarak yüreklerimize Ruh'u veren de O'dur.

²³Canıma tanık olarak Tanrı'yı çağırırım ki, sizleri esirgemek istediğimden Korintos'a gelmeyi doğru bulmadım. ²⁴Bu, imanınıza egemen kesildiğimizden değil, sevinciniz için çalışan iş ortakları olmak istediğimizdendir. Çünkü imanınızda sıkı duruyorsunuz.

2 Kaldı ki, içimden karar verdim, sizi üzecek başka bir ziyaret yapmayacağım. ²Çünkü sizi üzersem, üzdüğümünden başka kim var beni mutlu edecek? ³Önceki mektubumu bunun için yazdım. Öyle ki, geldiğimde beni sevindirmesi gereken kişilere bakarak üzülmemeyim. Tümünüze güvenim tamdır. Sevincim hepinizin sevincidir. ⁴Önceki mektubumu size derin acıyla, yüreğim parçalanarak, çok gözyaşı dökerek yazdım. Amacım sizi üzmemektir. Tam tersine, size beslediğim sevgiyi –aşkın sevgiyi– bilmenizi sağlamaktır.

Suçundan Acı Duyanı Bağışlayın 5-11

⁵Her kim üzüntü nedeni olduysa, üzüntüyü bana değil, bir bakıma –sorunu gereğinden çok büyütmemeyim– hepinize çektirdi. ⁶Böyle birine çoğunlukça uygulanan bu ceza yeterlidir. ⁷Şimdi ise tam tersini yapın; onu bağışlayıp avutun. Böylece aşırı üzüntüye kapılıp çökmesin o kişi. ⁸Bunun için size öğütlerim: Ona karşı sevginizi açıkça gösterin. ⁹Önceki mektubu yazmamın nedeni buydu. Öyle ki, sizleri deneyeyim, her konuda söz dinleyip dinlemediğinizi bileyim. ¹⁰Her kimi bağışladıysanız, ben de bağışlarım. Her neyi bağışlarsam –eğer bir şeyi bağışlamışsam– Mesih'in önünde sizin için yapıyorum bunu. ¹¹Gözlenen amaç, şeytanın bize karşı işine yarayan ortamı elde etmemesidir. Kuşkusuz, onun düzenlerinden bilgisiz değiliz.

Mesih Bilgisinin Güzel Kokusunu Saçanlar 12-17

³¹⁵ Hizmetine ayıran. bkz. Luka 4:18

¹²Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'ni yaymak için Troas'a geldiğimde, Rab tarafından bana bir kapı açıldı. ¹³Kardeşim Titos'u bulamayınca, ruhum tedirgin oldu. Bu nedenle, onlardan ayrılıp Makedonya'ya doğru yola çıktım.

¹⁴Mesih bağlılığında bizi her zaman yenginin geçit töreninde ilerleten ve O'nun bilgisinin güzel kokusunu aracılığımızla her yerde yayan Tanrı'ya şükürler olsun. ¹⁵Çünkü gerçekten, kurtulanlar arasında da mahvolanlar arasında da Mesih'in güzel kokusunu Tanrı'ya saçanlar bizleriz. ¹⁶Mahvolanlara ölümün öldürücü kokusu, kurtulanlara yaşamın yaşatıcı kokusu. Böylesi bir yükümlülüğe kim yeterlidir? ¹⁷Birçokları gibi, Tanrı Sözü'nü pazara çıkarmadık biz. Tam tersine, Tanrı'nın gönderdiği bireyler olarak Tanrı önünde Mesih bağlılığında temiz yürekle konuşuyoruz.

Tanrisal Bilgeliğin Canlı Örnekleri 1-6

3 Yeni baştan kişisel değerimizi saptamaya mı çalışalım? Ya da bazıları gibi size tanıtma mektupları mı sunalım? Yoksa sizlerden tanıtma mektupları mı isteyelim? ²Sizsiniz mektubumuz; yüreklerimize yazılı, tüm insanlarca bilinip okunan. ³Hizmetimiz sonucunda oluşan bir Mesih mektubu olduğunuzu sergilemektesiniz. Kalemle değil, diri Tanrı'nın Ruhu'yla yazılan bu mektup taş levhalara yazılmadı; yüreğin etten levhalarına yazıldı.

⁴Tanrı doğrultusunda Mesih aracılığıyla duyduğumuz güven böyledir. ⁵Kendi başımıza yeterlilik taslayacak kadar yeterli saymıyoruz kendimizi. Yeterliliğimiz Tanrı'dandır. ⁶Yeni Antlaşma'nın hizmet görücüleri olmamız için Tanrı bize yeterlilik verdi. Bu Antlaşma yazılı bir belgeyle değil, Ruh'la ilgilidir. Çünkü yazılı belge ölüme yol açar, oysa Ruh yaşam verir.

Bu Hizmetin Görkemi Musa'nınkinden Üstündür 7-11

⁷Taşlar üzerine işlenen ölüm oluşturucusunun³¹⁶ gördüğü hizmet yücelikle geldi. Yok olan bu yücelik Musa'nın yüzünü öylesine parlattı ki, İsrailoğulları O'nun yüzüne bakamaz oldu. ⁸Buna karşı Ruh'un gördüğü hizmet ne denli üstün yücelikle belirir! ⁹Çünkü eğer kişiyi suçlu çıkarmaya hizmet eden yasa yücelikle geldiyse, doğruluğa hizmet edenin yüceliği bundan kat kat aşkındır. ¹⁰Gerçekten bu olayda üstün yüceliği olanın önünde, bir vakitler yücelik taşıyan yüceliğini yitirmiştir. ¹¹Sürekliliği olmayan yasa yücelikle geldiyse, kalıcının yüceliği ondan kat kat üstündür.

Hizmetimiz Belirgindir 12-18

¹²Böylesi bir umudumuz olduğu içindir ki, çok atılgan davranmaktayız. ¹³Yüzüne örtü örten Musa'nın durumu gibi değildir durumumuz. İsrailoğulları geçici parlaklığın son bulmasını görmesin diye Musa yüzünü örttü. ¹⁴Kaldı ki, onların anlayışı katılaşmıştır. Çünkü bugüne dek, Eski Antlaşma okunurken aynı örtü akıllarından kaldırılmamaktadır. Çünkü bu örtü ancak Mesih aracılığıyla giderilir. ¹⁵Oysa bugüne dek Musa'nın yazıları her ne vakit okunacak olsa, onların yüreği üzerine örtü çekilmiştir. ¹⁶Ama birey Rab'be dönünce örtü kaldırılır.

¹⁷Rab Ruh demektir. Rab'bin Ruhu'nun bulunduğu yerde özgürlük vardır. ¹⁸Hepimiz açılmış yüzle, Rab'bin yüceliğini aynada yansıtırcasına, bir yücelikten bir yüceliğe geçerek, aynı görünüme dönüştürülüyoruz. Ruh olan Rab'bin etkisidir bu.

Ruhsal Hizmetimiz Karanlıkta İşığı Yansıtmaktır 1-14

4 İşte bu nedenledir ki, Tanrı'nın acıdıkları durumunda, bu ruhsal hizmeti görürken bezginliğe düşmüyoruz. ²Utanch verici gizli kapaklı davranışları kaldırıp atmış bulunuyoruz. Ne kurnazlıkla beliriyoruz, ne de Tanrı Sözü'nü kandırıcılıkla lekeliyoruz. Tam tersine, gerçeği sergileyerek Tanrı önünde kendimizi her insanın vicdanına tanıtıyoruz. ³Eğer yaydığımız Sevinç Getirici Haber'in üstü

¹ **3:3** Mısır'dan Çıkış 24.12; 31:18; 34:1; Süleyman'ın Özdeyişleri 3:3; 7:3; Hezekiel 11:19; 36:26; Yeremya 31:33 **3:7** Mısır'dan Çıkış 34:30 **3:10** Mısır'dan Çıkış 34.29 **3:13** Mısır'dan Çıkış 34:33,35 **3:16** Mısır'dan Çıkış 34:34 **3:18** Mısır'dan Çıkış 16:7,10; 24:17

³¹⁶ Şariat.

örtülüyse, mahva gidenler için üstü örtülü kalmaktadır. ⁴Tanrı'nın görünen kişiliği³¹⁷ olan Mesih'in yüceliğiyle ilgili Sevinç Getirici Haber'in ışığı onların üzerine doğmasın diye, bu çağın tanrısı³¹⁸ imanı olmayanların akıllarını körleştirdi. ⁵Çünkü biz kendi kendimizi değil, Rab olarak Mesih İsa'yı yayıyoruz. Kendimize gelince İsa adına sizin uşaklarıyız. ⁶Çünkü, "Karanlıkta ışık parlansın" diyen Tanrı yüreklerimizde parladı. Mesih'in kişiliğinde, Tanrı bilgisinin yüceliğini içeren ışıkla bizi aydınlatmayı gerçekleştirdi.

⁷Bu gömüyü toprak kaplarda taşıyoruz. Öyle ki, aşırı oranda açıklanan güç bize değil, Tanrı'ya özgü olsun. ⁸Her yönden acı çekiyor ama ezilmiyoruz. Şaşkınlıktan sarsılıyor ama umudumuzu yitirmiyoruz. ⁹Saldırıları altındayız ama yalnız bırakılmıyoruz. Yere seriliyor ama mahvolmuyoruz. ¹⁰İsa'nın ölümünü her an bedenimizde taşıyoruz. Öyle ki, İsa'nın yaşamı da bedenimizde açıklansın. ¹¹Çünkü biz yaşayanlar her zaman İsa için ölüme sunuluyoruz. Öyle ki, İsa'nın yaşamı da ölümlü bedenimizde açıklansın. ¹²Ve ölüm bizde, yaşamsa sizlerde yetkiyle iş görsün. ¹³Kutsal Söz'de yazılı olduğu gibi aynı iman ruhuyla donatıldık:

"İman ettim, bu nedenle konuştum."

Biz de iman ediyoruz ve bu nedenle konuşuyoruz. ¹⁴Rab İsa'yı diriltten Tanrı'nın bizleri de İsa'yla birlikte diriltip sizlerle bir arada kendi önünde durduracağını biliyoruz.

Geçici Yaşamda Gözlerimiz Sonsuz Olana Dönük 15-18; 5:1-5

¹⁵Çünkü her şey yararınızdır. Öyle ki, kayra daha bol sayıda insana ulaştıkça, Tanrı yüceliği yararına sunulan teşekkürü de artırsın. ¹⁶İşte bunun içindir ki, bezginliğe düşmüyoruz. Her ne kadar dıştan görünen varlığımız yıpranmaktaysa da, içteki varlığımız gün günden tazelenmektedir. ¹⁷Çünkü şu gelip geçici hafif acılar, bizde ne sınırı ne de kısıtlaması olan sonsuz yücelik doluluğunu oluşturmaktadır. ¹⁸Gözlerimizi görülenlere değil, görülmeyenlere diyoruz. Çünkü görülenler geçicidir; görülmeyenlerse sonsuzdur.

5 Bizi bir çadır gibi içinde barındıran bu yersel evimiz yıkılacak olursa, Tanrı'dan sağlanan bir yapımız –elle kurulmamış, göklerde hiç sonu olmayan evimiz– bulunduğunu biliyoruz. ²Gerçekten, göksel konutumuzla kuşatılmayı özleyerek buradaki evde inleyip duruyoruz. ³Öyle ki, bu konutu kuşandığımızda çıplak kalmış olmayalım³¹⁹. ⁴Çünkü şimdiki çadırda barınan bizler sıkıntı içinde inleyip duruyoruz; bedenden soyunmak istediğimizden değil, yeni beden kuşanmak istediğimizden. Öyle ki ölümlü olan, yaşam tarafından yutulsun. ⁵Bizleri öngörülen bu duruma hazırlayan Tanrı'dır. O bize güvence olarak Ruh'u verdi.

Ölümün Sonucu, Rab ile Olmak 6-10

⁶Bu nedenle, her an güven duyuyoruz ve bedende barındığımız sürece Rab'ten irak olduğumuzu biliyoruz. ⁷Çünkü gözün gördüğüyle değil, imanla yaşıyoruz. ⁸Bunun yanı sıra güven duyuyoruz; bedenden irakta bulunmayı, Rab'bin yanında barınmayı yeğliyoruz. ⁹Böylece, ister barınağımızda olalım, ister irakta bulunalım Rab tarafından beğenilmeyi amaçlıyoruz. ¹⁰Çünkü hepimiz Mesih'in yargı kürsüsü önüne çıkmak zorundayız. Öyle ki, herkes bedendeyken yaptığı iyi ya da kötü işlerin karşılığını alsın.

Barışırma Görevi 11-21

¹¹Rab korkusunun ne olduğunu bildiğimizden, insanları inandırmaya çalışıyoruz. Ama ne olduğumuzu Tanrı bilir. Umarım vicdanınız da biliyordur bunu. ¹²Sizlere kendimizi yeni baştan beğendirmeye çalışmıyoruz. Tam tersine, bizlerle övünebilesiniz diye size elverişli ortamı hazırlıyoruz.

³¹⁷ [Grekçe'de ikon.](#)

³¹⁸ [şeytan, iblis.](#)

▮ [4:13 Mezmur 116:10](#)

³¹⁹ [Öyle ki, soyunduğumuzda çıplak kalmayalım.](#)

Öyle ki, övünmelerinin nedeni erdemli yürek değil, yüzeysel görünüş olanları yanıtlayabilesiniz. ¹³Kendimizden geçmişsek, Tanrı'nın yüceliği içindir bu. Aklımız başımızdaysa, bu da yararınızadır. ¹⁴Mesih'in sevgisi bizi dürterek etkiliyor. Çünkü şu yargıya varıyoruz: Biri herkesin yararına öldüyse tümü ölmüştür. ¹⁵O herkesin yararına öldü. Öyle ki, yaşayanlar bundan böyle kendileri için değil, onlar yararına ölüp dirilen için yaşasın.

¹⁶İşte onun için, bundan böyle hiç kimseyi insansal açıdan tanımıyoruz. Her ne kadar Mesih'i insan görünüşüyle tanıdıysak da, bundan böyle bu açıdan tanımıyoruz. ¹⁷Çünkü her kim Mesih bağlılığında yeni bir yaratıktır. Eskisi geçip gitti, işte yepyeni oldu. ¹⁸Bunların tümü Tanrı'dandır; Mesih aracılığıyla bizi kendisiyle barıştıran ve bizlere barıştırmacılık hizmetini veren Tanrı'dan. ¹⁹Denecek olan şudur: Tanrı Mesih'in kişiliğinde insanların suçlarını saymayarak dünyayı kendisiyle barıştıyordu. Bize de barıştırmacılık sözünü verdi. ²⁰Bu nedenle Mesih adına elçilik ediyoruz. Tanrı bizim aracılığımızla yakarıncasına dileğini duyuruyor; biz de Mesih adına yalvarıyoruz: Tanrı'yla barışın. ²¹Tanrı günah nedir bilmeyeni yerimize günah kıldı. Öyle ki, Mesih bağlılığında Tanrı'nın doğruluğu olalım.

Bu Hizmet Çetin Ama Görkemlidir 1-13

6 Tanrı'yla iş ortaklığı yapan bizler sizlere öğütleriz: Tanrı kayrasını boşu boşuna kabul etmiş olmayın. ²Çünkü O şöyle der:

“Kabul ettiğim zaman seni işittim,
Kurtuluş gününde sana yardım ettim.”

İşte kabul edilen zaman şimdidir; işte kurtuluş günü bugündür.

³Hizmetimiz kınanmasın diye hiçbir konuda, hiç kimsenin yoluna engel koymuyoruz. ⁴Tam tersine, Tanrı'nın hizmet görücüleri olarak kendimizi her bakımdan beğeninize sunuyoruz: Sabır bolluğunda, acılarda, sıkıntılarda, üzüntülerde, ⁵itilip kakılmalarda, cezaevlerinde, kargaşalıklarda, emeklerde, uykusuzluk, açlık durumlarında, ⁶suçsuzlukta, gerçeği kavramakta, katlanışta, iyi yüreklilikte, Kutsal Ruh'ta, ikiyüzlülükten arı sevgide, ⁷gerçek sözünü bildirmekte, Tanrı gücünde, sağ elde sol elde* doğruluğun silahlarıyla. ⁸Onurla ve onursuzlukla, iyi ya da kötü ünle, aldatici sanılırken gerçeğe bağlılıkla, ⁹bilinmeyen ama çok iyi bilinen, ölmekte sayılan ve işte yaşayan, sıkıdüzene sokulan ama ölüm yargısının altından kalkan, ¹⁰üzgün ama her an sevinçli, yoksul ama niceleri varlıklı kılan, hiçbir şeyi olmayan yine de her şeye sahip olan.

¹¹Ey Korintoslular, sizlerle açık konuşuyoruz, yürek açıklığıyla sesleniyoruz. ¹²Sizleri çember içine alan biz değiliz, siz kendinizi çembere alıyorsunuz. ¹³Kurala yaraşır biçimde oynayalım. Çocuklarla konuşur gibi konuşuyorum: Kendi tutumunuz da yürek açıklığıyla olsun.

İnanlı Olmayanlarla Evlenmeyin 14-18; 7:1

¹⁴İnanlı olmayanlarla aynı boyunduruk altına girmeyin. Çünkü doğruluk kötülükle ne paylaşabilir? Ya da ışık karanlıkla nasıl paydaş olabilir? ¹⁵Mesih Belial³²⁰ ile bağdaşabilir mi hiç? Ya da inanlı inansızla anlaşabilir mi? ¹⁶Tanrı tapınağı yalancı tanrılarla uyuşabilir mi? Çünkü biz diri Tanrı'nın tapınağıyız. Tanrı'nın bildirdiği gibi:

“Onların arasında konut kuracağım hem de aralarında yürüyeceğim.

¹⁷Onların Tanrısı olacağım, onlar da halkım olacak.

Onun için Rab, ‘Aralarından çekilin ve ayrılın’ diye buyuruyor.

¹⁸‘Kirli olana dokunmayın, ben de sizi kabul edeceğim.

Size Baba olacağım, siz de bana oğullar kızlar olacaksınız.’

Evrensel Egemen Rab buyuruyor.”

□ **6:2** Yeşaya 49:8 **6:9** Mezmur 118:18 **6:11** Mezmur 119:32

³²⁰ **iblis, şeytan için kullanılan adlardan biri.** (bkz. Mezmur 18:4)

□ **6:16** Levililer 26:12; Hezekiel 37:27 **6:17** Yeremya 51:45; Hezekiel 20:34,41; Yeşaya 52:11 **6:18** II.Samuel 7:8,14; Yeşaya 43:6; Yeremya 31:9; 32:38; Hoşea 1:10; Amos 4:13

7 Bu vaatler bizlerle ilgili olduğu içindir ki sevgili arkadaşlar, kendimizi her tür beden ve ruh kirliliğinden arıtalım; Tanrı korkusuyla kutsallığı yetkinliğe eriştirelim.

Önceki Mektubun Acısı Unutulsun 2-16

²Yüreğinizi açın bize. Kimseye haksızlık etmedik, kimseyi ayartmadık, kimseden çıkarımız için yararlanmadık. ³Bunu sizi yargılamak için söylemiyorum. Çünkü daha önce dediğim gibi, birlikte ölmek ve birlikte yaşamak için yüreklerimizdesiniz. ⁴Size sınırsız güvenim var. Sizlere ilişkin övüncüm coşkundur, avuncum taşkındır. Tüm acılarımız içinde büyük sevinç duymaktayım.

⁵Makedonya'ya vardığımızda bedenimiz rahatlık nedir bilmedi. Tersine, her yönden acı çekiyorduk: Dışta çatışmalar, yürekte korkular. ⁶Ama engin yüreklileri avutan Tanrı, Titos'un gelmesiyle bizleri avuttu. ⁷Salt onun gelişiyi değil, sizde bulunduğu avuntuyla da avunduk. Bizi özlediğinizi, yas tutup dövündüğünüzü, bana ilişkin çabanızı bildirdiğinde sevincim kat kat arttı. ⁸Bu nedenle mektubumla sizi üzdüysem de pişmanlık duymuyorum. Gerçi o mektubun bir süre için sizleri üzdüğünü görerek pişmanlık duymadım da değil. ⁹Ama şimdi sevinçliyim; üzüldüğünüz için değil, üzüntünüzün günahtan dönmenize yol açtığı için. Çünkü Tanrı'nın özlediği ölçüde üzüldünüz. Öyle ki, bizden ötürü hiçbir zarara uğramadınız. ¹⁰Çünkü Tanrı'nın özlediği ölçüde üzölmek günahtan dönmeyi sağlar. Bu da pişmanlığa düşürmeyen kurtuluşa yönelir. Oysa dünyasal üzüntü ölüme yol açar. ¹¹Şimdi görünüz, Tanrı'nın özlediği kapsamda üzölmek derininizde ne denli çaba oluşturdu. Kendinizi arıtmak için nasıl canla başla didindiniz, nasıl öfkeleniniz, nasıl korkunuz, nasıl özlem duydunuz, nasıl gerçeğin saptanışını kovaladınız, nasıl adaletin hakkını aradınız. Karşınızdaki sorunda her bakımdan suçsuzluğunuzu kanıtladınız. ¹²Şunu bildireyim; sizlere yazdıysam bunu ne haksızlık işleyeni, ne de haksızlığa uğrayanı gözönünde tutarak yaptım. Bizleri kapsayan çabanızın Tanrı katında kendinize belirgin olması için böyle davrandım. ¹³Avuntumuzun nedeni budur.

Avuntumuzun yanı sıra, Titos'un sevinci bizi daha da çok sevindirdi. Çünkü hepiniz de onun ruhunu dinlendirdiniz. ¹⁴Eğer bu konuda sizlerle övündüysem onun karşısında utanç duymuş değilim. Hayır. Sizlere söylediğimiz her şey nasıl gerçekse, bu ilişkide Titos'a övünmemizin gerçekliği de kanıtlanmıştır. ¹⁵Hepinizin buyruğa uyduğunu, kendisini korkuyla ve titreyişle kabul ettiğinizi anımsadığında, bağrının derininde size ayırdığı yer daha da genişledi. ¹⁶Seviniyorum. Çünkü her konuda size ilişkin büyük güvenim var.

RABBE SUNULAN ARMAĞANLAR

Mesih Bağlısının Özelliği: Vericilik 1-9

8 Kardeşlerim, Makedonya'daki kilise topluluklarına uzatılan Tanrı kayrasını size bildirmemiz gerekir. ²Denenmelerin yol açtığı acıların ortasında hem sevinçlerinin bolluğu hem de yoksulluklarının aşırılığı, bu insanların engin yürekli eliaçıklığında dolup taşı. ³Tanıklık ediyorum: Kutsal yaşamlılara yalnız güçleri yettiğince değil güçlerinin çok üstünde, gönül hoşluğuyla ⁴hizmet etmek için bize içtenlikle yalvardılar. Onlara bağış göndermek ve paydaşlık etmek için dilekte bulundular. ⁵Umduğumuzdan da ileri gittiler: Kendilerini ilkin Rab'be, sonra da Tanrı isteği uyarınca bize adadılar. ⁶Öyle ki, Titos'u öğütlememiz gerekti. Aranızda başladığı bağış hizmetini, sizi bu bağışta bulunmaya isteklendirerek doruğuna eriştirsın diye..

⁷Her bakımdan –imanda, sözde, bilgide, her tür çabada ve bize beslediğiniz sevgide– gelişmektesiniz. Bunların yanı sıra, bağış konusunda da gelişin. ⁸Sizlere buyruk vereyim diye söylemiyorum bunu, ama başkalarının çabası aracılığıyla sevginizin katışıksızlığını sınamak için söylüyorum.

⁹Çünkü Rab'bimiz İsa Mesih'in kayrasını biliyorsunuz. O zenginken sizin yararınıza yoksul oldu. Öyle ki, O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız.

Başladığımız İşi Sonuçlayın 10-15

¹⁰Bu konuda sizi öğütlerim. Çünkü bunun size yararı vardır. Bir yıl önce başlayıp yalnız yapmayı değil, vaktinden önce bitirmeyi de özlediğiniz işi ¹¹şimdi sonuca bağlayın. Böylece içtenlikle yapmayı tasarladığınız işi olanağınız oranında sona erdirin. ¹²Çünkü içtenlikle hazır olmak, olanaklar dışında değil olanaklar sınırında kabul edilir. ¹³Başkalarını rahat bırakmak, öte yandan sizleri rahatsız etmek gözetilmiyor. Tam tersine eşitlik gözetiliyor. ¹⁴Şu dönemde sizdeki doluluk onların yoksunluğunu karşılamalı. Öyle ki, onların doluluğu da sizin yoksunluğunuzu karşılasın. Böylelikle eşitlik sağlansın. ¹⁵Kutsal Söz’de yazılı olduğu gibi:

“Çok toplayanınki aşırı oranda bollaşmadı,
Az toplayanınkiyse bundan geride kalmadı.”

Titos’la İki Kardeş Mektubu Getiriyor 16-24

¹⁶Titos’un yüreğine sizler için gösterdiğimiz çabanın aynısını koyan Tanrı’ya şükürler olsun. ¹⁷Çünkü Titos yalnız dileğimizi salt dinlemekle kalmadı, çabasını daha da ileri götürerek kendi isteğiyle yanınıza gelmek için bizden ayrıldı. ¹⁸Sevinç Getirici Haber’e ilişkin yararlı tutumuyla tüm kilise topluluklarınca övünç kazanan kardeşi de kendisiyle birlikte gönderiyoruz. ¹⁹Yalnız bu kadar da değil. Hizmetimizi kapsayan bu bağış gönderme eyleminde, bu kardeş kilise topluluklarınca bize yol arkadaşı olarak atanmıştır. Öyle ki Rab yüceltilsin, bizim de içtenliğimiz belirgin olsun. ²⁰Tarafımızdan yönetilen bu kabarık bağış yüzünden kimsenin bizi kınamaması için önlem alıyoruz. ²¹Çünkü yalnız Rab önünde değil, insanlar önünde de erdemli olanı düşünmekteyiz.

²²Bu iki kişiyle birlikte öbür kardeşimizi gönderiyoruz. Onu defalarca denedik, pek çok konuda çabasının yoğunlaştığını gördük. Şimdiye çabası daha da çoğaldı; çünkü size tam güveni vardır.

²³Titos’a gelince ruhsal paydaşlıkta ve sizlere hizmetimde iş arkadaşımıdır. Öbür iki kardeşimiz ise kilise topluluklarının habercileri, Mesih’in onurudurlar. ²⁴Bu nedenle, kilise toplulukları önünde kendilerine sevginizi ve bizim sizler doğrultusunda duyduğumuz övüncü kendilerine kanıtlayın.

Vermeye Hazır Bulunun 1-5

9 Size, kutsal yaşamlılara sunulan bu hizmete ilişkin yazmam gereksizdir. ²Çünkü içtenliğinizi biliyorum. Bununla Makedonyalılara övünüyör, “Ahaya bölgesi bir yıldır bu işe hazırdır” diyorum. Çabanız onların çoğunu ateşlendirdi. ³Kardeşleri göndermemin nedeni, bu konuda size ilişkin övüncümüzün boşa çıkmaması içindir. Öyle ki, daha önce kendilerine bildirdiğim gibi hazır bulunasınız. ⁴Olmaya ki Makedonyalılar benimle birlikte gelir de sizi hazırlıksız bulur ve bu güvenimiz yüzünden utançtan yerin dibine geçeriz. Üstelik, payınıza düşecek utancı da bir düşünün. ⁵Bu nedenle bu üç kardeşimize ilkin yanınıza gelmelerini ve önceden vaat ettiğiniz kutluluk bağışını hazırlamalarını öğütlemeye gerek duydum. Öyle ki, bu bağış bir açgözlülük sızdırması değil, gönülden kopan kutluluk bağışı olarak hazırlansın.

Tanrı Şen Gönülle Vereni Sever 6-15

⁶Denecek şudur: Esirgeyerek eken esirgeyerek biçer; bollukla eken bollukla biçer. ⁷Herkes yüreğinde tasarladığı gibi versin. İsteksizce ya da zorunluluk altında verir gibi değil. Çünkü Tanrı şen gönülden vereni sever. ⁸Tanrı size her kayrayı artırabilecek güçtedir. Öyle ki her bakımdan, her zaman tüm yeterliliğe sahip olan sizler her iyi işi uygulamakta gelişesiniz. ⁹Kutsal Söz’de yazıldığı gibi:

“Her yana saçtı, yoksullara dağıttı.
İyilikseverliği çağlar boyunca kalacaktır.”

¹⁰Ekene tohum ve yemek için ekmek sağlayan Tanrı, gerekli tohumunuzu sağlayacak ve çoğaltacak,

□ **8:15** Mısır’dan Çıkış 16:18 **8:21** Süleyman’ın Özdeyişleri 3:4

□ **9:7** Süleyman’ın Özdeyişleri 22:8; I.Tarihler 29:17 **9:9** Mezmur 112:9 9:10 Yeşaya 55:10; Hoşea 10:12

iyilikseverliğinizin ürünlerini de geliştirecek. ¹¹Her şeyde zengin kılınıp eliaçıklığı doruğuna eriştireceksiniz. Bu da aracılığımızla Tanrı'ya teşekkür sunulmasını sağlayacak. ¹²Böylesi bir hizmetin yerine getirilmesi yalnız kutsal yaşamların yoksunluğunu gidermekle kalmıyor, Tanrı'ya sunulan yoğun teşekkürle de bollaşıyor. ¹³Bu hizmetin onaylanmasıyla, Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'ne bağımlılığınızı belgeleyerek ruhsal tanıklıkta bulunuyorsunuz. Bunun yanı sıra, kendilerine ve herkese eliaçıklıkla paydaşlık ediyorsunuz. Böylece Tanrı yüceltiliyor. ¹⁴Sizin için dua ediyorlar ve Tanrı'nın üzerinizdeki üstün kayrası nedeniyle sizleri özlüyorlar. ¹⁵Dille anlatılmaz armağanı için Tanrı'ya şükürler olsun.

HABERCİ PAVLOS HEM KİŞİLİĞİNİ, HEM HİZMETİNİ TANITIYOR

Sıradan Bireyler Değil, Tanrı'ya Hizmet Edenler Olun 1-6

10 Ben Pavlos, Mesih'in yumuşak huyluluğu ve iyi yürekliliğinden esinlenerek size yazıyorum: Ben ki yüz yüze geldiğimizde alçakgönüllü, ama sizden ıraktayken atılğanmışım! ²Dilerim sizlerden, yanınıza geldiğimde bazılarına karşı duyduğum güven doluluğundan kaynaklanan atılğanlığı göstermek zorunda kalmayayım. Bunlar bizim dünyasal tutumla davrandığımızı düşünenlerdir. ³Dünyada yaşamamıza karşın, savaşımızı dünyasal gereçlerle sürdürmüyoruz. ⁴Çünkü savaşımızın silahları dünyasal silahlar değil, Tanrı gücüyle kaleleri yerle bir edebilen, boş tartışmaları yıkabilendir. ⁵Hem de Tanrı bilgisine karşı caka satan her büyülenme duvarını yıkar, her tür savlama kurnazlığını tutsak edip Mesih'in buyruğuna bağımlı kılar. ⁶Buyruğa uymanız gerçekleştiğinde, buyruğa uymazlığın her çeşidine karşı gerekli cezayı vermeye hazırız.

Yericilerin Haberciyi Bayağlaştırma Çabası 7-11

⁷Yüzeysel görünüşe bakıyorsunuz. Her kim Mesih bağıslı olduğuna güveniyorsa, bunu yeni baştan düşünsün. O nasıl Mesih bağıslıysa biz de Mesih bağıslıyız. ⁸Yetkimizle övünmekte biraz ileri gitsem bile bundan utanç duymuyorum. Sizleri yıkalım diye değil, size karşı yapıcı olalım diye Rab'bin bize verdiği yetkidir bu. ⁹Mektuplarla beni sizlere korku saçan biri gibi görmenizi istemem. ¹⁰Söyledikleri neymiş? "Gerçi mektupları anlamlı ve güçlü, gelgelelim beden yapısı cıpcılız, konuşması ise aşağı görülmeye bile değmez!" ¹¹Böyleleri, mektuplarla uzaktan neyse geldiğimizde de aynı yolda davranacağımızı bilsin.

Sevinç Getirici Haber Yayılıyor 12-18

¹²Biz bizi, kendilerini değerli diye tanıtan bazılarıyla bir saymak ya da karşılaştırmak ataklığını göstermiyoruz. Onlar aralarında kendilerini ölçüye vururken ve birbirleriyle karşılaştırırken akılsızlığa sürükleniyorlar. ¹³Ama biz ölçüsüzce övünmeyeceğiz. Tam tersine, Tanrı'nın bizlere bölüştürdüğü ölçü uyarınca, bu çalışma alanının ölçüsü içinde kalacağız. Böylelikle sizlere dek ulaşmış olacağız. ¹⁴Korintos sanki ulaşacağımız çizginin ötesindeymiş! Kendimizi bu düşünceyle oyalamıyoruz. Çünkü Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'yle sizlere biz ulaştık. ¹⁵Başka birinin emeğiyle ölçüsüzce övünmüyoruz. Ama imanınız geliştikçe aranızda çalışma alanımızın daha da geniş çapta gelişeceğini umuyoruz. ¹⁶Öyle ki, Sevinç Getirici Haber'i sizden ötelere dek yayabilelim, başkalarının çalışma alanında yapılmış bir işle övünmeyelim. ¹⁷Övünen Rab'le övünsün. ¹⁸Kendi kendini değerli diye tanıtan değil, Rab'bin değerli diye tanıttığı insandır onaylanan.

Haberci Pavlos ve Yalancı Haberciler 1-15

11 Ne iyi olurdu, akılsızlığımıza azıcık katlansaydınız. Gelin, bana katlanın. ²Sizi Tanrı'ya özgü kıskançlıkla kıskanıyorum, çünkü sizi tek erkeğe nişanladım; suçsuz bir erden kız olarak sizleri Mesih'e sunayım diye. ³Ama korkuyorum; olmaya ki yılan Havva'yı hileyle nasıl kandırdıysa,

□ **10:17** Yeremya 9:23,23 **11:3** Yaratılış 3:4,13

kavram yeteneğiniz de, Mesih'e canı yürekten gelen bağlılığınız da yozlaşsın! ⁴Çünkü rasgele biri çıkıp yaydığımızdan ayrı bir İsa'yı yaydığında veya aldığınızdan başka bir ruhu aldığınızda, ya da benimsemiş olmadığınız başka bir haberi kabul ettiğinizde gönül hoşluğuyla buna katlanıyorsunuz.

⁵Hiçbir bakımdan bu üstün habercilerin gerisinde olduğumu sanmıyorum. ⁶Söz söyleme açısından yeteneğim çarpıcı olmayabilir, ama bilgi açısından durum bu değil. Her yönden, her konudan bunu size belgeledik. ⁷Siz yükselirsiniz diye kendimi alçaltmakla, yani Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni size parasız sunmakla günah mı işledim yoksa? ⁸Başka kilise topluluklarını yağma ettim, size hizmetimin karşılığını onlardan topladım. ⁹Aranızdayken gereksinimde olduğum halde kimseye yük olmadım. Çünkü gereksinimimi Makedonya'dan gelen kardeşler karşıladı. Her konuda kendimi size yük olmaktan beri tuttum, beri tutacağım da. ¹⁰İçimdeki Mesih gerçeği adına konuşuyorum: Ahaya bölgelerinde bu övüncüme kimse set çekemez. ¹¹Bu sizi sevmiyorum mu demektir? Tanrı bilir ki seviyorum.

¹²Yapmakta olduğumu yapmayı sürdüreceğim. Öyle ki, elverişli ortamı kollayanlara böyle bir ortam sağlamayayım. Onlar övündükleri konularda bizimle aynı düzeyde sayılmayı kovalıyorlar. ¹³Bunlar düzmece haberciler, aldatıcı işçilerdir. Mesih habercilerinin görünüşüne bürünenler.. ¹⁴Buna şaşmamalı. Şeytan da nur meleğinin görünümüne bürünür. ¹⁵Onun için, şeytana hizmet edenlerin de doğruluğa hizmet edenler görünüşüne bürünmelerinde şaşılacak bir şey yok. Onların sonu kendi eylemlerine yaraşır olacak.

Haberci Pavlos'un Katlandığı Acılar 16-33

¹⁶Sözümü yineliyorum. Kimse beni akılsız yerine koymasın. Koysa bile, beni akılsız sayıp azıcık olsun övünmeme olanak bırakın. ¹⁷Şu dediklerimi Rab'bin diyeceği biçimde söylemiyorum; övünmenin verdiği güvenle konuşan bir akılsız olarak söylüyorum. ¹⁸Mademki birçokları dünyasal değerlerle övünüyor, ben de övüneceğim. ¹⁹Çünkü öylesi akıllısiniz ki, akılsızlara seve seve katlanırsınız. ²⁰Biri sizi uşak durumuna mı sokuyor, sizden çimleniyor mu, sizi sömürüyor mu, size gösteriş mi yapıyor, yüzünüze tokat mı atıyor? Ona katlanırsınız. ²¹Kendimi aşağı görerek söylüyorum: Biz bunları yapamayacak kadar güçsüzüz.

Ama herhangi bir konuda biri övünmeye kalkarsa –akılsız biri gibi konuşuyorum– ben de övünmeye kalkıyorum: ²²Onlar İbrani mi? Ben de. İsraili mi? Ben de. İbrahim'in soyundan mı? Ben de. ²³Mesih'e hizmet mi ediyorlar? Çılgın biri gibi konuşuyorum: Ben en öndeyim. Emekte tümünden ilerideyim. Cezaevine girmekte en ön sıradayım. Sayılamayacak kadar çok dayak yedim. Kaç kez ölümle yüz yüze geldim. ²⁴Beş kez Yahudiler'den otuz dokuz kırbaç³²¹ yedim. ²⁵Üç kez değnekle dövüldüm, bir kez taşa tutuldum, üç kez deniz kazası geçirdim, bir gün bir gece açık denizde kaldım. ²⁶Sık sık katlandığım yolculuklar.. İrmakların, hırsızların oluşturduğu tehlikeler.. Halkımdan, uluslardan gelen tehlikeler, kentte tehlike, ıssız yerde tehlike, denizde tehlike, düzmece kardeşler arasında tehlike.. ²⁷Çabalara girdim, dertler çektim. Kaç kez uykusuz, aç susuz kaldım. Kaç kez yoksulluk çektim, soğuğa katlandım, çıplak kaldım. ²⁸Bütün bunlardan başka, gün günden üzerime çöken yükler: Tüm kilise topluluklarının kaygısı. ²⁹Kim zayıf da ben değilim? Kim suç işlemeye sürüklendi de ben yanıp tutuşmadım?

³⁰Övünmem gerekiyorsa, zayıflığıma ilişkin konularla övüneceğim. ³¹Rab İsa'nın sonsuz çağlar boyunca kutlu olan Tanrısı ve Babası biliyor ki yalan konuşmuyorum. ³²Şam'da Kral Aretas'ın atadığı vali beni ele geçirmek için tüm Şam kentini gözaltına aldı. ³³Bir çamaşır sepetinde pencerenin eşiğinden çıkarılıp kale duvarından aşağı indirilerek onun elinden kaçtım.

Asıl Övünülecek Ortam 1-10

³²¹ Musa'nın yasasına göre yalnız kırk kırbaç atılabirdi. Atanlar sağlam tahtaya basmak için bunu otuz dokuz kısıtlarlardı. (bkz. Yasanın Tekrarı 25:3).

12 Evet, övünmem gerekiyor. Ne var ki, bundan bir yarar gelmez. Ama Rab'ten gelen görmelere³²² ve açıklamalara değinmek isterim: ²Mesih bağılılığında birini tanıyorum. Bu insan –bedende miydi bedenden ayrılmış durumda mıydı bilmiyorum, Tanrı bilir– bundan on dört yıl önce yerden alınıp göğün üçüncü katına çıkarıldı. ³Biliyorum ki bu insan –bedende mi beden dışında mı bilmiyorum; Tanrı bilir– ⁴yerden alınıp cennete götürüldü ve hiç söylenmemesi, insanın konuşmaması gereken sözler işitti. ⁵İşte bu kişinin hesabına övüneceğim. Ama kendi hesabıma övünmeyeceğim. Yalnızca zayıflıklarına değineceğim. ⁶Bununla birlikte övünmek isteseydim, akılsız sayılmayacaktım. Çünkü gerçeği söylüyorum. Gelgelelim, bundan kaçınıyorum. Olmaya ki, hiç kimse benim için bende gördüğünden ya da ağzımdan duyduğundan öte düşüncelere kapılsın. ⁷Üstün göksel açıklamalar yüzünden gereksiz büyüklenmeye kapılmayayım diye, bedenimde diken gibi batan bir dert verildi bana: Şeytanın beni yumruklamaya atadığı bir ulak. Olmaya ki, gereksiz büyüklenmeye kapılayım. ⁸Beni bıraksın diye üç kez buna ilişkin Rab'ten dilekte bulundum. ⁹O bana, “Kayram sana yeter” dedi. “Çünkü gücüm zayıflık ortamında yetkinlik bulur.” Bu nedenle, zayıflıklarım için coşkun sevinç duyarak övüneceğim. Öyle ki, Mesih'in gücü üzerimde konut kursun. ¹⁰İşte bu yüzden, Mesih için katlanılan zayıflıklar, aşağılanmalar, sıkıntılar, baskılar, üzüntüler beni hoşnut ediyor. Çünkü zayıfken güçleniyorum.

Gerçek Haberciye Özgü Eylemler 11-18

¹¹Övgü beni delirtti. Ama buna kendiniz sürüklediniz beni. Bunu yapacağımıza bana ilişkin olumlu tanıklık etmeniz ne iyi olurdu! Çünkü önemli biri olmasam bile, hiçbir bakımdan bu üstün habercilerden geri değilim. ¹²Gerçek haberciye özgü eylemler sabır tümlüğüyle sizin aranızda bulunurken belgelendi: Belirtiler, göz kamaştırıcı ve güçlü işler. ¹³Size yük olmamam bir yana, öbür kilise topluluklarından hangi konuda aşağı tutulduunuz? Ağırlık olmamamın haksızlığını bana bağışlayın.

¹⁴İşte üçüncü kez yanınıza gelmeye hazırım. Sizlere ağırlık olmayacağım. Çünkü malınızı paranızı değil, sizi istiyorum. Çocuklar ana baba yararına mal biriktirmek zorunda değiller. Tam tersine, ana baba çocuklar yararına mal biriktirmek zorundadır. ¹⁵Canlarınız yararına kendimi seve seve harcayacağım ve harcanacağım. Sizleri böylesi sevmeme karşın benim sevilmem daha aşağı oranda mı olsun?

¹⁶Denenlere bakılırsa, size ağırlık olmamışım ama sizi kurnazca tuzağa düşürmüşüm. ¹⁷Size gönderdiğim arkadaşlardan herhangi biri aracılığıyla sizleri kendi yararına sömürdüm mü? ¹⁸Titos'tan size gelmesini istedim, onunla birlikte öbür kardeşi de gönderdim. Yoksa Titos kendi çıkarı için sizden yararlandı mı? Aynı ruhtan yönelttik mi? Aynı adımları izlemedik mi?

Sizleri Yeni Yaşama Yaraşır Bulayım 19-21; 13:1-4

¹⁹Bütün bu söylenenlerle önünüzde kendimizi savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Hayır. Tanrı karşısında Mesih bağılıları gibi konuşuyoruz. Sevgili kardeşlerim, bu sözlerin toplamı sizlere karşı yapıcı olabilmeye yöneliktir. ²⁰Çünkü gelip de sizleri özlediğim gibi bulamamanın korkusu içindeyim. Sizler de beni özlediğiniz gibi bulamayabilirsiniz. Aranızda kavga, kıskançlık, öfke, sürtüşme, çekiştirme, dedikodu, böbürlenme, kargaşalık olabilir diye korkuyorum. ²¹Yeni baştan aranızda geldiğimde Tanrım beni karşınızda alçaltmasın. Daha önce günah işleyip yaptıkları iğrençliklerden, rasgele cinsel ilişkilerden, soysuzluklardan dönmeyen birçokları için yas tutma tasanına düşmeyeyim.

13 Bu size üçüncü ziyaretim olacak. ‘İki ya da üç tanık ağzından her sorun saptanacaktır.’ ²Daha önce günah işleyenleri de bütün ötekileri de önceden, ikinci ziyaretimde oradayken uyardım.

³²² bkz. Matta 17:9

□ **13:1** Yasanın Tekrarı 19:15

Daha önce uyardıklarımı Şu anda orada değilsem de yeni baştan uyarıyorum: Bu kez gelişimde hiÇ kimseyi esirgemeyeceğim. ³Deęil mi ki, Mesih'in aracılığıyla konuştuğunu kanıtlamak istiyorsunuz; O sizlere karşı zayıflıkla davranmıyor; tersine, gúcünü sizde kanıtlıyor. ⁴Zayıf biri gibi őrarmıha őrakıldıysa da Tanrı'nın gúcüyle yaşamaktadır. őrünkü biz de O'nun zayıflığını paylaşıyoruz, ama sizlerle iliŐkimizde Tanrı gúcünden desteklenerek Mesih'le birlikte yaşayacağız.

Kendinizi Sınayın, İnceleyin 5-10

⁵İmanda sıkı duruyor musunuz diye kendinizi sınavın, araŐtırın. Yoksa İsa Mesih'in varlığınızda olduğunu bilmiyor musunuz? Bilmiyorsanız, onaylanmayan kiŐiler durumuna dűŐersiniz. ⁶Bizlerin onaylanmayan kiŐiler olmadığımızı anlayacağınızı umuyorum. ⁷HiŐbir kötölük yapmamanız için Tanrı'ya yakarıyoruz. Ama őr bizim onaylanmamız değil, sizin iyi olanı yapmanızdır. Biz onaylanmayanlar yerine konsak da önemi yok.

⁸őrünkü ger őrēęe karşı koyabilecek hiÇbir gúcümüz yoktur. Tersine, yalnız ger őrek yararına iş görebiliriz. ⁹Bizim zayıf, sizinse gúcü olduğunuz durumlardan hoŐnuduz. Tüm yakarımız sizin düzelmeniz doğrultusundadır. ¹⁰Bu nedenle bunları orada değilken yazıyorum. Olmaya ki, oraya geldiğimde Rab'bin bana verdiği yetkiyi sertlikle kullanayım. Ger őrekte bu yetki yıkıcılık için değil, yapıcılık için sağlanmışır.

HoŐa kalın 11-13

¹¹KardeŐlerim, sonu őr olarak sizlere hoŐa kalın derim. Yaşamınızı doğrultun, öğüdüme kulak verin, birbirinizle hemfikir olun, barış ortamında yaşayın. Sevgi ve barış kaynağı Tanrı da sizinle birlikte olacaktır. ¹²Kutsal öpüşle birbirinizi selamlayın. Kutsal yaşamlıların tümü sizleri selamlar.

¹³Rab İsa Mesih'in kayrası, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun.

GALATYALILARA MEKTUP (İnsan Çabası mı, Tanrı Kayrası mı?)

Önsöz

Mektubun yazarı Tanrı'dan esinlenen haberci Pavlos'tur. Bu önemli yazının 55-60 yılları arasında kaleme alındığı varsayılıyor. Nereden yazıldığına gelince, yorum ve görüşler değişiyor. Galatya Orta Anadolu'yu kapsayan geniş bir bölgedir.

Bu mektup Mesih bağlısının **Özgürlük Belgesi** olarak anılır. Mesih'e iman edip Tanrı tarafından doğrulukla donatılmak insanın temel gereksinimidir (3:11). Sağlanan kayranın kabulü bireyi her tür yasal, töresel, biçimsel bağlantıdan özgür kılar. Burada **iman, kayra, özgürlük, haç** sözlerine sık sık rastlanır: (1:6; 2:11; 3:1-11; 4:9-11; 5:1-7; 6:15). Ruhsal yasanın (şeriat) hiçbir kurtarma yeteneği yoktur. Tersine, ruhsal yasa bireyin günahlılığını göstererek herkesi suçlar. Atamız İbrahim ruhsal yasa olmadan, iman ilkesi uyarınca doğrulukla donatıldı (2:15-5:6).

Haberci Pavlos Sevinç Getirici Haber'in insan buluşu bir varsayım olmadığını, tersine Tanrı'dan kaynaklandığını vurguluyor, kendisine verilen habercilik çağrısının doğruluğunu kanıtıyor (1:10-16; 1:17-2:14). Galatya'daki topluluk töreci, yasayı vurgulayıcı öğretmenlerin hedefi olmuştur. Yazar Pavlos onların uğraşlarına ödün vermeksizin kayra ilkesinin biricik yön olduğunu arasız üstelemeye vurguluyor. İnanlıları çaptan düşmenin yıkıcılığına ilişkin enikonu uyarıyor.

Pavlos kendilerine haberci süsü verenlerin inanlıları kandırıcı öğretilere sürüklediğini anımsatarak, bunlara karşı geniş kapsamlı uyarıda bulunuyor (5:17,18). Ruhsal yaşam yönteminin bedensel yaşama üstünlüğünü kanıtıyor (5:19-26). İman yaşamının ürünlerini kayra bildirisinin kanıtı olarak tanıtıyor (6. bölüm).

Mektup şöylece özetlenebilir:

- 33. Tanrı habercisinin savunması 1:1,2-2:21
- 34. İmanla ilgili gerçekler 3:1-4:31
- 35. Özgürlük Ruh'tan kaynaklanır 5:1-6:10
- 36. Sonuç 6:11-18

Başlangıç ve Selam 1-5

1 İnsanlarca ya da insan aracılığıyla değil, İsa Mesih ve O'nu ölümler arasından diriltiren Baba Tanrı tarafından haberci atanan ben Pavlos'tan. ²Ben ve benimle birlikte bulunan tüm kardeşlerden Galatya'daki kilise topluluklarına selam!

³Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun. ⁴Bizi şimdiki kötü çağdan kurtarmak için, Tanrımız'ın ve Babamız'ın isteği uyarınca, Mesih günahlarımıza karşı kendisini sundu. ⁵Tanrı'ya çağlar çağı yücelik olsun. Amin.

Uyarı 6-10

⁶Sizleri Mesih'in kayrası aracılığıyla çağırını böyle kısa bir zamanda bırakıp bambaşka bir habere kayıvermenize şaşıyorum. ⁷Gerçekte başka haber yoktur. Ama sizleri altüst edenler, Mesih'in Sevinç Getirici Haberini taklitleştirmeye özenenler var. ⁸Kaldı ki, size müjdelediğimiz Sevinç Getirici Haber'le çelişkiye düşen bir haberi size kim bildirirse bildirsün –bu ister biz olalım, isterse gökten bir melek– lanete uğrasın. ⁹Daha önce söyledik, şimdi yine bildiriyorum: Almış olduğunuz Haber'le çelişkiye düşen bir haberi size kim bildirirse lanetlensün.

¹⁰Şu anda insanların onayını mı, yoksa Tanrı'nın onayını mı kazanmaya çalışıyorum? Ya da insanların gözüne mi girmeye uğraşıyorum? Eğer şimdiye dek insanları hoşnut etmeye çalışsaydım

doğal kapsamda Mesih uşağı olmadım.

TANRI HABERCİSİNİN SAVUNMASI

Tanrı'nın Çağrısı 11-24

¹¹Sizlere belirtirim ki kardeşler, bildirdiğim Sevinç Getirici Haber insandan kaynaklanmamıştır. ¹²Çünkü ben onu ne herhangi bir insandan aldım ne de insandan öğretildim. İsa Mesih'in açıklamasıyla verildi bana. ¹³Bir vakitler Yahudiliğe bağlıyken benim nasıl yaşadığımı duydunuz; Tanrı'nın kilisesine ne tür aşırı baskı uyguladığımı ve onu nasıl kırıp geçirdiğimi.. ¹⁴Soydaşlarım arasında yaşitlerimin birçoğunu Yahudiliğe ilişkin konularda ne denli gerilerde bıraktığımı, atalarımın törelerine herkesinkinden aşkın bağlılıkla nasıl yapıştığımı duydunuz.

¹⁵Ne var ki, doğuşumdan önce beni kendisine ayıran ve kayrasıyla çağırın Tanrı hoşnut olunca, ¹⁶Sevinç Getirici Haberi'ni uluslara müjdelemem için bende kendi Oğlu'nu açıkladı. O anda ne kimseye danıştım, ¹⁷ne de benden önce haberci olanları görmek üzere Yeruslüm'e gittim. Bunun yerine Arabistan'a gittim, sonra yine Şam'a³²³ döndüm.

¹⁸Aradan üç yıl geçtikten sonra Petros'la³²⁴ söyleşide bulunmak için Yeruslüm'e çıktım; on beş gün onun yanında kaldım. ¹⁹Rab'bin kardeşi Yakup dışında öbür habercilerden hiçbirini görmedim. ²⁰Sizlere yazdıklarımı Tanrı önünde yalan konuşmaksızın bildiriyorum. ²¹Bunun ardından Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim. ²²Yahudiye'deki Mesih kilisesi toplulukları beni hiç görmemişti. ²³Sadece, "Bir vakitler bize saldıran kişi daha önce kırıp geçirdiği iman şimdi müjdeliyor" dendiğini duyuyor, ²⁴benden ötürü Tanrı'yı yüceltiyorlardı.

Yeruslüm'deki Toplantı 1-10

2 On dört yıl sonra, Titos'u da yanıma alarak, Barnabas'la birlikte yine Yeruslüm'e çıktım. ²Bu ziyaretim tanrısal aydınlatmayla oldu. Uluslar arasında yaydığım Sevinç Getirici Haber'i onlara – başta sayılanlara– özel bir toplantıda açıkladım; boşa koşmayayım ya da koşmuş olmayayım diye. ³Benimle birlikte bulunan Titos bir Yunanlı olmaya karşın, sünnet edilmeye zorunlu tutulmadı. ⁴Aramıza sokulan bazı düzmece kardeşler yüzünden oldu bunlar. Onlar Mesih İsa bağlılığında sahip olduğumuz özgürlüğü hiç sezdirmeden gözetlemeyi ve bizi tutsaklığa sürüklemeyi amaçlıyorlardı. ⁵Ama Sevinç Getirici Haber'le ilgili gerçek sizin yararınıza korunsun diye bir an için bile onlara boyun eğmedik.

⁶Öte yandan, başta sayılanlar –kim oldukları beni ilgilendirmez; Tanrı insanlar arasında ayırım gözetmez– evet, başta sayılanlar bana hiçbir öğreti katkısında bulunmadı. ⁷Tam tersine, Petros'un sünnetli olanlara³²⁵ yöneldiği gibi benim de sünnetli olmayanlara³²⁶ Sevinç Getirici Haber'i müjdelemekte güvenilen kişi olduğumu gördüler. ⁸Çünkü Petros'un Yahudiler'e habercilik hizmetinde ona güç sağlayan Tanrı, benim de uluslara habercilik hizmetimde güç sağladı.

⁹Bana verilen habercilik kayrasını kavrayan Yakup, Petros ve Yuhanna –topluluğun direği sayılanlar– ruhsal paydaşlığı belgelemek üzere benimle ve Barnabas'la el sıkıştılar; biz uluslara gidelim, kendileri de Yahudiler'e gitsin diye.. ¹⁰Tek önerileri yoksulları anımsamamıza ilişkindi. Bunu da gönül hoşluğuyla yapmaya çaba gösterdim.

Sevinç Getirici Haber Petros'un Önünde Savunuluyor 11-14

¹¹Ne var ki, Petros Antakya'ya geldiğinde yüzüne karşı ona direndim. Çünkü o suçluydu. ¹²Olay şuydu: Yakup'un yanından bazı kişiler gelmeden önce, Petros uluslardan oluşanlarla birlikte yemek

³²³ **Şam:** Damaskos.

1:15 Yeremya 1:5; Yeşaya 49:1; Mezmur 139:13-16.

³²⁴ **Petros** adının Aramice karşılığı Kifas'tır (bkz. Yuhanna 1:42).

³²⁵ Yahudi halkına.

³²⁶ Yahudiler dışında olan herkese: Uluslara.

uyuyordu. Ama onlar gelince çekiliverdi ve kendisini uluslar kesiminden ayırdı. Çünkü sünneti önemseyen Yahudi soyundan korkuyordu. ¹³Petros'la birlikte Yahudiler'in geri kalanları da ikiyüzlülük gösterdi. Barnabas bile kendilerinin ikiyüzlülüğüne kapıldı. ¹⁴Onların Sevinç Getirici Haber'in doğruluğuna ayak uydurmadıklarını görünce, herkesin önünde Petros'a şunları söyledim: "Sen Yahudi'yken, Yahudi gibi değil de uluslar gibi yaşıyorsun. Öyleyse ulusları nasıl Yahudi gibi yaşamaya zorlayabilirsin?"

Tanrı Kayrası Herkesi Kapsar 15-21

¹⁵Doğuştan Yahudi olan bizler uluslardan oluşan günahlılardan değiliz. ¹⁶Ama kişinin ruhsal yasada sıralanan işlerle değil, Mesih İsa'ya iman ederek doğrulukla donatıldığını bildiğimizden biz de Mesih İsa'ya iman ettik. Ruhsal yasada sıralanan işlerle değil, Mesih'e iman ederek doğrulukla donatıldım diye.. Çünkü ruhsal yasada sıralanan işlerle hiçbir insan doğrulukla donatılmayacaktır.

¹⁷Ama eğer Mesih bağlılığında doğrulukla donatılmayı kovalayan bizler de günahlı durumuna düşersek, Mesih günaha hizmet edici mi oluyor? Hiçbir zaman! ¹⁸Eğer yaktığım şeyleri yeniden kurmaya kalkışırsam kendi suçluluğumu tanıtlamış olurum. ¹⁹Çünkü ben ruhsal yasa yoluyla ruhsal yasa karşısında öldüm. Öyle ki, Tanrı için yaşayabileyim. Mesih'le birlikte çarmıha çakıldım. ²⁰Artık yaşayan ben değilim; bende yaşayan Mesih'tir. Şimdi bedende yaşadığım yaşamı beni seven ve benim için canını veren Tanrı Oğlu'na imanla yaşamaktayım. ²¹Tanrı'nın kayrasını hiçe saymıyorum. Çünkü doğruluk ruhsal yasa yoluyla sağlanıyorsa, Mesih boşu boşuna öldü demektir.

İMANLA İLGİLİ GERÇEKLER

İman Yaşamınıza Ne Oldu? 1-5

3 Ey akılı kıt Galatyalılar! Kim sizlere büyü yaptı? Gözlerinizin önünde Mesih'in çarmıha mihlandığı açıklıkla belirtilen sizlere.. ²Sizden sadece şunu öğrenmek isterim: Ruhsal yasada sıralanan işlerle mi yoksa iştihp iman etmekle mi Ruh'u aldınız? ³Böylesi kıt akıllı mısınız? Ruh bağlılığında başlayıp şimdi bedende mi sonuca ermek çabasındasınız? ⁴Bunca görgü boşa mı gitti? İnanılacak şey değil! ⁵Sizlere Ruh'u sağlayan ve aranızda güçlü işler yapan Tanrı bunları ruhsal yasada sıralanan işleri yerine getirdiğiniz için mi, yoksa Sevinç Getirici Haber'i iştihp iman ettiğiniz için mi yapıyor?

İman Eden İnsan Örneği 6-14

⁶İbrahim, Tanrı'ya iman etti ve bu ona doğruluk diye sayıldı. ⁷Demek ki, iman kuralına bağlı olanlar İbrahim'in gerçek çocuklarıdır. ⁸Tanrı'nın ulusları iman kuralı uyarınca doğrulukla donattığını öngören Kutsal Yazı, Sevinç Getirici Haber'i İbrahim'e önceden müjdeledi: "Tüm uluslar sende kutlu kılınacak." ⁹Böylelikle iman kuralına bağlı olanlar, iman edip kutlu kılınan İbrahim'le birlikte kutlu kılınırlar.

¹⁰Ruhsal yasada sıralanan işlere bel bağlayanlar lanet altındadır. Çünkü Kutsal Söz'de şöyle yazılmıştır: "Ruhsal yasa kitabında yazılanların tümünü yerine getirme doğrultusunda süreklilik göstermeyen herkes lanet altındadır." ¹¹Tanrı önünde bir kimsenin ruhsal yasa uyarınca doğrulukla donatılmadığı belirgindir. Çünkü "Doğru kişi imanla yaşayacaktır." ¹²Ama ruhsal yasanın imanla ilgisi yoktur. Tam tersine, "Yasanın buyruklarını yerine getiren onlarla yaşayacaktır."

¹³Mesih bizim için lanetlenerek, ruhsal yasanın lanetinden bizleri özgür kıldı. Çünkü Kutsal Söz'de şöyle yazılmıştır: "Tahtaya asılan herkes lanetlenmiştir." ¹⁴İbrahim'in kutluluğu İsa Mesih bağlılığında uluslara ulaşsın diye oldu bu. Öyle ki, vaat edilen Ruh'u iman aracılığıyla alabilelim.

⁰ **3:6** Yaratılış 15:6 **3:8** Yaratılış 12:3; 18:18 **3:10** Yasanın Tekrarı 27:26; 28:58; 30:10 **3:11** Habakkuk 2:4; Romalılar 1:17; İbraniler 10:38

Ruhsal Yasa, Vaadi Ortadan Kaldıramaz 15-22

¹⁵Kardeşlerim, insan açısından konuşuyorum: İnsanın onayladığı vasiyeti³²⁷ bile ne kimse ortadan kaldırabilir ne de yeni baştan düzenleyebilir. ¹⁶Vaatler İbrahim'e 've onun soyuna' verildi. Birçok kişiyi kapsıyormuşçasına 'soylarına' denmiyor. Tam tersine, tek kişiyi kapsar nitelikte tekil olarak 've senin soyuna' deniyor ki, bu Mesih'tir.

¹⁷Şunu demek istiyorum: Tanrı'nın önceden onayladığı antlaşmayı, ondan dört yüz otuz yıl sonra beliren ruhsal yasa ortadan kaldıramaz. Böylelikle vaadi geçersiz kılamaz. ¹⁸Çünkü miras ruhsal yasadaki geliyorsa, artık vaat uyarınca değildir. Ama Tanrı, vaadi uyarınca bunu İbrahim'e sağladı.

¹⁹Öyleyse, ruhsal yasanın amacı nedir? Bu, suçun ne olduğunu göstermek için eklenmiştir. Meleklerce açıklanan, bir aracı eliyle verilen ruhsal yasa, vaat edilen soy gelinceye dek sürecekti. ²⁰Ancak bir kişi söz konusu edilince aracıya gerek yoktur. Ve Tanrı birdir.

²¹Öyleyse, ruhsal yasa Tanrı'nın vaatleriyle çelişkiye mi düşüyor? Hiçbir zaman. Çünkü yaşam sağlayabilen bir ruhsal yasa verilmiş olsaydı, kuşkusuz o zaman doğrulukla donatılma doğal kavramla ruhsal yasadaki kaynaklardı. ²²Ne var ki, Kutsal Söz tüm kurulu düzeni günah altında tutuklamış bulunuyor. Öyle ki, İsa Mesih'e imandan gelen vaat iman edenlere verilebilsin.

Yasadan Özgürlük, Tanrı'ya Bağlılık 23-29; 4:1-7

²³Bu iman gelmeden önce ruhsal yasa altında içeri girmiştik. Açıklanacak olan iman bekleyen tutuklularдық. ²⁴Demek ki, ruhsal yasa Mesih'in gelişine dek bizlere alıştırmacılık³²⁸ etti; imandan gelen doğrulukla donatılalım diye. ²⁵Ama şimdi iman geldiğine göre, bundan böyle ruhsal yasanın alıştırmacılığı altında değiliz.

²⁶Çünkü Mesih İsa'ya iman yoluyla hepimiz Tanrı'nın çocuklarıyız³²⁹. ²⁷Çünkü Mesih'le birleşmek üzere vaftiz edilenleriniz Mesih'i kuşandınız. ²⁸Öyle ki Yahudi ile Yunanlı, köle ile özgür, erkek ile kadın arasında hiçbir ayırım yoktur³³⁰. Çünkü hepimiz de Mesih İsa bağlılığında birsiniz. ²⁹Eğer siz Mesih'in iseniz, bu durumda İbrahim'in soyusunuz. Vaat uyarınca mirasçılar..

4 Şunu demek istiyorum: Her şeyin sahibi olmaya karşın, mirasçı çocukluğu süresince bir köleden ayrılmıyız. ²Ama babasının saptadığı güne dek görevlilerin ve ev yöneticilerinin elindedir. ³Bunun gibi bizler de ruhsal yönden çocukken, dünyanın ilkel öğelerince³³¹ tutsak edilmıştık.

⁴Ama vakit dolunca, Tanrı öz Oğlu'nu gönderdi. O bir anadan doğdu, doğumu da ruhsal yasa altındaydı. ⁵Öyle ki, ruhsal yasa altında bulunanları özgür kılsın ve bizler evlatlığa alınabilelim. ⁶Evlatlar olduğumuz için, Tanrı öz Oğlu'nun Ruhunu bizim yüreklerimize gönderdi. "Abba Baba³³²" diye seslenmektedir O. ⁷Demek ki bundan böyle sen bir köle değil, tam tersine evlatsın. Ve evlat olduğundan Tanrı sağlayışıyla mirasçısın.

Gerisin Geriye mi Gideceğiz? 8-11

⁸Tanrı'yı tanımadığınız günlerde gerçek olmayan tanrılara kölelik ettiniz. ⁹Ama şimdi Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu O sizleri tanıdı. Öyleyse nasıl olur da yeni baştan ilkel öğelerin cılızlığına ve yoksulluğuna dönersiniz? Nasıl yeni baştan onlara uşak olmak istersiniz? ¹⁰Özel günlere, aylara, mevsimlere, yıllara önem veriyorsunuz. ¹¹Sizin için kaygılanıyorum. Yoksa, size harcadığım bunca emek boşa mı gitti?

³²⁷ antlaşmayı

3:12 Levililer 18:5 **3:13** Yasanın Tekrarı 21:23 **3:16** Yaratılış 12:7; 13:15; 17:7; 22:18; 24:7

³²⁸ *Pedagog* (Alıştırıcı). Çocuğu genç yaşında yöneltken köle

³²⁹ bkz. Matta 5:9

³³⁰ Mesih inancının temel ilkelerinden

³³¹ Göze görünmeyen evrensel güçler (bkz. Efesoslular 6:12; Koloseliler 2:8)

³³² bkz. Romalılar 8:15

Dikkat Edin, Yoldan Şaşmayın 12-20

¹²Kardeşlerim, size yalvarırım benim gibi olun; çünkü ben de önceden sizin gibiydim. Bana hiçbir haksızlıkta bulunmadınız. ¹³Anımsarsınız, Sevinç Getirici Haber'i sizlere ilk gelişimde bedensel hastalığım nedeniyle müjdelemiştim. ¹⁴Bedensel durumum sizler için kötü bir deneyimdi. Öyleyken beni ne aşağı gördünüz, ne de bir yana ittiniz. Tam tersine, beni Tanrı'nın bir meleği imişim gibi karşıladınız. Mesih İsa'yı karşılarcasına. ¹⁵Nerede kaldı o mutluluğunuz? Sizin için tanıklık ederim ki, olanağı olsaydı gözlerinizi çıkarıp bana verirdiniz. ¹⁶Size gerçeği bildirdiğim için şimdi düşmanınız mı oldum?

¹⁷Bu insanlar³³³ sizi elde etmek için didiniyorlar. Ama amaçları iyi değil. Sizi bizden ayırmayı amaçlıyorlar. Öyle ki, didinmeniz kendi yararlarına olsun. ¹⁸Amaç iyiyse, bireylerin her durumda birbiri için didinmeleri güzel bir tutumdur; yalnız ben sizin aranızdayken değil.

¹⁹Sevgili çocuklarım, Mesih varlığımızda biçimleninceye dek yeni baştan sizinle birlikte bir ana gibi doğum sancıları çeken ben, ²⁰şu anda yanınızda bulunmayı ve sesimin tonunu değiştirmeyi nasıl isterdim! Çünkü sizlere ilişkin şaşkınlık içindeyim.

Köle Kadının Oğlu, Özgür Kadının Oğlu 21-31

²¹Ruhsal yasa altında yaşamayı özleyen sizler, söyleyin bana ruhsal yasanın ne dediğini duymuyor musunuz? ²²İbrahim'in iki oğlu olduğu yazılıdır; biri köle kızdan öbürüyse özgür kadından. ²³Köle kızdan olan, doğal yolla doğdu; özgür kadından olansa tanrısal vaat uyarınca doğdu.

²⁴Bunlar dolaylı anlatımlardır. Bu iki kadın iki antlaşmayı betimlemektedir. Biri kölelik için çocuk doğuran Hacer'dir. Sina Dağı'ndan. ²⁵Hacer, Arabistan'daki Sina Dağı'nı simgeler. Bugünkü Yeruşalim onun başka bir göstergesidir. Çünkü o da çocuklarıyla birlikte kölelik etmektedir. ²⁶Öte yandan göksel Yeruşalim özgürdür ve bizim anamızdır. ²⁷Çünkü Kutsal Söz'de yazılmıştır:

“Çocuk doğurmayan ürünsüz kadın, mutlu ol!

Sen ki, doğum sancısı nedir bilmedin,

Coş ve sesini yükselt,

Çünkü perişan kadının,

Kocalı kadından daha çok çocuğu vardır.”

²⁸Sizlere gelince kardeşlerim, siz de İshak gibi vaat çocuklarısunuz. ²⁹Ama o dönemde doğal ilişkiden doğan oğul, Ruh kapsamında doğana nasıl baskı uyguladıysa durum şimdi de böyledir. ³⁰Ama ne der Kutsal Söz?

“Köle kızla oğlunu dışarı at.

Çünkü köle kızın oğlu özgür kadının

Oğluyla birlikte miras almayacak.”

³¹Öyleyse, köle kızın çocukları değiliz kardeşlerim. Özgür kadının çocuklarıyız.

İMAN YAŞAMINDA YÜREKLENDİRME

Özgürlüğünüzü Yitirmeyin 1-15

5 Mesih bizi özgür olalım diye özgürlüğe kavuşturdu. Öyleyse özgür kişiler gibi dimdik durun ve yeniden uşaklık boyunduruğuna girmeyin.

²Dinleyin; ben Pavlos sizlere diyorum ki, sünnet edilerseniz Mesih'in sizlere hiçbir yararı olmaz.

³Sünnet edilen herkese bir kez daha vurguluyorum: O kişi tüm ruhsal yasayı tutmak zorundadır. ⁴Ruhsal yasa aracılığıyla doğrulukla donatılmak isteyen sizlerin Mesih'le ilişkisi kopmuştur. Tanrısal kayradan ayrı düşmüş bulunuyorsunuz. ⁵Bize gelince Ruh bağlılığında, imandan oluşan umutla doğruluğu gözlemekteyiz. ⁶Çünkü Mesih İsa bağlılığında olana ne sünnet edilmenin, ne de edilmemenin bir yararı

³³³ Çıkarları için Sevinç Getirici Haber'i yozlaştırınlar.

vardır. Önemli olan, sevgi yoluyla etkisini belirten imandır.

⁷Ne güzel koşuyordunuz! Gerçeği dinlemeyesiniz diye kim engel oldu sizlere? ⁸Kuşkusuz, bu kandırıcılık sizi çağırandan değil. ⁹Azıcık maya tüm hamuru kabartır. ¹⁰Rab bağlılığında sizlere güvenim var; başka bir akla hizmet etmeyeceğinize inanıyorum. Sizi altüst edene gelince, o kim olursa olsun yargısını taşıyacaktır. ¹¹Bana gelince kardeşlerim, sünnet gereğini yaymayı sürdürseydim bugüne dek katlandığım saldırıların bir anlamı olabilir miydi? Öyle olsaydı, haçın kösteklemesi sorunu da ortadan kalkmış olurdu. ¹²Dilerim, sizi tedirgin edenler sonuna kadar gitsin ve kendilerini enesinler³³⁴!

¹³Kardeşlerim, sizler özgürlüğe çağrıldınız. Ancak özgürlüğü beden gereksiz istekleri doğrultusunda kullanmayın. Tam tersine, sevgi yoluyla birbirinizin uşağı olun. ¹⁴Çünkü tüm ruhsal yasa tek sözde özetlenir: “İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.” ¹⁵Ama birbirinizi ısırp yerseniz dikkat edin, birbirinizi yok etmeyesiniz.

Özgür Yaşam Ruh'tan Esinlenir 16-26

¹⁶Şunu demek istiyorum: Vaktinizi Ruh yönetiminde geçirin; böylece beden gereksiz isteklerini doyumakla uğraşmazsınız. ¹⁷Çünkü bedenin istekleri Ruh'a, Ruh'un istekleri de bedene karşı çıkar. Bunlar birbirine karşı direnir. Öyle ki, özlediğiniz işleri yapamayazsınız. ¹⁸Ama eğer Ruh'la yöneltiliyorsanız, ruhsal yasa altında değilsiniz.

¹⁹Bedenin gereksiz isteklerine gelince bunlar belgindir: Rasgele cinsel ilişki, iğrençlik, soysuzluk, ²⁰yalancı tanrılara tapıcılık, büyüçülük, düşmanlık, kavgacılık, kıskançlık, öfke, sürtüşme, bölücülük, ikilik, ²¹çekememeçlik, sarhoşluk, içkili-gürültülü eğlence alemleri ve bunlara benzer işler. Daha önce uyardığım gibi sizleri yeniden uyarıyorum: Bunları yapanlar Tanrı hükümranlığını miras almayacaklar.

²²Bunlara karşı Ruh'un ürünü sevgi, sevinç, esenlik, katlanmış, iyi yüreklilik, iyilik, içten bağlılık, ²³yumuşak huyluluk, tutkulara üstünlüktür. Bunlarla ilgili ruhsal yasa kısıtlaması yoktur. ²⁴Mesih İsa'ya bağlı olanlar, utandırıcı tutkuları ve istekleriyle birlikte bedeni çarmıha mıhlamış bulunuyorlar. ²⁵Eğer Ruh uyarınca yaşıyorsak, yaşam yolunda yürüyüşümüz de Ruh uyarınca olsun. ²⁶Böbürlenmeyelim, birbirimizi kışkırtmayalım, birbirimizi kıskanmayalım.

Birbirimizin Yükünü Taşıyalım 1-6

6 Kardeşlerim! Eğer biri suçüstü yakalansa da siz ruhsal olanlar yumuşak huylulukla onu doğruluğa getirin. Kendi durumunuzu da göz önünde bulundurun; olmaya ki, sen de günahla denenesin. ²Birbirinizin yükünü taşıyın, böylelikle Mesih'in yasasını uygulayın.

³Çünkü eğer biri önemli bir kişi değilken kendini bir şey sanıyorsa, kendi gözüne kül atıyor. ⁴Herkes kişisel işini denetlesin. Bu durumda başkasıyla bir karşılaştırmaya kalkmadan salt kendi başarısıyla övünebilir. ⁵Çünkü herkes kendisiyle ilgili yükü taşımak zorundadır.

⁶Tanrı Sözü'yle eğitilen, kendindeki yararlı şeylerin tümünü eğitimciyle paylaşsın.

Yaşamın Kaçınılmaz Ürünü 7-10

⁷Kandırılmayın! Tanrı'yla eğlenilmez. Herkes ne ekerse onu biçecektir. ⁸Bedeninin gereksiz isteklerini hoşnut etmek için eken, bedenden çürüme biçecek. Buna karşı Ruh'u hoşnut etmek için eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecek. ⁹Öyleyse iyilikten bezmeyelim. Usanmazsak, vakti gelince ürünü biçeceğiz. ¹⁰Söylenecek söz şudur ki, vaktimiz varken herkese, özellikle de iman evinden olanlara yararlı iş yapalım.

Son Uyarı 11-18

¹¹Elimle size yazdığım şu iri harflere bakın. ¹²Sizleri sünnet olmaya zorlayanlar, dıştan takındıkları parlak görünüşü çevreye sergilemeyi tasarlayanlardır. Bunu salt Mesih'in haçı yüzünden

³³⁴ Aynı konuyla ilgili olarak, bkz. Filippililer 3:2

saldırıya uğramamak için yapıyorlar.

¹³Sünnet edilenlerin kendileri bile ruhsal yasayı uygulamıyor. Sünnet edilmenizi istemelerinin nedeni, sizin bedensel sünnetinizle övünmektir. ¹⁴Ama Rabbimiz İsa Mesih'in haçından başka bir şeyle övünmek benden ırak olsun. O haç aracılığıyla dünya benim gözümde çarmıha çakıldı, ben de dünyanın gözünde. ¹⁵Çünkü ne sünnet edilmenin önemi vardır ne de sünnet edilmemenin. Ağırıklı gerek yeni yaratık olmaktır. ¹⁶Bu kural uyarınca yaşam yolunda yürüyen herkese ve Tanrı'nın İsraili'ne esenlik ve acıma yağsın.

¹⁷Bundan böyle kimse beni tedirgin etmesin. Çünkü İsa'nın yaraları benim bedenime işlenmiş bulunuyor. ¹⁸Rabbimiz İsa Mesih'in kayrası ruhunuzla birlikte olsun, kardeşlerim. Amin.

EFESOSLULARA MEKTUP (Kilise Topluluğu Birliği)

Önsöz

Mektubu Tanrı esinlemesiyle kaleme alan haberci Pavlos'tur. Roma'da tutukluken bu İncil parçasını yazan Pavlos, oradan Koloseliler'e, Filippililer'e, Filimon'a da mektuplar yazdı. Bu mektubun yazılış tarihi 60-64 yılları arasına rastlar. Pavlos'un Efesos'u ilk ziyareti Habercilerin İşleri 18:18-21'de, ikinci ziyaretiyse 19:2-7'de anlatılır. Buradaki hizmet birçok parlak olguyu içerir (Habercilerin İşleri 19:9-20, 23-41; 20:17-35).

Kilise topluluğunun başlangıç döneminde Yahudilik'ten gelen inanlılar, uluslardan gelen inanlılarla Mesih bağlılığındaki birliğin gereğini kavramakta güçlük çektiklerinden, bu mektubun yazılması zorunluluğu belirdi. Mektubun ana konusu 4:13'te belirgin oluyor: Tanrı bireyi yaşam özgürlüğüne kayrayla kavuşturur (1:7, 2:5, 7-10). Amacı tüm kurulu düzeni Mesih bütünlüğünün olgunluğunda birliğe erdirmektir.

Bu gerçeğin sürekli yinelenişiyle ilgili olarak 1:1,3,6,12,15,20; 2:10,13; 3:11; 4:21'e bakınız. Tanrı vaatlerini Kutsal Ruh aracılığıyla mühürlemiştir (1:13; 2:18,22; 3:16; 4:3,4). 'Göksel yerlerde' deyimini için bkz. 1:3,20; 2:6; 3:10.

İnanlının benimseyeceği yaşamsal, aktöresel tutumla ilgili öğütler için bkz. 1:17-21. Evlilik yaşamıyla ilgili tutum için bkz. 5:22-33. İnanlının sürdürdüğü ruhsal savaşla ilgili konular için bkz. 6:10-18.

Bu mektup şöylece özetlenebilir:

37. Önsöz 1:1-14

38. Topluluğun yaşamsal bağlılığı Mesih'te 1:15-3:21

39. Topluluğun çevresiyle ilişkileri 4:1-6:9

40. İsteklendirme 6:10-24

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Tanrı isteğiyle Mesih İsa'nın habercisi olan Pavlos'tan, [Efesos'taki]³³⁵ kutsal yaşamlılara ve Mesih İsa bağlılığında güvenilir kişilere. ²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun.

GÜNAHTAN KURTULUŞ – KİLİSE TOPLULUĞUYLA İLGİLİ GİZ

Tanrı'nın Sağlayışı İçin Şükran 3-14

³Rabbimiz İsa Mesih'in Babası ve Tanrısı kutlu olsun. Göksel yerlerde bizleri her tür ruhsal kutlulukla Mesih bağlılığında kutlu kılan Tanrı O'dur. ⁴Nasıl ki, bizleri dünyanın kuruluşundan önce Mesih bağlılığında seçti. Kendi katında kutsal yaşamlılar ve suçsuz kişiler olmamızı sevgiyle sonuçladı. ⁵İsteğinin kıvancı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla öz çocukları olmamızı önceden kararlaştırdı. ⁶Çok sevgili Kişi aracılığıyla karşılıksız olarak bizlere bağışladığı kayrasının yüceliği övülsün diye yaptı bunu.

⁷Mesih bağlılığında O'nun kanı aracılığıyla, kayrasının zenginliğine yaraşan kurtuluşa – suçlarımızın bağışlanmasına– eriştik. ⁸Bu O'nun bizlere bollukla artırdığı öz kayrasıdır. Her tür bilgelik ve anlayışla ⁹Tanrı, Mesih'in kişiliğinde kıvançla tasarladığı kendi isteğinin gizini bizlere belirgin etti.

³³⁵ Efesos adı en eski metinlerde bulunmuyor. Mektubun Asya eyaletindeki kiliselere yazılmış genel bir mektup olduğu düşünülüyor (bkz. Koloseliler 4:16).

¹⁰Bu giz çağların tümlüğe ermesiyle, Mesih'in kişiliğinde göklerdeki ve yerdeki her şeyin O'nda bütünlüğe getirilişini içeren yönetim konusudur.

¹¹Öncelerden kararlaştırdığı gibi, Mesih bağlılığında mirasçılar atandık. Her şeyi kendi isteğinin onayı uyarınca işleyenin ereği buydu. ¹²Mesih'e ilkin umut bağlayan bizler Tanrı'nın yüceliğini övelim diye.. ¹³Sizler de gerçeğin sözünü –kurtuluşunuzla ilgili Sevinç Getirici Haber'i– duyunca buna iman ederek Mesih bağlılığına alındınız. Tanrı'nın vaat ettiği Kutsal Ruh'la mühürlendiniz. ¹⁴Tanrı yüceliğini övmeyi amaçlayan iyelik yetkimiz kesinleşinceye dek Kutsal Ruh mirasımızın güvencesidir.

Şükran Dolu Dua 15-23

¹⁵Bu nedenle ben de Rab İsa'ya imanınızı ve kutsal yaşamlıların tümüne sevginizi duymamdan bu yana ¹⁶sizler için aralıksız teşekkür ediyor, dualarımda sizleri anımsıyorum. ¹⁷Öyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Yüceliğin Babası kendisini bilesiniz diye sizlere bilgelik ve açıklama ruhunu versin. ¹⁸Yüreklerinizin gözleri ışığa kavuşsun. Böylece O'nun çağrısında beliren umudun niteliğini, kutsal yaşamlılardaki yüce mirasının zenginliğini kavrayasınız. ¹⁹Bunun yanı sıra da iman eden bizlerde O'nun gücünün aşkın görkemini tanıyasınız. Bu, O'nun güçlülüğünün egemenliği uyarınca işlemektedir.

²⁰Mesih'i ölümler arasından dirilterek göksel yerlerde kendi sağında oturtana özgü güçtür bu. ²¹Her başkanlığın, her yetkinin, gücün ve egemenliğin, ayrıca ün taşıyan –yalnız şimdiki çağda değil, gelecekte de ün taşıyacak olan– her adın üstüne oturttu O'nu. ²²Her şeyi O'nun ayakları altına bağımı kıldı ve O'nu her şeyin başı olarak kilise topluluğuna verdi. ²³Her ilişkide tüm evreni dolduranın doluluğu olan bu topluluk O'nun bedenidir.

Kayra Aracılığıyla Ölümünden Yaşama Geçiş 1-10

2 Sizler de suçlarınızdan ve günahlarınızdan ötürü ölü kişilerdiniz. ²Bir vakitler siz de bu işleri yaparken, bu dünyanın çağdaş gidişine ayak uydurarak yaşadınız. Yetkisi yerle gök arasını kapsayan öndere* uydunuz. Şimdi de söz dinlemezik kuşaklarında işleyen şeytansal ruh budur. ³Bir zamanlar hepimiz onlar gibiydik; bedenimizin tutkuları uyarınca davrandık. Bedenin ve düşük aklın istekleri neyse onları uyguladık. Bütün ötekiler gibi biz de doğal yapımız gereği tanrısal öfkenin çocuklarıydık.

⁴Ama Tanrı, acımasının zenginliğiyle, bizlere karşı sevgisinin sınırsızlığıyla, ⁵suçlarımızın içinde ölü olan bizleri Mesih'le birlikte yaşama getirdi. Kayrayla kurtulmuş bulunuyorsunuz. ⁶Tanrı, Mesih İsa bağlılığında bizleri O'nunla birlikte diriltti, O'nunla birlikte göksel yerlerde oturttu. ⁷Öyle ki, gelecek çağlarda kayrasının aşkın zenginliğini Mesih İsa bağlılığında bizlere sağlanan iyi yüreklilikle belgelesin.

⁸Çünkü iman ederek kayrayla kurtulmuş bulunuyorsunuz. Bu kendi başarınız değil, Tanrı armağanıdır. ⁹Kişinin yaptığı işler nedeniyle değildir. Olmaya ki, bir kimse övünsün. ¹⁰Çünkü bizler O'nun yaptırız. Mesih İsa bağlılığında iyi işler için yaratılmış bulunuyoruz. Tanrı günlerimizi bunlarla geçirmemizi amaçlayarak onları önceden hazırladı.

Uluslarla İsraililer Mesih Bağlılığında Bir Kılındı 11-22

¹¹Bu nedenle, bir vakitler beden açısından uluslar olduğunuzu anımsayın. İnsan eliyle bedeni sünnet edilenlerce sünnetsizler diye nitelendirildiniz. ¹²Yine anımsayınız: O dönemde Mesih'ten yoksundunuz. İsrail topluluğunun dışındaydınız, antlaşmaya ilişkin vaatlere yabancıydınız. Bu dünyada ne umudunuz vardı ne de Tanrınız. ¹³Ama işte bir vakitler uzakta bulunan sizler, şimdi Mesih İsa bağlılığında, Mesih'in kanı aracılığıyla yakın kılındınız. ¹⁴Çünkü O bizim barışımızdır; Yahudiler'le ulusları O bir kılıştır. İkisini birbirine düşman eden, orta yerde dikili engel duvarını* öz bedeninde

□ **1:18** Yasanın Tekrarı 33:3,4 **1:20** Mezmur 110.1 **1:22** Mezmur 8:6

□ **2:13** Yeşaya 57:19; 52:7

yıktı. ¹⁵Buyruklarla, tüzüklerle ilgili yasayı ortadan kaldırdı.* Öyle ki ikisini kendinde bir tek yeni insan olarak yaratsın, böylelikle barışı sağlasın. ¹⁶Bunun yanı sıra Yahudiler'le ulusları tek bedende haç aracılığıyla Tanrı'yla barıştırsın, düşmanlığı paramparça etsin.

¹⁷İşte böylece geldi; hem uzakta duran siz uluslara, hem de yakında duran Yahudiler'e Sevinç Getirici Haber'le ilgili barışı müjdeledi. ¹⁸Çünkü her ikimiz de Mesih aracılığıyla tek Ruh bağlılığında Baba katına kabul ediliriz.

¹⁹Öyleyse bundan böyle ne yabancısınız ne de uyruksuz. Tam tersine, kutsal yaşamlıların yurttaşları Tanrı'nın da ev halkısınız. ²⁰Haberciler ve peygamberler temeli üzerine kurulmuş yapısınız. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir. ²¹O'nda tüm yapı uyumunu bulmuş durumda, Rab bağlılığında kutsal bir tapınağı oluşturmak üzere geliyor. ²²Mesih bağlılığında sizler de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmakta, hep bir arada bir yapı gibi kurulmaktasınız.

Tanrisal Gizi Uluslara Açıklayan Haberci 1-13

3 Bu nedenledir ki ben Pavlos, siz uluslar yararına Mesih İsa'nın tutuklusu kıldım. ²Sizleri kapsayan Tanrı kayrasının yönetimiyle görevlendirildiğimi hiç kuşkusuz duydunuz: ³Az önce kısaca yazdığım gibi, bu giz bana özel açıklamayla bildirildi. ⁴Bunu okursanız, Mesih'in gizini benim nasıl anlamış olduğumu kavrayabilirsiniz. ⁵Söz konusu giz daha önceki kuşaklardan gelen ademoğullarına şimdiki dönemde olduğu gibi açıklanmamıştı. Oysa bu dönemde Ruh aracılığıyla Tanrı'nın kutsal habercilerine ve peygamberlerine açıklandı. ⁶Sevinç Getirici Haber yoluyla uluslar Mesih İsa bağlılığında tanrisal vaadin miras ortakları, tek beden parçaları, vaadin paydaşlarıdır.

⁷Tanrı gücünün etkili işleyişiyle, O'nun kayrasının sağladığı armağan uyarınca Sevinç Getirici Haber'in hizmet görücüsü kıldım. ⁸Kutsal yaşamlıların tümünden gerilerde olmama karşın, bu kayra bana verildi; Mesih'in araştırılmayan zenginliğiyle ilgili Sevinç Getirici Haber'i uluslara yayayım diye. ⁹Üstelik her şeyi yaratan Tanrı tarafından çağlarca saklı tutulan gizin yönetimine bağlı özelliği aydınlığa çıkarayım diye. ¹⁰Öyle ki, şimdiki dönemde, göksel yerlerde dolaşan başkanlıklara ve yetkilere,* Tanrı'nın çok yönlü bilgeliği kilise topluluğu aracılığıyla sergilensin. ¹¹Öncesiz çağlar boyu Rabbimiz Mesih İsa'nın kişiliğinde Tanrı'nın saptadığı erek uyarınca oldu bu iş. ¹²O'na imanımız ve güvenimizden ötürü, Mesih bağlılığında yüce kata kabul edilme güvencesini taşıyoruz. ¹³Öyleyse dileğim şudur: Yararınız için çektiğim acılar sizi bezdirmesin. Bunlar sizlere yücelik sağlıyor.

Duam: Tanrı'nın Gücünü Bilesiniz 14-21

¹⁴Bu nedenle diz çökerek Baba'ya dua ediyorum: ¹⁵Göklerde ve yerde her başkanlık adını O'ndan almıştır. ¹⁶Babamız öz yüceliğinin zenginliği oranında, Ruh'u aracılığıyla sizleri iç yaşamınızda egemen kılacak güçle donatsın. ¹⁷İman yoluyla Mesih yüreklerinizde konut kursun. Sevgide kök salasınız ve temel atasınız. ¹⁸Kutsal yaşamlıların tümüyle birlikte bu sevginin genişliğini, uzunluğunu, yüksekliğini ve derinliğini kavramaya güçlü kılınasınız. ¹⁹Evet, Mesih'in bilgiyi aşan sevgisini tanıyasınız. Böylece Tanrı'nın tüm doluluğuyla dolasınız.

²⁰Bizlerde işleyen güç oranınca, dileyebileceğimizden ya da düşünebileceğimizden çok daha üstün olanı yapabilen Tanrı'ya, ²¹tüm kuşaklar boyunca, çağlar çağınca kilise topluluğunda ve Mesih İsa'da yücelik verilsin, amin.

İSTEKLENDİRME

Birliğe Çağrı 1-6

□ **2:17** Yeşaya 57:19; Zekarya 9:10 **2:20** Yeşaya 28:16

4 Rab'bin tutuklusu ben Pavlos sizlere yalvarırım: Günlerinizi çağrıldığımız çağrıya yaraşır biçimde geçirin: ²Her bakımdan alçakgönüllü, yumuşak huylu, katlanışlı olun; sevgiden kaynaklanan tutumu üstlenerek birbirinize karşı anlayışla davranın. ³Ruh'un sağladığı birliği barış bağında korumaya çalışın. ⁴Tek beden vardır, tek Ruh vardır. Nasıl ki, aldığımız çağrı da bir tek umuda çağrıdır. ⁵Tek Rab, tek iman, tek vaftiz vardır. ⁶Hepimizin tek Tanrısı ve Babası vardır. O hepsinin üstünde, hepsini yöneten, hepsini doldurandır.

Ruhsal Armağanlar Tek Tanrı'nın Sağlayışdır 7-13

⁷İçimizden her birine Mesih'in armağan ölçüsü uyarınca kayra verilmiştir. ⁸Çünkü Kitap'ta yazılı olduğu gibi,

“Yücelere çıktığında tutsakları ardından çekti,
İnsanlara armağanlar verdi.”

⁹Çıktı sözünün anlamı ne olabilir? Şu: O, yerin en derin bölgelerine de inmiştir³³⁶. ¹⁰İnen de O'dur, tüm göklerin en yükseğine çıkan da O. Amaç O'nun tüm evreni doldurmasıdır.*

¹¹Kendisinin insanlara verdiği armağanlar şunlardır: Bazılarını haberci³³⁷ kıldı, bazılarını peygamber, bazılarını Sevinç Getirici Haber'in müjdecisi³³⁸. Bazılarını da topluluğa çoban* ve öğretmen kıldı. ¹²Bunu kutsal yaşamlıların hizmet görmek için gerekli donatımı almaları, Mesih'in bedeni yararına kuruculukta bulunmaları için yaptı. ¹³Öyle ki, hepimiz imanda birliğe ve Tanrı Oğlu'nu bilme aşamasına erişelim, yetkin insanlar olalım, Mesih bütünlüğünün olgunluğuna ulaşalım.

Olgunluk Mesih'e Bağlılıkla Gelişir 14-16

¹⁴Bundan böyle, insanların ustalıklı düzenlediği aldatılara kanan, her öğretici rüzgârının etkisiyle çalkalanıp sürüklenen çocuklar olmayalım. ¹⁵Tersine, sevgide gerçeği sürdürerek, baş olan Mesih'e doğru her yönden gelişelim. ¹⁶O'nun sağlayışıyla beden değişik parçaları birbirine uymakta ve tüm beden eklemlerle bağlantıda tutulmaktadır. Böylece her değişik parça kendine düşen işi yaparken beden büyüyüp gelişmesine ve bir yapı gibi kendisini kurmasına sevgi aracılığıyla katkıda bulunmaktadır.

Eski Yaşamı Atın, Yenisini Kuşanın 17-27

¹⁷Bu nedenle, Rab bağlılığında tanıklık eder ve doğrularım: Bundan böyle ulusların kafasızca vakit geçirdikleri gibi geçirmeyin vaktinizi. ¹⁸Onların anlayışı kapkaranlık olmuştur. Bilgisizlikleri ve yüreklerindeki katılık yüzünden Tanrı yaşamının dışında kalmıştır onlar.

¹⁹Bu insanlar duygularını uyuşturarak, her tür iğrençliği yapmak için kendilerini açgözlülükle soysuzluğa bıraktılar. ²⁰Ama sizler Mesih'i bu yolda öğrenmediniz. ²¹Eğer O'nun sözünü duydunuz, O'nun bağlıları olarak gerçeğin İsa'da olduğu doğrultusunda eğitildiyse, ²²aldanış tutkularının ardı sıra koştuktan sonra çürüyüşle noktalanın, geçmiş yaşantı zinciriyle bağlı önceki insanı atın üzerinizden. ²³Bunun yerine, kavramınız ruhsal yöntemle yeniliğe kavuşsun. ²⁴Öte yandansa, gerçeğe bağlı doğrulukla ve kutsallıkla belirgin olan, Tanrı uyarınca yaratılan yeni insanı kuşanın. ²⁵Bu nedenle, yalanı üzerinizden atıp hepiniz soydaşlarınızla gerçeği konuşun; çünkü birbirimizin parçalarıyız. ²⁶Öfkeye kapılınca bunu günaha dönüştürmeyin. Öfkenizin üzerine güneş batmasın. ²⁷İblise fırsat vermeyin.

Yeni Yaşamın Özellikleri 28-32

²⁸Çalan bundan böyle çalmasın. Tam tersine, kendi elleriyle çalışarak yararlı işlere emek versin; öyle ki, gereksinimi olana yardım edebilsin. ²⁹Ağzınızdan hiçbir yararsız söz çıkmasın. Tam tersine,

³³⁶ bkz. I.Petros 3:19-22.

³³⁷ Gönderilen, Kyriks (Vaaz eden), Apostolos.

³³⁸ Mübeşşir, mübeşşire, Evangelist.

yapıcılığa katkıda bulunabilen, dinleyicilerin canına can katan yararlı söz neyse o konuşulsun. ³⁰Kurtuluş günü için kendisiyle mühürlendiğiniz Tanrı'nın Kutsal Ruhunu üzme. ³¹Her tür acı söz, öfke, kızgınlık, patırtılı sürtüşme, kara çalcılık, bunların yanı sıra kötülüğün her çeşidi üzerinizden atılsın. ³²Birbirinize karşı iyi yürekli, sevecen olun. Tanrı'nın Mesih'te sizleri bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın.

Kötülüğü İyilikten Ayırt Edin 1-14

5 Öyleyse, sevgili çocuklar gibi Tanrı'ya benzer olun. ²Mesih'in bizleri sevdiği ve bizim için kendisini güzel kokulu beğenilir sunu olarak Tanrı'ya kurban verdiği gibi, sizler de sevgi içinde yaşayın. ³Aranızda rasgele cinsel ilişkinin, her tür iğrençliğin ya da açgözlülüğün sözü bile edilmesin. Kutsal yaşamlılara özgü tutuma ters düşer bunlar. ⁴Kirli davranış, saçma sapan ya da kaba söz hiç yakışık almayan biçimsizliklerdir. Bu tür işlere gireceğinize Tanrı'ya şükran sunun.

⁵Kesinlikle bilesiniz ki rasgele cinsel ilişkide bulunan, iğrençlik yapan, yalancı tanrılara tapıcılığın eşiti olan açgözlülüğe kenetlenen bireyin Mesih ve Tanrı hükümlerinde mirası yoktur. ⁶Hiç kimsenin sizleri boş sözlerle kandırmasına göz yummayın. Bu tür davranışlar yüzünden Tanrı'nın öfkesi söz dinlemez insanların üzerine iniyor. ⁷Bunu göz önünde tutarak, bu sıradan insanlarla paydaş olmayın. ⁸Çünkü bir vakitler siz karanlığın taa kendisiydiniz. Ama şimdi Rab bağlılığında ışıksınız. Işığın çocukları gibi yaşayın. ⁹Çünkü ışığın ürünü her iyilikte, doğrulukta, gerçekte belirir. ¹⁰Rab'bin beğendiği şeyin ne olduğunu deneyin. ¹¹Karanlıktan kaynaklanan verimsiz işlerle paydaşlık etmeyin. Tam tersine, kınayın onları. ¹²Çünkü onların gizlilikte sürdürdüğü uğraşların sözünü etmek bile utanç vericidir. ¹³Ama ışığın altında beliren her davranış açıklıkla belirgin olur. ¹⁴Çünkü açıklanan her tutum ışığın altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır:

“Uyan ey uykuçu,
Ölümler arasından diril,
Mesih sana ışıdayacaktır³³⁹.”

Yaşamınız Bildiğiniz Gerçeği Yansıtın 15-20

¹⁵Bu nedenle, günlerinizi nasıl geçirdiğinize tüm inceliğiyle dikkat edin. Bilge olmayan kişiler gibi değil, bilgiler gibi davranın. ¹⁶Elinizdeki vakti en yararlı biçimde değerlendirin. Çünkü bunlar kötülük günleridir. ¹⁷O halde akılsız kişiler olmayın; ama Rab isteğinin ne olduğunu anlayın. ¹⁸İçkiyle sarhoş olmayın; bu aşağılık bir şeydir. Tersine, Ruh'la dolun: ¹⁹Birbirinizle mezmurlarla, ilahilerle, ruhsal ezgilerle konuşun; yüreğinizden Rab'be ezgi ve ilahiler yükseltin. ²⁰Her durumda, her konuda Tanrı'ya ve Baba'ya, Rab'bimiz İsa Mesih'in adıyla şükran sunun.

Kilise Topluluğunun Mesih'le İlişkisi 21-33

²¹Mesih'e saygı nedeniyle birbirinize bağımlı olun. ²²Kadınlar, Rab'be bağımlı olur gibi kocalarınıza bağımlı olun. ²³Çünkü Mesih nasıl kilise topluluğunun başı ise, erkek de kadının başıdır. Mesih bedeninin³⁴⁰ kurtarıcısıdır. ²⁴Kilise topluluğu Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da kocalarına her konuda bağımlı olsun.

²⁵Mesih'in kilise topluluğunu sevdiği ve kendisini onun yararına verdiği gibi, siz kocalar da karılarınızı sevin. ²⁶Mesih'in amacı kilise topluluğunu suyla –bu Kutsal Söz demektir– yıkayıp arıtmak, kutsal kılmaktır. ²⁷Öyle ki, kilise topluluğunu parlak, kutsal ve suçsuz durumda kendi katına erdirtsin. Ne kiri, ne buruşuğu, ne de sıradan hiçbir bozukluğu olmaksızın..

²⁸Erkekler de karılarını tıpkı bunun gibi –kendi bedenleri gibi– sevmekle yükümlüdürler.

³³⁹ bkz. Yeşaya 60:1; Romalılar 13:11

5:2 Mezmur 40:6; Mısır'dan Çıkış 29:18; Hezekiel 20:41

³⁴⁰ **Beden** sözüyle kilise topluluğu anlatılmak istenmiştir.

5:31 Yaratılış 2:24 **6:2** Mısır'dan Çıkış 20:12 **6:3** Yasanın Tekrarı 5:16 **6:4** Süleyman'ın Özdeyişleri 2:2; 3:11; 19:18; Yeşaya 50:5; Yasanın Tekrarı 6:7, 20-25; Mezmur 78:4

Karısını seven kendisini sever. ²⁹Çünkü hiçbir vakit, hiç kimse öz bedenine kin beslemez. Tam tersine, onu besler ve korur; tıpkı Mesih'in kilise topluluğunu beslediği ve koruduğu gibi.. ³⁰Çünkü bizler O'nun bedeninin parçalarıyız.

³¹"Bu nedenle, insan babayı ve anneyi bırakıp

Karısına bağlanacak,
İkisi bir tek beden olacak."

³²Bu giz çok derindir. Ama ben Mesih'e ve kilise topluluğuna ilişkin söz ediyorum. ³³Ancak her biriniz karınızı kendiniz gibi sevin. Kadın da kocasına saygıyla davransın.

Çeşitli İnsan İlişkileri 1-9

6 Çocuklar, Rab bağlılığında ana babanızın buyruklarına uyun. Çünkü doğru tutum budur. ²⁴"Anana babana saygı göster." Vaat ilişkisinde duyurulan ilk buyruk budur:

³⁴"Öyle ki, üzerine iyilik gelsin

Ve yeryüzünde yaşamın uzun sürsün."

⁴Ve siz babalar, çocuklarınızı kızdırmayın. Tam tersine, onları Rab'bin eğitimi ve öğüdüyle yetiştirin.

⁵Uşaklar, Mesih'e uyuyormuş gibi, korku ve titremeyle, gönül hoşluğuyla dünyasal efendilerinizin buyruğuna uyun. ⁶İnsanların gözüne girmek için değil, Tanrı isteğini yürekten yerine getiren Mesih uşakları gibi yapın bunu. ⁷İnsanlara hizmet eder gibi değil, iyi niyetle Rab'be uşaklık eder gibi davranın.

⁸Bilirsiniz ki ister köle, ister özgür olsun, herkes yaptığı yararlı işe yaraşan karşılığı Rab'ten alacaktır. ⁹Siz efendiler de onlara eşit tutumla davranın, gözdağı vermeyi bırakın. Hem onların, hem sizin Efendiniz'in göklerde olduğunu ve O'nun katında adam kayırcılığı bulunmadığını bilirsiniz.

Ruhsal Savaşa Gerekli Donatım 10-20

¹⁰Özet olarak, Rab bağlılığında –O'nun egemenliğinin güçlülüğünde– pekişin. ¹¹İblisin yöntemlerine karşı durabilmek için, Tanrı'nın tüm donatımıyla kuşanın. ¹²Çünkü bizim kavgamız kana ve ete karşı değildir. Ama başkanlıklara, yetkilere, şu karanlığın evrensel çapta eylem yapan egemen güçlerine,* göksel yerlerdeki ruhsal kötülük kuvvetlerine karşıdır. ¹³Bu nedenle, kötü günde bu güçlere karşı durabilmek ve gerekli direnişi gösterdikten sonra dimdik kalabilmek için Tanrı donatımını takının. ¹⁴Belinize gerçek kuşağını bağlamış, göğsünüze doğruluğun savaş giysisini kuşanmış olarak dimdik durun. ¹⁵Ayaklarınıza barışla ilgili Sevinç Getirici Haber'in çeviklik ayakkabılarını takın. ¹⁶Hepsinden önemlisi, iman kalkanını alın. Bununla kötünün³⁴¹ tüm ateşli oklarını etkisiz kılacaksınız. ¹⁷Kurtuluşun çelik başlığını takın ve Ruh'un kılıcını kuşanın; buysa Tanrı'nın Sözü'dür.

¹⁸Her tür dua ve dilekle, Ruh bağlılığında her vakit dua edin. Kutsal yaşamlıların tümü yararına sürekli bağlılık ve yakarıyla bu uygulamada uyanık durun. ¹⁹Ağzımı açtığımda bana etkin söz verilsin diye, benim için de dua edin: Sevinç Getirici Haber'in gizini yüreklilikle tanımlayabileyim. ²⁰Bunun için zincirle bağlanmış durumda elçilik ediyorum. Dua edin ki, gerektiği gibi yüreklilikle konuşayım.

Özel Bilgi ve Son Selam 21-24

²¹Benimle ilgili olayları ve ne yaptığımı bilmeniz için, sevgili kardeşimiz ve Rab bağlılığında kendisine güvenilen hizmet görücü Tihikos her konuyu sizlere bildirecektir. ²²Kendisini bunun için yanınıza yolladım; hem bizimle ilgili olayları bilirsiniz, hem de yüreklerinizi desteklesin diye.

²³Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kardeşlere esenlik ve imanla bileşik sevgi sağlansın.

²⁴Rab'bimiz İsa Mesih'i yozlaşmaz sevgiyle seven herkesin içinde kayra huzurunu kursun.

³⁴¹ Kötü: Şeytanın birçok sıfatından biri.

FİLİPPİLİLERE MEKTUP (Sevinç Oluşturan İman)

Önsöz

Mektubu Tanrı esinlemesiyle yazan haberci Pavlos'tur. Roma'da kaleme alınan bu İncil parçasının yazılış tarihi 60-64 yılları arasına rastlar.

Makedonya'nın Filippi kentindeki inanlılar topluluğu, Pavlos'un ikinci habercilik gezisinde, bu kenti ziyaret etmesiyle çok çetin koşullar altında kuruldu (Habercilerin İşleri 16:11-40). Filippi kenti Roma İmparatorluğu tarafından kurulan bir kolonydi. Roma yetkilileri buraya kendi insanlarını yerleştirdi. Bu yerde Yahudi sinagogu yoktu; Yahudi varsa, herhalde sayıları çok azdı. Bu toplulukta Mesih inanlılarının başlıca özelliği sevgi ve eliaçıklıktı (4:15,16; II.Korintoslulara 8:2).

Mektubu yazan Pavlos Roma'da cezaevindedir. Bu sırada ona bir armağan gönderen Filippililer'e teşekkür sunmakta, oradaki inanlılar topluluğuyla ilgili pek çok duygulandırıcı anıyla avunmaktadır. Bu yazıda Mesih inanlısının güven, sevinç, sevgi, yengi gönencinde yaşayan biri olduğu belirtiliyor (1:4,18; 2:1,2,17,18; 3:1; 4:4,10). Mektubun ana konusu, insanlık için kendisini alçaltan kurtarıcı İsa Mesih'tir (1:11,18,20,21; 2:5-11; 3:7-14,20,21; 4:7,13,19,23).

Haberci Pavlos inanlılar topluluğunu aldatıcı öğreticilere karşı uyarıyor (3:4-9,18,19), Mesih'i bilmenin ve O'nunla özdeşleşmenin temel amaç olduğunu belirtiyor (3:10-14), yurdu göklerde olan Mesih bağlısının oradan bir kurtarıcı beklediğini anımsatıyor (3:20,21).

Bu mektup şöyle özetlenebilir:

XII. Önsöz 1:1-11

XIII. Haberci Pavlos'un durumu 1:12-26

XIV. Mesih bağlısının yaşamı ve paydaşlığı 1:27-2:18

XV. Mesih bağlılığında insan ilişkileri 2:19-3:21

XVI. Yüreklendirme ve selam 4:1-23

Selam 1,2

1 Mesih İsa'nın uşakları, Pavlos ve Timoteos'tan Filippi'de Mesih İsa bağlılığındaki kutsal yaşamlıların toplamına ve onların yanı sıra Gözeticiler³⁴² Hizmet Görücüler'e.* ²Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun.

Teşekkür ve Dua 3-11

³Sizleri her anımsadığımda Tanrım'a teşekkür sunuyorum. ⁴Ne zaman dua etsem hepiniz için sevinçle dilekte bulunuyorum. ⁵Çünkü Sevinç Getirici Haber'le ilgili hizmette ilk günden şu ana dek benimle ruhsal paydaşlık ediyorsunuz. ⁶Onun için, şuna kesinlikle inanıyorum ki sizlerde yararlı bir iş başlatan Tanrı, Mesih İsa'nın Günü'ne varıldığında onu sonuçlandıracaktır.

⁷Sizler için böyle düşünmem doğrudur. Çünkü yüreğimde geniş yer tutuyorsunuz. Çünkü cezaevinde bulunduğum ve Sevinç Getirici Haber'i savunup doğruladığım şu dönemde, hepiniz bana verilen kayranın paydaşlarısınız. ⁸Tanrı da tanığımdır ki, tüm olarak sizlere beslediğim derin özlem Mesih İsa bağlılığından kaynaklanıyor.

⁹Sevginizin gerçek bilgi ve eksiksiz anlayışla birlikte giderek gelişmesi için dua ediyorum. ¹⁰Öyle ki, en üstün değerlerin ne olduğunu anlayabilesiniz. Ve böylece Mesih'in Günü'nde lekesiz ve suçsuz olasınız. ¹¹Tanrı'nın yüceltilmesi ve övülmesi için, İsa Mesih'in sağlayabileceği doğruluk ürünleriyle donatılasınız.

³⁴² bkz. Habercilerin İşleri 1:20.

Pavlos Cezaevinde Tanrı'yı Yüceltiyor 12-26

¹²Kardeşlerim, benimle ilgili olayların Sevinç Getirici Haber'in ilerlemesine gerçekten yardım ettiğini bilmenizi isterim. ¹³Öyle ki, Mesih'e bağlılığımdan ötürü cezaevinde bulunduğum tüm saray koruyucularına ve geriye kalan herkese belirgin oluyor. ¹⁴Üstelik, cezaevinde bulunuşum Rab bağlılığındaki kardeşlerin çoğuna daha da derin güven sağlıyor. Öyle ki, Tanrı Sözü'nü korkusuzca bildirmek için giderek yürekleniyorlar.

¹⁵Kuşkusuz, bazıları çekememezlikle, kavgacılıkla bazıları ise iyi niyetle Mesih'i yayıyor. ¹⁶Bu sonuncular sevgilerinden ötürü böyle yapıyor. Çünkü Sevinç Getirici Haber'i savunduğum için cezaevinde bulunduğumu biliyorlar. ¹⁷Öncekilere gelince, bunlar Mesih'i pak yürekle değil, bencil bir hırsıyla bildiriyorlar. Böylelikle cezaevinde bulunmamın acılarını çoğaltacaklarını sanıyorlar.

¹⁸Ne zararı var! Ben bundan sevinç duyuyorum. Çünkü hangi açıdan bakılırsa bakılsın –ister gösteriş için, ister canı gönülden olsun– Mesih bildiriliyor. Buna seviniyorum, hem de sürekli sevineceğim. ¹⁹Çünkü dualarınızla ve İsa Mesih Ruhunun sağladığı yardımla içinde bulunduğum durumun kurtuluşla sonuçlanacağını biliyorum. ²⁰Sürekli gözlediğim ve umduğum gibi, hiçbir konuda utanca düşmeyeceğim. Tam tersine, her zaman olduğu gibi, hem de şimdi yüreklilikle davranacağım. Öyle ki, yaşasam da ölsem de Mesih benim varlığında yüceltilecek.

²¹Benim için yaşamın anlamı Mesih'tir, ölümün anlamı ise kazanç. ²²Ama bedence yaşamayı sürdürmekle daha değerli işler yapabileceğim, doğrusu hangisini seçeceğimi bilmiyorum. ²³İki yöne doğru çekiliyorum: Bu yaşamı bırakıp Mesih'le birlikte olmayı özleyorum. Çünkü bu çok daha iyidir. ²⁴Ne var ki, bedende kalmam sizler için daha gereklidir. ²⁵Buna inanıyorum; aranızda kalacağım. Sizlerle birlikte bir süre geçireceğimi de biliyorum. Öyle ki, imanda ilerleyesiniz ve sevinç duyusunuz. ²⁶Böylece sizlerle konuştuğumda, Mesih İsa bağlılığında benimle övünç duymak için daha çok neden bulasınız.

Sevinç Getirici Haber'e İnanmak Bir Yarış Gibidir 27-30

²⁷Önemli olan, yaşam yönteminizin Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'ne yarışır olmasıdır. Öyle ki gelip sizi görebilsem de, göremesem de aynı ortak amaçla dimdik durduğunuzu duyayım ve Sevinç Getirici Haber'e iman için tek canla, hep birlikte yarıştığınızı bileyim. ²⁸Sizlere karşı direnenlerden hiçbir yolla korkmayın. Bu, onların mahva gideceğinin, sizinse Tanrı'dan kurtuluş bulacağınızın kanıtıdır. ²⁹Çünkü sadece Mesih'e iman etmek değil, O'nun için işkence çekmek de Mesih yararına bir bağış olarak sizlere verilmiştir. ³⁰Sizler de benim uğraşımında paydaşsınız. Bu uğraşta olduğumu daha önce gördünüz şimdi ise duymaktasınız.

Alçakgönüllülük Ortamında Birlik 1-4

2 Mesih bağlılığında bir yüreklendirme, sevgide bir avuntu, Ruh'ta bir paydaşlık, acıyan bir yürek ve sevecenlik duygusu konu edilecekse, ²düşünce birliğiyle davranarak sevincimi doruğuna ulaştırın. Aynı sevgiyi paylaşın. Akıllarınız uyumda, düşünceniz tek doğrultuda olsun. ³Hiçbir şeyi sürtüşme ya da boş böbürlenme duygusuyla yapmayın. Tam tersine, alçakgönüllülükle başkalarını kendinizden daha önemli tutun. ⁴Her biriniz salt kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetin.

Mesih'in Alçakgönüllülük Örneği 5-11

⁵Birinizin öbürüne karşı düşüncesi Mesih İsa'nın düşüncesine benzer olsun. ⁶O Tanrı özdeşliğinde olmakla birlikte, Tanrı'ya eşit olmayı zorla elde edilmiş bir hak saymadı. ⁷Tam tersine, kendine özgü yücelikten soyunarak uşak özdeşliğini aldı. İnsanlarla eşitliğe girerek insan biçiminde belirdi. ⁸Kendisini alçaltıp söz dinlerlik yolunda ölüme dek yürüdü; hem de haç ölümüne. ⁹Bu nedenle, Tanrı O'nu pek çok yüceltti ve O'na her adtan üstün olan Ad'ı bağışladı. ¹⁰Öyle ki İsa adına göklerde,

tüm yeryüzünde ve yer altındaki her varlık diz çöksün ¹¹ve her dil İSA MESİH RAB'tir diyerek, Baba Tanrı'nın yüceliği için tanıklıkta bulunsun.

Yıldızlar Gibi Işık Saçın 12-18

¹²Bu nedenle sevgili kardeşlerim, her vakit nasıl sözümü dinlediyseniz şimdi yine dinleyin; salt ben orada yanınızdayken değil, yanınızda olmadığım şu dönemde daha derin ilgiyle dinleyin. Korkuyla, titremeye kurtuluşunuzu etkin kılın. ¹³Çünkü Tanrı'dır kendisini hoşnut edeni bütünlemenize içinizde isteklilik ve etkinlik oluşturan. ¹⁴Yaptığınız her işi hiç mırıldanmadan, çekişmeden yapın. ¹⁵Öyle ki, kusursuz ve aldatmasız olasınız. Şu eğri ve sapmış kuşağın içinde, dünyaya ışık saçan yıldızlar gibi Tanrı'nın suçsuz çocukları durumunda olun ve ¹⁶yaşam sözüne sarılın. Öyle ki, Mesih'in Günü'nde bununla övünç duyayım. Çünkü bu, boşa koşmadığımı boş yere emek harcamadığımı gösterecektir. ¹⁷Yaşamımı besleyen kan imanınızı simgeleyen kurbanın ve hizmetin üzerine bir sunu gibi dökülecek olsa bile sevinç duyayım ve sevincimi hepimizle paylaşayım. ¹⁸Öte yandan, siz de sevinmeli ve sevincinizi benimle paylaşmalısınız.

Size Gönderdiğim Kişiyi Değer Verin 19-30; 3:1

¹⁹Rab İsa isterse, Timoteos'u tez elden sizlere göndermeyi umuyorum. Öyle ki, haberlerinizi alıp sevineyim. ²⁰Çünkü sizi ilgilendiren konularda onun gibi içtenlikle kaygı duyan başka kimsem yoktur. ²¹Nedeni, ötekilerin tümü Mesih İsa'nın değil, salt kendi yararını gözetiyor. ²²Ama Timoteos'un denenmiş biri olduğunu bilirsiniz: Baba-oğul gibi, benimle birlikte Sevinç Getirici Haber'in yayılması için çalıştı. ²³Bundan ötürü, işlerimin nasıl gelişeceğini gördükten sonra onu size göndermeyi umuyorum. ²⁴Bu arada kendim de tez elden gelme tasarımda Rab'be güveniyorum.

²⁵Gereksinimimi karşılamak için görevlendirip gönderdiğiniz kardeşim, iş ortağım ve ruhsal savaş paydaşım Epafroditos'u yine size göndermeyi gerekli gördüm. ²⁶Çünkü hepimizi özledi. Üstelik hasta olduğunu duyduğunuz için çok da üzüldü. ²⁷Evet, ölümle burun buruna gelmişçesine hasta düştü. Ama Tanrı ona acıdı. Yalnız ona değil, bana da acıdı. Bunun sonucunda daha derin üzüntüye düşmeyeyim diye.. ²⁸Bu nedenle Epafroditos'u size özellikle göndermiş bulunuyorum. Böylece hem siz kendisini yeniden görmekle sevinç duyayınız, hem de benim üzüntüm dinsin. ²⁹Rab bağlılığında kendisini sevinç doluluğuyla kabul edin. Onun gibilerin tümüne de saygı gösterin. ³⁰Çünkü sizin sunamayacağınız hizmeti bana sağlayabilmek için, Mesih'in işi yararına yaşamını tehlikeye atarak ölümü göze aldı.

3 Özetle, kardeşlerim, Rab bağlılığında sevinçli olasınız. Size yazdıklarımı yinelemek beni usandırmıyor. Üstelik bu sizlere güven sağlıyor.

Gerçek Doğruluk 2-11

²Köpeklerden, kötülük işçilerinden, beden kesenlerden³⁴³ sakının. ³Gerçek sünnetliler bizleriz. Çünkü Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapıyoruz, Mesih İsa'yla kıvanç duyuyoruz, bedensel başarılarla güvenmiyoruz.

⁴Oysa kendim de bedensel başarılarla bel bağlayabilirdim. Herhangi biri bedensel başarılarla güvenilebileceğini sanıyorsa, benim de bu tutumu benimsemeye daha çok nedenim var: ⁵Sekiz günlükken sünnet edildim. İsrail soyundan, Benyamin kuşağından, İbrani atalardan doğmuş gerçek bir İbrani. İbraniler'in ruhsal yasanını tutmak yönündense bir Ferisi'yim. ⁶Öylesine bol çaba döktüm ki, kilise topluluğuna saldırıda bulundum. Ruhsal yasanın dilediği doğruluk açısından kusursuz biriydim.

⁷Ne var ki, kazanç saydığım her şeyi Mesih yararı açısından zarar getirici saydım. ⁸Dahası var: Rabbim Mesih İsa'nın üstün bilgisi yararına, her şeyi olduğu gibi zarar getirici saydım. O'nun yararına

³⁴³ Bu konuya ilişkin bkz. Galatyalılar 5:12

her şeyi fırlatıp attım. Ve Mesih'i kazanmak için bunları pislik saydım. ⁹Öyle ki, O'nunla tam birleşeyim. Ruhsal yasaya uymakla kazanılan kişisel doğruluğa artık bel bağlamayayım. Tersine Mesih'e imanla Tanrı'dan gelen ve imana dayanan doğrulukla donatılmış bulunayım. ¹⁰Tüm isteğim, Mesih'i ve dirilişinin gücünü bilmek, O'nun çekmiş olduğu işkenceleri paylaşmak, O'nun ölümüyle O'nun gibi olmaktır. ¹¹Umudum ölümler arasından dirilişe erişmektir.*

Amaç: Ruhsal Yetkinlik 12-21; 4:1

¹²Beklenen amaca şimdiden vardığımı savunmuyorum, ne de yetkinliğe şimdiden erdiğimi bildiriyorum. Ama erişebilmek için bunu kovalıyorum. Mesih İsa beni kendisine bu amaçla kazandı. ¹³Kendimi ödülü kazanmış biri yerine koymuyorum kardeşlerim. Ancak yaptığım tek şey şu: Geridekilere aldırış etmeksizin ileridekilere uzanıyorum. ¹⁴Yücelik çağrısıyla ilgili ödülün ardından dosdoğru amaca koşuyorum. Mesih İsa bağlılığında Tanrı'nın çağrısıdır bu.

¹⁵Ruhsal yönden yetkin olanlarımızın düşüncesi bu olmalı. Ama başka düşüncedeyseniz, Tanrı size gerekeni açıklayacaktır. ¹⁶Önemli olan şu ki, ulaştığımız aşama neyse bu aşama uyarınca ilerleyelim.

¹⁷Kardeşlerim, benim gibi yapın. Bizleri örnek alın, yaşamlarını bu yolda geçirenleri göz önünde tutun. ¹⁸Çok kez size söylemiş olduğum gibi, şimdi de gözyaşı dökerek kendilerine ilişkin söylüyorum: Yaşamlarını Mesih'in haç ölümüne düşman kesilerek geçiren çok kişi vardır. ¹⁹Bunların sonu mahvolmaktır. Onların tanrıları mideleridir, kurumları ayıplarındadır. Yalnız bu dünyayla ilgili şeyleri düşünürler.

²⁰Oysa biz gökler ülkesindeniz. Oradan kurtarıcımız Rab İsa Mesih'in gelişini bekliyoruz. ²¹O bu düşkün bedenimizi değiştirip kendi yüce bedenine benzer kılacak. O, her şeyi kendine bağımlı kılma gücü uyarınca bunu kesinleştirecek.

4 Kardeşlerim, canı gönülden sevdiklerim, sevgim ve özlemim, sevincim ve tacım! Sizlere diyeceğim şudur: Rab bağlılığında kararlılıkla dimdik dikilin.

Birleşin, Sevinin, Esen Olun 2-9

²Evodiya'ya da, Sintiki'ye de öğütlerim: Rab bağlılığında düşünce birliğine varsınlar. ³Ve sen, güvenilir yoldaşım, senden de dileğim şudur: Bu kadınlara yardım et. Onlar Sevinç Getirici Haber'i yaymak için Klement'le ve öbür iş ortaklarımla birlikte yarıştılar. Onların adları yaşam kitabındadır.

⁴Rab bağlılığında her vakit sevinçli olun. Bir kez daha söylüyorum: Sevinçli olun. ⁵İyi yürekliliğiniz herkesçe bilinsin. Rab yakındadır. ⁶Hiçbir şey için kaygılanmayın. Ama her konuda dua ve dilekle, şükran dolu bir yürekle isteklerinizi Tanrı'ya bildirin. ⁷Tanrı'nın insan kavrayışını aşan esenliği, Mesih İsa bağlılığında yüreklerinizi ve akıllarınızı kale gibi savunacaktır.

⁸Konuyu bağlayalım kardeşlerim: Özde sözde bir, övülmeye yaraşır her ne varsa aklınızı bunlara yorun. Türeye saygılı, yürekte temiz, her yanda sevilen, iyi nam veren, erdemle bilinen, onur getiren değerlere.. ⁹Benden öğrendiğiniz, aldığınız, duyduğunuz ve gördüğünüz değerleri uygulayın. Bu durumda barış Tanrısı sizlerle birlikte olacaktır.

Eliçlik Sevinç Kaynağıdır 10-23

¹⁰Bana karşı beslediğiniz ilgiyi bunca vakit sonra bu dönemde yeniden göstermeniz, Rab bağlılığında beni pek çok sevindirdi. Gerçekte, her zaman ilginiz vardı; ama buna fırsat bulamıyordunuz. ¹¹Gereksinimde olduğumdan konu etmiyorum bunları. Çünkü elimde olanla yetinmeyi öğrendim. ¹²Gereksinimli olmanın da, gereğinden çoğuna sahip olmanın da ne demek olduğunu biliyorum. Her duruma, her ortama yaraşan gizi anladım; ister toklukta ister açlıkta, ister bollukta ister yoklukta olsun. ¹³Beni güçlendiren Mesih aracılığıyla her duruma göğüs gerebilecek güce sahibim.

¹⁴Yine de, acımın ortasında bana ortaklık etmekle istençli eylemde bulundunuz. ¹⁵Kendiniz de biliyorsunuz, ey Filippililer, Sevinç Getirici Haber'in başlangıcında Makedonya'dan ayrıldığım sırada vermek almak konusunda benimle paydaşlıkta bulunan tek kilise topluluğu sizdiniz. ¹⁶Selanik'te de birden çok kez yardıma gereksinimim belirlediğinde desteğe koşanlar siz oldunuz.

¹⁷Armağan aradığımı sanmayasınız. Tersine, sizin hesabınıza ürün bollaştığını görmek istiyorum. ¹⁸Her tür gereksinimim karşılanmış, hem de dolmuş taşmış bulunuyor. Epafroditos'un eliyle sizlerden gelen armağanları alarak bolluğa kavuştum. Eliaçıklığınız güzel kokulu bir sunu, Tanrı tarafından kabul edilip beğenilen bir kurbandır.

¹⁹Tanrım yücelerdeki zenginlikleriyle Mesih İsa bağlılığında gereksinimlerinizi bol bol karşılayacaktır. ²⁰Tanrımız'a ve Babamız'a çağlar çağı yücelik olsun. Amin.

²¹Mesih İsa bağlılığında kutsal yaşamlıların tümüne selam iletin. Benimle birlikte bulunan kardeşler sizleri selamlar. ²²Kutsal yaşamlıların tümü, özellikle de Kayser'in evinden olanlar* sizleri selamlar. ²³Rabbimiz Mesih İsa'nın kayrası ruhunuzla birlikte olsun.

KOLOSELİLERE MEKTUP (Kilise Topluluğunun Başı)

Önsöz

Tanrı esinlemesiyle yazan haberci Pavlos, Roma'dan bu mektubu 60-64 yılları arasında kaleme aldı. Denizli'nin doğusunda, Honaz yakınlarında bulunan yıkıntılar Kolose* kentiydi. Roma'da tutuklu bulunan Pavlos Kolose**de, Laodikya**da ve Hierapolis**teki (Pamukkale) inanlılara hem Tanrı'nın gerekli öğretisini belirtmek, hem de onları yüreklendirmek için bu mektubu yazdı (4:13,15,17).

Ortalıkta bir sürü yıkıcı öğreti dolaşmaktaydı. Bu çelişkili öğretiler Mesih'in tanrısal özelliğini ve yüceliğini gölgelemeyi, inanlıların kutsal yaşamını yozlaştırmayı amaçlıyordu (2:8,16,19). Bunların amacı Tanrı bağlılığını biçime sokmak, felsefeye dönüştürmektir. Mesih'in kişiyi kurtarıcı ve yaşamı yenileyici bu varsayımların yararsızlığını ortaya koymuştur (2:4-15).

Koloseliler'e ve Efesoslular'a yazılan mektuplarda bazı benzerlikler olmakla birlikte, ana konu ayrılmıştır. Efesoslular'a mektupta kilise topluluğu Mesih'in diri bedeni olarak, Koloseliler'e mektupta ise Mesih, topluluğun başı olarak tanımlanmaktadır.

Mektuptaki konular şöylece sıralanabilir:

41. Selam ve teşekkür 1:1-8
42. Dua 1:9-14
43. Mesih'in sonsuzluğu öncesizliği 1:15-23
44. Haberci Pavlos'un hizmeti 1:24-2:3
45. Yıkıcı öğretilere verilen yanıt 2:4-15
46. Sağlıklı yaşam ve tapınış 2:16-3:4
47. Sağlıklı yaşam ilkeleri 3:5-17
48. Sağlıklı ev ilişkileri 3:18-4:1
49. Dua ve yaşam düzeni 4:2-6
50. Kişisel haberler 4:7-18

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Tanrı isteğiyle Mesih İsa'nın habercisi Pavlos'tan ve kardeşimiz Timoteos'tan: ³Kutsal yaşamlılara ve Mesih'te güvenilir kardeşlere. Kolose'de* bulunan sizlere Babamız Tanrı'dan kayra ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua 3-14

³Sizler için dua ettiğimizde, Rabbimiz İsa Mesih'in Babası Tanrı'ya her zaman şükran sunuyoruz. ⁴Çünkü Mesih İsa'ya imanınızı ve kutsal yaşamlıların tümüne beslediğiniz sevgiyi duyduk. ⁵Bunlar göklerde sizi bekleyen umuttan doğuyor. Bu umudu ilk kez Sevinç Getirici Haber'le ilgili gerçek bildirisinde duyduunuz. ⁶Sizlere ulaşan bu Haber, Tanrı kayrasını gerçek kapsamında duyup bilgi aşamasına geldiğiniz günden bu yana, aranızda olduğu gibi tüm dünyada ürün vermekte ve gelişmektedir. ⁷Bu kayrayı sevgili hizmet arkadaşımız Epafras'tan öğrenmiş bulunuyorsunuz. Kendisi Mesih'in sizler için çalışan güvenilir bir hizmet görücüsüdür. ⁸Ruh'taki sevginizi o bize bildirdi.

⁹Bu nedenle, bunu duyduğumuz günden bu yana durmadan sizler için dua ediyor ve dilek sunuyoruz. Öyle ki, bilgelik doluluğunda ve ruhsal anlayış bütünlüğünde Tanrı isteğini bilme aşamasının doruğuna ulaşasınız. ¹⁰Vaktinizi Rab'be yaraşır yolda geçiresiniz ve her bakımdan beğenilir olasınız. Her tür iyi işe özgü ürünü veresiniz ve Tanrı'yı bilme doğrultusunda gelişesiniz. ¹¹O'nun yücelikle beliren egemenliğinden kaynaklanan tüm güçle güçlenesiniz. Her tür sabır ve katlanış olgunluğuna sevinçle varasınız. ¹²Işıktaki kutsal yaşamlıların mirasını paylaşmanıza olanak veren Baba'ya şükran sunasınız.

¹³Bizleri karanlığın egemenliğinden O kurtardı ve çok sevgili Oğlu'nun hükümranlığına aktardı.
¹⁴Kurtuluşumuz ve günahların bağışlanması O'ndadır.

ÖĞRETİ

Mesih Bütün Yaratılışın Başıdır 15-20

¹⁵Bu Oğul görünmeyen Tanrı'nın görünen kişiliği³⁴⁴, tüm yaratılışın ilk-doğandır. ¹⁶Çünkü göklerde ve yerde, göze görünen ve görünmeyen her şey Mesih'te yaratıldı: Tahtlar, egemenlikler, başkanlıklar, yetkiler, topu toplamı O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı. ¹⁷O her şeyden öncedir ve her şey O'nda birbirine bağlı durmaktadır. ¹⁸Ve O, bedenin –kilise topluluğunun– başıdır. Her şeyin başlangıcıdır, ölümler arasından ilk-doğandır. Öyle ki, her şeyin en önde bulunanı O olsun. ¹⁹Çünkü tüm tanrısal doluluk O'nda konut kurmaktan hoşnut oldu. ²⁰Tanrı O'nun aracılığıyla her şeyi kendisiyle barıştırdı; ister yerdekileri ister göktekileri olsun. Çarmıhta akan kanı aracılığıyla barışı bütünüledi.

Bu Barış Sizleri de Kapsar 21-23

²¹Bir vakitler düşüncenizdeki kötü işlerin etkisiyle dışarıda kalmış kişiler ve düşmanlar olan sizleri ²²şimdi kendi insan bedeninde ölüm yoluyla barıştırdı. Sizleri kutsal, suçsuz, kınanmasız durumda kendi katına erdirmeyi amaçladı. ²³Yeter ki temel atmış, karar vermiş tutumla imanda süreklilik gösteresiniz. Duyduğunuz Sevinç Getirici Haber'in içerdiği umuttan ayrılmayasınız. Gök altında her yaratığa yayılan bu Haber'e ben Pavlos hizmet görücü kıldım.

Uluslara Açıklanan Giz: Mesih 24-29

²⁴Şu anda sizler yararına katlandığım işkenceler içinde sevinç duymaktayım. Üstelik Mesih'in bedeni olan kilise topluluğu yararına O'nun eksik kalan acılarını kendi etimde ve kanımda bütünlümekteyim. ²⁵Bana verilen tanrısal görev uyarınca, Tanrı Sözü'nü baştanbaşa yayayım diye, sizin yararınız için bu kilise topluluğunun hizmet görücüsü kıldım. ²⁶Öncesiz çağlar ve insan kuşakları süresince saklı bulunan gizdir bu. Ama şu anda Tanrı bağlısı kutsal yaşamlılara açıklanmış bulunuyor. ²⁷Tanrı uluslar doğrultusundaki bu gize ilişkin yüceliğin zenginliğini kutsal yaşamlılara tanıtmak istedi. Bu giz Mesih'in içinizde olmasıdır; gelecek olan yücelikle ilgili umuttur. ²⁸Biz O'nu bildiriyor, herkese öğüt veriyor, tüm bilgelikle her insana öğretiyoruz. Öyle ki, Mesih bağlılığında her insanı yetkin olarak sunabilelim. ²⁹Bu sonucu kovalayarak emek çekiyor, O'nun bende etkin iş gören gücünün işlerliğiyle çabamı sürdürüyorum.

İnanlılara Gösterilen İlgî 1-5

2 Sizlerin yanı sıra, Laodikya'dakiler³⁴⁵, hatta benimle yüzyüze tanışmamış olanlar için ne denli yoğun çabada bulunduğumu bilmenizi isterim. ²Dilerim, bu kardeşlerin yürekleri destek bulsun, sevgide bağdaşsınlar, yetkin anlayışın tüm zenginliğine kavuşsunlar, Tanrı'nın gizi olan Mesih'i bilme aşamasına erişsinler. ³Bilgeliğin ve bilginin tüm gömüleri Mesih'te saklanmış duruyor. ⁴Bunu vurgulamamın nedeni, hiç kimsenin kandırıcı varsayımlarla sizleri yanlış yola sürüklememesi içindir. ⁵Çünkü bedence orada değilsem de, ruhça sizlerle bir aradayım. Düzeninizi ve Mesih'e imanınızın sağlamlığını görerek sevinç duyuyorum.

YANLIŞ ÖĞRETİLERE KARŞI UYARI

Mesih Bağlılığında Sağlanan Yaşamın Doluluğu 6-10

⁶Rab İsa Mesih'i varlığınıza nasıl aldığınız, günlerinizi O'nda yaşayın. ⁷Mesih bağlılığında kök

³⁴⁴ Grekçe'de ikon

³⁴⁵ Kolose'nin komşu kentindeki inanlılar topluluğu (bkz. 1:2)

2:3 Yeşaya 45:3; Süleyman'ın Özdeyişleri 2:3,4

salın ve bir yapı gibi yükselin. Eğitildiğiniz düzeyde imanı kesinleştirin, teşekkürde gitgide gelişin.

⁸Dikkat edin, hiç kimse sizleri felsefeyle, insansal göreneklerden esinlenen temelsiz laflarla tutsaklığa sürüklemesin. Dünyanın ilkel öğeleriyle* desteklenen, Mesih'ten beslenmeyen görüşlerdir bunlar. ⁹Çünkü Tanrı'nın öz kişiliği tüm doluluğuyla Mesih'in insan bedeninde konut kurmuştur.

¹⁰Çünkü sizler de yaşama gerekli doluluğu O'nda buldunuz. O her başkanlığın ve yetkinin Başı'dır.

Mesih'le Birlikte Dirildiniz 11-15

¹¹Mesih bağlılığında insan eliyle yapılmayan sünnetten geçerek sünnet edildiniz: Mesih'e özgü sünnetle insan bedeninde beliren tutkular kesilip atıldı.* ¹²Çünkü vaftizde O'nunla birlikte gömüldünüz. Mesih'i ölümler arasından diriltten Tanrı'nın etkin gücüne iman ederek, yine vaftizde Mesih'le birlikte dirildiniz.

¹³Suçlarınızda ve bedensel tutkularınızın sünnetsizliğinde ölü bulunan sizleri Tanrı O'nunla birlikte yaşam paydaşlığına diriltti. Suçlarımızın tümünü bize bağışladı. ¹⁴Bizlere karşı dikili duran ve bizi suçlu çıkaran borçluluk senedini içerdığı buyruklarla birlikte sildi. Onu çarmıha çakarak ortadan kaldırdı. ¹⁵Başkanlıklarını ve yetkilerini O'nun aracılığıyla soyup soğana çevirdi, onları apaçık sergiledi, Mesih'te yengi kazanarak onlara üstün geldi.

Fiziksel Değil, Ruhsal Kavram 16-23

¹⁶Bu nedenle hiç kimse yiyecek içecek, dinsel gün, yeni ay, ya da Şabat günü gibi sorunlarda size yargıç kesilmesin. ¹⁷Bunlar ileride beklenenlerin gölgesinden başka bir şey değil. Somut gerçek Mesih'tir. ¹⁸Hiç kimse sizleri ödülünüzden yoksun bırakmasın. Sözde doğaüstü görmeleri öne sürerek yersiz alçalmaya, meleklerle tapınmaya sürüklemesin sizi. Böyleleri kendi kafalarından doğan duygusal gösterişçilikle boş yere böbürlenir. ¹⁹Baş'a bağlılığa önem vermezler. Oysa eklemeler ve bağlantılar aracılığıyla tüm Beden'e Baş'tan besin sağlanmakta, onların arasında bağlantı kurulmakta ve Beden Tanrı'nın sağladığı gelişmeyle gelişmektedir.

²⁰Madem Mesih'le birlikte dünyanın ilkel öğeleri karşısında öldünüz, öyleyse niçin dünyada yaşıyormuş gibi dinsel kurallar ardından gidersiniz? ²¹Şunu elleme, şunu ağzına koyma, buna dokunma!

²²Bunların tümü kullanışla çürüyen nesnelere. İnsanların yönergelerine ve öğretilerine dayanan kuramlar. ²³Görünüşte bunlar bilgelikle cilalanmıştır: Kişiye hoş gelen dinsellik, yersiz alçalma, bedene hesapsızca eziyet çekme.. Ne var ki, bu şeyler bedenini iştahlarına set çekemez.

Yücelerdeki Diri Mesih'le Yaşamsal Bağlantı 1-4

3 Eğer Mesih'le birlikte dirildiyse, yücelerde olan değerleri arayın. Tanrı'nın sağında, Mesih'in oturduğu yerde olanları. ²Yerdekileri değil, yücelerdekileri düşünün. ³Çünkü siz öldünüz ve yaşamınız Mesih'le bir arada Tanrı bağlılığında saklanmaktadır. ⁴Yaşamınız olan Mesih belirince, sizler de O'nunla birlikte yücelikte belireceksiniz.

İSTEKLENDİRME

Mesih İnanışına Gerekli Genel Kurallar 5-17

⁵Bu nedenle, bedeninizin salt yersel varlığa ilişkin eğilimlerini öldürün: Rasgele cinsel ilişkiyi, iğrençliği, düşük isteği, uygunsuz tutkuyu ve yalancı tanrılara tapıcılıkla eşdeğer olan açgözlülüğü..

⁶Bunlar yüzünden Tanrı'nın öfkesi [söz dinlemez insanların üzerine] iniyor. ⁷Bir zamanlar böyle yaşarken, siz de günlerinizi bunlarla geçiriyordunuz.

⁸Şimdiyse bunların tümünü üzerinizden atın: Kızgınlığı, öfkeyi, kötülüğü, kara çalcılığı, ağzınızdan çıkabilecek kirli sözleri. ⁹Mademki eski insanı eylemleriyle birlikte kesip attınız, gayrı birbirinize yalan söylemeyin. ¹⁰Bunun yerine bilgide yenilenen, kendisini yaratana benzeyen yeni insanı kuşandınız. ¹¹Burada ne Yunanlı var ne Yahudi, ne sünnetli ne de sünnetsiz. Barbar, İskit, köle, özgür yok. Burada Mesih her şeydir, her şeyi kapsayandır.

¹²Öyleyse Tanrı'nın seçilmişleri, kutsal yaşamlılar ve sevilenler olarak, sevecenlikle dolu bir bağır, iyi yüreklilik, alçakgönüllülük, yumuşak huyluluk ve katlanışla kuşanın. ¹³Birbirinize karşı anlayışla davranın; birinin öbürüne karşı bir yakınması varsa, birbirinizi bağışlayın. Tıpkı Rab'bin sizleri bağışladığı gibi, siz de bağışlayın. ¹⁴Bunların tümü üzerine, yetkinlik yaşamının bağı olan sevgiyi kuşanın. ¹⁵Öyle ki, Mesih'in esenliği yüreklerinizde son söz sahibi olsun. Bir tek beden parçaları olarak bu esenliğe çağrılmış bulunuyorsunuz. Her zaman teşekkür edenler olun.

¹⁶Mesih'in Sözü içinde zenginlikle konut kursun. Tüm bilgelikle birbirinize öğretin ve öğütleyin. Bunu mezmurlarla, ilahilerle, ruhsal ezgilerle yapın. Yüreğiniz şükranla dolu olarak Tanrı'ya ezgi yükseltin. ¹⁷Sözle ya da eylemle her ne yaparsanız Rab İsa'nın adıyla, O'nun aracılığıyla Baba Tanrı'ya şükran sunarak yapın.

Mesih Bağlılarının Karşılıklı İlişkisi 3:18-4:1

¹⁸Kadınlar, Rab bağımlılığına yaraşır tutumla kocalarınıza bağımlı olun. ¹⁹Kocalar, karılarınızı sevin ve onlara karşı sert davranmayın.

²⁰Çocuklar, her konuda ana babalarınızın buyruklarına uyun. Çünkü Rab'bin beğendiği tutum budur. ²¹Babalar, çocuklarınızı sinirlendirmeyin ki çöküntüye uğramasınlar. ²²Uşaklar, her konuda dünyasal efendilerinizin buyruğuna uyun. Bunu insanların gözüne hoş görünmek için yapmayın; tersine, gönül hoşluğuyla ve Rab'be saygı göstererek yapın. ²³Yaptığınız iş her ne olursa olsun, tüm yürekle, insanlar için değil Rab için iş yapar gibi çalışın. ²⁴Mirasınıza düşen ödülü Rab'ten alacağınızı bilirsiniz. Çünkü hizmet ettiğiniz efendi Rab Mesih'tir. ²⁵Haksızlık yapan kişi haksızlığının karşılığını alacak ve kayırcılık olmayacak.

4 Siz, efendiler uşaklarınıza adalet ve eşitlikle davranın. Unutmayın ki göklerde sizin de efendiniz vardır.

Dua, Müjde, Davranış 4:2-6

²Sürekli bağlılıkla dua edin ve şükran sunarak bunda uyanıklığınızı sürdürün. ³Bu arada bizim için de dua edin. Mesih'e ilişkin gizin bildirilmesi için Tanrı bize bir kapı açsın ve sözü yayalım. Cezaevinde yatmamın nedeni budur. ⁴Bu gizi nasıl bildirmem gerekiyorsa, öyle açıklayabilmem için dua edin.

⁵İnançları sizinki gibi olmayanlara karşı bilgece davranın. Elinizdeki vakti en yararlı biçimde değerlendirin. ⁶Sözünüz her zaman cana can katar nitelikte, özellikle tuzla tatlandırılmış olsun³⁴⁶; öyle ki, herkesi nasıl yanıtlamanız gerektiğini bilesiniz.

Selam ve Vedalaşma 7-18

⁷Benimle ilgili olayların tümünü sevgili kardeşim Tihikos –Rab bağlılığında güvenilir hizmet görücü ve hizmet arkadaşımız– sizlere bildirecektir. ⁸Bizimle ilgili olayları bilesiniz ve yüreklerinizi desteklesin diye onu aranızda gönderdim. ⁹Ayrıca sizden biri olan güvenilir sevgili kardeş Onisimos da onunla birlikte geliyor. Onlar burada* geçen olayların tümünü size bildirecekler.

¹⁰Cezaevi arkadaşım Aristarhos sizlere selamlarını iletir. Onunla birlikte Barnabas'ın yeğeni Markos da selam eder. (Ona ilişkin bilgi almış bulunuyorsunuz. Yanınıza geldiğinde kendisini kabul

³⁴⁶ bkz. Markos 9:50

edesiniz.) ¹¹Yustos diye tanınan İsus da selam gönderir. Yahudi soyundan sadece bu üç inanlı Tanrı hükümrânlığı için benimle iş ortaklığı yapmaktadır. Bunlar bana avuntu kaynağı oldu. ¹²İçinizden biri olan Epafras –Mesih İsa'nın uşağı– sizlere selamlarını iletir. Yetkin kalasınız ve Tanrı'nın her isteğinde sarsılmaz güvenle durasınız diye her zaman dualarında sizler için çabalamaktadır. ¹³Kendisine ilişkin tanıklıkta bulunurum ki, sizler için,* Laodikya'da ve Hierapolis'te bulunanlar için canla başla çalışmaktadır. ¹⁴Sevgili doktor Luka'yla Dimas sizlere selamlarını iletir.

¹⁵Laodikya'daki kardeşlere, Nimfa'ya³⁴⁷ ve evindeki kilise topluluğuna selamlarımı iletin. ¹⁶Bu mektup aranızda okunduktan sonra, Laodikya'daki kilise topluluğunun da onu okumasına önem verin. Bunun yanı sıra sizler de Laodikya'dan verilecek mektubu okuyun. ¹⁷Arhippos'a şunu iletin: Rab bağlılığında aldığı hizmeti gerektiği biçimde yerine getirmeye dikkat edesin.

¹⁸Ben Pavlos, elimle yazarak selam ederim. Cezaevinde bulunduğumu unutmayın. Kayra sizinle olsun.

³⁴⁷ Nimfa bir kadın adı olabilir.

SELANİKLİLERE 1. MEKTUP (Mesih'in Yeniden Gelişi)

Önsöz

Pavlos ikinci haber gezisinde Makedonya'nın merkezi Selanik kentine uğradı. Tanrı haberini yayarken ağır saldırıyla karşılaştığından kentten ayrılma zorunda kaldı (Habercilerin İşleri 17:1-10). Kısa sürede Selanik'te bir topluluk oluşmuştu. Yeni inanlılar daha başlangıçta ruhsal bir yöneticiden yoksundur. Duruma çok üzülen Pavlos Atina'dayken, öğrenci Timoteos'u oraya gönderdi (I.Selanikliler 3:1,2; Habercilerin İşleri 17:15,16). Timoteos yolculuğunu bitirip Korintos'a döndüğünde, Selanik topluluğuna ilişkin sevinçli haberler ilettiler Pavlos'a (I.Selanikliler 3:6; Habercilerin İşleri 18:5).

Oradaki inanlılar baskı ve saldırı karşısında gevşeyecek yerde dinleşmişler, zorluklarını metinleşmeye ileten bir basamak kılmışlar. Mesih'e bağlılıklarında güçlenmiş, sağlam bir kilise topluluğu olarak Sevinç Getirici Haber'i başkalarıyla paylaşmaya koyulmuşlar. Sadece, haberci Pavlos'tan öğrenmek istedikleri belirli incelikler çıkmış karşılıklarına. Özellikle İsa Mesih'in ikinci gelişi ve Pavlos'un ayrılışından bu yana ölenlerin durumu kendilerini ilgilendiriyor. Pavlos Tanrı esinlemesiyle Korintos'tan Selanik topluluğuna ilk mektubu başlıca bu konulara eğilerek yazdı (Habercilerin İşleri 18:1).

Başlangıç ve Selam 1

1 Pavlos, Silvanos ve Timoteos'tan Baba Tanrı ve Rab İsa Mesih bağlılığındaki Selanik kilise topluluğuna: Kayra ve esenlik olsun üzerinize.

Yaşam ve İman 2-10

²Tanrı'ya hepimiz için her vakit teşekkür sunuyoruz. Hiç ara vermeksizin dualarımızda sizleri anıyoruz. ³Tanrımız'ın ve Babamız'ın önünde imandan kaynaklanan çalışmanız, sevgiden kaynaklanan çabanız, Rabbimiz İsa Mesih'e umuttan kaynaklanan sabrınız için sizleri anmaktayız. ⁴Kardeşlerim, Tanrı'nın sizi sevdiğini ve seçtiğini biliyoruz. ⁵Çünkü getirdiğimiz Sevinç Getirici Haber size salt sözle gelmedi; bunun yanı sıra güçle, Kutsal Ruh'la ve bol kanıtla geldi. Sizlerin yararına aranızda nasıl yaşadığımızı biliyorsunuz.

⁶Siz de bizi ve Rab'bi örnek aldınız. Karşılaştığınız yoğun acıya karşın, Kutsal Ruh'tan kaynaklanan sevinçle sözü kabul ettiniz. ⁷Böylece Makedonya ve Ahaya yörelerindeki tüm inanlılara örnek oldunuz. ⁸Çünkü Rab'bin bildirişi yalnız Makedonya ve Ahaya yörelerinde sizlerden yayılmakla kalmadı, Tanrı'ya imanınızla ilgili bilgi de her yana erişti. Öyle ki, bizim bir söz eklememize gerek kalmıyor. ⁹Çünkü bu insanlar sizlere geldiğimizde bizi nasıl karşıladığınızdan söz etmekte. Yalancı tanrılardan Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü, diri ve gerçek Tanrı'ya hizmet etmeyi amaçladığınızı, ¹⁰göklerden O'nun Oğlu'nu beklemekte olduğunuzu hep anlatıyorlar. Tanrı'nın ölümler arasından dirilttiği bu İsa bizleri ilerideki öfkeli yargıdan kurtarandır..

Selanik'teki İşin Önemi 1-12

2 Kardeşlerim, size gelişimizin boş bir çaba olmadığını biliyorsunuz. ²Yine bildiğiniz gibi, ilkin Filippi kentinde eziyetler çektik, aşağılandık. Bunlara karşın, Tanrımız'dan kaynaklanan yüreklilikle çetin direniş karşısında Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberini sizlere bildirdik. ³Çünkü öğüdümüz ne aldatıştan, ne çirkin kovalayıştan, ne de kurnazlıkla tuzaklamaktan doğuyor. ⁴Tam tersine, Tanrı'nın Sevinç Getirici Haber'i yaymaya uygun gördüğü bireyler olarak, O'nun buyurduğu kapsamda konuşuyoruz. İnsanların değil, yüreklerimizi deneyen Tanrı'nın beğenisini kazanmaya

çalışıyoruz.

⁵Bildiğiniz gibi, hiçbir zaman yaltakçı söz kullanmadık, ne de aldaticılık maskesi altında açgözlülük güttük. Tanrı tanığımızdır: ⁶Ne insanlardan, ne sizden, ne de başkalarından yücelik aradık. ⁷Mesih'in habercileri olmamız nedeniyle kendimizi öne sürebilirdik. Ama aranızdayken tatlılıkla davrandık; tıpkı çocuklarını koruyan bir anne gibi. ⁸Size böylesi içten sevgiyle bağlandığımızdan, yalnız Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni değil, kendi canlarımızı da seve seve sizler için verdik. Çünkü çok derin sevgi beslediğimiz kişiler olduk.

⁹Kardeşlerim, hiç kuşkusuz, emeğimizi ve çabamızı anımsarsınız. Hiçbirinize yük olmamak amacıyla gece gündüz geçimimiz için çalışarak size Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni yaydık. ¹⁰Siz iman edenlere nasıl kutsal, doğru, kusursuz tutumla davrandığımızı hem kendiniz tanırsınız hem de Tanrı. ¹¹Bildiğiniz gibi, her birinize bir babanın çocuklarına gösterebileceği ilgiyi gösterdik. ¹²Sizleri hükümrana ve yüceliğine çağıran Tanrı'ya yaraşır biçimde yaşamamız için sizi öğütledik, yüreklendirdik, sağduyunuza seslendik.

İnanlıların İmanı ve Dayanıklılığı 13-16

¹³Bundan ötürü biz de durmadan Tanrı'ya teşekkür ediyoruz. Çünkü bizden duyduğunuz Tanrı sözünü insan sözü olarak değil, Tanrı sözü olarak kabul ettiniz ki, gerçekten öyledir. İman eden sizlerde de bu söz etkinliktedir. ¹⁴Çünkü kardeşlerim, siz de Tanrı'nın Yahudiye'de Mesih İsa bağlılığındaki kiliseleri gibi oldunuz. Çünkü siz de onların Yahudiler'den çekmiş olduğu işkencelerin aynısını soydaşlarımızdan çektiniz. ¹⁵Bu insanlar Rab İsa'yı da peygamberleri de öldürdüler, bizi de kovdular. Onlar Tanrı'ya beğenilmeyen kişilerdir. Tüm insanlara da karşıdılar. ¹⁶Kurtulmaları için uluslara söz söylememizi engelliyorlar. Böylece işledikleri günahların ölçüsünü her an taşıyorlar. Ve şimdi Tanrı'nın öfkeli yargısı onların üzerine çöktü.

Yeni Bir Ziyaret Gözleniyor 17-20; 3:1-5

¹⁷Bizse kardeşlerim, kısa bir süre için sizden yoksun bırakıldığımızda –gözden irak ama gönülden irak değil– sizleri ne denli özledik, yeniden yüzünüzü görebilmek için ne denli çaba harcadık. ¹⁸Bundan ötürü size dönmek istedik; ben Pavlos kaç kez gelmeye çalıştım; ama şeytan bize engel oldu. ¹⁹Çünkü Rabbimiz İsa geldiğinde, O'nun önünde umudumuz da, sevincimiz de, övünç tacımız da sizsiniz. Başka kim olabilir ki! ²⁰Çünkü yüceliğimiz ve sevincimiz sizsiniz.

3 Sonunda artık dayanamaz olduk. Bu yüzden Atina'da tek başımıza kalmayı yeğledik. ²Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'nde bizimle birlikte Tanrı yararına çalışan kardeşimiz ve iş ortağımız Timoteos'u yanınıza gönderdik; sizi desteklesin, iman ilişkisinde öğütte bulunsun diye. ³Öyle ki, bu acılar içinde hiçbiriniz sarsılmayasınız. Biliyorsunuz, bizler için saptanan görgü budur. ⁴Nasıl ki, sizinle birlikteyken, acı çekeceğimize ilişkin sizi önceden uyarılmıştık. Bildiğiniz gibi, öyle de oldu. ⁵İşte bunun için Timoteos'u gönderdim. Artık daha fazla dayanamadığımdan, imanınızı bilmek için onu gönderdim. Olmaya ki, Ayartıcı³⁴⁸ sizi ayartsın, bizim emeğimiz de boşa gitsin.

Kardeşlerin Sürekli Bağlılığı 6-10

⁶Ama şimdi Timoteos yanınızdan döndü, imanınızı ve sevginizi bize müjdeledi. Bizi her zaman içtenlikle andığınızı, tıpkı bizim sizi görmeyi özlediğimiz gibi, sizin de bizi görmeyi özlediğinizi anlattı. ⁷Bundan ötürü kardeşlerim, tüm sıkıntı ve acımızın içinde imanınıza bakarak size ilişkin avuntu bulduk. ⁸Çünkü siz Rab bağlılığında dimdik durursanız, bizler kıvançta yaşarız. ⁹Tanrımız'ın önünde sizden ötürü duyduğumuz sevinç taşkındır. Buna karşılık sizler için Tanrı'ya ne denli teşekkür etsek

□ **2.16** Yaratılış 15:16

³⁴⁸ İblis, şeytan. Bakınız: Matta 4:3

azdır. ¹⁰Yüzünüzü görelim ve imanınızın eksikliklerini onaralım diye gece gündüz durup dinlenmeden içtenlikle dilekte bulunuyoruz.

Kardeşlerin Desteği İçin Dua 11-13

¹¹Tanrımız ve Babamız da, Rabbimiz İsa da yolumuzu size yöneltsin. ¹²Size karşı bizim sevgimiz nasılsa, Rab sizi de birbirinize ve herkese karşı aynı sevgide artırsın, geliştirsin. ¹³Böylece kutsallık ortamında yüreklerinizi kusursuz kılıp desteklesin. Rabbimiz İsa'nın bütün kutsal yaşamlarıyla birlikte gelişinde, Tanrımız ve Babamız önünde durumunuz bu olsun. [Amin.]

Tanrı'nın Beğendiği Yaşam 1-12

4 Özet olarak kardeşlerim, Tanrı'yı hoşnut etmek için nasıl yaşamanız gerektiğini bizden öğrenmiş bulunuyorsunuz. Zaten yaşamınızı bu kapsamda geçirmektesiniz. Rab İsa bağlılığında bunda daha da çok gelişmenizi diler, bu doğrultuda sizleri öğütleriz. ²Rab İsa'nın yetkisiyle size ne tür buyruklar verdiğimizizi biliyorsunuz.

³Tanrı'nın isteği şudur: Kutsal kılınasınız, böylece rasgele cinsel ilişkiden irak durasınız. ⁴Öyle ki, her biriniz kendi bedenine kutsallık ve onurla egemen olsun. ⁵“Tanrı'yı bilmeyen uluslar gibi” tutkunun utandırıcı isteklerinde çalkalanmayın. ⁶Bu konuda hiç kimse kardeşine kötülük yapmasın, onun hakkına el uzatmasın. Çünkü Rab bütün bu işlerde öç alıcıdır; tıpkı size önceden söylediğimiz, sağduyunuza seslendiğimiz gibi. ⁷Çünkü Tanrı bizi iğrençliğe değil kutsallığa çağırdı. ⁸Bu nedenle bu ilkeleri hiçe sayan, insanı değil bize Kutsal Ruh'u veren Tanrı'yı hiçe saymış olur.

⁹Kardeşlik sevgisine gelince, bu konuda size yazmama gerek yok. Çünkü birbirinizi sevmek için Tanrı tarafından eğitilmiş bireysiniz. ¹⁰Gerçekten de tüm Makedonya bölgesindeki kardeşlerin toplamına davranışınız bu kapsamdadır. Birbirinizi sevmekte daha da gelişmenizi öğütleriz, kardeşlerim. ¹¹Sizlere vurgulamış olduğumuz gibi serinkanlı olmayı, kendi işinizle uğraşmayı, elinizle çalışmayı onurlu amaç edinin. ¹²Öyle ki, inanlılar topluluğu dışında kalanların önünde saygı uyandıracak biçimde yaşayasınız ve hiç kimseye avuç açmayasınız.

Rab Geldiğinde Ölüler ve Diriler 13-18

¹³Kardeşlerim, ‘uyuyanlar’³⁴⁹ konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. Öyle ki, umudu olmayanlar gibi üzülmeysiniz. ¹⁴Madem İsa'nın ölüp dirildiğine iman ediyoruz, Tanrı ‘uyuyanlar’ı da İsa aracılığıyla, O'nunla birlikte geri getirecektir.

¹⁵Bunu size Rab'bin bildirisi olarak söylüyoruz: Biz yaşamakta olanlar, Rab'bin gelişine dek bırakılanlar, ‘uyuyanlar’ın önüne geçmeyeceğiz. ¹⁶Çünkü Rab kendisi buyruk çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle, Tanrı'nın borusuyla gökten incek ve ilk dirilenler Mesih bağlılığında ölenler olacak. ¹⁷Ardından biz yaşamakta olanlar –bırakılanlar– Rab'bi havada karşılamak için onlarla birlikte alınıp bulutlarda götürüleceğiz. Böylece hep Rab'le birlikte olacağız. ¹⁸Onun için, bu sözlerle birbirinizi avutun.

Rab'bin Ansızın Gelişine Hazırlanın 1-11

5 Kardeşlerim, vakitler ve dönemler konusunda size yazmamıza gerek yok. ²Çünkü kendiniz de kesenkes biliyorsunuz ki, Rab'bin Günü gece hırsızın gelmesi gibi gelecektir. ³İnsanlar tam barış ve güvenlik söz ederken, onlara ansızın yıkım gelecek –tıpkı çocuk bekleyen kadının sancılanıvermesi gibi– ve kaçıp kurtulamayacaklar. ⁴Ama siz kardeşlerim, karanlıkta değilsiniz ki, O Gün sizi hırsız gibi bastırsın. ⁵Çünkü hepiniz ışık çocukları, gün çocuklarıdır. Bağlılığımız ne geçeydir, ne de karanlığa. ⁶Öyleyse öbürleri gibi uykuya dalmayalım; tersine, uyanık olalım ayık

¹ 4:5 Yeremya 10:25; Mezmur 79:6 4:6 Mezmur 94 2 4:8 Hezekiel 36:27; 37:14

³⁴⁹ Ölüm uykusu olarak anlatılır. Bakınız: Matta 27:52

duralım. ⁷Çünkü uyuyanlar gece uyur, sarhoş olanlarsa gece sarhoş olur. ⁸Ama biz gündüze bağlı olduğumuza göre, ayık duralım. İmanın, sevginin savaş giysisini kuşanalım, kurtuluş umudunun demir başlığını takalım.

⁹Çünkü Tanrı bizi öfkeli yargıya atamadı, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla kurtuluşa erişmek için seçti. ¹⁰O bizler için öldü. Öyle ki ister uyanık, ister uykuda olalım, O'nunla birlikte yaşayalım. ¹¹Bu nedenle birbirinizi avutun, birbirinize karşı yapıcı olun; tıpkı şimdi yapmakta olduğunuz gibi.

Öğütçülere Saygı, Düzenli Yaşama Özlem 12-22

¹²Kardeşlerim, sizden şunu dileriz: Aranızda emek verenlere, Rab bağlılığındaki yöneticilerinize ve öğütçülerinize saygıyla davranın. ¹³Üstlendikleri işten ötürü onları sevgi çerçevesinde çok üstün tutun.

Birbirinizle barış içinde yaşayın. ¹⁴Sizi öğütleriz kardeşlerim:

Düzensizlere öğüt verin,

Yüreksizleri yüreklendirin,

Güçsüzleri pekiştirin,

Herkese karşı katlanışla davranın.

¹⁵Dikkat edin, hiçbiriniz kötülüğe kötülükle karşılık vermesin. Tersine, birbirinize ve herkese karşı her zaman iyiliği kovalayın.

¹⁶Her zaman sevinçli olun,

¹⁷Durmadan dua edin,

¹⁸Her durumda şükredin.

Çünkü Tanrı'nın Mesih bağlılığında sizin için isteği budur.

¹⁹Ruh'u söndürmeyin,

²⁰Peygamberlikleri aşağı görmeyin,

²¹Her şeyi deneyin, iyi olana sarılın,

²²Her tür kötülükten uzak durun.

Hoşça Kalın 23-28

²³Esenlik kaynağı Tanrı sizi tümünden kutsasın. Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde tüm ruhunuz, canınız, bedeniniz kusursuz saklansın. ²⁴Sizi çağıran kendisine güvenilendir. Başladığı işi bütünleyecektir.

²⁵Kardeşlerim, bizim için dua edin.

²⁶Tüm kardeşleri kutsal öpüşle selamlayın. ²⁷Rab'bin adıyla sizleri sorumlu tutuyorum; bu mektup kardeşlerin tümüne okunsun.

²⁸Rabbimiz İsa Mesih'in kayrası sizinle olsun.

SELANİKLİLERE II. MEKTUP (Mesih'in Gelişiyile Sağlanan Avuntu ve Umut)

Önsöz

Haberci Pavlos'un bu topluluğa yazdığı ilk mektubun ardından buradaki inanlıların yeniden bilgi istemesi üzerine Pavlos Tanrı esinlemesiyle ikinci mektubu kaleme aldı. 53-54 yıllarında yazılan bu iki mektup Pavlos'un kilise topluluklarına yazmış olduğu on üç mektubun ilk ikisidir. Her iki mektubun ana konusu, kilise topluluklarını yakından ilgilendiren eskatologya (çağın sonu) konusudur. Bu parlak olayın ışığında Mesih bağlısına düşen sorumluluk, yaşam kutsallığında, çalışkanlıkta ve sağlıklı ilişkilerde imanın kanıtını çevredeki insanlara göstermektir.

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Pavlos, Silvanos ve Timoteos'tan Babamız Tanrı ve Rab İsa Mesih bağlılığında Selanik'teki kilise topluluğuna: ²Sizlere Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kayra ve esenlik olsun.

Gelecek Sevinç ve Yargı 3-12

³Kardeşlerim, sizler için Tanrı'ya her vakit teşekkür etmek boynumuzun borcudur. Bunu yapmalıyız, çünkü imanınız hızla geliyor ve her birinizin karşılıklı sevgisi çoğalıyor. ⁴İşte bunun içindir ki, bütün saldırıları ve acıları sabırla imanla göğüslemeniz, Tanrı'nın kilise toplulukları arasında sizlerle övünmemize neden oluyor.

⁵Bu görgüler Tanrı'nın hak yargısının kanıtıdır. Öyle ki, adına işkenceler çektiğiniz Tanrı hükümlerine yaraşasınız. ⁶Size acı çektirenlere acı çektirerek karşılık vermek Tanrı'ya özgü hak tutumdur. ⁷Rab İsa kendi gücüne bağlı meleklerle gökten geldiğinde, acı çeken sizleri bizlerle birlikte sıkıntıdan kurtarıp rahata kavuşturacak. ⁸Bu geliş alevli ateşle olacak. Tanrı'yı tanımayanlardan ve Rab'bimiz İsa'nın Sevinç Getirici Haberi'ne uymayanlardan öç alacak.

⁹Onlar Rab'bin katından ve O'nun güç dolu yüceliğinden gelen yıkım cezasına çarptırılacaklar ki, bunun sonu yoktur. ¹⁰O geldiğinde, kutsal yaşamlıları arasında yüceltmek ve tüm inanlılarda hayranlık uyandırmak üzere o günde gerçekleşecek bu. Çünkü size bildirdiğimiz tanıklığa iman edildi.

¹¹Bu doğrultuda sizler için hep dua etmekteyiz. Öyle ki, Tanrımız sizi çağrısına yaraştırın. Her iyilikten hoşnut olmanızı ve imandan esinlenen işi uygulamanızı gücüyle doruğa erdirtsin. ¹²Böylece Rabbimiz İsa'nın adı sizde yüceltilsin, siz de O'nda yüceltilirsiniz. Tanrımız ve Rabbimiz İsa Mesih'in kayrası uyarınca olsun bu.

Mesih'in Gelişinden Önceki Belirtiler 1-12

2 Kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih'in gelişi ve kendisini karşılamak için toplanmamızla ilgili olarak sizlerden dileğimiz şudur: ²Rab'bin Günü ulaştı türünden söylentilerle tez elden sarsılmayın, aklınız başınızdan gitmesin, dehşete düşmeyin. Bir kâhinlik ruhu, bir vaaz sözü, ya da sanki tarafımızdan gönderilmiş bir mektupla yayılmaktadır bu söylentiler.

³Hiç kimse herhangi bir yolla sizi kandırmasın. Çünkü ilkin imanı bırakma eylemi gelmedikçe ve yasadızlık adamı –mahva sürükleyen oğul– açıklanmadıkça O Gün gelmeyecek. ⁴Tanrı adıyla anılan ya da tapınılan her ne varsa, tümüne direnip büyüklenen kişidir bu. O denli ki, Tanrı'nın tapınağına kurulacak, Tanrı olduğunu ileri sürecek.

⁵Daha yanınızdayken bunları size bildirdiğimi anımsamıyor musunuz? ⁶Şimdi onun vaktinden önce açıklanmasını sınırlayanın ne olduğunu biliyorsunuz. ^{7*}Çünkü gizemli yasadızlık şimdiden var

¹**1:8** Yeşaya 11:4, 66:15; Yeremya 10:25; Mezmur 79:6 **1:9** Yeşaya 2:10,19,21 **1:10** Mezmur 89:7; 68:35; Yeşaya 49:3; 2:11-17 **1:12** Yeşaya 24:15; 66:5; Malakya 1:11 **2:4** Daniel 11:36; Hezekiel 28:2

gücüyle işlerliktedir. Ancak, şu anda sınır koyan kişi ortadan çekilinceye dek o açıklanmayacak. ⁸İşte o zaman yasadız kişi açıklanacak. Rab İsa onu ağzının soluğuyla ortadan kaldıracak ve gelişinin görkemiyle ezecek. ⁹Yasadız kişinin gelişi şeytanın etkinliğiyle –tüm güçlü eylemlerle, yalan belirtilerle, göz kamaştırıcı işlerle ¹⁰ve mahva gidenlerde haksızlığın bütün aldaticılığıyla– olacak. Bunlardan ötürü, kurtulmaları için gereken gerçeği sevmeye yanaşmadı onlar. ¹¹Bu yüzdendir ki, yalana inansınlar diye Tanrı onlara etkin aldaticılık salıyor. ¹²Öyle ki gerçeğe inanmayan, tam tersine kötülükten hoşlananların tümü yargılsın.

Tanrı Sizi Kurtuluş İçin Seçti 13-17

¹³Rab’bin sevdiği kardeşler, sizin için Tanrı’ya her zaman teşekkür etmek boynumuzun borcudur. Çünkü Ruh’un kutsamasıyla ve gerçeğe inanmak bağlılığınızla Tanrı sizi taa başlangıçtan kurtuluş için seçti. ¹⁴Yaydığımız Sevinç Getirici Haber aracılığıyla sizi bu kurtuluşa çağırdı, Rabbimiz İsa Mesih’in yüceliğine erişmenizi amaçladı.

¹⁵Öyleyse kardeşlerim, sıkı durun ve sözle olsun mektupla olsun size sunduğumuz öğretileri tutun. ¹⁶Rabbimiz İsa Mesih’in kendisi ve bizleri seven, sonsuz avuntu ve kayra çerçevesinde parlak umut veren Babamız Tanrı ¹⁷yüreklerinizi avutsun, her iyi işte ve sözde sizi desteklesin.

Dua Edin, Tanrı’nın Sözü İlerlesin 1-5

3 Özet olarak kardeşlerimiz, bizim için dua edin. Rab’bin Sözü tıpkı size eriştiği gibi, hızla yayılsın, yüceltilsin. ²Bizler de ipsiz sapsız, yolsuz insanlardan kurtulalım. Çünkü herkes imanlı değil. ³Ama Rab kendisine güvenilendir. O sizi destekleyecek ve kötü olandan koruyacak. ⁴Rab bağlılığında sizlere ilişkin kanıtımız var; size her ne buyursak onu yapıyorsunuz hem de yapacaksınız. ⁵Rab yüreklerinizi Tanrı sevgisine ve Mesih’in sabrına doğrultsun.

Herkes Yükümlülüğünü Bilsin 6-15

⁶Kardeşlerim, size Rab İsa Mesih’in adıyla buyuruyoruz: Günlerini bizden aldığınız öğretilere göre değil, düzensizlikle geçiren her kardeşten uzak durun. ⁷Çünkü bize benzemeniz gerektiğini biliyorsunuz. Sizlerle birlikteyken düzensiz biçimde davranmadık, ⁸ne de hiç kimseden hazır ekmek yedik. Tam tersine, aranızdan hiçbirine yük olmamak için emek ve çaba harcayarak gece gündüz çalıştık. ⁹Gereksinimimizin karşılanmasına hakkımız olmadığından değil. Hayır, size örnek olalım diye yaptık bunu. Öyle ki, bize benzeyesiniz. ¹⁰Birlikteyken de size aynı şeyi vurgulamıştık: Çalışmak istemeyen yemek de yemesin. ¹¹İçinizden bazılarının vakitlerini düzensizlikle geçirdiğini duyuyoruz. Bunlar çalışmamak bir yana herkesin işine de burunlarını sokmakta. ¹²Rab İsa Mesih’in yetkisiyle onları öğütler ve dileriz: Serinkanlılıkla çalışıp ekmek paralarını sağlasınlar. ¹³Siz ise kardeşlerim, iyilik yapmaktan bezmeyin.

¹⁴Bu mektupla belirttiklerimize uymayan olursa onu mimleyin. Onunla yakınlık kurmayın ki utansın. ¹⁵Ona düşman gözüyle bakmayın. Tersine, bir kardeş gibi kendisini öğütleyin.

Tanrı’nın Kutlaması 16-18

¹⁶Esenlik kaynağı Tanrı size her zaman, her yolla esenlik sağlasın. Rab hepimizle birlikte olsun.

¹⁷Ben Pavlos, bu selamı elimle size yazıyorum. Bu simge her mektubumda belirgindir. Benim yazmamın özelliği her durumda böyledir³⁵⁰. ¹⁸Rabbimiz İsa Mesih’in kayrası hepimizle birlikte olsun.

¹ **2:8** Yeşaya 11:4; Eyub 4:9 **2:13** Yasanın tekrarı 33:12

³⁵⁰ Bazı yalancı öğreticiler Pavlos’un adını kullanarak bu topluluğa uydurma bir mektup salmıştı (bkz. 2:2).

TİMOTEOS'A I. MEKTUP (Genç Öğütçüye Öğütler)

Önsöz

Tanrı esinlemesiyle Timoteos'a yazılan iki, Titos'a yazılan bir mektup daha önceki mektuplardan ayrı özellik taşır. Haberci Pavlos'un yaşlılığını kapsayan bu dönemle ilgili tarihsel bilgimiz yoktur. Habercilerin İşleri Pavlos'un daha önceki hizmet süresine ilişkin geniş bilgi sağlarken sonraki dönemden hiç söz etmez.

Habercilerin İşleri son bulurken Pavlos Roma'da, kendi kiraladığı bir evde tutukludur (28:30,31). Aradan iki yıl geçtikten sonra özgürlüğüne kavuşup yeniden gezilere çıktığı varsayılıyor. Sözü edilen mektuplardaki olaylar bu dönemi kapsar.

Timoteos'a yazdığı birinci mektuptan anlaşılacağı gibi, haberci Pavlos bir süre önce Efesos dolaylarını ziyaret etmiş. Makedonya'ya giderken Timoteos'a belirli görevler vererek onu Efesos'ta bırakmış (1:3). Timoteos'un çağrısı bazı kişilerin gerçeğe aykırı öğretiler yaymasını önlemeyedir. Bunun yanı sıra başka konulara da yer veriliyor bu mektupta:

Haberci Pavlos Mesih'in kendisini nasıl kurtardığını anlatıyor, duanın ön sırada yer tutan önemini belirtiyor. Kilise topluluğunda yöneticilerin ne tür insanlardan oluşması gerektiğini, topluluk içinde sıklıkla düzenin (disiplin) nasıl uygulanacağını bildiriyor. Her çağda inanlıyı uğraştıran maddecilik (materyalizm) bunalımının göğüslenmesi gerektiğini vurguluyor. 65-67 yılları arasında yazılan bu mektup şöyle özetlenebilir:

- 51. Pavlos'la Timoteos'un bağlantısı 1:1-20
- 52. Toplantıda tapınış ve düzen 2:1-4:16
- 53. Toplantıda sıklıkla düzen 5:1-25
- 54. Çeşitli sorunlar 6:1-21

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Kurtarıcımız Tanrı'nın ve umudumuz Mesih İsa'nın buyruğu uyarınca, Mesih İsa'nın habercisi Pavlos'tan iman ilişkisinde gerçek çocuğum Timoteos'a: Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan kayra, acıma, esenlik olsun.

Yalancı Öğütçülere Karşı Uyarı 3-7

³Ben Makedonya'ya giderken, sana Efesos'ta kalmanı öğütlemiştim. Öyle ki, aykırı öğretiler yaymasınlar diye belirli kişilere buyruk verebilesin. ⁴Bundan başka, masallara, bitmez tükenmez soyağaçlarına dalmalarını önleyesin. Bunlar iman aracılığıyla etkinliğini gösteren Tanrı yönetimini oluşturmaz. Tersine, tartışmalara yol açar.

⁵Verdiğimiz buyruğun amacı nedir? Temiz yüreктen, vicdan doğruluğundan, ikiyüzlülüğü atmış katıksız imandan kaynaklanan sevgi. ⁶Belirli kişiler bunlardan saparak boş laflara kapıldılar. ⁷Ruhsal yasa konusunda öğretmen olmayı özlemelerine karşın ne dediklerinden haberleri var, ne de ileri sürdükleri savlardan.

Ruhsal Yasanın Amacı 8-11

⁸Ruhsal yasanın iyi olduğunu biliyoruz; yeter ki, kişi onu yasal biçimde kullansın. ⁹Yasanın doğru bireye değil, yasadılara ve başkaldıranlara yönelik olduğunu kesinlikle biliyoruz: Tanrısaymazlara ve günahlılara, kutsallığa önem vermeyenlere, ruhsallığa saygısı olmayanlara, anne babanın canına kıyanlara, adam öldürenlere, ¹⁰rasgele cinsel ilişkiye girenlere, oğlancılara, adam

kaçıranlara, yalancılara, yalancı tanıklara ve sağlıklı öğretiyeye karşı çıkan daha ne varsa hepsine. ¹¹Bu öğretiyeye kutlu Tanrı'nın yüceliğine özgü Sevinç Getirici Haber'dedir. Bu Sevinç Getirici Haber güvenle bana teslim edilmiştir.

Pavlos Haberci Olmaya Nasıl Çağrıldı? 12-17

¹²Beni bu hizmette güçlendiren Rab'bimiz Mesih İsa'ya teşekkür ederim. Çünkü beni güvenilir sayarak bu hizmete atadı. ¹³Daha önce O'na sövmeme, saldırıda bulunmama, O'nu aşağı görmeme karşın bugün kendisine acıma gösterilen bir insanım. Çünkü her ne yaptırıysam, imansızlık ortamında bilgisizlikten yaptım. ¹⁴Rabbimiz'in kayrası bana bolluk içinde erişti, Mesih İsa bağlılığında iman ve sevgi sağladı. ¹⁵Bu güvenilir Söz'dür ve her bakımdan değerlendirilmeye yararır: Mesih İsa dünyaya günahlıları kurtarmaya geldi. Bu günahlıların en ön sırada bulunanı da benim.

¹⁶Ama bu nedenledir ki acıma gösterildi bana. Bununla, sonsuz yaşama kavuşmak için daha sonra O'na iman edeceklerle, Mesih İsa ön sırada beni tüm katlanışının sınırsızlığını tanımlayan örnek kılsın. ¹⁷Sonsuz çağların hükümrani, ölümsüz, göze görünmez tek Tanrı'ya çağlar çağı onur ve yücelik olsun. Amin.

Timoteos'un Yükümlülüğü 18-20

¹⁸Oğlum Timoteos, daha önce gelen, seninle ilgili peygamberlikler uyarınca bu buyruğu sana veriyorum. Öyle ki, bunların yardımıyla etkin savaşı sürdürebilesin, ¹⁹imana ve doğru vicdana sarılsın. Bazıları vicdanın sesini dinlemediklerinden imandan yana batıp gittiler. ²⁰Himeneos'la Aleksander bunlardandır. Sövmemeyi öğrensinler diye onları şeytana teslim ettim.

Toplumun Esenliği İçin Dua 1-7

2 Öyleyse her şeyden önce şunu öğütlerim: Tanrı'ya tüm insanları kapsayan dilekler, dualar, içtenlikli yakarlar, teşekkürler edilsin. ²Bunlar hükümrani ve tüm başta bulunanları da içersin. Böylece tanrısayarlığa ve saygınlığa yararır gürültüsüz patırtısız, sessiz sedasız bir yaşam sürelim. ³Kurtarıcımız Tanrı'nın önünde erdemli davranış, beğenilir tutum budur. ⁴O tüm insanların kurtulmasını ve gerçeği bilme aşamasına gelmesini ister. ⁵Çünkü tek Tanrı vardır; Tanrı'yla insanlar arasında da tek arabulucu: İnsan olan Mesih İsa. ⁶O kendisini herkes için kurtulmalık olarak verdi; bu tanıklık özel bir zamanda geldi. ⁷Ben bu olaya bildirici ve haberci atandım –gerçeği söylüyorum, yalan konuşmuyorum– uluslara iman ve gerçeği tanıtan öğretmen oldum.

Kadınların Yeri 8-15

⁸Bu nedenle, erkeklerin öfkeye ya da sürtüşmeye kapılmaksızın, gınahtan arı eller yükselterek her yerde dua etmelerini belirtirim. ⁹Kadınlara gelince saygın, gösterişsiz kuşansınlar. Utanç getirmeyen kapsamda, akıllıca süslensinler. En son saç modasıyla, altınla, incilerle ya da pahalı giysilerle değil, ¹⁰tanrısayarlığı savunan kadınlara yararır biçimde iyi işlerle donansınlar. ¹¹Kadın kesin bağımlılıkla, sessizce öğrenmeyi sürdürsün. ¹²Kadının öğretmesine ya da erkeğe egemen kesilmesine izin vermem. Kadın sessiz kalmalı. ¹³Çünkü önce Adem yaratıldı, sonra Havva. ¹⁴Üstelik Adem kandırılmadı, ama kadın kandırılarak suç işledi. ¹⁵Ne var ki, dünyaya çocuk getirmekle kurtulacaktır; ağırbaşlılıkla iman, sevgiyi ve kutsallığı sürdürürse³⁵¹.

Kilise Topluluğunda Yöneticiler 1-7

3 Bu güvenilir sözdür: Eğer biri kilise topluluğuna gözetici³⁵² olmayı özlüyorsa değerli bir iş istiyor demektir. ²Bu durumda gözeticinin anlatılan nitelikleri taşıması gerekir: Yaşamı suçsuz, bir tek

³⁵¹ Sürdürürlerse.

³⁵² bkz. Habercilerin İşleri 1:20

kadının kocası³⁵³, davranışında ölçülü, ağırbaşlı, saygın, konuksever, öğretmeye yetenekli, içki tutkusundan irak, kaba kuvvetten arı, tersine iyi yürekli, kavgacılıktan, paraya tutsaklıktan iğrenen, evini sağlıklı yöneten, çocuklarını bağımlı ve her bakımdan saygılı yetiştiren biri. ⁵Çünkü kendi evini yönetebilme inceliğini bilemeyen, Tanrı'nın kilise topluluğuyla nasıl ilgilenebilir?

⁶Yeni iman etmiş biri gözetici olmasın. Olmaya ki, böbürlenerek iblis gibi yargılanmaya düşsün. ⁷Bundan başka, topluluk dışındakilerden de iyi tanıklık alması gerekir. Olmaya ki, iblisin aşağılamasına ve tuzağına düşsün.

Kilise Topluluğunda Hizmet Görücüler 8-13

⁸Tıpkı bunun gibi, Hizmet Görücüler³⁵⁴ de saygın kişiler olmalı. Lastikli konuşan, bol şaraba tutsak olan, yolsuzlukla para kazanan kişiler değil. ⁹İmanın gizini tertemiz bir vicdanla korumalıdır. ¹⁰Bunlar da önce denensin, kusursuz oldukları kanıtlandıktan sonra hizmet görücülük etsinler. ¹¹Hizmet görücülerin kadınları da kocaları gibi saygın olmalı; kara çalıcı değil, ilişkilerinde ölçülü, her bakımdan güvenilir.

¹²Hizmet görücüler bir tek kadının kocası olmalı. Çocuklarını ve evlerini sağlıklı ortamda yönetmeli. ¹³Çünkü sağlıklı hizmet görenler kendilerine saygınlık sağlar ve Mesih İsa'ya imanda bol bol güven bulurlar.

Mesih İnançıyla İlgili Gerçek 14-16

¹⁴Bunları sana, tez zamanda yanına gelmeyi umarak yazıyorum. ¹⁵Ama gecikirsem, Tanrı Evi'nde nasıl davranılması gerektiğini bu yazı sana açıklıyor. Tanrı Evi diri Tanrı'nın kilise topluluğu, gerçeğin direği ve desteğidir. ¹⁶Tartışmasız, tanrısayarlığımızın gizi büyüktür:

O, bedende açıklandı,
Ruh'ta doğrulandı,
Meleklerle görüldü,
Uluslar arasında adı bildirildi,
Dünyada O'na iman edildi;
Yücelikle yukarı alındı.

Uyarı: Yalancı Öğretmenlerden Sakının 1-5

4 Ruh açıkça bildiriyor ki, son zamanlarda bazıları imanı bırakacak, aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretisine kulak verecekler. ²Bu öğretiler yüksekte atan, özü sözü bir olmayan, vicdanları kızgın demirle dağlanmış kişilerden kaynaklanacak. ³Bunlar evliliği önleyen, belirli yiyeceklerden geriye çekilenlerdir. Tanrı bu yiyecekleri inanlılar ve gerçeği bilenler teşekkür ederek gönencele pay alsın diye yarattı. ⁴Çünkü Tanrı'nın yarattığı her şey iyidir ve teşekkürle alındığında hiçbir şey geri itilmek için değildir. ⁵Çünkü Tanrı'nın Sözü'yle ve dileklerle kutsal kılınmıştır.

Mesih'e Yaraşır Hizmet Görücü 6-10

⁶Bu konuları kardeşlerin önüne serersen, Mesih İsa'nın hizmet görücülüğünü yapmaya yaraşır biri –iman sözlerinden ve izlediğin doğru öğretiden beslenen biri– olursun. ⁷Öte yandan, ruhsallıktan irak saçma sapan masallardan yüz çevir. Kendini tanrısayar yaşama eğit. ⁸Beden eğitiminin yararı sınırlıdır. Tanrısayarlığın yararı ise sınırsızdır. Çünkü sağladığı vaat hem şimdiki, hem de gelecek yaşamı içerir. ⁹Bu güvenilir sözdür ve her bakımdan değer vermeye yaraşır. ¹⁰Çünkü emek çekiyoruz didiniyoruz; sonunda umudumuz diri Tanrı'yadır. O bütün insanların, özellikle inanlıların kurtarıcısıdır.

³⁵³ Bir kez evlenmiş.

³⁵⁴ bkz. Filippililer 1:1

Kişisel Öneriler 11-16

¹¹Buyruk olarak bunları bildir ve öğret. ¹²Gençliğinden ötürü kimsenin seni küçümsemesine izin verme. Tersine kendini inanlılara örnek kıl: Konuşmada ve davranışta, sevgide, imanda, ruhsal paklıkta.. ¹³Ben gelinceye dek okumaya³⁵⁵, öğütlemeye ve öğretmeye önem ver. ¹⁴Peygamberlik sağlayışıyla, İhtiyarlar Kurulu'nun ellerini koymasıyla* sana verilen o ruhsal bağışi umursamazlık etme. ¹⁵Bunları işin edin, kendini onlara ver. Böylece ilerlemen herkesçe bilinsin. ¹⁶Kendine de öğretine de dikkat et. Bunlarda süreklilik göster. Çünkü böyle davranarak hem kendini kurtaracaksın, hem de dinleyicilerini.

Topluluktaki İnanlılara Yükümlülükler 1-16

5 Kendinden yaşlı olana çıkışma, onu babanmış gibi öğütle. Gençlere kardeşin gibi, ²yaşlı kadınlara annen gibi, genç kadınlara her bakımdan tam bir ruhsal paklıkla kız kardeşin gibi davran.

³Gerçek anlamda kimsesiz dullara dula yaraşır saygıyı göster. ⁴Ama dul bir kadının çocukları ya da torunları varsa, bunlar ilkin kendi ev halkına tanrısayar tutumla davranmayı ve büyüklerine borçlu oldukları karşılığı vermeyi öğrensinler. Çünkü Tanrı'nın önünde beğenilir tutum budur. ⁵Gerçek anlamda dul olan kimsesiz bir kadın umudunu Tanrı'ya bağlamıştır, gece gündüz dileklerde bulunur, sürekli dua eder. ⁶Zevki için kendini harcayan dul kadın ise yaşarken ölüdür. ⁷Suçlanmamaları için bunları buyruk niteliğinde bildir. ⁸Hısımlarının, özellikle de ev halkının gereksinimlerini karşılamayan, imanı yadsımış olur. Bir imansızdan da beterdir o.

⁹Adı deftere geçirilecek dul kadının altmış yaşını aşmış olması gerekir.* Bunun yanı sıra, bir tek erkekle evlilik yaşamı geçirmiş biri olmalı. ¹⁰İyi işler yaptığı başkalarınca tanıtlanmalı: Çocuklar yetiştirmiş mi, konukseverlik etmiş mi, kutsal yaşamlıların ayaklarını yıkamış mı,* acı çekenlerin derdini hafifletmiş mi, kısacası iyilik etmek için elinden gelen her şeyi yapmış mı?

¹¹Genç dulların adını deftere geçirme. Çünkü doğal istekleri Mesih'e bağlılıklarına baskın çıkınca evlenmek isterler. ¹²Böylelikle önceki bağlılığı boşa çıkardıklarından, yargılanmaya düşerler. ¹³Öte yandan kendilerini aylaklığa da alıştıırır, ev ev dolaşırlar. Yalnız aylak değil, boşboğaz olurlar; herkesin işine burnunu sokar, kendilerine düşmeyen sözler söylerler.

¹⁴Bundan ötürü, genç dulların evlenip çocuk yetiştirmelerini, evlerini yönetmelerini belirtirim. İmana karşı direnenlerin kötülemlerine olanak bırakmamalarını önemle öğütlerim. ¹⁵Çünkü bazı dullar şeytanın ardı sıra gitti bile.

¹⁶İnanlı birinin dul kalmış yakınları varsa, onlara yardım elini uzatsın. Kilise topluluğuna yük olunmasın. Öyle ki, kilise topluluğu gerçek anlamda dul olanlara yardım edebilsin.

Ruhsal Yöneticiler 17-25

¹⁷Yöneticilik görevini gerektiği gibi yürüten İhtiyarlar'a çifte onur yaraşır; özellikle de tanrısal sözü bildirip öğretmeye emek verenlere. ¹⁸Çünkü Kutsal Yazı şöyle diyor: "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın!" Bunun yanı sıra da şunu buyuruyor: "Emekçiye karşılığı yaraşır."

¹⁹İki ya da üç tanık ağzından kanıtlanmadıkça, bir İhtiyar'a karşı hiçbir suçlamayı kabul etmeyesin. ²⁰Günah işleyenlere gelince, onları herkesin önünde payla. Öyle ki, öbürlerinin de gözü korksun.

²¹Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde seni öğütlerim; hiçbir önyargıya, hiçbir yan tutuculuğa kapılmadan bu kuralları uygulayasın. ²²Hiç kimsenin üstüne ivedilikle ellerini koymayasın³⁵⁶, ne de başkalarının günahlarına paydaş olasın. Kendini suçsuz sakla.

²³Bundan böyle yalnızca su içme; midene ve ikide bir tutan hastalıklarına yararlı olması için biraz şarap kullan.

³⁵⁵ Kilise topluluğunda Kutsal Yazılar'ın okunması.

□ **5:18** Yasanın tekrarı 25.:4; 24:15

□ **5:19** Yasanın Tekrarı 19:15

³⁵⁶ bkz. 4:14

²⁴Bazı kişilerin günahları belirgindir; kendilerinden önce yargılanmaya gider. Kimilerinkiyse geriden izler. ²⁵Tıpkı bunun gibi, iyi işler de belirgindir; belirgin olmasa bile gizli kalmaları olanaksızdır.

Uşak-Efendi İlişkileri 1,2

6 Boyunduruk altındaki uşaklar efendilerini tüm onura yaraşır sayınlara. Öyle ki, Tanrı'nın adı ve Mesih öğretisi kötülenmesin. ²Efendileri inanlıysa, uşaklar onlara önemsemezlik etmesin. Çünkü kardeşirler. Tersine, daha sağlam hizmet sunsunlar. Çünkü olumlu hizmetten yararlananlar inanlıdır ve sevilen kişilerdir. Bunları öğret ve öğütle.

Aykırı Öğretiler, Para Sevgisi 3-10

³Eğer biri aykırı öğretiler yayıyor, Rabbimiz İsa Mesih'in sağlıklı sözlerine ve tanrısayarlığa uygun öğretilere yanaşmıyorsa, ⁴böbürleniyor ve hiçbir şey anlamıyor. Tutulduğu hastalık kendini tartışmalarla, sözler üzerinde çatışmalarla belli eder. Bunların getirdiği sonuç kıskançlık, kavgacılık, sövücülük, sağlıksız kuşkular, ⁵aklı bozuk, gerçeğe saygısı olmayan insanların sürtüşmeleridir. Bunlar tanrısayarlığı bir çıkar zannediyor. ⁶Kuşkusuz, tanrısayarlık çok büyük kazançtır, ama eldekiyle yetinme ruhuyla atbaşı beraber giderse.

⁷Çünkü dünyaya hiçbir şey getirmedik, ne de herhangi bir şey götürebiliriz. ⁸Ama yiyeceğimiz giyeceğimiz varsa bunlarla yetinelim. ⁹Varlıklı olmaya özenenler ise denemeye düşer, bir sürü akılsız yararsız tutku tuzağında yakalanır. Bunlar insanları yıkıma ve mahva batırır. ¹⁰Çünkü tüm kötülük köklerinden biri de para sevgisidir. Kimileri buna imrenip imandan saptı ve pek çok üzüntüyle kendilerini yürekler acısı duruma düşürdü.

Tanıklığını Son Güne Dek Korumak 11-16

¹¹Ama sen, ey Tanrı insanı! Bunlardan kaç. Doğruluğun, tanrısayarlığın, imanın, sevginin, sabrın, yumuşak huyluluğun ardına düş. ¹²İmanın sağlıklı yarışını yarış, çağrıldığın sonsuz yaşama sarıl. Birçok tanık önünde sağlam tanıklığı açıkça kanıtladın.

¹³Pontios Pilatus karşısında sağlam tanıklıkta bulunan Mesih İsa'nın ve her varlığa yaşam veren Tanrı'nın önünde sana buyuruyorum: ¹⁴Sana bildirileni Rabbimiz İsa Mesih görkemle belirinceye dek lekesiz kusursuz saklayasın. ¹⁵Tanrı kendine özgü dönemde İsa'nın belirliğini açıklığa getirecek. O kutsanandır, her güce sahip tek egemen, hükümlerinin hükümlerini, rablerin Rabbi'dir. ¹⁶Öz varlığında ölümsüzlük taşıyan tek kişi O'dur. Hiç kimsenin yaklaşmadığı ışıktadır. İnsanlardan O'nu ne gören var, ne de görebilen. O'na onur ve sonsuz çağlara uzanan güçlü egemenlik yaraşır. Amin.

Varlıklılara Uyarı 17-21

¹⁷Şimdiki çağda varlıklı olanlara buyruğun şu olsun: Kimseye yüksekte bakmasınlar, güvenilmez zenginliklere bel bağlamasınlar. Gönenç bulmamız için her şeyi bize bollukla sağlayan Tanrı'ya umut bağlasınlar. ¹⁸Söyle onlara, yararlı işlerle uğraşsınlar, zenginliği verimli eylemlerde bilsinler, geçerli ürün versinler, sosyal yükümlülüklerine eğilsinler. ¹⁹İlerisi için kendilerine sağlam temeli atsınlar. Böylece, doğru anlamda yaşamı oluşturan değere sarılsınlar.

²⁰Ey Timoteos! Güvenle sana emanet edileni sakla. Ruhsallıktan yoksun boş konuşmalara ve düzmece bilgi direnişlerine hiç aldırmış etme. ²¹Bazıları bunları ön sıraya koyarak imandan saptı. Tanrı kayrasız sizinle olsun!

TİMOTEOS'A II. MEKTUP (Genç Öğütçüyü Yüreklendirme)

Önsöz

Tanrı esinlemesiyle yazılan bu mektup haberci Pavlos'un en son yazısıdır. Yazar Pavlos bu İncil parçasını, idamını beklerken Roma'dan yazıyor (4:6). Mektubu alan Timoteos Efesos'tadır. Pavlos geniş bir alanı kapsayan gezilerinin sonunda yeniden tutuklanmış, Roma'da cezaevine atılmıştır. Bu dönem 'Pavlos'un ikinci tutukluluğu' diye bilinir. Pavlos gezisi sırasında Troas'ta bulunmuş, orada bazı eşyalar bırakmış. Timoteos'un bunları alıp Roma'ya getirmesini istiyor. Onun ivedilikle gelmesini üsteleyerek gözü yolda bekliyor (4:9,11,13,21).

Pavlos daha önce Miletos'a da uğramış, hizmet arkadaşlarından Trofimos'u orada hasta bırakmış. Korintos'a da uğramış olabilir (4:20). Girit'te bulunmuş (Titos'a Mektup 1:5). Bu açıklamalardan anlaşılacağı gibi, Pavlos Roma'da ikinci tutuklanışından önce birçok yere uğrayıp kilise topluluklarının sağlığıyla, yöneticilerin etkinliğiyle yakından ilgilenmiş. Saygın bir öndere yaraşan tutumu ve yükümlülük duygusunu genç öğütçülere örnek olarak sergiliyor.

I. Timoteos'ta olduğu gibi, bu mektupta da aykırı öğreticilere karşı uyarılar var (2:14,16,17,18,23; 3:8,13; 4:3,4). Bunlardan ikisi adlarıyla bildiriliyor (2:17), Firavun'un önünde Musa'ya direnen iki sihirbaza benzetiliyor (3:8). Olumsuz davranışlarıyla anılanlar da yazıda eksik değil. Yüzeysel dinselliği sergilerken iç yaşamı uygunsuzlukta bocalayanlardan yüz çevirmenin gereği belirtiliyor (3:1-5). Tanrı'ya hizmet sunanın lekesiz yaşam tutumu vurgulanıyor (2:22). Bu son mektup 65-67 yılları arasında yazılmıştır.

Başlangıç ve Selam 1,2

1 Tanrı isteğiyle Mesih İsa bağlılığında gerçekleşen yaşam vaadi uyarınca, Mesih İsa'nın habercisi Pavlos'tan 'sevgili oğlum Timoteos'a: Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana kayra, lütuf, esenlik olsun.

Timoteos'a Verilen Tanrısal Bağış 3-14

³Atalarımızın yaptığı gibi tertemiz vicdanla ruhsal hizmette bulunduğum Tanrı'ya gece gündüz durmadan sunduğum dualarda seni andıkça teşekkür etmekteyim. ⁴Döktüğün gözyaşlarını anımsadıkça seni görmeyi özleyorum. Öyle ki, sevinçle dolayım. ⁵Sendeki katıksız imanı anımsıyorum; ilkin anneannen Lois'te, sonra annen Evniki'de konut kuran, sende de bulunduğuna inandığım imandır bu. ⁶Onun için, ellerimi üzerine koymamla Tanrı'dan sana verilen ruhsal bağışı canlandırmanı anımsatmak isterim. ⁷Çünkü Tanrı bize korkaklık ruhunu vermedi; tersine güç, sevgi, ağırbaşlılık esinleyen ruhu verdi.

⁸Öyleyse, Rabbimiz için tanıklık etmekten utanç duyma. Ne de O'nun tutuklusu benden ötürü utanca düş. Tanrı'dan gelen güçle Sevinç Getirici Haber yararına benimle birlikte sıkıntılara katıl. ⁹Tanrı bizleri yaptığımız işlere bakarak değil, kendi ereği ve kayrası uyarınca kurtarıp kutsal çağrıyla çağırdı. Bu kayra zamanın başlangıcından önceki çağlarda Mesih İsa aracılığıyla bize verildi. ¹⁰Kurtarıcımız Mesih İsa'nın belirmesiyle de şimdi açıklandı. Kendisi bir yandan ölümün gücünü kırdı, bir yandan da yaşamı ve ölümsüzlüğü Sevinç Getirici Haber aracılığıyla aydınlığa çıkardı.

¹¹Ben bu Sevinç Getirici Haber'e bildirici, haberci ve öğretici atandım. ¹²İşte onun için bu işkenceleri çekmekteyim. Ama utanç duymuyorum. Çünkü kime iman ettiğimi biliyorum. Ona güvenle emanet ettiğimi³⁵⁷ O Gün'e dek saklayabilecek güçte olduğuna güvenim var. ¹³Mesih İsa bağlılığında iman ve sevgiyi kapsayan, benden duymuş olduğun sağlıklı sözleri örnek tut. ¹⁴Sana güvenle emanet

³⁵⁷ Ya da , Bana emanet edileni.

edilen o üstün payı bizlerde konut kuran Kutsal Ruh'un desteğiyle sakla.

Geri Dönerler, Bağlılık Gösterenler 15-18

¹⁵İyi biliyorsun ki, Asya'dakilerin tümü beni bırakıp geriye döndü. Fiyelos'la Ermoyenis bunlardandır. ¹⁶Rab Onisiforos'un ev halkına acısın. Çünkü o defalarca canımı tazeledi. Tutukluluğumdan hiç utanç duymadı. ¹⁷Tam tersine, Roma'ya varınca beni içtenlikle arayıp buldu. ¹⁸O Gün'de Rab onu Rab'ten sağlanan acımaya kavuşturursun. Efesos'ta bana hesaba gelmez hizmetler sunduğunu çok iyi biliyorsun.

Temel Erdem: Güvenilir Bağlılık 1-13

2 Bu nedenle, oğlum Timoteos, Mesih İsa bağlılığında gerçekleşen kayrada güçlen. ²Birçok tanığın önünde benden işittiğin bu öğretileri bellemeleri için güvenilir insanlara ver. Bunlar başkalarına da öğretebilecek yetenekte olsun.

³Mesih İsa'nın iyi bir eri olarak sıkıntıları paylaş. ⁴Erlik görevini üstlenen kişi güncel yaşam sorunlarıyla sarmaş dolaş olmaz. Öyle ki, onu askere çağıran tarafından onaylanabilsin. ⁵Bunun gibi, spor karşılaşmasına katılan biri de kurallar uyarınca yarışmazsa çelenk alamaz. ⁶İlk ürünü toplamak, emeğini esirgemeyen çiftçiye yaraşır. ⁷Söylediğimi iyice kavrayasın. Rab her konuda sana anlayış sağlayacaktır.

⁸Sevinç Getirici Haberim'de bildirildiği gibi, ölümler arasından dirilen, Davut soyundan İsa Mesih'i anımsa. ⁹Bu Haber yüzünden bir katılmışım gibi cezaevinde acı çekmekteyim. Ne var ki, Tanrı Sözü zincire vurulmuş değildir. ¹⁰Bunun içindir ki, seçilmişler yararına her durumda sabrediyorum. Böylece onlar da Mesih İsa aracılığıyla verilen ve sonsuz yücelikle beliren kurtuluşa kavuşsun. ¹¹Bu güvenilir Söz'dür:

“O'nunla birlikte öldüysek,
O'nunla birlikte yaşayacağız da.

¹²Sabırla gün geçirirsek O'nunla birlikte hükümlerlik da süreceğiz.

O'nu yadsırsak O da bizi yadsıyacak,

¹³Güvenimiz sarsılırsa, O güvenilendir.

Çünkü kendisini yadsıması olanak dışıdır.”

Gerçeğe Sarıl, Yanlış Öğretilerden Sakın 14-21

¹⁴Bunları topluluğuna anımsat ve Tanrı önünde onları öğüt ki, sözler üzerinde çatışmasınlar. Bunun hiçbir yararı yoktur, işitenler üzerindeki etkisiyse yıkıcıdır. ¹⁵Onay kazanmış biri olarak kendini Tanrı'ya sunmak için çaba göster. Utanç duyacak hiçbir sorunu olmayan, tanrısal gerçekle ilgili sözü doğru biçimde ele alan bir işçi olmayı amaçla. ¹⁶Öte yandan, ruhsallıktan uzak boş konuşmalardan sakın. Çünkü bunlara kapılanlar tanrıtanımazlıkta pupa yelken hızını güçlendirecek. ¹⁷Onların öğretileri de kangren gibi dal budak salacak. Himeneos'la Filitos bunlardandır. ¹⁸Onlar ölümlerin dirilmesi olmuş bitmiş bir iştir diyerek, gerçek öğretiden saptılar. Üstelik bazılarının imanını da altüst etmekte.

¹⁹Buna karşın Tanrı'nın temeli sapaşağlam duruyor, üzerinde de şu damga bulunuyor:

“Rab kendisinin olanları bilir.” Ve,

“Rab'bin adını ağzına alan herkes kötülüğü bıraksın.”

²⁰Büyük bir evde sadece altın ve gümüş kaplar değil, bunların yanı sıra tahtadan topraktan kaplar da bulunur. Kimi özel kullanım kimisiyse sıradan kullanım içindir. ²¹Bunun gibi, birey kendisini onursuz işlerden arıtırsa özel kullanışa elverişli, kutsanmış, bağlı olduğu efendiye yararlı, her tür sağlıklı işe hazır bir araç olacaktır.

Arayacağın Erdemler, Benimseyeceğin Özellikler 22-26

□ **2:19** Çölde Sayım 16:5,26; Yeşaya 26.13; 28:16,17

²²Gençliğe özgü tutkuları dizginle. Temiz yürekle Rab'be seslenenlerle birlikte doğruluğu, imanı, sevgiyi, barışı amaçla. ²³Akılsız asılsız tartışmalardan yüz çevir. Bunların sürtüşme doğurduğunu bilirsin.

²⁴Rab'bin uşağı sürtüşmeye kapılmamalı; herkese karşı uysal davranmalı. Öğretebilmeli, kötülüğe katlanabilmeli, ²⁵direnenleri yumuşak huylulukla düzeltebilmeli. Olabilir ki, Tanrı bunlara günahtan dönüş sağlayarak gerçeği bilme yolunu açar. ²⁶Böylece, isteğini uygulasınlar diye iblisin kendilerini diri diri yakaladığı tuzaktan kaçıp sağduyuya kavuşurlar.

Son Günlerin Üzücü Görünümü 1-9

3 Şunu bil ki, son günlerde kudurganlık dönemleri bastırarak. ²Çünkü insanlar kendi kendilerine vurgun, paraya tutkun olacaklar; övünecek, büyülenecek, sövecek, ana baba sözü dinlemeyecek, iyilik tanımayacaklar; kutsallığa önem vermeyecek, ³doğal sevgi nedir bilmeyecek, uzlaşmaya yanaşmayacak, kara çalıcı olacaklar, bencil isteklerini durduramayacaklar; acımasız, iyilik düşmanı, ⁴hain, dengesiz olacaklar; böbürlenecekler, Tanrı'yı değil zevk u sefayı sevecekler; ⁵tanrısayar görünmeye karşın tanrısayarlığın gücünü yadsıyacaklar. Bu insanlardan yüz çevir.

⁶Bunların arasında kurnazlıkla evlere sokulanlar var. Aşırı günahtan beli bükülen, çeşitli isteklerle etkilenen zavallı kadınları tutsak edenler bunlardır. ⁷O kadıncağızlar ki, hep öğrenmek ister ama gerçeği bilme aşamasına gelmeyi hiçbir zaman başaramazlar.

⁸Yannis'le Yambris'in Musa'ya direndiği gibi, bu kişiler de gerçeğe karşı direnir. Aklı bozuk, imanda onaysız kişilerdir bunlar. ⁹Ne var ki, daha ileri gidemeyecekler. Çünkü akılsızlıkları herkese sergilenecek. Musa'ya direnenlere ne olduysa onlara da aynı olacak.

Gerçeği Bilmek En Etkin Savunmadır 10-17

¹⁰Ama sen benim öğretimi izledin; yaşam biçimimi, ereğimi, imanımı, katlanışımı, sevgimi, sabrımı gördün. ¹¹Uğradığım saldırıları, işkenceleri duydun. Antakya'da, Konya'da, Listra'da bana neler neler olduğunu, ne tür saldırılara uğradığımı. Yine de Rab beni bunların tümünden kurtardı. ¹²Öyledir, Mesih İsa bağlılığında tanrısayarlıkla yaşamak isteyenlerin tümü saldırıya uğrayacak. ¹³Öte yandan bozuk insanlar, düzmeçiler ise başkalarını aldatarak, kendileri de aldanarak kötüden betere doğru gidecek.

¹⁴Ama sen kimlerden öğrendiğini bilerek, öğrendiğin ve kanıtlandığın gerçeklerde kal. ¹⁵Çocukluğundan bu yana Kutsal Yazılar'ı biliyorsun. Mesih İsa'ya iman yoluyla seni kurtuluş için bilgili kılmaya yeterlidir bunlar. ¹⁶Tüm Kutsal Yazı Tanrı esinlemesidir. Öğretiye, yüreği eleştirmeye, yaşamı düzeltmeye ve doğruluk yolunda eğitmeye yarar. ¹⁷Öyle ki, Tanrı bağlısı insan yetkin olsun, her iyi iş için donatılsın.

Yaşamın İlk yazı - Güzü 1-8

4 Tanrı'nın ve dirilerle ölüleri yargılayacak olan Mesih İsa'nın –görkemle belirip hükümranlığını kuracak olanın– önünde seni öğütlerim. ²Tanrı Sözü'nü yay; vakitli vakitsiz demeden onu vurgula. Hiç yozlaşmaz katlanışla öğretirken payla, kına, öğütle. ³Çünkü sağlıklı öğretiyi dinlemek istemeyecekleri dönem gelecek. Bunun yerine, tutkularına uygun bir sürü öğretmen bulup buluşturacaklar. Bu öğretmenler insanların kulağını gıdıklarcasına konuşacak. ⁴Gerçeğe kulaklarını tıkayacaklar, buna karşı masallara kapılacaklar. ⁵Ama sen her vakit serinkanlı ol, acıya katlan, Sevinç Getirici Haber'in yayıcılığını yap, hizmetini bütünle.

⁶Bana gelince, dökülen bir sunu gibi sunulmak üzereyim. Zamanım geldi. ⁷Sağlıklı yarıştı, koşu alanının sonuna ulaştım, imanı korudum. ⁸Bundan böyle benim için doğruluk tacı hazır bekliyor. Hak Yargıç Rab O Gün onu bana verecek; hem de sadece bana değil, O'nun görkemli gelişini sevgiyle bekleyen herkese.

En Son Görünüm 9-22

⁹Tez zamanda yanıma gelmek için elinden geleni yap. ¹⁰Çünkü Dimas sevgisini şimdiki çağa kaptırarak beni bıraktı, Selanik'e gitti. Kriskis Galatya'ya, Titos Dalmaçya'ya gitti. ¹¹Sadece Luka benimle birlikte. Markos'u yanına al, beraberinde getir. Çünkü hizmet görmekte bana yararlıdır. ¹²Tihikos'u Efesos'a gönderdim. ¹³Troas'ta, Karpos'un yanında bıraktığım abayı, kitapları, özellikle de yazı derilerini getir.

¹⁴Bakırcı Aleksander bana pek çok kötülük yaptı. Rab ona yaptıklarının karşılığını verecektir.

¹⁵Bu adamdan sen de sakın. Çünkü bildirimize aşırı direniş gösterdi.

¹⁶İlk savunmamda hiç kimse yanımda durmadı. Tersine, tümü beni bıraktı. Kendilerine karşı sayılmasın bu. ¹⁷Ama Rab yanımda durup bana güç verdi. Öyle ki, Tanrı Sözü'nün aracılığıyla yayılması bütünlensin ve ulusların tümü onu işitsin.. İşte bu nedenle aslanın ağzından kurtarıldım.*

¹⁸Rab beni çevrilen her dolaptan kurtaracak ve göksel hükümlerine güvenle ileticek. Çağlar çağı yücelik O'nundur. Amin.

¹⁹Priska ile Akila'yı ve Onisiforos'un ev halkını selamla. ²⁰Erastos Korintos'ta kaldı. Trofimos'u Miletos'ta hasta bıraktım. ²¹Kış bastırmadan önce gelmek için elinden geleni yap. Evvulos, Pudens, Linos ve Klavdia ile tüm kardeşler sana selam eder. ²²Rab ruhunla birlikte olsun. Tanrı'nın kayrası üzerinizde olsun.

TİTOS'A MEKTUP **(Genç Öğütçünün Yükümlülükleri)**

Önsöz

Haberci Pavlos'un Tanrı esinlemesiyle genç öğretici Titos'a yazdığı bu mektup, Girit'te kilise topluluğuna yönetici atanan bir çalışma arkadaşına gönderiliyor (1:5). Bu genç, Pavlos'un iş arkadaşlarından (II.Korintoslulara Mektup 2:13; 7:6,13; 8:23), her bakımdan güvenilir, özverisiyle tanınan bir hizmet sunucudur (2:12-18; 8:16-18). Pavlos'un ikinci Roma tutukluluğu sırasında adı geçmekte (II.Timoteos'a Mektup 4:10). I. ve II. Timoteos mektupları arasında belirli bir tarihte yazılan bu mektup Dalmaçya kıyılarında Nikopolis'te kaleme alınmıştır. Pavlos bu mektupta Titos'u yanına çağırıyor. Pavlos bir Yahudi, Titos ise uluslardan gelme bir inanlıdır (Galatyalılara Mektup 2:3). Mesih'e ortak imanları bu iki kişi arasında sağlam bir bağ oluşturmuş (1:4), onları Tanrı tarafından beğenilir emek arkadaşları kılmış (II.Korintoslulara Mektup 8:6,16,17).

Mektuptan anlaşıldığı gibi, Pavlos Titos'la birlikte Girit'e gitmiş. Girit'teki kilise topluluklarına İhtiyarlar ataması için onu orada bırakmış. (Yeni kurulan kilise topluluklarına İhtiyarlar atamaya ilişkin bkz. Habercilerin İşleri 14:23.)

Pavlos genç öğretici Titos'a, atanacak kişilerin (bunlar İhtiyarlar, Gözeteciler, Hizmet Görücüler diye bilinir) özel yaşamını ve bu yaşamın sağlıklı ayrıntılarını dikkatle anımsatıyor (1:6-9). Aynı konuyla ilgili olarak, Pavlos'un öbür genç öğretici Timoteos'a yazdıklarına bakınız (I.Timoteos Mektup 3:1-15; II.Timoteos Mektup 2:24,25). Pavlos'a diri sözünü açıklayan Tanrı Kutsal Söz'ün kimlerce ve nasıl yayılması gerektiğini belirtiyor (II.Timoteos Mektup 2:2).

Başlangıç ve Selam 1-4

1 Tanrı'nın uşağı, İsa Mesih'in habercisi Pavlos'tan: Tanrı tarafından seçilenleri tanrısayarlığın gerektirdiği imana ve gerçeği bilme aşamasına eriştirmek için çağrıldım. ²Bunlar sonsuz yaşam umuduna dayanmaktadır. Hiç yalan söylemeyen Tanrı sonsuz yaşamı başlangıcı olmayan çağlar öncesinden vaat etti. ³Ve özel zamanda bildirinin yayılmasıyla sözünü açıkladı. Kurtarıcımız Tanrı'nın buyruğu uyarınca bana bu bildiriye yayma hizmeti güvenç kapsamında verildi.

⁴Titos'a –ortak olduğumuz iman ilişkisinde öz çocuğuma– Baba Tanrı'dan ve kurtarıcımız Mesih İsa'dan kayra ve esenlik olsun.

Tanrı Hizmetine Atananların Görünümü 5-9

⁵Eksikleri düzene sokman ve sana verdiğim yönerge uyarınca her kentte İhtiyarlar ataman için seni Girit'te bıraktım. ⁶Ancak atayacağın İhtiyar kusursuz biri, tek kadının kocası olmalı; aşağılık tutumla suçlanmayan ya da başkaldırmayan inanlı çocuklar babası olsun. ⁷Çünkü Tanrı işlerinin yöneticisi niteliğinde, gözeticinin³⁵⁸ kusursuz olması gerekir. Kendisini öne sürmemeli, kanı başına sıçramamalı, içkiye düşkün olmamalı, kaba kuvvetten kaçınmalı, para canlılıktan irak durmalı. ⁸Bunların tersine konuksever, iyiliksever, ağırbaşlı, adaletli, kutsal, tutkularını yenebilen, ⁹öğretinin güvenilir sözüne candan sarılan biri olmalı. Öyle ki, hem sağlıklı öğretide yüreklendirme yeteneği olsun, hem de karşı çıkanların savlarını çürütebilsin.

Düzmece İnanlılardan Kendini Koru 10-16

¹⁰Bilesin ki başkaldıranlar, boş yere çene yoranlar, kandırıcılar pek çoktur. Bunlar özellikle Yahudiler arasındadır. ¹¹Ağızlarının payı verilmeli. Çünkü paracanlıktan esinlenerek yaraşık

³⁵⁸ bkz. Habercilerin İşleri 1:2

olmayanları öğretiyorlar, aileleri hepten altüst ediyorlar. ¹²İçlerinden biri, kendi peygamberleri³⁵⁹ şöyle demiştir:

“Giritliler her zaman yalancıdır,
Kötü canavarlar, tembel pisboğazlar!”

¹³Bu tanıklık gerçektir. Bu nedenle, onları sert dille payla. Öyle ki, imanda sağlıklı olsunlar.

¹⁴Yahudi masallarına, gerçeği bırakıp sapanların buyruklarına kulak asmasınlar.

¹⁵Temizlere her şey temizdir. Ama bozuk olanlar ve imansızlar için hiçbir şey temiz değildir; onların aklı da, vicdanı da bozuktur. ¹⁶Tanrı’yı bildiklerine tanıklık ederler, ama işleriyle O’nu yadsırlar. İğrenç kişiler, söz dinlemeyenler ve her tür iyi iş karşısında yararsızlar.

Sağlıklı Öğreti Sağlıklı Özyapıyla Desteklenir 1-8

2 Sana gelince, sağlıklı öğretiye yaraşık neyse onu öğret. ²Yaşlılara ölçülü, saygıya yaraşır, ağırbaşlı olmalarını öğüt. İmanları, sevgileri, sabırları yerinde olsun. ³Bunun gibi, yaşlı kadınlara saygıdeğer olmalarını öğüt. Ne kara çalsınlar, ne de bol içkiye tutsak olsunlar. Erdemli tutumu öğretsinler. ⁴Böylece genç kadınlara kocalarını, çocuklarını sevmeyi öğretsinler. ⁵Genç kadınlar ağırbaşlı, suçsuz, evcimen, iyi huylu, kocalarına bağımlı olsun. Öyle ki, Tanrı’nın Sözü kötülenmesin. ⁶Bunun gibi, genç erkeklere de tutkuları yenebilmelerini öğüt. ⁷Her konuda yararlı işler için kendini örnek göster: Öğretide lekesiz, saygın, ⁸sağlıklı sözü kınanamaz biri ol. Öyle ki, direnişte bulunan insan bize karşı hiçbir kötü söz söyleyemez duruma düşüp utanca gelsin.

Uşaklara Düşen Görev 9-15

⁹Uşaklara her konuda efendilerine bağımlı olmayı bildir. Beğenilir hizmet sunsunlar, direşken olmasınlar, ¹⁰hiçbir şey aşırımasınlar. Tam tersine her bakımdan kusursuz bağlılık göstereyin. Böylece, kurtarıcımız Tanrı’nın öğretisini her yönden çekici kılsınlar.

¹¹Çünkü Tanrı’nın tüm insanları kapsayan kurtarma kayrası belirdi. ¹²Bu kayra tanrısaymazlığı ve dünyasal istekleri bırakıp şimdiki çağda ağırbaşlı, adaletli, tanrısayar bir yaşam sürmemiz yolunda bizi eğitiyor. ¹³Kutlu umudu, ulu Tanrımız ve kurtarıcımız Mesih İsa’nın yüceliğinin belirmesini bekleyedurmamızı buyuruyor. ¹⁴O kendisini bizim için verdi. Öyle ki, bizi her tür yasadışıktan kurtarsın ve pak kılınmış, O’na atanmış, çabası sağlıklı işlerde odaklanmış bir halka sahip olsun.

¹⁵Bunları vurgula, insanları öğüt, kesin yetkiyle payla. Hiç kimse seni aşağı görmesin.

Mesih Bağlılarının Tutumu 1-11

3 Başkanlara ve yetkililere bağımlı olmalarını, onları dinlemelerini, her iyi işe hazır olmalarını topluluğa anımsat. ²Kimseyi kötülemesinler, kavgadan kaçınınsınlar, iyi yürekli olsunlar, herkese karşı yumuşak huylulukla davransınlar.

³Çünkü bir vakitler biz de aklı kıt, söz dinlemez, aldanış içinde bocalayan kişilerdik. Çeşitli isteklere ve hazcı tutkulara uşaklık etmekteydik. Yaşamımızı kötülükle ve kıskançlıkla geçiriyorduk. Kinciydik. Birbirimizden tiksinen varlıklardık. ⁴Ama kurtarıcımız Tanrı’nın iyi yürekliliği ve insanlığa sevgisi belirlediğinde, ⁵doğruluk kapsamında yaptığımız işlere karşılık değil, ama kendi lütfu uyarınca yeniden doğuş yıkamasıyla ve Kutsal Ruh’un yenilemesiyle bizi kurtardı. ⁶Tanrı Kutsal Ruh’u kurtarıcımız Mesih İsa aracılığıyla bollukla üzerimize döktü. ⁷Öyle ki, O’nun kayrasında doğrulukla donatılmış olarak, sonsuz yaşam umudu içinde mirasçılar olalım. ⁸Güvenilir sözdür bu.

Bu konular üzerinde durmanı istiyorum. Böylece Tanrı’ya iman edenler sağlıklı işlerle uğraşmaya önem versin. Bunlar insanlara elverişli ve yararlıdır. ⁹Ama akılsız tartışmalardan, soyağaçlarından, kavgacılıktan ve yasaya ilişkin çatışmalardan sakınsın. Çünkü bunlar yararsız ve boştur. ¹⁰Bir iki kez öğütledikten sonra inanç konusunda karıştırıcı³⁶⁰ insandan yüz çevir. ¹¹Böyle birinin

³⁵⁹ Giritli Epimenides (bkz. Habercilerin İşleri 17:28)

▮ **2:14** Mezmur 130:8; Mısır’dan Çıkış 19:5; Yasanın Tekrarı 14:2; Hezekiel 37:23

³⁶⁰ Edimci (bkz. II.Yuhanna 10:11; I.Korintoslular 11:18,19)

doğru yoldan sapmış olduğunu bilesin. O günah işlemektedir, üstelik kendi gözünde de suçludur.

Son Yönerge 12-15

¹²Sana Artemas'ı ya da Tihikos'u gönderdiğimde Nikopolis'e, yanıma gelmek için elinden geleni yap. Kışı burada geçirmeye karar verdim. ¹³Yasa uzmanı Zenas ile Apollos'u içtenlikle yolcu et. Öyle ki, hiçbir eksiklik ekmesinler. ¹⁴Topluluđumuzdan olanlar da yararlı işlerle uğraşmayı ğrensinsin, evgin gereksinimleri karşılasınlar; böylece ürünsüz kalmasınlar.

¹⁵Benimle birlikte olanların tümü seni selamlar. Bizi iman ilişkisinde sevenleri selamla. Kayra hepinizle olsun.

FİLİMON'A MEKTUP **(Suçlunun Bağışlanması İçin Dilek)**

Önsöz

Haberci Pavlos Roma'dan Kolose'de yaşayan Filimon'a 60-64 yılları arasında yazdığı bu özel mektupta, efendisinden kaçtığı anlaşılan Onisimos'un bağışlanmasını duygusallıkla diliyor (bkz. Koloseliler 4:7-9).

Kolose'deki inanlılar Filimon'un evinde buluşurdu (2). Filimon'un inanlılara yardım ettiği, destek sunduğu biliniyordu (5-7,22). Kölelik ettiği evden kaçıp nefesi Roma'da alan Onisimos orada cezalı bulunan Pavlos'la karşılaştı, onun etkisiyle Mesih inanlısı oldu (10; bkz. Koloseliler 4:9). Onisimos evden kaçarken efendisine haksızlık etmiş, belirli bir parayı aşmış (18). Filimon'un bu kaçak uşağı affetmesini, onu kucaklamasını isteyen Pavlos, kurtarıcı Mesih'in günahlıyı bağışlatmak için Baba Tanrı'yla günahlı insan arasında nasıl aracılık ettiğini anlamlı ve duygulu dille betimliyor (12-14).

Bu suçluluk olayı ve suçlunun affi için, onu seven bir yakını sevgiyle aracılık etmekte. Aracı Mesih'in kurtarmalılığıyla affetme eylemini tanrısal esinle betimleyen aydınlatıcı bir olgudur bu. Mesih bağlılığında efendiyle kölenin kesin eşitliğini belgeleyen bu içtenlikli mektup düşkün, umutsuz, günahlıyı yüreklendiren, O'na iman edeni umut ve güven kapısına ileten duygulandırıcı bir betimdir bu yazı (16).

Başlangıç 1-3

Mesih İsa için tutuklanmış Pavlos'tan ve Timoteos kardeşten, sevgili hizmet arkadaşımız Filimon'a, ³kız kardeşimiz Apfia'ya, ruhsal savaş arkadaşımız Arhippos'a ve Filimon'un evindeki kilise topluluğuna: ³Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere kayra ve esenlik olsun.

Efendisinden Kaçan Köle İçin Kişisel Dilek 4-25

⁴Tanrım'a şükrederek seni her an dualarımda anımsıyorum. ⁵Çünkü Rab İsa'ya ve bütün kutsal yaşamlılara sevgini ve bunun yanı sıra imanını duyuyorum. ⁶Duam, imanının paydaşlığı etkin olsun doğrultusundadır. Mesih'e bağlılığımız her bakımdan iyiyi işleme bilgisini versin size. ⁷Gerçi, senin sevginde aşırı sevinç ve avuntu buldum, sevgili kardeşim. Çünkü aracılığınla kutsal yaşamlıların ruhu dinlendirildi.

⁸Bu nedenle, Mesih bağlılığındaki güven doluluğum, gerekeni yapman için sana bir buyruk vermeme yeterlidir. ⁹Şu anda Mesih İsa için tutuklu bulunan ben elçi Pavlos, sevgi adına sana dilekle yaklaşmayı yerinde buluyorum. ¹⁰Senden çocuğum Onisimos'a³⁶¹ ilişkin bir dileğim var. Tutukluluğumda o benim ruhsal oğlum oldu. ¹¹Bir zamanlar sana yararsızdı; ama şimdi hem sana, hem de bana yararlıdır.

¹²Kendisini –bağırma bastığım bu kişiyi– sana salıyorum. ¹³Sevinç Getirici Haber'den ötürü tutuklu bulunduğum şu anda senin yerine bana hizmette bulunsun diye onu yanımda tutmayı çok isterdim.

¹⁴Ama senin onayın olmaksızın hiçbir işe atılmayı doğru görmedim. Öyle ki baskıyla değil, gönlünün isteğiyle bu iyiliği yapasın.

¹⁵Belki de bir süre için senden ayrılmasının nedeni kendisini sonsuza dek geri alabilmen içindi.

¹⁶Bundan böyle o bir köle değil, köleden ötedir; özellikle benim için sevgili bir kardeşir. Senin için daha da önemli; hem bedende hem de Rab'te..

¹⁷Bu nedenle, beni kendine ruhsal paydaş sayıyorsan, beni kabul edercesine kendisini kabul et.

³⁶¹ **Onisimos, yararlı** anlamındadır. Koloselilere yazılan mektupta (4:9) bu inanlıdan söz edilmektedir.

¹⁸Eğer herhangi bir konuda sana haksızlık etmiş ya da borca düşmüşse, bunu benim hesabıma sayasın.

¹⁹Ben, Pavlos kendi elimle yazıyorum; sana ben ödeyeceğim. Kaldı ki, kendin için bile bana borçlu olduğundan söz etmiyorum.

²⁰Evet, kardeşim, Rab bağlılığında senden bir yarar bekliyorum. Mesih bağlılığında ruhumu dinlendir.

²¹Buyruğa uyan bir kişi olduğuna güvenerek sana bu mektubu yazıyorum. Dilediğimden daha da çoğunu yapacağını biliyorum.

²²Bu arada, kalabileceğim bir konuk odasını da hazırla. Çünkü dualarınız aracılığıyla sizlere bağışlanacağımı umuyorum.

²³Epafros –Mesih İsa bağlılığında cezaevi arkadaşım– sana selam eder. ²⁴Hizmet ortaklarım Markos, Aristarhos, Dimas, Luka da selam ederler.

²⁵Rab İsa Mesih'in kayrası ruhunuzla birlikte olsun.

İBRANİLERE MEKTUP (Üstün Kurucu)

Önsöz

Bu mektup Tanrı'nın kendisine bağlı olanlarla çok önemli konularda konuşmasıdır. İlginçtir; esinlenen yazarın adı bile bilinmiyor. Mektubu alanların Mesih'e bağlılıkları yüzünden daha önce ağır baskılardan geçtiği belirtiliyor (10:32,34). Bunlar epeyi bir süre önce Yahudilik'ten Mesih bağlılığına geçmiş. Yeryüzünde yerleri yoksa da (6:11-12; 11:8-10) betim diliyle diri Tanrı'nın yücelerdeki kentine varmış bulunuyorlar (12:22). Yöneticilerinden bazıları yaşamdan ayrılmış (13:7). Mektup Tanrı esinlemesiyle 60-70 yılları arasında yazılmıştır.

Mektubu alanlar eğitilmiş, akıllı kişilerdir. Ne var ki, başlangıçta içtenlikle sarıldıkları imanda gevşekliğe sürüklenmişler (5:11; 6:12). Önceki içtenliği bırakmışlar (3:6,14; 10:23,35), ruhsal gelişmenin gereğini unutmuşlar (5:12-14), toplantılara katılmayı savsaklamışlar (10:25). Kısacası, Yahudiliğe, töreciliğe dönme tehlikesiyle karşı karşıyalar.

İnanlıların geriye dönme tehlikesine karşı uyarılarak yüreklendirilmesi mektubun ağırlık noktasıdır. Eski Antlaşma'nın dinsel uygulamalarla ilgili bütün koşulları Yeni Antlaşma'da İsa Mesih'in bağışlamalık sunusuyla bütünlüğe ermiştir. Bunu bırakıp yeni baştan Yahudiliğin sonuç sağlayamayan törelerine dönüş, doruktan aşağı yuvarlanıştır. Onların geride bıraktığı törecilik hem yetkinlikten irak, hem de zamana kısıtlıdır. Mesih inancı ise yetkinlik (7:9) ve sonsuzluk sağlayıcıdır (5:9; 9:12,15; 13:20), vaktin zamanın ötesindedir (13:8; 1:12b; 7:25b).

İsa Mesih'in yücelerdeki etkin başrahipliği ve sağladığı kurtarış her yetkiden üstündür, kalıcılığıysa sonsuzları kucaklamaktadır (5:9; 9:12,15; 13:20; 9:14; 10:14).

Bu mektup şöyle özetlenebilir:

- I.** Mesih'in öncesizliği, 1. ve 2. bölümler
- II.** Mesih başrahipliğinin öncesizliği, 3:1-10:18
- III.** Mesih'in sunusu Tanrı katına girişimizi sonsuzlar sonsuzu sağlamıştır, 10:19-12:29
- IV.** İsteklendirme, 13. bölüm.

Başlangıç 1-4

1 Tanrı önceki çağlarda çeşitli biçimlerde, ayrımlı yollardan atalara peygamberler aracılığıyla konuştu. ²Ama şu son günlerde Oğul aracılığıyla bizimle konuştu. O'nu her şeye mirasçı atadı. O'nun aracılığıyla evrenleri yarattı. ³Tanrı yüceliğinin parıltısı, Tanrı'nın öz varlığı niteliğinde olan bu kişi, gücünü belgeleyen sözüyle var olan her şeyi uyumda tutmaktadır.

Günahların arıtılmasını tümledikten sonra, yücelerde ululuğun sağında oturdu. ⁴Meleklerden çok aşkın üstünlükte olduğunu gösterdi. Nasıl ki, onlarınkinden kat kat yüksek adı miras aldı.

OĞUL'UN MELEKLERE ÜSTÜNLÜĞÜ

Kutsal Yazı'dan Kanıtlar 5-14

⁵Çünkü Tanrı meleklerden hangisine, hangi dönemde şu yolda söz söylemiştir?

“Sen benim Oğlum'sun,
Baba oldum sana bugün.”

Ve yine,

“O'na Baba olacağım,

O da bana Oğul olacak.”

⁶Tanrı ilk-doğanı dünyaya³⁶² sunduğunda ise yine şöyle der:

“Tanrı’nın tüm melekleri O’na tapınsın.”

⁷Melekler için de şunları bildirir:

“O ki, meleklerini rüzgâra dönüştürür,
Görevlilerini de ateş alevine.”

⁸Ama Oğul için şöyle der:

“Senin tahtın Tanrı, çağlar çağıncadır,
Doğruluk asası da hükümranlığının asasıdır.

⁹Doğruluğu sevdin, kötülüğe kinle baktın.

Bu nedenle Tanrı, senin Tanrın,
Seni kıvanç yağıyla meshederek³⁶³

Paydaşlarından üstün kıldı.”

¹⁰“Ve yine,

“Sen ya Rab, başlangıçta yeryüzünün temelini kurdun.
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.

¹¹Onlar gelip geçecek, ama sen kalacaksın.

Tümü birden giysi gibi eskiyecek.

¹²Harmani gibi düreceksin onları.

Evet, bir giysi gibi değiştirilecekler.

Ama sen hep aynısın.

Yıllarının da sonu yoktur.”

¹³Kaldı ki, Tanrı meleklerden hangisine, hangi dönemde,

“Düşmanlarını ayaklarının altına

Basamak yapıncaya dek sağımda otur” demiştir?

¹⁴Tüm melekler kurtuluş mirasını alanlara hizmet etmek için gönderilen görevli ruhlar değil de nedir?

SON VE YETKİN BAŞRAHİP

Savsaklanamayan Kurtuluş 1-9

2 İşte bunun için, akıntıya kapılıp sürüklenmeyelim diye, işittiklerimize çok dikkat etmemiz gerekir. ²Çünkü madem melekler aracılığıyla bildirilen Yasa Sözü doğrulandı, her suç ve buyruğa uymazlık hak ettiği karşılığı aldı, ³böylesi yüce bir kurtuluşu savsaklarsak biz nasıl kaçıp kurtulabiliriz? Başlangıçta Rab’bin kendisi bu kurtuluşu bildirdi; işitenler de onu bizlere doğruladı. ⁴Bunun yanı sıra belirtiler, göz kamaştırıcı eylemler, çeşitli güçlü işlerle kendi isteği uyarınca Kutsal Ruh’un dağıttığı armağanlar Tanrı’nın kullandığı tanıklardır.

⁵Çünkü sözünü ettiğimiz, o ileride yaşanılacak dünyayı Tanrı meleklerle bağımlı kılmadı.

⁶Tersine, Kutsal Söz’ün bir yerinde şu tanıklığa rastlanır:

“İnsan nedir ki onu anımsarsın?

Ya da insanoğlu ne ki, onu düşünürsün!

⁷Onu bir süre meleklerden biraz geri kıldın.

Ona yücelik ve onur tacını taktın.

⁸Her varlığı onun ayakları altına bağımlı kıldın.”

Her şeyi ona bağımlı kıldı; bu durumda ona bağımlı kılınmayan hiçbir şey bırakmamış oldu.

Ancak görüyoruz ki, daha her şey ona bağımlı kılınmamıştır.

³⁶² Oikoumeni

³⁶³ Mesih adının açıklanışı için bkz. Matta 1:1

□ **1:3** Mezmur 110 :1 **1:5** Mezmur 2 :7 ; II.Samuel 7 :14 **1:6** Yasanın tekrarı 32 :43 ; Mezmur 97 :7 **1:7** Mezmur 104:4 **1:8** Mezmur 45:6,7 **1:10** Mezmur 102:25-27 **1:13** Mezmur 110:1 **2:6** Mezmur 8:4,6

⁹Bununla birlikte, bir süre meleklerden biraz geri kılınan İsa'yı görüyoruz. Çektiği ölüm işkencelerinden ötürü yücelik ve onur tacını taşımaktadır. Tanrı kayrasıyla herkesin yararına ölümü tatması için oldu bu.

Oğul İnsan Doğasıyla Özdeş Oldu 10-18

¹⁰Her şey Tanrı yararınadır ve her şey Tanrı aracılığıyla var olmuştur. Tanrı birçok evladı yüceliğe kavuştururken, onların kurtuluş başkanını işkenceler yoluyla yetkinliğe erdirmesi gerekiyordu. ¹¹Çünkü kutsal kılan da, kutsal kılınanlar da hep aynı özdedir*. İşte bunun içindir ki, Oğul onlara "kardeşlerim" demekten utanç duymuyor. ¹²O şöyle diyor:

"Adını kardeşlerime bildireceğim.
Topluluğun içinde sana övgü yükselteceğim."

¹³Bunun yanı sıra şunu söylüyor:

"O'na güveneceğim."
Ve ardından şöyle konuşuyor:
"İşte ben ve Tanrı'nın bana verdiği çocuklar!"

¹⁴Bu nedenle, çocuklar nasıl etle kana paydaş olduysa, O kendisi de bu doğayla özdeş oldu. Öyle ki, ölümün güçlü egemenliğini kendinde bulunduranı, yani iblisi ölümüyle ezsin. ¹⁵Ve ölüm korkusu yüzünden yaşam boyu tutsak olanları özgürlüğe kavuşturursun.

¹⁶Çünkü hiç kuşkusuz, meleklerle özdeşleşmeyi üstlenmedi. Bunun yerine İbrahim soyuyla özdeşleşmeyi üstlendi. ¹⁷Bu nedenle her bakımdan kardeşleri gibi olması gerekti. Öyle ki, Tanrı doğrultusunda acımayla dolu, güvenilir bir başrahip olsun; halkın günahlarını gideren bağışlamalığı sunsun. ¹⁸Çünkü kendisi işkenceler çekerek denendiğinden, denenenlere yardım edebilecek güçtedir.

Musa Hizmet Edendir, Mesih Oğul'dur 1-6

3 Kutsal yaşamlı kardeşlerim, göksel çağrının paydaşları! Bu nedenle, ruhsal tanıklığınızın habercisi ve Başrahibi İsa'yı aklınızdan çıkarmayın.

²O kendisini atayan Tanrı'ya sadıktı. Musa da Tanrı Evi'nin tümüne sadıktı. ³Ama İsa, Musa'dan daha üstün yüceliğe yaraşır sayıldı. Nasıl ki, evi yapana verilen onur evinkinden üstündür. ⁴Çünkü her evin bir yapıcısı vardır. Her şeyin yapıcısı ise Tanrı'dır. ⁵Musa sonradan açıklanacak konularda tanıklık etmek için bir hizmet görücü olarak, Tanrı Evi'nin tümüne sadık davrandı. ⁶Ama Mesih Oğul olarak Tanrı Evi'nin üzerindedir. O'nun Evi bizleriz; yeter ki güvencimizi ve umudun doğurduğu övüncü sonuna dek sürdürelim.

İman Eksikliği Yıkıma Götürür 7-19

⁷Bu nedenle Kutsal Ruh şöyle diyor:

"Bugün Tanrı'nın sesini duyarsanız,

⁸Güçendirme olayında,
Çöldeki deneme gününde olduğu gibi*
Yüreklerinizi katılaştırmayın.

⁹Atalarınız orada beni sınavıya denedi
Ve kırk yıl süreyle yaptığım işleri gördüler.

¹⁰İşte bunun için o kuşağa öfkelenim
Ve, 'Bunların yüreği hep yanılır' dedim;
'Onlar benim yollarımı bilmedi.

¹¹Öfkeliyken ant içtiğim gibi,

⊠ **2 :12** Mezmur 22 :22 **2:13** Yeşaya 8 :17,118 ; II.Samuel 22 :3 **2:16** Yeşaya 41 :8 **2:17** Mezmur 22 :22 **3:2** Çölde Sayım 12:7 **3:5** Çölde Sayım 12 :7 **3:7** Mezmur 95:7-11 **3:8** Mısır'dan Çıkış 17:7; Çölde Sayım 20;2-5

⊠ **3:11** Çölde Sayım 14:21-23 **3:15** Mezmur 95 :8 **3:16** Mısır'dan Çıkış 17:1 **3:17** Çölde Sayım 14 :29 **3:18** Çölde Sayım 14:22 **4:3** Mezmur 95:11 **4:4** Yaratılış 2:2 **4:5** Mezmur 95:11 **4:7** Mezmur 95:7,8 **4:10** Yaratılış 2:2 **4:11**

Dinginliğime* hiç girmeyecekler.”

¹²Dikkat edin kardeşlerim, hiçbirinizde size diri Tanrı'yı bıraktıracak kötü, imansız bir yürek barınmasın. ¹³Bugün diye bilinen günler sürdükçe birbirinize öğüt verin. Böylece, hiçbiriniz günah aldaticılığıyla yüreğini katılaştırmasın. ¹⁴Çünkü biz Mesih'e paydaş olduk; eğer başlangıçtaki güvencimizi sonuna dek sürdürürsek.. ¹⁵Kutsal Söz bu dönemde de şöyle buyuruyor:

“Bugün Tanrı'nın sesini duyarsanız,
Güçendirme olayında yaptıkları gibi
Yüreklerinizi katılaştırmayın.”

¹⁶Kimdi işitmişken gücendirenler? Musa'nın yönetiminde Mısır'dan çıkanların tümü değil mi? ¹⁷Kimdi Tanrı'nın kırk yıl boyunca öfkelenildiği kişiler? Günah işlediklerinden cesetleri çölde düşenler değil mi? ¹⁸Dinginliğine girmeyeceklerine ilişkin ant içtiği kişiler söz dinlemeyenler değil de kimdi? ¹⁹Görüyoruz ki, imansızlıkları onların girişini önledi.

Tanrı Dinginliğine Girmeyenlere Benzemeyelim 1-13

4 Tanrı dinginliğine girmekle ilgili vaat daha geçerliyken, içinizden birinin fırsatı kaçırdığına karar verilmesinden korkalım. ²Sevinç Getirici Haber onlara olduğu gibi bize de bildirildi. Ne var ki, işittikleri söz onlara yaramadı. Çünkü işitenlerin içinde imanla kaynaşmadı. ³Biz iman edenlerse,

O'nun dediği gibi dinginliğe giriyoruz:
“Öfkeliyken ant içtiğim gibi,
Dinginliğime hiç girmeyecekler.”

Oysa Tanrı'nın 'işleri' dünyanın kuruluşundan bu yana sonuçlanmış bulunuyordu. “Çünkü Kitap'ın başka bir yerinde yedinci günden şöyle söz ediyor:

“Tanrı yedinci gün tüm işlerini noktalayıp dinlendi.”

⁵Yine bu konuda şöyle konuşuyor:

“Dinginliğime hiç girmeyecekler.”

⁶Sevinç Getirici Haber'i önceden duyanlar söz dinlemediklerinden dinginliğe giremedi. Öyleyse bu dinginliğe girme hakkı bazıları için saklı duruyor. ⁷Aradan uzun süre geçtikten sonra Tanrı Davut'un ağzından bugün diye kesinleştirdiği güne ilişkin yine konuşuyor. Tıpkı belirtilen sözdeki gibi:

“Bugün Tanrı'nın sesini duyarsanız,
Yüreklerinizi katılaştırmayın.”

⁸Yeşu* onları dinginliğe kavuşturmuş olsaydı, Tanrı sonradan başka bir günden söz etmeyecekti. ⁹Demek ki, Tanrı halkına O'nun yedinci gün dinlendiği gibi bir dinginlik saklı duruyor. ¹⁰Çünkü O'nun dinginliğine giren kişi de işlerini bırakıp dinginliğe kavuşmuştur. Tıpkı Tanrı'nın kendi işlerini bütünüyle dinlendiği gibi.

¹¹Bu yüzden bizler de o dinginliğe girmek için çaba gösterelim. Böylece kimse aynı sıradan söz dinlemezliğe sürüklenmesin. ¹²Çünkü Tanrı'nın Sözü diridir, etkindir. İki ağızlı her kılıçtan daha keskindir. Can ile ruhun ayrıldığı yere dek –eklemlere iliklere varıncaya dek– delip böler, yüreğin düşüncelerini tasarılarını eleştirir. ¹³Tanrı'nın önünde hiçbir yaratık gizlenemez. Kendisine hesap vermekle sorumlu olduğumuz kişinin gözünde her şey tüm çıplaklığıyla belirgindir.

Yardımcımız: Göklerden Geçen Başrahip 14-16

¹⁴Göklerden geçen yüce bir başrahibe, Tanrı Oğlu İsa'ya sahip olduğumuzu göz önünde tutarak, tanıklığımıza sınımsız sarılalım. ¹⁵Çünkü başrahibimiz zayıflıklarımıza yakınlık duyamayan bir başrahip değildir. Tersine, her bakımdan bizim gibi denenmiş, ama günahsız kalmıştır. ¹⁶Onun için, kayra tahtına tam güvenle yaklaşalım. Öyle ki, yardıma gereksinim duyduğumuz anda lütuf bulalım ve kayraya kavuşalım.

Başrahip Bu Hakkı Tanrı'dan Aldı 1-6

5 Çünkü her başrahip insanlar arasından seçilir. Tanrı doğrultusunda insanlar yararına günahlara karşı armağanlar, sunular getirmekle ilgili işlere atanır. ²Bilgisizlere, yoldan sapanlara karşı anlayışla davranabilir. Çünkü kendisi de insansal zayıflıkla kuşatılmıştır. ³Bu nedenle halk için olduğu gibi, kendisi için de günaha karşı sunu getirmek zorundadır. ⁴Hiç kimse başrahip olma onurunu kendi kendine almaz. Tıpkı Harun gibi, bu hizmete Tanrı tarafından çağrılır. ⁵Mesih de başrahip olmak için kendi kendini yüceltmedi. Bunu O'na kendisiyle konuşan Tanrı verdi:

“Sen benim Oğlum'sun,
Baba oldum sana bugün.”

⁶Başka bir yerde de şöyle der:

“Melkisedek düzenine göre*
Sonsuzluk boyunca rahipsin sen.”

Yetkin Oğul, Yetkin Başrahip 7-10

⁷İnsan bedenindeyken, İsa kendisini ölümden kurtarmaya gücü olan Tanrı'ya yüksek sesle bağırarak, gözyaşlarıyla dualar dilekler sundu. Tanrısayarlığı nedeniyle iştirildi. ⁸Oğul olmasına karşın, çektiği işkencelerle buyruğa uymayı öğrendi. ⁹Yetkinliğe erdiğinde, buyruğuna uyan herkese sonsuz kurtuluş kaynağı oldu. ¹⁰Tanrı tarafından Melkisedek düzenine göre başrahip olarak adlandırıldı.

İSA MESİH'İN GÜVENİLİR BAŞRAHIPLİĞİ

Kulağı Ağır İşitenler 11-14

¹¹Bu konuda size söylenecek çok sözümüz var. Ama kulaklarınız işitmekte tembelleştiklerinden, anlatabilmek güçtür. ¹²Şimdiye dek öğretmen olmanız gerekirdi. Gelgelelim Tanrı bildirilerinin ön saftaki öğelerini size yeniden öğretecek birine gereksiniminiz var. Katı yiyeceğe değil, süte gereksinim duyar oldunuz. ¹³Oysa sütle beslenen, doğruluk sözü konusunda görgüsüzdür. Çünkü çocuktur. ¹⁴Katı yiyecekse yetkinlere özgüdür. Onların anlayışı iyiyi kötüyü ayırt edebilme doğrultusunda eğitilmiştir.

İmandan Ayrılmaya Karşı Uyarı 1-12

6 Öyleyse, Mesih öğretiminin başlangıç ilkelerini bırakıp yetkinliğe erdirilelim. Ölü işlerden dönmekle, Tanrı'ya inanmakla ilgili temel konuları yeni baştan kurmaya koyulmayalım: ²Yıkanma töreleriyle ilgili öğretiyi, üzerine eller koyarak kutlu kılmayı, ölülerin dirilişi konusunu, sonsuz yargılamayı.. ³Tanrı izin verirse bunu da yapmaya hazırız.

⁴Çünkü bir kez aydınlananları, göksel armağanı tadanları, Kutsal Ruh'a paydaş olanları, ⁵Tanrı Sözü'nün yararını, gelecek çağın güçlerini tadanları, ⁶sonra da düşüşe gidenleri yine günahattan dönme yenilenmesine eriştirmek olanaksızdır. Çünkü onlar Tanrı Oğlu'nu kendileri için yeniden çarmıha çakıyor, aşağılıyorlar. ⁷Toprak ardı ardına üzerine yağın yağmuru emer. Bundan sonra kimlerin yararına işlenmişse, onlara verimli ürünü sunarak Tanrı'dan kutluluk alır. ⁸Ama diken ve kengel verirse onaylanmaz. Onun lanetlenmesi yakındır, sonu ateşte yanmaktır.

⁹Sevgili kardeşlerim, bunları söylememize karşın, kurtuluşu içeren konularda durumunuzun bundan daha üstün olduğuna kesinlikle inanıyoruz. ¹⁰Çünkü Tanrı adaletsiz değildir. Adı yararına gösterdiğiniz çalışmayı ve sevgiyi aldırılmazlıkla karşılamaz. Sizler kutsal yaşamlılara hizmet sundunuz, yine de sunmaktasınız. ¹¹Her birinizin sonuna dek aynı çabayı göstermenizi özlüyoruz. Böylece umutta tümlüğünüz gerçekleşsin. ¹²Öyle ki, tembelliğe düşmeyesiniz; tersine, imanla ve katlanışla vaatleri miras alanlara benzer olasınız.

□ 5:5 Mezmur 2 :7 5:6 Mezmur 110 :4 5:10 Mezmur 110 :4 6:7 Yaratılış 1:11

□ 6:8 Yaratılış 3:17 6:13 Yaratılış 22:16,17 6:19 Levililer 16:2,12 6:20 Mezmur 110:4 7:1 Yaratılış 14:17-20 7:3 Mezmur 110:4 7:5 Çölde Sayım 18:21

Tanrı'nın Kesin Vaadi 13-20

¹³Tanrı İbrahim'e vaatte bulunduğu zaman, ant içilecek daha üstün biri olmadığından, kendisi üzerine ant içerek ¹⁴şunu bildirdi:

“Gerçekten seni kutladıkça kutlayacağım
Ve soyunu çoğalttıkça çoğaltacağım.”

¹⁵İbrahim katlanış göstererek bekledi, vaade erişti.

¹⁶İnsanlar kendilerinden üstün biri üzerine ant içer. Ve her tartışmalarında ant son doğrulamadır.

¹⁷Tanrı da vadin mirasçılara kararının kesin değişmezliğini daha etkin biçimde kanıtlamak isteyince araya andı koydu. ¹⁸Böylece, değişmezliği kesinlikle bilinen iki kanıtla³⁶⁴ Tanrı'nın yalan söyleyemeyeceği belgeleniyor. Kendisine sığınmış bulunan bizlerin bunlarda sağlam avuntu bularak, önümüzdeki umuda sarılmamız amaçlanıyor. ¹⁹Gemi demiri gibi, cana güvenlik ve sarsılmazlık sağlayan bir umuda sahibiz. Göklere, perdenin iç bölümüne atılan demirdir bu. ²⁰Mesih önderimiz olarak oraya gitmiş, Melkisedek düzenine göre sonsuzluk boyunca başrahip niteliğini almıştır.

A. ÜSTÜN BAŞRAHİPLİK

Soyu Bilinmeyen Melkisedek'in Üstünlüğü 1-10

7 Melkisedek'e gelince, Salem kralı, Ulu Tanrı'nın rahibiydi o. İbrahim krallara karşı yengi kazandıktan sonra geri dönerken, bu Melkisedek onu karşıladı ve kutlu kıldı. ²İbrahim ele geçirdiği tüm malların onda birini ona verdi. Melkisedek adının çevirisi ilkin DOĞRULUK KRALI, sonra Salem Kralı, yani ESENLIK KRALI'dır.

³Onun ne babası ne anası ne de soyu var. Doğduğu gün bilinmiyor. Ne de öldüğü gün biliniyor! Ama Tanrı Oğlu gibi, sürekli olarak rahip kalır o. ⁴Onun ne denli yücelik taşıdığını bir düşünün. Atamız İbrahim eline geçen seçkin değerler arasından onda birini ona verdi. ⁵Levioğulları'ndan rahiplik görevini alanlar ruhsal yasa uyarınca halktan –yani kendi kardeşlerinden– ondalık toplamak için buyruk almışlardır. Onların da İbrahim soyundan geldiği unutulmasın.

⁶Öte yandan, Levililer'in soyundan gelmeyen Melkisedek İbrahim'den ondalık aldı ve vaatlere sahip olan İbrahim'i kutlu kıldı. ⁷Büyüğün küçüğü kutlu kıldığı hiçbir durumda tartışılmaz. ⁸Birinde ölümlü insanlar ondalık alıyor; öbüründeyse, yaşadığına tanıklık edilen kişi ondalık alıyor.* ⁹Bu ortamda halktan ondalık alan Levioğulları ataları İbrahim aracılığıyla ondalık ödemiştir diyebiliriz. ¹⁰Çünkü Melkisedek onunla karşılaştığında Levi daha atası İbrahim'in bedenindeydi.

Birinci Rahiplik Sonrakini Gereksiz Kıldı 11-19

¹¹Ruhsal yasa halka Levililer'in rahiplik ettiği düzende verildi. Eğer Levililer soyundan rahiplikle yetkinliğe ermek olanağı bulunsaydı, Melkisedek düzeni uyarınca bambaşka bir rahip çıkmasına ne gerek kalırdı? Niçin Harun düzeni uyarınca bir rahip atanmasın? ¹²Bu durumda, rahiplik düzeni değişince ruhsal yasanın da değişmesi zorunludur. ¹³Çünkü kendisi için bunlar söylenen kişi bambaşka bir soydandır. Bu soydan hiç kimse sunak hizmetinde bulunmadı. ¹⁴Rabbimiz'in Yahuda soyundan geldiği belirgindir. Musa bu soydan rahipler yetişeceğine ilişkin hiçbir söz söylememiştir.

¹⁵Melkisedek'e benzer başka bir rahibin ortaya çıkmasıyla konu daha da açıklığa kavuşuyor.

¹⁶Bu kişi yersel yasa kuralları uyarınca değil, yok edilemeyen yaşam gücüyle yetişti. ¹⁷Çünkü Kutsal Söz'de kendisine şöyle tanıklık edildi:

“Melkisedek düzenine göre
Sonsuzluk boyunca rahipsin sen.”

¹⁸Güçsüzlüğü ve yararsızlığı nedeniyle, daha önce gelen buyruk boşa çıkarılıyor. ¹⁹Çünkü ruhsal

³⁶⁴ İki kanıt: Vaat 13, ant 17'de.

□ 7:11 Mezmur 110:4 7:15 Mezmur 110:4 7:17 Mezmur 117:4 7:21 Mezmur 117:4 7:24 Mezmur 110:4 7:28 Mezmur 2:7; 110:4 8:1 Mezmur 110:1 8:2 Çölde Sayım 24:6 8:5 Mısır'dan Çıkış 25:40

yasa hiçbir şeyi yetkinliğe erdiremedi. Bunun yerine üstün bir umut getiriliyor. İşte bununla Tanrı'ya yaklaşıyoruz.

Tanrı Mesih'i ni Antla Atadı 20-25

²⁰Üstün bir umut, çünkü araya ant girmeksizin verilmedi. Önceki rahipler ant içilmeden rahipliğe getirildi. ²¹Ama İsa kendisine şu sözü bildirenin andıyla geldi:

“Rab ant içti ve kararından dönmeyecek.

Sonsuzluk boyunca rahipsin sen.”

²²Bununla İsa üstün bir antlaşmanın güvencesi oldu. ²³Öncekiler sayıca çoktu, birbiri ardından rahiplik ederlerdi. Çünkü ölüm onların sürekliliğini önlerdi. ²⁴Ama İsa sonsuzluk boyunca sürekliliği nedeniyle, hiçbir zaman değişmeyen rahipliği varlığında taşıyor. ²⁵İşte bunun içindir ki O'nun kişiliğinde Tanrı'ya gelenleri, bütünlüğü kapsayan sonuçlamayla kurtarmaya güçlüdür. Çünkü onlar adına yakarmak için zaman ötesi kesinlikle yaşıyor.

Tüm Gereksinimlerimizi Mesih Karşılabilir 26-28

²⁶Bize böyle bir başrahip gerekirdi: Kutsal, kusursuz, lekesiz, günahlılardan apayrı, göklerden daha yücelere yükselmiş. ²⁷Başrahipler gibi her gün önce kendi günahları, sonra da halkın günahları için sunular sunmak zorunluluğunda olmayan başrahip. O yalnız bir tek kez kendini sunduğunda bunu yaptı. ²⁸Çünkü ruhsal yasaca atanan başrahipler yetkinlikten yoksun insanlardır. Ruhsal yasadan sonra gelen ant sözüyse, sonsuzluk boyunca yetkinlik taşıyan Oğul'u atadı.

B. ÜSTÜN TAPINMA

Yücelerdeki Başrahip Yeni Antlaşma Başrahibi 1-13

8 Söylenenlerin özü şudur: Göklerde ululuk tahtının sağında oturmuş böyle bir başrahibimiz var. ²İnsanın değil, Rab'bin kurduğu kutsal yerin ve gerçek çadırın görevlisi. ³Çünkü her başrahip armağanlar, sunular getirmek üzere atanır. Bu nedenle İsa'nın da bir sunu getirmesi gerekir. ⁴Kendisi yeryüzünde olsaydı, hiç rahip olamazdı. Çünkü ruhsal yasa gereğince armağanları sunan rahipler var. ⁵Bunlar göklerdekilerin ancak bir benzeri, bir gölgesi olana ruhsal hizmette bulunuyor. Nasıl ki, Musa çadırı kurmak üzereyken uyarıldı. Tanrı ona şunu buyurdu:

“Her şeyi sana dağda gösterilen örnek uyarınca

Yapmaya özen göster.”

⁶Ama gerçekte Mesih'e onlarınkinden daha yüksek görev düştü. Nasıl ki O, üstün antlaşmanın aracısıdır. Bu antlaşma üstün vaatlere dayanarak saptanmıştır. ⁷Çünkü o ilk antlaşma kusursuz olsaydı, ikincisine gerek kalmayacaktı. ⁸Ne var ki, Tanrı onlarda kusur bularak şöyle diyor:

“Rab, ‘İşte günler gelmekte’ diye buyuruyor,

‘İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla yeni antlaşmayı sonuçlayacağım.

⁹Onları Mısır ülkesinden çıkarmak için

Ellerinden tuttuğum gün

Atalarıyla yaptığım antlaşma gibi değil;

Çünkü onlar yaptığım antlaşmada süreklilik göstermedi,

Ben de gayrı onlarla ilgilenmedim.’

Rab buyuruyor.

¹⁰Rab, ‘O günlerden sonra İsrail halkıyla girişeceğim antlaşma budur’ diyor,

‘Yasalarımı akıllarının içine yerleştireceğim,

Onları yüreklerine yazacağım.

Onların Tanrısı olacağım,

□ **8:8** Yeremya 31:31-34 **8:9** Mısır'dan Çıkış 19:5,6

Onlar da halkım olacak.

¹¹Yurttaş yurttaş kardeş kardeşe, ‘Rab’bi bil!’ diye öğretmeyecek.

Çünkü en küçüğünden en büyüğüne dek tümü beni bilecek.

¹²Çünkü kuralları çiğnemelerine karşın onlara sevecen olacağım
Ve günahlarını artık anımsamayacağım.”

¹³Tanrı yeni antlaşmayı bildirmekle, öncekinin süresini tüketmiştir. Süresi tükenip eskiyen ise ortadan kalkmanın eşiğindedir.

Eski Antlaşma’da Tapınak 1-7

9 Doğallıkla önceki antlaşmanın da ruhsal hizmete özgü kuralları ve yeryüzünde bir tapınağı vardı. ²Bir çadır kuruldu. Dış bölümdeki eşyalar şunlardı: Şamdan, sofa, kutsal sunu ekmekleri. Bu bölüme ‘Kutsal Yer’ denir.

³İkinci perdenin gerisinde ‘Kutsallar Kutsalı’ denen iç çadır bulunuyordu. ⁴Bu yerin günlük yakılan altın sunağı vardı. Orada bulunan ‘Antlaşma Sandığı’ baştan başa altınla kaplıydı. İçinde man³⁶⁵ bulunan altın testi, Harun’un filizlenen asası ve Antlaşma levhaları saklanırdı. ⁵Sandığın üzerinde ‘Yücelik Kerubimi’* günahları gideren bağışlamalık yerine gölge salardı. Şu anda bunları ayrıntılarıyla konu edemeyiz.

⁶Bunların böylece kurulmasıyla, rahipler her zaman dış bölüme girip ruhsal hizmetlerini uygularlar. ⁷Ama ‘İç Çadır’a yılda ancak bir kez, yalnız başrahip girer. O da, hem kendisinin hem de halkın düşüncesizce işlediği günahlara karşı sunmak üzere, kan getirmeden giremez.

Önceki Düzenleme Gerçek Olan’ın Gelişini Simgeliyordu 8-14

⁸Kutsal Ruh bununla, dış bölüm durdukça ‘Kutsallar Kutsalı’na giden yolun daha açıklanmadığını belirtiyor. ⁹Bu, şimdiki zamana ilişkin bir simgedir. Buna göre, ruhsal hizmet sunanın vicdanını yetkinliğe erdiremeyen armağanlar ve sunular getirilir. ¹⁰Yalnızca yiyecekleri, içecekleri, ayrımlı yıkanmaları ve bedene ilişkin buyrukları kapsayan uygulamalar.. Bunların ancak tanrısal düzen gelinceye dek geçerliliği vardır.

¹¹Ama Mesih, gelmiş iyi şeylerin başrahibi olarak belirince, elle kurulmamış daha yüce ve yetkin çadırdan –bu yersel yaratılışla hiçbir ilgisi olmayan yerden– geçti. ¹²Erkeçlerin danaların kanıyla değil, kendi kanıyla sonsuz kurtulmalığı sağlayarak bir tek kez ‘Kutsal Yer’e girdi. ¹³Çünkü erkeçlerle boğaların kanı ve yakılan genç ineklerin külü kirli sayılanlara serildiğinde beden temizliği açısından onları kutsal kılarırsa, ¹⁴suçsuz olarak sonsuz Ruh aracılığıyla kendisini Tanrı’ya sunan Mesih’in kanı, vicdanımızı ölü işlerden ne denli daha üstün kapsamda artırabilir! Böylelikle diri Tanrı’ya hizmet sunabiliriz.

Ölen Mesih Yeni Antlaşma’nın Uygulayıcısı 15-22

¹⁵Bu nedenle, Mesih Yeni Antlaşma’nın aracısıdır. Öyle ki, sonsuz mirasa çağrılanlar verilen vaadi alsın. Çünkü ilk antlaşmayla ilgili suçlara kurtulmalık olarak bir ölüm uygulandı. ¹⁶Herhangi bir yerde bir vasiyetin³⁶⁶ uygulanması için vasiyet edenin ölümü zorunludur. ¹⁷Çünkü vasiyet ancak ölümden sonra uygulanır. Vasiyet eden sağ kaldıkça vasiyetin hükmü yoktur. ¹⁸Nasıl ki, ilk antlaşma da kansız yürürlüğe konulmadı. ¹⁹Çünkü ruhsal yasanın her buyruğu Musa’nın ağzından tüm halka bildirilince, Musa danalarla erkeçlerin kanını ve suyu alıp kırmızı yün ve zufa otuyla hem Kitap’a, hem de tüm halka serpti. ²⁰“Tanrı’nın size buyurduğu antlaşma kanıdır bu” dedi. ²¹Aynı biçimde Çadır’a ve ruhsal görevle ilgili tüm kaplara kan serpti. ²²Ruhsal yasa uyarınca hemen her şey kanla arıtılır. Kan dökülmeden günah bağışlanması yoktur.

³⁶⁵ bkz. Yuhanna 6:31,49,58; Vahiy 2:17

³⁶⁶ Antlaşmanın.

Mesih'in Kurtarmalığı Günahları Arıtır 23-28

²³Göksel gerçeklerin yersel örnekleri bu tür sunularla arıtılma zorunluluğundadır. Ne var ki göksel olanlar bunlardan üstün sunuları gerektirir. ²⁴Çünkü Mesih elle kurulan kutsal yere girmedi. Bunlar gerçek olanın simgeleridir. Oysa O bizim adımıza Tanrı'nın önünde şimdi belirlemek için doğrudan doğruya göğe girdi. ²⁵Başrahibin kendisinin olmayan kanla yıldan yıla 'Kutsallar Kutsalı'na girdiği gibi, İsa'nın kendisini birçok kez sunması söz konusu edilemez. ²⁶Böyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan bu yana O'nun birçok kez işkence çekmesi gerekirdi. Ama gerçekte çağların kapanışında bedeninin sunulmasıyla günahın ortadan kaldırılması için bir tek kez görüldü. ²⁷İnsanları nasıl bir kez ölmek, ardından da yargılanmak bekliyorsan, ²⁸Mesih de nicelerin günahını taşımak için bir tek kez sunuldu. İkinci kezinde, günah sorunu tümünden çözüm bulmuş olarak, Mesih tüm kurtuluşu getirmek için kendisini gözleyenlere görünecek.

XVII. ÜSTÜN BAĞIŞLAMALIK

Hayvan Sunuları Simgeseldir 1-4

10 Bu görünümde ruhsal yasa gelecek iyi şeylerin sadece bir gölgesidir; onların somut görünüşü değildir. Yıldan yıla sürekli olarak hep aynı sunular sunulduğundan, ruhsal yasa bunlarla yaklaşanları hiçbir zaman yetkinliğe erdiremez. ²Yetkinliğe erdirebilseydi, hiç kuşkusuz bu sunular durdurulacaktı. Çünkü ruhsal hizmet sunanların bir kezde arıtılmasıyla, vicdanlarında artık hiçbir günah suçlaması kalmazdı. ³Tersine, bu sunular aracılığıyla günahlar yıldan yıla anımsatılır. ⁴Çünkü boğaların, erkeklerin kanıyla günahların kaldırılması olanaksızdır.

Etkin Kurban Önceki Kurbanları Ortadan Kaldırdı 5-18

⁵İşte bunun içindir ki, Mesih dünyaya gelirken şunları söyler:

“Kurban ve sunu istemedin,
Ama bana bir beden hazırladın.

⁶Ateşte yakılan sunulardan hoşnut olmadın,
Ne de günaha karşı sunulardan..

⁷Bunun üzerine,
‘Kitap tomarında bana ilişkin yazıldığı gibi,
İşte isteğini uygulamaya geldim, ya Tanrı’ dedim.”

⁸Daha önce şunu bildiriyor: “Kurbanlar, sunular, ateşte yakılanlar, günaha karşı sunular istemedin; ne de onlardan hoşlandın.” Bunlar ruhsal yasa uyarınca sunulur. ⁹Ardından şöyle diyor: “İşte isteğini uygulamaya geldim.” İlkinin ortadan kaldırıyor ki, ikincisini kesinleştirsin. ¹⁰İsa Mesih'in bedeninin bir tek kez sunulmasıyla, Tanrı isteği uyarınca kutsal kılındık.

¹¹Her rahip her gün görevini yapar, ardı ardına hep aynı sunuları sunar. Bunlar hiçbir zaman günahları ortadan kaldıramaz. ¹²Oysa Mesih günahlara karşı sürekli etkisi olan tek sunuyu sunduktan sonra Tanrı'nın sağında oturdu. ¹³Orada düşmanlarının ayakları altına basamak edilmesini beklemektedir. ¹⁴Çünkü tek sunuyla kutsal kılınanları sürekli yetkinliğe erdirdi. ¹⁵Bu konuda Kutsal Ruh da bize tanıklık ederek önce söylenenden sonra şunu bildiriyor:

¹⁶“Rab, ‘Onlarla girişeceğim antlaşma budur’ diyor,
‘O günlerin ardından yasalarımı yüreklerine yerleştireceğim
Ve akıllarının içine yazacağım.’”

¹⁷Sonra konuyu sürdürerek,
“‘Günahlarını ve yasaları çiğnemelerini artık
anımsamayacağım’” diyor.

¹⁰ **10:13** Mezmur 110:1 **10:16** Yeremya 31:33 **10:17** Yeremya 31:34 **10:21** Zekarya 6:11; Çölde Sayım **12:7** 10:27 Yeşaya 26:11 **10:28** Çölde Sayım 15:30; 35:30; Yasanın tekrarı 17:6 **10:29** Mısır'dan Çıkış 24:8 **10:30** Yasanın Tekrarı 32:35,36; Mezmur 135:14

¹⁸Her nerede bunlar bağışlanmışsa, artık günaha karşı sunuya gereksinim kalmaz.

D. HİÇ SARSILMAYAN İMAN

Mesih Aracılığıyla Tanrı'ya Yaklaşalım 19-25

¹⁹Kardeşlerim, İsa'nın kanı aracılığıyla 'Kutsallar Kutsalı'na girme konusunda kesin güvenimiz var. ²⁰O'nun bizim için açtığı yeni ve diri yol olan perdeden, yani O'nun bedeninden girelim. ²¹Tanrı Evi'nde ulu bir rahibimiz var. ²²Öyleyse gerçeğe bağlı yürekle, tam imanla, yüreklerimiz serpmeye* kötü vicdandan arıtılmış, bedenimiz de tertemiz suyla paklanmış olarak Tanrı'ya yaklaşalım.

²³Umudumuzla ilgili ruhsal tanıklığa sımsıkı sarılalım. Çünkü vaat eden kendisine güvenilendir. ²⁴Sevgide, yararlı işlerde birbirimizi nasıl isteklendireceğimizi akılda tutalım. ²⁵Bazılarının alışkısı olduğu gibi, ruhsal toplantılarımızı bırakmayalım. Bunun yerine birbirimizi öğütleyelim. Özellikle, Son Gün'ün yaklaştığını gördükçe çabanızı artırın.

Göksel Sunuyu Küçümsemeyelim 26-31

²⁶Çünkü gerçeği bilme aşamasına geldikten sonra bile bile günah işlersek, artık günahlara karşı sunu diye bir şey kalmaz. ²⁷Geriye yalnız korkunç yargılama ve Tanrı'ya direnenleri yiyip tüketecek olan öfke ateşini bekleme kalır.

²⁸Musa'nın yasasını hiçe sayan, iki ya da üç tanığın tanıklığıyla acımasızca öldürülür. ²⁹Tanrı Oğlu'nu ayakları altında çiğneyene, aracılığıyla kutsal kılındığı antlaşma kanını bayağılaştırana, kayra Ruh'u'nu aşağılayana ne denli daha ağır ceza yaraşacağını bir düşünün! ³⁰Çünkü şu sözü söyleyeni biliriz:

“Öç alma hakkı benimdir. Karşılığını ben vereceğim.”

Ve yine,

“Rab kendi halkını yargılayacak.”

³¹Diri Tanrı'nın ellerine düşmek korkutucudur.

İmanın Başlangıç Dönemini Anımsayın 32-39

³²Aydınlandıktan sonra uğradığınız çok ağır baskıları, işkenceleri sabırla göğüslediğiniz geçmiş günleri anımsayın. ³³Kimi vakit aşağılanarak, acılara itilerek sergilendiniz. Kimi vakit de böyle davranışlara uğrayanlarla ruhsal paydaş oldunuz. ³⁴Çünkü cezaevinde yatanlara dert ortaklığı ettiniz. Mallarınızın yağma edilmesine sevinçle boyun eğdiniz. Çünkü çok daha üstün ve kalımlı bir değere sahip olduğunuzu biliyordunuz.

³⁵Öyleyse güvencinizi kaldırıp atmayın. Bunun ödülü yücedir. ³⁶Sabırlı olmaya gereksiniminiz var. Öyle ki, Tanrı'nın isteğini uygulayıp vaat ettiği gönence kavuşasınız:

³⁷“Çünkü gelmekte olan, çok kısa zamanda gelecek ve gecikmeyecek.

³⁸Doğru insanım imanla yaşayacak,

Ama geri çekilirse, canım ondan hoşnut olmayacak.”

³⁹Kuşkusuz, biz geri çekilip mahva gidenlerden değiliz. Tersine, imanı koruyup canı güvenliğe alanlarız.

İman: Eski Antlaşma Yiğitlerinin Özelliği 1-3

11 İman nedir? Umulanların güvencesi, gözle görülmeyenlerin kanıtı. ²Çünkü bizden önceki insanlar imanla onandı. ³Tüm gök varlıklarının Tanrı Sözü'yle düzenlendiğini, görülen şeylerin görülmeyenlerce oluşturulduğunu imanla anlamaktayız.

Habil 4

¹ **10:37** Yeşaya 26:20; Habakkuk 2:3 **10:38** Habakkuk 2:4; Romalılar 1:17; Galatyalılar 3:11 **11:4** Yaratılış 4:4 **11:5** Yaratılış 5:24 **11:8** Yaratılış 12:1,4 **11:9** Yaratılış 23:4; 26:3; 35:12 **11:12** Yaratılış 15:5; 22:17:32:12

⁴İmanla Habil Tanrı'ya Kain'inkinden daha üstün kurban getirdi ve bununla doğru kişi olduğu onandı. Tanrı onun armağanlarına ilişkin tanıklıkta bulundu. O öldürüldü ama imanı nedeniyle bugüne dek konuşmaktadır.

Hanok 5,6

⁵İmanla Hanok ölümü tatmamak için göklere götürüldü. Bu dünyada gözden kayboldu; çünkü Tanrı onu göklere almıştı. Yukarıya alınmadan önce, Tanrı'yı hoşnut ettiğine ilişkin tanıklık yaygındı. ⁶İman dışında Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Çünkü Tanrı'ya yaklaşmanın ilkin O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendirdiğine iman etmesi gerekir.

Nuh 7

⁷İmanla Nuh görünürde olmayan olaylara ilişkin Tanrı'ca uyarıldı. Tanrısayar tutumla ev halkının kurtulmasını öngörerek gemiyi kurdu. Bununla dünyaya yargı yarattığını kanıtladı ve imanının getirdiği doğruluğun mirasçısı oldu.

İbrahim 8-10

⁸İbrahim çağrıldığında miras alacağı yere gitmek için imanla Tanrı buyruğuna uydu ve nereye gittiğini bilmeden ülkesinden ayrıldı. ⁹İmanla, vaat edilen toprakta yabancı bir ülkede uyruksuz biriymiş gibi konukladı. Aynı vadin miras ortakları olan İshak ve Yakup'la birlikte çadırlarda yaşadı. ¹⁰Çünkü mimarı ve kurucusu Tanrı olan sağlam temelli kenti gözlemekteydi.

Sarah 11,12

¹¹İmanla Sarah da, vaatte bulunanın sözüne güvenilir olduğunu göz önünde tutarak, yaşı geçmişken çocuk doğurma gücünü buldu. ¹²Bu nedenle, bedeni ölü sayılabilecek yaşta bir eşten, göğün yıldızları kadar niceliği bilinmez, deniz kıyısındaki kumlar kadar sayısız bir soy yetiştirdi.

İman Yiğitlerinin Özlediği Ülke 13-16

¹³Bu insanların tümü iman ortamında öldü. Vaatlere kavuşamadılar, ama onları uzaktan görüp selamladılar. Yeryüzünde yabancı ve göçmen olduklarına açıkça tanıklık ettiler. ¹⁴Çünkü bunları söyleyenler bir yurt aradıklarını açıklıyor. ¹⁵Eğer ayrıldıkları yeri anımsasalardı, geri dönmek için vakitleri boldu. ¹⁶Ama onlar daha üstün bir yeri –yani göksel yurdu– özlüyorlar. Bu nedenle Tanrı onların Tanrısı diye anılmaktan utanç duymuyor. Çünkü onlar için bir kent hazırlamış bulunuyor.

İmanla İbrahim İshak'ı Sunmaya Gitti 17-19

¹⁷İbrahim denendiği zaman imanla İshak'ı sundu. Tanrı vaatlerini almış biri olarak tek oğlunu sunmaya hazırlandı. ¹⁸Ona, “Soyun İshak'ta anılacak” yolunda vaat verilmişti. ¹⁹Bunun için, Tanrı'nın ölümler arasından diriltmeye bile gücü yeter olduğunu düşündü. Böylece İshak'ı simgesel anlamda ölümden geri aldı.

İshak'm, Yakup'un, Yusuf'un İmanı 20-22

²⁰İmanla İshak Yakup'la Esav'ı gelecek olaylara ilişkin kutlu kıldı. ²¹Yakup ölürken imanla Yusuf'un oğullarından her birini kutlu kıldı ve esasının başına yaslanarak Tanrı'ya tapındı. ²²Gözlerini yaşama yumarken, imanla Yusuf İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkacağına değindi ve kemiklerini ne yapacaklarına ilişkin onlara kesin buyruk verdi.

Musa 23-29

²³Musa doğunca annesi babası imanla onu üç ay gizledi. Çünkü çocuğun çok yakışıklı olduğunu

⁰ **11:13** Mezmur 39:12; I.Tarihler 29:15; Yaratılış 23:4; 47:9 **11:17** Yaratılış 22.bölüm **11:18** Yaratılış 21:12 **11:21** Yaratılış 48:15,16; 47:31 **11:23** Mısır'dan Çıkış 2:2 **11:24** Mısır'dan Çıkış 2:10,11 **11:26a** Mezmur 89:50; 69:9 **11:26b** Mısır'dan Çıkış 12:12,13

gördüler ve Kral'ın buyruğundan korkmadılar. ²⁴Musa büyüyünce imanından destek alarak Firavun'un kızına oğul olmayı kabul etmedi. ²⁵Geçici bir süre için günahın sunduğu zevk u sefaya dalmaktansa, Tanrı halkıyla birlikte kötü davranışa katlanmayı yeğledi. ²⁶Mesih'in yüklendiği aşağılanmayı Mısır'ın zenginliklerine üstün tuttu. Çünkü gözlerini gelecek ödüle doğrultmuştu. ²⁷Musa Kral'ın öfkesinden korkmayarak imanla Mısır'dan ayrıldı. Çünkü göze görünmeyi görüyormuş gibi beli bükülmez tutum takınmıştı. ²⁸İmanla ilk Passah'ı ³⁶⁷ kutladı ve kan serpmesini uyguladı. Öyle ki, ilk-doğan çocukları yok eden melek İsrail çocuklarına ilişmesin.* ²⁹Karadan geçercesine, imanla Kızıl Deniz'i aştılar. Mısırlılar aynı atılıma koyulunca sulara boğuldu.

Rahab 30,31

³⁰Yeriha kentinin kale duvarları imanla yedi gün süreyle İsraililer'ce kuşatıldıktan sonra yıkıldı. ³¹İmanla genel kadın Rahab söz dinlemezlerle birlikte mahvolmadı. Çünkü casusları esen duyguyla karşıladı.

Eski Antlaşma İman Yiğitleriyle Doludur 32-40

³²Daha başka hangi örneklere değineyim? Gideon, Barak, Şimşon, Yafta, Davut, Samuel ve peygamberlerden söz etmeme vakit yetmeyecek. ³³Bu insanlar imanla krallıkları alt ettiler, adaleti uyguladılar, vaatleri aldılar, aslanların ağızını bağladılar, ³⁴ateşin gücünü giderdiler, kılıcın ağızından kaçtılar, zayıflıktan dinçlik buldular, savaşta güçlü kıldılar, yabancı orduları dağıttılar.

³⁵Kadınlar ölülerini dirilmiş olarak geri aldı. Bazıları serbest bırakılmaya yanaşmayarak, ölümle sonuçlanan işkenceler çekti. Öyle ki, daha üstün bir dirilişe kavuştular. ³⁶Kimisi de alaya alınarak, kamçılanarak denendi. Zincire de vuruldular cezaevine de atıldılar. ³⁷Taşa tutularak öldürüldüler, testereyle biçildiler, kılıç ölümünden geçtiler. Koyun postu keçi derisi giyerek sağda solda dolaştılar. Yoksunluk içinde, acılar ortasında, düşmanca davranışlara katlandılar. ³⁸Dünya onlara yaraşıklı değildi. Çöllerde, dağlarda, mağaralarda, yerin yarıklarında göçebe gibi dolaşp durdular.

³⁹Bu insanların tümü, imanla ilgili parlak tanıklığa sahip olmalarına karşın, vaadi alamadı. ⁴⁰Çünkü Tanrı bizler için daha üstün bir sağlayışı öngörmekteydi. Öyle ki, biz olmadan onlar yetkinliğe erdirilmesin.

İSA MESİH: Yüce Örneğimiz 1-3

12 Gelelim kendimize. Çevremizi böylesi yoğun bir tanıklar bulutu sardığına göre her tür ağırlığı ve kolaylıkla kuşatabilen günahı üzerimizden atalım. Önümüzdeki koşuyu sabırla koşalım. ²Gözlerimiz imanın önderi ve bütünlüyicisi İsa'ya baksın. O önündeki sevinç karşılığı sabırla haç ölümünü üstlendi, utancı önemsemedi, Tanrı tahtının sağında oturdu.

³Bu nedenle, günahlıların kendisine yönelttikleri böylesi tutumu sabırla karşılayanı gözönüne getirin. Öyle ki, canlarınız bezginliğe verilmesin, kötümserlik sizleri yenmesin.

Denemeler Yola Getirilmek İçindir 4-13

⁴Günaha karşı sürdürdüğünüz savaşta kanınızı akıtacak direniş noktasına varmadınız. ⁵Size "çocuklarım" diyen yüreklendirici Tanrı Sözü'nü olabilir ki unuttunuz:

"Evladım, Rab'bin sıkıdüzenine aldırılmazlık etme,
O'nun paylaşması karşısında da kötümserliğe düşme.

⁶Çünkü Rab sevdiği kişiyi sıkıdüzene sokar
Ve kabul ettiği her evladı cezalandırır."

⁷Sıkıdüzeni sabırla karşılamamız gerekir. Tanrı sizi çocukları olarak görüyor. Hangi çocuğu

³⁶⁷ bkz. Matta 26:2.

⁸ **12:2** Mezmur 110:1 **12:3** Çölde Sayım 16:37 **12:5** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:11,12 **12:8** Mezmur 73:14,15 **12:12** Yeşaya 35:3 **12:13** Süleyman'ın Özdeyişleri 4:26 **12:14** mezmur 34:14 **12:15** Yasanın Tekrarı 29:18 **12:16** Yaratılış 25:33,34

babası sıkıdüzene sokmaz ki? ⁸Herkesin paylaştığı sıkıdüzen size de uygulanmazsa evlat değil, soysuz kişiler olursunuz. ⁹Kaldı ki, beden açısından bizi sıkıdüzene sokan babalarımız vardı; onlara saygı gösterdik. Ruhların Babası'na bağımlılık göstererek yaşam bulmamız bundan çok daha önemli sayılmaz mı?

¹⁰Babalarımız kendilerine doğru görünen yolda kısa bir süre için bizi sıkıdüzene soktular. Ama Tanrı kendisine özgü kutsallığı paylaşmamızı amaçlayarak, bu işi yararımıza uygular. ¹¹Hiçbir sıkıdüzen o anda sevindirici görünmez; tersine, üzücüdür. Ne var ki, onunla eğitilenlerde sonradan doğruluğun esenlik ürününü yetiştirir.

¹²“Öyleyse, sarkık ellerinizle cansız dizlerinizi doğrultun,

¹³Ayaklarınız için doğru yollar oluşturun.”

Öyle ki, kötürüm olan parça eklemenden çıkmasın; tersine, sağlık bulsun.

Denenirken Günah İşlememeye Dikkat Edin 14-17

¹⁴Bütün insanlarla barışı kovalayın ve kutsallığı amaçlayın. Bunlar dışında hiç kimse Rab'bi görmeyecek. ¹⁵Dikkat edin, kimse Tanrı kayrasına kavuşmaktan geride kalmasın. ‘Hiçbir acılık kökü büyüüp kargaşalığa yol açmasın’ ve bununla sayısız insan etkilenip yozlaşsın. ¹⁶Esav gibi erdemsiz ya da ruhsallığa saygısız biri türemesin. Bu adam kendisinin olan ilk-oğulluk hakkını bir öğün yemeğe karşılık sattı. ¹⁷Biliyorsunuz, sonradan kutsanma mirasını almak isteyince geri çevrildi. Gözyaşları dökerek onu aramasına karşın, yaptığı işten dönme olanağını bulamadı.

Eski ve Yeni Antlaşma'nın Görünüşü 18-29

¹⁸Yaklaştığınız dağ³⁶⁸ elle tutulur türden ateşin kavurduğu, karanlığın boğduğu, zifir gibi siyah fırtınanın sardığı, ¹⁹boru sesinin duyulduğu, işitenlerin kendilerine başka bir söz söylenmemesini diledikleri, göksel seslerle titreşen dağ değildir. ²⁰Çünkü verilen buyruğa katlanamadılar: “Dağa bir hayvan bile dokunsa taşa tutulacak.” ²¹Gerçekten, görünüm o denli ürkütücüydü ki, Musa, “Titriyorum” dedi. “Korkuyorum.”

²²Hayır, yaklaştığınız dağ Siyon Dağı, diri Tanrı'nın kenti, göksel Yeruşalim, sayısız meleğin sevinçle kutlamaya katıldığı yerdir. ²³Göklerde adı yazılı ilk-doğanların kilise topluluğuna, herkesin yargıcı olan Tanrı'ya ve yetkinliğe erdirilen doğru kişilerin ruhlarına yaklaştınız. ²⁴Yeni Antlaşma'nın aracısı İsa'ya ve Habil'inkinden daha üstün gerçeği bildiren serpilmiş kana yaklaştınız.

²⁵Dikkat edin, konuşanı geri çevirmeyin. Çünkü yeryüzünde kendilerini uyararı geri çevirenler kaçamadıysa, gökten konuşana yüz çeviren bizler nasıl kaçabileceğiz? ²⁶O zaman O'nun sesi yeri sarstı; şimdi ise şu sözleri söyleyerek vaadini açıklıyor:

“Bir kez daha sarsacağım;

Yalnız yeri değil, hem de yanı sıra göğü..”

²⁷“Bir kez daha” demekle, sarsılanların, yani yaratılanların ortadan kaldırılacağı belirtiliyor. Öyle ki, sarsılmayan ne varsa kalımlı olsun. ²⁸Bize sarsılmaz bir hükümrânlık sağlandığı için şükranla dolalım. Bunu bilerek Tanrı'yı hoşnut eder kapsamda tapıalım: Tanrıtanımazlıkla ve tanrısal korkuyla. ²⁹Çünkü Tanrımız tüketen ateştir.

E. İMANLA KOŞUT UYGULAMALAR

Tanrı Önünde İnanlının Özel Yaşamı 1-6

13 Kardeşlik sevgisi kalıcı olsun. ²Yabancılara konukseverlik göstermeyi unutmayın. Bunu yapmakla bazıları bilmeden melekleri ağrladı. ³Sanki kendiniz de onlarla birlikteymişsiniz

¹ **12:18** Mısır'dan Çıkış 19:12,16,18; Yasanın Tekrarı 4:11 **12:19** Mısır'dan Çıkış 19:16,19; Yasanın Tekrarı 5:23 **12:20** Mısır'dan Çıkış 19:13 **12:21** Yasanın tekrarı 9:19 **12:26** Haggay 2:6 **12:29** Yeşaya 33:14; Yasanın Tekrarı 4:24; 9:3 **13:5** Yaratılış 28:15; Yasanın Tekrarı 31:6-8; Yeşu 1:5 **13:6** Mezmur 118:6

³⁶⁸ Tanrı'nın Musa'ya On Buyruğu verdiği Sina Dağı'nın ürkütücü görünümü.

gibi, cezaevinde bulunanları anımsayın. Kendinizin de bu dünyada yaşadığımızı düşünerek, düşmanca davranışa uğrayanları anımsayın.

⁴Herkes evliliğe saygıyla baksın, evlilik yatağını da lekesiz tutsun. Rasgele cinsel ilişkiye ve evlilik dışı cinsel bağlantıya girenleri Tanrı yargılayacaktır.

⁵Tutumunuz para sevgisinden irak olsun; elinizdekiyle yetinin. Çünkü Tanrı şöyle demiştir:

“Hiçbir koşul altında seni bırakmayacağım.

Ne de herhangi bir durumda senden el çekeceğim.”

⁶Öyleyse tam güvenle şunu diyebiliriz:

“Rab yardımcımdır, korkmayacağım.

İnsan bana ne yapabilir ki?”

Mesih’e ve Sözü’nü Bildirenlere Bağlılık 7-17

⁷Tanrı Sözü’nü size bildiren önderlerinizi anın. Yaşamları nasıl başladı nasıl sona erdi; bunları düşünerek onların imanını örnek tutun. ⁸İsa Mesih dün, bugün ve sonsuzlara dek O’dur. ⁹Çeşitli ve yabancı öğretilerin etkisiyle çalkalanmayın. Çünkü yüreğin yiyecek, içecek değil, tanrısal kayrayla pekiştirilmesi yararlıdır. Yiyecek, içecek gününü gün edenlere hiçbir yarar sağlanmadı. ¹⁰Öyle bir sunağımız var ki, Çadır’da³⁶⁹ ruhsal hizmet sunanların o sunaktan yemeye yetkileri yoktur.

¹¹Çünkü başrahip tarafından kanı günah bağışlamalığı olarak ‘Kutsal Yer’e getirilen hayvanların bedenleri, toplumun konut kurduğu yer dışında yakılır. ¹²Bunun içindir ki, İsa da kendi kanı aracılığıyla halkı kutsal kılsın diye, kent kapısının dışında işkence çekti. ¹³Bu nedenle, O’nun aşağılanması yüklenerek toplumun konut kurduğu yer dışında O’na gidelim. ¹⁴Çünkü burada kalımlı bir kentimiz yok. Tersine, gelecek olanı aramaktayız. ¹⁵Öyleyse, Tanrı’ya İsa aracılığıyla her an övgü sunusu yükseltelim; yani O’nun adını kutsayan dudakların ürününe belirtelim. ¹⁶İyilik etmeyi, sahip olduklarınızı başkalarıyla paylaşmayı savsaklamayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur.

¹⁷Önderlerinizi dinleyin, onlara bağımlı olun. Bunlar hesap verecek kişiler olarak, canınızın yararı için uyanık duruyorlar. Bu durumda yaptıkları işi inleyerek değil, sevinerek yapabilsinler. Yoksa kendiniz zararlı çıkarsınız.

Selam ve Esenlik Dileği 18-25

¹⁸Bizler için dua edin. Temiz vicdanlı olduğumuza güvenimiz var. Her ilişkide erdemli davranışı özlemektediriz. ¹⁹Sizi öğütlerim; duanızın ağırlığı tezinden sizlere kavuşmama yönelik olsun.

²⁰Koyunların Yüce Çobanı’nı, Rabbimiz İsa’yı, sonsuzu kapsayan antlaşma kanıyla³⁷⁰ ölümler arasından geri getiren esenlik kaynağı Tanrı, ²¹isteğini uygulamanız için sizi her çeşit iyilikle donatsın. Kendisini hoşnut eden tutumu İsa Mesih aracılığıyla sizde oluştursun. Yücelik çağlar çağı O’nundur. Amin.

²²Kardeşlerim, sizleri öğütlerim: Size ilettiğim şu kısa, yüreklendirici sözü katlanışla değerlendirin. ²³Bilmenizi isterim ki, kardeşimiz Timoteos serbest bırakıldı. Yakında gelebilirse, kendisiyle birlikte sizleri göreceğim.

²⁴Önderlerinize ve kutsal yaşamlıların tümüne selam. İtalya kökenliler size selam eder.

²⁵Kayra hepimizle olsun. Amin.

³⁶⁹ bkz. 8:4,5

¹ **13:11** Levililer 16:27 **13:15** Levililer 7:12; II.Tarihler 29:31; Mezmur 50:14,23 Yeşaya 57:19; Hoşea 14:2 **13:20** Yeşaya 63:11; Zekarya 9:11; Yeşaya 55:3; Yeremya 32:40; Hezekiel 37:26

³⁷⁰ İsa’nın çarmıhta akan kanı.

YAKUP'UN MEKTUBU (Yaşama Uygulanan İnanç)

Önsöz

Bu mektup kişisel yaşamda uygulamaya yönelik inancın, sağtöre ilkeleriyle denkleşen Tanrı bağlılığının işlerlikli göstergesidir. Tanrı esinlemesiyle mektubu yazan Yakup'tur. Yazılış tarihi 50'li yıllar dolayındadır. Yakup Yeruşalim'de inanlılar topluluğunun ileri gelenlerindendi (Habercilerin İşleri 15:19-23). Mektup Yahudiye bölgesi dışında yaşayan tüm inanlılara yazıldı. Ana konusu 1:27 ve 2:26'da vurgulanmıştır. Mektup doğadan alınan tanımlarla, benzetilerle, sağtöre ve aktöre örnekleriyle doludur. Birçok öğüdü içeren bu mektubun tezi, sevgiyle kanıtlanmayan inancın boşluğu ve geçersizliğidir. Yazar bu gereği önemsememeye karşın inançlarına toz kondurmayanları sert dille kınıyor.

Mektup kişinin göze çarpmayan günahlarını açığa çıkarmakta, Tanrı bilgeliğiyle donatılmanın gereğini belirtmektedir. Bu günahlar şöyle sıralanır: Para sevgisi, muhtaca ilgisizlik, varlığın yol açtığı kendini beğenme (2:2-4), büyüklenme (4:4-6), dünya ile dostluk, sabırsızlık, dille yakınma (5:7-11), kara çalma, huysuzluk (3:1-12; 4:11,12), sömürücülük, çıkarıcılık (5:1-6). Bu mektubun teziyle koşut sayılabilecek bir Eski Antlaşma parçası, Amos peygamberin sosyal adalet uygulamalarına eğilerek bunları koşullandırmasıdır. E.A.'da gür ve korkusuz dille konuşan Amos muhtaca, ezilene, dışlanana karşı kayıtsız kalan egemen kuşakları dokunaklı sözlerle adamakıllı kınayan bir yazar niteliğiyle tanınır. Yakup da aynı dille, sosyal adalet konularına eğiliyor. Bu mektup çağdaş insana sesleniyor; güncel bunalımlara, sağlıksız ilişkilere parmağını basıyor.

Sağduyulu, işlerlikli incelikle, sosyal yükümlülüklerle, ödünsüz ilkelerle yüklü olan bu yazı şöyle geliştirilmekte:

- XVIII.** Gerçek inancın özellikleri 1. bölüm
- XIX.** Sınayı veremeyen inancın görünümü 3. ve 4. bölümler
- XX.** Uyarı, öğüt, öğretim 5. bölüm.

1 Tanrı'nın ve Rab İsa Mesih'in uşağı Yakup, her yere dağılmış on iki soyu selamlar.

GERÇEK İNANCIN ÖZELLİKLERİ

Denenmelerin İnanlıya Önemi 2-8

²Kardeşlerim, çeşitli denenmelerle karşılaştığımızda kendinizi çok sevinçli sayasınız. ³Biliyorsunuz ki, imanınızın sınanması sabrı oluşturur. ⁴Bu sabır yetkin sonucunu gösterecektir. Öyle ki, hem yetkin olursunuz hem de bütünlüğe eresiniz. Hiçbir konuda ekşiğiniz kalmayın. ⁵Sizlerden birinin bilgeliği eksikse eliaçıklıkla, kınamazlıkla herkese veren Tanrı'dan istesin ve kendisine verilecektir. ⁶Ama hiçbir kuşkuya düşmeden, imanla istesin. Çünkü kuşkuya düşen birey, rüzgârın çalkaladığı ve sağa sola savurduğu denizin kabarmasına benzer. ⁷Böyle bir durumda bocalayan insan Rab'ten bir şey alacağını düşünmesin. ⁸Dengesiz insan tuttuğu yolların tümünde kararsız biridir.

Yoksul ile Varlıklı 9-11

⁹Alt sırada bulunan kardeş yükseltilmesiyle övünsün; ¹⁰varlıklı sayılansa alt sıraya konmasıyla. Çünkü 'otun çiçeği gibi' geçip gidecektir o. ¹¹Çevreyi yakarak yükselen güneş 'otu kurutur', 'çiçeğin yerinde yeller eser', dış görünüşünün güzelliğiyle kaybolup gider. Tıpkı bunun gibi varlıklı kişi de kendi uğraşları ortasında solup geçecektir.

¹ **1:11** Yeşaya 40:6,7

Tanrı Kimseyi Denemez, Ne De Denenir 12-18

¹²Denenme ortasında ‘sabreden insan mutludur’. Çünkü onaylandığında, Tanrı’nın kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacak. ¹³Denenen kişi kim olursa olsun, “Ben Tanrı tarafından deneniyorum” demesin. Çünkü Tanrı’nın kötülüklerle denenmesi olamayacak iştir; ne de herhangi bir kişiyi dener O. ¹⁴Tam tersine, herkes kendi tutkusunun ayartması ve kandırması sonucu denenmeye sürüklenir. ¹⁵Ardındansa tutku gebe kalır ve günahı oluşturur. Günahın olgunlaşması ise ölümü doğurur. ¹⁶Sevgili kardeşlerim, yanılmayın. ¹⁷Her yararlı bağış ve yetkin armağan yücelerdendir; göksel ışıklar Babası’ndan gelir. O’nda ne değişkenlik barınır, ne de tutarsızlık gölgelendirmesi. ¹⁸Kendi isteği uyarınca, gerçek sözünün etkisiyle bizlere doğuş sağladı ve yaratıkları arasında ilk-ürün özelliğini taşımamızı amaçladı.

Gerçek İnanlı Kutsal Söz’ü Uygulayan 19-27

¹⁹Sevgili kardeşlerim, şunu bilmelisiniz: Her insan işitmekte ivedi, öte yandan konuşmakta ve kızgınlıkta ağır davranır. ²⁰Çünkü insanın kızgınlığı Tanrı’nın doğruluğuna işlerlik katmaz. ²¹Bu nedenle, her tür iğrençliği ve ardı alınmamış kötülüğü üzerinizden atın. İçinizde etkin olan, canlarınızı kurtarmaya yeterli güç taşıyan tanrısal sözü yumuşak huylulukla kabul edin. ²²Tanrısal sözün uygulayıcıları olun; kendi kendini aldatan kupkuru dinleyicileri değil. ²³Çünkü bir kimse tanrısal sözün uygulayıcısı değil de sadece dinleyicisi ise, aynada doğal yüzüne bakan insan gibidir. ²⁴Kendi yüzüne baktıktan sonra gider, ardından da görünüşünün nasıl olduğunu unutturur. ²⁵Oysa özgürlüğün yetkin yasasına yaklaşır onda sürekli kalan kişi, dinlediğini unuttuğu birisi değil, tam tersine gerekli eylemi bütünleyendir. Bu insan kendi işinde mutluluk bulur. ²⁶Ben dinsel yolunda kurama kapılırken, dilini gemlemeyen, bunun tersine yüreğini oyuna getiren bireyin dinselliği boştur. ²⁷Göksel Tanrı’nın ve Baba’nın önünde pak ve lekesiz dinsel şudur: Yetimleri dulları acılarında görmeye gitmek; kendisini de dünyasal çürüklükten korumak.

SINAVI VEREMEYEN İNANÇ

Yoksulu Desteklemek Evrensel Kural 1-13

2 Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih’e ilişkin imanı, insan kayırcılığıyla bağdaştırma oyununa gelmeyin. ²Örneğin, toplantınıza parmaklarında altın yüzük, üstünde parlak giysiler taşıyan birisi gelir. Öte yandan da sırtında eski püskü giysilerle bir başkası gelir. ³Giyimi kuşamı yerinde olana özel önem vererek, “Şurada, şu güzel yerde otur” dersiniz, buna karşı da yoksula, “Sen orada dikil” ya da, “Yerde ayağımın dibine çök” dersiniz, ⁴yüreğinizde ayırım gözeterek kötü düşünceli yargılayıcılar durumuna düşmez misiniz?

⁵Kulak verin sevgili kardeşlerim: Tanrı vaat ettiği hükümlerliliğin mirasçıları olmaya dünya gözünde yoksul, ama imanda zengin ve O’nu seven bireyleri seçmedi mi? Elbette. ⁶Ama sizler yoksulu aşağıladınız. Üzerinize egemen güç kesilenler, varlıklılar değil mi? Sizleri yargıçların önüne sürükleyenler de bunlar değil mi? ⁷Sizler o yüce Ad’la tanınmaktayken bu Ad’a sövenler de kendileri değil mi?

⁸Siz eğer Kutsal Yazı’daki egemen yasayı tümlerseniz sağlam tahtaya basarsınız: “İnsan kardeşini kendin gibi seveceksin.” ⁹Ama adam kayırıyorsanız günah işliyorsunuz. Suç işleyen kişiler olarak ruhsal yasa tarafından suçlu çıkarılmaktasınız. ¹⁰Çünkü bir kimse ruhsal yasanın tümünü uygulayıp da tek konuda sendelerse, bütününe karşı suçlu olur. ¹¹Çünkü, “Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin” diyen, bunun yanı sıra, “Adam öldürmeyeceksin” de demiştir. Şöyle ki, evlilik dışı cinsel bağlantıya girmez ama adam öldürürsen, ruhsal yasayı çiğneyen biri oldun demektir. ¹²Özgürlük

□ **1:12** Daniel 12:12 **2:8** Levililer 19:18

□ **2:11** Mısır’dan Çıkış 20:13,14; Yasanın tekrarı 5:17 **2:21** Yaratılış 22:9,10,12 **2:23** Yeşaya 41:8; Yaratılış 15:6; II.Tarihler 20:7 **3:9** Yaratılış 1:27

yasası uyarınca yargılanacak kişiler olarak konuşun, bunu düşünerek uğraşınızı sürdürün. ¹³Acıma göstermeyenlere karşı tanrısal yargılama da acıma tanımayacak. Ama yargılama karşısında acıma üstün çıkar.

İman Davranışlarla Belirgin Olur, İşlerle Kanıtlanır 14-26

¹⁴Kardeşlerim, birisi, “Benim imanım var” deyip de sözünü işleriyle kanıtlamazsa bu neye yarar? Bu tür iman onu kurtarabilir mi? ¹⁵Eğer bir kardeş ya da kız kardeş çıplaksa, o gün için gerekli yiyecekten yoksunsa, ¹⁶bu kişilere sizlerden biri, “Esenlikle gidin; ısınmanız, doyurulmanız için her ne gerekiyorsa size bol bol sağlansın” dileğinde bulunur da, onların bedenine gerekli yardımı sunmazsa, bu neye yarar? ¹⁷İman konusuna şu açıdan bakılsın: Yapılan işlerle kanıtlanmayan iman kendi başına ölüdür.

¹⁸Birisi çıkıp şöyle diyebilir: “Senin imanın varsa, benim de işlerim var.” Verilecek yanıt şudur: “İşlerle kanıtlanmayan o imanı sen bana göster; ben de sana işlerimle kanıtlanan imanı göstereceğim.” ¹⁹Sen Tanrı’nın birliğine inanıyor musun? Çok iyi ediyorsun. Buna cinler de inanıyor, hem de titiyorlar. ²⁰Bilmek ister misin, ey boş insan? Yapılan işlerle kanıtlanmayan iman yararsızdır. ²¹Atamız İbrahim, ‘oğlu İshak’ı sunak üstünde sunmakla’ yapılan işler sonucunda doğrulukla donatılmadı mı? ²²Onda imanın, işlerle atbaşı beraber gittiğini görüyorsun. Böylece iman, yapılan işler sonucunda yetkinliğe erdi. ²³Bu gelişimde Kutsal Yazı’daki şu söz yerine geldi: ‘İbrahim Tanrı’ya iman etti ve bu ona doğruluk sayıldı.’ Ve İbrahim’e ‘Tanrı’nın dostu’ dendi.

²⁴İnsanın salt iman sonucunda değil, yapılan işler sonucunda doğrulukla donatıldığını görüyorsunuz. ²⁵Aynı durumda genel kadın Rahap da, soruşturucuları kabul edip onları bambaşka bir yoldan göndermekle, işler sonucunda doğrulukla donatılmadı mı? ²⁶Ruhsuz beden ölü olduğu gibi, yapılan işlerle desteklenmeyen iman da ölüdür.

Öğretmenin Sorumluluğu, Dilin Yakıcılığı 1-12

3 Kardeşlerim bilirsiniz ki, biz öğretmenler daha kesin yargı giyeceğiz. Bu nedenle bir sürü öğretmen kesilmeyin. ²Hepimiz de birçok bakımdan suç işliyoruz. Ağzının sözüyle suça düşmeyen kişi tüm bedenini gemleyebildir. Yetkin kişi odur.

³Dileğimiz uyarınca davransınlar diye atların ağızlarına gem vururuz, böylece onların tüm bedenini gemleriz. ⁴Bir de gemileri göz önüne getirin. Koskocaman olmalarına ve sert rüzgârların etkisiyle sürüklenmelerine karşın, dümencinin gönlü nereyi dilerse küçücük bir dümenle oraya yönlendirilirler. ⁵Dil de tıpkı bu kapsamdadır. Bedenin küçücük bir parçası olmaya karşın çok büyük işlerle övünür durur dil. Bakın! Küçücük bir kıvılcım koca bir ormanı tutuşturmaya yetmez mi? ⁶Dil de bir ateştir. Tüm bedeni lekeleyen ve cehennemden aldığı kıvılcımlarla doğanın çemberini alevlere boğan kötülük evreni.. Beden parçalarımız arasında dildir böyle davranan.

⁷Tüm yabancı hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve denizdeki yaratıklar denetim altına alınabilir. Nitekim insanlarca denetim altına alınabilmişlerdir. ⁸Ama dili denetleyebilecek insan yoktur. Öldürücü zehirle dolu, uslanmak bilmez kötülük kaynağıdır o. ⁹Rab’bi ve Baba’yı dille kutsadığımız gibi, yine aynı dille ‘Tanrı benzerliğinde’ yaratılan insanları lanetleriz. ¹⁰Kutsama ve lanetleme aynı ağızdan çıkar. Bu böyle olmamalı kardeşlerim. ¹¹Bir pınar aynı gözden hem tatlı hem de acı su akıtır mı? ¹²Kardeşlerim, incir ağacı zeytin, ya da üzüm asması incir verebilir mi? Tıpkı bunun gibi, tuzlu pınar tatlı su veremez.

Ruhsal Akıllılık Alçakgönüllülüktür 13-18

¹³Aranızda bilge ve akıllı olan kimdir? Bilgelige özgü yumuşak huylulukla iyi yaşayıştan oluşan işlerini gösterebilir. ¹⁴Ama yüreğinizde kıskançlık ve sürtüşme zehri varsa, sakın övünmeyin ve gerçeğe karşı yalancılığa düşmeyin. ¹⁵Böylesi bilgelik yukarıdan kaynaklanmaz. Tam tersine yersel, cansal, şeytansaldır o. ¹⁶Çünkü her nerede kıskançlık ve sürtüşme varsa, orada kargaşa ve her tür kötülük egemendir. ¹⁷Yukarıdan gelen bilgelik ise her şeyden önce kusursuzdur; ondan sonra barışçıdır, iyi

yüreklidir, uysaldır, acımayla ve yararlı ürünlerle doludur. Kararsızlıktan ve ikiyüzlülüğten arınmıştır.
¹⁸Kaldı ki, doğruluk ürünü barışçılar tarafından barış ortamında ekilir.

Kıskançlığın Kaynağı Dünya ile Dostluktur 1-6

4 Aranızdaki savaşlar çatışmalar nereden kaynaklanıyor? Bunlar içinizde, bedeninizin parçalarında silaha sarılan kendi tutkularınızdan doğmuyor mu? ²Elde etmeyi istersiniz ama isteğinize ulaşamazsınız. Adam öldürürsünüz, kıskançlık beslersiniz, buna karşın başarı sağlayamazsınız. Çatışsınız savaşsınız, yine de aradığınızı bulamazsınız. Çünkü Tanrı'dan istemiyorsunuz. ³İsteyince alamıyorsunuz; çünkü istemenizin amacı kötüdür. Tutkularınıza harcama kovalayışındasınız.

⁴Tanrısaymazlar! Dünya ile dostluğun Tanrı'ya düşmanlık olduğunu bilmez misiniz? Bu durumda dünya ile dost olmak isteyen kişi kendini Tanrı'nın düşmanı kılar. ⁵Yoksa Kutsal Kitap'ta şu sözün boş yere yazıldığını mı sanıyorsunuz? O, bizde konut kuran ruha kıskançlıkla özlem çeker. ⁶“Kayra vermesi” de bolluktur. Bu nedenle Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: “Tanrı büyüklenele karşı çıkar, alçakgönüllülere ise kayra sağlar.”

Alçakgönüllülüğe Çağrı 7-10

⁷Bu nedenle, Tanrı'ya bağımlı olun. Öte yandan iblise direnin, o da sizden kaçacaktır. ⁸Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır. Ellerinizi temizleyin, ey günahlılar! Yüreklerinizi de suçtan arıtın, ey dengesizler!

⁹Dertlenin, yas tutun, ağlayın. Gülüşünüz yasa dönüşsün, sevinciniz de kaygıya.. ¹⁰Rab'bin önünde alçalın, O ise sizleri yükseltecektir.

Yargıç Sen Değilsin, Tanrı'dır 11,12

¹¹Birbirinizi yermeyin, kardeşlerim. Kardeşini yeren ya da kardeşini yargılayan, gerçekte ruhsal yasayı yermekte, ruhsal yasayı yargılamaktadır. Eğer sen ruhsal yasayı yargılıyorsan ruhsal yasanın uygulayıcısı değilsin; tam tersine yargıcısın. ¹²Yasa koyucu ve Yargıç tektir. Kurtarmaya da mahvetmeye de yeterli olan O'dur. Öte yandan insan kardeşini yargılayan sen kim oluyorsun?

İnsan Tasarlar, Tanrı Kararlaştırır 13-17

¹³Gelin, şimdi bol keseden konuşanlar: “Bugün ya da yarın şu kente gideceğiz, orada bir yıl geçireceğiz, alışverişle uğraşacağız, para kazanacağız” diyenler. ¹⁴Gelgelelim, yarına ilişkin bilginiz yok. Yaşamınız nedir ki? Çünkü bir süre görünen, az sonra görünmez olan buharsınız.

¹⁵Bu durumda şöyle konuşmanız gerekmez mi? “Rab isterse ve yaşarsak; şu işi, öteki işi yapacağız.” ¹⁶Ama siz şimdiki durumunuzla, gösterişçiliğinizle övünüyorsunuz. Bu tür övüncün tümü kötüdür. ¹⁷Bu nedenle iyi olanı bilip de yapmamak bireye günahdır.

UYARI, ÖĞÜT, ÖĞRETİM

Haksızlıkla Varlığını Artıranın Yargılanması 1-6

5 Gelin varlıklı kişiler! Şu anda üzerinize inmekte olan dertler için hüngür hüngür ağlayın. ²Varlığınız çürüdü, giysileriniz güve yeniği oldu. ³Altınınız, gümüşünüz pas tuttu. Onların pası sizlere karşı tanıklıkta bulunacak ve etinizi ateş gibi yiyecek. Çağın sonunu belgeleyen şu günlerde varlık biriktirdiniz. ⁴Bakın, tarlalarınızdan ürün devşiren emekçilerden ustalıkla alıkoyduğunuz emeğin

□ **4:6** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:34; Eyub 22:29

□ **5:3** Süleyman'ın Özdeyişleri 16:27 **5:4** Levililer 19:13; Yasanın Tekrarı 24.14,15; Malakya 3:5 Yeşaya 5:9; Eyub 31:38-40 **5:5** Yeremya 12:3 **5:6** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:34; Hoşea 1:6 **5:7** Yasanın Tekrarı 11:14; Yoel 2:23; Zekarya 10:1; Yeremya 5:24 **5:11** Daniel 12:12; Mezmur 103:8; 111:4; Eyub 1:21,22 **5:20** Mezmur 51:13; Süleyman'ın Özdeyişleri 10:12

karşılığı haykırıyor. Biçicilerin çılgılığı 'Ordular Rabbi'nin³⁷¹ kulaklarına ulaştı. ⁵Şu dünyada yaşamın tadını çıkardınız ve zevk u sefaya daldınız. 'Kesim gününe' hazırlanıyormuş gibi yüreklerinizi semirttiniz. ⁶Doğru kişiyi suçlu çıkardınız, sonra da öldürdünüz. O sizlere hiçbir direniş göstermiyor.

Kesin Yargı Yakındır; Katlanış Gösterin 7-11

⁷Bu nedenle kardeşlerim, Rab'bin gelişine dek katlanmayı bilin. Bakın çiftçiye. Toprağın değerli ürününü bekler. 'Önceki ve sonraki yağmur' onun üzerine düşünceye, ürünü elde edinceye dek katlanmasını bilir. ⁸Sizler de katlanış gösterin. Yüreklerinizi pekiştirin, çünkü Rab'bin gelişi yakındır. ⁹Kardeşlerim, birbirinize karşı mırıltıya katılmayın ki yargılanmayasınız. İşte Yargıç kapıda beklemekte. ¹⁰Kardeşlerim, acı çekmekte ve katlanmakta Rab'bin adıyla konuşan peygamberleri kendinize örnek tutun. ¹¹Bakın, 'sabredenleri mutlu saymaktayız'. Eyub'un sabrını duydunuz, durumunu Rab'bin nasıl sonuçlandırdığını da gördünüz. 'Rab'bin çok acıyan ve sevecenlikle davranan olduğunu bildiniz.'

Ant İçmeyin, Gerçeği Konuşun 12

¹²Kardeşlerim, en önemli konu, ant içmeyi bırakın: Ne göğü ne yeri ne de başka bir şeyi amaçlayarak ant için. 'Evet'iniz evet olsun, 'Hayır'ınız da hayır. Öyle ki, yargıya düşmeyesiniz.

Dua En Etkin Destek 13-18

¹³İçinizden biri acı mı çekiyor? Dua etsin. Birinin yüreği sevinçli mi? Şükür ilahisi söylesin. ¹⁴İçinizden biri hasta mı? Kilise topluluğunun İhtiyarları'nı³⁷² çağırın. Rab'bin adıyla yağ sürerek onun için dua etsinler. ¹⁵İmanla sunulan dua hastayı kurtaracak ve Rab onu ayağa kaldıracak. Eğer günah işlemişse kendisine bağışlanacaktır.

¹⁶Bu nedenle, birbirinize günahlarınızı açıkça söyleyin ve birbiriniz için dua edin ki iyi olasınız. Doğru kişinin dileği çok güçlü etkiyle iş görür. ¹⁷İlyas peygamber bize benzer bir insandı. Yağmur yağmasını diye üstelerek dua etti ve üç yıl altı ay süreyle ülkeye yağmur düşmedi. ¹⁸Yeniden dua etti; gök yağmur verdi ve ülke ürününü yetiştirdi.

Son Söz 19-20

¹⁹Kardeşlerim, eğer aranızdan biri gerçekten sapar, başka biri onu geri getirirse ²⁰bilinsin ki, tutmuş olduğu aldatı yolundan günahlıyı geri getiren onun canını³⁷³ ölümden kurtaracak ve sayısız günahları örtmüş olacak.

³⁷¹ bkz. Romalılar 9:29

³⁷² bkz. Habercilerin İşleri 11:30

³⁷³ Süleyman'ın Özdeyişleri 10:12

PETROS'UN I. MEKTUBU (Sınamalarda Üstünlük)

Önsöz

Öğrenci Petros'un ilerlemiş yaşta Tanrı esinlemesiyle Roma'dan yazdığı bu mektup, Anadolu'daki dağınık inanlıların tümüne yöneltilmiştir (5:13; 1:1,2). Petros bu mektupla kardeşleri desteklemeyi (Luka 22:32) ve Rab'bin sürüsünü gütmeyi amaçlar (Yuhanna 21:15-17). Genel konu işkenceler ortasında parlayan yengiyle ilgilidir. İşkence çeken İsa Mesih yetkin örneğimizdir (4:1). İşkence konusu mektupta yaklaşık on beş kez geçmekte. Mesih bağlısının gücü ve desteği diri imandır; kıvancı ise sevgisi ve yengisidir (1:5-8). Tanrı'nın inanlılara ilişkin tasarısı peygamberleri, hatta melekleri bile imrendirir (1:10-12).

İnanlının yaşamı bu kurtuluş ilişkisinde belirmeli (1:13-25; 2:18). Tanrı'yı yücelterek açıklanmalı (2:9-17). İnsan ilişkilerinin bütünü Mesih'in örnek tutumundan etkilenmeli (2:18-3:1-12). İşkenceler Mesih'in çektiği işkencelerle uygunlukta olmalı (3:13-19), tanrısal ziyaret gününün yakınlığına tanıklık etmeli (2:12).

Mektupta Mesih'in kişiliğiyle ilgili yüreklendirici özellikler inanlıya cesarettir. Mesih umut kaynağıdır (1:3), kurban olarak sunulan Kuzu'dur (1:19), Köşe Taşı'dır (2:6), örneğimizdir (2:21). İşkenceleri büyük yüreklilikle karşılayandır O (2:23), günahlarımızı taşıyandır (2:24), canın Çobanı'dır (2:25), yücelenen Rab'tır (3:22). Mektup şu başlıklar altında özetlenebilir:

- 55. Görkemli kurtuluş 1:1-21
- 56. Kurtulanın çarpıcı yaşamı 1:22-2:8
- 57. Kurtulanın görevleri 2:9-3:13
- 58. Yoğun acılarda dayanak 3:14-4:19
- 59. Uyarı ve isteklendirme 5. bölüm

Başlangıç ve Selam 1,2

1 İsa Mesih'in habercisi Petros'tan, her yere –Pontos'a, Galatya'ya, Kapadokya'ya, Asya'ya, Bitinya'ya– dağılmış olan seçkin göçmenlere. ²Babamız Tanrı'nın öncebilimi uyarınca Ruh'un kutsamasıyla, İsa Mesih'in buyruğuna uymak ve O'nun kanı üzerinize serpilmek için* seçilmiş olan sizlere kayra ve esenlik çoğalsın.

İmanın Sınaması - Geleceğin Güvencesi 3-12

³Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası kutlu olsun. Sınırsız acıması uyarınca yeniden doğmamızı sağladı; İsa Mesih'in ölümler arasından dirilişiyle bizleri canlı umuda atadı; ⁴göklerde sizin için saklanan bozulmaz, yozlaşmaz, solmaz mirasa kavuşturdu.

⁵Çağın sonunda açıklanmaya hazır kurtuluş için, Tanrı'nın gücüyle bir kaledeymiş gibi imanla korunmaktasınız. ⁶Bundan kıvanç duyarsınız. Gerçi şimdi çeşitli sınamalarla bir süre üzüntü çekmeniz gerekiyor. ⁷Bunlar imanınızın sınavdan geçmesi içindir. Yok olucu bir nesne olmasına karşın, altın bile ateşle sınanır. Altından daha değerli olan imanınız, İsa Mesih'in açıklanışında övünçle, yücelikle, onurla belirsin.

⁸Kendisini görmemişken seviyorsunuz. Şu anda O'nu görmediğiniz halde iman ediyorsunuz. Sözle anlatılamayan bir sevinçle ve yücelikle kıvanç duyuyorsunuz. ⁹İmanınızın sonucunu, canlarınızın kurtuluşunu alıyorsunuz.

¹⁰Sizlere sağlanan kayraya ilişkin bildiride bulunan peygamberler kurtuluş konusunda araştırıp soruşturdular. ¹¹Kendilerinde bulunan ve önceden tanıklık eden Mesih Ruhu'nun kimi ya da hangi çağı belirttiğini, Mesih'in çekeceği işkenceleri ve bu işkenceler ardından gelecek yüceliği araştırdılar. ¹²Bu konularda kendilerine değil, sizlere hizmet sundukları onlara açıklandı. Bunlar gökten gönderilen

Kutsal Ruh aracılığıyla Sevinç Getirici Haber'i yayanlarca şimdiki dönemde sizlere bildirildi. Melekler bunlara yaklaşip bakmayı özlerler.

Kutsal Olun 13-21

¹³Bu nedenle, aklınızın anlayış yeteneğini sıkı tutun ve ayık durun. Tüm umudunuzu İsa Mesih'in açıklanışında size gelecek kayraya bağlayın. ¹⁴Buyruğa uyan çocuklara benzer olun, geçmiş günlerdeki bilgisizlik tutkularının kalıbında biçimlenmeyin. ¹⁵Tam tersine, sizleri çağıran kutsal olduğu gibi, siz de yaşayışınızın her ayrıntısında kutsal olun. ¹⁶Çünkü Kitap'ta şöyle yazılmıştır:

“Kutsal olacaksınız, çünkü ben kutsalım.”

¹⁷Herkesi işine göre, kayırcılık gözetmeksizin yargılayan Tanrı'yı Baba diye anıyorsanız, buradaki göçmenlik sürenizde O'nun korkusuyla yaşayın. ¹⁸Çünkü atalardan kalma boş yaşayışınızdan, yozlaşan gümüşle ya da altınla kurtulmadığınızı biliyorsunuz. ¹⁹Tersine, suçsuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih'in değerli kanıyla kurtuldunuz. ²⁰O, dünyanın kuruluşundan önce bilinmişti, ama çağların sonunda sizin yararınıza açıklandı. ²¹Sizler Mesih aracılığıyla Tanrı bağlularısınız. Tanrı O'nu ölümler arasından diriltti ve kendisine yücelik verdi. Onun için, imanınız umudunuz Tanrı'dadır.

Tanrı'ya Bağlılığınızı Yeni Yaşamınızla Kanıtlayın 22-25

²²Gerçeğe boyun eğerek canlarınızı suçtan arıttınız, kendinizi ikiyüzlülüğten arınmış kardeşlik sevgisine verdiniz. Birbirinizi yürekten ve içten seversiniz. ²³Tanrı'nın diri ve kalıcı sözü aracılığıyla yeniden doğdunuz. Bozulan tohumdan değil, hiç bozulmayandan doğdunuz.

²⁴Çünkü,

“Her canlı varlık tıpkı ot gibidir
Ve tüm yüceliği otun çiçeği gibidir.
Ot kurur, çiçeği yere düşer.

²⁵Ama Rab'bin Sözü sonsuz çağlar boyunca kalır.”

Bu söz sizlere müjdelenen Sevinç Getirici Haber'dir.

Yetkinizi Değerlendirin 1-12

2 Öyleyse her tür kötülüğü, düzenbazlığı, ikiyüzlülüğü, kıskançlığı, çekiştirmeyi üzerinizden atın. ²Yeni doğmuş bebeklere benzer durumda sağduyuyla uyumlu, katkısız sütü özleyin. Öyle ki, bununla kurtuluştta gelişesiniz.

³“Çünkü Rab'bin iyi yürekliliğini tattınız.”

O'na gelin. İnsanlarca yadsınan ama Tanrı yanında 'seçilmiş, diri, değerli Taş'a.' ⁵Sizler de diri taşlar gibi ruhsal konutu oluşturun. Kutsal rahiplik yapısı olarak yükselin. Tanrı'ya İsa Mesih aracılığıyla ruhsal, kıvanç verici sunular getirmeniz gerekir. ⁶Çünkü Kutsal Kitap şunu içerir:

“İşte Siyon'da Köşe Taşım'ı dikiyorum;
Seçkin, değerli..

O'na iman eden hiçbir vakit utandırılmayacak.”

⁷İman eden sizler için bu Taş değerlidir. Ama iman etmeyenler için 'yapıcıların kaldırıp attığı Taş'tır. Oysa baş köşeye konulan Taş olmuştur O. ⁸Sendeleme Taşı, sürçtürüp düşüren Kaya oldu. Söze iman etmeyenler O'nda sendeler.' Nasıl ki onlar buna atanmıştır.

⁹Ama siz 'seçilmiş kuşaksınız, soylu rahiplik, kutsal ulus, gözbebeği sayılan halk³⁷⁴..' Tanrı sizleri karanlıktan şaşırtıcı ışığına çağırılmış bulunuyor. Öyle ki, O'nun erdemli işlerini ilan edesiniz.

¹⁰Bir zamanlar 'Halk' değildiniz, ama şimdi 'Tanrı'nın Halkı'sınız; bir zamanlar 'acınılmayanlar'dınız,

¹ **1:16** Levililer 11:44; 19:2; 20:7 **1:17** mezmur 89:26; Yeremya 3:19; Malakya 1:6 **1:18** Yeşaya 52:3 **1:23** Daniel 6:26 **1:24** Yeşaya 40:6,7 **1:25** Yeşaya 40:8 **2:3** Mezmur 34:8 **2:4** Mezmur 118:22; Yeşaya 28:16 **2:6** Yeşaya 28:16 **2:7** Mezmur 118:22 **2:8** Yeşaya 8:14 **2:9** Yeşaya 43:20; Mısır'dan Çıkış 19:6; 23:22

³⁷⁴ **Mesih bağlılığında her inanılı 'Tanrı Halkı' sayılır (bkz. Matta 1:21)**

¹ **2:10** Hoşea 1:6,9; 2:1,23 **2:11** Mezmur 39:12 **2:12** Yeşaya 10:3 **2:17** Süleyman'ın Özdeyişleri 24:21 2:22 Yeşaya 53:9

şimdi ise 'acınılanlar'sınız.

¹¹Sevgili kardeşlerim, sizleri öğütlerim: Cana karşı savaşan bedenın tutkularından, uyuksuzlar ve göçmenler olarak uzak durasınız.

¹²Uluslar arasında yararlı yaşayışınızla beliresiniz. Öyle ki, sizleri kötülük yapıyor diye yerenler, yararlı işlerinize bakarak tanrısal ziyaret gününde Tanrı'yı yüceltsin.

Başta Bulunanlara Bağımlılık 13-17

¹³Rab saygısı adına, insanlar tarafından oluşmuş her kurula bağımlı olun: Başta bulunan kişi olması nedeniyle devlet yöneticisine, ¹⁴suçluları adalet karşısına çıkarmak ve iyilik yapanları övmek için onun tarafından görevlendirilen yetkililer olmaları nedeniyle valilere. ¹⁵Çünkü Tanrı'nın isteği şudur: Akılsız kişilerin bilgisizliğini iyilik yaparak susturun. ¹⁶Özgür kişiler gibi yaşayın. Özgürlüğü kötülük örtüsüne dönüştürmeyin. Bunun yerine Tanrı uşakları gibi davranın. ¹⁷Herkese değer verin. Kardeşlik birliğini sevin. 'Tanrı'dan korkun. Devletin başında olana onur sunun.'

Başkaları İçin Çalışanların Sorumluluğu 18-25

¹⁸Başkaların yanında çalışanlar! Bağlı bulunduğunuz iş sahiplerine kesin saygıyla bağımlı olun; sadece eliaçıklara ve iyi yürekliere değil, suratsızlara da. ¹⁹Çünkü Tanrı'ya bilinçli bağlılığı yüzünden haksız yere işkence çekerek üzüntüye düşen, Tanrı tarafından onaylanır. ²⁰Yaptığınız kötülük yüzünden dayak yer ve bunu sabırla karşılırsanız, bu işten ne övüncünüz olabilir? Oysa iyilik yapmanıza karşın işkence çekip bunu sabırla karşılırsanız, bu Tanrı katında onaylanır.

²¹Böyle bir yaşama çağrıldınız. Çünkü Mesih de sizin için işkence çekti. Kendi izinden gidesiniz diye size bir yaşam izlenimi bıraktı. ²²O hiç günah işlemedi, ne de aldatıcı bir laf çıktı ağzından. ²³Ne yerilirken verdi, ne de işkence çekerken gözdağı verdi. Tersine, hakça yargılayanın eline bıraktı kendisini. ²⁴Haç üzerinde günahlarımızı öz bedeninde taşıdı. Öyle ki, günah yönünden ölüp doğruluğa bağımlılıkta yaşayalım. O'nun 'yaraları ile siz iyi oldunuz. ²⁵Çünkü koyunlar gibi yolu şaşırmaştınız.' Ama şimdi canlarınızın çobanına ve gözeticisine döndünüz.

Evliler İçin 1-7

3 Bunun gibi kadınlar, siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki, bazıları Kutsal Söz'e iman etmese bile, karılarının yaşayışından etkilenerek söze gerek kalmaksızın kazanılsınlar. ²Kocalarınız saygıyla beliren suçsuz yaşayışınıza bakarak etkilensinler. ³Çekiciliğiniz dıştan olmasın: En son saç modasıyla bezenmek, altınlarla süslü püslü görünmek ya da çarpıcı giysilere bürünmek.. ⁴Tersine, içeride saklı kişilikle ilgili, bozulmayan yumuşak huy ve dingin ruhla belirsin. Tanrı katında bunun değeri yüksektir. ⁵Önceki dönemde umutları Tanrı'da olan kutsal kadınlar da kendilerini böyle donatırdı. Onların bağımlılıkları kocalarınaydı. ⁶Örneğin Sarah İbrahim'e 'efendi' diyerek onun buyruğuna uydu. Sizler onun kızlarıdır. Yeter ki, iyilik yapasınız ve hiçbir yalğının etkisiyle korkuya kapılmayasınız.

⁷Bunun gibi siz kocalar da karılarınızla birlikte geçirdiğiniz yaşamı bilgiyle, kendinizden daha güçsüz cinsten olanlara davranırcasına sürdürün. Ayrıca, yaşam kayrasının ortak mirasçuları olarak onlara değer verin. Öyle ki dualarınız engelle karşılaşmasın.

İyilikle Davranın, Kötülüğü Kötülükle Denklemeğin 8-12

⁸Özetle, düşünceniz uyumlu olsun, birbirinizin sıkıntısını paylaşın, kardeşleri sevin, sevecen ve alçakgönüllü olun. ⁹Kötülüğü kötülükle, yergiyi yergiyle ödemeyin. Tersine, kutluluk dileyin. Çünkü kutluluk mirasını almak için çağrıldınız. ¹⁰Bu nedenle,

“Yaşamı sevmekle ilgilenen

2:24 Yeşaya 53:12 2:25 yeşaya 53:6; Hezekiel 34:5 3:6 Yaratılış 18:12; Süleyman'ın Özdeyişleri 3:25

3:10 Mezmur 34:12-16 3:14 Yeşaya 8:12 3:15 Yeşaya 8:13 3:22 Mezmur 110:1

ve parlak günler görmek isteyen,
dilini kötülükten sakınsın;
dudaklarını da aldatıcı sözler söylemekten..

¹¹Kötülükten kaçınsın, iyilik yapsın;
barışı arasın ve kovalasın.

¹²Çünkü Rab'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
kulakları da onların dileklerinde.
Ama Rab'bin yüzü kötülük yapanlara karşıdır.”

Mesih Baskıya Uğrayanlara Örnektir 13-22

¹³Eğer iyiliği içtenlikle kovalıyorsanız, size karşı kaba kuvvet kullanacak kim var? ¹⁴Doğruluk yolunda işkence çekiyorsanız mutlusunuz. ‘Onların gözdağı vermesinden ne korkun, ne de dehşete düşün.’ ¹⁵Tam tersine, Mesih’i Rab olarak yüreklerinizde yüceltin. İçinizdeki umut konusunda sizlerden hesap soran herkese her zaman savunuda bulunmaya hazır olun.

¹⁶Ancak bunu yumuşak huylulukla ve saygıyla yapın. Vicdanınız temiz olsun ki, Mesih bağlılığındaki iyi yaşayışınızı kötöleyenler söylediklerinden ar etsin. ¹⁷Eğer Tanrı'nın isteği bu ise, iyilikten ötürü işkence çekmek kötülükten ötürü işkence çekmekten kat kat yararlıdır.

¹⁸Çünkü Mesih de bizleri Tanrı'ya kavuşturmuş diye günahlara karşı bir kez öldü. Doğru kişi doğru olmayanlar için öldü. Bedence öldürüldü ama, ruhça kendisine yaşam sağlandı. ¹⁹Bu ruhun etkisiyle gidip tutuklu ruhlara sözü yaydı. ²⁰Bunlar bir zamanlar söz dinlemezlik edenlerdi. Nuh'un günlerinde gemi kurulmaktayken, Tanrı'nın katlanışı bekledikçe bekledi. O gemide sudan kurtulanların sayısı az oldu: Topu topu sekiz kişi. ²¹Bunun simgesel karşılığı olan vaftiz bugün sizleri kurtarıyor. Vaftiz bedenin kirini gidermek değil, Tanrı'ya temiz vicdan sunmaktır. Bu, İsa Mesih'in dirilmesiyle sağlandı.

²²O göğe yükselmiştir ve Tanrı'nın sağındadır. Melekleri, yetkileri ve evrenin güçlerini kendisine bağımlı kılmıştır.

Günahtan Ayrılın 1-6

4 Mesih bedence işkence çektiğine göre, sizler de aynı düşünceyle donatılın. Çünkü bedence işkence çeken, günahla ilişkisini kesmiştir. ²Öyle ki, bundan sonra bedende geriye kalan vaktini insanlara özgü tutkulara bağlılıkla değil, Tanrı isteği uyarınca geçirsin. ³Çünkü ulusların doğru sandığı eylemlere verilerek ömür tüketmeniz gayri yetti. Soysuzlukla, tutkularla, içkiye düşkünlükle, içkili-gürültülü eğlence alemleriyle, akşamcılıkla, yasayı hiçe sayan yalancı tanrılara tapıcılıkla yaşamaya yeterinden fazla vakit ayırdınız.

⁴Bu tür aşağılık gidişte kendilerine canla başla yol arkadaşı olmamanızı yadırgıyor ve sizlere sövüyorlar. ⁵Ne var ki, ölüleri de dirileri de yargılamaya hazır olana hesap verecekler. ⁶Sevinç Getirici Haber bu nedenle ölülere de müjdelendi. Öyle ki, bedence insan gibi yargılandınlar, öte yandan ruhça Tanrı gibi yaşasınlar.

Sonun Yaklaştığı Dönemdeki Tutumunuz 7-11

⁷Her şeyin sonu yakındır; bu nedenle, tutkuları yenerek ve ayık durarak dualara verilesiniz. ⁸Özellikle birbirinizi içtenlikle sevin. Çünkü sevgi sayısız günahı örter. ⁹Mırıldanmaksızın birbirinize konukseverlik gösterin. ¹⁰Her biriniz almış olduğunuz ruhsal bağış kapsamında Tanrı'ca sağlanan çeşit çeşit kayranın iyi yöneticileri olun, birbirinize hizmet sunun. ¹¹Konuşan, Tanrı bildirileri uyarınca konuşsun. Hizmet sunan, Tanrı'nın sağladığı yeteneğe göre hizmet sunsun. Böylece Tanrı her konuda İsa Mesih aracılığıyla yüceltilsin. Yücelik ve güçlü egemenlik çağlar çağı O'nundur. Amin.

¹ **4:8** Süleyman'ın Özdeyişleri 10:12 **4:14** Mezmur 89:50,51; Yeşaya 11:2 **4:17** Hezekiel 9:6; Yeremya 25:29 **4:18** Süleyman'ın Özdeyişleri 11:31 **5:5** Süleyman'ın Özdeyişleri 3:34 **5:6** Eyub 22:29 **5:7** Mmezmur 55:22

Saldırılar Önünde Tutumunuz 12-19

¹²Sevgili kardeşlerim, sınanasınız diye üzerinize gelen ve ateşten geçirircesine sizleri eriten çileleri hiç olamayacak bir gelişim sırasındanmış gibi yadırgamayın. ¹³Tam tersine, Mesih'in çektiği işkencelere paydaş olduğunuz için sevinin. Öyle ki, O'nun yüceliği açıklandığında kıvanç bulup sevinesiniz. ¹⁴Eğer Mesih adına bağlılık yüzünden aşağılanırsanız mutlusunuz. Çünkü yüceliğin Ruhu – Tanrı'nın öz Ruhu– üzerinizde dinleniyor. ¹⁵Ama sakın sizlerden biri adam öldürmekten, hırsızlık etmekten, kötülük yapmaktan, başkalarının işine burnunu sokmaktan işkenceye düşmesin.

¹⁶Öte yandan, Mesih inanlısı³⁷⁵ olduğu için işkenceye düşen, bundan hiç utanç duymasın; tersine, bu Ad'a bağlılıkla Tanrı'yı yüceltsin. ¹⁷Çünkü yargının başlama vakti geldi. İlk yargılanacaklar Tanrı'nın halkıdır. Eğer yargı ilkin bizlerden başlayacaksa, Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ne boyun eğmeyenlerin sonu nice olur?

¹⁸Eğer 'doğru kişi güçlkle kurtuluyorsa, tanrısaymazın, günahlı bireyin durumu ne olacak?' ¹⁹Öyleyse, Tanrı isteği uyarınca işkenceye düşenler, erdemli iş uyarınca canlarını kendisine güvenilir Yaratan'ın ellerine bıraksın.

Ruhsal Yöneticilere Öğüt 1-4

5 Ben ki Mesih'in çektiği işkencelerin bir tanığı, ileride açıklanacak olan yüceliğin paydaşı ve İhtiyarlar'dan biriyim, aranızdaki İhtiyarlar'a öğütlerim: ²Bakımınız altındaki Tanrı sürüsüne çobanlık edin. Bunu zorunluluk nedeniyle değil, Tanrı'nın karşısında canı gönülden yapın. Paracanlıktan etkilenmeyin. Bunun yerine, hizmete içtenlikle sarılın. ³Yönetiminize verilenlere egemen kesilmeyin, tersine sürüye örnek olun. ⁴Baş Çoban belirlediğinde hiç solmayan yücelik tacını alacaksınız.

Alçakgönüllü Olun 5-7

⁵Bunun gibi yaşça gençler, İhtiyarlar'a bağımlı olun. Hepiniz birbiriniz doğrultusunda alçakgönüllülükle kuşanın. Çünkü 'Tanrı büyüklenele karşı çıkar, alçakgönüllülere ise kayra sağlar.' ⁶Öyleyse vakti gelince sizleri yüceltmesi için, Tanrı'nın güçlü eli altında kendinizi alçaltın. ⁷Tüm kaygınızı O'na bırakın, çünkü O sizi düşünür.

Gerçek Tanrı'dandır; Şeytana Direnin 8-14

⁸Ayık durun, uyanık olun. Düşmanınız iblis kükreyen aslan gibi dolaşarak, yutabileceği birini arıyor. ⁹Ona karşı direnin, imanda sapasağlam durun. Bilin ki, yeryüzündeki kardeşleriniz de aynı işkencelere uğruyor. ¹⁰Tüm kayranın kendisinden kaynaklandığı Tanrı, Mesih İsa bağlılığında sizleri sonsuz çağları kapsayan yüceliğine çağırmıştır. Bir süre işkence çektikten sonra Tanrı sizleri doğruluğa eriştirecek, destekleyecek, güçlendirecek ve sağlam temele koyacak. ¹¹Güçlü egemenlik çağlar çağı O'nundur. Amin.

¹²Kanışıma göre, güvenilir bir kardeş olan Silvanos aracılığıyla sizlere kısaca yazdım. Size öğütte bulunuyorum ve tanıklık ediyorum ki, Tanrı'nın gerçek kayrasıdır bu. Onda durasınız.

¹³Sizin gibi seçilmiş olan Babil'deki kız kardeşiniz³⁷⁶ selam eder. Oğlum Markos da sizleri selamlar. ¹⁴Sevgi öpüşüyle birbirinizi selamlayın.

Mesih bağlılığında hepinize esenlik olsun.

³⁷⁵ Hristiyan

³⁷⁶ Kardeş kilise topluluğunu Petros böyle adlandırıyor.

PETROS'UN II. MEKTUBU (Kötü Öğrencilere Karşı Uyarı)

Önsöz

Öğrenci Petros'un ilerlemiş yaşta, kapsamı çok geniş olan inanlılar topluluğuna Tanrı esinlemesiyle yazdığı bu mektup, inanlıları yıkıcı öğreticilere karşı uyarmakta, bunların öğretisinden kaynaklanan yaşamsal biçimsizliği sert dille kınamakta, alaycıları da sergilemektedir (2. ve 3. bölümler). Bu yazının II.Timoteos mektubuna ve özellikle Yahuda'nın yazdığı kısa ve özlü mektuba benzerliği belirgindir.

Sağlıklı iman yaşamı yedi önemli aşamayla bütünlüğe ulaşır (1:5-8). Mesih'e ilişkin öğretisi somut kanıtlardan, Kutsal Yazılar ise Tanrı'dan kaynaklanmıştır (1:16-21).

Kafayı zehirleyen öğreticiler daha önceki kandırıcıların örneği uyarınca bir yandan eylemlerini sürdürüyor, öte yandan da kendi yıkımını hazırlıyor (2. bölüm). Alaycıların tutumu Tanrı düzenini ve tasarısını sarsamayacak. İsa Mesih'in yeniden gelişimiyle ilgili gelişimler bunun kanıtıdır. Hiç kimsenin mahvolmasını istemeyen Tanrı katlanış gösteriyor (3. bölüm). İnanlıların isteklendirilmesi, yüreklendirilmesi mektupta temel konudur (3:17,18). Bu yazı şu başlıklar altında özetlenebilir:

60. Ruhsal yaşam 1. bölüm

61. Yalancı öğretmenler, bozuk özyapı 2. bölüm

62. Alaycıların sonu 3. bölüm

RUHSAL YAŞAM

Başlangıç ve Selam 1,2

1 İsa Mesih'in uşağı ve habercisi Simon Petros'tan, Tanrımız'ın ve kurtarıcımız İsa Mesih'in sağladığı doğrulukta eşdeğer iman ortağı sayılanlara: ²Tanrı'yı ve Rabbimiz İsa'yı bilme aşamasında kayra ve esenlik sizlere çoğalsın.

İnanlıya Özgü Yetkiler 3-11

³Kendisine özgü tanrısal güçle, yaşama ve tanrısayarlığa ilişkin her hakkı bize armağan etti. Bizleri kendi yüceliğine ve erdemine çağıranı bilme aşamasına gelmemizle bunu gerçekleştirdi.

⁴Yüceliği ve erdemine bizlere değerli ve görkemli vaatler bahsetti. Verdikleriyle tanrısal özelliğe paydaş olmanızı amaçladı. Öyle ki, tutkunun oluşturduğu dünyasal çürüklükten kaçıp kurtulasınız.

⁵Bunu göz önünde tutarak her tür çabaya önem verin: İmanınızı erdemle bütünleyin; erdemi bilgiyle, ⁶bilgiyi tutkulara üstünlükle, tutkulara üstünlüğü sabırla, sabrı tanrısayarlıkla, ⁷tanrısayarlığı kardeş sevgisiyle, kardeş sevgisini de tümel sevgiyle.

⁸Bu özellikler varlığa mal edilince ve bollukla belirince, Rabbimiz İsa Mesih'i bilme aşamasına gelmekte ne aylaklık çekersiniz, ne de ürünsüzlük. ⁹Çünkü bu özellikleri taşımayan bireyin gözü görmez, ne de uzağı seçebilir o. Geçmiş günahlarından arıtıldığını unutmuştur. ¹⁰Bu nedenle kardeşlerim, çağrınızı ve seçiminizi kesinleştirmeye çabada bulunun. Çünkü bunları yaparsanız hiçbir zaman düşmeyeceksiniz. ¹¹Böylece Rabbimiz ve kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz hükümranlığına girişiniz bollukla sağlanacaktır.

Haberci Petros'un Yaklaşan Ölümü 12-15

¹²Sahibi bulunduğunuz gerçeği bilmenize ve onda desteklenmenize karşın, bu konuları sizlere

her zaman anımsatacağım. ¹³Kendim bu barınakta³⁷⁷ durdukça³⁷⁸ anınızı canlandırmayı gerekli görüyorum. ¹⁴Çünkü barınağımı bırakma gününün yakın olduğunu biliyorum. Nitekim Rabbimiz İsa Mesih bunu bana gösterdi. ¹⁵Ben ayrıldıktan sonra bunları her vakit anıda tutmanız için çaba göstereceğim.

İsa Mesih'e Erişen Sesi Duyduk 16-21

¹⁶Sizlere Rabbimiz İsa Mesih'in gücünü ve gelişini bildirirken ustalıkla düzenlenmiş masalları izlemedik. Tersine, O'nun yüceliğini gözümüzle gören kişiler niteliğinde konuştuk. ¹⁷Çünkü O, Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. Görkemli yücelik katından kendisine şöyle bir ses erişti:

“Sevgili Oğlum budur,
O'ndan hoşnudum.”

¹⁸O'nunla birlikte kutsal dağdayken gökten erişen bu sesi duyanlar bizlerdik. ¹⁹Böylece peygamberlik sözü önümüzde saptandı. Gün ağarınca, Çobanyıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, ışısız yerde aydınlık veren şamdan gibi peygamberlik sözüne kulak verirsiniz çok iyi edersiniz.

²⁰İlkin şunu bilmelisiniz: Kutsal Kitap'taki hiçbir peygamberlik sözü özel bir kişinin yorumu değildir. ²¹Çünkü peygamberlik sözü hiçbir zaman insan isteğiyle ortaya çıkmamıştır. Tersine, Kutsal Ruh'un güdüsüyle insanlar Tanrı'dan konuşmuştur.

DÜZMECE ÖĞRETMENLER, BOZUK ÖZYAPI

Yalancı Peygamberler 1-10

2 İsraililer arasında yalancı peygamberler türediği gibi, sizin aranızda da düzmece öğretmenler bulunacak. Bunlar kişiyi mahva sürükleyen karşıt görüşleri topluluğa sokacaklar. Üstelik onları satın alan egemen Efendi'yi yadsıyacak, kendi kendilerini ivedilikle mahva sürükleyecekler. ²Onların soysuzluğunu birçokları izleyecek; onlar yüzünden gerçek yolu kötülenecek. ³Bu yalancı öğretmenler açgözlülükle düzenledikleri sözlerle sizleri sömürecekler. Onların çok önceden saptanan yargılanması gecikmiyor, kendilerini bekleyen mahvolma uyuklamıyor.

⁴Çünkü Tanrı günah işleyen melekleri bile esirgemedi. Yargılanıncaya dek saklansınlar diye onları cehennem en alt katında, zifirin zincirleriyle tutukladı. ⁵Tanrı önceki dünyayı esirgemedi. Ama tanrısaymazların dünyasını su baskınına uğrattığında, doğruluk sözünü yayan Nuh'la ailesinden yedi kişiyi korudu.

⁶Tanrı Sodom ve Gomorra kentlerini yargıladı; onları küle dönüştürüp yerle bir etmekle gelecek kuşakların tanrısaymazlığına örnek yaptı. ⁷Öte yandan, soysuzluk ortamında yasadışı yaşayan insanları görerek canı yanan doğru birey Lut'u da kurtardı. ⁸Çünkü onların arasında yaşayan bu doğru kişinin doğruluğa bağlı canı, görüp duyduğu yasadışı işler yüzünden işkence çekiyordu. ⁹Rab tanrısayar kişileri sınanmaktan kurtarmayı da, haksızlık yapanları yargı gününde cezalandırmak üzere saklamayı da bilir. ¹⁰Özellikle bedenin kirlili tutkuları ardından gidenleri ve yetki sahiplerini hiçe sayanları yargıya saklar. Bu yalancı öğretmenler kendilerini öne sürme ataklığını gösterirler, yüceliklere sövmekten hiç çekinmezler.

Yalancı Öğretmenler Neye Benzer? 11-22

¹¹Oysa güçlülükte ve güçte onlardan üstün olan melekler bile Rab'bin katında onlara karşı sövücü yargılamada bulunmazlar. ¹²Ne var ki, bunlar kendi içgüdülerinden etkilenen, yakalanıp öldürülmek için doğan akılsız hayvanlar gibidir. Hiç anlamadıkları konularda sövgüyle konuşurlar. Bunlar da onların akıbetiyle mahvedilecek. ¹³Gün ortasında yaşamın tadını çıkarıp bunu eğlence diye nitelerken, yaptıkları haksızlığa karşılık haksızlık alacaklar. Sizlerle birlikte yiyip içerken kendi

³⁷⁷ Çadır.

³⁷⁸ Bedende kaldıkça.

□ 2:2 Yeşaya 52:5

aldanırlarında cümbüş eden leke ve utançtır bu insanlar. ¹⁴Gözleri evlilik dışı cinsel ilişkiyle ve ardu arası kesilmeyen günahla doludur. Tutarsız canları kandıranlardır bunlar. Yüreklerini açgözlülüğe eğitmiş lanet çocukları..

¹⁵Doğru yolu bırakıp aldanişa sürüklendiler. Beor oğlu Balaam'ın yolunda yürüdüler. Bu adam haksızlık karşılığında ödenen paraya özendi, ¹⁶öte yandan da suçluluğu yüzünden kınandı. Konuşmak nedir bilmeyen bir eşek, insan diliyle söz söyleyerek peygamberin çılgınlığını önledi.

¹⁷Bunlar kurumuş su kaynaklarıdır. Boranın etkisiyle sağa sola sürüklenen sistirler. Kendilerine katı karanlık saklanıyor. ¹⁸Büyük büyük konuşurlar, boş laflar ederler. Aldanişla davrananların gidişinden dara dar kaçıp kurtulanları bedene ilişkin soysuzluk tutkularıyla tuzağa düşürürler. ¹⁹Onlara özgürlük vaat ederler, ama kendileri çürüklüğün uşadıdır. Çünkü insan her neye yenik düşerse onun uşadı olur.

²⁰Rabbimiz ve kurtarıcımız İsa Mesih'i bilme aşamasında dünyaya özgü ruhsal kirlilikten kaçıp kurtulanlar, yeni baştan aynı işlerle sarmaş dolaş olup yenik düşerlerse, onların son durumu ilkinkinden beter olur. ²¹Çünkü doğruluk yolunu bilme aşamasına ulaştıktan sonra kendilerine verilen kutsal buyruktan sapmak yerine, bu bilgi aşamasına hiç ulaşmamış durumda kalmak onlar hesabına daha elverişli olurdu. ²²Kendilerine yaraşık atasözü uygulanmış oldu: 'Köpek kusmuğuna geri gider', domuz da yıkandıktan sonra çamurda ağınır.

ALAYCILARIN SONU

Mesih'in Geleceği Gün 1-10

3 Şimdi sevgili kardeşlerim, size bu ikinci mektubu yazıyorum. Her iki mektubumda da anınızı canlandırarak lekesiz aklınızı eyleme çağırıyorum. ²Öyle ki, kutsal peygamberlerin önceden belirttiği sözleri ve habercileriniz aracılığıyla Rab'bin ve Kurtarıcı'nın verdiği buyruğu anımsayınız.

³İlkin şunu bilmelisiniz: Son günlerde tutkuları uyarınca yürüyen, alaylı havayla yöneltilen tiye alıcı kişiler türeyecek. ⁴Soracaklar: "Hani vaat edilmişti, gelecekti! Ne oldu? Atalar uyuyalı, yaratılışın başından bu yana her şey olduğu gibi sürüp gitmekte.."

⁵Ne var ki³⁷⁹, şu gerçek bencil onaylarıyla dikkatlerinden kaçıyor: Gökler öncelerden vardı. Yeryüzü de Tanrı Sözü aracılığıyla suların içinden su ile oluşmuştu: ⁶Öncelerin dünyası bu suların baskınıyla mahvoldu. ⁷Bugünkü gökler ve yeryüzü ise aynı söz aracılığıyla olduğu gibi korunarak ateşi bekliyor. Bunlar tanrısaymazların yargılanacağı ve mahvedileceği güne saklanıyor.

⁸Bir nokta dikkatinizden kaçmasın sevgili kardeşlerim: Rab'bin katında bir gün bin yıl, 'bin yıl da bir gün gibidir.' ⁹Bazılarının sandığı gibi, Rab vaadinde gecikmez. Ama sizlere karşı katlanışla davranır. Hiç kimsenin mahvolmasını istemez O. Tersine, herkesin günahdan dönmesini özler. ¹⁰Ne var ki, Rab'bin Günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük gürültüyle geçip gidecek, doğa öğeleri ise kavruarak dağılacak, hem yeryüzü hem de oradaki yapıtlar yanarak yok olacak.

Sonsuzla Uyumlu Yaşam Ortamı 11-18

¹¹Bütün bunlar böylece dağılacağına göre, sizler ne tür bireyler olmalısınız? Kutsal yaşayışa ve tanrısayarlığa bağlı insanlar.. ¹²Tanrı Günü'nün gelişini bekleyen, onu ivedilikle özleyen kişiler.. O gün gökler yanarak dağılacak, doğa öğeleri kavru olup eriyecek. ¹³Tanrı'nın vaadi uyarınca biz doğruluğun konut kurduğu 'yeni göklerle yeni bir yeryüzü' bekliyoruz.

¹⁴Öyleyse sevgili kardeşlerim, bunları beklediğinize göre, O'nun katında lekesiz ve suçsuz olmaya özenin, barış ortamında yaşayın. ¹⁵Rabbimiz'in katlanışını kurtuluş sayın. Nitekim sevgili kardeşimiz Pavlos da kendisine sağlanan bilgelikle sizlere yazmış bulunuyor. ¹⁶O bütün mektuplarında

▯ **2:22** Süleyman'ın Özdeyişleri 26:11 **3:8** Mezmur 90:4

³⁷⁹ **ya da:** Ne var ki, şu gerçek bencil onaylarıyla dikkatlerinden kaçıyor. Gökler Tanrı Sözü aracılığıyla çok öncelerden vardı. Yeryüzü de suların içinden su ile oluşmuştu.

▯ **3:12** Yeşaya 34:4 **3:13** Yeşaya 65:17; 66:22

bu konulardan söz eder. Bunlarda anlaşılması güç bazı yerler vardır. Eğitimsiz ve tutarsız insanlar, Kutsal Yazılar'ın öbür parçalarına yaptıkları gibi, bunlara da ters anlam verirler. Bu yöntemi mahvolmaları pahasına yeğlemekteler.

¹⁷Ama siz sevgili kardeşlerim, önceden uyarıldığınız gibi bunlardan korunun. Yasasız insanların aldanışıyla sürüklenerek desteğinizden olmayın. ¹⁸Rabbimiz ve kurtarıcımız İsa Mesih'in kayrasında ve bilgisinde gelişin. Şu anda ve sonsuza dek yücelik O'na özgü olsun. Amin.

YUHANNA'NIN I. MEKTUBU (Sevgide Ruhsal Paydaşlık)

Önsöz

İsa Mesih'in en yakın öğrencisi Yuhanna'nın birinci yüzyıl sonlarında, ileri yaşlarda Tanrı esinlemesiyle yazdığı mektuplar Efesos'ta kaleme alınmış olabilir. Bu genel mektupta özellikle şu kullanımlar göze çarpıyor: Çocuklarım (2:1,18,28; 3:7,18; 4:4; 5:21), sevgili kardeşlerim (3:2,21; 4:1,7,11). Mektubun yazılmasını gerektiren dört neden dikkati çekiyor:

- 1- İnanlılara özgü ortak sevgiyi doruğuna erdirmek (1:4),
- 2- İnanlıları günahattan beri tutmak (2:1),
- 3- İnanlıları yalancı öğreticilere (Gnostikler) karşı uyarmak (2:26),
- 4- İnanlıların Mesih'e imanını güçlendirmek ve sonsuz yaşam güvenliğini vurgulamak (5:13).

Mektupta en çok rastlanan sözler şunlardır: Ruhsal paydaşlık, bilgi, sevgi, kalmak, durmak, barınmak, Tanrı yaşamdır, Tanrı sevgidir, Tanrı ışıktır. Tanrı'nın öz nitelikleri inanlının kutsallığa ve sevgiye özlemini, bağlılığını gerektirir.

İnanlının kurtuluşu, güncel Tanrı bağlılığı, sonsuz yaşam güvenliği ruhsal bilgiden esinlenir. Bilgi, bilmek sözleri otuzu aşkın kez geçmektedir (2:29; 5:18; 3:2,5,14,24; 5:13,15,vb.). Bu mektup şu başlıklar altında özetlenebilir:

63. Tanrı yaşamdır, ışıktır 1. ve 2. bölümler
64. Tanrı gerçektir, sevgidir 3. ve 4. bölümler
65. Kötülüğe üstün gelmenin ön ilkesi imandır, sevgidir 5. bölüm.

TANRI YAŞAMDIR, IŞIKTIR

Yaşam Sözü 1-4

1 Başlangıçtan bu yana var olan yaşam sözü. İştittiğimiz, gözlerimizle gördüğümüz, baktığımız, ellerimizle dokunduğumuz yaşam sözüne ilişkin yazıyoruz. ²Yaşam belirgin oldu, bizler O'nu gördük ve tanıklık ediyoruz. Size sonsuz yaşamı müjdeliyoruz. Bu yaşam Baba ile birlikteydi ve bize belirgin oldu. ³Gördüğümüzü ve istittiğimizi size de müjdeliyoruz. Öyle ki, sizin de bizimle ruhsal paydaşlığınız olsun. Bizim paydaşlığımız ise Baba ile ve Oğlu İsa Mesih ile. ⁴Bunları size yazmamızın nedeni, sevincimizin doruğa ermesi içindir.

Tanrı Işıktır 5-10

⁵Oğul'dan istittiğimiz ve size bildirdiğimiz haber şudur: Tanrı ışıktır ve O'nda karanlığın izi yoktur. ⁶O'nunla ruhsal paydaşlıktayız derken vaktimizi karanlıkta geçiriyorsak, yalan söylüyoruz ve gerçeği uygulamıyoruz demektir. ⁷O ışıktaki olduğu gibi biz de vaktimizi ışıktaki geçiriyorsak, karşılıklı ruhsal paydaşlıktayız demektir. Oğlu İsa'nın kanı da bizleri her günahattan arıtır. ⁸Günahımız yoktur dersek kendi kendimizi kandırırız ve gerçek bizde barınmaz. ⁹Günahlarımızı açıkça söylersek güvenilir olan ve hakça davranandır O; öyle ki, günahlarımızı bağışlar ve bizi her kötülükten arıtır. ¹⁰Günah işlemeyen dersek Tanrı'yı yalancı çıkarırız ve O'nun sözü bizde barınmaz.

Savunucumuz Mesih 1-6

2 Çocuklarım bunları sizlere yazmamın nedeni günah işlememeniz içindir. Ama biri günah işlerse, Baba ile birlikte bir savunucumuz³⁸⁰ vardır. Doğru kişi İsa Mesih'tir bu. ²O, günahlarımızın giderilmesini sağlayan bağışlamalıdır; yalnız bizim günahlarımız için değil, tüm dünyanın günahları

için. ³Mesih'i bildiğimizi şuradan kesin olarak anlarız: Eğer buyruklarını tutuyorsak O'nu biliyoruz. ⁴O'nu biliyorum derken, öte yandan da buyruklarını tutmayan, yalancıdır ve kendisinde gerçek yoktur.

⁵Ama O'nun sözünü tutanın içinde Tanrı sevgisi gerçekten yetkinliğe ermiştir. Mesih bağlılığında olduğumuzu şuradan biliriz: ⁶O'nun bağlılığında durduğunu söyleyen birey tıpkı O'nun yaşadığı gibi yaşamalı.

Yeni Buyruk 7-17

⁷Sevgili kardeşler, sizlere yeni bir buyruk yazmıyorum; başlangıçtan bu yana sizde olan eski buyruğu yazıyorum. Bu eski buyruk, işitmiş olduğunuz sözdür. ⁸Ama yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bu buyruk hem Mesih'e, hem de sizlere ilişkin gerçektir. Çünkü karanlık geçiyor ve gerçek ışık şimdiden aydınlık veriyor.

⁹Işıktaki olduğunu söylerken, öte yandan da insan kardeşine karşı kin besleyen birey şu ana dek karanlıktadır. ¹⁰İnsan kardeşini seven ışıktadır. O insanın suçta kösteklenmesi olanaksızdır. ¹¹Oysa insan kardeşine karşı kin besleyen birey karanlıktadır; karanlıkta yaşar ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık onun gözlerini görmez etmiştir. ¹²Çocuklarım, sizlere yazıyorum. Çünkü O'nun adındaki yeterlilikle günahlarınız bağışlanmıştır. ¹³Babalar, sizlere yazıyorum. Çünkü başlangıçtan beri Var Olan'ı tanıdınız. Gençler, sizlere yazıyorum. Çünkü kötü olanı yendiniz. ¹⁴Siz, çocuklara yazdım. Çünkü Baba'yı bildiniz. Siz, babalara yazdım. Çünkü başlangıçtan beri Var Olan'ı tanıdınız. Siz, gençlere yazdım. Çünkü güçlüsünüz ve Tanrı'nın Sözü sizlerde duruyor; hem de kötü olanı yendiniz.

¹⁵Dünyayı sevmeyin ne de dünyaya özgü özellikleri.. Eğer bir kimse dünyayı severse, onda Baba'nın sevgisi yoktur. ¹⁶Çünkü dünyadaki şeylerin tümü –bedenin tutkuları, gözün tutkuları, yaşamın gösterişçiliği– Baba'dan değil, dünyadandır. ¹⁷Dünya da, tutkuları da geçip gitmektedir. Öte yandan Tanrı'nın isteğini yerine getiren, sonsuz çağlar boyunca kalır.

Mesih Düşmanları 18-29

¹⁸Çocuklar, çağın sonundayız. Mesih düşmanı³⁸¹ gelecektir diye duydunuz. Şu anda birçok Mesih düşmanı belirmiştir. Çağın sonunda bulunduğumuzu bundan biliyoruz.

¹⁹Bizlerden ayrıldılar. Ne var ki, bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ama ayrıldılar; tümünün bizden olmadığı açığa çıksın diye.. ²⁰Oysa siz Kutsal Olan tarafından kutsandınız ve hepiniz bilgi sahibisiniz. ²¹Sizlere gerçeği bilmediğiniz için yazmıyorum. Tam tersine, gerçeği bildiğiniz için yazıyorum. Bunun yanı sıra, her tür yalanın gerçekle ilişkisi olmadığını da biliyorsunuz. ²²Yalancı kimdir? İsa'nın Mesih olduğunu yadsıyandan başka kim olabilir? Mesih düşmanı odur. Hem Baba'yı, hem de Oğul'u yadsıyandır o. ²³Oğul'u yadsıyan herkes Baba'dan yoksundur. Oğul'u açıkça benimseyen Baba'ya da sahiptir. ²⁴Başlangıçtan beri ne duyduysanız, bu sizlerde dursun. Başlangıçtan beri duyduğunuz söz sizde durursa, siz de Oğul ve Baba bağlılığında durursunuz. ²⁵O'nun bizlere verdiği vaat şudur: Sonsuz yaşam.

²⁶Sizleri kandıranlara ilişkin yazdım bunları. ²⁷Bilin ki, O'ndan almış olduğunuz kutsama sizde kalmaktadır. Bu bakımdan kimsenin sizleri öğretmesine gereksiniminiz yoktur. Tersine, O'nun kutsaması sizlere her şeyi öğretmektedir. Öğrettikleri gerçektir ve yalandan arıdır. Öyleyse, sizlere öğrettiği gibi Mesih bağlılığında kalasınız. ²⁸Şimdi de çocuklar, Mesih bağlılığında kalasınız. Öyle ki, O belirlediğinde güvenle dolu olalım ve geldiğinde kendisinden utanmayalım. ²⁹O'nun doğru olduğunu bilerseniz, doğruluk yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilirsiniz.

TANRI SEVGİDİR

Tanrı'nın Çocukları 1-10

3 Bakın, Tanrı çocukları olarak bilinelim diye, Baba bizlere nasıl bir sevgi gösterdi. Gerçekten de öyleyiz. Dünya bizi bunun için anlamıyor. Çünkü O'nu anlamadı. ²Sevgili kardeşlerim, şu anda

³⁸¹ Antikrist, Deccal.

Tanrı çocuklarıyız. İleride ne olacağımız daha belirgin değil. Ama Mesih belirgin olduğunda, O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz. ³Bu umudu taşıyan herkes, Mesih'in suçsuz olduğu gibi kendini suçtan arıtır. ⁴Günah işleyen herkes yasadışıktan suçludur. Günah yasadışıktır. ⁵Mesih'in günahları kaldırmak için belirgin olduğunu biliyorsunuz. O'nda günah yoktur. ⁶Mesih bağlılığında duran insan günah işlemez. Günah işleyen kişi O'nu ne gördü, ne de bildi.

⁷Çocuklar, kimse sizleri kandırmasın. Doğruluk yapan doğru kişidir. Tıpkı O'nun doğru olduğu gibi. ⁸Günah işleyen iblistendir. Çünkü iblis başlangıçtan bu yana günah işliyor. Tanrı'nın Oğlu iblisin işlerini dağıtmak için açıklandı.

⁹Tanrı'dan doğan kişi günah işlemez. Çünkü onun içinde tanrısal tohum kalır. Günah işleyemez, çünkü Tanrı'dan doğmuştur. ¹⁰Kimin Tanrı'nın çocuğu, kimin iblisin çocuğu olduğu bundan belli olur: Doğruluk yapmayan kişi Tanrı'dan değildir. İnsan kardeşini sevmeyen kişi de Tanrı'dan değildir.

Sevgi ile Yaşamsal İlkenin Bağlılığı 11-18

¹¹Başlangıçtan bu yana iştmiş olduğunuz bildiri şudur: Birbirimizi sevelim. ¹²Kötünün soyundan olan ve kardeşini boğazlayan Kain³⁸² gibi olmayalım. Neden boğazladı onu? Çünkü kendi işleri kötüydü, kardeşinin işleri ise doğru.. ¹³Kardeşler, dünyanın sizlere kin beslemesine şaşmayın. ¹⁴Bizler ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz; çünkü kardeşleri seviyoruz. Sevmeyen insan ölümden kalır. ¹⁵İnsan kardeşine kin besleyen birey adam öldürendir. Adam öldürenin varlığında ise sonsuz yaşamın barınmadığını bilirsiniz.

¹⁶Sevgiyi İsa Mesih'in bizim için canını vermesinden biliriz. Bizim de kardeşler yararına canımızı vermemiz zorunludur. ¹⁷Ama dünyasal varlığı olup da insan kardeşini gereksinim içinde gören ve ona karşı acıma duygusunu bastıran kişide Tanrı sevgisi nasıl barınabilir? ¹⁸Çocuklar, sözle ya da dil ustalığıyla sevenler olmayalım. Eylemle belirlenen gerçek sevgiyle sevenler olalım.

Tanrı Katında Güvenlik 19-24

¹⁹Gerçek bağlıları olduğumuzu bundan anlayabilir ve Tanrı katında yüreğimizi kanıtlayabiliriz. ²⁰Çünkü eğer yüreğimiz bizi suçluyorsa, Tanrı yüreğimizden üstündür ve her şeyi bilendir. ²¹Sevgili kardeşler, eğer yüreğimiz bizi suçlu çıkarmıyorsa, Tanrı doğrultusunda güven doluluğuna sahibiz ²²ve her ne dilersek O'ndan alırız. Çünkü O'nun buyruklarını tutuyoruz ve önünde beğenilen işleri yapıyoruz. ²³Tanrı buyruğu şudur: Oğlu İsa Mesih'in adına iman edelim ve bize verdiği buyruk uyarınca birbirimizi sevelim. ²⁴O'nun buyruklarını tutan O'nda kalır, Mesih de o kişide kalır. O'nun bizde kaldığını bize verdiği Ruh aracılığıyla biliriz.

Gerçek ile Yalan Arasında Sürtüşme 1-6

4 Sevgili kardeşler, her ruha inanmayın. Bunun yerine, Tanrı'dan olup olmadığını anlamak için ruhları deneyin. Çünkü pek çok yalancı peygamber dünyaya dal budak salmış bulunuyor. ²Tanrı'nın Ruhu'nu şuradan bilebilirsiniz: İsa Mesih'in beden içinde geldiğini açıkça benimseyen her ruh Tanrı'dandır. ³İsa'yı açıkça benimsemeyen bir ruh ise Tanrı'dan değildir. Bu ruh Mesih düşmanındandır. Onun geleceğini duydunuz; şu anda zaten dünyadadır o. ⁴Çocuklar, siz Tanrı'dansınız ve bu yalancı peygamberleri yendiniz. Çünkü içinizde duran kişi dünyada durandan üstündür. ⁵Bunlar dünyadandır. Bu nedenle dünya açısından konuşurlar, dünya da kendilerini dinler. ⁶Biz Tanrı'danız. Tanrı'yı bilen bizi dinler. Tanrı'dan olmayan bizi dinlemez. Gerçek ruhunu ve aldatı ruhunu buradan anlarız.

Tanrı Sevgidir 7-21

⁷Sevgili kardeşler, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır ve seven kişi Tanrı'dan doğmuştur. Tanrı'yı bilendir. ⁸Sevmeyen kişi Tanrı'yı bilmeyendir. Çünkü Tanrı sevgidir. ⁹Tanrı'nın

³⁸² Kabil.

bizlere sevgisi şununla açıklandı: Biricik Oğlu'nu dünyaya gönderdi; O'nun aracılığıyla yaşayalım diye. ¹⁰Sevgi bundadır. Biz Tanrı'yı sevmedik. Doğrusu, O bizleri sevdi ve günahlarımızı gidermesi için bağışlamalık olarak Öz Oğlu'nu gönderdi. ¹¹Sevgili kardeşler, eğer Tanrı bizleri böylesine sevdiyse, biz de birbirimizi sevmek zorundayız. ¹²Hiçbir vakit hiç kimse Tanrı'yı görmüş değildir. Birbirimizi seversek Tanrı bizde kalır ve O'nun sevgisi bizlerde yetkinliğe erer. ¹³Bizim O'nda kaldığımızı, O'nun da bizde kaldığını şundan bilebiliriz: O bize Öz Ruhundan verdi. ¹⁴Bizse Baba'nın Oğul'u dünyanın kurtarıcısı olarak gönderdiğini gördük ve buna tanıklık ediyoruz. ¹⁵Her kim İsa Tanrı'nın Oğlu'dur diye açıkça söylese, Tanrı o kişide kalır o da Tanrı'da kalır. ¹⁶Tanrı'nın bizlere beslediği sevgiyi biz böyle bildik ve O'na iman ettik. Tanrı sevgidir. Sevgide kalan, Tanrı'da kalır; Tanrı da o kişide kalır. ¹⁷Sevgi bizlerde bununla yetkinliğe ermiştir. Böylece yargı gününde tam bir güvene sahip olalım. Çünkü bu dünyada O'nun yaşadığı gibi yaşıyoruz.

¹⁸Sevgide korku yoktur. Yetkin sevgi korkuyu dışlar. Çünkü korkuda işkence vardır. Korkuya kapılan kişi sevgide yetkinliğe ermemiştir. ¹⁹Biz seviyoruz, çünkü ilkin O bizleri sevdi. ²⁰"Ben Tanrı'yı seviyorum" deyip de insan kardeşine kin besleyen yalancıdır. Gözüyle gördüğü insan kardeşini sevmeyen, görmediği Tanrı'yı sevemez. ²¹Mesih'ten bize gelen buyruk şudur: Tanrı'yı seven, insan kardeşini de sevsin.

İMANLA SEVGİ ÜSTÜNLÜK SAĞLAR

Dünyaya Karşı Üstünlüğümüz 1-5

5 İsa'nın Mesih olduğuna iman eden herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven herkes Baba'nın çocuğunu da sever. ²Tanrı'nın çocuklarını sevdiğimizi şuradan biliriz: Tanrı'yı sevmekle ve O'nun buyruklarını yapmakla. ³Çünkü Tanrı'yı sevmek O'nun buyruklarını tutmaktır. Hem de O'nun buyrukları güç değildir. ⁴Çünkü Tanrı'dan her doğan dünyaya üstün gelir. Dünyaya üstün gelen yengi ise imanımızdır. ⁵İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğuna iman edenden başka kim dünyaya üstün gelebilir?

İsa Mesih'e İlişkin Tanıklık 6-12

⁶Suyla ve kanla gelen O'dur. Yalnız suyla değil, suyla ve kanla gelen İsa Mesih. Buna Ruh da tanıklık eder. Çünkü Ruh gerçektir. ⁷Tanıklık eden üçtür: ⁸Ruh, su ve kan. Üçü de uyumdadır. ⁹Eğer insanların tanıklığını kabul edersek, Tanrı'nın tanıklığı bundan üstündür. Tanrı'nın tanıklığı Oğlu'na ilişkin ettiği tanıklıktır. ¹⁰Tanrı'nın Oğlu'na iman eden, bu tanıklığı varlığında taşır. Tanrı'ya iman etmeyen O'nu yalancı çıkarmış olur. Çünkü Tanrı'nın Öz Oğlu'na ilişkin ettiği tanıklığa iman etmemiştir. ¹¹Tanıklık şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam verdi; bu yaşam da O'nun Oğlu'ndadır. ¹²Oğul'u varlığında bulunduran yaşama sahiptir. Tanrı'nın Oğlu'nu varlığında bulundurmeyen yaşama sahip değildir.

Sonsuz Yaşam Bilgisi 13-21

¹³Sonsuz yaşamınız olduğunu bilesiniz diye Tanrı'nın Oğlu'nun adına iman eden sizlere bunları yazdım. ¹⁴O'nun katında sahip olduğumuz güven şudur: O'nun isteği uyarınca her ne dilersek, bizi dinler. ¹⁵Öyleyse dilediğimiz her şeye ilişkin bizi dinlediğini bilirsek, O'ndan dilediklerimize sahip olduğumuzu da biliriz. ¹⁶Eğer biri kardeşini ölüme götürmeyen bir günah işlerken görürse, Tanrı'dan dilekte bulunsun; Tanrı ona yaşam verecektir. Ölüme götürmeyen günah işleyenler içindir bu. Bir de ölüme götüren günah vardır. Buna ilişkin istekte bulunsun demiyorum. ¹⁷Her tür haksızlık günahdır. Ama ölüme götürmeyen günah da vardır.

¹⁸Tanrı'dan doğan kişinin günah işlemediğini biliriz. Tanrı'nın öz Oğlu onu esirger ve kötü olan ona dokunmaz. ¹⁹Tanrı'dan olduğumuzu biliyoruz. Tüm dünyanın kötü olana tutsaklık ettiğini biliyoruz. ²⁰Tanrı Oğlu'nun geldiğini ve Gerçek Olan'ı bilmemiz için bize kavram verdiğini biliyoruz. Biz Gerçek Olan'ın bağlılığında: O'nun Oğlu İsa Mesih bağlılığında.. Bu, gerçek Tanrı'dır ve sonsuz yaşamdır. ²¹Çocuklar, kendinizi yalancı tanrılardan koruyun.

YUHANNA'NIN II. MEKTUBU (Sevgi ve Gerçek)

Önsöz

Öğrenci Yuhanna'nın ilk mektubuyla aynı dönemde kaleme aldığı ikinci mektup, seçilmiş bayanla çocukları diye tanımlanan inanlılara yazılmıştır. Sevgi sözü dört, gerçek sözüyse beş kez geçer. Bu mektubun esinlenişinde beliren neden, inanlıları kandırıcı öğretilere karşı uyararak, onlara bu tür öğreticilerden sakınmalarını anımsatmaktadır (7,11). Mektup şöylece özetlenebilir:

XXI. Tanrı gerçeğinin inanlılara etkisi 1-6

XXII. Dünyadaki aldatı 7-11

XXIII. Ruhsal paydaşlığa duyulan özlem 12,13.

Ben İhtiyar'dan,

Gerçek bağlılığında sevdiğim, hem yalnız benim değil, gerçeği bilen herkesin sevdiği seçilmiş bayanla çocuklarına.³⁸³ ²Size sevgimiz, bizde kalan ve sonsuzluk boyunca bizde duracak olan gerçek nedeniyledir. ³Baba Tanrı'dan ve Baba'nın Oğlu İsa Mesih'ten gerçek ve sevgi bağlılığında kayra, acıma ve esenlik bizimle olacak.

⁴Baba'dan aldığımız buyruk uyarınca, çocuklarından bir kesiminin günlerini gerçekte geçirdiklerini görerek sevinç duydum. ⁵Şimdi de sen, bayandan dilekte bulunuyorum. Yeni bir buyruk yazıyormuş gibi değil, başlangıçtan bu yana sahip olduğumuz buyruk uyarınca birbirimizi sevelim. ⁶Sevgi şudur: Günlerimizi O'nun buyrukları uyarınca geçirelim. Başlangıçtan bu yana duymuş olduğunuz gibi, günlerinizi bu buyruk uyarınca geçirin.

⁷Çünkü dünyaya birçok kandırıcı çıktı. İsa Mesih'in beden içinde geldiğini benimsemeyenlerdir bunlar. Böyle biri kandırıcıdır ve Mesih düşmanıdır. ⁸Kendinize dikkat edin. Emek verdiğimiz şeyleri yitirmeyesiniz; tam tersine, tüm karşılığını alınız. ⁹Ön sırada olmaya didinen ve Mesih'in öğretisinde kalmayan herkes Tanrı'dan yoksundur. Öğretide duran birey Baba'ya da sahiptir Oğul'a da. ¹⁰Size gelip de bu öğretiyi getirmeyen kişiyi eve sokmayın; ona selam bile vermeyin. ¹¹Çünkü onu selamla karşılayan, kötü işlerine de ortaklık eder.

¹²Size yazacaklarım pek çok, ama bunları kâğıt kalemle iletmek istemedim. Yanınıza gelmeyi, sizlerle yüzyüze görüşmeyi umuyorum. Öyle ki, sevincimiz tam olsun. ¹³Seçilmiş kız kardeşinin çocukları seni selamlar.

³⁸³ Seçilmiş bayanla çocukları: Kilise topluluğu. Yunanca'da **kilise** dişil (müennes) adıl (zamir) alır: **hi ekklesia**.

YUHANNA'NIN III. MEKTUBU (Mesih Bağlısının Konukseverliği)

Önsöz

Öğrenci Yuhanna'nın Tanrı'dan esinlenerek yazdığı üçüncü mektup daha öncekinin yazıldığı dönemde iletildi. Bu özlü mektup Gaios'a doğrultuluyor. Ayrıca Dimitrios ve Diotrifos adlarına da rastlanılıyor. Gaios Romalılara mektupta adı geçen kişi olabilir (16:23). Kendisi çok sevgili bir kardeş (1,2), gerçek bağlısı (3,4), konukseverliğe önem veren bir inanlı (5,6). Kilise topluluğunda önderliği dikkati çekici..

Diotrifos üstünlük taslayan (9), habercileri çekemeyen, dedikodu çıkararak, toplulukta derebeyi kesilen biri. Haberci Yuhanna'dan sert bir azarı hak ediyor (10). Öte yandan Dimitrios adında ona ilişkin herkesçe iyi tanıklık edilen, gerçeğe bağlılığıyla bilinen bir kişiden de söz edilir (12).

Mesih'in Sevinç Getirici Haberi'ni yaymak için yola çıkanlara kolları açmak, gerçeğe hizmet etmektir (7,8). Onları sevgiyle karşılamak Tanrı'yı sevindirmektir. Diotrifos bu insanları yalnız kabul etmemekle kalmıyor, onları kabul etmek isteyenlere de engel oluyor. Yazar ruhsal paydaşlık için taşıdığı özlemi belirterek, bu kısa mektubu doruğa getiriyor (13,14).

Ben, İhtiyar'dan,

Gerçek bağlılığında sevilen, sevgili Gaios'a: ²Sevgili kardeş, canının başarılı olduğu gibi, her bakımdan başarılı ve sağlıklı olmanı dilerim. ³Kardeşler gelip de senin gerçeğe bağlılığına ilişkin tanıklık ettiklerinde nasıl sevindim! Günlerini gerçeğe bağlılıkla geçiriyormuşsun. ⁴Çocuklarımla günlerini gerçeğe bağlılıkla geçirdiğini duymaktan daha üstün sevinç bilmiyorum.

⁵Sevgili kardeş, kardeşlere, özellikle de yabancılara her ne iyilik ediyorsan bağlılığını kanıtlıyorsun. ⁶Bunlar kilise topluluğu önünde sevgine tanıklık ettiler. Kendilerini Tanrı bağlılığına yaraşır biçimde salarsan çok iyi edersin. ⁷Çünkü O'nun adı yararına yola çıktılar, uluslara bağlı olanlardan hiçbir şey almadılar. ⁸Böyle insanlara kollarımızı açmamız gerekir. Öyle ki, gerçeğin iş ortakları olalım.

⁹Bazı konularda kilise topluluğuna yazdım. Ama onların arasında üstünlük taslayan Diotrifos bizi kabul etmiyor. ¹⁰Bu nedenle, geldiğimde onun yaptıklarını anımsatacağım. Bizim için çirkin dedikodular yayıyor. Üstelik bununla da yetinmiyor. Ne kardeşleri kabul ediyor, ne de onları kabul etmek isteyenlere özgürlük hakkı tanıyor. Onları kilise topluluğundan kovuyor.

¹¹Sevgili kardeş, kötü işten değil, iyi işten örnek al. İyilik yapan kişi Tanrı'dandır. Kötülük işleyen, Tanrı'yı görmemiştir. ¹²Dimitrios için herkes iyi tanıklık ediyor, gerçeğin kendisi de bu tanıklığa katılıyor. Biz de tanıklık ediyoruz. Tanıklığımızın gerçek olduğunu bilirsin.

¹³Sana yazacaklarım pek çok, ama kalemle kâğıtla yazmak istemedim. ¹⁴Umarım, yakında seni görürüm ve yüz yüze görüşürüz. ¹⁵Esenlik içinde olasin. Arkadaşlar selam ediyor. Adlarını anarak sen de arkadaşları selamlayasın.

YAHUDA'NIN MEKTUBU (Kötü Öğreticilere Karşı Uyarı)

Önsöz

Tanrı esinlemesiyle gelen mektubun yazarı Yakup'un kardeşi Yahuda'dır (bkz, Markos 6:3; Galatyalılara Mektup 1:19; Habercilerin İşleri 1:14). Mektubun içeriği Petros'un II. mektubuyla çağrışımındadır.

İnanlılar topluluğunu kandırıcı ve yıkıcı öğreticilere, onların öğretilerinden kaynaklanan kargaşalıklar zincirine karşı uyarın bu mektupta, içeriye dalan soysuzların zehirleyici tutumu sergilenmekte (3,4), geçmişteki soysuzlardan birçok örnekle söz edilmekte (5-7).

Bu pervasızların taşıdığı özellikler, daha önceki soysuzlarınkı gibidir (8-16). Bunların gelişi önceden bildirilmişti (17-19). Bu tuzaklara karşı Mesih inanlısının tutumu ne olmalı? Mesih inancı salt şuna inanırım buna inanırım konusu değil, Tanrı kutsallığına uyan, kutsallığı benimseyen, yaşamın her ayrıntısında içten oluşan dıştan açıklanan sağlam özyapıyla (karakter) kanıtlanır (20-23). Mektup inanlılara doğrultulan içtenlikli bir kutluluk dileğiyle doruklanır (24,25).

Başlangıç ve Selam 1,2

İsa Mesih'in uşağı, Yakup'un kardeşi Yahuda'dan Baba Tanrı tarafından sevilen, İsa Mesih bağlılığında korunan çağrılılara. ²Sizlere lütuf, esenlik ve sevgi bollukla sağlansın.

Aktöreyi Hiç İndiren Düzmece Öğretmenler 3-16

³Sevgili kardeşler, ortak bulunduğumuz kurtuluş ilişkisinde sizlere yazmaya var gücümle çalışıyordum ki, kutsal yaşamlılara bir kez verilmiş olan iman yararına direniş gösteresiniz diye, sizleri öğütlemek amacıyla yazma gerekçesini duydum. ⁴Çünkü bu yargılanmaya atandıkları önceden yazılmış bazı insanlar topluluğa sokuldu. Tanrısaymazlar, Tanrı'nın kayrasını soysuzlukla değiştirenler. Üstelik tek egemen Efendimiz, Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyanlardır bunlar.

⁵Her konuyu açıklıkla bilmenize karşın sizlere kesinlikle anımsatmak isterim ki, Rab bir kez İsraililer'i Mısır'dan kurtardı, ama bunun ardından iman etmeyenleri mahvetti. ⁶Kendilerine özgü başkanlığı korumayıp özel konutlarını bırakan melekleri de o Büyük Gün'ün yargılaması için sakladı. Onları zifiri karanlıkta sonsuz zincirlere vurdu. ⁷Bunun gibi, rasgele cinsel ilişkiye verilen, doğal ilişki dışında sapıklık işleyen* Sodom ile Gomorra ve çevrelerinde bulunan kentler aynı yola saptıklarında, sonsuz ateş örneği olarak yargılandılar.

⁸Durum buyken, tıpkı onlar gibi rüyalara kapılan bu kişiler de bir yandan bedeni kirletiyorlar, öte yandansa Tanrı hükümlerini hiç sayarak yüceliklere sövüyorlar.

⁹Ama Musa'nın bedeni konusunda iblisle çekişip tartışan baş melek Mikael, ona söverek yargılama ataklığında bulunmadı. Ancak, "Rab seni paylasın" dedi.

¹⁰Ne var ki, bu insanlar hiç anlamadıkları konularda sövüp sayarlar ve akılsız hayvanlar gibi salt içgüdüyle bilebildikleri şeyler tarafından çürüyüp giderler. ¹¹Vay onların başına geleceklere! Çünkü Kain'in³⁸⁴ gittiği yolu tuttular, Balaam'ın göz boyayan kazancını kovaladılar ve başkaldırıcı Korah gibi mahvoldular.

¹²Sevgi şölenlerinizde hiç çekinmeden sizlerle birlikte yiyip içen bu insanlar birer kirdir. 'Salt kendilerini besleyen çobanlar.' Rüzgârın etkisiyle sürüklenen yağmursuz bulutlar, güz vaktinde iki kez ölmüş, kökünden sökülmiş ürünsüz ağaçlardır onlar. ¹³Kudurgan denizin utancını saçan köpürmüş dalgalar, serseri yıldızlar. Onlara sonsuz çağlar boyunca katı bir karanlık saklanıyor.

⁹ Daniel 12:1; Zekarya 3:2 ¹¹ Yaratılış 4:8; Çölde Sayım 16. bölüm; Hezekiel 34:8; Süleyman'ın Özdeyişleri 25:14 ¹² Hezekiel 34:8

³⁸⁴ Kabil

¹⁴Adem'den yedi kuşak sonra yaşayan Hanok onlara ilişkin peygamberlikte bulundu: "İşte Rab kutsal on binleriyle birlikte geldi. ¹⁵O'nun gelişi herkesi yargılamaya ve tanrısaymazların toplamını suçlu çıkarmayadır. Tüm tanrısaymazlık eylemlerini kapsar bu. Tanrısaymaz günahlıların O'na karşı konuştukları bütün zehirli sözleri de içerir." ¹⁶Bunlar mırıldanmanın ardını getirmeyenler, tutumlarıyla gözü doymazlık sergileyenler, tutkularının ardı sıra gidenler, ağızlarıyla doludizgin laf seğirtenler, çıkarları hatırına başkalarının yüzüne gülenlerdir.

Önceki Uyarıyı Anımsayın, Ne Yapacağınızı Kavrayın 17-23

¹⁷Ama siz kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in habercilerinin önceden belirttiği sözleri anımsayın. ¹⁸Çünkü onlar, son zamanda tanrısaymazların tutkuları uyarınca yaşayan alaycılar türeyeceğini sizlere bildirdiler. ¹⁹Bunlar bölücülük sınırları biçimlendiren, cansal³⁸⁵ isteklerle yönetilen, Ruh bağlılığından kopmuş kişilerdir.

²⁰Ama siz kardeşler, temel özelliği kutsallık olan imanınız üzerinde kendinizi bir yapı gibi yükseltin. Kutsal Ruh bağlılığında dua edin. ²¹Kendinizi Tanrı'nın sevgisinde saklayın. Rabbimiz İsa Mesih'in sonsuz yaşama ileten lütfunu bekleyin. ²²Duraksayan bazılarını lütf gösterin; ²³bazılarını da ateşten kapıp kurtarın. Yine başkalarına korkuyla acıyın; bedenini lekelediği giysiye bile buğz haset edin.

Kutlama³⁸⁶ 24,25

²⁴Sizleri düşmekten korumaya ve yüceliğinin katında kıvançla suçsuzlukta durdurmaya gücü yetene, ²⁵Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla kurtarıcımız tek Tanrı'ya, başlangıcı olmayan çağlardan bu yana, hem şimdi hem de sonsuz çağlar çağınca yücelik, ululuk, güçlü egemenlik ve yetki yaraşır. Amin.

³⁸⁵ bkz. I.Korintoslular 2:14

14 Yaradılış 5:21; Yasanın Tekrarı 33:2; Zekarya 14:5 **23** Amos 4:11; Zekarya 3:2

³⁸⁶ Bu sıradan kutlama duaları için, bkz: Romalılar 16:25-27; İbraniler 13:20,21; Efesoslular 6:23,24; I.Petros 1:8,9

VAHİY (GÖKSEL AÇIKLAMA) (Kuzu'nun Yengisi)

Önsöz

Kutsal Kitap'ın son yazısı (Apokalypsis: Açıklama, gösterme, bildirme) eskatolojya* ile ilgilidir. Çağdaş okuyucuyu uğraştıran betimlemeler, simgeler, tanımlarla doludur. Bugün anlaşılması güç olan bu soyut açıklamalar, Vahiy'in yazıldığı dönemde okuyucunun kolaylıkla anlayabileceği bir yazı biçimidir.

Tanrı esinlemesiyle birinci yüzyılın sonlarında bu parçayı yazan kişi kendini Yuhanna diye tanıtır. Bu göksel açıklamanın içeriğini Tanrı İsa Mesih'e verdi. O da gönderdiği bir melek aracılığıyla uşağı Yuhanna'ya bildirdi (1:1,2). Konu kısa zamanda olacak olayları kapsamaktadır. Çağların sonuyla ilgili olduğundan, buna eskatolojya* yazısı denir.

Bu yazı dirilip göklere yükselen Mesih'in Anadolu'daki yedi kilise topluluğunun meleğine (vaizine) gönderdiği yedi bildiriyle başlar (beşi uyarı, ikisi övgü). Okuyucu bundan sonra Tanrı'ya ve Kuzu'ya ilişkin görmelerle (4:1-5:14), ardından yedi mühürle, bunların açılmasında da yedi görmeyle karşılaşır (6:1-8:1).

Bunları yedi boru sesi ve boruların ötüşünde yedi görme izler (8:2-9:21; 11:15-19). Altıncıyla yedinci mühür ve boru sesi arasında olayların gelişimi anlatılırken değişik bir durumla yüz yüze geliriz (7:1-17; 10:1-11:14). Daha sonra Yuhanna gökte ulu bir görmeyle karşılaşır (12:1-8). Tanrı'ya karşı çıkan üç canavar (12:9-13:1-18), Siyon Dağı'nda Kuzu'yla bağlıları (14:1-20), yedi altın tasta yedi büyük sıkıntıyı taşıyan yedi melek görür (15:1-16:21).

Ardından başka yargulamalar gelir (17:1-19:21). Kitap Kuzu'nun kesin yengisiyle son bulurken, bin yıllık Mesih hükümlerliği ve yeni gök, yeni yer, yeni Yeruşalim belirir (20:1-22:21). Kurulu düzende eşi benzeri görülmemiş, yüceden inen kendine özgü görkemli bir kent.

Giriş 1-3

1 İsa Mesih'in açıklayışı³⁸⁷. Tanrı kısa zamanda olması gereken olayları uşaklarına göstereceğini diye bunu Mesih'e verdi. O da gönderdiği meleği aracılığıyla uşağı Yuhanna'ya bildirdi bunu. ²Yuhanna Tanrı Sözü'ne tanıklıkta bulundu. Ve İsa Mesih tanıklığına ilişkin gördüğü her şey.. ³Bu peygamberlik sözlerini yüksek sesle okuyan, onda yazılı olanları dinleyenler hem de tutanlar mutludur. Çünkü vakit yakındır.

ASYA EYALETİNDEKİ YEDİ KİLİSE TOPLULUĞUNA YEDİ MEKTUP

Yazının Konusu 4-20

⁴Yuhanna'dan Asya eyaletindeki yedi kilise topluluğuna: Şimdi Var Olan'dan, önceden Var Olan'dan, gelecek Olan'dan sizlere kayra ve esenlik olsun. Hem de, O'nun tahtı önündeki yedi Ruh'tan ⁵ve güvenilir tanık, ölümlerin ilk-doğanı, yeryüzü hükümlerlerinin başkanı İsa Mesih'ten..

Bizleri sevene, kanıyla günahlarımızdan özgür kılana.. ⁶Bizleri bir krallık yaptı O. Tanrı'sına ve

¹1:1 Daniel 2:28,29 1:4 Mısır'dan Çıkış 3:14,15; Yeşaya 41:4 1:5 Mezmur 89:27,37; 130:8; Yeşaya 40:2

³⁸⁷ Apokalypsis: Açıklama.

¹1:6 Mısır'dan Çıkış 19:6; Yeşaya 61:6 1:7 Daniel 7:13; Zekarya 12:10,12,14 1:8 Mısır'dan Çıkış 3:14; Yeşaya 41:4; Amos 4:13 1:13 Hezekiel 1:26; 8:2; Daniel 7:13; 10:5,6 1:14 Daniel 7:9; 10:6 1:15 Hezekiel 1:24; 43:2 1:16 Hakimler 5:31 1:17 Yeşaya 44:6; 48:12; Daniel 8:18; 10:15-19 1:19 Yeşaya 48:6; Daniel 2:29 1:20 Malakya 2:7 2:7 Yaratılış 2:9; 3:22,24

Babası'na rahipler oluşturdu. O'na çağlar [çağınca] yücelik ve güçlü egemenlik yaraşır. Amin.

⁷İşte bulutlarla geliyor. Her göz O'nu görecek; bedenini delenler de O'nu görecek. Evet, yeryüzündeki tüm ırklar O'nun için dövünecek. Amin.

⁸“Alfa ve Omega* Ben'im” diyor Rab Tanrı, Şimdi Var Olan, önceden Var Olan ve gelecek Olan Evrensel Egemen³⁸⁸.

⁹Ben Yuhanna, İsa'yla ilgili acıda, O'nun hükümranlığında ve sabrında sizlerle ortak olan kardeşiniz, Tanrı Sözü'ne ve İsa'nın tanıklığına bağlılığım nedeniyle Patmos denen adadaydım.

¹⁰Rab'bin Günü* Ruh yönetiminde dalınca geldim ve gerimden boru sesi gibi güçlü bir ses duydum.

¹¹Şöyle diyordu: “Gördüklerini kitaba yaz ve yedi kentteki kilise topluluklarına gönder: Efesos'a, İzmir'e, Bergama'ya, Tiyatira'ya, Sardis'e, Filadelfiya'ya, Laodikya'ya.”

¹²Benimle konuşanın kim olduğunu görmek için geriye döndüğümde, yedi altın şamdan gördüm.

¹³Şamdanların orta yerinde İnsanoğlu'na benzeyen biri duruyordu. Ayaklarına dek uzanan bir giysi giymişti. Göğsüne altın bir kuşak sarılıydı.

¹⁴Başı, saçları yün gibi ak, kar gibi bembeyazdı. Gözleri ateş alevine benziyordu. ¹⁵Ayakları ocakta ateşle arıtılmış tunç-gümüş alaşımı gibiydi. Sesi çağlayan suların sesini anımsatıyordu. ¹⁶Sağ elinde yedi yıldız tutuyordu. Ağzından iki ağızlı keskin bir kılıç çıkıyordu. Yüzü, tüm etkinliğiyle parlayan güneş gibiydi.

¹⁷O'nu görünce ölü gibi ayaklarının dibine serildim. Sağ elini üstüme koyarak, “Korkma, İlk ve Son Ben'im” dedi. ¹⁸“Diri Olan da Ben'im. Öldüm ve işte çağlar çağı diriyim. Ölümün ve ölümler ülkesinin³⁸⁹ anahtarları benim elimdedir. ¹⁹Şimdi gördüklerini, olanları ve bundan sonra olacakları yaz.

²⁰Sağ elimde gördüğün yedi yıldızla yedi altın şamdanın gizi şudur: Yedi yıldız yedi kilise topluluğunun melekleridir³⁹⁰. Yedi şamdan da yedi kilise topluluğudur.”

Sevgisi Azalan Kilise Topluluğuna 1-7

2 “Efesos'taki kilise topluluğunun meleğine yaz. Yedi yıldız sağ elinde tutan, yedi altın şamdanın ortasında yürüyen şu sözleri bildiriyor: ²“Yaptıklarını, emeğini, sabrını ve kötü kişilere göz yummadığını biliyorum. Kendilerine haberci süsü vermelerine karşın haberci olmayanları sınavıp onları yalancı bulduğunu biliyorum. ³Sabrın bütündür; adıma bağlılığın nedeniyle gösterdiğin dayanıklığı, yorulmazlığı da biliyorum.

⁴“Ama senden yakındığım bir sorun var: Başlangıçtaki sevginden ayrıldın. ⁵Onun için, nerelerden düştüğünü anımsa, günahından dön ve başlangıçta yaptığın işleri yap. Ters durumda günahından dönmezsen sana geleceğim ve şamdanını yerinden kaldıracam.

⁶“Ama sağlıklı bir özelliğin belirgindir: Nikolacılar'ın* işlerinden öğreniyorsun. Ben de onlardan öğreniyorum. ⁷Kulağı olan, Ruh'un kilise topluluklarına ne dediğini işitsin. Yengi kazanana Tanrı'nın cennetindeki yaşam ağacının ürününden yeme yetkisini vereceğim.”

Baskı Altında Yıpranan Kilise Topluluğuna 8-11

⁸“İzmir'deki kilise topluluğunun meleğine yaz. İlk ve Son Olan, ölüp dirilen şu sözleri bildiriyor:

⁹“Çektiğin acıyı ve yoksulluğu biliyorum. Yine de zenginsin. Kendilerine Yahudi süsü verenlerin sana sövüp saydığını da biliyorum. Oysa Yahudi olmamaları bir yana, onlar şeytanın

³⁸⁸ Evrensel Egemen: **Pantokrator**: Mesih'in en güzel ve içerikli adlarından. bkz. Vahiy 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 16:14; 19:6,15; 21:22; II.Korintoslular 6:18

³⁸⁹ Hades: bkz. Matta 11:23.

³⁹⁰ Kilise topluluğunun melekleri: Ruhsal öğüt veren vaizler.

¹ **2:8** Yeşaya 44:6; 48:12 **2:10** Daniel 1:12,14 **2:14** Çölde Sayım 31:16; 25 1,2 **2:17** Mezmur 78:24; Yeşaya 62:2; 65:15 **2:18** Daniel 10:6 **2:20** I.Krallar 16:31; II.Krallar 9:22; Çölde sayım 25:1,2 **2:23** Mezmur 7:9; 62:12; Yeremya 11:20; 17:10 **2:26** mezmur 2:8

sinagogudur³⁹¹. ¹⁰Çekeceğin işkencelerden korkma. Bak, denenesiniz diye şeytan aranızdan bazılarını cezaevine atacak. On gün süreyle acı çekeceksiniz. Ölümüne dek güvenilir ol, sana yaşam tacını vereceğim. ¹¹Kulağı olan, Ruh'un kilise topluluklarına ne dediğini duysun. Yengi kazanan ikinci ölümden zarar görmeyecek.”

Ödün Veren Kilise Topluluğuna 12-17

¹²“Bergama'daki kilise topluluğunun meleşine yaz. İki ağızlı keskin kılıcı olan şu sözleri bildiriyor:

¹³“Nerede oturduğunu biliyorum. Şeytanın tahtı olan yerdesin. Adıma sımsıkı bağlısın. Tanıgım, güvenilir inanlım Antipas'ın, şeytanın oturduğu yerde, aranızda öldürüldüğü günlerde bile bana imanını yadsımadın.

¹⁴“Ama senden yakındığım birkaç sorun var. Orada Balaam'ın öğretisini tutan bazı kişilere yataklık etmekte. O Balaam ki, yalancı tanrılara kesilen sunuları yesinler, rasgele cinsel ilişkiye girsinler diye İsrailoğulları'nı nasıl suç işlemeye sürükleyeceğini Balak'a öğretti. ¹⁵Tıpkı bunun gibi, senin aranda da Nikolacılar'ın öğretisini tutanlar var. ¹⁶Bunun için, günahından dön. Yoksa, tez elden sana geleceğim ve ağzımın kılıcıyla onlara karşı savaşacağım. ¹⁷Kulağı olan, Ruh'un kilise topluluklarına ne dediğini duysun. Yengi kazanana saklı mandan* vereceğim. Ona beyaz bir taş da vereceğim. Bu taşın üzerinde, onu alandan başka hiç kimsenin bilmediği yeni bir ad yazılıdır.”

Bir Yandan Düzenli, Öte Yandan Düzensiz Kilise Topluluğuna 18-29

¹⁸“Tiyatira'daki kilise topluluğunun meleşine yaz. Gözleri ateşin alevi, ayakları tunç-gümüş alaşımı gibi olan Tanrı Oğlu şu sözleri bildiriyor: ¹⁹“Yaptıklarını, sevgini, imanını, hizmetini ve sabrını biliyorum.

“Üstelik sonraki işlerin öncekilerden üstün. ²⁰Ama senden yakındığım bir sorun var. Çünkü, kendisine peygamber süsü verip uşaklarıma rasgele cinsel ilişkiye girmeyi ve yalancı tanrılara kesilen sunuları yemeyi öğreterek onları kandıran Yezebel adlı kadını hoş görüyorsun. ²¹Günahından dönsün diye kendisine bir süre tanıdım; ama o rasgele cinsel ilişkilerinden dönmek istemiyor. ²²Bak, onun yaptığı işlerden dönmezlerse ona yatakta acı çektireceğim³⁹²; kendisiyle cinsel uygunsuzluk yapanları da çok büyük acıya düşüreceğim. ²³Bu kadının çocuklarını³⁹³ ise kırıp geçireceğim. O zaman tüm kilise toplulukları yüreğin isteklerini ve aklın düşüncelerini araştıran ben olduğumu ve her birinize yaptıklarınıza yaraşır karşılığı vereceğimi anlayacak.

²⁴“Öte yandan, ‘Tiyatira’da geriye kalanlarınıza, bu öğretiyi benimsemeyenlere konuşuyorum. Onların, şeytanın derin gizleri dediği öğretiye sırt çeviren sizlere bildiriyorum: Üzerinize başka yük yüklemiyorum.

²⁵“Yalnız, sizlerde olanı ben gelinceye dek sıkı tutun. ²⁶Yengi kazanana ve sonuna dek işlerimi benimseyene uluslar üzerinde yetki vereceğim. ²⁷Toprak kapları kırarcasına, demir asayla güdecek onları. ²⁸Bu yetki Babam'dan benim aldığım yetki gibidir. Üstelik Çobanyıldızı'nı da vereceğim o insana. ²⁹Kulağı olan, Ruh'un kilise topluluklarına ne dediğini işitsin.”

Ölü Kilise Topluluğuna 1-6

3 “Sardis'teki kilise topluluğunun meleşine yaz. Tanrı'nın yedi Ruhunu ve yedi yıldızı kendinde bulunduran şu sözleri bildiriyor:

“Yaptıklarını biliyorum. Sanki yaşıyormuşsun gibi bir adın var, oysa ölüsün.

²“Uyan. Geriye kalmış ve ölmeye yüz tutmuş her ne varsa onları güçlendirmeye bak. Çünkü Tanrım'ın önünde yaptıklarını doruğa ermiş bulmadım. ³Bu nedenle, aldığım öğretiyi nasıl duyduğunu

³⁹¹ Mesih'e ve inanlılarına sövüp sayanlara yaraşan anlatı.

³⁹² *Klini*, yatak için kullanılan sözdür. *Klino* yaslanmak fiilinden türevdir. Yezebel'e ve bağlılarına doğrultulan uyarı şöyle yorumlanabilir: Zevk yaptığı aynı yatakta ona acı çektireceğim.

³⁹³ Yalancı kadın peygamberin öğretisini benimseyenler.

anımsa. Onu benimse ve günahından dön. Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Ve hangi saatte üzerine geleceğimi bilmeyeceksin.

⁴“Ama Sardis’te giysilerini kirletmemiş birkaç insanın var. Onlar benimle birlikte ak giysilerle dolaşacak. Çünkü yaraşıklı kişilerdir. ⁵Yengi kazanan böyle ak giysiler kuşanacak. Adını yaşam kitabından silmeyeceğim. Onun adına Babam’ın ve meleklerinin önünde açıkça tanıklık edeceğim. ⁶Kulağı olan, Ruh’un kilise topluluklarına ne dediğini duysun.”

Önünde Açık Kapı Bulunan Kilise Topluluğuna 7-13

⁷“Filadelfiya’daki kilise topluluğunun meleğine yaz. Kutsal olan, gerçek olan, Davut’un anahtarını kendinde bulunduran şu sözleri bildiriyor: O’nun açtığını kimse kapatamaz, kapadığını da kimse açamaz.

⁸“Yaptıklarımı biliyorum. İşte önüne açık bir kapı koydum. Onu kimse kapatamaz. Gücünün az olduğunu biliyorum. Buna karşın, sözümü sıkı tuttu ve adımı yadsımadın. ⁹Şeytanın sinagoguna bağlıyken kendilerine Yahudi süsü verenlere gör bak, ne edeceğim. Onlar Yahudi değiller; dedikleri yalan. Gör bak, onları ayaklarının dibine gelip eğilme ve seni sevdiğimi anlama zorunda bırakacağım. ¹⁰Çünkü sabra ilişkin sözümü tuttu. Yeryüzünde yaşayanları denemek için tüm dünyaya gelecek olan denenme saatinde ben de seni koruyacağım.

¹¹“Tez geliyorum. Sende bulunana sıkı tut, kimse tacını almasın. ¹²Yengi kazananı Tanrım’ın tapınağında direk yapacağım, gayrı yerinden hiç oynamayacak. Tanrım’ın adıyla Tanrım’ın kentinin adını yazacağım onun üzerine. Gökten, Tanrım’dan inen yeni Yeruşalim kentinin adıdır bu. Bunun yanı sıra, benim yeni adıma da yazacağım. ¹³Kulağı olan, Ruh’un kilise topluluklarına ne dediğini duysun.”

Kendini Beğenmiş Kilise Topluluğuna 14-22

¹⁴“Laodikya’daki kilise topluluğunun meleğine yaz. Güvenilir ve gerçek tanık, Tanrı yaratışının başı ve Amin şu sözleri bildiriyor:

¹⁵“Yaptıklarımı biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak. Keşke ya soğuk, ya da sıcak olsaydın. ¹⁶Ama ne soğuk ne sıcak, sadece ılık olduğundan seni ağzımdan kusacağım. ¹⁷Çünkü şöyle diyorsun: «Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinimim yok.» Ama düşkün, acımlı olacak durumda, yoksul, gözü görmez, çıplak olduğunu bilmiyorsun. ¹⁸Seni öğütlerim: Benden ateşte denenmiş altın satın al ki zenginleşesin. Benden ak giysiler satın al ki kuşanasın. Öyle ki, çıplaklığının utancı görünmesin. Benden göz merhemi satın al ki, gözüne sürüp göresin. ¹⁹Sevdiklerimi paylar, sıkıdüzene koyarım. Bu nedenle çok çaba göster, günahından dön. ²⁰İşte bak, kapıda durup çalıyorum. Her kim sesimi duyup kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim. Ben onunla, o da benimle birlikte akşam yemeği yiyeceğiz.

²¹“Yengi kazanana benimle birlikte tahtımda oturma hakkı vereceğim. Tıpkı benim de yengi kazanıp Babam’la birlikte O’nun tahtında oturduğum gibi. ²²Kulağı olan, Ruh’un kilise topluluklarına ne dediğini duysun.”

BÜYÜK GÜN AÇIKLANIYOR

Gökte Beliren Görme 1-11

4 Bu olaylardan sonra baktım ve işte gökte açık bir kapı gördüm. Benimle konuşan, boru sesine benzeyen ilk sesi duydum. “Buraya gel!” dedi. “Bundan sonra olması gerekenleri göstereceğim

³5 Mısır’dan Çıkış 32:32,33; Mezmur 69:28 **3:7** Yeşaya 22:22; Eyub 12:14 **3:9** Yeşaya 60:14; 45:14; 49:23; 66:23 **3:12** Hezekiel 48:35; Yeşaya 62:2; 65:15 **3:17** Hoşea 12:8; Yeşaya 47:8

⁴ **4:1** Mısır’da Çıkış 19:16,24; Daniel 2:29 **4:2** Hezekiel 1:26; 10:1; Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8 **4:3** Hezekiel 1:26.28 **4:5** Mısır’dan Çıkış 19:16; Hezekiel 1:13; Zekarya 4:2 **4:6** Hezekiel 1:5,18,22,26; Yeşaya 6:1 **4:7** Hezekiel 1:10; 10:14 **4:8** Yeşaya 6:2,3; 41:4; Hezekiel 1:18; 10:12; Amos 4:13; Mısır’dan Çıkış 3:14 **4:9** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8; Daniel 4:34; 6:26 **5:1** Yeşaya 6:1; 29:11; Mezmur 47:8; Hezekiel 2:9,10 **5:5** Yaratılış 49:9,10; Yeşaya 11:1,10 **5:6** Yeşaya 53:7; 11:2; Zekarya 4:10 **5:7** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8 **5:8** Mezmur 141:2 **5:9** Mezmur 33:3; 144:9

sana.”²Hemen Ruh yönetiminde dalınca geldim. Gökte duran bir taht ve tahtta oturan birini gördüm.³Tahtta oturan yeşime, kırmızımsı akik taşına benziyordu. Tahtın çevresinde zümrüt gibi bir gökkuşağı vardı. ⁴Bu tahtı yirmi dört başka taht kuşatıyordu. Tahtlarda ak giysiler kuşanmış yirmi dört İhtiyar oturuyordu. Başlarında altın taçlar vardı. ⁵Tahttan şimşek parıltıları, sesler, gök gürlemeleri çıkıyordu; önünde alev saçan yedi meşale yanıyordu. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur. ⁶Tahtın önündeki billur gibi deniz sanki camdandı.

Tahtın önünde ve çevresinde, önleri arkaları gözlerle dolu dört yaratık duruyordu. ⁷İlk yaratık aslana benziyordu, ikinci yaratık danaya. Üçüncü yaratığın insan yüzüne benzer bir yüzü vardı. Dördüncü yaratık ise uçan bir kartala benziyordu. ⁸Dört yaratıktan her birinin altışar kanadı vardı; içleri de dışları da gözlerle doluydu. Gece gündüz durmak dinlenmek bilmeden sesleniyorlardı:

“Kutsal, kutsal, kutsal Rab Tanrı, Evrensel Egemen.

Önceden Var Olan, şimdi Var Olan ve gelecek Olan.”

⁹Dört yaratık tahtta oturana, çağlar çağı diri Olan'a yücelik, onur ve teşekkür sununca, ¹⁰yirmi dört İhtiyar tahtta oturanın önünde yere kapanır, çağlar çağı diri Olan'a tapınırlar. Taçlarını tahtın önünde bırakarak şu ezgiyi söylerler:

¹¹“Rabbimiz ve Tanrımız!

Yüceliği, onuru, gücü almak sana yaraşır.

Çünkü her şeyi sen yarattın.

Her şey senin isteğin uyarınca var oldu ve yaratıldı.”

Gelecek Olayların Mühürlü Kitabı ve Kuzu 1-10

5 Tahtta oturanın sağ elinde bir kitap gördüm. İçi, arkası yazılıydı ve yedi mühürle mühürlenmişti. ²Güçlü bir melek gördüm. Yüksek sesle ilan ediyordu:

“Kitabı açmaya ve mühürlerini çözmeye yaraşan kimdir?” ³Ne gökte, ne yeryüzünde, ne de yeraltında kitabı kimse açamadı, içine bakamadı. ⁴Acı acı ağladım. Çünkü kitabı açmaya da, içine bakmaya da yaraşan biri bulunamamıştı. ⁵İhtiyarlar'dan biri bana, “Ağlama!” dedi. “Bak, Yahuda soyunun aslanı, Davut'un kökü, kitabı ve yedi mührünü açmak için yengi kazandı.”

⁶Tahtın ve dört yaratığın ortasında dikilen, çevresi İhtiyarlar'la kuşatılmış bir Kuzu gördüm. Boğazlanmış izlenimini veriyordu. Yedi boynuzu yedi gözü vardı. Bunlar Tanrı'nın tüm yeryüzüne gönderilen yedi ruhudur. ⁷Kuzu geldi, tahtta oturanın sağ elinden kitabı aldı. ⁸Kuzu kitabı alınca, dört yaratıkla yirmi dört İhtiyar O'nun önünde yere kapandı. Her birinde birer harp vardı; aynı zamanda buhur dolu altın taslar vardı.. Buhurlar kutsal yaşamlıların dualarıdır. ⁹İhtiyarlar yeni bir ezgi söylüyordu:

“Kitabı almaya, mühürlerini açmaya yaraşan sensin.

Çünkü boğazlandın ve kanınla Tanrı'ya

Her soydan, her dilden, her halktan, her ulustan insanlar satın aldın.

¹⁰Onları Tanrımız'a bir krallık yaptın, rahipler kıldın.

Onlar yeryüzünde hükümlerlik sürecek.”

Gökteki Topluluğun Ezgisi 11-14

¹¹Bir baktım; tahtın, yaratıkların ve İhtiyarlar'ın çevresinde pek çok meleğin sesini duydum. Sayıları milyonları buluyordu. Binlerce ve binlerce. ¹²Yüksek sesle şöyle diyorlardı:

“Boğazlanan Kuzu gücü, zenginliği, bilgeliği, güçlülüğü,
onuru, yüceliği, kutluluğu almaya yaraşandır.”

¹³Gökteki, yeryüzündeki, yeraltındaki ve denizdeki her yaratığın ve bunlardaki her varlığın dediğini duydum:

¹ **5:10** Mısır'dan Çıkış 19:6; Yeşaya 61:6 **5:11** I.Krallar 22:19; Daniel 7:10 **5:12** Yerşaya 53:7; I.Tarihler 29:11 **5:13** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8 **6:2** Zekarya 1:8; 6:1-3 **6:8** Hezekiel 5:12; 14:21; 29:5; 33:27; 34:28; Yeremya 15:3 **6:10** Zekarya 1:12; Mezmur 79:5,10; Yasa'nın Tekrarı 32:43; Yaratılış 4:10; II.Krallar 9:7

“Tahtta oturana ve Kuzu’ya çağlar çağı kutluluk, onur, yücelik ve güçlü egemenlik olsun.”

¹⁴Dört yaratık, “Amin” dedi. İhtiyarlar yere kapanıp tapındı.

KUZU YEDİ MÜHRÜ ÇÖZÜYOR

Birinci Mühür: Yengi Kazanan Atlı 1,2

6 Kuzu yedi mühürden birini açınca baktım, dört yaratıktan birinin gök gürlemesini ansitan bir sesle, “Gel!” dediğini duydum.

²Baktım, beyaz bir at belirdi. Binicisinin elinde bir yay vardı. Kendisine bir taç verildi. Yengi ardına yengi kazanmaya gitti.

İkinci Mühür: Savaşan Atlı 3,4

³Kuzu ikinci mühürü açınca ikinci yaratığın, “Gel!” dediğini duydum. ⁴Al renkte başka bir at çıkageldi. Binicisine yeryüzünden barışı kaldırma ve birbirlerini boğazlasınlar diye insanları ayartma yetkisi verildi. Kendisine bir de büyük kılıç verildi.

Üçüncü Mühür: Kıtlık, Pahalılık Getiren Atlı 5,6

⁵Kuzu üçüncü mühürü açınca, üçüncü yaratığın, “Gel!” dediğini duydum.

Baktım, kara yağız bir at belirdi. Binicisinin elinde bir terazi vardı. ⁶Dört yaratığın ortasında sese benzer bir açıklama duydum: “Bir günlük yiyeceğe yeter buğday bir dinara,* üç günlük yiyeceğe yeter arpa bir dinara. Ama zeytinyağına, şaraba el sürme.”

Dördüncü Mühür: Ölüm Getiren Atlı 7,8

⁷Kuzu dördüncü mühürü açınca, dördüncü yaratığın, “Gel!” dediğini duydum.

⁸Baktım, solgun bir at belirdi. Binicisinin adı ‘Ölüm’dü. Ölüler ülkesi de onu izliyordu. Onlara yeryüzünün dörtte biri üzerine yetki verildi; insanları kılıçla, kıtlıkla, salgınla ve yerin yirtücü hayvanlarıyla öldürsünler diye..

Beşinci Mühür: Ruhsal Tanıklıkları İçin Ölenlerin İniltisi 9-11

⁹Kuzu beşinci mühürü açınca, Tanrı Sözü ve ruhsal tanıklıkları için ölenlerin canlarını sunağın altında gördüm. ¹⁰Yüksek sesle bağırdılar: “Ey egemen Rab! Kutsal ve gerçeksın sen. Yeryüzünde yaşayanları ne zaman yargılayacak, onlardan kanımızın öcünü ne zaman alacaksın?”

¹¹Onların her birine ak giysiler verildi ve kendilerine kısa bir süre daha dinlenmeleri bildirildi: Onlar gibi öldürülecek olan hizmet arkadaşlarının ve kardeşlerinin sayısı tümleninceye dek..

Altıncı Mühür: Tanrı’nın Korkutucu Öfkesi 12-17

¹²Kuzu altıncı mühürü açınca baktım, güçlü bir deprem oldu. Güneş kara kıldan dokunmuş bir torbaya dönüştü. Dolunay da kan kırmızısı oldu. ¹³Göğün yıldızları yeryüzüne saçıldı. Bu, güçlü rüzgârla sarsılan incir ağacının üzerindeki ham incirleri fırlatması gibiydi. ¹⁴Gökler dürülen bir kitap tomarı gibi kayboldu. Her dağ her ada yerinden kaldırıldı.

¹⁵Yeryüzünün hükümlerleri, ileri gelenleri, komutanları, zenginleri, güçlülere, kölesi özgürü mağaralara ve dağların kovuklarına saklandı. ¹⁶Dağlara kayalara, “Üzerimize yıkılın” dediler. “Tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu’nun öfkesinden bizi gizleyin. ¹⁷Çünkü onların öfkesinin büyük günü geldi.

⁰ **6:12** Yeşaya 13:10; Hezekiel 32:7,8; Yoel 2:30,31 **6:13** Yeşaya 34:4; 13:10 **6:15** Mezmur 48:4-6; 2:2-5; Yeşaya 24:21; 34:12; Yeremya 4:29; Yeşaya 2:10,19,21 **6:16** Hoşea 10:8; Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8 **6:17** Yoel 2:11,31; Zefanya 1:14,18; Malakya 3:2 **7:1** Hezekiel 7:2; 37:9; Daniel 7:2; Zekarya 6:5 **7:3** Hezekiel 9:4,6 **7:10** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8

Kim buna dayanabilir?"

İsrailoğulları'ndan 144.000 Kişi Mühürleniyor 1-8

7 Bundan sonra yeryüzünün dört köşesinde duran dört melek gördüm. Bunlar yere, denize, ağaca rüzgâr esmesin diye, yeryüzünün dört yönüne doğru esen rüzgârları zorla tutuyorlardı. ²Sonra Gündoğusu'ndan çıkan başka bir melek gördüm. Diri Tanrı'nın mührünü taşıyordu. Kendilerine yeri ve denizi kırıp geçirme yetkisi verilen dört meleğe yüksek sesle bağırdı: ³"Tanrımız'ın uşaklarının alınına mühür vurmamızı bekleyin. O vakte dek yeri, denizi, ağaçları kırıp geçirmeyin." ⁴Alınlarına mühür vurulanların sayısını duydum. İsrailoğulları'nın tüm soylarından yüz kırk dört bin kişiydi:

⁵Yahuda soyundan on iki bin kişi mühürlendi.

Ruben soyundan on iki bin kişi,

Gad soyundan on iki bin kişi,

⁶Aşer soyundan on iki bin kişi,

Naftali soyundan on iki bin kişi,

Manasse soyundan on iki bin kişi,

⁷Simeon soyundan on iki bin kişi,

Levi soyundan on iki bin kişi,

İssakar soyundan on iki bin kişi,

⁸Zebulun soyundan on iki bin kişi,

Yusuf soyundan on iki bin kişi,

Benyamin soyundan on iki bin kişi mühürlendi.

Kurtulanların Sayısı Hesaba Gelmez 9-17

⁹Bu olaylardan sonra baktım, kimsenin sayamayacağı oranda büyük bir topluluk gördüm: Her ulustan, her soydan, her halktan, her dilden.. Tahtın ve Kuzu'nun önünde duruyorlardı. Ak giysiler kuşanmışlardı. Ellerinde hurma dalları tutuyor ¹⁰ve yüksek sesle bağıyorlardı:

"Kurtuluş tahtta oturan Tanrımız'a
ve Kuzu'ya övgüdür."

¹¹Bütün melekler tahtın, İhtiyarlar'ın, dört yaratığın çevresinde duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapındılar.

¹²"Amin, kutluluk, yücelik, bilgelik, şükür, onur, güç ve güçlülük çağlar çağı Tanrımız'ındır" diyorlardı.

¹³Sonra, İhtiyarlar'dan biri bana dönerek, "Kimdir bu ak giysiler kuşanmış bireyler?" diye sordu. "Nereden geldiler?" ¹⁴"Efendim, sen bilirsin" diye yanıtladım. İhtiyar, "Bunlar büyük acıdan gelenlerdir" dedi. "Giysilerini yıkayıp Kuzu'nun kanında ağarttılar. ¹⁵Bu nedenle, Tanrı tahtının önünde duruyorlar, gece gündüz O'nun tapınağında O'na ruhsal hizmet sunuyorlar. Tahtta oturan onların barınağı olacak. ¹⁶Bundan böyle ne acıkacaklar, ne susayacaklar, ne güneş çarpacak onları, ne de herhangi bir kızgın ateş.. ¹⁷Çünkü tahtın ortasındaki Kuzu onların Çobanı olacak ve onları yaşam sağlayan suyun pınarlarına yöneltecek. Tanrı gözlerinden tüm gözyaşlarını silecek."

Yedinci Mühür: Sessizlik 1-5

8 Kuzu yedinci mührü açınca, gökte yaklaşık yarım saat sessizlik oldu. ²Ve Tanrı'nın önünde duran yedi meleği gördüm. Kendilerine yedi boru verildi. ³Başka bir melek geldi, elinde altın buhurdanla sunağa yakın durdu.

Tüm kutsal yaşamlıların dualarıyla birlikte tahtın önündeki altın sunakta sunsun diye kendisine bol buhur verildi. ⁴Buhurdan çıkan duman, kutsal yaşamlıların dualarıyla birlikte, meleğin elinden

¹ **7:14** Daniel 12:1; Yaratılış 49:11 **7:15** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8 **7:16** Yeşaya 49:10 **7:17** Hezekiel 34:23; Yeremya 2:13; 31:16; Mezmur 23:2; Yeşaya 25:8 **8:4** Mezmur 141:2 **8:5** Mısır'dan Çıkış 19:16; Hezekiel 10:2 **8:7** Hezekiel 38:22; Yoel 2:30; Mısır'da Çıkış 9:23,26 **8:8** Yeremya 51:25; Mısır'dan Çıkış 7:20,21 **8:10** Yeşaya 14:12; Daniel 8:10

Tanrı'nın katına erişti. ⁵Bunun ardından, melek buhurdanı alıp içine sunaktaki ateşten doldurdu ve yeryüzüne fırlattı. Gök gürlmeleri, sesler, şimşek parıltıları ve deprem oldu.

Yedi Boru Sesinin İlki: Dolu, Kan, Ateş 6,7

⁶Ardından, ellerinde yedi boru bulunan yedi melek bunları öttürmeye hazırlandı. ⁷İlk melek boruyu öttürdü: Kanla karışık dolu ve ateş oluştu, yeryüzüne fırlatıldı. Yeryüzünün üçte biri yandı, ağaçların üçte biri yandı, yeşil otun tümü yandı.

İkinci Boru Sesi: Alev Saçan Dağ 8,9

⁸İkinci de melek boruyu öttürdü. Alev saçan, koskocaman dağa benzer bir külçe denize fırlatıldı. Denizin üçte biri kana dönüştü. ⁹Denizdeki canlı yaratıkların üçte biri öldü. Gemilerin de üçte biri yok edildi.

Üçüncü Boru Sesi: Zehir Taşıyan Yıldız 10,11

¹⁰Üçüncü de melek boruyu öttürdü. Meşale gibi yanan büyük bir yıldız düştü gökten. Irmakların üçte birine ve suların pınarlarına düştü bu. ¹¹Yıldızın adı Pelin'dir³⁹⁴. Suların üçte biri peline dönüştü ve pek çok insan suların etkisiyle öldü. Çünkü sular acılaşmıştı.

Dördüncü Boru Sesi: Göğün Işığı Sönüyor 12,13

¹²Dördüncü de melek boruyu öttürdü. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri, yıldızların üçte biri çarpıldı. Öyle ki, onların üçte biri kararsın, günün üçte biri karanlığa gömülsün, bunun gibi gecenin üçte biri de tümünden ışıksız kalsın.

¹³Göğün ortasında bir kartal gördüm; uçmaktayken onun yüksek sesle bağırdığını duydum: "Üç melek borularını çaldığında geriye kalan boru seslerinden yeryüzünde oturanların vay başına, vay başına, vay başına!"

Beşinci Boru Sesi: Çekirgeler 1-12

9 Beşinci melek de boruyu öttürdü. Gökyüzünden yeryüzüne düşen bir yıldız gördüm. Ona Derinler Kuyusu'nun³⁹⁵ anahtarı verildi. ²Derinler Kuyusu'nu açtı. Kuyu'dan büyük bir ocaktan çıkarcasına duman çıktı. Kuyu'nun dumanından güneş ve hava karardı.

³Dumanın içinden çekirgeler çıktı, yeryüzüne üşüştü. Yeryüzü akreplerinin yetkisine benzer yetki verildi bunlara. ⁴Kendilerine yeryüzünün otuna, hiçbir yeşilliğine, hiçbir ağacına dokunmamaları bildirildi. Yalnız, alınlarında Tanrı'nın mührü olmayan insanlara dokunmaları buyruldu. ⁵Çekirgelere onları öldürmek için değil, beş ay süreyle işkence çektirmek için yetki verildi. Tıpkı akrebin iğnesini insana batıracağı zaman çekilen işkence türünden bir işkenceydi bu. ⁶Bu beş ay içinde insanlar ölümü arayacak ama bulamayacaklar. Ölmek isteyecekler ama ölüm onlardan kaçacak.

⁷Bu çekirgelerin görünüşü savaşa hazırlanan atlarınkı gibiydi. Başlarında altına benzer bir çeşit taç vardı. Yüzleri insan yüzüne benziyordu. ⁸Kadın saçları gibi saçları vardı. Dişleri aslan dişi gibiydi. ⁹Demir savaş giysisi kuşanmış gibi göğüsleri vardı. Kanatlarının oluşturduğu ses savaşa seğirten pek çok atın çektiği savaş arabalarının sesi gibiydi. ¹⁰Akrebi andıran kuyrukları ve iğneleri var. İnsanlara beş ay acı çektirme yetkisi kuyruklarındadır. ¹¹Kral olarak başlarında Derinler'in Meleği bulunuyor. Adı İbranice'de Abaddon, Yunanca'da Apolyon'dur³⁹⁶.

¹²İlk "Vay başına!"yı dedirten durum geçti. Bundan sonra daha iki "Vay başına!" dedirtecek

³⁹⁴ Pelin: Çok acı bir ot (Apsintos).

³⁹⁵ Abis: Uçurum, tamu.

¹ **9:2** Yaratılış 19:28; Mısır'dan Çıkış 19:18; Yoel 2:2,10 **9:3** Mısır'dan Çıkış 10:12,15 **9:4** Hezekiel 9:4 **9:6** Eyub 3:21 **9:7** Yoel 2:4 **9:8** Yoel 1:6 **9:9** Yoel 2:5 **9:14** Yaratılış 15:18; Yasanın tekrarı 1:7; Yeşu 1:4 **9:20** Yeşaya 2:8,20; 17:8; Daniel 5:4,23; Mezmur 115:4; 135:15 **9:21** II.Krallar 9:22 **10:4** Daniel 8:26; 12:4,9

³⁹⁶ Abaddon, Apolyon: Mahvedici.

durum var.

Altıncı Boru Sesi: Atlı Ordular 13-21

¹³Altıncı melek de boruyu öttürdü. Tanrı'nın önündeki altın sunağın dört boynuzundan gelen bir ses duydum. ¹⁴Elinde boru tutan altıncı meleğe, "Büyük Fırat Irmağı yanında bağlı duran dört meleği çöz" dedi. ¹⁵İnsanların üçte birini öldürmek amacıyla bu saat, bu gün, bu ay, bu yıl için hazırlanmış bulunan dört melek çözüldü. ¹⁶Atlı orduların sayısı iki yüz milyondur. Onların sayısını işittim.

¹⁷Görmemde³⁹⁷ atları ve binicilerini işte böyle gördüm. Savaş giysileri ateş, gökyakut ve kükürt rengindeydi. Atların başları aslanların başı gibiydi. Ağızlarından da ateş, duman ve kükürt çıkıyordu. ¹⁸Bu üç büyük sıkıntı yüzünden insanların üçte biri öldürüldü. Atların ağızından çıkan ateşten, dumandan, kükürten öldüler. ¹⁹Çünkü atların yetkisi ağızlarında ve kuyruklarındadır. Çünkü kuyrukları yılan gibidir; başları vardır ve bunlarla acı çektirirler.

²⁰Artakalan insanlar – bu büyük sıkıntılarla öldürülmeyenler – elleriyle yaptıkları kötü işlerden dönmediler. Cinlere ve göremeyen, duyamayan, yürüyemeyen altın, gümüş, bakır, taş ve tahtadan yapılmış yalancı tanrılara tapmaktan ayrılmadılar. ²¹Öldürme eylemlerinden, büyücülüklerinden, rasgele cinsel ilişkilerinden, hırsızlıklarından dönmediler.

Melek, Kitapçık, Peygamberlik 1-11

10 Sonra gökten inmekte olan, güçlü başka bir melek gördüm. Bir buluta bürünmüştü. Başının üzerinde gökkuşağı vardı. Yüzü güneşe benziyordu, ayakları da ateşten direkler gibiydi. ²Elinde açık bir kitapçık tutuyordu. Sağ ayağıyla denize, sol ayağıyla karaya bastı. ³Aslan kükremesini andıran yüksek bir sesle bağırdı. O bağırınca, yedi gök gürlemesi kendine özgü seslerle konuştu. ⁴Yedi gök gürlemesi konuşunca yazmaya hazırlanıyordum ki, gökten gelen bir sesin şunları bildirdiğini duydum: "Yedi gök gürlemesinin konuştuklarını mühürle. Onları yazma." ⁵Denizde ve karada durduğunu gördüğüm melek, sağ elini göğe doğru kaldırdı. ⁶Göğü ve göktekileri, yeri ve yerdekileri, denizi ve denizdekileri yaratanın, çağlar çağı diri Olan'ın adıyla, "Artık erteleme olmayacak" diye ant içti. ⁷"Ama yedinci meleğin sesini duyuracağı günlerde, melek boruyu öttürdüğünde Tanrı'nın gizemli tasarısı sonuçlanacak; tıpkı uşakları peygamberlerin ağızından bildirdiği gibi."

⁸Ardından, gökten duyduğum ses yine benimle konuştu: "Git, denizde ve yerde duran meleğin elindeki açık kitabı al!" ⁹Bunun üzerine meleğe gittim, kitapçığı bana vermesini istedim. O bana, "Al ye onu" dedi. "Midende acılık oluşturacak, ama ağzına bal gibi tatlı gelecek." ¹⁰Meleğin elinden kitapçığı alıp yedim. Ağzımda bal gibi tatlıydı. Ama yiyince midem apacı oldu. ¹¹Bana, "Sen yine halklar, uluslar, diller ve sayısız hükümler ilişkisinde peygamberlik etmelisin" dediler.

Peygamberlik Eden İki Tanık 1-6

11 Bana değneğe benzer bir kamyş verildi, "Kalk, Tanrı'nın tapınağını, sunağı ölç, orada tapınanları say" dedi. ²"Tapınağın dışındaki avluyu ölçme, onu ayrı tut. Çünkü bu uluslara verilmiştir. Onlar kutsal kenti kırk iki ay ayakları altında çiğneyecek. ³İki tanığımı yetki vereceğim, bin iki yüz altmış gün çul kuşanarak peygamberlik edecekler."

⁴Bu iki tanık yeryüzünün Rab'bi önünde duran iki zeytin ağacı ile iki şamdandır. ⁵Biri onlara zarar vermeye kalkarsa, ağızlarından ateş fışkırır ve düşmanlarını yer tüketir. Ve eğer biri onlara haksızlık etmeye kalkarsa kendisinin de aynı yolda öldürülmesi kararlaştırılmıştır. ⁶Onların gökyüzünü

³⁹⁷ Görme: Rüyet, (Habercilerin İşleri 2:17'deki açıklamaya bkz.)

¹⁰ **10:5** Yasanın Tekrarı 32:40; Daniel 12:7 **10:6** Yaratılış 14:19,22; Daniel 12:7; Nehemya 9:6; Mısır'dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6; **10:7** Amos 3:7; Daniel 9:6,10; Zekarya 1:6 **10:9** Hezekiel 2:8; 3;1-3 **10:11** Yeremya 1:10; 25:30 **11:1** Hezekiel 40:3; Zekarya 2:1,2 **11:2** Zekarya 12:3; Yeşaya 63:18; Mezmur 79:1; Daniel 8:10 **11:4** Zekarya 4:3,11-14 **11:5** II.Krallar 1:10; II.Samuel 22:9; Yeremya 5:14 **11:6** I.Krallar 17:1; Mısır'dan Çıkış 7:17,19,20; I.Samuel 4:8 **11:7** Daniel 7.3,7,21 **11:8** Yeşaya 1:9,10 **11:10** Mezmur 105:38 **11:11** Hezekiel 37:5,10 **11:12** II.Krallar 2:11 **11:13** Hezekiel 38:19,20

kapatmaya yetkisi vardır. Öyle ki, peygamberlik ettikleri günler boyunca yağmur yağmasın. Bunun yanı sıra suları kana dönüştürmeye de yetkileri vardır. Üstelik, istedikleri zaman yeryüzünü her tür sıkıntıya çarptırabilirler.

Derinler'den Çıkan Canavar 7-10

⁷Tanıklıklarını sona erdirdiklerinde, Derinler'den çıkan canavar onlarla savaşacak, onları yenip öldürecek. ⁸Cesetleri büyük kentin ana caddesine serilecek. Kendi Rab'leri de orada çarpmıha çakıldı. Oranın simgesel adı Sodom ve Mısır'dır. ⁹Her soydan her soptan halklar, boylar, diller ve uluslar üç buçuk gün cesetlerini seyredecek, mezara gömülmelerine izin vermeyecekler. ¹⁰Yeryüzünde yaşayanlar onların bu durumundan sevinç duyacak, mutlu olacaklar. Birbirlerine armağanlar gönderecekler. Çünkü bu iki peygamber yeryüzünde yaşayanlar için bir işkenceydi.

İki Tank Dirilip Göğe Çıkıyor 11-14

¹¹Ama aradan üç buçuk gün geçince, iki peygambere Tanrı'dan yaşam soluğu geldi, ayağa kalktılar. Kendilerini görenler büyük korkuya kapıldı. ¹²Gökten yüksek bir ses işittiler. Onlara, "Buraya çıkın" diyordu. Bunun üzerine bir bulutta göğe çıktılar; düşmanları onlara bakakaldı. ¹³O saatte güçlü bir deprem oldu. Kentin onda biri yıkıldı. Depremde yedi bin kişi öldü. Geriye kalanlar korkuyla doldu ve göğün Tanrısı'na yücelik verdi. ¹⁴İkinci "Vay başına" dedirten durum geçti. Üçüncü "Vay başına" dedirtecek durumun ivedilikle gelmekte olduğunu gördüm.

Yedinci Boru Sesi:

A. Gökteki Tapınma 15-19

¹⁵Yedinci melek de boruyu öttürdü. Gökte gür sesler duyuldu. Şöyle diyordu:

"Dünyanın hükümrânlığı Rabbimiz'e ve O'nun Mesihi'ne geçti.

O, çağlar çağı hükümrânlık sürecek."

¹⁶Tanrı'nın katında tahtlarında oturan yirmi dört İhtiyar yüzüstü yere kapanarak Tanrı'ya tapındı. ¹⁷Şöyle diyorlardı:

"Sana teşekkür sunarız Rab Tanrı, Evrensel Egemen.

Şimdi Var Olan, Önceden Var Olan.

Çünkü yüce gücünü eline aldın, hükümrânlığına başladın.

¹⁸Uluslar kızgınlıkla doldu ve senin öfken erişti. Ölülerin yargılanacağı vakit geldi.

Uşağın olan peygamberlere, kutsal yaşamlılara,

adından korkan küçüklere ve büyüklere ödül vermenin zamanı geldi.

Hem de yeryüzüne yıkım getirenleri yıkıma dönüştürmenin vakti.."

¹⁹Ardından, gökte Tanrı'nın tapınağı açıldı. Tapınağının içinde O'nun Antlaşma Sandığı görüldü. Şimşekler çaktı; sesler ve gök gürlemeleri duyuldu; deprem oldu, yoğun dolu düştü.

B. Çocuk Doğuran Kadımla Düşmanı 1-6

12 Gökte ulu bir belirti görüldü. Güneşi kuşanmış bir kadın, ayaklarının altında ay. Başında on iki yıldızdan bir taç. ²Karnında çocuk taşıyor, doğum sancılarıyla kıvrılarak bağıyor.

³Sonra gökte başka bir belirti görüldü. Baktım, kocaman bir ejder; al renkli, yedi başlı, on boynuzlu. Yedi başında krallık simgesi yedi bağ var. ⁴Kuyruğu gökteki yıldızların üçte birini ardından sürükleyerek yeryüzüne fırlattı. Ejder, doğurması yakın olan kadının yanına dikildi. Amacı çocuk doğar

⁰ **11:15** Daniel 2:44; 7:14,27; Zekarya 14:9; Mısır'dan Çıkış 15:18; Obadya 21; Mezmur 2:2; 10:16; 22:28 **11:17** Amos 4:13; Mısır'dan Çıkış 3:14; yeşaya 41:4 **11:18** Mezmur 2:1,5,,12; 46:6; 99:1; 115:13; Amos 3:7; Daniel 9:6,10; Zekarya 1:6 **11:19** I.Krallar 8:1,6; II.Tarihler 5:7; Mısır'dan Çıkış 9:24; 19:16 **12:2** Yeşaya 66:7,8; Mika 4:10 **12:3** Daniel 7:7 **12:4** Daniel 8:10 **12:5** Yeşaya 66:7; Mezmur 2:9 **12:7** Daniel 10:13,21; 12:1 **12:9** Yaratılış 3:1,14; Zekarya 3:1,2 **12:12** Yeşaya 44:23; 49:13

doğmaz onu yutmaktı. ⁵Kadın bir erkek çocuk doğurdu; tüm ulusları demir asayla güdecek olan bir oğul. Kadının çocuğu kapılıp götürüldü; Tanrı'ya ve O'nun tahtına alındı. ⁶Kadın çöle kaçtı. Orada Tanrı tarafından ona bir yer hazırlanmıştır. Kendisini bin iki yüz altmış gün orada besleyecekler.

Gökteki Savaş ve Yengi 7-12

⁷Ardından gökte savaş oldu. Mikael ile melekleri ejdere karşı savaştı. Ejder de melekleriyle bir arada savaştı. ⁸Ama ejder üstün gelemedi. Artık gökte barınabilecekleri bir yer kalmadı. ⁹Koca ejder aşağı fırlatıldı. Tüm yeryüzünü kandıran, adı iblis ve şeytan olan şu eski zamanın yılanı yeryüzüne fırlatıldı. Melekleri de kendisiyle birlikte fırlatıldı. ¹⁰Gökte gür bir ses duydum. Şöyle diyordu:

“Artık kurtuluş, güç ve hükümranlığın Tanrımız'a geçtiği an geldi. Yetki de Mesih'inin oldu. Çünkü kardeşlerimizin suçlayıcısı aşağı fırlatıldı. Tanrımız'ın katında gece gündüz onları suçlayan.. ¹¹Kuzu'nun kanıyla ve tanıklık ettikleri sözle onu yendiler, çünkü ölüme dek canlarını sevmədiler. ¹²Öyleyse, ey gökler ve orada yaşayanlar, mutlu olun. Yeryüzünün de, denizlerin de vay başına! Çünkü iblis, vaktinin kısıtlı olduğunu bilerek kudurgan öfkeyle sizlere geldi.”

Kadının Düşmanı Ejder 13-18

¹³Ejder yeryüzüne fırlatıldığını görünce, oğul doğuran kadına saldırıya kalktı. ¹⁴Ama çölde kendisi için atanan yere uçsun diye kadına büyük kartalın iki kanadı verildi. Orada ejderden uzak, üç buçuk yıl beslenecek.

¹⁵O koca yılan kadını su taşkınında boğmak için onun ardından ağzını açtı, ırmak gibi su fıskırttı. ¹⁶Ama yer kadının yardımına koştu. Toprak ağzını açtı, ejderin ağzından fıskırttığı ırmağı yutuverdi. ¹⁷Ejder kadına karşı öfkeyle doldu, onun geri kalan soyuyla savaşmak için çıktı. Bunlar Tanrı buyruklarını tutan ve İsa'nın tanıklığını taşıyanlardır. ¹⁸Ejder kıyının kumsallığında dikildi.

Denizden Çıkan Canavar 1-10

13 Sonra denizden bir canavar çıktığını gördüm; on boynuzlu, yedi başlı. Boynuzlarının her birinde krallık simgesi on bağ, başlarında da sövgü adları. ²Gördüğüm canavar pars gibiydi. Ayakları ayı ayağına, ağzı da aslan ağzına benziyordu. Ejder hem gücünü hem de tahtını ona verdi. Bunun yanı sıra geniş ölçüde yetki verdi ona. ³Canavarın başlarından birinde ölümcül gibi görünen bir yara vardı. Ama bu ölümcül gibi görünen yara sağaldı. Tüm yeryüzü şaşırıp canavarın ardı sıra gitti. ⁴İnsanlar ejdere taptı; çünkü yetkiyi canavara vermişti. Şu sözlerle canavara taptılar: “Canavar gibisi var mı? Kimin gücü yeter onunla savaşmaya?”

⁵Canavarın ağzı abartmak ve sövmek için serbest bırakıldı. Bunun yanı sıra kendisine kırk iki ay tanındı; bu süre içinde dilediği gibi davranma yetkisi verildi ona. ⁶Canavar Tanrı'ya sövmek için ağzını açtı. Ve O'nun adına, konutuna –göklerde yaşayanlara– sövdü. ⁷Kendisine kutsal yaşamlılarla savaşma ve onları yenme yetkisi de verildi. Üstelik her soy, her halk, her dil, her ulus üzerinde yetki de verildi ona. ⁸Yeryüzünde yaşayanların tümü kendisine tapacak. Bunlar boğazlanan Kuzu'nun yaşam kitabında dünyanın kuruluşundan bu yana adı yazılmamış olanlardır. ⁹Kulağı olan işitsin: ¹⁰Her kim tutsak düşürürse tutsak düşürülecek, her kim kılıçla öldürürse kılıçla öldürülecek. İşte kutsal yaşamlılara gereken sabır ve iman!

Karadan Çıkan Canavar 11-18

¹¹Sonra karadan çıkan başka bir canavar gördüm. Kuzu boynuzuna benzer iki boynuzu vardı, bir ejder gibi konuşuyordu. ¹²İlk canavarın tüm yetkisini onun önünde kullanıyor. Yeryüzünü ve orada yaşayanları, ölümcül yarası sağalan ilk canavara tapmaya zorunlu kılıyor. ¹³Güçlü belirtiler gösteriyor. İnsanların önünde gökten yere ateş bile indirebiliyor. ¹⁴İlk canavarın önünde belirtiler göstermek için

¹ **12:14** Daniel 7:25; 12:7 **13:1** Daniel 7:7 **13:2** Daniel 7:4-6 **13:5** Daniel 7:8,11,25 **13:7** Daniel 7:21 **13:8** Daniel 12:1; Mezmur 69:28; Yeşaya 53:7 **13:10** Yereyaya 15:2 **13:15** Daniel 3:5,6

kendisine verilen yetkiyi kullanarak, yeryüzünde yaşayanları kandırıyor. Kılıç yarası aldıktan sonra yine yaşayan canavarın bir benzerini yapmaları için yeryüzünde yaşayanlara buyruk veriyor. ¹⁵İlk canavarın benzerine soluk vermesi için kendisine yetki sağlandı. Öyle ki, canavarın benzeri konuşabilsin ve kendisine³⁹⁸ tapmayan herkesi ölüme çarptırabilsin.

¹⁶Bunun yanı sıra ikinci canavar büyük-küçük, varlıklı-varlıksız, özgür-uşak herkesin sağ eline ve alınına nişan konmasını zorunlu tutuyor. ¹⁷Öyle ki, kendisinde nişan – yani canavarın adı ya da adının sayısı – bulunmayan, ne bir şey satın alabilsin ne de bir şey satabilsin. ¹⁸İşte bilgeliğe çağrı. Aklı olan hesap etsin canavarın sayısını: Çünkü bu sayı insanı simgeler. Sayısı ise altı yüz altmış altıdır³⁹⁹.

Kuzu ve Kurtulanlar 1-5

14 Sonra Siyon Dağı'nda Kuzu'yu ve O'nunla birlikte yüz kırk dört bin kişinin durduğunu gördüm. Alınlarında Kuzu'nun ve Babası'nın adı yazılıdır. ²Ardından, çağlayan suların ve güçlü gök gürlemesinin sesini anımsatan bir ses duydum gökten. Duyduğum ses harp çalan çalgıcıların çalgı sesini andırıyordu. ³Tahtın, dört yaratığın ve İhtiyarlar'ın önünde yeni bir ezgi söylüyorlardı. Yeryüzünden kurtulmalık karşılığında sağlanan yüz kırk dört bin kişiden başka hiç kimse bu ezgiyi öğrenemiyordu. ⁴Bunlar kadınlarla ilişki sonucu lekelenmeyenlerdir. Çünkü kız-oğlan-kızdırlar. Kuzu her nereye giderse O'nun ardı sıra gidenlerdir. İnsanlık içinden Tanrı'ya ve Kuzu'ya kurtulmalık karşılığında sağlanan ilk-üründürler. ⁵Ağızlarında hiçbir yalan bulunmadı. Suçsuzdurlar.

Üç Melek 6-13

⁶Sonra göğün ortasında uçan başka bir melek gördüm. Yeryüzünde yaşayanlara müjde vermek için, sonsuz çağları kapsayan Sevinç Getirici Haber'i taşıyordu. Her ulusa, her soya, her dile, her halka ⁷yüksek sesle, “Tanrı'dan korkun, O'na yücelik verin” diyordu.

“Çünkü O'nun yargı saati geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapın.”

⁸Onu ikinci bir melek izledi. Şöyle diyordu: “Yıkıldı. Rasgele cinsel ilişki hırsının şarabından tüm uluslara içirten koca Babil yıkıldı.”

⁹Onu üçüncü bir melek izledi. Gür sesle şöyle diyordu: “Her kim canavara ve benzerine tapar, nişanını alınına ya da eline koydurursa, ¹⁰o da Tanrı'nın kızgınlık bardağına katışıksız olarak boşaltılan öfke şarabından içecek, kutsal meleklerin ve Kuzu'nun önünde ateşle ve kükürtle işkence çekecek. ¹¹Onlara işkence çektiren ateşin dumanı çağlar çağı yükselecek. Canavara ve benzerine tapanlar, adının nişanını koyduranlar gece gündüz dinginlik nedir bilmeyecek.”

¹²İşte Tanrı'nın buyruklarını ve İsa'ya imanı koruyan kutsal yaşamlıların sabırla davranmaya çağrılışı. ¹³Gökten konuşan bir ses duydum: “Yaz! Bundan böyle Rab bağlılığında ölenlere ne mutlu!” Ruh, “Evet, emeklerinden böylece dinginliğe kavuşsunlar” diyor. “Çünkü yaptıkları kendileriyle birlikte adımlarını izliyor.”

Tanrı Öfkesinin Bağ Bozumu 14-20

¹⁴Sonra baktım, beyaz bir bulut görüldü. Bulutun üzerinde İnsanoğlu'nu andıran biri oturuyor. Başında altın bir taç var, elinde de keskin bir orak. ¹⁵Tapınaktan başka bir melek çıktı, bulutun üzerinde oturana gür sesle bağırdı: “Orağını sal ve biç! Çünkü biçim vakti geldi, yeryüzünün biçilecek ürünü de olgunluğa erdi.” ¹⁶Bulutun üzerinde oturan, orağını yeryüzüne salladı ve yeryüzünün ürünü biçildi.

¹⁷Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun elinde de keskin bir orak var. ¹⁸Bu kez sunaktan başka bir melek çıktı; onun da ateş üzerinde yetkisi var. Elinde keskin orak bulunana gür sesle

³⁹⁸ Canavarın benzerine.

³⁹⁹ Ya da altı yüz on altı.

^{14:1} Hezekiel 9:4 ^{14:2} Hezekiel 1:24; 43:2 ^{14:3} Mezmur 33:3; 40:3; 96:1; 98:1; 144:9; 149:1; Yeşaya 42:10 ^{14:5} Mezmur 32:2; Yeşaya 53:9; Zefanya 3:13 ^{14:7} Mısır'dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6 ^{14:8} Daniel 4:30; Yeşaya 21:9; Yeremya 51:7,8 ^{14:10} Yeşaya 51:17; Mezmur 75:8; Yaratılış 19:24; Hezekiel 38:22; Yeremya 25:15 ^{14:11} Yeşaya 34:9,10 ^{14:14} Daniel 7:13; 10:16 ^{14:15} Yoel 3:13 ^{14:18} Yoel 3:13 ^{14:20} Yoel 3:13; Yeşaya 63:3

bağırdı: “Keskin orağını sal ve yeryüzünün üzüm salkımlarını topla. Çünkü üzümleri olgunlaştı.”
¹⁹Melek orağını yeryüzüne salladı, yeryüzünün üzümünü topladı. Bunları Tanrı kızgınlığının kocaman cenderesine koydu. ²⁰Cendere kent dışında çiğnendi. Cendereden kan aktı, üç yüz yirmi kilometrelik⁴⁰⁰ bir alanı kapladı, atların gemlerine dek yükseldi.

Kurtulanların İlahisi 1-4

15 Sonra gökte görkemli, olağanüstü başka bir belirti gördüm: Ellerinde en son yedi büyük sıkıntıyı taşıyan yedi melek. Çünkü Tanrı’nın kızgınlığı bunlarla sona ermekte. ²Sonra cam gibi, ateşle karışık bir deniz gördüm. Cam denizin üstünde, ellerinde Tanrı’nın harplarını tutanlar duruyor. Bunlar canavara, benzerine ve adını simgeleyen sayıya karşı yengi kazananlardır. ³Tanrı uşağı Musa’nın ve Kuzu’nun ezgisini söylüyorlardı:

“Yaptıkların görkemli ve olağanüstü,

Rab Tanrı, Evrensel Egemen.

Yolların hak ve gerçek,

Ulusların Hükümranı.

⁴Adından kim korkmaz?

O’nu kim yüceltmez, ya Rab!

Çünkü kutsal Olan bir tek sensin.

Çünkü tüm uluslar gelip önünde tapınacak;

Çünkü suçları yargılayışın belirlendi.”

Tapınaktan Çıkan Yedi Melek 5-8

⁵Bu olaylardan sonra gökteki tanıklık çadırı tapınağının açıldığını gördüm. ⁶Tapınaktan yedi büyük sıkıntıyı taşıyan yedi melek çıktı. Tertemiz, parlak keten kuşanmışlardı. Göğüsleri altın kuşaklarla sarılıydı. ⁷Dört yaratıktan biri yedi meleğe, çağlar çağı diri olan Tanrı’nın kızgınlığıyla dolu yedi altın tas verdi. ⁸Tapınak Tanrı’nın yüceliğinden ve gücünden oluşan dumanla doldu. Yedi meleğin yedi büyük sıkıntısı sonuçlanıncaya dek hiç kimse tapınağa giremiyordu.

Meleklerin Boşalttığı Taslar 1-21

16 Tapınaktan gür bir ses duydum. Yedi meleğe, “Gidin, Tanrı kızgınlığının yedi tasını yeryüzüne boşaltın” diyordu.

Yeryüzüne Boşaltılan Tas 2

²Birinci melek gitti, tasını yeryüzüne boşalttı. Canavarın nişanını taşıyan ve benzerine tapan insanlarda iğrenç, kötücül yaralar açıldı.

Denize Boşaltılan Tas 3

³İkinci melek tasını denize boşalttı. Deniz bir ölünün kanına dönüştü. Denizdeki canlı varlıkların tümü öldü.

İrmaklara Boşaltılan Tas 4-7

⁴Üçüncü melek tasını ırmaklara ve su pınarlarına boşalttı. Bunlar kana dönüştü. ⁵Sular meleğinin

⁴⁰⁰ 320 kilometre: 1600 stadia.

^{15:1} Levililer 26:21; 15:3 Yasanın Tekrarı 32:4; Yeşu 14:7; Amos 4:13; Mısır’dan Çıkış 15:1,11; 34:10; Mezmur 139:14; 145:17; Yeremya 10:6,7 ^{15:4} Mezmur 86:9; Malakya 1:11 ^{15:5} Mısır’dan Çıkış 40:34 ^{15:6} Levililer 26:21 ^{15:8} Levililer 26:21; Mısır’dan Çıkış 40:34; I.Krallar 8:10; Yeşaya 6:4; Hezekiel 44:4 ^{16:1} Yeşaya 66:6; Mezmur 69:24; Yeremya 10:25; Zefanya 3:8 ^{16:2} Yasanın Tekrarı 28:35; Mısır’dan Çıkış 9:10,11 ^{16:3} Mısır’dan Çıkış 7:17-21 ^{16:4} Mısır’dan Çıkış 7:19-2; Mezmur 78:44 ^{16:5} Mezmur 119:137; 145:17; Mısır’dan Çıkış 3:14; Yasanın Tekrarı 32:4; Yeşaya 41:4 ^{16:6} Yeşaya 49:26; Mezmur 79:3

^{16:7} Amos 4:13; Mezmur 19:9; 119:137

dediğini duydum: “Var Olan, önceden Var Olan, kutsal Olan. Çünkü bunları yargılamakta haklısın sen. ⁶Çünkü kutsal yaşamlıların ve peygamberlerin kanını akıttılar. Bu nedenle içsinler diye onlara kan verdin. Onlara böylesi yaraşır.”

⁷Ve tapınaktan gelen sesi duydum. “Evet, Rab Tanrı, Evrensel Egemen! Çünkü senin yargıların gerçektir, hakçadır” diyordu.

Güneşe Boşaltılan Tas 8,9

⁸Dördüncü melek tasını güneşe boşalttı; insanları ateşle kavurmak için güneşe yetki verildi. ⁹İnsanlar cayır cayır yanıp kavruldu. Ve bu büyük sıkıntılar üzerinde yetkisi olan Tanrı'nın adına sövdüler. Günahlarından dönmediler, O'na yücelik vermediler.

Canavarın Tahtına Boşaltılan Tas 10,11

¹⁰Beşinci melek tasını canavarın tahtına boşalttı. Canavarın hükümranlığı karanlığa gömüldü. İnsanlar acıdan dillerini çiğnedi; ¹¹çektikleri acı ve açık yaraları yüzünden göklerin Tanrı'sına sövdüler; eylemlerinden dönmediler.

Fırat Irmağı'na Boşaltılan Tas 12-16

¹²Altıncı melek tasını büyük Fırat Irmağı'na boşalttı. Doğu hükümrانlarının yolu hazırlansın diye, Fırat'ın suları kurudu.

¹³Sonra baktım; ejderin canavarın ve yalancı peygamberin her birinin ağzından kurbağaya benzer üç kötü ruh çıktığını gördüm. ¹⁴Bunlar belirtiler yapan cinlerin ruhlarıdır. Evrensel Egemen Tanrı'nın büyük gününde kopacak savaş için, tüm yeryüzü hükümrانlarını bir araya toplamak amacıyla onlara gitmekteiler.

¹⁵Yeryüzü hükümrانlarını İbranice Armagedon* denen yerde bir araya topladı.⁴⁰¹

¹⁶“İşte hırsız gibi geliyorum. Çıplak dolaşmasın, utancını görmesinler diye uyanık olana, giysilerini saklayıp koruyana ne mutlu!”

Havaya Boşaltılan Tas 17-21

¹⁷Yedinci melek tasını havaya boşalttı. Gökteki tapınağın tahtından gür bir ses yükseldi; “Sonuçlandı” diyordu. ¹⁸Ardından şimşek parıltıları oldu. Sesler, gök gürlemeleri duyuldu ve güçlü bir deprem oldu. Öylesine güçlüydü ki o, yeryüzünde ademoğlu var olalı bununla eşit sayılabilecek bir deprem hiç görülmemişti. ¹⁹Büyük kent üç kesime ayrıldı. Ulusların kentleri yıkıldı. Tanrı'nın kızgınlığıyla dolu bardaktaki öfke şarabından kendisine verilsin diye koca Babil Tanrı'nın önünde anımsandı. ²⁰Tüm adalar ortadan çekildi, dağlar gözden kayboldu. ²¹İnsanların üzerine gökten talant* ağırlığında iri dolu düştü. İnsanlar sıkıntıdan ötürü Tanrı'ya sövdüler. Çünkü dolunun yol açtığı sıkıntı korkunçtu.

KOCA BABİL CEZALANDIRILYOR

Kötülüklerin Anası ve Onun Sonu 1-18

17 Yedi taşı taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. “Gel!” dedi. “Bol sular üstünde oturan büyük genel kadının yargılanışını göstereceğim sana. ²Yeryüzü hükümrانları onunla rasgele cinsel ilişki işledi ve yeryüzünde yaşayanlar onun verdiği rasgele cinsel ilişki şarabıyla sarhoş

^{16:10} Mısır'dan Çıkış 10:21; Yeşaya 8:21,22 **16:12** Yaratılış 15:18; Yasanın Tekrarı 1:7; Yeşaya 11:15,16; 41:2,25; 44:27; Yeremya 50:38 **16:13** Mısır'dan Çıkış 8:3; I.Krallar 22:21-23 **16:14** Yeşaya 34:1-8; Yoel 3:11 **16:17** Yeşaya 66:6 **16:18** Mısır'dan Çıkış 19:16; Daniel 12:1 **16:19** Daniel 4:30; Yeşaya 51:17; Yeremya 25:15 **16:21** Mısır'dan Çıkış 9:23 **17:2** Yeşaya 23:17; Nahum 3:4 **17:3** Daniel 7:7 **17:4** Hezekiel 28:13,16; Yeremya 51:7

⁴⁰¹ Metinlerin incelemesiyle uğraşanlar 16'ncı ayetin 14'üncüyü izleyişini olası buluyor. 15 ile 16 ayetler yer değiştirmiş olabilir. Bu düzenlemede herhangi bir zorlama olmaksızın metnin akımı belirgin bir süreklilik buluyor.

oldu.”

³Melek beni Ruh’un yönetiminde çöle götürdü. Kızıl bir canavarın üstünde oturan bir kadın gördüm. Canavar baştanbaşa sövgü adlarıyla doluydu. Yedi başı on boynuzu vardı. ⁴Kadın ise erguvani ve kırmızı giysiler kuşanmıştı. Altınla, değerli taşlarla, incilerle bezenmişti. Elinde altın bir bardak tutuyordu. Bu bardak rasgele cinsel ilişkilerinin iğrenç, kirli eylemleriyle doluydu. ⁵Alnında gizemli anlam taşıyan bir ad yazılıydı: KOCA BABİL, GENEL KADINLARIN VE YERYÜZÜNDEKİ İĞRENÇLİKLERİN ANASI. ⁶Kadını kutsal yaşamlıların ve İsa tanıklığı için ölenlerin kanıyla sarhoş gördüm.

Onu gördüğümde şaşkınlığının sonu yoktu. ⁷Melek bana, “Niye şaşıyorsun?” dedi. “Kadının ve onu taşıyan yedi başlı, on boynuzlu canavarın gizini sana bildireceğim. ⁸Gördüğün canavar önceden vardı, şimdi yoktur. Derinler’den çıkıp mahva gidecektir. Yeryüzünde yaşayanlar –dünyanın başlangıcından bu yana adları yaşam kitabında yazılmamış olanlar– canavarı görünce şaşacaklar. Çünkü o önceden vardı, şimdi yok, ama yeniden belirecek.

⁹“İşte bilge akla çağrı: Yedi baş, kadının oturmakta olduğu yedi tepedir. Bunlar aynı zamanda yedi hükümandır. ¹⁰Beşi devrilmiştir, biri duruyor, öbürüyse daha gelmemiştir. O geldiğinde kısa bir süre kalması gerekir. ¹¹Önceden var olan, şimdi olmayan canavara gelince, bu sekizinci hükümandır. O da yedilerdendir ve mahva gitmektedir.

¹²“Gördüğün on boynuz gelince, bunlar on hükümandır; daha hükümanlık almadılar. Ama canavarla birlikte bir saatliğine hükümanlık yetkisini alacaklar. ¹³Onlar aynı akla hizmet ederler. Güçlerini ve yetkilerini canavara verirler. ¹⁴Kuzu’yla savaşıacaklar ve Kuzu onları yenecek. Çünkü O rablerin Rabbi, hükümanların Hükümanı’dır. O’nunla birlikte olanlar çağrılanlardır, seçilenlerdir, kendilerine güvenilenlerdir.”

¹⁵Melek sözlerini sürdürdü: “Gördüğün o sular –genel kadının oturmakta olduğu sular– birçok halk, toplum, ulus ve dildir. ¹⁶Gördüğün on boynuz gelince, canavarla birlikte genel kadına kin besleyecekler, onu yıkıma sürükleyecekler. Çırlıçılak edecekler, etini yiyecekler, yakıp küle dönüştürecekler. ¹⁷Çünkü Tanrı kendi ereği uyarınca davranmalarını onların yüreğine koymuştur; Tanrı’nın sözleri sonuçlanıncaya dek aynı akla hizmet etsinler, hükümanlıklarını da canavara versinler diye.. ¹⁸Gördüğün kadın yeryüzü hükümanları üzerinde yetkisi olan o koca kenttir.”

Babil’in Kesin Yıkımı 1-8

18 Bu olaylardan sonra gökten başka bir meleğin indiğini gördüm. Geniş yetkisi vardı. Yüceliği nedeniyle yeryüzü aydınlığa boğuldu. ²Gür sesle bağırarak ilan etti:

“Yıkıldı; koca Babil yıkıldı.

Cinlerin konutu oldu.

Her kötü ruhun sığınağı oldu.

Her kötü ve tiksindirici kuşun barınağı oldu.

³Çünkü rasgele cinsel ilişki hırsının kızgın şarabından tüm uluslar içti.

Yeryüzü hükümanları da onunla rasgele cinsel ilişkiye girdi.

Yeryüzü işadamları onun uçarı yaşayışından sağlanan gelirle zengin oldu.”

⁴Ardından gökten başka bir ses duydum. Bildiriyordu:

“Onun günahlarına paydaşlık etmemek,

Onun büyük sıkıntılarını çekmemek için

Ondan çekil, ey halkım!

⁵Çünkü günahları göğe dek yığıldı.

Ve yolsuzluklarını Tanrı anımsadı.

¹ **17:5** Daniel 4:30 **17:8** Daniel 7:3,11,12; 12:1; Mezmur 69:28 **17:12** Daniel 7:20,24 **17:14** Yasanın Tekrarı 10:17; Daniel 2:47 **17:15** Yeşaya 8:7; Yeremya 47:2; 51:13 **17:18** Mezmur 2:2; 89:27 **18:2** Daniel 4:30; Yeşaya 13:19-22; 21:9; 34:11;14; Yeremya 50:39; 51:8 **18:3** Yeşaya 23:17; Yeremya 25:15,27; 51:7; Nahum 3:4 **18:4** Yeşaya 48:20; 52:11; Yeremya 50:8; 51:6,9,45 **18:5** Yaratılış 18:20,21; Yeremya 51:9 **18:6** Mezmur 137:8; Yeremya 50:15;29

⁶Başkalarına ne çektirdiyse, aynısını ona çektirin,
Yaptıklarını ona iki kat ödeyin.
İçirdiği bardaktaki içkinin iki katını ona içirin.
⁷Kendini yücelttiği, uçarı yaşama verdiği ölçüde
İşkence ve yas çektirin ona.
Çünkü yüreğinin içinden,
‘Tahtımda bir kraliçeyim, dul değilim, hiç yas görmeyeceğim’ diyor.
⁸İşte bunun içindir ki, büyük sıkıntıları bir günde gelecek.
Ölüm, yas, kıtlık! Onu ateşte yanmak bekliyor.
Çünkü onu yargılayan Tanrı güçlü olan Rab’tir.”

Babil İçin Tutulan Yas 9-20

⁹Onunla rasgele cinsel ilişkiye giren, uçarı yaşayışıyla sevinen yeryüzü hükümlerini onun yanışından çıkan dumanı görünce ağlayıp dövünecekler. ¹⁰Çektiği işkencenin verdiği korkuyla uzakta durup seslenecekler:

“Vay başına o koca kentin.
Vay başına, güçlü kent Babil’in.
Çünkü yargın bir saatte geliverdi.”

¹¹Yeryüzünün işadamları onun için ağlayıp yas tutuyor. Çünkü bundan böyle mallarını satın alan yok. ¹²Her çeşit mal: Altın, gümüş, değerli taşlar, inciler, ince keten, erguvan çiçeği rengi kumaşlar, ipek, al kumaşlar, her tür kokulu ağaç, fildişinden yapılmış çeşitli nesnelere, en değerli ağaçlardan, bakırdan, demirden, mermerden yapılmış çeşitli eşya, ¹³tarçın, baharat, buhur, sümbül kokuları, günlük, şarap, zeytinyağı, irmik, buğday, büyük baş hayvan, koyun, at, taşıt araçları, köleler ve insan canları..

¹⁴“Canının özlediği meyveler senden ayrılıp gitti,
Tantana ve parlaklık, hepsi yok olup gitti senden;
Artık bunları bulabilen olmayacak.”

¹⁵Sayılan bu malların alım satımıyla uğraşanlar, bu kadından zengin olanlar, çektiği işkenceden korktukları için uzakta durup ağlayacaklar ve yas tutacaklar.

¹⁶“Vay başına” diyecekler,
“İnce keten, erguvan çiçeği rengi kumaş, al kumaş kuşanmış,
altınla, değerli taşlarla, incilerle bezenmiş koca kentin vay başına!

¹⁷“Çünkü böylesi zenginlik bir saatte çöle dönüştü.”

Tüm kaptanlar, deniz yolculuğuna çıkanlar, gemiciler, tüm denizcilik personeli uzakta durdu.

¹⁸Onun yanışından çıkan dumana bakarak,

“Şu koca kent gibi bir kent daha var mıydı?” diyerek ağıt tutturdular.

¹⁹Sonra başlarına toprak serptiler. Ağlayıp yas tutarak ağıt yaktılar ve,

“Vay başına koca kentin, vay başına onun!” dediler,

“Denizde gemisi olanların tümü onun varlığından zenginleşti.

Çünkü o bir saatte çöle dönüştü.

²⁰Onun başına gelenlerle mutlu olun, ey gökler!

Kutsal yaşamlılar, haberciler, peygamberler..

Çünkü Tanrı ondan hakkınızı aldı ve kendisini yargıladı.”

Babil’in Son Yargısı Açıklanıyor 21-24

¹ **18:7** Yeremya 50:29; Yeşaya 47:7-15 **18:8** Yeremya 50:34 **18:9** Hezekiel 26:16; 27:30,33,35; Yeşaya 23:17 **18:10** Daniel 4:30; Hezekiel 26:17; Yeşaya 21:9; Yeremya 51:8 **18:11** Hezekiel 27:36,31 **18:13** Hezekiel 27:13 **18:15** Hezekiel 27:36,31 **18:17** Yeşaya 23:14; Hezekiel 27:27-29 **18:18** Hezekiel 27:32; Yeşaya 34:10 **18:19** Hezekiel 27:30-34; 26:19 **18:20** Yasanın Tekrarı 32:43; Yeşaya 44:23; Yeremya 51:48 **18:21** Hezekiel 26:21; Daniel 4.30; Yeremya 51:63,64

²¹Ardından güçlü bir melek, değirmen taşına benzer büyük bir taş aldı. Bağırarak onu denize fırlattı:

“Koca kent Babil de işte böyle dehşetli saldırıyla fırlatılacak.
Bundan böyle izi bile kalmayacak.

²²Artık sende ne harp çalanların, ne çalgıcıların, ne neyzenlerin,
Ne de borazancıların sesi duyulacak.
Artık sende hiçbir sanat kolunun sanatçısı da kalmayacak.
Artık sende değirmen sesi duyulmayacak.

²³Artık sende şamdan ışığı yanmayacak,
Artık sende gelin-güvey sesi de duyulmayacak.
Çünkü senin işadamların yeryüzünün ileri gelenleriydi,
Çünkü büyücülüğünle tüm uluslar kandırıldı.

²⁴Ve peygamberlerin, kutsal yaşamlıların,
Yeryüzünde boğazlanan herkesin kanı Babil’de bulundu.”

Gökte Sevinç 1-10

19 Bu olaylardan sonra gökte büyük bir topluluğun güçlü sesine benzer bir ses duydum. Şöyle diyordu:

“Halleluyah;* kurtuluş, yücelik ve güç Tanrımız’ındır,

²Çünkü O’nun yargıları gerçek ve haktır.
Çünkü, rasgele cinsel ilişkisiyle yeryüzünü çürüten büyük genel kadını yargıladı.
Ve uşaklarının kanına karşı kendisinden öç aldı.”

³Sonra yine,

“Halleluyah, onun dumanı çağlar çağı yükselir” diye bağırıldılar.

⁴Yirmi dört İhtiyar ile dört yaratık yere kapanarak tahtta oturan Tanrı’ya tapındı: “Amin. Halleluyah!” diyorlardı. ⁵Ve tahttan bir ses yükseldi;

“O’ndan korkanlar, küçükler-büyükler, O’nun tüm uşakları,
Tanrımız’a övgü sunun” diyordu.

⁶Ardından, büyük bir topluluğun sesine benzeyen, çağlayan suların sesini anımsatan, güçlü gök gürlemeleri gibi sesler duydum.

“Halleluyah! Çünkü Evrensel Egemen,
Rab Tanrımız hükümlerini ediyor” diyorlardı,

⁷“Sevinelim ve kıvanç duyalım. Yüceliği O’na verelim.
Çünkü Kuzu’nun düğün günü geldi. Gelini de kendini hazırladı.

⁸Ona ince, pırıl pırıl tertemiz keten kuşanma yetkisi verildi,
Çünkü keten kutsal yaşamlıların yaşam doğruluğunu betimler.”

⁹Sonra melek bana, “Yaz!” dedi. “Kuzu’nun düğün şölenine çağrılanlara ne mutlu!” Yine bana, “Bunlar Tanrı’nın gerçek sözleridir” dedi. ¹⁰Bunun üzerine, ona tapınmak için ayaklarına kapandım. Ama o, “Sakın böyle bir şey yapmayasın” dedi. “Ben İsa’nın tanıklığını taşıyanların hizmet arkadaşım. Senin de hizmet arkadaşımın. Tanrı’ya tap.” İsa’nın tanıklığı peygamberliği esinleyen Ruh’tur.

ULUSLAR CEZALANDIRILİYOR

⁰ **18:22** Yeşaya 24:8; Hezekiel 26:13 **18:23** Yeremya 7:34; 16:9; 25:10; Yeşaya 23:8; 47:9 **18:24** Yeremya 51:49 **19:1** Mezmur 104:35 **19:2** II.Krallar 9:7; Mezmur 19:9; 119:137; Yasanın Tekrarı 32:43 **19:3** Mezmur 104:35; Yeşaya 34:10 **19:4** Yeşaya 6:1; Mezmur 47:8; 106:48 **19:5** Mezmur 22:23; 115:13; 134:1; 135:1 **19:6** Daniel 10:6; Hezekiel 1:24; 43:2; Mezmur 93:1 97:1; 99:1; 104:35; Amos 4:13 **19:7** Mezmur 118:24 **19:11** Hezekiel 1:1; Mezmur 96:13; Yeşaya 11:4,5 **19:12** Daniel 10:6

Tanrı Sözü'nün Yengisi 11-16

¹¹Sonra göğün açıldığını gördüm. Baktım, beyaz bir at. Binicisinin adı da 'Güvenilir' ve 'Gerçek' [adıyla anılıyor]. Doğruluk kapsamında yargılıyor, savaşıyor. ¹²Gözleri ateş alevi [gibi]. Başında krallık simgesi pek çok bağ var. Üzerine bir ad yazılmış. Bunu kendisinden başka hiç kimse bilmiyor. ¹³Kana batmış bir giysi kuşanmış. Adı 'Tanrı Sözü' diye biliniyor. ¹⁴Göğün orduları beyaz atlar üstünde kendisini izliyor. Apak, tertemiz, ince keten kuşanmışlar. ¹⁵Ağzından keskin bir kılıç çıkmakta. Bununla ulusları vuracak. Onları demir bir asayla güdecek. Evrensel Egemen Tanrı'nın kızgınlığının öfkesiyle taşan şarap cenderesini kendisi çiğneyecek. ¹⁶Giysisinin ve kalçasının üzerinde şu ad yazılı: hükümlerinin HÜKÜMRANI, rablerin RAB'Bİ.

Savaş Sonrası 17-21

¹⁷Bundan sonra baktım ve güneşte duran bir melek gördüm. Gür bir sesle göğün ortasında uçan tüm kuşları çağırdı: "Gelin, Tanrı'nın büyük şölenine toplanın. ¹⁸Hükümlerinin etini, komutanların etini, güçlülerin etini, atların ve atlıların etini, hem özgürlerin hem kölelerin, hem küçüklerin hem de büyüklerin, kısacası tüm insanların etini yemek için toplanın."

¹⁹Sonra canavarla yeryüzü hükümlerinin ve ordularının, at üstünde oturanla ve ordularıyla savaşmak için bir araya geldiklerini gördüm. ²⁰Canavar ve onunla birlikte yalancı peygamber tutsak alındı. Canavarın nişanını alanları ve benzerine tapanları, canavarın önünde yaptığı belirtilerle kandıran yalancı peygamberdi bu. Her ikisi de kükürtle yanan ateş gölüne diri diri atıldı. ²¹Geriye kalanlar at üstünde oturanın ağzından çıkan kılıçla öldürüldü. Tüm kuşlar onların etyle tuka basa doydular.

Şeytan Bin Yıl Boyunca Bağlanıyor 1-3

20 Sonra gökten inen bir melek gördüm. Elinde derinlerin anahtarı ile uzun bir zincir var. ²Ejderi, şu eski yılanı – iblistir, şeytandır o – yakalayıp bin yıllık süreyle bağladı. ³Onu derinlere attı. Bin yıl doluncaya dek ulusları kandırmasın diye, konulduğu yeri kapayıp üstüne mühür vurdu. Bu süre sonunda kısa bir dönem için çözülmesi gerekiyor.

İlk Diriliş 4-6

⁴Sonra tahtlar gördüm; kendilerine yargılama yetkisi verilen insanlar oturdu onlara. İsa'nın tanıklığı ve Tanrı Sözü için boğazlananların canlarını gördüm. Bunlar ne canavara ne de benzerine tapındı. Alınlarına ya da ellerine onun nişanını almamışlardı. Yeniden yaşama kavuştular ve Mesih'le birlikte bin yıl hükümlerlik sürdüler. ⁵Ölümlerini geriye kalanları ise bin yıl doluncaya dek yaşama kavuşmadı. Bu ilk diriliştir. ⁶İlk dirilişte payı olan mutludur, kutsaldır. İkinci ölümün etkisi yoktur bunlar üzerinde. Tanrı'nın ve Mesih'in rahipleri olacaklar ve O'nunla birlikte bin yıl hükümlerlik sürecekler.

Şeytanın Sonu 7-10

⁷Bin yıl dolunca, şeytan kapatıldığı yerden çözülecek. ⁸Yeryüzünün dört köşesindeki ulusları kandırmak için yerinden çıkacak. Gog ile Magog'un⁴⁰² ordularını savaş için bir araya toplamaya gidecek. Onların sayısı denizin kumu gibidir.

⁹Bunlar yeryüzünü boydan boya aştılar, kutsal yaşamlıların toplandığı yeri ve sevilen kenti kuşattılar. Ama gökten ateş indi ve onları yiyip yuttu. ¹⁰Onları kandıran iblise gelince, ateş ve kükürt gölüne atıldı. Canavarla yalancı peygamber de oradalar. Çağlar çağı, gece gündüz işkence çekecekler.

¹ **19:15** Mezmur 2:9; Yeşaya 11:4; 63:3; Amos 4:13; Yoel 3:13 **19:16** Yasanın Tekrarı 10:17; Daniel 2:47 **19:17** Hezekiel 39:4, 17-20 **19:19** Mezmur 2:2 **19:20** Yaratılış 19:24; Yeşaya 30:33; Hezekiel 38:22; Daniel 7:11,26 **19:21** Hezekiel 39:17-20 **20:2** Yaratılış 3:1; Zekarya 3:1 **20:4** Daniel 7:9,22,27 **20:8** Hezekiel 7:2; 38:2,9,16 **20:9** Yaratılış 19:24; Habakkuk 1:6; Yeremya 12:7; Mezmur 87:2; 78:68; II.Krallar 1:10; Hezekiel 38:22; 39:6; Zekarya 12:9 **20:10** Hezekiel 38:22

⁴⁰² [Yecüc ile Mecüc](#).

Son Yargılama 11-15

¹¹Sonra büyük beyaz bir taht ile üzerinde oturanı gördüm. O'nun önünden yer ve gök kaçıp gitti. Bunlar için yer kalmadı.

¹²Sonra büyük-küçük ölümlerin tahtın önünde durduğunu gördüm. Kitaplar açıldı. Derken başka bir kitap açıldı. Bu yaşam kitabıdır. Ölümler yaptıklarına yaraşır biçimde kitaplarda yazılmış olanlar uyarınca yargılandı. ¹³Deniz kendisindeki ölümleri verdi, ölüm ve ölümler ülkesi kendilerinde bulunan ölümleri verdi. Herkes yaptıklarına yaraşır biçimde yargılandı. ¹⁴Ölüm ve ölümler ülkesi ateş gölüne fırlatıldı. Bu ikinci ölümdür: Ateş gölü. ¹⁵Adı yaşam kitabında yazılmamış olan herkes ateş gölüne atıldı.

GÖĞÜN İÇİNDEN İNEN YENİ YERUŞALİM

Her Şeyi Yepyeni Yapıyorum 1-8

21 Sonra yeni bir gök ve yeni bir yer gördüm. Çünkü ilk gök ile ilk yer geçip gitmişti. Artık deniz de yoktu. ²Kutsal Kent'in, Yeni Yeruslaim'in göğün içinden, Tanrı'dan inmekte olduğunu gördüm. Kocası için süslenmiş bir gelin gibi hazırlanmıştı. ³Tahttan gür bir ses duydum. "Görün!" diyordu. "Tanrı'nın konutu insanlarla birlikte.. Tanrı insanlarla bir arada yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacak. Tanrı da onlarla birlikte olacak ⁴ve gözlerinden tüm gözyaşlarını silecek. Bundan böyle ölüm olmayacak. Ne yas, ne ağlayış, ne de acı olacak. Çünkü öncekiler geçip gitti."

⁵Ardından, tahtta oturan, "İşte her şeyi yepyeni yapıyorum" dedi. Yine, "Yaz, çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir" dedi. ⁶Ve ekledi: "Her şey yerine geldi. Alfa ve Omega Ben'im. Başlangıç ve Son Ben'im. Susayana yaşam suyunun pınarından karşılıksız olarak vereceğim. ⁷Yengi kazanan bunları miras alacak. Onun Tanrısı olacağım, o da benim çocuğum olacak. ⁸Korkaklara, imanı olmayanlara, iğrençlikte ağınanlara, adam öldürenlere, rasgele cinsel ilişkiye girenlere, büyücülere, yalancı tanrılara tapanlara, tüm yalancılara gelince, bunların yeri ateşle ve kükürtle yanan göldedir. Bu, ikinci ölümdür."

Yeni Yeruslaim Kenti Beliriyor 9-27

⁹Ardından, ellerinde sonuncu yedi büyük sıkıntıyla dolu tasları taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. "Gel!" dedi. "Sana gelini göstereceğim. Kuzu'nun gelinini." ¹⁰Melek beni Ruh yönetiminde koskocaman, yüksek bir dağa götürdü. Göğün içinden, Tanrı'dan inmekte olan kutsal Yeruslaim kentini gösterdi. ¹¹Tanrı yüceliği oradaydı. Kentin parlaklığı en değerli bir taş gibiydi. Billura benzeyen yeşim gibiydi. ¹²Kentin on iki kapılı büyük, yüksek bir duvarı vardı. Kapılarda on iki melek duruyordu. Kapıların üstünde İsrailoğulları'nın on iki soyunun adları yazılıydı. ¹³Doğu yönünde üç kapı, kuzey yönünde üç kapı, güney yönünde üç kapı, batı yönünde üç kapı. ¹⁴Kentin duvarı on iki temel taşı üzerine kurulmuştu. Bunların üstünde Kuzu'nun on iki habercisinin on iki adı yazılıydı.

¹⁵Kenti, kapılarını ve duvarını ölçmek için, benimle konuşanın elinde altından yapılmış bir ölçme çubuğu vardı. ¹⁶Kentin yayıldığı yüzey dörtgendir. Uzunluğu kadar genişliği vardır. Melek çubukla kenti ölçtü: İki bin dört yüz kilometre⁴⁰³. Uzunluğu, genişliği, yüksekliği birbirine eşit. ¹⁷Kentin duvarını ölçtü. Meleğin ölçüsüne göre –insanın kullandığı ölçüdür bu– altmış beş metreydi⁴⁰⁴. ¹⁸Duvarı

⁰ **20:11** Yeşaya 6:1; Daniel 2:35; 7:9; Mezmur 114:7 **20:12** Mezmur 28:4; 62:12; 69:28; Yeremya 17:10; Daniel 7:10 **20:15** Daniel 12:1; Mezmur 69:28 **21:1** Yeşaya 65:17; 66:22 **21:2** Yeşaya 52:1; 61:10 **21:3** Zekarya 2:10; Yeşaya 8:8; Hezekiel 37:22,23; 48:35; II.Tarihler 6:18 **21:4** Yeşaya 25:8; 35:10; 65:19,17; Yeremya 31:16 **21:5** Yeşaya 6:1; 43:19 Mezmur 47:8 **21:6** Yeşaya 55:1; Zekarya 14:8 **21:7** II.Samuel 7:14; Mezmur 89:26; Zekarya 8:8 **21:8** Yaratılış 19:24; Yeşaya 30:33; Hezekiel 38:22 **21:9** Levililer 26:21 **21:10** Yeşaya 52:1; Hezekiel 40:2 **21:11** Yeşaya 58:8; 60:1,2,19 **21:12** Hezekiel 48:31-35 **21:15** Hezekiel 40:3,5 **21:16** Hezekiel 43:16; 48:16,17

⁴⁰³ On iki bin stadia.

⁴⁰⁴ Yüz kırk dört arşın (bir arşın 0,45 metredir).

yeşimden yapılmıştı. Kent ise som altındandı. Cam gibi parlaktı. ¹⁹Kentin duvarlarının temelleri her tür değerli taşla bezenmişti: İlk temel yeşim, ikincisi gökyakut, üçüncüsü akik, dördüncüsü zümrüt. ²⁰Beşincisi damarlı akik, altıncısı kırmızımsı akik, yedincisi sarı yakut, sekizincisi gök zümrüt, dokuzuncusu topaz, onuncusu yeşil altıntaş, on birincisi zirkonyum, on ikincisi ametist. ²¹On iki kapı ise on iki inci idi. Her bir kapı tek parça inciden yapılmıştı. Kentin caddesi saydam cam parlaklığında som altındandı.

²²Kentte tapınak görmedim. Çünkü buranın tapınağı Evrensel Egemen Rab Tanrı ve Kuzu'dur. ²³Kentin aydınlatılmak için ne güneşe gereksinimi var, ne de aya. Çünkü Tanrı'nın yüceliği onu aydınlatmıştır. Şamdanı ise Kuzu'dur. ²⁴Uluslar O'nun ışığıyla yürüyecek. Yeryüzü hükümlerini da yüceliklerini O'na getirecek. ²⁵Kentin kapıları hiçbir gün kapanmayacak. Çünkü orada gece olmayacak. ²⁶Ulusların yüceliğini ve görkemini O'na getirecekler. ²⁷Kente bayağı hiçbir şey girmeyecek. İğrençlik işleyen, yalan söyleyen de oraya girmeyecek. Yalnız Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecek.

Kentin Ayrıntılı Görünüşü 1-5

22 Melek bana Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından kaynaklanan billur gibi parlak yaşam suyu ırmağını gösterdi. ²Kentin caddesiyle ırmağın orta yerinde – ırmak bir yanda, cadde bir yanda – yaşam ağacı duruyor. Ağaç on iki tür ürün yetiştiriyor. Her ay kendine özgü ürünü veriyor. Ağacın yapraklarıysa uluslara sağlık vermek içindir.

³Orada Tanrı'nın lanetlediği hiçbir şey bulunmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı orada olacak ve uşakları O'na tapınacak. ⁴O'nun yüzünü görecek, adını alınlarında taşıyacaklar. ⁵Artık orada gece olmayacak. Şamdana da güneş ışığına da gereksinim kalmayacak. Çünkü Rab Tanrı onlara aydınlık verecek ve çağlar çağı hükümlerlik edecekler.

İsa Mesih Geliyor 6-17

⁶Melek bana, “Bu sözler güvenilir ve gerçektir” dedi. “Peygamberlerin ruhunu esinleyen Rab Tanrı, kısa zamanda olması gereken olayları uşaklarına göstermek için meleğini gönderdi.” ⁷İsa Mesih, “İşte kısa zamanda geliyorum” diyor. “Bu kitabın peygamberlik sözlerini tutan mutludur.”

⁸Ben bunları işitip gören Yuhanna'yım. İşittiğimde, gördüğümde, bunları bana gösteren meleğe tapmak için onun ayaklarına kapandım. ⁹Ama o bana, “Sakin böyle bir şey yapmayasın” dedi. “Ben senin, peygamber kardeşlerinin ve bu kitabın sözlerini tutanların hizmet arkadaşım. Tanrı'ya tap.”

¹⁰Melek yine bana, “Bu kitabın peygamberlik sözlerini mühürlemeyesin” dedi. “Çünkü vakit yakındır. ¹¹Haksızlık eden haksızlığını sürdürsün. İğrenç kişi iğrençliğini sürdürsün. Hakça davranan haklılığını sürdürsün. Kutsal olan kutsal olmayı sürdürsün.”

¹²İsa Mesih, “İşte kısa zamanda geliyorum” diyor. “Herkes yaptıklarına yaraşanı ödemek için karşılığımı beraberimde getiriyorum. ¹³Alfa ve Omega Ben'im. İlk ve Sonuncu, Başlangıç ve Son Ben'im.

¹⁴“Yaşam ağacından yemeye hakları olsun ve kentin kapılarından içeri girsinler diye, giysilerini yıkayanlar mutludur. ¹⁵Köpekler, büyücüler, rasgele cinsel ilişkiye girenler, adam öldürenler, yalancı tanrılara tapanlar, yalanı seven ve kullananların tümü kentin dışında kalacak.

¹⁶“Ben İsa, kilise toplulukları için bu olaylara tanıklık etsin diye size meleğimi gönderdim. Davut'un kökü ve soyuyum ben, parlak Çobanyıldızı'yım.”

¹⁷Ruh ve Gelin, “Gel!” diyorlar. Duyan herkes, “Gel!” desin. Susayan herkes gelsin. Dileyen,

□ **21:19** Yeşaya 54:11;12 **21:22** Amos 4:13 **21:23** Yeşaya 24:23; 60:1,19,20 **21:24** Mezmur 89:27; Yeşaya 60:3,5 **21:25** Yeşaya 60:11; Zekarya 14:7 **21:27** Yeşaya 52:1; Daniel 12:1; Mezmur 69:28 **22:1** Hezekiel 47:1,7; Zekarya 14:8 **22:2** Yaratılış 2:9; 3:22; Hezekiel 47:12 **22:3** Zekarya 14:11 **22:4** Mezmur 17:15; 42:2 **22:5** Yeşaya 60:19; Daniel 7:18,27 **22:6** Daniel 2:28 **22:10** Daniel 8:26; 12:4 **22:11** Daniel 12:10 **22:12** Mezmur 28:4; 62:12; Yeremya 17:10; Yeşaya 40:10 **22:13** Yeşaya 44:6; 48:12 **22:14** Yaratılış 2:9; 3:22; 49:11

□ **22:16** Yeşaya 11:1,10 **22:17** Zekarya 14:8; Yeşaya 55:1 **22:18** Yasanın Tekrarı 4:2; 12:32; 29:20 **22:19** Yaratılış 2:9; 3:22

yaşam suyunu karşılıksız alsın.

Kitaba İlişkin Somut Tanıklık 18-21

¹⁸Bu kitabın peygamberlik sözlerini duyan herkese ben Yuhanna tanıklık ediyorum: Her kim bunlara eklerse, Tanrı da ona bu kitapta yazılı büyük sıkıntıları ekleyecek. ¹⁹Ve her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden çıkarırsa, Tanrı da onun payını bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten çıkaracak.

²⁰Bunlara tanıklık eden, “Evet, kısa zamanda geliyorum” diyor.

“Amin. Gel ya Rab İsa!”

²¹Rab İsa'nın kayrası hepinizle olsun. Amin.

AÇIKLAMALAR

MATTA

1:1 Mesholunmuş. Önceki çağlarda peygamberlerin ve kralların başına yağ dökülür, bu insanlar çağrıldıkları işe böylece atanırdı. Bu uygulama onların Tanrı hizmetine getirildiğini belgelerdi. İsa'yı kurtarıcı atayan Tanrı O'nu kendi Ruh'uyla ve güçle meshetti. Bu nedenle O, **Tanrı'nın Mesih'**idir (bkz. *Habercilerin İşleri 10:38*).

1:21 Yehoşua. 'Tanrı kurtarıcı' anlamını taşır. Bu adın kısaltılmışı İsa'dır. İsa adı İbranice ve Yunanca'da rastlanmayan apayrı bir halk kullanımındadır.

1:21 İsraililer kendilerinden Tanrı halkı diye söz ederdi. Bu nedenle onlara kısaca **Halk** denirdi; Onlar ulusları **Halk** olarak görmezdi.

2:1 Herodes olarak bilinen kralların ilki. Büyük Herodes diye tanınan bu adam İ.Ö. 40-4 yılları arasında Roma imparatorunun desteğiyle **Yahudiler'in Kralı** olarak egemenliğini saptadı (bkz. *14:1; Habercilerin İşleri 12:1*).

2:4 Yahudiler arasında ruhsal yasaları korumakla görevlendirilenler. Yasalarla uğraşan yorumcular. Bunlar yeni yetişen kuşaklara ruhsal yasanın gereklerini ve uygulamasını öğretirdi.

2:11 Yeni doğan çocuğa sunulan bu üç armağandan **altın** O'nun hükümrانlığını, **günlük** –tütsü olarak kullanılan bir çeşit ağaç sakızı– Tanrı yanından başrahibimiz olarak gelişini, **mür** –lavanta yapımında kullanılan bir çeşit sarı ağaç sakızı– ise İsa'nın kurbanlık kuzu olmaya geldiğini anlatır. Mür cesetlerin gömülmeye hazırlanışında kullanılırdı.

2:22 Herodes'in büyük oğlu II. Herodes: Yalnız iki yıl krallık edebildi.

3:1 Bu ad gerçekte Yuhanna'dır. Arapça'da Yahya diye tanındığından, Yahya adı kullanılmıştır.

3:2 Yaratan'ın oluşturduğu barış, düzen, esenlik ortamı, İsa'nın gelişiyile kişiye sunulan ve iç yaşamda etkisini belirten Tanrı hükümrانlığı. Mesih'in yeniden gelişinde tüm evreni kapsayacak.

3:7 Yahudiler'in önde gelen dinsel topluluğu. Çok tutucu ve biçimciydiler. Harflere ve törelere her ayrıntıda bağlılıklarıyla tanınırlardı.

3:7 Yahudiler'in öbür dinsel topluluğu. İnanç konularını zamanın koşullarına uydurarak yorumlardı. Melekleri, ölümden dirilişi, son yargıyı tümünden yadsırlardı.

3:11 Yahya'nın insanları suyla vaftiz etmesi (bkz. *Matta 3:11; 13:24; Habercilerin İşleri 1:5; 18:25b; 19:3*), Mesih bağlılarına uygulanan vaftizden ayrımlıdır (bkz. *Matta 28:19; Markos 1:4; Romalılar 6:2-5; Koloseliler 6:12*).

4:15 Diri Tanrı'ya tapınmayan, yalancı tanrılara bağlı insanlar için kullanılan bir söz.

4:19 İnsan avcıları: İnsanları günahattan dönüştürmeye, Tanrı'ya bağlanmaya yönelttiler.

4:23 İncil, Evangelion. İncil sözü halk dilinde alışılmış Arapça bir kullanımdır. **Sevinç Getirici Haber**, Yunanca **Evangelion**'un öz anlamıdır.

5:1 İsa bölgenin dağlık olmasından yararlanarak topluluklara buradan sesleniyor. Eski amfiteatrlar da dağ yamaçlarında yapılır, böylece topluluklara seslenme kolaylığı sağlanırdı.

5:1 İsa on iki öğrenci seçti; onlara özel yetkiler verdi, onları **Sevinç Getirici Haber**'i yaymaya gönderdi. İsa'nın öğretilerini benimseyen O'nun öğrencisidir. Öğrenciler için kullanılan öbür adlar **Haberci, Havari, Resul, Elçi**'dir (bkz. 10:1-4).

5:22 O zamanlar İsrail ülkesi Roma egemenliği altındaydı. İsraililer'in işlerine bakan yetmiş kişilik bir **İhtiyar Kurulu (Sanhedrin)** vardı. Toplumun ileri gelenlerinden oluşan bu kurulun yetkilerini Romalılar çizerdi.

5:27 Evlilik dışı cinsel bağlantı ile rasgele cinsel ilişki, Yunanca aslında iki ayrı kullanımdır: **Moiheia** ve **Porneia**. Birincisi zina anlamına, ikincisi ise evli olmayanların birbiriyle düşüp kalkması anlamına gelir. Bunların Türkçe'de tam karşılığı yoktur.

5:46 İsrail ülkesini yönetiminde tutan egemen Romalılar yararına yurttaşlarından vergi toplayan işbirlikçi azınlık. Matta bu kuşaktandı (bkz. 10:3). Halk onları sevmezdi. Tutumları kaba, davranışları kapkaççıydı (bkz. Luka 3:12,13; 18:10-14; 19:1-10).

6:24 Mammon: Yeryüzündeki geçici varlığı ve zenginlikleri simgeleyen bir yalancı tanrı (bkz. Luka 16:9; 11:13'teki açıklamaya).

8:4 Tapınakta Tanrı'ya sunular sunmakla görevli kişi. Cüzamlının paklandığını belgelemeye yetkili din adamı (bkz. Levililer 13:49; 14:2-32).

8:20 İsa kendisini **İnsanoğlu** diye adlandırır. Tüm insanlığı temsil eden İyi İnsan.

9:8 Topluluğun karşısında kimsenin yapamadığı işleri yapan bir insan vardı. Bu, halkı korkuttu. Böylesi yetki ancak Tanrı'yla ilgili olabilirdi.

9:15 İsa soyut bir açıklamayla kendisinin **Güvey**, inanlılarının da **düğün çağrılıları** olduğunu bildiriyor. Soyut dille somut gerçekleri tanımlama sanatı İsa'nın göksel değerleri öğretmek için her vakit kullandığı bir yöntemdir. Soyut dilin anlamına girmeden İsa'nın sözlerini kavrayabilmek güçtür (bkz. Matta 25:1-12; Yuhanna 3:29; II.Korintoslular 11:2; Efesoslular 5:24-27,32).

9:30 İsa'nın amacı mucizeleriyle gücünü kanıtlamak değildi. Bu nedenle, olaylar dizisinin çevreye yayılmasını yersiz ve gereksiz buluyordu.

10:4 Roma egemenliğine karşı eylemi gerekli sayanlar. Bunlar kurdukları bir örgütle Romalılar'a karşı direnişi yürütmekteydi. Öğrencilerini yepyeni bir ilişkiye yönelten İsa onları toplumun her kesiminden seçmişti: Balıkçılar, gümrük vergisi toplayanlar, devrimciler, bir de İsa'yı ele veren Yahuda. Bunların on biri sonuna dek İsa'ya bağlı kaldı ve Sevinç Getirici Haber'i yaydı.

10:15 Tanrı taşkın günahları yüzünden Sodom ile Gomorra'yı gökten ateş göndererek yaktı (bkz. Yaratılış 19. bölüm). Yaratan'ın son yargılaması öncekilerden sert olacak.

10:22 İ.Ö. 164'te Antiokus Epifanes tapınağı murdarlaştırmıştı. Sonradan Yahuda Makabeus onu yeniden onararak Tanrı'ya adadı. Bu yıldönümü daima coşkuyla kutlanırdı.

10:36 İsa'ya iman en yakın kişilerin bile arasını açabilir (bkz. ayet 21,22).

10:38 Soyut kullanımın belirgin örneği. Burada haç elle tutulan, gözle görülen tahta maden ya da taş parçası değildir; haç işkenceleri, baskıları, saldırıları, bunalımları, ölümü betimler (bkz.16:24; Galatyalılar 6:14).

10:39 Canın gerçek mutluluğu onu yitirmeye hazır olmaktadır. İsa bu ilkeyi şu canlı simgeyle anlatıyor: “Doğrusu size derim ki, buğday tanesi yere düşüp ölmezse, tek başına kalır. Ama ölürse bol ürün getirir” (Yuhanna 12:24).

11:13 Yahya'ya dek tüm peygamberler Mesih'i açıkladı. İsa Mesih Tanrı hükümrانlığını insanlara yaydı, bireyleri ona çağırdı. İsa simgesel dille her engele ve baskıya karşın ruhsal hükümrانlığın sürekli olarak yayıldığını, değerlendirmesini bilen kişilerce bulunduğunu belirtiyor.

11:14 Yahya'nın gelişinden dört yüz yıl önce, Tanrı Eski Antlaşma'da onun İlyas Peygamber andırışında geleceğini ve Mesih İsa'nın habercisi olacağını açıkladı (bkz. Malakya 3:1; 4:4-6).

11:23 Eski Antlaşma çağında **Şeol (Hades)**, ölülerin toplandığı yer olarak tanınırdı. Yeraltındaki bu yere kapatılan günahlılar bir daha oradan çıkamazdı (bkz. Yeşaya 57:9; Eyub 11:8; Amos 9:2).

12:1 Şabat (Cumartesi) –haftanın yedinci günü– Yahudiler'in dinlenme ve tapınma günüdür. O gün hiçbir işe el sürememek bıktırıcı bir alışkanlık olmuştu.

12:5 Rahipler her Şabat günü kurban keserek gerekli sunuları sunar, böylece çalışma yasağına uymamış olurlardı (bkz. Çölde Sayım 28:9,10).

12:18-21 İsa'nın yeryüzünde kimseye kötülük etmeden engin yüreklilikle sürdürdüğü hizmeti yaklaşık yedi yüz yıl öncesinden haber veren tanrısal peygamberlik sözü.

13:52 Göksel hükümrانlığı olumlu yolda değerlendiren dinsel yorumcu, Eski Antlaşma'nın ruhsal zenginliğini ve Yeni Antlaşma'nın barışsal düzenini yaşamında yansıtır.

14:1 İsa doğduğunda O'nu öldürmeye kalkışan kral **Herodes**'in aynı adı taşıyan torunu **Herodes Antipas**.

14:4 Kral Herodes kardeşi Filippos'un karısı Herodya'yı sevdi, onu kocasından ayırıp yanına aldı. Yahya erdemli davranışla bu kötülüğü kınadı, ikisini de eleştirdi. Kutsallık ilkesiyle, erdemli görüşle Tanrı'ya hizmette bulunan Yahya bu tutumu sonucunda başını yitirdi (bkz. Luka 3:19,20).

14:33 Tanrı yetkisiyle yapılabilen işlere tanık olan öğrenciler, İsa'nın Tanrı Oğlu olduğunu açık açık bildirdiler (bkz. 11:27).

15:2 Ellerden başlayarak, bardağa çanağa varıncaya dek bütün bu yıkamalar temizlenmekle değil, töreleri görenekleri uygulamakla ilgili biçimsel alışkanlıklardı.

15:22 Yahudi olmayan. Yahudi halkının ruhsal hakları dışında kalan.

15:27 Bu ilgi çekici olay ve konuşma uluslardan gelen bir kadının etkin imanını belgeledi. İsa böylesi

saf saltık imanını olanın Tanrı'nın kayrasından ve iyiliğinden yoksun bırakılamayacağını vurguladı.

16:4 Bu istek daha önce bildirilmişti (bkz. 12:38-41). İsa yine aynı yanıtı veriyor. Bu insanların tüm merakı bir belirti seyretmekti. Belirtilerin en görkemlisi olan –Yunus olgusuyla tanımlanan– İsa'nın ölümünü ve üçüncü günde dirilişini görecekler, ama buna inanmayacaklar.

16:18 Petros adının anlamı Kaya'dır. İsa bu adı bir simge niteliğinde kullanarak, ileride olacak bir gerçeği açıklıyor.

16:18 Kilise'nin anlamı **Çağrılanlar Topluluğu**'dur. Kilise bir yapı değil, yeryüzünü dolduran Mesih inanlılarının toplumdur.

16:28 İsa ölümünden önce ve dirilişinden sonra öğrencilerinden bazılarında gelecek hükümlerinin ilgi çekici görünüşlerini açıkladı. Bu bildiri izleyen olay bunların ilkidir.

17:3 Musa'yla İlyas: Eski Antlaşma çağının en güçlü, en yetkili iki peygamberi.

17:9 Tanrı'nın üç öğrenciye açıkladığı görkem, ölümler arasından dirilecek olan İsa'ya ilişkin özel açıklamaydı. O'nun dirilişine dek hiç kimseye bildirilmeyecekti.

17:12 Yahya'nın gelişinden yaklaşık dört yüz yıl önce Eski Antlaşma'da onun İlyas peygamber andırışında geleceği, İsa'ya öncülük edeceği açıklandı (*Malakya 3:1; 4:4-6*). Yahya'nın yaşamı İlyas peygamberin karşılaştığı baskıları ve saldırıları akla getirir. Tıpkı İlyas gibi, Yahya da insanların kinine uğradı, aşağılandı, sonunda da öldürüldü (bkz. 14:1-12). Mesih böylece kendisine de her kötülüğün uygulanacağını, sonundaysa öldürüleceğini açıklamış oluyor.

18:24 On bin talant. Talant bir işçinin on beş yılda kazanabileceği paraydı.

20:17 Yeruşalim kentinin yüksek bir tepede olması nedeniyle, oraya gitmekten ya da oradan ayrılmaktan **çıkılmak, inmek** diye söz edilir.

20:19 İsa çekeceği işkenceleri, ölümünü, dirilişini, üçüncü kez olarak önceden bildiriyor (bkz.16:21; 17:22,23).

21:11 Topluluğun görüşü peygamber kavramına kısıtlanmıştı. Birkaç gün sonra İsa'nın çarmıha çakılmasına tanık olacaklar, O'nu açıklanan Kurtarıcı olarak görecekler.

21:45 İsa'nın çarmıha çakılmadan önce anlattığı bu soyut olay, peygamberlikle ilgili tanımlamadır. Tanrı dinsel yöneticileri topluma ilişkin ruhsal sorunlardan sorumlu tuttu. Ama onlar buna aldırmadı. Uyarıcı olarak gönderilen peygamberlere çok sert davrandılar. Oysa sorumluluklarını karşılamak zorundaydılar. Tanrı peygamberlerden sonra yeryüzüne Oğlu'nu gönderdi. O'nu öldürdüler. Sonunda Tanrı bu insanlardan her yetkiyi çekip aldı. Anlatılanları duyanlar somut gerçeği kavradı, İsa'ya karşı taşkınlıkla homurdandılar.

22:16 Roma uydusu, kral Herodes'e bağlı işbirlikçi partiden olanlar. Bunlar, "Senin düşmanın benim düşmanımdır" ilkesine uyarak din biçimcisi Ferisiler'le İsa Mesih'e karşı elbirliği ettiler; ayrımlarını unuttuverdiler.

22:17 İ.Ö. 31 yılında, İmparator Avgustus'un yengisiyle başlayan ve Neron'un ölümüyle (İ.S. 68 yılı)

sonuçlanan dönemde Roma imparatorlarına verilen ad.

22:17 Ferisiler'in öne sürdüğü sorunun ne denli kurnazlıkla tasarlandığı belirgindir. Sözü edilen vergi zorunluluğu genellikle uygulanmıyordu. İsa onlara, "Vergiyi ödeyin" derse, kendisini işbirlikçilikle suçlayacaklardı. "Hayır, vergiyi ödemeyin" dese, bu kez O'na düzeni bozucu diyeceklerdi.

22:19 Bir dinar. İsa'nın kendine özgü yanıtı tümünü susturdu ve bireyin devlete karşı yükümlülüğünü açığa çıkardı

23:5 Başta ve kolda taşınan, üstünde ayetler ya da dualar yazılı bağlar. Eski Antlaşma'daki bir buyruktan doğan bu alışkanlık, İsa'nın kesinlikle suçladığı biçimsel bir gösterişe dönüşmüştü. Başlangıçta verilen buyruk simgeselken biçime, kupkuru ananelere eğilimli din kuşaklarınca yozlaştırıldı. Tanrı Eski Antlaşma'da şöyle buyurmuştu: "*Bu sözlerimi yüreğinize ve canınıza koyacaksınız. Simge niteliğinde onları elinizin üstüne bağlayacaksınız ve gözlerinizin arasında alın bağı olacak*" (Yasanın Tekrarı 11:18). Tanrı'nın verdiği bu ruhsal buyruğun göreneksel bir batılıcılığa dönüştürülmesini İsa kesinlikle kınadı.

23:5 O çağın giysilerinde, eteğin dört kenarında bulunan saçak püskülleri. Bunlar simgesel olarak Tanrı buyruklarını unutturmamayı amaçlıyordu. Oysa biçim ve töre meraklıları onları gösteriş için sergilemek yolunu tuttu (bkz. Sayılar 15:37-41).

23:23 Kazancın ve varlığın onda birini Tanrı'ya ayırmak ilkin İbrahim'e buyrulan çok eski bir yükümlülüktür (bkz. Yaratılış 14:20; 28:22). İsa bu alışkanlığın yanı sıra önem taşıyan ruhsal yükümlülükleri vurgular.

25:15 Efendi ilkin beş, ikincisine iki, üçüncüsüne bir talant verdi. Bugünkü altın karşılığıyla bir talant yaklaşık bir çubuk altın olarak değerlendirilir (bkz. 18:24).

26:1-2 Passah kutlayışında İsraililer Tanrı buyruğuyla Mısır'da kölelikten kurtulurken, kapı süvelerini kanla sıvamak için sundukları kurbanı anarlardı (bkz. Mısır'dan Çıkış 12). İsraililer'in Passah'ı kutlayışı, Nisan ayında dolunayı hemen izleyen Şabat'a rastlar.

26:17 İsraililer Mısır'da kölelikten kurtulurken, ivedilikle ekmeklerini mayasız hamurla pişirdiler. Bu tarihsel olay çağlar boyu tüm kuşaklarca bir anı niteliğinde kutlanmaktadır (bkz. Mısır'dan Çıkış 12:18-20).

26:24 Kötülüğü yeğleyen kişisel sorumluluğu belirtiliyor (bkz. 18:7).

26:39 Günahsız İsa'nın günahlı sayılması. Günahlılar yerine günah olması, en kötü günahlı gibi çarmıha çakılması. Özü kutsallık olan İsa'ya işkenceden ve bedensel ölümden çok daha ağır gelen buydu.

26:53 Lejyon sözü ilkin Roma askeri kütası için kullanıldı. Bu kütanın sayısı yaklaşık altı bin askerdi.

27:16 Bar-Abbas Yeruşalim'de ayaklanmaya katılmış, adam da öldürmüştü. Ölüm yargısı giyen bu suçlunun kurtulması olanaksızdı. Herkes onun suçluluğunu biliyordu. İsa'da ise kimse bir suç bulamadı. Ama ölüm yargısı giyen serbest bırakıldı; İyi İnsan ölüm yargısı giydi.

27:32 Kuzey Afrika'nın önemli bir kenti.

27:45 Güneş tutulması değil.

27:51 Tapınağın **heykel** diye bilinen cemaat bölümünü, **debir** denen ve en kutsal yer olan, sadece başrahabin, o da yılda bir kez kurbanın kanını getirerek girebildiği iç bölümden ayıran özel perde (*bkz. Mısır'dan Çıkış 26:31-33*).

27:52 Ölüm **Uyku** olarak anlatılır. Ölüler de **Uyuyanlar** diye. Bu, ölümlerin son dirilişi değil, özel bir diriliştir.

27:62 Hazırlık Günü: Cuma. Kutsal Gün olan **Şabat**'tan (Cumartesi) önceki gün. Yahudiler'in **Şabat**'a gerekli hazırlıkları yaptıkları gün. Çünkü **Şabat**'ta hiçbir iş görmemeleri gerekirdi.

27:65 Konu edilen kolcular başrahabin buyruğu altındaki Yahudiler'di. Valinin buyruğundaki askerlerse Romalı'dır (*bkz. 27:27*).

28:1 Haftanın ilk günü: Pazar. İsa'nın ölümler arasından dirilişi Pazar sabahı oldu. Bu yüzden Mesih inanlıları bu günü tapınmaya ayırır, onu Rabbin günü olarak anarlar (*bkz. Vahiy 1:10*)

28:19 İsa Mesih'e iman eden birey O'nun ölümü ve dirilişiyle özdeşliğini betimlemek için Baba, Oğul, Kutsal Ruh adına suya gömülerek, başka bir inanlı tarafından vaftiz edilir (*bkz. Romalılar 6:2-5*).

MARKOS

5:9 5000-6000 kişilik bir Roma asker topluluğu. Cinlerin ne denli kalabalık olduğunu, adamın kişiliğini nasıl çaldığını betimleyen bir durum (*bkz. Matta 26:53'teki açıklamaya*).

9:49,50 Soyut kullanımda tuzun koruyan, tat veren, susuzluk getiren bir nesne olmasıyla ilgili gerçek. Mesih'in inanlılarına verilen buyruk şudur: “Sözünüz her zaman cana can katar nitelikte ve tuzla tatlandırılmış olsun” (*Koloseliler 4:6*). Tanrı Eski Antlaşma'da tuzu antlaşma simgesi olarak tanımladı, sunuların tuzlanmasını buyurdu (*bkz. Levililer 2:13; Çölde Sayım 18:19; Hezekiel 43:24*). Herkesin ateşle tuzlanacağına değinen İsa, inanlılarının baskılara, saldırılara uğrayacağını, bu çetin denemelerin Mesih'e bağlılığı pekiştireceğini ve konuya bambaşka bir boyut katacağını soyut dille bildiriyor.

10:38 Soyut teknikle konuşan İsa çarmıha çakılmasını ve ölümünü içilmesi güç bir bardak, katlanılması çetin bir vaftiz niteliğinde tanımlıyor. Soyut tekniğe alışkın olmayanın bu gerçekleri kestirebilmesi Tanrı'ca aydınlatılan bilgiyi gerektirir.

12:26 Horeb Dağı'nda (Cabel Musa, Sina Dağı) hiç tükenmeyen ateşle yanan çalının ortasında Tanrı'nın Musa'ya görünerek, “Durduğun yer kutsal topraktır” dediği, kendisini İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı olarak tanımladığı olgu (*bkz. Mısır'dan Çıkış 3:1-6*).

15:44 Çarmıha çakılanların ölmesi genellikle çok uzun sürerdi. Bundan daha işkenceli bir ölüm cezası düşünülemezdi. Kimi vakit asılanların bacaklarını kırarak ölümü ivedileştirmeye çalışırlardı (*bkz. Yuhanna 19:31-33*).

LUKA

1:4 Yazar Luka yüksek eğitim görmüş bir hekim, aydın bir insandır. İsa'nın dünyaya geldiği çağın

klasik bir bilgini, geniş çapta gezmiş görmüş bir gözlemcisidir. Pavlos'un en yakın iş arkadaşı, haber gezilerinde yoldaşdır. Gerçek bir Tanrı bağılısı olduğundan, Tanrı Haberi'ni insanlara açıklamak için özel yetkiyle donatılmıştır.

Teofilos ise İsa Mesih'in yeryüzündeki yaşamı, öğretisi, eylemleriyle yakından ilgilenen bir düşünürdür. Doktor Luka'yı İsa'nın doğumu, tanrısal Haber'in gelişimi konularında nesnel araştırmaya atayan odur. Böylelikle bu belgenin oluşmasına, tüm dünyaya yayılmasına katkıda bulunmuştur. Parşömen karşılığını kendisi ödemiş olabilir.

1:31 Yehoşua: 'Tanrı kurtarır' anlamında kullanılan İbranice adın kısaltılmışı, İsa'dır. Bu bir halk kullanımüdür.

2:35 Tanrı esinlemesiyle peygamberlik eden Simeon, İsa'nın hem kurtarmaya hem de yargılamaya geldiğini belirtiyor. O'nun haçlanması sonucunda annesi Meryem'in duyacağı derin acıyı da bildiriyor.

2:49 İsa'nın kendisini Tanrı'nın Oğlu diye tanımlamasını, Tanrı'nın da O'na, "*Sen sevgili Oğlum'sun, Sen'den hoşnudum*" (3:22) demesini başlangıçta Meryem'le Yusuf bile anlayamamıştı. Yusuf Meryem'le nişanlıken Tanrı buyruğuyla İsa'ya gebe kaldığında, Meryem çocuğunun kimliği konusunda kavrayamadığı birçok gizle karşılaştı, bunlarla boğuştu.

9:53 Samiriyeliler'le Yahudiler arasında birbirini çekememezlik çok eski ve derin bir yaraydı.

9:60 Mesih'in çağrısı kesin ve belirgindir. Ruhsal yaşama kavuşan, ruhsal yaşamı kavrayamayandan ayrımlı davranır. Mesih ruhsal yaşamı olmayanları **ruhsal ölü** diye nitelendirir. Belki bu adamın babası daha ölmemişti bile. Babasının ölümünü bekleyip ondan sonra İsa'ya katılmayı amaçladı. Mesih'in **ardım sıra gel** çağrısı şimdiki anı kapsar. Yarın geç olabilir. Yazar Luka'nın konuya aldığı üç ayrımlı olay (*Luka 9:57-62*) aynı gerçeğe ışık tutar. Mesih her inanlıdan mazeret tanımayan bağlılık ve hizmet bekler.

10:32 Yahudiler'in rahipler ve dinsel görevliler sınıfı. Musa'yla kardeşi Harun, İsrail'in on iki kolundan Levi soyuna bağlıdır. Din görevlisinin bu adamın yardımına yetişmesi gerekirken o sıvışıp gidiyor.

10:33 En sıcak, en içten ilgiyi bir yabancı gösteriyor. Mesih'in insanlığa duyurduğu gerçek, sadece yurttaşın insan kardeş olarak benimsenmesinden çok öteye gider (*bkz. Matta 5:43-48*).

11:38 Bu yıkanma temizlenmekle ilgili değildi. Törelere, göreneklere uygulamakla ilgisi olan bir alışkanlıktı.

11:42 Kazancın ve varlığın onda birini (yüzde onunu) Tanrı'ya sunmak, ilkin İbrahim'e buyrulan çok eski bir yükümlülüktür (*Yaratılış 14:20; 28:22*). İsa bu alışıklığın yanı sıra önem taşıyan ruhsal yükümlülükleri belirtti.

12:25 Başka bir deyişle İsa şunu anlatır: "*Kaldı ki, içinizden hanginiz kaygılanmakla yaşam süresine bir tek gün ekleyebilir?*"

15:8 On drahmi. On parça gümüşten oluşan bir gerdanlık. Düğün için çeyiz çemen olarak bilinen bu gerdanlık eksilirse kadın evlenemezdi.

16:9,11,13 Zenginlik ilahı, Haksız Mammon. İsa bu çarpıcı simgeyle maddeciliği kınıyor. 8:14'te konuyu somut dille geniş çapta aydınlatıyor (bkz. *Matta 6:24*). Bu söz Kildanice'den türevdir. Anlamı: **Güvenilen nesne.** Tanrı'ya karşı direnen yersel iştah (bkz. *Filippililer 3:19; Matta 6:24*). Aslında, hakka saygısı olmayan zenginlik ilahı olarak bilinir.

17:21 Tanrı'nın insanlığa atadığı hükümler İsa bu soruyu soranların ortasında duruyordu.

22:32 İsa Petros'un kendisiyle ilişkisini kesinlikle yadsıyacağını, sonra da bu yüreksizliğinden derin pişmanlık duyarak yeniden Mesih imanına döneceğini önceden bildiriyor.

22:38 Bu konuşmada İsa efendilerini yitirecek olan öğrencilerin üzüntüyle dolu duygularını açığa vuruyor. Onlar acaba kılıç mı, yoksa başka şeyler mi gerekli diye kafa yorarken, O, "*İşte sizin kaygınız budur!*" diye içlerindeki yersiz düşünceleri iğneliyor.

22:66 Yahudiler'in ileri gelen görgülü yaşlı yetmiş kişiden oluşan en üstün ve yetkili dinsel-ulusal kurulu (bkz. *Mısır'dan Çıkış 24:1; Çölde Sayım 11:25; Matta 5:22; Habercilerin İşleri 4:5; 22:5*).

23:54 Yahudiler'in Şabat (Cumartesi) günü Hazırlık (Cuma) akşamı güneşin batmasıyla başlar.

YUHANNA

1:4 Işık sözü İsa Mesih'le ilgili olarak kullanılır. Bu yazıda yirmiden çok kez geçer. İsa'nın **Işık** olarak geleceğini Eski Antlaşma peygamberleri bildirir. Yeşaya şöyle der: "*Karanlıkta yürüyen halk parlak bir ışık gördü. Koyu karanlığın sardığı ülkede oturanlar üzerine ışık doğdu*" (Yeşaya 9:2).

1:14 İnsan bedeni kuşanıp yeryüzünde konut kurdu. Bir insan gibi yaşamaya geldi.

1:25 Yahya'nın insanları suyla vaftiz etmesi (bkz. *Matta 3:11; 13:24; Habercilerin İşleri 1:5; 18:25b; 19:3*), Mesih bağlılarına uygulanan vaftizden ayrılmıdır (bkz. *Matta 28:19; Markos 1:4; Romalılar 6:2-5; Koloseliler 6:12*).

1:45 İsa Mesih erden kız Meryem'den doğdu. Doğal babası olmayan İsa'yı halk 'Yusuf oğlu' olarak anardı. Konuyla ilgili daha geniş bilgi için (bkz. *Matta 1:18-21, 24,25; Luka 2:22,48; 3:23*).

2:11 Belirti, mucize: Yaratıkları aciz bırakmak. İsa'nın yüceliğini gösteren eylemler dizisi.

2:21 İsa tanım diliyle bedenini, içinde Tanrı Ruhunun barındığı tapınak diye anlatır.

7:2 Ekim'de gelen bu kutlamada Yahudiler Sina Çölü'nde kırk yıl başıboş dolaştıklarını anmak amacıyla çadır kurar, bir hafta süreyle çadırlarda yaşarlardı (bkz. *Levililer 23:34*).

7:27 Yahudiler'in düşüncesinde, Mesih'in yoktan ortaya çıkacağına ilişkin bir inanç varsayımı dolaşırdı (bkz. *Matta 24:26*).

7:35 Yunanlılar arasında yaşayan ve onların dilini kültürünü benimseyen Yahudiler.

7:38 Eski Antlaşma peygamberleri bunu belirtti (bkz. *Yeşaya 58:11; Hezekiel 47:1; Yoel 3:18; Zekarya 14:8*).

9:22 Kişiyi merdut (kovulmuş) sayıp aralarından atma eylemi (bkz. ayet 34).

11:49 Başrahiplik hakkı Romalı valinin kayırcılığı ve arkacılığıyla kazanılan, sık sık sahip değiştiren bir makama dönüşmüştü.

11:51 Bu din adamı tanrısal esinlemeyle önemli bir gerçeği duyuruyor.

12:31 İblisin yeryüzünde kendine özgü egemenliği kurduğu İsa'nın belirgin öğretisidir (bkz. 8:44; 14:30; 16:11).

17:17,19 **Kutsal kılma, kutsama:** Tanrı'nın Mesih inancısını günahattan kesinlikle ayırıp kutsal yaşam başlığı kılma eylemi. Özü kutsallık olan Mesih her bakımdan inancısıyla özdeş oldu, kendisini baştanbaşa Tanrı hizmetine ayırdı. Şimdi Baba Tanrı'dan, kurtuluşa erdirdiği inanlıları kendi kutsallığıyla özdeş kılmasını diliyor.

19:39 Roma litresi: Yaklaşık üç kilo. Sözü edilen bu pahalı kokular ölümlerin gömülmesinde kullanılırdı.

21:23 İsa'yı kurtarıcı olarak değerlendiren kadın-erkek birbirini kardeş ve kız kardeş niteliğinde tanır.

HABERCİLERİN İŞLERİ

1:1 Sevinç Getirici Haber'in Luka adıyla bilinen kesimini kaleme alan yazar.

1:2 İsa'nın çağırdığı öğrenciler O'nun dirilişine tanık oldu. İsa onları ve başka inanlıları evrensel müjdeyi yaymaya gönderdiğinden, bunlara **Apostoloi: 'Gönderilenler'** denir.

1:12 Bu ilginç deyim, o çağda Şabat (Cumartesi) günü ne denli yol yürünebileceğini saptamak amacıyla oluşmuştur. Tapınma günlerinde insanın gelişigüzel yolculuğa çıkmasını önlemek için dinsel yorumcular Şabat günü yalnız 2000 gez yol yürünebileceğini saptadı. Bir gez dirsekten orta parmağın ucuna kadar olan uzunluğu simgeler; 54.30 santimetre uzunluğu anlatır. Buna göre 2000 gez 1.086 metre, yani bir kilometreden biraz fazladır (bkz. Mısır'dan Çıkış 16:29; Çölde Sayım 35:5).

1:18 Otuz parça gümüş karşılık İsa'yı ele veren Yahuda, bu parayla satın aldığı tarlada kendini astı, ardından da tepetaklak yeri boylayıp can verdi. Bu onun acıklı sonu oldu (bkz. Matta 27:5).

1:20 **Episkopos, Episkopi:** Kilise topluluğunda inanlıların ruhsal bakımıyla yükümlü kişi ve onunla ilgili görev. Sözlük anlamı: **Gözetici.** **Episkopos** hem öğüt verir, hem de kişisel ve genel konularla ilgilenir (bkz. 20:28).

2:1 İlk ürün arpa demetinin sunu niteliğinde sallanmasından elli gün sonra (bkz. Levililer 23:15,16). **Pentekost** elli demektir. Bir Şabat'tan yedi Şabat sonraya düşer. Bu çok önemli bir olgunun kutlama günüydü (bkz. Mısır'dan Çıkış 34:22; Yasanın Tekrarı 16:10). Tanrı'nın Sina dağında Musa'ya On Buyruğu vermesi de bu günde kutlanmaya başladı. Haftanın ilk gününe (Pazar'a) rastlayan o gün, Mesih inanlıları kutlama için Yeruşalim'de toplanmıştı.

2:17 Tanrı'dan gelen imgeleme. İnanlının ruhsal varlığında beliren tanrısal açıklama.

2:20 Mesih'in yeniden gelip Tanrı düzenini getirmesi, yüce ve görkemli Gün'dür (bkz. 3:21).

2:23 Çağdaş insan yasalarını düzenleyen Roma kuşakları, Tanrı'nın doğruluk ve adalet yasasından bilgisizdi. Bu nedenle İsa'nın çarmıha çakılmasını onayladı.

2:27 Eski Antlaşma çağında **Şeol (Hades)** ölülerin toplandığı yer olarak tanınırdı. Yeraltında bulunan bu yere kapatılan günahlılar oradan çıkamazdı (bkz. *Yeşaya 57:9; Eyub 11:8; Amos 9:2*).

2:33 Tanrı Mesih inanlılarına kutsallık bilgisi ve özel güç vermek için Kutsal Ruh'unu göndereceğini peygamberleri aracılığıyla yüzlerce yıl önceden vaat etmişti (bkz. *Hezekiel 36:27-32; Yoel 2:28-32*). İsa Mesih Tanrı'nın bu vaadini yineledi (bkz. *1:4,5; 11:16; Yuhanna 14:15-18,25,26*).

2:46 Mesih'e inananların özelliklerinden biri ortaklaşa yemek yemeleriydi. Varlıklı varlıksız her inanan, kadın ya da erkek hep birlikte oturup bir arada yemek yedi.

3:23 İsraililer kendilerinden **Tanrı Halkı** diye söz ederdi. Bu nedenle onlara kısaca **Halk** denirdi (bkz. *Matta 1:21*).

4:12 İsa Meryem'den dünyaya gelmeden önce Tanrı'nın meleği Yusuf'a şöyle dedi: “*Yusuf bunları düşünüyordu ki, Rab'bin meleği düşünde ona görünerek, 'Ey Davut oğlu Yusuf!' dedi. 'Meryem'i kendine eş olarak almaktan çekinme. Çünkü onda oluşan Kutsal Ruh'tandır. Bir oğul doğuracak, O'nun adını İsa koyacaksın. Çünkü O halkını günahlarından kurtaracak'*” (bkz. *Matta 1:20,21*). Bu ad **Yehoşua (YAHWEH Kurtarır)** anlamında geçen İbranice sözün halk dilinde kısaltılmış kullanımudur.

4:36 Levi, İsrail'in on iki soyundan biridir. Bu soya bağlı olanlar özellikle rahiplik ve dinsel görevlerle uğraşır.

5:11 Çağrılanlar (Ekklesia). Bir bina ya da yapı değil, ruhsal çağrıyla Tanrı'ya çağrılanların oluşturduğu topluluk (bkz. *Matta 16:18*).

5:13 Tanrı'nın yalan söyleyen Hananya ile karısını yargılaması, çıkarıcılık için yarım gönülle inanlılara katılmanın tehlikeli uğraş olduğunu herkese anımsattı. Bu olgu insanların yüreğine korku ve saygı duygusunu getirdi.

6:1 İnanlılar topluluğu ayrı insanlardan oluşmuştu. Tümü de aynı gelir kaynağından, yani bireylerin mallarını satarak sundukları paradan geçiniyordu. Yahudiye ülkesinden olanlara **Yahudi** denirdi. Başka ülkelere dağılmış olan ve Yunanca konuşan kişilere de **Hellenist** denirdi. Ayrım dil konusundaydı. Bu durum gereksiz bir sürtüşme doğurdu. Tanrı Ruh'undan esinlenen Haberciler bu sürtüşmeyi **Hizmet Görücüler**'i atayarak önledi. Bugün her kilise topluluğunda **Hizmet Görücüler** vardır. Bunlara **Diyakon** denir.

6:9 İ.Ö. 63 yılında Pompeius'un Roma'ya götürüp orada köle olarak sattığı Yahudiler'in oluşturduğu sinagog (toplantı, topluluk). Bu insanlar sonradan özgürlüklerini kazandı ve **Özgürler Sinagogu**'nu oluşturdu. Onlar da Mesih bildirisine karşı çıkanlar arasındaydı.

7:8 Tanrı İbrahim'i kendisine bağlılığa çağırdıktan sonra ona sünneti simge olarak verdi (bkz. *Yaratılış 17:9-12*). Tanrı, “*Bütün erkek çocuklar sekiz günlükken sünnet edilecek*” dedi. Fiziksel sağlığa katkısı olmaktan başka bunun ruhsal önemi vardı. Eski Antlaşma'da sünneti biçimcilikten çıkarmayı amaçlayan Yeremya peygamber şunları yazdı: “*Kendinizi Rab için sünnet edin, yüreğinizin kabuğunu atın. Yoksa işlerinizin kötülüğü yüzünden öfkem ateş gibi parlayıp yanacak ve söndüren bulunmayacak*” (*Yeremya 4:4*).

7:43 Amon halkının tapıldığı bir ilah. **Moloh**'a tapınma çocukların ateşe atılıp yakılmasıyla el ele vermiş, toplumun dokusuna işlemiş hunhar bir uygulamaydı (*bkz. Levililer 18:21; 20:2-5; Yeremya 22:35; II.Krallar 18:17*). Tanrı bu töreyi uygulayanları Musa aracılığıyla ölüme yargıladı. Buna karşın bazı İsraililer bu puta tapıcı çılgınlığı benimsedi (*bkz. Yeremya 7:31; 19:4,5; Hezekiel 16:21; 23:37,39*). İsrail halkı Babil sürgününden döndükten sonra puta taparlığı kesinlikle bıraktı.

İlah **Refan, Satürn (Zühal)** gezegeniyle ilişkisi olan tarım tanrısıydı. İsrail halkının çölde puta taparlığa özenerek Harun'a zorla yaptırdığı dana, puta tapan toplumların özellikle boğa burcu yönünden yıldızlara tapmasından esinleniyordu. Bu put insan bedeniyle boğa başını birleştiren acımasız bir ilahı simgelerdi. **Satürn**'ün **Zaman**'la ilgisi vardı. İnsanın sonunu kararlaştırırdı. Bu kurama inananlar, boğa burcunu izlemek için her densizliğe kalkışırdı.

7:44 İsraililer Tanrı'nın İbrahim'e vaat ettiği ülkeye giderken sürekli yoldaydılar, tapınakları ne yoktu. Musa Tanrı buyruğuyla halktan armağanlar topladı, gösterilen ölçü uyarınca **Tanıklık Çadırı**'nı kurdu. Çadırın en kutsal yerine On Buyruğu içeren taş levhaları koydular. Orada insanların günahı için kurtulmalık (kurban) kanı sunulurdu.

7:45 Yeşu, Musa'dan sonra İsraililer'i yöneten, onları İbrahim'e vaat edilen Kenan ülkesine getiren önder.

7:58 İsrail yasasına göre, Tanrı'ya sövdüğü öne sürülen kişiyi suçlayacak tanıklar gerekti. İdam yargısı, tanıkların orada bulunması ve doğrudan doğruya yargıya katılmasıyla verilirdi (*bkz. Levililer 24:13-16*). Sonra tüm topluluk yargılıyı taşlardı. Stefanos'un İsa'ya inancını sövme sayanlar onu öldürmekte hiçbir sakınca görmedi.

8:16,17 İsa Mesih'e iman edip yeni yaşama kavuşan kadın erkek herkes O'nun Kutsal Ruh'unu alır (*bkz. Romalılar 5:5; 8:9; I.Korintoslular 12:13*). Mesih inancının yayılmaya başladığı dönemde, yeni inanlılara bu önemli sağlayış belirtildi; Haberciler'in öğretisi ve duası ile Kutsal Ruh inanlılara geldi, onlara ruhsal yetki ve güç verdi.

Haberciler'in üstlerine ellerini koymaları üzerine yeni inanlıların Kutsal Ruh'u alması, inanlılar topluluğunun başlangıcında beliren bir olgudur. İnanlılar böylece her yana yaygın ruhsal paydaşlığın birer parçası oldu.

8:27 Eski saray uygulamalarının belirli görevlerindeki erkekler enenir (hadım edilir), böylece erkekliği giderilirdi.

9:2 Başlangıçta Mesih inancı için 'Şu Yol!' diyerek alaya kaçan bir deyiş kullanırlardı. Mesih inancısı (Hristiyan) adı daha geç kullanıldı (*bkz. 11:26*).

9:7 Tarsus'lu Saul'un yücelerden ona görünen ve konuşan Mesih'le karşılaşması; yaşamının bambaşka bir yön alması. Bu olgu Habercilerin İşleri'nde üç kez anlatılır: **1.** Yazar Luka'nın kaleminden (9:1-9), **2.** Pavlos'un kendi ağzından Yahudilerin dinsel kurulu karşısında (22:5-11), **3.** Romalı kral Agrippa önünde (26:12-14).

Bunları dikkatle okuyan, ilk bakışta bazı ayrılıklar görür. Üç anlatının kimlere doğrultulduğuna dikkat edilsin. Okuyucuların, dinleyenlerin özelliği göz önünde bulundursun. Şam yolunda Saul'un dirilen Mesih'le ani karşılaşması, nesnellikten öznelliğe geçen doğüstü tarihsel-tanrısal olgudur. Mesih

düşmanı Saul'u bambaşka bir aşamaya getiren, daima buna değinilen tanrısal sonuçlama. Olgunun üç kez konu edilmesi amaçsız bir yineleme sayılmamalı. 9:7 ile 22:9 arasında göze görünür bir başkalık vardır. Bunlar ikinci sırada kalan ayrıntıdır. Konuda öz olgu düşman Saul'un dirilen Mesih'le karşılaşması, bunun sonucunda yaşamının bambaşka bir yön buluşudur. Herhangi bir olgunun bir kaç kez anlatılmasında araya bazı ayrıntılar girebilir, ama olayda vurgulanan konu nedir? Saul'un dirilmiş Mesih'le yüzyüze gelmesi yaşamının taptaze yöneme girmesi. Öz budur. Okuyucunun dikkati bunlarda odaklanmalı.

9:30 Sonradan Pavlos adını alan Saul o zamanın en önemli kentlerinden biri olan Tarsus'un seçkin kişilerindendi.

10:14 Petros inancının kurallarına sıkı sıkıya sarılan bir Yahudi'ydi. İsraililer'in ne yiyip ne yemeyeceği kendilerine bildirilmişti. Bu çarpıcı görme Petros'u sarstı. Ama Tanrı şaşkırtıcı bir betimleme yoluyla ona ayrımlı bir gerçeği öğretiyordu (*bkz. Markos 7:14-23*).

10:25 Tanrı bilgisi daha gelişmemiş olan yüzbaşı Kornilyos, düpedüz bir insan –yaratık– önünde yere kapanıyordu. Bu yanlış atılım önlendi.

10:45 İnanlılar iki koldan oluşmaktaydı. Bunlardan biri İsrail inancından gelen ve sünnet geleneğine bağlı olanlardı. Ötekilerse, uluslardan gelen ve sünneti uygulamayan **Yunan Hellen** kökenli koldu.

11:20 Hellenistler: Grek dilini kullanan Yahudiler'den oluşan topluluk (*bkz. 6:1; 9:29*).

11:28 Tüm Dünya sözü Roma Dünyası'yla ilgilidir: Akdeniz çevresindeki ülkelerde 41-54 yıllarında Klavdius Roma imparatoruydu. Tarihin belgelediği bu kıtlık belirli yerleri, bu arada Yahudiye ülkesini daha çok etkiledi.

11:30 Presbiteroi (İhtiyarlar): Kilise topluluğunda bilgi ve görgü bakımından ön sırada beliren ruhsal gözeticiler. Bu iki ad aynı anlamda kullanılır: **(Episkopos) Gözeticiler. Diyakonos: Hizmet Görücüler** açıklaması için **6:1**'e bakınız.

12:1 Herodes adıyla bilinen kralların dördüncüsü. Romalılar'ın egemenliğinde krallık eden bu adam Mesih inanlılarına çok ağır baskılar yaptı.

12:19 Roma yasasına göre cezalı kişiyi koruyan asker onu kaçırırsa bu suçu kendi canıyla öderdi.

12:20 Kral Süleyman'ın günlerinden beri bu kentler yiyeceklerini Galile ülkesinden sağlardı (*bkz. I.Krallar 5:9-11*).

13:4 Antakya yakınlarında Samandağı diye bilinen deniz kıyısında o çağın önemli bir iskelesi.

13:8 Elimas: Arapça âlim (bilgin) kelimesinin yozlaştırılmış bir kullanımıdır. Bu açık göz adam valinin yanında kalıyor, kendisine güya bilgi veriyordu. Ama akıllı bir insan olan vali, Tanrı Sözü'nü bildirenlerden gerçeği öğrenmek istedi. Bunun üzerine bilgin geçinen büyücü kuşkulandı, kıskandı. İkbali sönmekten, önemini yitirmekten korkarak Barnabas ile Saul'a karşı çıktı. Bu direniş Tanrı'yaydı; ona çoğa mal oldu.

13:16 Yahudiler Roma İmparatorluğu'na yayılmışlar, her yerde sinagoglar kurmuşlardı. Buralarda ruhsal yasa öğretilir ve Tanrı'ya tapınılırdı. Ulusların kendilerine özgü tapınakları vardı. Müjde

gezisine çıkan haberciler ilkin sinagoglara uğradı. Çünkü Yahudiler gerçek Tanrı bağlısıydı. Sinagoglara Yahudiler'den başka Tanrı'yı arayan ve O'ndan korkan insanlar da katılırdı. Bunlara **Tanrı'dan Korkanlar** denirdi. Onlar için kullanılan başka bir ad da **Proselit**'tir. Bu ad tanrıbilmezlikten Tanrı'ya dönüş anlamına gelir. Bu insanlar Mesih bildirisine her zaman olumlu tepki gösterdi; çünkü gerçeğin aracılığıydı.

13:20 Tanrı, İsraililer'i Musa'nın yardımcısı Yeşu'nun yönetiminde Kenan ülkesine getirdi ve İbrahim'e vaat ettiği bölgeyi onlara miras olarak verdi. Yöneticileri doğrudan doğruya Tanrı idi. Tanrı topluluğun günlük işlerine bakan **Yargıçlar** atadı. Eski Antlaşma'da HAKİMLER yazısı bu döneme ilişkin olayları canlandıran tanrısal bir belgedir. Yargıçlar dönemi Samuel peygamberin atanmasıyla son buldu.

14:12 Zeus (Jüpiter) tanrıların başı sayılan bu ilahın önemi büyük olmakla birlikte, çeşitli yorumlar uyarınca yerden yere değişirdi. Eski Anadolu inançlarında Zeus ile Hermes her yeri dolaşan iki ilahtı. Uğradıkları yerlerde halk onlardan yararlanmak için birbiriyle yarıştırdı.

Hermes (Merkür) birçok özellik taşıyan bir ilahtı: Tanrıların habercisi, bilgi, yolculuk, ticaret, gençlik ve özellikle söz söyleme ilahı. Mitoloji onu **Zeus** ile **Meya**'nın oğlu sayar. Bu tür hayal ürünü ilahlardan ve onlara bağlı putlardan başka bir şey bilmeyen eski Anadolu halkı, diri Tanrı'nın habercilerini bu hayal ürünü tanrılarla karıştırdı. Bu olay habercilerin puta taparlığı tüm çıplaklığıyla kınayan konuşmayı duyurmalarına yol açtı.

15:5 İlk kilise topluluğunda doğan anlaşmazlık şuydu: Yahudi inancından Mesih'e gelip O'na iman edenler kendi inançlarıyla ilgili ruhsal yasanın, çeşitli tanrısız toplumlardan gelenlere de empoze edilmesini istiyordu. Sünnet edilmek, yiyecek konularını denetlemek, töresel alışkanlıklarla uğraşmak gibi.. Tanrı kayrasının her sorundan önce geldiğini bilen Pavlos, Barnabas ve öbür haberciler Mesih inancının Yahudi töreleri çerçevesinde kısıtlanamayacağını savundu. Ferisilik'ten çıkan, biçimciliğe sınıksız bağlı kalan kesim bunun tersini savundu. Böylece, gelişmekte olan toplulukta önemli bir yorum ve uygulama ayrılığı başgösterdi.

Antakya'daki topluluğu uluslardan gelenler oluşturuyordu. Bunlar Yahudi törelerine bağlanamazdı. Bu nedenle Antakya'daki topluluk, sorunu görüşmek için Pavlos'la Barnabas'ı habercilerin çoğunluğunu kapsayan Yeruslalom'a, kardeşler topluluğuna gönderdi.

Yeruslalom'deki kilise topluluğu genellikle Yahudi kökenli inanlılardan oluşuyordu. Sonuçta ilginç bir inanç ve uygulama tartışması belirdi. Yeruslalom'de toplanan bu ilk kilise konseyi (İ.S. 50) Tanrı Ruhu'nun esinlemesiyle soruna eğilerek onu belirgin biçimde çözdü. Uluslardan iman edenlerin Yahudi törelerini tutmaya zorunlu kılınmayacağı kararlaştırıldı. Mesih'e iman aşamasına dinsel yasalarla değil, kayrasal sağlayışla ulaşılacağı temel iman kuralı niteliğinde saptandı ve Kilise'nin ana ögesi olarak kabul edildi.

15:20 Tanrısal olmayan, puta tapan uluslar yedikleri bütün etleri ilkin kendi tanrılarına sunarlar. Putlara kurban edilmeyen et yenemezdi. İlk kilise konseyi verdiği kararda Mesih bağlısının yalancı tanrılara sunulan eti kirli saymasını ve bunları yememesini belirtti. Bu konu 29'uncu ayette belirgin biçimde özetleniyor.

15:29 Birinci yüzyıla ilişkin ilginç bir mektup örneği. O çağın mektuplarında yazanın adı başa konulurdu. Bundan sonra mektubun kime gönderildiği yazılır, imza atılmazdı. Bunlar çoğu kez elden gönderilirdi.

16:6 Roma yönetimi Anadolu'yu ayrı bölgelere ayırmıştı. Tüm Ege bölgesini kapsayan kesime **Asya Bölgesi** denirdi. Bu en geniş ve en önemli yönetim eyaletiydi.

16:10 Buraya kadar geçen olayları bir seyirci gibi anlatan yazar Luka, bir süre için kendisi de haber gezisine katılıyor ve olanları doğrudan doğruya yaşayan biri niteliğinde konuşuyor.

16:12 Koloni, günümüzde sömürge anlamını taşıyorsa da, sömürgeci değildir. Romalılar kendi insanlarını bir yere yerleştirir, yepyeni bir kent kurar, buraya **koloni** derlerdi.

16:13 Filippililer Roma uyrukluysaydı, onlara özel haklar tanınırdı. Burada Yahudi az olduğundan sinagog yoktu. Haber gezisini sürdürenler, Tanrı'dan korkanların (*proselit*) bir ırnak kıyısında toplanabileceğini tasarladı.

16:18 Bir cin ruhuyla kâhinlikte bulunan bu kız Tanrı'nın kurtuluşuna tanıklık etmiyordu. Pavlos bu gerçekten irak tanıklığı Tanrı mucizesiyle susturdu.

16:19 Roma kentinde en önemli yer çarşı meydanıydı. **Agora** diye bilinen bu yerde alışverişten çok kamu sorunları ve konuları görüşülür, çeşitli durumlar gelişmeler tartışılır, kararlar verilirdi. Böylelikle halkın genel konulara katılması sağlanırdı.

16:35 Roma yönetiminde yüksek memurların önünden giden, elinde keskin bir balta taşıyan subay. Balta, yöneticilerin kesin yetkisini betimlerdi.

17:18 Bu felsefe okulunun kurucusu İsa'dan önce 341'de Sisam Adası'nda doğan **Epikuros**'tur. Öğretmeni **Nafsifanes** ona dünyamızın rasgele bir devrimin (evrim) ürünü olduğunu ve atom parçalarının bileşiminden oluştuğunu öğretmişti. Yoksul birisi olan **Epikuros** çevresine topladığı arkadaşlarına öğretmeninin ve kendisinin görüşlerini tanıttı. Yaşamın belirsizliği **Epikurosçular**'ı uğraştırdı ve okullarının doğmasına yol açtı. Öğretilerinde ölümden sonrası için herhangi bir yargı ya da ceza yoktu. Çünkü her şeyin rasgele oluştuğuna inanırlardı. Derslerini Atina'da **Bahçe (Kipos)** denen yerde veren **Epikuros**'un öğrencilerine, ölümlerden diriliş bildirisi çok yabancı geldi.

17:18 Bu felsefe okulunun kurucusu İ.Ö. 335'te Kıbrıs'ta **Kitiyum**'da doğan **Zeno** idi. **Stoa** Yunanca **sundurma** demektir. **Zeno** Atina'da **Renkli Stoa** diye bilinen bir sundurmanın altında ders verirdi. Bu nedenle okula **Stoacılar** dendi. **Stoik** öğretisi kurucusunun öğrettiği temellere bağlı kalmadı. İnsan her işini doğa yasalarına göre yapmalı diye öğretirlerdi. Doğaüstü bir olay olan ölümlerden diriliş olgusu onlara tümünden saçma geldi.

17:19 Arios (Ares) eski Yunanlılar'ın savaş tanrısıdır; **Arios Pagos, Savaştepe** demektir. Romalılar bu tanrıya **Mars**, bu yere de **Mars Tepesi** derlerdi. Mart ayının kökeni budur. Akropol'un (**Parthenon**) kuzeybatısına düşen tepede toplanan yargı konseyi bu adla tanınırdı. En önde yer tutan konseydi bu. Başlangıçta kentin kuruluşuna dayanırdı. Her sorun ve konu burada tartışılır, karara bağlanırdı. **Ariopagos**'tan geçmeyen hiçbir felsefe ya da düşünce yöntemi kendiliğinden tutunamazdı. Sokrates'e bu tepede baldıran zehiri içirildi. Pavlos'un bildirdiği ölümlerden dirilme olgusu Atinalılar'ı sarstı. Böylesini hiç duymamışlardı.

17:21 Atina kenti bir fikir pazarıydı. Burada sayısız insan bilgi ve felsefe satarak geçinirdi.

17:22 Pavlos bir bilgin ve düşünürdü. Böyle önemli bir toplantıda konuşmayı yadırgamadı. Onları

düşündürecek yolda konuşarak diri Tanrı'yı tanıttı, hepsini O'na çağırdı.

17:28 Pavlos'un Atinalı yazarlar ve ozanlar üzerinde de geniş bilgisi vardı. Tek Tanrı gerçeğini anlatmak için bu ozanlardan Giritli **Epimenides**'ten bir dize kullandı. Aynı ozandan başka bir kullanım için (bkz. *Titos'a Mektup 1:12*).

18:18 Korintos'ta Rab onu çetin saldırılardan kurtardığı için.

18:25 Yahya'nın vaftizi günahattan dönüşü (tövbe) kapsar. Mesih'in vaftizi ise yeniden doğuş bulanlara uygulanan, Mesih'le özdeşlik vaftizidir.

19:4 Mesih'e öncülük eden Yahya, günahattan dönmeyi ve vaftiz edilmeyi bildirdi. İsa Mesih, inanlılarına Kutsal Ruh'la vaftizi vaat etti (bkz. *1:5; 11:16; 18:25; Luka 3:16*).

19:9 İsa "Yol Ben'im" dedi (*Yuhanna 14:6*). Yeşaya peygamber Tanrı inanlılarının Tanrı Yolu'nda yürüdüğünü belirtir (bkz. *Yeşaya 40:3*).

19:19 Altın-gümüş değerlerinin değişmesi bu tutarı bugünkü parayla karşılaştırmayı olanaksız kılıyor.

19:33 Yahudiler Pavlos'la ilgileri olmadığını belirtmek için bir sözcüyü ileri sürdüler, ama bundan bir sonuç sağlayamadılar. Halk bu adamın suçlu olduğunu sanarak var gücüyle haykırdı.

19:35 Asya eyaletinin başkenti Efesos üstün önem taşır, en kutsal özelliklerin koruyucusu sayılırdı. Gökten indiği varsayılan kutsal bir taş sözde onlara emanet edilmişti. Bu tür temelsiz kuramlara bağlanan halk, barut fıçısı gibi patlamaya hazır bir topluluktur. Akli uçmuş bir sürü kafa. Kent görevlisi onları yatıştırabilmek için çok ustalıklı konuştu.

19:41 Korintos valisi Gallio (bkz. *18:14-16*) ve Efesos'un kent görevlisi erdemli davranışlarıyla ne denli aydın ve ilerici olduklarını herkese sergiledi. İzledikleri yol bugünün yöneticilerine örnektir.

20:5 *16:10*'da haber gezisine katılan yazar Luka yeniden Pavlos'la birlikte yolculuk ediyor.

20:17 Bugünkü **Efesos**'la **Miletos** arasındaki ıraklık çok değildir. **Miletos** limanı gemilerin yanaşabilmesi için **Efesos** limanından daha elverişliydi. **Kaystros** (Küçük Menderes Irmağı) Efesos limanını çamurla dolduruyor, girişi günden güne güçleştiriyordu. Bölgeyi çok iyi tanıyan Pavlos bu yüzden **Efesos**'u atladı, daha uygun liman olan **Miletos**'ta durakladı.

20:28 *Sürü* kullanımı soyut dilde Mesih inanlılarının tümünü anlatır. İsa kendisi ve inanlıları için, "Ben iyi Çoban'ım; iyi çoban koyunlar yararına canını verir" demiştir (*Yuhanna 10:11*).

21:8 Kilise topluluğunda çeşitli hizmetler için seçilen yedi hizmet görücüden biri (bkz. *6:3-6*).

21:24 Musa'ya bildirilen ruhsal yasada, kendini özel adak niteliğinde adayan kişinin yükümlü tutulduğu belirli zorunluluklar vardı. **Nezir** (adak) diye bilinen ve kendisini Rab'be adayan insanın adaklık süresi son bulunca saçları kesilebilirdi. Bu süre boyunca kişinin tüm ilgisi ruhsal yükümlülüklerle ve ilişkilere doğrultulurdu. Adaklığın son bulmasıyla önceki duruma dönülürdü (bkz. *Çölde Sayım 6:1,2*).

21:29 Yahudiler tapınakları konusunda çok titiz davranır, Yahudi olmayı hiçbir koşulla oraya

sokmazlardı.

21:38 Komutan, Pavlos'u başka birisiyle karıştırmıştı. Sözünü ettiği kişi azgın bir kargaşalığa yol açmıştı. Yeruşalim'e gelerek peygamber olduğunu savunan bu adam, surların kendi önünde yıkılacağını öne sürdü, birçok kişiyi buna inandırdı. Giysilerinin altında kama, hançer taşıyan teröristlere önderlik eden bu sözde peygamber, her nerede Romalı ya da Roma yanlısı görse onu öldürmeye ant içmişti. Ayaklanması başarı bulamadı, bağlılarıyla birlikte çöle kaçtı.

22:3 Gamaliel Yeruşalim'de hem ruhsal yönetici hem de en saygın tanrıbilimciydi (bkz. 5:34).

22:21 Sevinç Getirici Haber'i uluslara müjdelemeye gönderilen Pavlos, ulusların habercisi olarak bilinir.

22:9 Bu açıklama için bkz: 9:7.

22:28 Roma İmparatorluğu'nun genel nüfusu yaklaşık yüz milyondur. Bunların sadece otuz milyonu yurttaşlık hakkını taşırdı. Geriye kalanlar her tür vatandaşlık hakkından yoksun tutulurdu. Bunlar sorguya çekilirken kamçılanabilirdi. Romalı yurttaşa hiçbir zaman işkence uygulanamazdı. Pavlos'un babası özel bir başarı ya da yararlılık gösterdiği için Roma yurttaşlığıyla onurlandırılmıştı.

23:3 Daha önce İsa haktan irak din kuşaklarını şu sözlerle kınamıştı: *“Vay sizlere dinsel yorumcular ve Ferisiler. İkiyüzlüler. Çünkü sizler badanalı gömütlere benziyorsunuz. Bunlar dıştan parlak görünür, ama içleri ölü kemikleriyle ve her tür iğrençlikle doludur”* (Matta 23:27).

23:3 İsrail yasasına göre suçluluğu saptanmadıkça insan suçsuzdur. Bu adam sözde savunduğu yasaya karşı gidiyordu.

24:5 İsa Galile'nin Nasıra kentinden olduğu için Yahudiler O'na **Nasıralı İsa** derdi. Bu kullanıma değinerek Tertullus alaylı dille, Mesih bağlılarını **Nasıralılar Partisi** diye hafife alıyor.

26:10 Pavlos ilk kilise şehidi Stefanos'un taşlanarak öldürülmesinde önemli etkisi olduğunu belirtti (bkz. 8:1,3).

26:13 Bu açıklama için bkz: 9:7.

26:14 Hizmet öküzlerini dürtmek için kullanılan ucu bizli değneğe tepen hayvanın acıklı durumunu anlatmak için kullanılan bir deyim.

27:9 Dokuzuncu ayda **Büyük Kefaret Günü**'ne rastlayan en kutsal oruç (bkz. Levililer 16:29-34; 23:27-32).

27:17 Kuzey Afrika'da sığ bir kıyıya verilen eski bir ad. Bataklık kumuyla örtülü bu kıyıya vuran geminin sonucu korkunçtu. Akdeniz'de eski gemicileri en çok ürküten tehlike **Sirtis**'e bindirmektir. Bu kıyının doğu kesimine **Büyük Sirtis**, batı kesimine ise **Küçük Sirtis** denirdi (Sidre Körfezi).

27:41 Su yüzüne kadar uzanan sıra kayaların oluşturduğu karşıt akım.

28:11 Eski bir denizcilik simgesi. O çağda birçok gemi bu armayla donatılırdı. **Zeus** ile **Leda**'nın ikiz oğulları **Kastor** ve **Polluks** adındaki iki ilahı simgeleyen bu arma denizcilere güvenlik aşılarıydı.

Günümüzde birçok kişinin at nalı, mavi boncuk, sarmısak türünden uğur getireceği varsayılan nesnelere benimsemesi gibi.

28:15 Appius Forumu Roma kentinin güneyinde eski bir kenttir. **Üç Taverna** ise bu kentle Roma arasında önemli bir konak yeridir.

28:20 Musa'dan başlayarak Eski Antlaşma peygamberleri gelmesi beklenen Mesih'i müjdeledi. Peygamberlerin bildirdiğine önem verenler bu umutla yaşadı. Peygamberlerin dediklerine kulak asmayanlarsa Mesih'i yadsıdı, çarpmıha çaktırdı; sonra O'nun habercilerine akla gelmedik baskılar yaptı.

ROMALILARA MEKTUP

1:14 Hellenler sözü **uluslar** sözüyle eşdeğer anlamdadır. **Yahudiler** dışında kalanlara **uluslar**, ya da o dönemde dilleri nedeniyle **Hellenler** denirdi.

1:14 Barbarlar: Yunan dilini konuşmayanlara, **Hellen** kültüründen etkilenmeyenlere barbar denirdi. Bar bar diye anlaşılamayan seslerle konuşanlar.

2:12 Uslardan oluşan halk toplulukları.

2:22 Onaylamadığı putları soyup satarak maddi yarar sağlayan aktöresiz, çelişkide bocalayan kişiler. Günümüzde kilise ikonlarını yağma ederek pazarlamaya çıkaranlar sırasından.

8:15 Babacığım. Çocuğun yalnız babası için kullanabildiği içtenlikli söz. Kurtuluş bağıyla Tanrı'ya bağlananın ve Kutsal Ruh'u alanın hiç çekinmeden Tanrı'ya yükselttiği sesleniş. Mesih dünyaya gelmeden önce, genellikle Tanrı'ya **Baba** denemezdi. Çünkü Tanrı'yla insan arasında hiç aşılamayan bir uçurum bulunurdu. Birey kendini Tanrı'nın sadece **kulu** olarak görebilirdi. Ama Mesih'in sağladığı kurtuluş Tanrı'yla insan arasında yepyeni bir bağlantı oluşturdu. Kutsal Tanrı günahattan arıtılan kişiyi oğulluğa-kızlığa kabul etti, inanlının en içten bağıyla O'na **Abba Baba** diyebilmesini olanaklı kıldı. Tanrı kayrasının etkisi bununla belgelenir.

8:29 İsa Mesih ölümler arasından ilk-doğandır. Konuyla ilgili olarak (*bkz. Vahiy 1:5; İbraniler 1:6; Koloseliler 1:15,18; Mezmur 2:7*).

9:29 Orduların Rabbi: YAHWEH Sebaot, Tanrı'nın en önemli adlarından. İlk kez, *I.Samuel 1:3*'te kullanılan bu ad, Tanrı'nın kendi halkına kurtarıcı ve koruyucu olduğunu belirtir (*bkz. Mezmur 46:7,11*). Yeremya peygamber bu adı seksen sekiz kez kullanır.

11:4 Baal, efendi, sahip, koca anlamlarını taşır. İsraililer Mısır'dan Kenan ülkesine gelince bir sürü yerel **Baal** ile karşılaştılar (*bkz. I.Krallar 18:18*). Bunların kendine özgü adları vardı. Örneğin, Baal Peor (*bkz. Çölde Sayım 25:3*).

Babilliler'in baş tanrısı **Marduk**'a **Bel** denirdi. Baal tarikatları her yanda İsraililer'in tek Tanrı inancına meydan okurdu. Bu tarikat çok kez **Aşera** (tanrıça) inancıyla elele giderdi. Bu uygulamada çeşitli dinsel kötülüğün yanı sıra, çocukların ateşe atılması ve cinsel soysuzluk da bulunurdu. **Baal** tarikatı pek çok İsraili'yi etkileyerek onları Tanrı bağılılığından büsbütün koparıyordu.

11:10 Tanrı kayrasını tepenlerin karşılaştığı ruhsal düşkünlüğe ilişkin Davut böylece peygamberlikte bulundu.

15:12 Yesse kral Davut'un babasıdır. Yeşaya peygamber Mesih'in Davut soyundan geleceğini, İsa'nın gelişinden yaklaşık yedi yüz yıl önce bu anlatıyla bildirmişti.

16:1 İsa Mesih inanlıları ırk, ülke, dil ayrımı gözetmeksizin birbirlerine kardeş, kız kardeş der.

16:22 Haberci Pavlos'a tanrısal esinlemeyle gelen bu mektup, Pavlos'un ağzından yazıcı Tertios eliyle kaleme alındı. Sonra da Fibi kız kardeş eliyle Roma'daki kilise topluluğuna gönderildi (*bkz. ayet 1 ve 2'ye*).

16:23 Bu mektup yazıldığında haberci Pavlos Korintos kentinde ruhsal hizmetini sürdürmekteydi. Erastos Korintos'un haznedarıydı. O da Mesih inanlıları arasındaydı.

KORİNTOSLULARA I. MEKTUP

1:11 Korintos kentinde yaşayan bir kadın. Yakınlarından bazıları Efesos'ta bulunan Pavlos'a, ondan duydukları bu haberi ilettiler.

2:14 **Ruhsal** olmayan kişi. Doğal isteklerle yönetilen. Cana bağlı, canla ilgili kişi: **Özdeksel**. **Tinsel**'in karşıtı (*bkz. Yahuda 19*).

2:15 **Tinsel** insan. Tanrı Ruhu'nun bütünlediği yeniden doğuşa ulaşan, ruhsal aşamaya yükselen, Ruh'la yönetilen. **Özdeksel**'in karşıtı.

3:1 **Ruhsal** olması gerekirken, bedeninin kötü isteklerine boyun eğen zayıf ve kararsız inanlılar.

4:9 Roma ordusu savaş tutsaklarını zafer şenlikleri ortasında caddelerden geçirip öldürmeye götürürdü. Haberci Pavlos Mesih'e bağlılıkla hizmet edenleri dünya gözünde böyle betimliyor.

7:38 Ya da, *'kendisini ilgilendiren erden kızla evlenmek iyidir, evlenmemek ise çok daha iyidir.'*

10:7 Haberci Pavlos yalancı tanrılara kesilen sunular konusunu deşmeden önce, Eski Antlaşma'dan alınan örneklerle yalancı tanrılara tapmanın ve bunun yanı sıra cinsel düzensizliğin aşırı kötülüğünü vurguluyor.

10:32 Yahudiler dışında kalan tüm uluslara **Yunanlı** denirdi. Çünkü bunlar **Hellen** kültürüne göre yaşar, **Hellence** konuşurdu.

11:33 *21. ayete bkz.* Orada herkesin birbirinden önce yemeği kapıştığı bildiriliyor, bu düzensiz tutum kınanıyor.

14:2 Korintos'taki kilise topluluğunda Kutsal Ruh'un etkilemesiyle başkalarının anlayamadığı diller konuşmak, dalınca gelmek önemli bir ruhsal aşama sayılmaktaydı. Burada sözü edilen diller ruhsal bir başış sayılırdı.

14:34 Belirli durumlarda erkeklerin de ağızlarını kapamaları salık veriliyor (*bkz. 28,30 ayetler*).

15:6 Mesih inanlılarının dirilip sonsuz yaşama kavuşacağı göz önünde tutularak, ölümden *uyumak* diye söz edilir.

15:33 Klasik yazarlardan *Menander*'den (İ.Ö. 343-291) alınan, zamanında çok iyi bilinen bir halk deyimi.

15:44 **Özdeksel.** Maddesel açıdan yaşayan varlık. (2:14'teki açıklamaya bkz.).

16:21 “**Ya Rab, Gel**” anlamını taşıyan ve Mesih bağlıları arasında bugüne dek kullanılan selam sözü.

KORİNTOSLULARA II. MEKTUP

6:7 Mesih bağlısı bir asker gibi, iki elinde ruhsal saldırının ve savununun gözle görülmeyen etkin silahlarını taşıyarak Rab'be hizmet sunar (bkz. *Efesoslular 6:2*).

EFESOSLULARA MEKTUP

2:2 Yerle gök arası, cinlerin ve önderleri şeytanın barınağı, eylemleri ve etki alanıdır.

2:14 Tapınak'ta **Yahudiler**'in yerini **Uluslar**'ın yerinden ayıran engel duvarı. **Uluslar**'dan olanlar hiçbir zaman bu duvarı aşamazdı (bkz. *Habercilerin İşleri 21:28-30*).

2:15 Musa'nın yasası **Yahudiler**'e özel yetkiler vermişti. İsa Mesih yasadan çok üstün olan kayrasal kurtuluşu sağlayarak tanrısal düzeni bütünlendi. Yasası olanlarla yasası olmayanları birbiriyle barıştırdı, onları bir kıldı (bkz. *Koloseliler 2:14*).

3:10 Göksel yerlerde her yana koşuşan, tüm insanlığı kötülükten kötülüğe sürükleyen bozuk, kirli ruhlar. Bunlar Tanrı'nın Mesih aracılığıyla tasarladığı kurtuluştan habersizdi. Bu nedenle, insanları etkileyerek onları İsa'yı çarmıha çakmaya ayarttı (bkz. *I.Korintoslular 2:8*). Kilise topluluğunun etkisi ve ruhsal tanıklığı, hiç anlayamadıkları gerçeği şimdi onlara sergiliyor.

4:10 İsa Mesih insansal, evrensel düzeyin üzerine çıkıp her şeyi kendisine bağımlı kılmakla, **yaratılmış her şeyin Rabbi** ve **Tüm Evren'in Başı** olduğunu kanıtlamıştır.

4:11 Kilise topluluğunu yönetene **Çoban (Pastor)** denir. İsa Mesih **Baş Çoban**, O'nun hizmetindekilerse **Çoban**'dır.

6:12 Şeytanın evrensel gücünü daha iyi anlayabilmek için (bkz. *Yuhanna 8:44; 12:31; II.Korintoslular 4:4; Galatyalılar 4:3; Koloseliler 2:8*).

FİLİPPİLİLERE MEKTUP

1:1 Bunlara ilişkin kullanılan başka bir ad: **Diyakon**, Hizmet Görücüler (*Habercilerin İşleri 6:1* açıklamasına bakınız).

3:11 Tüm ölenlerin arasından dirilişe erişmek için (bkz. *Luka 14:14*). Kurtulanların dirilişi.

4:22 Roma kentinde yalancı tanrılara tapınan Kayser'in sarayındaki birçok **kollayıcı** Sevinç Getirici Haber'e iman etmiş, Mesih'e bağlanmıştı (bkz. *1:13*).

KOLOSELİLERE MEKTUP

1:2 Kolose Anadolu'nun önemli eski kentlerindedir. Bu kentin yıkıntıları Denizli çevresinde **Hierapolis (Pamukkale)** ve **Laodikya (Eskihisar)** yakınlarında, **Honaz**'dan biraz uzaktadır.

2:8 Dünyanın ilkel öğeleri: Göze görünmeyen evrensel güçler (*bkz. Efesoslular 6:12*).

2:11 Sünnetçi küçük bir deri parçasını keser. Mesih'in uyguladığı sünnet ise, bireyi günaha tutsak kılan uygunsuz beden isteklerinden özgürlüğe çıkarır. İnsan eliyle uygulanmayan sünnettir bu; soyut dille belirtilen sünnet..

4:9 Haberci Pavlos Roma kentinde tutukludur. Bu mektubu oradan Anadolu'da **Kolose** kentine gönderiyor.

4:13 Kolose, Laodikya ve Hierapolis (Pamukkale) bugünkü Denizli çevresinde, Mesih'e bağlı üç kilise topluluğunun bulunduğu kentlerdir.

SELANİKLİLERE II. MEKTUP

2:3 Genel kullanımda **Deccal** denen sahte Mesih. Burada onun niteliğini anlatan iki ayrı ad kullanılmakta: **Yasasızlık adamı, Mahva sürükleyen oğul**. İsa Mesih'in yeryüzüne dönüşünden önce açıklanacak Mesih düşmanı (*bkz. Daniel 11:36; I.Yuhanna 2:18*). İsa Mesih, kendisini ele vermeye hazırlanan Yahuda'ya ilişkin 'Mahvolan oğul' adını kullandı (*bkz.Yuhanna 17:12*).

2:7-9 Eskatologya ile ilgili bu açıklamalar **Antikrist**'in ortaya çıkışına değinmekte. Konuyla ilgili başka tanıtımlar için (*bkz. Daniel 11:36; I.Yuhanna 2:18,22; 4:3; II.Yuhanna 7; Vahiy 13:11*). Yasasız kişinin esinlediği gizemli yasasızlık Tanrı gerçeğine karşı ayaklanan isyan ruhu niteliğinde var gücüyle saldırıdadır.

TİMOTEOS'A I. MEKTUP

4:14 Kilise topluluğunda herhangi bir sorumluluğa ya da hizmete atananın üzerine kilisenin İhtiyarları hep birlikte ellerini koyarak dua eder, o kişiyi kutsayıp Rab'be ayırırlar.

5:9 Kilise topluluğunda bazı dul kadınların öbür dul kadınlara karşı belirli sorumlulukları, görevleri vardı. Dulları ve yetimleri genel paradan geçindirenlerin adı bir deftere yazılırdı. Sorumlulukları çok önemliydi. Bu nedenle adı deftere yazılanlar üzerinde titizlikle durulurdu.

5:10 O çağda konukların ayaklarını yıkamak gelenektendi. Bu uygulama alçakgönüllülükle yapılan herhangi bir hizmete eşitdeğerdir.

TİMOTEOS'A II. MEKTUP

4:17 Haberci Pavlos bu sırada yargılanmaktaydı. Birkaç kez yargısı ertelendi, ama sonunda idam edildi.

İBRANİLERE MEKTUP

2:11 Tanrı insanın kurtarıcısını insan soyuyla özdeş kıldı. Kurtuluş başkanını öncesiz çağlardan insanlığa göndermeyi kararlaştırdı.

3:8 İsrail halkının kırk yıl süreyle çölde Tanrı'ya başkaldırışıyla ilgili üzücü olay.

3:11 Tanrı'nın inanlıları için vaat ettiği miras. O'nun Mısır'dan kurtardığı halk, imansızlığı ve söz dinlemezliği yüzünden, vaat edilen dinginliğe erişemedi. Tanrı bağlısının iman yolculuğu onu vaatle belirtilen dinginliğe ulaştırır (bkz. Efesoslular 6:10-20).

4:8 İsraililer'in Musa'yı izleyen yöneticisi. Bu insanlar Yeşu'nun önderliğinde Filistin ülkesini alarak on iki soy arasında bölüştü. Ülkeye sahip olmakla bir bakıma dinginliğe kavuşmaları gerekiyordu.

5:6 Melkisedek: Eski Antlaşma'da rastlanan saygın bir rahip, ilgi çeken biri. Tanrı onu gelecek olan Mesih'i simgeleyen bambaşka bir insan olarak tanıtır (bkz. Mezmur 110:4). İbrahim Melkisedek'in kendisinden üstün olduğunu kabul etti. Önemli bir yengi kazandıktan sonra ona armağanlar sundu, Melkisedek de İbrahim'i kutlu kıldı. Bu adamın anası babası bilinmiyor. Bu bakımdan, apayrı önem taşıyan bir rahiptir o; İsa Mesih'i betimlemektedir.

7:8 İbrahim soyundan gelen ölümlü Leviogluları, öte yandan da onlara karşı başlangıcı-sonu olmayan Melkisedek.

9:5 Kerub'un çoğulu: **Kerubim** (Kerublar). *Yaratılış 3:24*'te Tanrı onlara yaşam ağacını günahlı insandan koruma görevini vermişti. Daha sonra Tanrı tapınağında **Kutsallar Kutsalı**'na gölge salan bu simgesel, göksel varlıklar (*Mısır'dan Çıkış 25:18-22*) yüceliğin gücünü betimlerdi. Kanatlı, eli ayağı olan canlı varlıklardır bunlar.

10:22 Kan serpmekteki amaç '*kutsal kılmak*'tır (bkz. 12:24; I.Petros 1:2; Levililer 4:2-7; 16:14-19).

11:28 Musa'nın iman buyruğuna uyararak kan serpmesini uygulayanlar, yargı için gelen Tanrı meleğinden kurtuluş ve yaşam doğrultusunda yararlandılar.

PETROS'UN I. MEKTUBU

1:2 Kan serpmekteki amaç '*kutsal kılmak*'tır (bkz. İbraniler 10:22; 12:24; Levililer 4:2-7; 16:14-19).

YAHUDA'NIN MEKTUBU

Ayet 7 '*Doğal ilişki dışında sapıklık yapan.*' Eşcinselliğiyle tanınan Sodom ile Gomorra halkı Lut'u ziyarete gelen iki melek ile sapık ilişki kurmaya kalkıştı. Melekler onların gözlerini kör etti (bkz. *Yaratılış 19:1,5,11*).

VAHİY

Önsöz: **Eskatologya**, tanrıbilimde son görünümle ilgili olgular bilimi.

1:8 Alfa, Omega Yunan alfabesinin ilk ve son harfleridir. '*A'dan Z'ye dek her şey Ben'im*', dercesine.

1:10 Mesih bağlıları için tapınma günü, haftanın ilk günü olan **Pazar**. Bu gün İsa Mesih'in ölümler arasından dirildiği gündür; böylece haftadan haftaya kutlanır.

2:6 Nikolacılar: Yeni Antlaşma'da rastlanan, ödün veren, belirli durumlarda rasgele cinsel ilişkileri öneren o dönemin yaygın bir tarikatı.

2:17 Musa yönetimindeki İsrail topluluğuna Tanrı'nın çölde sağladığı göksel yiyecek (*bkz. Mısır'dan Çıkış 16:33*).

6:6 Bir dinar, bir gündelik. O çağda bu para sekiz günlük yiyecek satın almaya yeterdi. Oysa burada aşırı pahalılık durumu belirtilmekte.

16:16 Armagedon. 'Megiddo Dağları' (Karmel olabilir). Yahuda kralı Yoşiya bu kent yakınlarında, İ.Ö. 609'da Mısır Firavunu Neko'nun ordusu tarafından yenilgiye uğradı, yaşamını yitirdi. (*bkz. II.Krallar 23:29,30; II.Tarihler 35:20-25; Yeremya 22:10; bölüm 46; Yeremya'nın Ağıtları 4:20*). Babil ve Mısır orduları hızla Aşur imparatorluğunun mezarını kazmaktaydı. Babil'le Mısır arasında dönemin dev gücü olabilme çabasıyla çetin bir didiniş görülmekteydi. Karkemiş (Türkiye'nin Suriye sınırında, Fırat'ın kıyısında) çok önemli bir kavşak ve ticaret kentiydi. Firavun Neko kuzeyde bu önemli kenti amaçlayarak sefere çıktı. Yoşiya Babil'in tarafını tutmayı kendisine daha yararlı sanarak, Firavun Neko'ya karşı savaşa atıldı. Firavun'un uzlaşma arayıcı sözlerine hiç aldırmış etmedi. Böylece, Megiddo düzlüğünde Mısır'la Yahuda arasında çetin bir savaş oldu. Kral Yoşiya yaralanarak öldürüldü (İ.Ö. 609); herkes bu dürüst kralın ölümüne yas tuttu. Bu arada Firavun'un orduları geciktirildi. Tarihsel Karkemiş savaşı Mısırlılar'ın yenilgisiyle ve geri çekilmesiyle sonuçlandı (İ.Ö. 605). Mısır'ın ikbali söndü. Karkemiş'i ele geçiren Babil'in yıldızı parladı. Bu sonuç Megiddo'da Mısır ordusunun durdurulmasından kaynaklandı. Megiddo vadisi başka orduların da yenilgiye uğramasına sahne oldu (*bkz. Hakimler 5:19*). Megiddo, 'Orduların Yıkımı'nı betimleyen bir ad olarak kaldı. *Vahiy 16:12-16* kesimi İsa Mesih'e karşı savaşa kalkışacak yeryüzü hükümlerlerini bekleyen akıbeti okuyucunun gözü önünde canlandırıyor.

16:21 Maden para ağırlığını gösteren eski bir ölçü. Ağırlık dönemden döneme, yerden yere değişirdi. Ancak **talant ağırlığı** dendiğinde, çok ağır bir nesneden söz edildiği anlaşılırdı.

19:1 Halleluyah. Mezmurlar'da çok rastlanan bu şükür sözünün anlamı **YAHWEH'ye ŞÜKREDİN**'dir. Yeni Antlaşma'da yalnız bu bölümde geçer.